

МАРИУС ГАБРИЕЛ

МАСКАТА НА ВРЕМЕТО

Превод от английски: Весела Еленкова, 1999

chitanka.info

На Линда и Теодор

*Съблякоха от Йосифа дрехата му,
шарената дреха, що беше на него, и го взеха, та
го хвърлиха в рова.^[1]*

БЛАГОДАРНОСТИ

Отново изказвам благодарности на Елизабет Мъри за незаменимата подкрепа, както и на Джийн Янг и Кейт Паркин; на Вивиън Скастър и Джейн Гелфман; на скъпите ми родители и най-вече на Линда.

[1] Целият стих гласи: „Когато Йосиф дойде при братята си, те му съблякоха дрехата, шарената дреха, що беше на него, и го взеха, та го хвърлиха в рова; а ровът беше празен; в него нямаше вода“. (Битие 37:23, 24). — Б.пр. ↑

ПРОЛОГ
РАЖДАНЕ, СМЪРТ, ЖЕНИТБИ
1945

ИТАЛИЯ

Родилните мъки започнаха още снощи. Сега, когато приближаваше втората вечер, момичето беше съсипано и болно. Някога тя бе изключително привлекателна, с блестящи кафяви очи и лъскава черна коса. Но от хубостта ѝ не бе останало почти нищо. Разбърканите коси бяха полепнали по бледото ѝ лице. Очите и бяха хлътнали, а устните — напукани. Наедрялото ѝ тяло се извиваше от конвулсиите, а от гърлото ѝ излизаше само глухо хъркане — не ѝ бяха останали сили дори да вика.

Акушерката внимателно попи изпотеното ѝ лице и се опита да я успокои:

— Почини си сега, Кандида. Почини си малко.

Очите на девойката помътняха.

— Няма да... излезе — прошепна тя.

— Разбира се, че ще излезе. Трябва да излезе, нали? Не се тревожи. Просто се отпусни, докато контракциите започнат отново.

— Пийни това, сага^[1].

От другата страна на леглото се надвеси майката на Кандида и поднесе чаша към устните на дъщеря си. Момичето се опита да преглътне, но едва успя да накваси устни. Отново затвори очи и главата му се отпусна тежко на възглавницата.

За раждането бяха оправили леглото в „най-хубавата“ стая в старото просторно имение, стаята, която се използваше само в тържествени случаи — раждане, смърт или сватби. Но това раждане не бе никак тържествено, а някак самотно. Освен двете жени край леглото, единственият човек в цялата къща беше Тео — братът на Кандида, който се бе свил до печката в задната стая и потръпваше при всеки писък. Наоколо нямаше никой друг.

Акушерката погледна към майката на Кандида и кимна към вратата. Двете жени излязоха в коридора и започнаха тихо да се съвещават.

— Разкритието все още не е достатъчно голямо. Не зная защо. Може би е прекалено дребна.

— Къде е проклетият доктор?

— Ще дойде, Роза. Скоро ще бъде тук. — Акушерката прихвана другата жена над лакътя. — Спрях да чувам и сърчицето на бебето. Мисля, че може би вече е мъртво.

— Така ще бъде най-добре за всички ни.

Лицето на Роза Киприани вече бе придобило каменно изражение и излъчваше сурова сила. Изведнъж то се изкриви от гняв.

— Това дете е прокълнато от Бога — горчиво рече тя.

— Не говори така — пошепна акушерката.

— Всички ни е прокълнал. Тях вече ги прати в ада — изсъска Роза.

Сепна ги глух стон, който долетя от предната стая, а после се изви в дрезгав писък, и те забързаха натам. Кандида се бе изправила на лакти. Контракциите бяха започнали отново. Отметнатата ѝ назад глава откриваше силно изпъкналите вени и вратните ѝ жили.

— О, Боже — задъхваше се тя. — О, Боже. Помогни ми. *Помогни ми.*

Най-сетне докторът пристигна. Влезе през задната врата — беше нисък, набит мъж с оплешивяваща коса. Привел рамене, той се опитваше да изчисти калта от обувките си, като тропаше нервно. Тео повдигна лице — досега то бе скрито в дланите му. Очите му за миг срещнаха погледа на доктора.

— Този път вече ще извадим малкото копеле — злобно заяви лекарят.

Викаха го в имението за трети път, а той ненавиждаше безкрайното катерене през калта нагоре по хълма. Влезе в предната стая и тресна вратата след себе си.

Тео погледна нагоре към разпятието, което висеше над печката. Бе настанал Страшният съд. През последните месеци на войната, която наскоро свърши, огромни градове се изравниха със земята, многолюдни земи потънаха в кръв и хиляди ужаси се трупаха един връз друг в необозрима грамада. Насред опустошението и смъртта животът на това злочесто място сякаш бе изгубил своята важност. Но Тео още продължаваше да му се удивлява.

— Още ли не си доволен? — пошепна той на разпятието. — И нея ли искаш?

Письците, които отново започнаха да се чуват от предната стая, го стреснаха. Пронизваха го като нож — ужасни писъци, откъдето всякакво изтощение и слабост.

Вратата на предната стая рязко се отвори и акушерката забързано излезе с изопнато лице. Уви ръце в кърпи и повдигна от печката медния леген с гореща вода, от който се вдигаше пара.

— Идва ли? — настойчиво попита Тео.

Но тя нямаше време да му отговори. Отнесе водата в предната стая, а вратата се хлопна зад гърба ѝ.

Тишината отново царуваше над „Ил Ноче“.

Кандида вече не викаше. От доста време насам не издаваше никакъв звук. Може би най-после всичко бе свършило. Но не се чуваше и бебешки плач. Тео с все сила притисна ръцете си една о друга, като се опитваше да не мисли какво ли е направил в онази стая дребният доктор с Кандида. Трябваше да я заведат да роди в болницата. Не биваше да я крият тук, в планината, с позора и скръбта ѝ.

Чакаше, скован от ужас.

Най-после вратата на предната стая се отвори. Появи се докторът с черната си чанта. Подпухналото му пианско лице бе уморено, очите му почти се затваряха. След него вървеше Роза Киприани. Лицето ѝ беше с каменно изражение и в миг Тео почувства как сърцето му изтръпва от неизмерима, ужасяваща болка.

Докторът извади от чантата си два листа хартия и седна на масата да пише по тях. Когато попълни двете свидетелства, ги подметна през масата към Роза. Тя нито ги докосна, нито ги погледна.

— Нека акушерката да разчисти — каза лекарят. — Тя знае какво да прави. — Той завинти капачката на писалката си и вдигна поглед към Роза. — Разбирате ли ме?

Тя кимна едва-едва.

— В такъв случай по-добре идете да извикате свещеника.

При тези думи щракна закопчалката на черната си чанта и напусна къщата.

Известно време Роза Киприани изобщо не помръдна. Тео искаше да ѝ каже нещо, но не можеше.

Най-после тя взе стария си шал от закачалката до вратата и тръгна в нощта като сомнамбул.

Тео стана от стола много, много бавно. През 1941 година гръцки куршум надrobi на парчета бедрената става на левия му крак. Според лекарите осакатената кост бе развила туберкулоза. Скоро ще може да се придвижва само с инвалидна количка. С голяма мъка се примъкна до масата и погледна двата листа хартия. Смъртни актове. Първият беше на Кандида Киприани. Вторият — на мъртвороденото ѝ дете, Катарина Елеонора.

[1] Скъпа (итал.). — Б.пр. ↑

ЛАТВИЯ

— Аз съм американец.

Толкова пъти бе повтарял тези думи, че те вече започваха да губят значението си дори за самия него. Крещял ги е, шепнал ги е, изричал ги е като разумно човешко същество, ревал ги е като животно.

Бе опитал на всички езици, които знаеше, и на много, които не знаеше: английски, италиански, немски, френски, руски, латвийски, идиш^[1], полски. Но никой не му обърна внимание. Едновременно с него крещяха толкова много други хора, на какви ли не езици, така че думите му се изгубиха сред този невъобразим шум. И макар че пазачите носеха руски униформи, лицата им бяха монголоидни — един бог знае какъв език говореха.

Той се вкопчваше в бореците се тела, които препречваха пътя му, дърпаше, буташе.

— Аз съм американец.

Но тъй или иначе леденият вятър откъм степите отвяваше всичките му думи. В този свят думите нямаха особено значение. Беше минал през много бежански лагери, организирани от Червената армия, които по нищо не се различаваха един от друг. Все същият кален хаос, заграден в бодлива тел; скупчени едно до друго мършави тела в сиви парцали; всяко човешко същество бѣкаше от паразити и по нищо не се различаваше от останалите. А зад бодливата тел беше изровената след отстъплението на нацистите земя.

Животът на бежанците беше бездна. Пустинно, забравено от Бога царство на разселените, изгнаниците, осиротелите, бегълците. Имаше милиони такива — войната беше разбила живота им, бяха като прах, разнасян от вихъра, вилнял от единия до другия край на Европа цели шест години.

Беше свят на разруха и глад, свят, в който бруталността се наричаше ред, а нечовешкото безразличие — съчувствие.

Но все пак имаше нещо, което будеше много по-голям ужас. Нямаше нищо по-страшно от това да те вземат от лагера и да те транспортират обратно в Литва, Латвия, Естония, Полша,

Чехословакия, Унгария, Югославия или Румъния. Да те върнат в земите, които Сталин извоюва от Хитлер. Да те заключат зад Желязната завеса, която вече бе затворила половин Европа. Такава съдба бе по-ужасна и от бежански лагер. Това означаваше окончателно унищожение.

Ако пропуснеште този момент, такава съдба щеше да последва и него самия. Той знаеше, че е така. Всички знаеха.

— Аз съм американец — изкрещя той и се гмурна сред навалищата от гърчещи се тела. В ребрата му се заби лакът, ръце посегнаха да издерат очите му. Хвърли се напред към камиона. Някой заби с все сила юмрук в зъбите му и устните му станаха на каша. Не пропиля нито миг да защитава тялото си. Вече беше много по-мъдър. Дори не спря да попие кръвта, която струеше от устата му. Очите му бяха приковани в чиновника от Москва, който бе застанал нерешително на стъпалото към кабината и напразно се опитваше да опази стегнатата си униформа от глутницата човекоподобни вълци, които се тълпяха около него.

— *Аз съм американец!* — за пореден път изпищя той, драпайки по гърбовете на двойка възрастни хора, които, притиснати от блъсканицата, бяха коленичили на земята. — *Американец! Американец!*

Усети как гръбначният стълб на стареца изпука под ботушите му и се втурна към чиновника с протегнати ръце.

Да, защото притежаваше нещо повече от голи думи. Нещо далеч по-ценно.

Имаше документи.

Документи, които доказваха, че името му е Джоузеф, че е американец, и че мястото му не е тук в преизподнята.

Почти се бе добрал до прозореца на камиона — очите му блестяха гневно и всяко мускулче на отслабналото му тяло се обтягаше до крайност от нечовешкото усилие. С едната си ръка успя да се добере до дръжката на вратата и я сграбчи с едва ли не конвулсивна настойчивост. Успя да изпълзи над гърчещите се тела, а крясъците му се извисяваха над стотиците други гласове.

Чиновникът вече изглеждаше уплашен. Имаше едро градско лице, с грижливо подстригани мустаци между топчестия нос и охранените устни. Беше олицетворение на здравия разум. На

спасението. Но вълците го стряскаха. Очите му за миг се спряха върху Джоузеф.

— *Аз съм американец!* — изкрещя му Джоузеф.

Очите на руснака се плъзнаха встрани. Пълното му лице се разкриви в някаква смесица от отвращение и тревога. Той се тръшна рязко върху седалката и се опита да затвори вратата.

Но Джоузеф бе сграбчил дръжката така, сякаш животът му зависеше от нея. Възрастната двойка не бе устояла под напора на тълпата, която ги прегازی; Джоузеф висеше на вратата на кабината като наполовина разпънат Христос, с протегнатата ръка, в която стискаше документите.

Дизеловият мотор на камиона заработи и избълва облак изгорели газове. Паниката растеше. Останалите деряха Джоузеф с нокти и се опитваха да го смъкнат от вратата. Той ги риташе с все сила, размахвайки документите си.

В следващия миг някой му нанесе професионален двоен удар с палка в бъбреците. Беше се появила охраната. Само човек от охраната може да удря така. Ужасната болка го смазваше — ударът му изкара дъха. Вече не можеше да крещи. Притъмня му пред очите. Но все пак успя да се задържи някак за дръжката на вратата и, напругайки последни сили, запрати документите през отворения прозорец.

Хвърли ги вътре, знаейки, че може би се разделя с най-важната част от съществуването си, с единствените доказателства за неясната си идентичност, които можеха да го спасят от ада. Хвърли ги с ясното съзнание, че това е последният му шанс да оцелее.

Отново получи удар от палката, която този път просто размаза врата му. Край. Джоузеф падна на земята и запълзя в калта, защото знаеше, че ако не се махне веднага, ребрата му ще станат на сол под руските ботуши и ще умре.

Жребият беше хвърлен. Той загуби. Не изпитваше никакви чувства. Вече се бе изчерпал.

— Чакай.

Гласът говореше на руски и долиташе едва доловимо някъде отгоре.

— Онзи мъж. Донесете го тук.

Нечии ръце сграбчиха Джоузеф под мишниците и го повлякоха за краката. Той се опита да надигне глава, но очите му останаха

безжизнени.

— Ти. Твои ли са тези документи?

Чиновникът от Москва отново бе отворил вратата на камиона и стоеше на стъпалото на кабината, подмятайки в ръце мръсните окъсани документи. Той скочи на земята пред Джоузеф. Охраната бе подкарала едноцветната сива маса назад през портала с бодливата тел.

— Твои ли са тези документи? — отново попита чиновникът.

Джоузеф кимна; все още не можеше да говори.

— Ти си американски войник, така ли?

Мъжът кимна отново, а изпосталялото му лице се изкриви от нещо средно между болка и радост. Чиновникът разбра. Разбра!

— Джоузеф Красновски!

— Да! — едва промълви той.

Чиновникът завря топчестия си нос в лицето на Джоузеф, изучавайки го подозрително с подпухналите си очи.

— Кажи нещо на английски — нареди той.

— Аз съм американец. О, кажи, нима не виждаш на зората в утринната светлина...

Джоузеф се закашля силно, превивайки се на две. Войниците го дръпнаха да се изправи. От неочаквания пристъп вените по лицето и врата му се бяха издули. Инфекцията се развиваше от седмици. Дори вече сигурно се е превърнала в пневмония. Чиновникът се отдръпна, като отри с погнуса хрочката от шинела си. Неговият колебаещ се поглед се местеше ту към окъсаната връзка документи, ту към озверения мъж пред себе си; той явно не знаеше как трябва да постъпи.

Кашлицата на Джоузеф беше толкова силна, че той не можеше да промълви и дума. Толкова неща искаше да каже. Но не можеше, дори животът му да зависеше от това.

Чиновникът най-после взе решение. Хвърли документите на Джоузеф и каза на войниците:

— Добре. Сложете го отзад при останалите. — После трмаво се качи в кабината — непохватен цивилен човек, комуто нито военното облекло, нито войнишкият живот подхождаха. Ангел без криле.

Войниците заблъскаха Джоузеф към задната част на камиона и нетърпеливо захлопаха по вратата.

— Ето още един.

Някакви ръце се протегнаха и сграбчиха мъжа, наречен Джоузеф Красновски. Той плачеше. Но не с безмълвни сълзи. Издаваше дълбоки, почти истерични ридания, в които се смесваха облекчение и страдание. Докато го качваха в камиона, здраво стискаше безценните документи в кльощавите си ръце.

Преди да се хлопне вратата, зърна за последен път дългите, приличащи на тунели, ламаринени бараки, които напускаше; сивите фигури, увиснали по бодливата тел; опустошения пейзаж. За последен път зърна ада.

После вратата се хлопна с трясък, а камионът изръмжа и потегли.

[1] Близък до иврит и до немския език. Говори се от евреите в Източна Европа. — Б.пр. ↑

НОРТЪМБЪРЛАНД, АНГЛИЯ

Вече му я бяха представили, но той не прояви видим интерес, предпочитайки да изчака подходящия момент. Извини се хладно и учтиво и се присъедини към друга групичка гости. Съвсем ясно знаеше какво прави.

Знаеше всичко за Ивлин Сандс. Всъщност присъствието ѝ в неговия дом днес бе плод на цяла система от сложни комбинации. Тя беше на двадесет и една години, далечна братовчедка на семейство Чърчил. През последните осемнадесет месеца от войната била член на личния персонал на министър-председателя — пост, който току-що бе загубила. След смъртта на баща си пък щеше да наследи богатство, което възлизаше на около седем милиона лири.

Тя бе застанала в един отдалечен ъгъл на стаята и унило разговаряше с млад, вретеноподобен артилерийски офицер — Фреди — когото Дейвид намираще за ненадминат досадник. Без да показва на двете млади дами, които безкрайно ентусиазирано го разпитваха за преживелиците му по време на войната, че вниманието му е съсредоточено другаде, Дейвид изучаваше младата Сандс.

Не беше некрасива. Беше висока и стройна и носеше дрехите си по начин, който излъчваше стил и я открояваше от повечето жени в стаята — облечени в обикновените си практични дрехи от военно време, те съвсем не се стараеха да изглеждат изискани. Тя имаше аристократично скулесто лице, тънки устни и прекрасни сиви очи. Въпросителната чупка на често извиващите се нагоре вежди като че ли граничеше с ирония. Дейвид съвсем не беше почитател на иронията у жените. Ивлин обаче имаше красива коса — тъмна и лъскава, а и той подсъзнателно усещаше, че интимният контакт с гъвкавото ѝ тяло би могъл да е интересен; интересен, ако не и чувствен. По всичко личеше, че е от сой. „Като чистокръвна кобилка е — рече си той, — несръчна и стеснителна, но благородството е изписано във всяка гънка на тялото ѝ. Не, със сигурност не може да се нарече некрасива.“

Само че бе невероятно скована. Жестовете ѝ бяха отсечени, несръчни и почти без съмнение прикриваха непреодолима

стеснителност. Не се държеше естествено в компания. Необичайно за момиче от нейната класа, тя нямаше никакъв талант да води празни, но приятни разговори; не умееше да изразява неуловимите, меки нюанси на думите, които караха всеки светски — и не само светски — разговор да тече леко. Беше девствена; Дейвид не се съмняваше в това. Стеснителна, с много връзки, невероятно богата девственица.

Просто идеалната жена.

Той, разбира се, не смяташе да се ограничи само с нея. Възнамеряваше да продължава да търси, независимо колко време ще му отнеме това. Две или три години, ако се наложи. Не му се вярваше вече да е спечелил шестицата от тотото. От друга страна, цялата му интуиция му подсказваше, че тя е идеалната жена. Подсказваше му още, че трябва да нападне веднага, още сега, преди някой друг ловец да посегне към лъка си.

Двете блестящи млади същества бърбореха ли, бърбореха насреща му, като всяка се стараеше да надмине другата по умело флиртуване — пърхаха с мигли, бърчеха устни. Във военнопленническия лагер бе отслабнал, но това се бе отразило добре на външния му вид. Дори изглеждаше малко изпосталял, което само подчертаваше склонността към напълняване, а той знаеше, че състраданието може да буди и еротични желания.

Той погледна към отсрещния край на стаята и скрито се подсмихна. Вретеноподобният офицер на име Фреди тъкмо се оттегляше към друга групичка гости и оставяше младата Сандс сама. Тя наведе глава към питието си и Дейвид забеляза как по скулите ѝ изби матовата руменина.

Пренебрегната от Фреди! Дотолкова не умееше да води светски разговор, че дори не успя да задържи вниманието на такъв световноизвестен досадник, а седем милиона лири се въртяха около нея! Тя стоеше в средата на стаята стройна, непохватна и самотна и се взираше в чашата си, сякаш в нея се криеше отговорът на някоя велика загадка.

Дейвид изчака още миг, заинтригуван дали някой друг младок няма да пристъпи небрежно към нея. Никой. Сърцето му лекичко потръпваше от въодушевление. Сега ли е моментът? Така ли се натрупват съкровища — изведнъж забелязваш възможност за инвестиция, която абсолютно всички други са пропуснали?

Пое дълбоко въздух и се усмихна на двете очарователни млади жени, показвайки им красивите си зъби.

— Адски съжалявам, мили мои — извини се той с едва забележима въздишка, — толкова съм уморен. Ще ме извините ли за момент?

Разтапящите им се погледи го проследиха как се отдалечава и се промъква сред оживените гости, насочвайки се към ъгъла, в който стоеше младата Сандс и се взираше в чашата си.

— За какво мислите? — мило попита той.

Тя вдигна глава. Погледът ѝ беше почти уплашен, а сивите ѝ очи се разшириха. Идващата от прозореца светлина позлатяваше нежната извивка на скулите ѝ и се отразяваше в косата ѝ. За миг цялото ѝ същество излъчваше плахост и тромавост. Но само за миг; после веждите ѝ се извиха предизвикателно нагоре.

— Мислите ми не си струват вниманието, капитан Годболд.

— Моля ви, наричайте ме Дейвид.

— Чудесно — отвърна тя и отново се изчерви. Когато се изчервяваше, не беше красива — отчасти защото не свеждаше смутено глава като ученичка, а продължаваше да гледа право в очите; но скоро гъстата руменина се оттегли от страните ѝ. — Дошли сте да ме избавите от самотата?

— Всъщност дойдох да ви изкажа своето съчувствие.

— О? — Тя изправи рамене още повече и очите ѝ изведнъж станаха студени. — За какво?

— По повод случилото се с министър-председателя.

— А какво се е случило с него?

— Изгуби изборите — рече Дейвид. — Нечуван срам. Последните изстрели още не са стихнали. След всичко, което Уинстън направи за тази страна — нямам предвид само през войната — не мога да повярвам, че британският народ е неблагодарен до такава степен, та да го изрита. — Дейвид се намръщи и сви устни, канейки се да се впусне по-подробно в темата. — Това е най-шокиращото нещо, което някога съм чувал. Национален позор. Бих искал лично да ударя по десетина камшика на всяка мръсна дребна свиня, която е гласувала против него.

— Доста работа ще ви се отвори — каза Ивлин Сандс. — Лейбъристите спечелиха с пълно мнозинство — имат сто четиридесет

и шест места в парламента. Двойно повече гласове от Консервативната партия.

— Точно това не разбирам — разпалено отговори Дейвид. — Точно това по никакъв начин не го разбирам.

— Нарича се демокрация — спокойно рече момичето. — Борихме се за нея през последните шест години.

Леко изненадан, той я стрелна с поглед. Запита се дали не му се подиграва. Но скулестото ѝ лице не изглеждаше развълнувано, пък не се и усмихваше.

— Трябва да призная, че приемате поражението много бодро.

— Имам ли друг избор? — Тя отпи от чашата, без да отмества поглед от него. — А защо по-точно искате да ми изкажете съчувствие?

— Ами — започна Дейвид и повдигна рамене, — зная колко близка помощничка бяхте на Уинстън. Вероятно шокът е бил изключително голям за вас. Искам да кажа, че дори изгубихте работата си.

Тя кимна бавно.

— Така е. Но никога не съм смятала, че работя за Уинстън. Работех за правителството. За държавата. Когато вече не ме искат, всичко приключи.

Тя поклащаше празната си чаша и кубчетата лед потракваха на дъното. Дейвид забеляза, че устните ѝ — още влажни от последната глътка — блестяха на идващата от прозореца светлината. Гледката далеч не беше най-еротичната, откакто се бе завърнал в Англия, но желанието плавно изпълни слабините му и го възбуди. Посегна към празната ѝ чаша.

— Имате ли нещо против да ви наляя още едно?

Тя се усмихна леко.

— Не, щом вие нямате нищо против.

Дейвид пое чашата.

— Плодов пунш?

— Всъщност джин с тоник.

— Добре. — Дейвид се обърна. — В такъв случай ще излезем ли на терасата? За разнообразие, днес следобед времето е чудесно.

— Нямам нищо против, щом искате — отвърна тя със същата интонация.

Дейвид се усмихна. Изведнъж почувства, че ако реши да се спре на това момиче, много скоро може да спечели. Обичаше да побеждава бързо.

— Не си отивайте.

ИТАЛИЯ

Акушерката излезе от най-хубавата стая, като си бършеше ръцете.

— Има ли нещо за пиене в къщата? — обърна се тя към Тео.

Той все още седеше подпрян на масата, с брадичка, опряна в гърдите.

— В бюфета — отвърна той.

Тя порови в малкия тъмен бюфет, докато най-последно откри преполовена бутилка гроздова ракия. Сипа си порядъчно голяма чаша и отиде да я пие в кухнята.

Най-сетне Тео събра сили да се премести. Раздвижи се с мъка и закуца към предната стая. Влезе. Миришеше на касапница.

Акушерката ги бе положила една до друга, увити в един и същ оцапан с кръв чаршаф. Той посегна с трепереща ръка и го отметна. Вгледа се ужасен в телата на сестра си и на детето ѝ.

Лицето на Кандида беше като от мрамор. Полуотворените ѝ очи кухо се взираха в тавана. Първото мляко капеше от голата ѝ гърд.

Но лицето на бебчето, сгушено в нея, беше неизмеримо жална гледка. То също бе бледо като мрамор, с топчести страни като на херувимче и кичур тъмна косица. Следите, които форцепсът бе оставил от двете страни на главичката му, бяха посинели. Очите му бяха затворени, а устичката — отворена, сякаш само бе заспало. Тео видя, че е момиченце и има идеални форми.

Картината пред очите му представляваше не раждане, а престъпление, непросσιμο престъпление. Захвърли бастуна и повдигна детето на ръце. Беше меко и нежната кожа все още пазеше малко топлина. Едната ръчичка провисна настрани. Главичката клюмна на гърдите му.

„Не — каза си изведнъж Тео. — Няма да позволя това да се случи.“

Куцайки едва-едва — струваше му се, че болният му крак е като че ли клон, който всеки миг ще се отчупи — той пренесе детето през къщата. Като го видя, акушерката пребледня като платно.

— Да не си полудял? — втрещена прошепна тя.
— Няма да допусна това — гласно изрече мъжът.
— Изгубил си си ума, Тео. Много ти се насъбра.
Той се запрепъва покрай нея с детето на ръце и излезе на двора.
— *Тео!* — изпищя след него жената.

На двора имаше кофа с вода, чиято повърхност бе покрита с тънка коричка лед. Тео се приведе над кофата; болката сякаш раздираше болния му крак. Той изгреба тънките късчета лед и бързо потопа бебето в болезнено студената вода.

В миг усети как телцето потръпна в ръцете му.

Мислеше, че му се е сторило — не бе възможно да се е раздвижило, но детето трепна отново. Измъкна го от кофата — от кичурчето черна коса се стичаше вода. То започна да се задъхва и лицето му яростно се сбърчи. Тогава проплака — плачът бе пронизителен, като на здраво бебе.

Акушерката стоеше на прага с неразбиращо, зашеметено изражение.

— Боже мой. Какво си направил?

Сякаш оглупял от чудото, Тео се изправи с мъка, здраво сграбчил ревящото дете. Замъкна се обратно в къщата. По бялата като платно кожа се разстиляше руменина. Момиченцето риташе, а малките му юмручета ту се свиваха, ту се отпускаха. Писъците му издаваха неутолима жажда за живот.

— Студено й е — със странен глас каза Тео.

Поднесе бебето към акушерката, но тя поклати суеверно глава.

— Ти й даде живот. Ти я дръж.

И хукна да донесе бебешкото одеяло.

— Катарина Елеонора — каза свещеникът, — отхвърляш ли дявола и пъклените му дела?

— Да — отговори вместо нея Тео.

Роза Киприани се взираше безмълвно в малкото създание в Теовите ръце, докато свещеникът миропомазваше челцето на детето. То не се събуди.

— Кръствавам те в името на Отца и Сина, и Светаго Духа. Амин.

Роза бавно се прекръсти. Очите на акушерката плуваха в сълзи. Тео не отделяше поглед от бебешкото лице, сякаш бе хипнотизиран. Той не изпускаше детето от ръце нито за миг. Като че ли никой и не искаше да му го отнема.

Свещеникът си отиде. Акушерката остана да наглежда бебето. То започна да скимти и мъничките му крайници промърдаха в гънките на пелената. Тео го намести непохватно в ръцете си.

— Гладна е — каза той и се сети за мъртвата гръд в предната стая, от която течеше мляко.

Срещна с поглед очите на майка си. Тя едва ли бе промълвила и дума, а лицето ѝ все още изглеждаше като издялано от камък. Не бе проявила нито радост, нито изненада от чудодейното възкръсване на детето.

Подаде ѝ бебето.

— Само тя ни остана, мамо.

Роза най-после го пое. Механично уви пелената около миниатюрната главичка.

— Без помощта ти щеше да ѝ е по-добре, Тео — каза тя.

Не знаеше какво да ѝ отговори.

— Трябваше да го направя — промълви той след дълго мълчание. — Трябваше.

Роза бе пъхнала пръст в устицата на бебето и то бе престанало да скимти. Погледна горчиво към Тео.

— Добре, Тео. Надявам се да порасне и да ти се отблагодари някой ден.

АНГЛИЯ

Излязоха на терасата. Красивата каменна фасада гледаше към стръмния склон, на върха на който бе разположена къщата, а надолу, чак до подножието, се разстилаше градината, която свършваше до гората, насечена от ливади.

Сградата беше голяма почти колкото господарски дом в имение; имаше четири островърхи фронтоната, а прозорците на първите два етажа — с вертикални колони по средата — бяха шедьовър на каменоделството. Предната част бе обрасла в бръшлян — зелените стъбла се впираха като пръсти във всяка пукнатина по сивата каменна стена.

— Тази къща е толкова красива! — възкликна Ивлин Сандс и погледна нагоре към фронтоната.

— Да — отвърна Дейвид, наблюдавайки изражението ѝ. — Но ще трябва да се разделя с нея. Или по-скоро тя с мен.

Ивлин се обърна изненадана:

— Да не се каните да я продавате?

— Нямам никакъв друг избор — отговори Дейвид и поднесе чашата към устните си. — Тази война промени безвъзвратно всичко. Можете да си представите на колко възлиза поддържането на къща като Грейт Ло. Просто нямам толкова пари.

Гледаше го съсредоточено, смръщила високото си гладко чело.

— Нищо ли... не може да се направи?

— Ипотекирана е до последната керемидата. — Прямотата му бе подкупваща. — Баща ми се погрижи за това. Той почина, докато бях в Италия, както знаете.

— Да, зная.

— От всички неща, за които съжалявам, едно не ми дава мира. — Той стисна зъби. — Не успях да се сбогувам за последно със стария.

При тази фраза в гърлото на повечето жени засядаше едва ли не видима буца. Но младата Сандс не изглеждаше ни най-малко развълнувана.

— Доколкото разбирам, не е оставил нищо? Извинете за откровеността, но да се раздели човек с такова място ми се струва непростим срам, наистина непростим срам. То е толкова, толкова красиво.

— Така е, красиво е... Да, баща ми наистина не остави нищо. Само дългове.

— Нашата къща е безумно грозна — спокойно обяви тя, докато разглеждаше възхитена комините — богато орнаментирани творения, които израстваха от тъмните плочи на покрива. — В Йоркшир е. Викториански стил — червени тухли. Наистина е невероятно противна.

Дейвид се усмихна.

— Строежът на Грейт Ло започнал през 1650 година. Най-горният етаж е достроен през осемнадесети век. Има осемнадесет спални. Ще излезе прекрасен хотел от тази къща.

— Хотел? — откликна тя с отвращение.

— Кой друг би искал подобна застрашителна камара камъни?

Едната от тънките ѝ вежди се изви презрително.

— Хотел — повтори Ивлин. Обърна се и закрачи по терасата, плъзгайки нежно ръка по каменната зидария на балюстрадата.

Дейвид я последва, усмихвайки се на себе си. Кръвта му танцуваше, изпитваше необичайна приповдигнатост като по време на лов или като през войната, когато започнаха да убиват.

Стигнаха до цветната градина, чиито лехи образуваха различни фигури. Ивлин застана на стълбите и се загледа в цветята. Дейвид се облегна на балюстрадата до нея и посочи с ръка наоколо.

— Разбира се, има и много земя. Имението се простира до горите на онзи хълм. Идеално е за овце, но за нищо друго не става.

— Както и да държи посетителите настрана — отвърна тя.

— О, аз притежавам всичко, което виждате — съгласи се той, — но всъщност всичко е дългове.

Тя издаде някакъв тих звук, който приличаше на „хм“, и се наведе да откъсне една маргаритка, промушила се между ошарените тук-там с лишеи каменни плочи. Дейвид сведе очи към нея. Деколтето на блузата ѝ се разтвори и в миг той вече плъзгаше поглед по повдигнатите гърди, гладки и бели като слонова кост, придържани само от някакво копнинено бельо. Бяха малки, като на девственица. Не

като на Кандида. Заля го вълна от противоречиви чувства — спомни си допира на нейната гърд, маслена, налята, топла. В гърлото му заседна буца лед.

Отдадена на заниманието си като малко момиче, младата Сандс бе коленичила и се протягаше да достигне други дребни цветенца, които бяха поникнали между плочите. Но тялото ѝ не беше никак момичешко. Гърдите ѝ бяха твърди и щръкнали и при едно от движенията ѝ Дейвид зърна сред копринените гънки розов отблясък на зърно.

Тя неочаквано изви поглед към него и забеляза изражението му.

— О, извинете. — Приглади блузата към гърдите си. — Това беше демонстрация на недостатъците ми.

Изправи се, без да се смущава ни най-малко, стискайки малка китка в едната си ръка. Дейвид вече беше и възбуден, и заинтригуван. Какъв странен екземпляр е това момиче! Необикновена и очарователна. Искаше му се да я сграбчи и страстно да целува тънките устни.

— Разбира се, това е само временно положение — каза той.

— Кое?

— Лейбъристкото правителство. Дори се съмнявам, че ще изкарат и четири години, без да съсипят и разорят напълно тази държава. Когато дойдат следващите избори, консерваторите ще спечелят с неоспоримо мнозинство. Атли и неговите хора ще изхвъркнат и Уинстън пак ще стане министър-председател.

— През 1949 година Уинстън ще бъде на седемдесет и пет — замислено отбеляза тя. — Но може и да сте прав.

— Прав съм — убедено отвърна той.

— Интересувате ли се от политика?

— Много. — Дейвид пое въздух. — Всъщност смятам през 49-та да се кандидатирам в моя избирателен район.

Тя не реагира, но лицето ѝ се промени едва забележимо — сега сякаш го гледаше с други очи и за първи път го приемаше на сериозно. Леко провлачвайки думите, Ивлин попита:

— Наистина ли?

— Да. Искам да съм член на Парламента. Единственото нещо, което искам повече от това, е да стана член на правителството.

— Разбирам.

— Имам много предимства. Оттук съм. Герой от войната и така нататък. — Той докосна лентата на гърдите си. — Доколкото това има значение. Естествено, имам и слаби страни.

— Например?

— Нямам пари. Нямам политически опит. Нямам и връзки. — Погледна я в хладните сиви очи. — Нямам съпруга.

Последва дълга тишина. Шумът от празненството се процеждаше и на терасата.

Стиснала устни, госпожица Сандс продължаваше да го гледа в очите, без да продумва и дума. Изведнъж Дейвид откри, че сивите ѝ очи са изключително интелигентни. До такава степен, че направо плашеха. Испита усещането, че тя го преценява също толкова безпристрастно, колкото би преценявала плата за новата си рокля.

Дали не бе отишъл прекалено далеч, дали не бе избързал? Като прехвърли наум последните няколко минути, го жегна усещането, че се е втурнал с рогата напред, без да размисли нито за миг. Хипнотизиран от сивите очи, се бе разкрил напълно, бе извадил на показ продажната си душа. Май бе допуснал грешка. Фатална грешка.

Сега бе негов ред да усети как кръвта се качва към лицето му и то поруменява.

— Искам да кажа — неусетно бе възприел ученическата си интонация отпреди десет години, — това май прозвуча доста странно, нали? Още малко и ще помислите, че ви предлагам да се омъжите за мен!

— А вие не ми ли предлагате? — тихо попита тя.

Стори му се, че не е дочул.

— Какво?

— Попитах ви не ми ли предлагате да се омъжа за вас. Не правите ли точно това?

Сърцето му вече биеше тежко, а кръвта пулсираше в ушите му. Божичко! Смяташе, че има шансове за бърза победа, но чак пък толкова! Кой беше ловецът и кой — дивечът? Припомни си Кандида, нейната благодост и кроткост. Тази жена тук не приличаше на Кандида. Нямахше нищо общо с нея. Устните му бяха пресъхнали. Той прочисти гърлото си.

— Вие сте странен човек. — Гласът му блуждаеше несигурно между шегата и сериозността. — Та ние едва се познаваме.

— Това е лесно поправимо.

За първи път му се усмихна. Усмивката ѝ беше ослепителна и в миг я превърна от обикновена в красива жена, което пък го зашемети още повече. Хвана го под ръка и дългите ѝ тънки пръсти обвиха лакътя му.

— Да се разходим по терасата. Тъкмо ще ми разкажете за политическите си амбиции.

Тръгвайки механично в крак с нея, Дейвид осъзна, че тук без съмнение се бе състоял някакъв турнир. Само че никак не можеше да отгатне кой е победител и кой — победен.

ЛАТВИЯ

В мига, в който вторият офицер влезе в килията и внимателно положи ръка върху рамото на другия мъж, Джоузеф отгатна замисъла на играта.

— Не се вълнувай толкова, Михаил Михайлович. Може пък да казва истината.

— Този нещастник? На тоя лъжите му излизат и през ушите.

Първият следовател се понадигна и извади пистолета от кобура си. Зареди го шумно и притисна дулото в челото на Джоузеф.

— Прахосахме достатъчно време. На секундата ще му пръсна черепа.

Джоузеф трепереше силно, а главата му, отметната назад, бе плътно притисната към дървения стол от дулото на пистолета. Стори му се, че около слабините му е доста влажно и се запита дали не се е подмокрил.

— Хайде, Михаил. Не сме нацисти. Не убиваме затворници.

— Аз убивам — изсъска Михаил. Лицето му се бе изкривило от животинска ярост. Два часа бе крещял срещу Джоузеф и дори само силата на гласа му бе ужасяваща. — Чух достатъчно лъжи. Отдръпни се, ако не искаш мозъка на това копеле да ти оплеска цялата униформа.

По-късно дошлият въздъхна предпазливо. После подръпна лекичко приятеля си за ръката, с която държеше пистолета.

— Уморен си. Иди си почини. Аз ще продължа.

Дулото се впи в челото на Джоузеф. Затворникът мигаше уплашено в очакване на смъртта.

Измина цяла вечност, докато Михаил най-сетне отпусна ръка.

— Ще ида да изпуша една цигара. Но те предупреждавам, Алексей, ако в скоро време и ти не измъкнеш нищо от това копеле, ще му пусна един куршум в главата.

Той извади неизползвания патрон и го хвърли в лицето на Джоузеф.

— Ей този куршум, лайно такова. Разбираш ли ме? Твоето име е написано на него.

С впечатляващо майсторство пъхна патрона обратно в гнездото и щракна приклада на пистолета. Въпреки целия си ужас Джоузеф не можеше да не се възхити от професионализма му. Физически и психически изцеден, той се отпусна назад, а Волски излезе с тежка крачка от килията. Звукът от токовете на ботушите му отекна по бетонния под в коридора.

Докато сядаше на стола срещу Джоузеф, другият мъж въздъхна отново. Беше по-дребен от Волски и имаше чиновнически вид, а късогледите му очи гледаха приветливо иззад телените рамки на очилата. Изтръска една цигара от пакет „Лъки Страйк“ и я предложи на Джоузеф.

— Не пуша — прошепна затворникът.

— Казвам се майор Алексей Фьодоров — каза мъжът с чиновнически вид. — Съжалявам за начина, по който се държа Волски току-що. Но сам виждате какъв е. — Мъжът се приведе напред и малко понижи гласа си. — Страхувам се, че си пада малко нещо психопат. Между нас да си остане, миналата седмица уби един затворник. Преби го до смърт с юмруци. — Той запали цигара и издиша дима. — Създава проблеми. За съжаление ми е и началник.

Ръцете на Джоузеф бяха стегнати с белезници и лежаха в скута му. Той се вгледа в тях, като се опитваше да се овладее. Усети, че вони. Видя, че не се е подмокрил. Но следващия или по-следващия път сигурно няма да издържи.

— Не бързайте. Поемете си дъх. Опитайте се да се отпуснете. Зная как се чувства човек в такива моменти.

Известно време Фьодоров пуши мълчаливо, очевидно потънал в мисли. Най-после се изправи от стола.

— Вижте сега, предлагам отново да прегледаме въпросите, става ли? Помисли си добре, приятелю. Дай нещо, което да покажа на Волски. Все едно какво. Може и лъжа да е. Разбираш ли? Нещо съвсем мъничко, което да го успокои, преди да те застреля. — Фьодоров опря ръка на сърцето си. — На мен лично ми е все едно. Но на Волски не му е. Слушаш ли ме?

— Да.

— Така той ще може да приключи твоя случай. Волски не иска нищо повече. Само да приключва случаите. После можем да те пуснем да се върнеш в своята страна. Разбираш ли?

Макар и да беше напълно очевидна, играта на гаден тип и готин тип работеше отлично. На Джоузеф му се искаше да се сгуши на гърдите на този мъж и да се разплаче като дете. Но все пак не биваше да забравя, че и двамата са служители на НКВД.

— Да — пошепна той.

— Прекрасно! Добре, откъде имаш тези документи?

— Това са моите собствени документи. — Джоузеф продължи да шепне.

— По-силно говори, синко, не те чувам.

— Това са моите собствени документи.

— Е хайде, хайде — рече Волски, като се усмихваше най-хладнокръвно. — Те са чиста проба фалшификати.

— Не са! — Лицето му, изтощено и цялото в синини, пламтеше цялото. — Не са фалшиви, дявол да го вземе! Не виждате ли, че са истински? Покажете ги на който и да е от Червения кръст. Покажете ги на който й да е британски офицер. Автентични са!

Фьодоров слушаше безизразно.

— Красновски е руско име. Ти говориш добре руски.

— Семейството ми емигрира от Латвия. Вече ви казах.

— Казваш, че си американец. Но си се бил в Британската армия.

— Записах се като доброволец! Хиляда пъти ви казах досега.

— Записал си се като доброволец. А-ха. Но Варга не е лагер за военнопленници, моето момче. Варга е концлагер. Ако наистина си този, за когото се представяш, как така се озова там?

— Казах ви!

— Пак ми кажи.

— Заловиха ме в Северна Африка. Транспортираха ме в лагер за военнопленници в Италия. В Деня на примирието италианците ни пуснаха. Присъединихме се към италианските партизани и се бихме заедно с тях. После германците пак ни заловиха. За наказание ни пратиха в концлагери.

Фьодоров пишеше старателно в тетрадката си, като си повтаряше под нос всяка дума на Джоузеф. Вдигна тетрадката и прочете какво е записал. После се разсмя най-искрено.

— Хубава история. Дяволски хубава история!

— Това е самата истина! — изкрещя затворникът. — Джоузеф Красновски съм аз! Не можете да ме затваряте тук по този начин!

Настоявам да се срещна с официален представител на Червения кръст! Настоявам за среща с представител на Британската армия! — Повече не можеше да сдържа сълзите си. Те се търкаляха по бузите му и заглушаваха думите му.

Фьодоров въздъхна. После затвори тетрадката.

— Жалко. Мислех, че най-после сме стигнали донякъде.

— С него няма да стигнеш доникъде. Той е специалист. Коров човек. — Волски стоеше на вратата с цигара в уста и с мрачно изражение на лицето. — Трябва да го убедим по друг начин.

Фьодоров свали очилата си, за да ги почисти.

— За съжаление, вече смятам, че си прав — заключи той с търпеливо изражение. — Съжалявам, моето момче. Предупредих те.

Волски кимна.

В килията се втурнаха двама войници. И двамата бяха набити, яки мъже. Всеки от тях носеше дебела гумена палка.

Адреналинът на Джоузеф се вдигна изведнъж и цялото му изтощение се изпари. Опита се да стане, но глезените му бяха вързани за дървения стол и той отново се строполи на него, като пухтеше тежко.

Докато войниците го доближаваха, Фьодоров се изправи и се приготви да тръгва. Взе стола със себе, за да освободи повече място на другите.

— Добре — въздъхна той с почти искрено съжаление. — Оставям ви насаме.

Волски започна да запрята ръкави, примижал от дима на цигарата.

— Тук няма значение колко си корав — обърна се той към Джоузеф. Вече не си правеше труда да вика. — Това ще ти е краят.

ИТАЛИЯ

По-късно през същия ден Тео бе застанал край люлката на бебето, вторачен в малкото създание, което пицеше жадно, ту свивайки, ту разпускайки юмручетата си. Човек трудно можеше да предположи, че в такова мъничко телце има толкова сила.

— Ще ми бъдеш благодарна — пошепна той на момиченцето. — Някой ден ще си ми благодарна. Ти си борец. Черен гологан. Нали, Катарина?

Той протегна показалец и докосна ръчичката на детето. Малките пръстчета го обвиха с удивителна сила. Усмихна се несъзнателно — малката сякаш сграбчваше живота си.

Спря да плаче. За миг отвори очи. Имаха неопределен син цвят, но кой знае какви щяха да станат? Тео забеляза, че миглите на момиченцето са дълги и тъмни. По някакъв странен, чудесен начин то приличаше на Кандида. Стори му се, че го погледна, и макар да си казваше, че тя едва вижда, погледът ѝ го изпълни.

Клепките ѝ полека се спуснаха и тя се унесе в сън. Ръчицата най-сетне се отпусна и освободи пръста му.

Той я целуна по челото, изправи се и излезе — отиваше на погребението на Кандида Киприани.

1. ЗЛАТНИЯТ ГРАД

1992

ГЛАВА 1

САНКТ ПЕТЕРБУРГ, РУСИЯ

Седнал зад бюрото с метална повърхност, генералът правеше впечатление на внушителен човек.

Лицето му сякаш бе изсечено от същия навъсен гранит, с който бе облицовано цялото здание, както и толкова други държавни учреждения в Русия. Очите му бяха животински и живи, приличаха на зорките очи на мечка гризли — кафяви, с жълто по средата. През цялото време, докато преводачката му предаваше дума по дума посланието ѝ — предварително добре обмислено — той слушаше с някак заплашително безразличие.

Макар тялото му да бе наистина огромно, маслинената му на цвят униформа беше изрядно изгладена и колосана. Кейт знаеше, че генералът е на шейсет и пет години и е получил част от разноцветните ленти, пришити на лявата предница на униформата, заради героизма, който той — по онова време още юноша — проявил по време на ужасната обсада на Сталинград през есента на 1942 година.

Знаеше още, че е бил специално подбран от НКВД за сътрудник още преди края на войната — останалите цветни ленти бе получил за петдесет години работа в КГБ, от Берлин до Кабул.

Тази сутрин Кейт бе подбрала тоалета си не по-малко старателно от генерала — и нейните дрехи бяха вид униформа, точно като куртката и еполетите на военния. Преди перестройката той, жена му и дъщерите му автоматично са получавали достъп до западните облаги, недостъпни за обикновените хора. Значи нейният костюм от „Донна Каран“ не се нуждаеше от тълкувание. Беше емблема, която не можеш да не разпознаеш.

Не бе пестила и парфюма си „Тифани“ тази сутрин, очаквайки той на всяка цена да го долови, макар и от другата страна на бюрото, и да го разпознае. Държеше да му стане пределно ясно, че е интелигентна жена от Запада, с добри връзки, достатъчно пари и най-

вече, че притежава тази така характерна за своя свят черта — готовността да договаря сделки.

През цялото време следеше мечешките му очи, които я оглеждаха — първо изучиха лицето ѝ, после косата, ръцете, дрехите, бижутата и накрая — краката. Но винаги се връщаха към куфарчето ѝ от крокодилска кожа, което държеше на коленете си.

Беше се потрудила доста, докато се добере дотук, но интуицията ѝ подсказваше, че през трите седмици, откакто бе пристигнала в Москва, не е била толкова близо до целта си.

Винаги щеше да помни Москва с опашките за хляб, протестните демонстрации и уморените лица на хората, както и със странното усещане за нещо средно между депресия и нервно напрежение, което сякаш витаеше във въздуха.

Никога нямаше да забрави невероятните неща, които бе видяла — транспортните самолети от Американския военновъздушен флот, които под ярката светлина на прожекторите на летището разтоварваха контейнери с храна и лекарства. Изрисуваните със спрей свастики по стените на сградите в столицата на марксизма. А наред Москва полковник Сандърс приготвя най-хрупкавото пържено пиле.

Кейт старателно избягваше Американското посолство, като предпочиташе да търси връзка направо с руснаците. Имаше неколцина познати: генерал Дмитри Волкогонов, специалист по военна история, приближен на Борис Елцин; подполковник Борис Южин, бивш служител на КГБ и ренегат, до февруари тази година самият той затворник в един ГУЛАГ; още „Арк проект“ — частен изследователски колектив, който разполагаше с изключителен запас от вътрешна информация за системата.

Тези познанства скоро ѝ осигуриха достъп до сградата в стил рококо на площад Дзержински, откъдето започна нейното издирване. Като влизаше, видя „Лубянка“ — сгушена зад величественото здание в охра, тя приличаше на зловещо лице, скрито зад златна маска — и усети как я обзема безпричинен страх.

Малко по-късно сърцето ѝ отново се сви, но по съвсем различна причина — вече бе изгубила надежда, че ще разкрие тайната, заради която бе пристигнала от толкова далеч.

Беше удивена от броя на сградите на КГБ в Москва — някои от тях бяха административни блокове в западен стил, имаше дори една

полукръгла модернистична постройка на булеварда, опасващ центъра на града като пръстен.

Кейт ги бе посетила всичките — навсякъде цареше бъркотия, но в различна степен. Бе открила само неколцина от служителите, с които искаше да се срещне. Цялата организация се задъхваше от изнемогващи усилия да се следят десетките хиляди ядрени оръжия, разпръснати по огромната окървавена земя, която някога се наричаше Съюз на Съветските Социалистически Републики. Миналото изведнъж се бе оказало неважно пред лицето на неизмеримо по-ужасното бъдеще и никой не се интересувахе от нейните въпроси.

Пък и тя беше само частица от огромната армия непознати лица, които се лутаха по мрачните коридори, разпитваха наляво и надясно, настояваха, говореха. Всички те, също като нея, искаха едно — достъп до тайния държавен архив. Всички до един вярваха, че някъде в този лабиринт лежи отговорът на личната им загадка, на личната им драма.

Надежда, която щеше да е по-малко безнадеждна, дори ако всички книжа на руската власт се превърнеха отново в непроходима гора.

Бе прекарала в архива дни наред, изчерпвайки търпението и енергията на не един придружител, но не бе открила нищо. Бе изпитала мигове на горчиво отчаяние. Започваше да подозира, че всичко е заплетена игра, в която участват историци и политици, а новият режим я използва за някакви свои цели.

Най-накрая бе стигнала до извода, че единствените хора, които знаят тайната пътека, се намират в самото КГБ.

Тогава промени стратегията си. По новия метод не след дълго откри името на генерала от Санкт Петербург. Бяха й казали, че той е единственият човек, който би могъл да й помогне, но това може да се окаже доста скъпа услуга. Беше подготвена. На следващата сутрин се качи на самолета от вътрешните линии на „Аерофлот“ с ясното съзнание, че тази среща е последната ѝ надежда.

Пътят ѝ я отведе в царствен град, потънал в сняг и окичен със злато. В това внушително здание на Кировски проспект, чиято намръщена фасада гледаше към Нева река, все още цареше някакво подобие на ред. Тук страшната всемогъща сила на КГБ от близкото минало далеч не бе просто сянка. Особено голяма част от нея бе съсредоточена около генерала, който седеше срещу нея, и в мига, в

който тя се докосна до тази сила, в слабо мъждукащата ѝ надежда заискря живот.

Сега, когато преводачката предаде и последното ѝ изречение, нервите на Кейт вече бяха опънати до крайност.

Възцари се дълга тишина. Генералът стоеше неподвижно и не отместваше поглед от нея. Най-сетне той проговори. Гласът му беше груб. Той често спираше, за да преведе момичето думите му.

— Госпожо, генералът би искал да ви информира, че тази тема вече е обект на разговори и срещи на най-високо равнище. Преди да напусне поста си, Михаил Горбачов започна официално проучване по тези въпроси. Сега, при президента Елцин, по лично настояване от президента Буш, то се провежда с още по-голяма сила.

— Зная това.

— Генералът не разбира защо не използвате официалните пътища за вашето разследване.

— Кажете му, че предпочитам да не се осланям на официалните пътища. — Гласът на Кейт беше нисък и уверен. — Те в повечето случаи са бавни и рядко водят до резултати. Освен това не искам да давам гласност на въпроса.

Преводачката заговори на руски, а после се вслуша в отговора. Беше доста невзрачно момиче с очила и учеше в Ленинградския университет; старите ѝ дрешки контрастираха почти болезнено с елегантния скъп тоалет на западната дама, която ползваше услугите ѝ. Въпреки всичко случило се в изпълнените с велики събития изминали месеци, очевидно тя също изпитваше дълбоко страхопочитание пред служителя от КГБ. Обърна се към Кейт:

— Генералът би искал да ви осведоми, че няма легално право да ви помогне, дори и да имаше възможност да го стори.

Но зорките очи на мъжа зад бюрото говореха друго и напрежението у Кейт растеше.

— Кажете му, моля ви, че според моите източници той е един от най-могъщите хора в ОНД.

Неприкритото ласкателство като че ли се понрави на генерала.

— Той казва, че темата е изключително деликатна — нареждаше преводачката с присъщия си равен, леко задъхан тон.

— Кажете му, че си давам сметка за това.

— Той ви напомня, че този случай може да се отрази пряко на международните отношения.

— Разбирам и това. Освен това, предайте му, ако обичате, че аз нямам нищо общо с официалното проучване. Трябва ми само едно име и няколко дати, едно-единствено късче информация.

— Генералът пита защо се интересувате от това име?

— Трябва да открия истината.

Преводачката предаде на руски думите ѝ и генералът се засмя дрезгаво. После отговори съвсем кратко.

— Госпожо, генералът казва, че в Русия истината е скъпо струваща стока.

По кожата на Кейт полази ледена, почти видима тръпка. Изведнъж я обзе пълно спокойствие. Погледна генерала в очите и помисли за ужаса, болката и унижението, които той и такива като него бяха причинявали толкова дълго на милиони, милиони хора. За да се стигне дотук накрая. Усмихна се на преводачката малко студено и каза:

— Попитайте генерала дали можете да ползвате тоалетната.

Момичето се опули.

— Извинете, госпожо, не ви разбрах.

— Попитайте генерала дали ще ви извини, докато отидете до тоалетната. Не се връщайте, преди да ви повикат.

Девојката се поколеба, после заговори на генерала. Ръцете му бяха огромни; той махна с едната, без да каже нито дума. Тя стана и излезе от кабинета, затваряйки вратата след себе си. Военният преплете дебелите си пръсти и кимна на жената срещу себе си, сякаш ѝ позволяваше да продължи.

Кейт вдигна куфарчето и го постави на бюрото, после щракна златните закопчалки. Извади квадратна кутийка и я плъзна по метализираната повърхност към него.

Той я отвори. Очите му светнаха, когато извади часовника. Беше „Ролекс Ойстър“ от чисто злато, а часовете бяха отбелязани с диаманти. Откопча металната верижка на своя „Таймекс“ и надяна на ръката си новия часовник, завъртайки стола към прозореца, за да разгледа придобивката по-добре.

Въпреки студа и силния вятър матовосиньото небе навън бе ясно и нямаше почти никакви облаци. Кейт се загледа над рамото на мъжа в далечината към катедралата „Свети Петър и Павел“, която като по

някакво чудо израстваше направо от реката, а златният ѝ връх приличаше на стрела, устремена сякаш да прободне небето. Запита се дали има поне капка справедливост в този светъл син небосвод.

През целия си живот бе вярвала във всякакви суеверни поличби и символи. Седемдесет години след победата на Октомврийската революция в същия този град бронзовите паметници на Ленин биваха откарвани на вторични суровини, заедно с изумително грозното име Ленинград. Градът бе възприел отново първоначалното си име Санкт Петербург. Възстановяваше се името на истинския му създател.

Кейт се питаше дали ще се доближи поне на йота до истината, след като получи отговор от този човек. Дали ще се доближи поне на йота до истината за своя произход.

Генералът прочисти гърлото си и зададе грубо някакъв въпрос. Тя не знаеше руски, но разбра какво я питат. *Какво друго можете да предложите?*

Извади другия пакет и плъзна и него по бюрото.

Сега беше по-нетърпелив — разкъса неумело ъгълчето и отвърте се подадоха пачки зелени банкноти. Той почопли краищата им с нокът и попита нещо. Кейт отново отгатна въпроса — *колко?*

Извади златната си писалка и изписа на едно листче числото \$50 000.

Тя следеше очите му. Въпреки външния си вид, все пак бе работеща жена. Сумата означаваше много, много работа и старателно спестяване. Не ѝ беше лесно да я подхвърли просто ей така през масата на този простак. Но предварително я бяха посъветвали, че само пари, и то много пари, можеха да размекнат леда.

Петдесет хиляди щатски долара, превърнати в непрестанно девалвиращата руска рубла, бяха голяма сума за човек, на когото скоро предстоеше да остане на крайно недостатъчната държавна пенсия. Сякаш прочете тази мисъл на челото му.

Той стана, почесвайки обраслия си врат — очевидно мислеше. Обиколи бюрото, като понакуцваше леко, и надзърна в куфарчето, сякаш за да провери какви други неща има там. Тя разпери ръце.

— Нямам друго, господин генерал.

Той разрови с дебелия си показалец вещите ѝ, намери паспорта ѝ и го извади. Изучи го внимателно, прочете на глас името, датата и

мястото на раждане — познатите думи звучаха странно, произнесени с този твърд акцент.

Подхвърли паспорта обратно в куфарчето и приседна на бюрото пред нея. Заоглежда я. Беше преполовила четиридесетте и все още минаваше за една от най-елегантните жени за възрастта си. Част от красотата ѝ се криеше в честността, от която все още не се бе отказала. Не бе боядисала сребърните нишки, които се прокрадваха сред буйната ѝ черна коса. Нито пък бе благоволила да се подложи на безобидното пластично опъване на кожата, което би заличило леките бръчици от лицето ѝ и отново би я превърнало в тридесетгодишна жена. Тя е такава, каквато е, без извинения и претенции.

Посрещна погледа му — големите ѝ тъмни очи бяха спокойни, плътните и устни стиснати, но тя нито се усмихваше, нито се мръщеше. Ръцете ѝ почиваха спокойно в скута — бе преплела пръсти, заоблените ѝ нокти не бяха лакирани и носеше един-единствен пръстен с голям ярък изумруд, който на тази бледа северна светлина искреше като око на лъвица.

Сетне, като че ли това бе най-естественото нещо на света, той пъкна ръка под сакото ѝ и докосна гърдите ѝ, сякаш да прецени големината им. Кейт реагира остро, отблъсна ръката му и се изправи бързо.

— Ще преговаряме ли? — попита нервно. — Или ще си губим времето?

Руснакът се усмихна, очите му се присвиха като на татарин и почти се изгубиха в гъстата мрежа от бръчици. Той направи знак с двете си ръце, сякаш дирижираше оркестър и подаваше пианисимо.

— *Пожалуйста, пожалуйста.*

Тя се отпусна бавно обратно в стола.

Генералът приплъзна с ръка пакета с доларите и стария метален часовник в едно чекмедже и ги заключи. Запъти се към стола си, седна и започна да се възхищава на „Ролекса“ на китката си — ту го поглеждаше оттук-оттам, ту го допираше до ухото си, за да чуе как тиктака. Изведнъж заговори, но акцентът му беше толкова силен, че отначало Кейт не разбра, че говори на английски, та трябваше той да повтори казаното.

— Колко пари имате?

— Моля?

— Колко пари имате?
— Това е всичко — каза тя и кимна към пакета.
— *Нет.* — Той насочи пръста си към нея като пистолет. — Вие.
Вие колко пари имате? В банката?
Тя повдигна едното си рамо.
— Не съм богата.
Той се захили.
— Вие много богата. Съвсем скоро аз нямам работа.
— Не вярвам да им липсват — тихо отвърна тя.
— Може би вие ще ми намерите работа на Запад.
— Какво умеете?
Той потупа малък медал на гърдите си.
— Герой на Съветския Съюз.
— Съветският Съюз вече не съществува.
— Петдесет хиляди долара не са достатъчни.
— Петдесет хиляди долара са цяло състояние. С „Ролекса“, това прави повече от седемдесет и пет хиляди долара.
Усмивката му се изпари. Той се наведе напред.
— Искате опасна информация. Тези неща не са се случвали.
Разбирате ли, „не са се случвали“.
— Разбирам.
— Давам ви информация, а вие може правите проблем между Русия и Америка. Ще изгубя моята работа, ще изгубя пенсия.
Кейт разгледа грубото лице.
— Колко искате?
— Сто хиляди.
— Това е абсурд.
— Значи няма сделка.
— Ще ви дам още десет хиляди. Когато ми дадете информацията, която ми трябва.
— Още двадесет хиляди. Когато получите информацията.
Тя не се поколеба.
— Чудесно. Съгласна съм.
Той доволно тупна с юмрук отворената длан на другата си ръка.
После стана делови.
— Виетнам?
— Не. Втората световна война.

Генералът повдигна рошавите си вежди.

— Отдавна е било.

— Да. Много отдавна.

Той притегли тесте листчета.

— Добре. Дайте ми името му.

ДЕНВЪР, КОЛОРАДО

Той не отделяше очи от силуетите на двете момичета пред ярко осветената витрина. Така се бе възбудил, че чак изпитваше болка.

Все още неосъзнали присъствието му, момичетата говореха и се смееха под хубавите си чадъри на цветя. Татковото момиче излезе от магазина, където всяка вечер по това време свършваше работа.

Молът^[1] изглеждаше доста лъскав, с разни скъпи магазини. Паркингът беше силно осветен и наоколо имаше хора, но той беше спокоен. Бе планирал всичко. Успя да паркира микробуса точно до нейната кола. Така нещата ставаха много по-лесни.

На автомобила му бе нарисувана емблемата на градската водопроводна компания. Той самият бе облечен в брезентово яке, а остриганата му коса бе скрита под вълнена шапка. Само плътно прилепналите му джинси, доста скъсени, за да се виждат войнишките кубинки, можеха да го издадат — но този стил бе станал моден сред безгръбначните имитатори на истинската идея.

Момичетата се разделиха. Татковото момиче навлезе в паркинга, ровейки в чантата си за ключовете от колата. Кадифените панталони прилепваха плътно по бедрата ѝ, а кестенявата ѝ коса се развяваше.

Той я проследи с присвити очи и дръпна силно от цигарата си, а дивашката музика още звучеше в главата му. Знаеше, че може да изнасили момичето, ако иска. Беше сигурен, обаче, че самодисциплината ще има последната дума.

Трък вярваше в самодисциплината като в религия. Беше се научил да я обича. Необузданите истории от юношеските му години завършиха в съда в Колорадо Спрингс по обвинение в шест изнасилвания. Ако не му бяха помогнали, ако не бяха изнамерили този психолог — фантастичния денвърски адвокат — щяха като нищо да му лепнат петнайсет години.

Те го научиха на дисциплина. Контрол беше човекът, който възпря страстите на Трък.

Момичето вече приближаваше и Трък прескочи на задната седалка, за да е близо до задната врата. Хвърли цигарата на металния

под — малък червен метеорит в мрачината — и я изчака да мине покрай облепеното с черно тиксо прозорче.

Като я видя, отвори вратата със замах. Беше само на няколко метра от нея. Забелязвайки го да изкача и да протяга ръка към гърлото ѝ, тя се вкамени. После се засмя неуверено.

— Стреснахте ме!

Той се огледа да види дали наоколо има свидетели. Нямаше никой. Втурна се към девойката, тропайки с тежките си обувки. Тя едва успя да изпищи, преди да я сграбчи. С едната си мазолеста ръка ѝ запуши устата, а с другата — омота косата ѝ и я повлече напред. Тя изгуби равновесие и се строполи на колене пред него. Бързо я набута в микробуса, завличайки навътре съпротивляващото се тяло. Тя издаваше сподавени гъгниви звуци. Мъжът затвори вратите с трясък.

Отново бе отворила уста да изпищи, но той не я остави. Заби коляно в лицето ѝ и почувства напрежението в бедрените мускули. Стисна я здраво за раменете и ѝ нанесе още седем-осем удара. Беше едър и силен. Знаеше как да бие. При всеки удар усещаше как нещо изпуква в тялото ѝ — хрущял, кост или зъб. Вече няма да е хубава. Със сигурност.

Когато свърши, тя лежеше неподвижно на пода. Не издаваше никакъв звук.

Може би е изпаднала в безсъзнание още след първия удар. Наведе се над нея. В тъмното забеляза отблясъци от кръв — носът ѝ беше напълно размазан. Сега вече татко ще се вслуша. Протегна ръка към кръвта, топна пръсти в нея и ги поднесе към устата си. Имаше солен, метален вкус. Преглътна и приклепна — оргазмът избухна изведнъж. Във върховния момент Трък изпита едновременно облекчение, удоволствие и болка. По слабините му се разля топлина и влага. За миг застина неподвижен. После се претърколи на предната седалка с омекнали колене.

Излезе от паркинга; безжизненото тяло на момичето се подмяташе насам-натам из автомобила. Пресегна се и пусна касетофона. Дивата музика на „Мегадет“ едва не продъни мощните колони.

След няколко пресечки спря отново, този път в тъмнината зад един изоставен паркинг. Отвори задната врата и извлече момичето навън. Захвърли я в канавката, изпълнен — както винаги в подобни

случаи — с някаква неподправена нежност към омекналото тяло, което току-що бе осакатил от бой.

Когато се качи в колата и потегли, започна да се превива от истеричен смях.

Все още се подхилкваше, когато половин час по-късно пристигна в къмпинга. Паркира микробуса и се пъхна в караваната. Още от вратата сбърчи нос — вонеше на немити чинии и мръсни дрехи. Вътре беше пълна кочина — това бе „каравана“ единствено в смисъла, че някога отдавна се бе придвижила до този потънал в буренак парк. Оттогава бяха минали двадесет години и още толкова щяха да минат, преди отново да потегли на някъде. Беше досущ като всички останали каравани наоколо — отблъскващо бедняшка, с изгнили уплътнения, сгушена сред студената колорадска есен.

Но колкото и да бе странно, имаше телефон. Трък отвори кутия бира и я пресуши на две големи глътки. Оригна се шумно и смъкна изцапаните си джинси, след което ги запрати в ъгъла. После вдигна слушалката и започна да натиска бутоните — знаеше номера наизуст; това беше единственият телефонен номер, на който звънеше.

От другата страна долетя хрипкавият глас на Контрол.

— Да?

— Готово — рече Трък.

— Както трябва?

— Стана на хамбургер. — Той се изхили.

— Искаш ли още работа?

Тъкмо се канеше да отвори нова бира, но се изправи нетърпеливо на стола.

— Да, сър.

— Дълга услуга на един приятел. Малка работа, изисква тактичност. Утре при ловджийската хижа.

Тъкмо отвори уста да каже нещо, но Контрол вече бе затворил. Трък също затвори телефона и се зае с бирата. Беше ухилен до уши и старите белези от акне се очертаваха ясно.

— Да, сър — тихо рече той. — Аз съм най-тактичният човек.

[1] В САЩ, закрит търговски комплекс с много магазини (англ.).
— Б.пр. ↑

ПЕТИОНВИЛ, ХАИТИ

— Доктор Льовек ще бъде на ваше разположение след десет минути, *tam'selle*^[1]. Той ви предлага да пийнете нещо, докато чакате.

— Сок от гуава, ако не ви затруднява.

— *Avec plaisir, tam'selle*^[2].

Домоуправителят я покани с жест да седне, но Ана леко поклати глава и след като ѝ наля питието, той изчезна толкова безшумно, сякаш се разтвори във въздуха. Ана остана права, докосвайки устни до хладната запотена чаша. Тази вечер бе отделила на облеклото си специално внимание — дълго памучно сако и ластичен панталон с висока талия; на шията ѝ блестеше скъпа перлена огърлица. Две огромни перлени обици с формата на капки обрамчваха лицето ѝ. Ана беше мургава и стройна, а очите и косата ѝ — черни, с матов оттенък. С бежовото сако и кремавите перлени бижута приличаше на индийски принц — далеч не неподходяща фигура в тази тропическа нощ.

Къщата беше наистина забележителна — ултрамодерна симфония от стъкло и бял бетон. Беше построена за един блестящ педиатър, специалист по трансплантации на роговица, сърце и бъбреци. Ана знаеше, че това е паметникът, който този човек бе издигнал в своя чест.

Андре Льовек имаше две клиники. Едната се намиреше в Палм Бийч, Флорида — там таксите бяха от порядъка на десетки хиляди долари. Другата беше на остров Хаити, в Порт-о-Пренс, където господин Льовек извършваше операции почти безплатно.

Дру Макензи, главният редактор на Ана, я бе изпратил тук да напише очерк за лекаря от Хаити. Странна и зловеща история.

— Добър вечер.

Тя се обърна рязко. Андре Льовек беше влязъл в стаята — беше облечен с бял летен костюм, а яката на ризата му беше разкопчана. Той изучаваше Ана с поглед.

— Изглеждате изключително. Като Мата Хари.

— Много мило от ваша страна да се съгласите на още едно интервю — каза тя, сядайки на дивана, който ѝ посочи. — Обещавам това да бъде последното.

— Полагате наистина забележителни усилия по вашето разследване.

Тя погледна лицето му. Лъовек беше красив — имаше изваяните спокойни черти на Ален Делон, но мътните му очи бяха по-скоро като разбушуван океан.

— Обичам да стигам до дъното на всяка история, доктор Лъовек. Имате ли нещо против отново да записвам?

— Ни най-малко.

Ана извади уокмен „Сони“ от чантата си и го постави на ниската масичка помежду им. Кръстосала крака, разтвори тетрадката в скута си и махна капачката на писалката.

— След последния ни разговор се появиха едно-две нови неща.

Лъовек наклони глава.

— Да?

— Тази година тук, в Порт-о-Пренс, е станал скандал. Говорело се е, че не отделяте на децата от Хаити същото внимание, което отделяте на американските деца. По-точно, че тук не извършвате почти никакви трансплантации. Говорело се още, че винаги когато сте разполагали с донорни органи в Хаити, сте ги пренасяли тайно в Палм Бийч с частния си самолет, който бил оборудван със специален хладилен контейнер, а после сте ги използвали в тамошната клиника за трансплантации срещу баснословни суми. Става дума за операции, които сте извършвали на американски деца.

Докторът се усмихна.

— Нека ви обясня нещо. За да се направи такава операция, не е достатъчен един-единствен опитен хирург. Тя изисква цял екип от висококвалифицирани лекари, да не говорим за сложната техника. Мисля, че не е трудно да се досети човек защо в Хаити извършвам много по-малко трансплантации, отколкото в Съединените щати.

— О, да. Напълно ви разбирам. Но в слуховете като че ли се крие нещо повече, отколкото изглежда на пръв поглед. Моят редактор в Маями е разговарял по телефона с някакъв тукашен свещеник, отец Жереми. Клиниката ви се намира в неговата епархия.

— Познавам го.

— Отец Жереми е направил доста смущаващо изявление, доктор Лъовек.

Мъжът я гледаше втренчено.

— Тази вечер сте дошли да ме информирате, че възнамерявате да ме разсипете и да заличите делото на живота ми.

Кожата ѝ настръхна. Вътрешно младата жена се изправи нащрек, уплашена от реакцията му, но същевременно готова да я посрещне смело.

— Значи знаете какво е казал отец Жереми на моя редактор.

— Аз също поразпитах за вас. Съвсем не сте безобидна репортерка, на каквато се преструвахте отначало, госпожице Ана Кели. Вие сте, както се казва, криминален репортер с огромна, дори страшна слава, въпреки очарователната ви усмивка и подкупващата младост. Сякаш виждам мечта на правосъдието да пламти в нежната ви ръка. Но няма да ви развалям удоволствието. Ако обичате, продължете нататък.

Говореше необичайно бавно и леко завалено. Ана изведнъж осъзна, че или е пиан, или е вземал наркотици. Погледът му беше неадекватен.

— Какво е казал добрият свещеник, Ана?

— Че някои от донорите в Хаити, най-често в случаите с детска роговица, не са били мъртви, когато сте отстранявал дадения орган. Според него не са били дори болни или наранени. Казват, че имате толкова работа в Палм Бийч, и толкова много деца на борсови агенти се нуждаят от вашите изключителни способности, че дадените по обичайната процедура органи просто не достигат. Значи се е налагало да откриете друг източник и да си ги доставяте сам. Купувате нежелани деца от бедни майки в Хаити, понякога съвсем малки, и ги жертвате, за да се сдобие с органите, необходими за лечението на богатите си американски клиенти. Системата е много, много доходна и не се ограничава с вас — има и други лекари, акушерки, сестри... — Ана изведнъж млъкна. — Доктор Льовек? Слушате ли ме?

— Разбира се. Защо мислите, че не ви слушам?

— Не реагирайте по никакъв начин. — Ана заговори по-уверено: — Обвинявам ви в едно от най-ужасяващите престъпления, които изобщо мога да си представя, а вие просто седите и ми се усмихвате. Не изпитвате никакво възмущение? И никакъв ужас?

— Знаех за какво сте дошла, още когато се срещнахме за първи път, преди седмица — меко отвърна той. — Не изпитвам никакво възмущение и никакъв ужас.

— Значи не отхвърляте обвиненията?

— Каква полза? — Усмиваше се все така неопределено.

В нейните очи този човек бе нарушил изконната човешка етика. Бе използвал за нечисти цели великия си, дарен от Бога талант, и го бе удавил в зло. Тя още помнеше изказването му в първото интервю: „В трансплантационната хирургия няма етика, а само голи факти“.

Той махна с меките си ръце на хирург и продължи:

— Като тръгнете по „Петсионвил Роуд“, в другия му край ще откриете съвсем различен град, където живеят, буквално един върху друг, почти един милион отчайващо бедни човешки същества, които взаимно се изяждат сред безкрайна нищета, насилие и мръсотия. Там съм роден. Изкачих сам пътя до „Петсионвил“. Но част от мен винаги ще продължава да живее там. Тяхната кръв е моя кръв. — Мътните зелени очи се втренчиха в нейните. — Случвало ли ви се е да се запитате как би се чувствал човек, когато дойде в Палм Бийч от Порто-Пренс, а после се върне обратно?

— Това оправдание ли е, доктор Льовек?

— Аз не се оправдавам. — Той я гледаше въпросително. — Вие сте цяло явление. Известно ли ви е това? Само на двадесет и шест години, а толкова красива. С това изключително лице и с такова прекрасно тяло е трябвало да отидете в Холивуд, Ана.

— Както вие отивате в Палм Бийч с вашите скъпоценности?

— Явно вашият редактор ви е изпратил тук, за да ме разбиете. — Той се наведе напред и продължи да говори тихо и убедително: — Но читателите ви не правят разлика между Хаити и Хавай. Според вас чии интереси защитава вашият редактор?

— Като начало, интересите на жертвите ви, например.

— Някои пациенти умират. Това означава, че други могат да живеят.

— Това не е достатъчно състоятелна причина да се убиват деца.

— Хаити е най-бедната и най-гъсто населената държава в западното полукълбо. — В гласа му за първи път се прокрадваше гняв. — Една от най-нешастните страни на света. Тези деца са обречени да живеят в Ада още от люлката.

— Може би на някои от тях е щял да им проработи късметът. Вие сте успели да се измъкнете. Станали сте известен хирург.

— Когато вие възнамерявате да унищожите.

— Злото трябва да се изкоренява — тихо отвърна тя. — Да умира хаитянче, за да живее някое американско дете, е чудовищно.

На доктора като че ли му стана забавно.

— Питам се дали сегашната администрация в Белия дом ще се съгласи с вас, Ана. Откакто Русия се превърна в беззъба просякиня, настава зората на Американската империя. В сравнение със злините, които вашата страна нанася на други зависими от нея държави, нима няколко трансплантирани роговици и бъбреци изглеждат толкова неприемливи?

— Не винете Америка за онова, което правите — остро реагира Ана. — То е свързано преди всичко с пари. — Тя посочи неопределено с ръка към стаята. — Правите го, за да си построите всичко това.

Лицето му сякаш се издължи, а устата му увисна като на обидено дете.

— Знаете ли кое ме засяга най-дълбоко? Обвинението, че пренебрегвам моите хаитянчета. Какво знаете вие за моята работа? Трансплантации! Моите пациенти тук не се редят на опашка за трансплантации. Те измират от диария и недохранване, от липса на най-елементарна медицинска помощ. Парите от една трансплантация на роговица във Флорида покриват разходите за лечение с пеницилин на четири хиляди души тук, в Хаити. Един живот в полза на четири хиляди други, Ана! Перфектна симбиоза. Ако ви покажа как работи цялата система, ще видите модела, ще разберете значението му...

Последните му думи бяха съвсем вяли и той внезапно млъкна. Известно време и двамата не помръднаха. Накрая тишината стана тягостна. Ана изключи уокмена и се изправи.

— Ако нямате какво да добавите, докторе, мисля, че нямам повече въпроси.

В очите му припламна червено пламъче.

— Седнете — меко каза той.

— Съжалявам, трябва да вървя.

Мъжът не отвърна, но тя видя, че на вратата, скръстил ръце, е застанал бодигард, който я гледаше застрашително с жълтите си очи. Явно Льовек е докоснал някое копче, без тя да забележи.

Изведнъж я обзе силен страх. Опита се да не го показва.

— Вече съм изпратила девет десети от очерка — рече тя, изненадана колко спокойно прозвуча гласът ѝ. — Тази сутрин.

Свидетели, имена, дати, всичко. Един екземпляр ще бъде изпратен в Американската асоциация на лекарите.

Той се усмихна.

— Вие се боите от мен.

— Говоря сериозно. Статията ще излезе каквото и да се случи. Ако се опитате да ми попречите по какъвто и да било начин, читателите ще бъдат пет пъти повече.

— *Hypocrites lecteurs.*^[3]

Лицето на Льовек внезапно се оживи.

— Напишете книга за мен, Ана. Предложете на Макензи да ви финансира. Аз ще ви съдействам напълно. Дори от затворническата килия, ако желанието ви е да ме пратите там.

Ана го погледна изумена. После каза:

— Не сте подходящ обект за книга, доктор Льовек. Извинете.

Пред очите ѝ лицето му стана безизразно и жестоко. Беше под действието на опиати — нищо нямаше да го спре, а огромният бодигард без съмнение щеше да изпълни всяка негова заповед. Ана съжали за необмислените си думи. Сърцето ѝ се разтуптя. Запита се до каква ли степен е неадекватен. Насили се да говори.

— Наистина трябва да тръгвам.

Опита се да прозвучи решително.

— Към следващото убийство? Хайде, елате.

Протегна ръка към нея в очакване. На лицето му се мъдреше неопределена, куха усмивка. С пресъхнало от страх гърло, Ана го хвана под ръка, като се питаше дали това е последното нещо, което ще направи през живота си.

Излязоха навън и той я поведе към градината. Жабите и насекомите изпълваха кадифената нощ с най-различни звуци. Някъде в далечината думкаха тъпани.

— Вуду. Закърмен съм с тези тъпани. Виждал съм ритуалите, на които те призовават вярващите. Ритуали, които бял човек никога няма да види.

Ана чуваше тежките стъпки на бодигарда отзад. Коленете ѝ бяха омекнали като кашкавал. Беше принудена да се държи здраво за ръката му, въпреки че кожата ѝ настръхваше само при допира до неговото тяло.

Навлязоха навътре в градината — тъмна джунгла, която доктор Льовек бе създал сам. Ана изброяваше наум всички неща, които би искала да има преди смъртта си. Да се влюби. Да плава на яхта. Да спечели наградата „Пулицър“. Отново да се сближи с майка си. Питаше се дали някой някога ще узнае какво се е случило с нея.

В този миг видя, че Льовек отваря портата, а навън бе улицата. Колата, която бе взела под наем, стоеше под уличната лампа като колесница на спасението.

Мъжът се обърна към нея. Погледът му беше размазан, а устата — малко изкривена.

— Довиждане, Ана. — Стиснаха официално ръце. Неговата беше суха и хладна. — Ще се видим в Чистилището.

Дали то се намира тук, на тази безлюдна улица?

Врата се затвори бавно, скривайки Льовек и бодигарда в градината джунгла. Ана чу как изтракаха резетата.

Сърцето ѝ направо щеше да се пръсне. Тя забърза към джипа, седна и захвърли чантата си на съседната седалка. Пъхна ключа в стартера и запали. Потегли толкова рязко, че гумите изсвистяха.

[1] Разговорна форма на думата *mademoiselle* — госпожица (фр.). — Б.пр. ↑

[2] С удоволствие, госпожице (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Лицемерни читатели (фр.). — Б.пр. ↑

САНКТ ПЕТЕРБУРГ

Трябваше да изчакат два дни.

Тя обикаляше за подаръци, избираше все за дъщеря си: разни плетени и копринени шалове и малка икона със сребърен обков, за която продавачът се закле, че била автентична. Освен това купи някои трогателни дреболии за служителите си във Вейл.

За да си запълнят времето, преводачката я развеждаше из Петербург. Тя знаеше много и се изразяваше добре. Градът беше великолепен, но някак изчислено великолепен. Беше плод на тщеславието на един човек и сякаш дете бе строило пясъчни кули на морския бряг, а не цар, който бе градил град. Градът остави у нея впечатлението за нещо изкуствено и за колосална суета без никакви граници.

Когато спряха да пият кафе в малко заведение — скъпите ресторанти не я привличаха — екранът на телевизора над наредените бутилки водка разказваше кървавата приказка за разрухата на една империя. Сред хаоса на гражданската война в Нагорни Карабах глутници диви кучета изяждали труповете и се нахвърляли и върху живи хора. В Москва в кухните за безплатна супа се събирали километрични опашки гладуващи пенсионери. Огромната Съветска армия изведнъж се бе оказала без водач и разкъсана от етнически пристрастия.

— Продължават да предупреждават, че ще последва нов преврат — преведе момичето, гледайки ядрената ракета, която летеше през някаква безименна гора. — Казват, че ако Западът не инвестира в Русия, пак ще има военна диктатура.

— И хора като генерала пак ще бъдат на власт?

— Възможно е.

Но тя се питаше кой би инвестирал в тази страна. По нейна преценка тази икономика се управляваше от спекуланти и гангстери.

Продължиха разходката си, но вече не ѝ се гледаха позлатените разкоши на Петербург.

Момичето долови, че е нервна, и на втория ден я заведе в Петродворец — жълто-белият палат, който царят бе построил извън

града, където за развлечение статуите най-неочаквано се превръщаха в каскади и фонтани. Но и тук не можеше да се разсее. Предпочиташе да се разхожда сред дърветата, далеч от богатствата и суетата.

Вечерта се съжали над неприкрито жалните погледи, с които момичето непрестанно я обсипваше, покани го в хотелската си стая и му подари част от собствените си дрехи — чорапи, обувки, бельо, поли, блузи, сака. Момичето бе поразено.

— Това са просто дрехи — внимателно обясни Кейт.

— Но са толкова скъпи, госпожо!

— Ти си ги заслужи. Добре се постара с културната програма. — Тя отвори барчето и извади бутилка водка и две чаши. — И те моля да не ме наричаш „госпожо“. Мисля, че трябва да минем на ти.

Момичето се усмихна.

— Казвам се Петрушка.

— Аз съм Кейт. — Тя ѝ подаде чаша. — *Наздорове.*

— *Наздорове.*

Седнаха край прозореца — момичето държеше в една ръка чашата с водка, а с другата учудено поглаждаше купчината дрехи в скута си. Доста смутено вдигна поглед и каза:

— Имаш такива красиви неща. Сигурно си много богата.

— Не, не съм богата. Просто е част от работата ми да имам красиви неща.

— А какво работиш?

— Работя в един хотел в Америка.

— Къде се намира той.

— В едно градче Вейл, в щата Колорадо.

Лицето на Петрушка светна.

— Чувала съм за Вейл!

— Така ли?

— Това е ски курорт, нали?

— Да — кимна Кейт.

— Прекрасно място. Много лъскаво. Всички филмови звезди ходят там.

— Е, филмовите звезди сигурно предпочитат Аспен — усмихна се по-възрастната жена. — Вейл е тихо място. По семейно.

— Курорт за богати семейства — каза Петрушка. — А твоят хотел сигурно е страхотен, нали?

— Хубав е, да.

— Ти мениджър ли си?

— Аз съм директор. Двама директори сме. — Дълго бе отсъствала. Скоро се задаваше Деня на благодарността и сезонът сигурно вече е започнал с ранните снеговалежи. Добре го бе изчислила. Само се питаше дали Дженифър Прескот — заместничката ѝ — се справя с работата в нейно отсъствие. Питаше се дали като се върне няма да открие, че вече не работи в хубавия хотел.

— Женена ли си? — разпитваше Петрушка.

— Не. Вече не съм.

— А деца имаш ли?

— Дъщеря. Журналистка. Криминален репортер. Работи във Флорида. В момента е в Хаити да взима интервю от един човек.

— Господи, колко сте щастливи. — От водката на Петрушка ѝ дойде кураж. — Какъв прекрасен живот живеете!

— Да, предполагам. — Но нито се чувстваше щастлива, нито имаше усещането, че живее прекрасен живот. Питаше се дали Ана е щастлива и живее прекрасен живот. Тези неща вече не ги обсъждаха. Щастие. Удовлетворение.

Очите на Петрушка хитро проблясваха.

— Ти сигурно имаш много любовници, Кейт.

— Ами всъщност не — сухо отвърна Кейт.

— Поне един нямаш ли си?

— Да, има един човек, на когото държа.

— Красив ли е? — оживи се Петрушка.

— Някои жени го намират за красив.

— Имаш ли негова снимка?

— Мисля, че да, имам някъде.

— Нека да го видя — замоли я момичето.

Кейт стана и затърси из куфара, докато най-сетне откри облечена в кожена подвързия снимка на Камбъл Бринкман. Подаде я на Петрушка, която нетърпеливо я пое. Лицето ѝ светна.

— Наистина е много красив! И обича ли те?

— Така казва.

— И, разбира се, ти също го обичаш?

— Не знам.

Преводачката много се изненада от това спокойно изявление.

— Не е ли добър любовник?

Тя се разсмя.

— Добър любовник е.

— Виждаш ли! И ти не го обичаш?

Неприкритото любопитство на момичето не я дразнеше. В известен смисъл дори ѝ се струваше мило. От друга страна, ѝ подейства като истинско облекчение и едва ли не като душевно пречистване да изрече нещата, които не можеше да сподели пред никой друг. Облегна се назад в креслото, отпусна стройната си шия на облегалката, а гарвановата ѝ коса се разпиля по нея. Затвори очи.

— Не съм казала, че не го обичам. Казах просто, че не зная.

— Ако не знаеш дали го обичаш, или не — решително отвърна Петрушка, — значи не го обичаш.

— Не е толкова просто.

— Любовта не е несигурна, Кейт. Когато се случи, се случва наистина!

Кейт бавно отвори очи.

— А на теб случвало ли ти се е така, Петрушка?

Момичето поклати глава.

— Не, но някой ден ще ми се случи.

Тя се взря в тъмните състрадателни очи на девойката и каза:

— Надявам се.

След няколко години ставаше на петдесет. И понякога, в мрачните часове на нощта, се връщаше към изминалите десетилетия и всичко ѝ се струваше погубено, суетно и кухо като този тънещ в позлата град. Виждаше себе си като дете, което се препъва из магазин за играчки, наgrabва какво ли не, подмамена от външния вид на нещата, но никога не прониква до истинската им същност. Богатства, а не действителност. Тленни съкровища, а нищо духовно.

Не искаше да прекарва остатъка от живота си в този бляскав магазин. Искаше да се докосне до нещо истинско. Искаше истината — истината за себе си и за собствената си същност. Затова не можеше да отговори на Камбъл Бринкман веднага. Обичаше го поне толкова, че да си даде сметка за това. Ако ще се посвети на него, трябваше да знае какво именно посвещава.

Искаше истината и то тъй отчаяно, че Петрушка, със своята младежка непоколебимост, никога нямаше да я разбере.

Страните на девойката вече бяха поруменели от водката.

— А онзи, другият мъж, за когото разпитваше генерала — той кой е?

— Не зная.

— Не знаеш? А защо си пристигнала от толкова далече да разбереш какво се е случило с него?

Кейт напълни чашите.

— И това не зная.

Петрушка отвърна с хитра, пиянска усмивка.

— Това е то западната любезност. Не искаш да говориш за тези неща и затова казваш, че не знаеш.

— Не, не го правя от любезност. Това е самата истина.

Момичето се приведе напред.

— Гледам те — започна тя, плъзгайки замаян поглед по другата жена — и виждам жена, която има всичко. Всичко. Красива е, богатата е, културна е. Интелигентна. С вкус. И освен всичко друго, притежава свободата да се радва на онова, което е. Не вярвам, че тази жена няма ясни отговори на въпросите.

Кейт се усмихна малко сухо.

— Пийвай, Петрушка, че утре ни очаква тежък ден.

АЙРЪН КРИЙК, КОЛОРАДО

Трък мразеше да остава тук сам.

Това място много го плашеше. Стените бяха облицовани с възлеста чамова ламперия и целите бяха отрупани с озъбени муцуни: елен и глиган, най-различни диви кози, застрашително надвиснали орли, животни от други страни, чиито имена дори не знаеше. Плашеха го. Настръхваше при вида на всички тези рога, черепи, бивни, оголени зъби и нокти.

Но най-неприятна от всички беше двуметровата черна мечка в ъгъла, чиито извити нокти сякаш расичаха въздуха. Кръвта му се смразяваше, като я видеше. Това бе унижително. Той, трениран боец, да се страхува от препарирано животно. Докато чакаше, нарочно избягваше свирепите стъклени очи на животното. Стараеше се да не си представя как то се промъква тихомълком зад гърба му.

Зад прозорците на всички страни се простираше тъмна гора. Винаги се срещаше с Контрол на това място, но обикновено в почивните дни. През седмицата това бе най-самотното място на земята.

За да се успокои, Трък си припомняше предишната вечер и прехвърляше наум нападението. Но дори и така не успя да се разсее от втрещения поглед на черната мечка. Като чу джипът марка „Мерцедес“ да се приближава по алеята, въздъхна гласно от облекчение.

Без да мърда от мястото си, се заслуша в глухото хлопване на вратата на автомобила, хрущането на чакъла и тежкия тропот от ботушите на Контрол по дъсчения под. Вече бе застинал в поза мирно, притискайки с пръсти шевовете на джинсите си, с източена напред шия.

Контрол пусна нещо на земята, изръмжа и отиде в тоалетната. За стар човек като него докарваше добра, непрекъсната струя, която шумно шуртеше в писоара.

Шум от казанче и Контрол изникна зад Трък.

— Не е зле. — Той тупна младежа по гърба. Ударът бе толкова силен, че той се олюля на краката си, макар да беше доста мускулист.

— Никак не е зле. Оня кучи син най-сетне загрея за какво става дума. Добре си се справил.

Трък пламна от удоволствие.

— Направих каквото можах, сър.

— Добре си се справил — повтори Контрол. Железните му пръсти мачкаха рамото на Трък. — Имам нещо друго за теб. Но този път без насилие. Поне за момента. Малко разузнаване.

— Сър.

— Ама ти предпочиташ екшън, а? Може и екшън да има. Ама засега не. Тука имаме потенциален враг. Една богата дама от Вейл. Завира си носа в работи, дето не я засягат. Приятели ме помолиха да я проверя. — Пръстите се забиваха и мачкаха рамото на Трък, причинявайки му ту болка, ту удоволствие, докато най-сетне на младежа му идваше да изкреци. — В момента дамата отсъства, което ни дава добра възможност да разгледаме апартамента ѝ. Да проверим какво е намислила. Разбираш ли?

— Да, сър.

— Във Вейл имаме свръзка. Господин Рей. Той самият ще те закара където трябва. Прави каквото ти каже, ясно ли е?

— Разбира се.

Пръстите се впиха с такава сила, че Трък едва не изрева.

— Трябва да бъдеш дискретен, моето момче. Този път никакви грешки.

— Не, сър!

— Утре сутринта. В единадесет и тридесет. Чакай господин Рей. Разбрано?

— Да, сър!

Ръката на Контрол най-сетне се отдръпна, оставяйки рамото добре насинено и пулсиращо от болка.

— Разтовари колата — нареди Контрол.

Трък веднага се втурна.

В багажника на колата Контрол бе докарал дванадесет каси шампанско „Круг“ и пет каси бърбън. Трък ги пренесе две по две, сумтейки от напрежение. После ги прибра в огромния хладилник.

Когато свърши, отново зае поза мирно, дишайки тежко.

Контрол пушеше пура и грубото му лице имаше замислен вид.

— Трябва да разберем за какво става дума — каза той и тихо продължи: — После може да ти я пусна.

Лицето на Трък се обтегна в ужасяваща въодушевена гримаса. Страхотно.

Контрол го потупа по рамото, безпогрешно уцелвайки наранените сухожилия, и каза:

— Господин Рей ще ти хареса. Прави каквото ти каже.

Трък остана в поза мирно, докато ръмженето на двигателя на джипа замлъкна напълно. После бавно се отпусна.

За момента въодушевляването му изпълзя обратно в бърлогата си. Това беше най-тежката част. Трябваше да изчака поне час, преди да си тръгне, занимавайки се с разтребване и метене. Насаме с черната мечка.

САНКТ ПЕТЕРБУРГ

На следващия ден Кейт отново се намери в кабинета с изглед към Нева. Облечена с една от подарените ѝ поли и със скъпа жилетка от ламска вълна, Петрушка седеше до нея. Кацнала на дръжката на стола ѝ, кръстосала обутите си в ботуши крака, тя не криеше задоволството си от скъпите дрехи. Докато чакаха генерала, безцелно бърбореше.

Самата Кейт беше напрегната и мълчалива. Пак ли ще се окаже в задънена улица? Или отново ще се натъкне на лъжа? Или на истина, по-ужасна от всички измами? Времето се бе променило. Небето бе надвиснало над катедралата, а потъмнелите води на реката неспокойно бушуваха. Зад прозорците танцуваха огромни снежинки, които се полепваха по стъклата и мързеливо се стичаха към перваза. Тази сутрин бе облякла строго, едва ли не сурово, палто „Джорджо Армани“ и макар кабинетът на генерала да бе приятно затоплен, не го сваляше.

Вътрешната врата се отвори и генералът влезе енергично, стиснал папка под мишница. На вид поне отпреди двадесет години, папката беше прашна, тъмнозелена на цвят и надписана с букви на кирилица. Генералът, изключително делови на вид, кимна отривисто на жените. Този път нито се усмихваше, нито упражняваше английския си. Заговори бързо на руски, обръщайки се направо към преводачката.

— Генералът пита носиш ли парите? — Съдейки по ококорените очи на момичето, то бе изумено от думите, които бе помолено да преведе.

Кейт отвори дипломатическото куфарче и извади пакета. Откъсна горния край на плика, за да открие съдържащите се вътре пари, но не го подаде на руснака.

Той кимна доволно и заговори.

— Генералът казва, че има интересуващата те информация. Доколкото му е известно, няма да искаш повече сведения и с тази среща контактът е приключен.

— Точно така.

— Казва, че тъй като не разбираш руски, той ще ти продиктува информацията от папката, а ти можеш да си водиш бележки.

— А самата папка?

— Не може да ти я даде.

— А аз как да съм сигурна, че информацията е точна?

Преводачката заговори с генерала. В отговор на нейните думи военният повдигна папката и я отвори. На първата страница с телбод бе прикачена малка снимка. Кейт се приведе напред. На снимката се виждаше млад изпит мъж, а на гърдите му бе отпечатан номер. Беше виждала това лице и преди.

Сигурно бе издала някакъв звук — вероятно бе възкликнала гласно — защото Петрушка неволно се пресегна към ръката ѝ.

— Кейт! Добре ли си?

— Да — хрипкаво отвърна тя.

— Искаш ли малко вода?

Тя поклати едва доловимо глава. Докато изваждаше бележника и развърташе капачката на златната писалка „Дюпон“, ръцете ѝ трепереха. Чувстваше странен метален вкус в устата си, а сърцето ѝ лудо туптеше. Бе свикнала да скрива чувствата си, но сега изпитваше физическа болка, а се опитваше да запази самообладание.

— Готова съм — изрече гласно.

Генералът погледна в папката и отсечено заговори. Петрушка изглеждаше несигурна. Запъна се на началните думи, които представляваха изреждане на кирилски букви и идентификационни номера. Кейт си ги записа.

— Затворникът е идентифициран за първи път в лагер за бежанци на Източния фронт през лятото на 1945 година. В края на войната бил освободен от нацистки концентрационен лагер край Рига, в Латвия. След обработка, военните власти го предават на НКВД за разпит. Следователите се казват Алексей Фьодоров и Михаил Волски.

Тя записа имената.

— За какво са го разпитвали?

— Няма протоколи на разпитите — предаде момичето.

— Има ли начин да се разбере дали тези мъже — следователите, са още живи?

— Генералът казва, че руснаците са дълголетна нация.

Кейт не отвърна на усмивката му.

— Моля, продължете.

— След първоначалните разпити се взима решение да се оформи обвинение срещу него.

Кейт вдигна глава.

— Какво обвинение?

— Не е указано.

— А защо не са го предали на съответните власти? Защо е попаднал в НКВД?

— Генералът казва, че съответните власти са НКВД.

— Защо са го измъчвали?

Докато слушаше отговора, преводачката сви вежди в болезнена гримаса.

— Като се има предвид, че затворникът е бил освободен от концлагер съвсем наскоро преди това, няколко пердаха са били достатъчни, за да изтръгнат признание.

— Какво признание?

Отговорът беше кратък и спокоен. Петрушка не посмя да погледне Кейт в очите.

— За каквото и да е.

Кейт седеше мълчаливо. Не бе дошла тук да дава израз на болката и гнева си от събития отпреди четиридесет и седем години. Това не бе трибуна за протест срещу чудовищната несправедливост на съветската система. Насили се да овладее гласа си и с каменно изражение помоли:

— Моля, продължете.

— През месец септември, 1945 година е бил изпратен в лагер близо до Горки. През март, 1947 година е преместен в затвора „Лубянка“ в Москва, където е задържан в предварителния арест.

— Предварителен арест? Но нали вече две години е бил в затвора?

— Тук пише, че продължават да го разпитват.

— Две години, след като е бил арестуван?

— Да.

— Обвинен ли е в някакво престъпление? Воден ли е процес срещу него и има ли присъда?

— Генералът казва, че не е указано.

Търпението ѝ се стопи и тя избухна:

— По дяволите, как така не е указано?

Тези думи не се нуждаеха от превод. Рунтавите вежди на генерала се сключиха строго. Той заговори с дрезгав глас на момичето,

което притеснено преглъщаше.

— Генералът казва, че онова, с което той разполага, е просто списък от дати и места. Няма други данни. Няма смисъл да го разпитваш за подробности, които не може да осигури.

Военният заговори отново и Петрушка се заслуша в думите му, а после преведе:

— Казва, че си искала истината, без украси. Той ще я представи така, както му е известна, а после ще му дадеш парите. Това е всичко. Ако искаш лъжи, за тях се плаща отделно.

Кейт си наложи да се овладее.

— Добре. Продължавайте.

Не го прекъсна втори път. Дрезгавият глас на генерала от КГБ и напевната интонация на Петрушка се смесваха в напевна мелодия.

— През 1948 година го преместват в затвора „Лефортово“ в Москва и го завеждат под номер Е-615. През 1949 година го изпращат в изправителен лагер ГУЛАГ № 5431 в Тамбов. През 1952 година заминава за ГУЛАГ №2112 край Владивосток. През август 1956 година е изпратен в транзитен лагер С-56, недалеч от Ташкент. През декември 1956 година е преместен в ГУЛАГ №732 край Киев. През 1957 година е преместен в ГУЛАГ №9513 в Литва. През зимата на 1959 година е разстрелян в същия лагер.

Кейт бавно изправи глава. Повтори последната дума, сякаш не я бе чувала никога досега.

— Разстрелян?

Преводачката навлажни устни.

— Генералът иска да каже, че е осъден на смърт. Убит.

В стаята настъпи тишина.

И двамата се взираха в нея, сякаш неспокойно очакваха от нея да реагира по някакъв начин на краткото убийствено изречение, с което неочаквано приключваше кратката убийствена история, заради която бе пропътувала толкова път и бе платила толкова пари. Но тя вече не ги забелязваше. Погледът ѝ бе обърнат навътре, към собственото ѝ съзнание, където сякаш на живо виждаше тъжна картина — сняг, кръв, отчаяние. В гърлото ѝ бе заседнала гореща, твърда буца. Очите ѝ плунаха в сълзи, които се застичаха необезпокоявани по страните ѝ. Не си даваше сметка, че плаче. Беше така омагьосана от видението от миналото, че настоящият миг напълно бе загубил значение за нея.

Дори не забеляза, че Петрушка ѝ подава кърпичка. Чак когато момичето се приведе към нея и започва лицето ѝ, се раздвижи и отблъсна ръката ѝ.

Изтри очи с длани — странно детински жест. После зададено каза:

— Попитай защо е бил разстрелян.

Преводачката започна да говори, но генералът я прекъсна, засипвайки я с поток от бърза руска реч.

Петрушка ѝ преведе:

— Кейт, генералът казва, че екзекуцията е била жест на милост.

Ядът надделя над болката.

— Или на експедитивно справяне със ситуацията. Защото жив е нямало да бъде освободен никога, нали? За да не разкаже на света какво му се е случило, нали? Нали?

Петрушка се поколеба, очевидно борейки се с дълбоко вкоренения ужас, който изпитваше от този човек, и от онова, което представляваше неговата униформа.

— Попитай го — остро нареди Кейт. — Със същите думи.

Девојката се подчини. Отговорът беше кратък.

— Генералът каза, точно така. Именно затова екзекуцията била жест на милост.

— И колко други американски войници ги е сполетяло същото?

Петрушка като че ли се уплаши от отговора.

— Генералът казва, че отначало те е предупредил, че въпросът е изключително деликатен, и могат да бъдат накърнени жизненоважни международни връзки. Ти го увери, че те води единствено личен интерес. Пита дали си го излъгала?

— Не, не съм го излъгала. — Жената с красивото италианско палто се опита да овладее чувствата си. Повдигна листа, на който бе писала досега, изпъстрен с десетина разпокъсани реда различни дати и места. — Само това ли може да ми предостави?

Генералът говори дълго. Петрушка преведе:

— В случай че си платила, за да чуеш истината, а не официалната лъжа — да. Казва, че си била права да не разчиташ на официалните канали. Сега знаеш истинската съдба на този човек, която в Москва никога нямаше да ти разкрият.

Военният я погледна право в очите.

— Генералът моли да го погледнеш в очите.

Кейт проследи с поглед как той затваря папката. Отстрани на бюрото имаше машина за унищожаване на документи. Той я включи и започна да напъхва папката в отвора.

— Не! Моля ви! — В гласа ѝ се долавяше такава искрена мъка, че генералът инстинктивно спря. — Моля ви — вече почти на ръба на стола с разтреперан глас тя продължи: — Снимката. Нека да получа поне снимката.

Той се поколеба.

— Моля ви — повтори тя с ужасяваща сериозност. — Нямам друга негова снимка.

Той откъсна снимката и ѝ я подаде. Тя я сграбчи с две ръце така, както причестяващите се поглъщат с благоговение нафората.

Генералът напъха остатъка от документа в машината. Тя изръмжа и после изплю в найлоновата торбичка шепа конфети. Мъжът я изключи и направи символичен жест, че си измива ръцете.

Срещата приключи. Край на всичко.

Кейт прибра снимката в куфарчето, без да я погледне втори път. Чувстваше се празна, лека като в сън, сякаш бе изтръгната от собствената си действителност и бе запратена в друг свят.

Трябваше да излезе на въздух. Изправи се.

— Благодари на генерала — нареди на преводачката — и му кажи, че оценявам искреността му.

Петрушка отри длани в новата си пола и също се изправи. Обикновеничкото ѝ лице бе пребледняло. Генералът ѝ заговори, гърлено издавайки ѝ някакви команди, на които тя послушно кимаше. Кейт хлопна куфарчето и остави пакета с парите на масата.

— Нарезда ти да мълчиш ли?

— Да, Кейт.

— Добър съвет.

— Зная.

Изчакаха заедно, докато генералът даваше заповеди на охраната на сградата да пусне двете жени да излязат.

— Къде ще отидеш сега? — тихо попита Петрушка.

— Ще се върна в Москва.

— Откри ли онова, което искаше да узнаеш?

— Почти.

Генералът ги придружи до вратата. На излизане дебелиите му пръсти се ключиха около китката на Кейт. Обзе я неистов ужас като в кошмар, в който от тъмното изпод леглото се протягат пипала.

— Разстреляният — със силния си акцент попита той на английски, — кой е той?

Кейт се взря в лицето му за миг. После го погледна право в очите и му заяви с усмивка:

— Един оцелял.

Тя издърпа ръката си и продължи напред по пътя си.

ВЕЙЛ, КОЛОРАДО

Роден и отрасъл в Колорадо, Трък никога досега не бе ходил във Вейл.

Не бе и виждал подобно нещо, освен на Коледните картички от детството си.

Беше ранна привечер. Високо над града заснежените върхове улавяха последните розови отблясъци на залязващото слънце. Долу в долината сенките бяха пурпурносини. Вейл блестеше целият в светлини и грейнали прозорци. Всички дървета и сгради бяха окичени със светещи гирлянди. Забеляза табела „Добре дошли във Вейл, основан през 1962 г.“. Градът беше само с шест години по-стар от него.

Влязоха в закрит паркинг — наоколо имаше и други коли, все мерцедеси и поршета.

— Във Вейл не се влиза с коли — обясни господин Рей и изключи двигателя. — Не е лесно и за паркиране. Знаеш ли колко ми струва това място? Десет бона на година.

Трък не отвърна.

Господин Рей слезе и отвори вратите. Трък понесе багажа на господин Рей по улицата, която излизаше от паркинга — тежки чанти, чифт ски и огромен овчи кожух, който сигурно тежеше поне двадесет и пет килограма.

В ярко осветените витрини на магазините проблясваха скъпи дрехи. Забеляза няколко магазина специално за кожени палта — загладени кожи, които лъщяха под халогенните лампи. В ресторантите вече имаше клиенти. Снегът се трупаше по тротоарите. От огромни тонколони се лееше коледна музика. Господин Рей вдъхна дълбоко мразовития въздух и изръмжа от задоволство.

— Усещаш ли? Като шампанско.

Трък никога не бе опитвал шампанско, но кимна.

Господин Рей се натъкна на някакви познати, помъкнали ски и щеки на раменете. Богати, щастливи хора, които се забавляваха. Те забелязаха господин Рей и един през друг започнаха да го поздравяват. Той не представи Трък, но някои от тях го погледнаха с любопитство. Той им отвръщаше с неразбиращ поглед.

Господин Рей го заведе да спи в някакъв апартамент с железни перила на балконите, които бяха отрупани с дърва за огрев. За да влязат, трябваше да се изкачат по едни стълби. За разлика от студа навън, в апартамента беше топло — сигурно през цялото време работеше някаква отоплителна инсталация. Миришеше на богаташко място, още преди да си се огледал наоколо.

Подът беше покрит от край до край с толкова дебел мокет, че заглушаваше дори стъпките му. Беше избродиран с виолетови лилии със зелени листа. Мебелите бяха с плътна мека тапицерия и изглеждаха доста удобни. Имаше няколко картини — предимно сняг и върхове, и голяма бронзова статуетка на каубой, яхнал изправен на задните си крака кон.

Всичко беше в дървения — лъскава, с дърворезби и цялата лакирана. Стените бяха облицовани с ламперия. Таванът, по който имаше скрити лампи, също беше от дърво. Огромните прозорци гледаха към ски пистите, които се спускаха от планинските склонове към града от всички страни.

— Този апартамент си го купих през 1972 година — каза господин Рей, с разтапящ се от удоволствие глас. На години беше колкото Контрол. Дори малко си приличаха — имаше същото огромно, тежко телосложение, закривен нос и блестящи подозрителни очи. — Тогава Вейл беше селце. Миналата година правих основен ремонт. Немска кухня, сауна на покрива, ламперията. — Мнението на Трък не го интересуваше. — Остави нещата там.

Трък занесе багажа в спалнята. Това легло беше най-голямото на света — същински океан от пухкави розови сатенени завивки. Над него висеше огромна картина на голо тяло. Но не на жена, а на мускулесто момче, чиято странно изкривена поза говореше за нещо като особен екстаз или мъчение. Картината смущаваше. Трък се питаше къде ли ще го сложат да спи.

Когато се върна, възрастният мъж си бе сипал бърбън и бе разстлал карта на масичката. Посочи с дебелия си показалец към нея и каза:

— Тя е ей тук. Апартамент в „Пътейто Пач“. Можеш да отидеш пеш.

— Да разбивам ли? — попита Трък, взирайки се в картата.

— Не ставай тъпак. Имам ключ.

— Как така?

— На теб какво ти влиза в работата?

— Нищо.

Господин Рей шумно отпи глътка бърбън.

— Тогава си затваряй устата. Ще те преоблечем като спортист, момче. Грейка, ски на рамо, скиорска шапка. Ще идеш до „Пътейто Пач“ и просто ще влезеш в апартамента, все едно че е твой.

— Да, сър.

— Сядай — господин Рей посочи дивана. — И си отвори ушите. Ще ти обясня какво трябва да направиш.

Сърцето му силно туптеше. Никога не се бе чувствал толкова нервен. Въодушевен — да, но не и уплашен. С тези скиорски очила на врата, ските на рамо и неудобните обувки, които скърцаха в снега, се чувстваше направо смешен. Струваше му се, че на всички тези хора мястото им изобщо не е тук, и че те могат да карат ски, колкото той да лети. Но никой не го предизвика и през по-голямата част от дългия път успя да си наложи самодисциплина.

Влизането в апартамента на онази жена бе също тъй лесно, както го бе описал господин Рей. Имаше хора, но никой не му обърна особено внимание. Просто отключи входната врата с ключа, който получи от господин Рей, опитвайки се да диша спокойно и леко, и влезе.

Затвори вратата и опря гръб на нея. Бе извършил толкова нападения, че вече не си спомняше точния им брой, дори два пъти бе убивал по поръчение на Контрол. Но нищо не му се бе струвало толкова трудно, колкото тази задача. Из градските улици бе като у дома си. В тази оживяла пощенска картичка сред ухилените богаташи се чувстваше като риба на сухо. Изправи се и се огледа. Апартаментът тънеше в мрак. Долови някаква сладникава миризма. На жената, която го обитаваше. Възбудата започваше да измества страха. Успя. Влезе. Искаше му се тя да си е вкъщи. Да спи в леглото.

Тихо се разходи наоколо и затвори капациите на прозорците, както му бе поръчал господин Рей. Когато затвори всичките, включи осветлението.

Това жилище се различаваше от апартамента на господин Рей. На пръв поглед го обърка. Цветовете не бяха ярки и крещящи, а приглушени и деликатни. Постепенно свикна с обстановката. Жената колекционираше какви ли не индиански боклуци, които бяха гордо наредени из къщата ѝ като истински съкровища. Картините не изобразяваха сняг и планини, а бяха или потъмнели от старост в масивни позлатени рамки, или някакви неясни абстракции, които Трък никак не можеше да разбере. Мебелите не бяха меки и тапицирани, а стари, с орнаменти. Погледът му неспокойно се плъзгаше по инкрустации и дърворезби. На масата имаше порцеланови и сребърни купи. Никога не бе виждал такава порцеланова купа — тя блестеше като меко преливаща дъга. Жената явно харесваше стари работи. Стари, но в идеално състояние. В миг го обзе ненавист към това място, отчасти защото веднага подуши, че то бе резултат от съчетанието на пари, образование и вкус.

Нахлу в спалнята. Двойно легло, по-малко от това на господин Рей. Печка за дърва с розов и зелен емайл, но също в отлично състояние. Нямах ли поне едно ново нещо? Още индиански боклуци и шантави картини. Тук сладката миризма се усещаше по-силно. Почти като миризмата на гола женска кожа. Трък почувства как се възбужда, адреналинът му се покачи и му притъмня пред очите.

Отвори скрина и започна да издърпва чекмеджетата наред, докато намери бельото ѝ — спретнато наредено в купчинки бикини, сутиени, подплати. Тези неща се докосваха до голото ѝ тяло. Ако беше тук на своя глава щеше да разреже всичко на парченца. Но бе дошъл със задача. Господин Рей го предупреди да не оставя и най-малка следа, че е идвал. С неудоволствие затвори шкафа и се захвана за работа.

Във всеки един от трите телефона в целия апартамент постави по едно миниатюрно електронно устройство, които му бе дал господин Рей. С бижутерска отвертка ги свърза със зелената и червената жица във всяка слушалка. Пръстите му бяха големи и пипаше непохватно, но не му беше за първи път да се занимава с електротехника.

После избра номера, който господин Рей го накара да запомни наизуст. Изчака три позвънявания, после затвори. Седна до апарата и заоглежда жилището. Гореше от желание да докаже себе си, да оправдае доверието, което му бе гласувал Контрол. Тази задача му

придаваше особено положение. Не някакъв си там прост бояджия, разбивач на прозорци, убиец на немощни старци и нападател на тийнейджърки. Това беше най-голямата му задача, откакто работеше за Контрол.

Разсеяно вдигна дясната си ръка и засмука татуировката си. Когато беше на седемнадесет години, си бе направил две — на кожичката между палеца и показалеца на всяка ръка. Паяк в мрежа на дясната и свастика на лявата. Стилно.

Телефонът звънна и замлъкна. Това бе сигнал, че електронните устройства работят. Доволен от себе си, Трък нахлузи гумените ръкавици и се захвана да търси документите, които господин Рей му бе поръчал да намери.

Извади късмет от първия път — най-напред провери в голямото инкрустирано писалище. Най-горното отделение беше пълно с папки и документи. Имаше и няколко фотоалбума.

Трък разтвори един и се загледа в снимките. Добре изглеждаща жена към четиридесет, а може би и повече години, застанала наред снега с щеки в ръце. До нея двойник на мъжа от рекламите на „Марлборо“, ухилен до уши, за да се контрастират белите му зъби на зимния му слънчев загар. На всички снимки двамата явно се забавляваха на открито — пиеха на маса навън, караха ски, вървяха уловени под ръка.

След няколко страници попадна на студийна снимка на жената в анфас. На устните ѝ имаше загатната усмивка. Отблизо изглеждаше малко по-възрастна, отколкото на другите снимки. Може би беше към четиридесет и пет години. Край очите ѝ се забелязваха ситни бръчици, а в буйната черна коса имаше сребристи кичури.

Но беше истинска кукличка.

Адски красива.

Хващаше се на бас, че има доста сочно, запазено тяло. Явно полагаше грижи за себе си. Направо подивя от възбуда. *После може да ти я пусна.*

Вдигна албума, чувствайки как цялото му тяло настръхва. Взря се алчно в снимката, опитвайки се да запечата образа в съзнанието си. Процесът започваше. Сякаш долавяше аромата на кожата ѝ, на косата ѝ. Чувстваше мекия допир на кожата ѝ под пръстите си и вече чуваше

звучите, които тя ще издава. Почти почувства металния вкус в устата си.

Знаеше, че ще се случи. Знаеше го с животинска сигурност. Усмихна се на топлите очи на снимката. Когато Контрол му каже да я изведе, ще го направи стилно. Никога досега не бе убивал жена.

Но преди това ще получи наградата, която нямаше нищо общо с получените пари. Знаеше как да го направи, за да не се разбере изобщо. Толкова просто. Използваш презерватив. Така не остават никакви следи. Можеш да го правиш както си искаш, но не остават никакви следи.

— Ти и аз, скъпа — пошепна той на снимката. — Ти и аз.

Трябваше да се насили да остави албума и да завърши задачата, която му бяха възложили господарите му.

ГЛАВА 2

ВЕЙЛ

Кейт вече бе разопаковала багажа наполовина, когато попадна на прощалния подарък, получен от Петрушка в Петербург. Беше ярко оцветена дървена кукла, от онези, дето се наричат *матрьошка* — малка майка. Завърташ дебеличкото телце, то се отваря, а вътре се крие друга по-малка фигурка на по-млада жена. И така нататък отваряш кухите играчки, докато не достигнеш най-малката и най-младата — плътно миниатюрно бебче, чиито изрисувани очи са затворени в дървен сън.

Беше сигурна, че когато е купувала този сувенир, Петрушка ясно е осъзнавала символизма му. Девојката бе доловила, че с живота на Кейт става същото — тя разтваряше своето минало пласт по пласт и търсеше твърдата сърцевина.

Кейт бе поела пътя към себе си, който я бе отвел твърде далеч от отправната ѝ точка. Отначало почти не знаеше какво търси. Онова, което бе открила, надхвърляше и най-смелите ѝ очаквания.

Пътуването до Русия отвори пред нея пропаст — бездна, чийто ръб непрекъснато се ронеше под краката ѝ. Предостави ѝ се възможност, която никога не бе сънувала; пред погледа ѝ се изпречиха ред мъгляви въпроси без отговор.

Тя въздъхна и постави куклата на полицата. През последните десет години страстно колекционираше индиански предмети на изкуството — придобивките ѝ изпъкваха на фона на пепеляворозовата стена: тъкани шарки, парчета цветна керамика, няколко изящни лечебни куклички. Руската кукла пристигаше тук от друг свят, от друга култура — там нямаше тази простота като при индианците; онези хора бяха много, много по-лукави.

Кейт приключи с разопаковането на багажа и си взе душ, за да отмие цялата умора от полета. После събра кураж и се обади на Камбъл.

— Къде си? — сурово попита той, без да я изслуша докрай.

— Вкъщи.

За миг той замълча невярващо.

— Защо не ми се обади от Русия да те посрещна в Денвър?

— Сметнах, че така е по-добре. Много ли ми се сърдиш?

Отсреща затвориха.

През следващите четиридесет и пет минути Кейт се питаше дали някога ще го види отново. После долови застрашителния рев на поршето му, което се приближаваше по алеята към жилищната сграда.

Побеснял от гняв, Камбъл се втурна в апартамента. Макар да принадлежеше към едно от най-богатите семейства в Колорадо, той старателно поддържаше външния си вид в духа на рекламните за цигари. Изобщо не я докосна. Направо я заговори грубо:

— Как можа да ми причиниш всичко това, Кейт?

— Извинявай — безпомощно отвърна тя. — Наистина ужасно съжалявам.

— Побърках се от притеснение. Ти знаеше как ще се почувствам.

— Да, така е.

— Но пет пари не даваш.

— Опитвах се да свържа с теб, Камбъл, толкова пъти се опитвах! Но да се обади човек от Русия сега е почти невъзможно. Телефонните линии са в пълен хаос.

В най-добрия случай тези думи бяха поне наполовина истина. Но Кейт не се бе обадила не защото ѝ беше все едно. Тя усещаше, че няма да може да се справи с въпросите му, загрижеността и молбите му да се върне вкъщи. Всичко това щеше да ѝ дойде в повече, а и без това ѝ се събра не малко.

— Вдигнах на крак половината дипломатически корпус в Москва да те търсят — сурово каза той.

— О, Камбъл! — неприятно изненадана възкликна тя. — Не си го направил наистина, нали?

— Обадих се на американския посланик и на британския посланик. Те не успяха да открият и следа от теб.

— Не е трябвало да го правиш — уморено отвърна Кейт. — Помолих те най-настоятелно да не предприемаш никакви подобни действия.

— А какво се очакваше от мен? Да те оставя да изчезнеш безследно в някаква загиваща пустош?

— Това е мелодраматично.

— Недей да обвиняваш мен в мелодраматичност — отговори с леден глас Камбъл. — Откога си играеш на гатанки? Колко още смяташ да продължаваш? Докато съсипеш връзката ни? Докато се самоунищожиш?

Толкова гневен не го бе виждала никога. Дори като че ли се страхуваше от яростта му.

— Избягвах посолствата. — Стараеше се гласът ѝ да звучи съвършено безизразно. — Исках всичко да бъде запазено в тайна. Зная, че си бил разтревожен, но не е трябвало да ги търсиш.

Нервите му вече бяха обтегнати като струна.

— Това е вече прекалено. Прекалено е. Доста неща съм преглътнал от теб, но не мога да повярвам, че си способна да се отнасяш с мен толкова отвратително.

— Вече ти се извиних, Камбъл — тихо отвърна тя. — На мен също ми дойде много. Недей да ми се нахвърляш така.

— Гониш вятъра вече с месеци. Променила си се до неузнаваемост. Мисля, че започваш да се побъркваш.

— Камбъл, моля те...

— Говори ли вече с Кони?

— Още не съм.

— Имаше прекрасна работа, Кейт. Тя те обичаше. Сега ще те уволни.

— Ако ме уволни, ще ме уволни и толкоз — спокойно отговори тя.

— Не ти ли пука?

— Разбира се, че ми пука. Но имам ценностна система...

— Ценностна система! — Камбъл крещеше и гласът му кънтеше из целия апартамент. — И какви са твоите ценности? Какво търсиш? Защо трябва да си причиняваш всичко това на себе си, на двама ни? По дяволите, толкова ли е важен този твой каприз?

— Не е каприз. Просто търся истината.

— Истината? — горчиво повтори той. — Не мисля. Според мен това е някаква фикс идея. Мечта. Детска игра на ужким за сметка на онези, които те обичат!

— Не е честно.

Стори й се, че ще я удари. Сграбчи я и пръстите му се впиха болезнено в тялото й.

— Кейт, вече не издържам. Ще трябва да избираш между мен и тази твоя мания.

— Моята мания, както я наричаш, не те заплашва по никакъв начин — едва чуто отвърна тя. — Нито ти е конкурент, нито пък враг. Освен това ще прекратя търсенето през следващите няколко месеца, обещавам ти. Ще имам прекалено много работа. Не мога да разочаровам Кони.

— Но мен можеш — каза той, гледайки я в очите. — А през пролетта целият цирк ще започне отначало, така ли?

— Може би да.

— Откажи се, Кейт. Това съсипва отношенията ни.

— Ти не осъзнаваш за какво ме молиш. Кълна ти се, шансът отношенията ни да се съсипят, ако не продължа докрай с тези неща, е много по-голям.

— Не. Трябва да избираш.

— Точно сега ли? — попита тя, но не искаше гласът й да прозвучи загрижено.

— Да. Точно сега. Иначе ще потърся някой друг. С когото отношенията няма да са толкова сложни. Може би някоя по-млада жена, която не е толкова погълната от миналото си.

— Някоя по-млада жена? — Усмивката й се изкриви. — Добре се справяш с ултиматумите, Камбъл.

— Не си измислям — тросна се той. — Зная точно при кого ще отида.

— Боже.

— Ти беше безжалостна посвоему. Сега е мой ред.

Очите й плувнаха в сълзи.

— Трябва ми още малко време да реша. Съвсем мъничко.

— Не. — Камбъл отново свъси ядосано вежди. — Никакво време. Никакви пътувания. Никакви мистерии. Или се отказваш от това нещо, или те напускам тук и сега!

— Не мога да се откажа — прошепна Кейт.

Над тях надвисна убийствена тишина. Най-сетне Камбъл я пусна и се отдръпна. Тя позна по лицето му, че вече е взел решение, много

преди да дойде тук тази вечер. В някакъв миг, докато е била в Русия, го е изгубила. Изпълнена с мрачно безразличие, се запита коя ли е младата жена, която очаква Камбъл, и дали не е вече негова.

— Довиждане, Кейт.

Не я целуна.

Когато чу поршетото да потегля и да се отдалечава по алеята, Кейт все още стоеше на същото място.

Събуди се рано — слънцето тъкмо се показваше над Скалистите планини. Миг след като се събуди, я изпълни усещане за зейнала в душата ѝ пропаст, макар да не можеше да си спомни веднага каква е причината. После си припомни и на мястото на празнината мигновено се настани болката. Да стане от леглото ѝ костваше огромно усилие.

Направи си чаша кафе и застана до прозореца с чашата. От апартамента ѝ се разкриваше разкошна гледка към планината Вейл. През нощта бе вилняла буря и светът бе потънал в бяло. Поне се бе върнала навреме за снеговалежите. Градът започваше да се пълни с хора. Отсега до Великден всички работещи във Вейл няма да имат и минута отдих. Слънцето се издигаше царствено, а машините боботеха по пистите. Оттук изглеждаха като трудолюбиви буболечки в бойно снаряжение. Кейт продължи да ги гледа и да пие кафе, докато не стана време да върви на работа.

„Граф Ризорт“ беше един от най-големите хотели във Вейл. Седемдесет апартамента, три ресторанта, *Weinstube*^[1] в баварски стил, два минерални извора, зали за конференции и изключително удобен достъп до най-добрите писти — такъв беше многоликият образ на бъдещето в „Граф“, открит преди двадесет години като малък семеен хотел за скиори.

В „Граф Ризорт“ с еднаква лекота можеха да бъдат обслужени млада двойка, пристигнала на първата си скиорска ваканция, или конференция на индустриалци. Тук се предлагаша домашни закуски за двама и богати банкети по европейски маниер за двеста души. В минералния басейн скиорите можеха да ползват услугите на масажисти и терапевти, които да ги разгреят преди спускането по

пистите или пък да облекчат напрежението в мускулите им след това. Хотелът разполагаше и с център за презентации, оборудван с най-модерни компютри и техника — в него с еднакъв успех можеше да бъде представена нова кола или пък да бъде създаден план за профил на нововъзникнала компания.

„Граф“ беше построен с най-доброто и го управляваше най-квалифицираният персонал. Да доставя и от пиле мляко, дори според представите на най-взискателните клиенти — такъв беше гордият замисъл на собствениците на този хотел. Всичко тук се правеше с усет и невероятна точност.

И като зашеметяващо успешен вторичен продукт от цялото това усилие, хотелът носеше доходи. По време на сезона средната цена за апартамент на вечер беше триста и петдесет долара, така че дневният приход на „Граф“ без особена трудност надхвърляше тридесет хиляди долара, което означаваше повече от един милион долара на месец. Като резултат от удачни стратегически ходове, чиято цел беше с конгреси и конференции да се продължи активният сезон и през лятото, през последните три години приходите на „Граф“ не падаха под седем милиона долара на година.

Жената, на която най-много от всички се дължеше сътворяването на „Граф“, имаше четвъртото мъжко лице и безцеремонно поведение, които не издаваха възрастта ѝ — беше на шестдесет и пет години. Но се движеше и говореше така, сякаш беше поне с двадесет години по-млада. Наскоро излязлата ѝ биография, която описваше в подробности тридесетте години, които Констанс Граф бе посветила на хотелиерската индустрия, я бе превърнала в почти легендарна фигура. Много от служителите ѝ се страхуваха от нея, макар Кейт да не я бе чула никога да отправя несправедлив укор или хаплива дума. Според Кейт този страх беше по-скоро страхопочитание пред непоклатимата вяра на Констанс в себе си. Нито пък тя самата се уплаши от пронизателните сиви очи, които срещнаха нейните, когато влезе в почти голия кабинет на Кони.

Двете жени размениха по една лека целувка. Макар да се бе запознала с Кони доста късно през живота си, Кейт я смяташе за една от най-добрите си приятелки. Служебните им отношения не променяха този факт. Но лицето на Кони съдържаше достатъчно явен намек за

онова, което щеше да последва. Както винаги, тя ухаеше на „Диорисимо“.

— Седни — каза кратко Кони и посочи стола от другата страна на черното мраморно писалище. Кейт се подчини и скръсти ръце в скута си. — Отпочина ли си, Кейт?

— Да, Кони.

Приятелката ѝ я изучаваше внимателно. Може би вече знаеше за Камбъл — нямаше много неща, които да не знае, но не каза нищо.

— Още си уморена. Но скоро ще се възстановиш. Младостта е на твоя страна. — Кони редеше бързи, отсечени изречения, почти без никаква пауза. — Доста време остана в Русия.

— Много време ми отне да намеря човека, който имаше достъп до онова, което търсех. Затова се забавих толкова. Съжалявам, ако междувременно са възникнали някакви проблеми. Надявам се, че Дженифър е съумяла да се справи.

Кони махна отсечено с ръка.

— Ще дойдем и до това. Доколкото разбирам, си се добрала до информацията, която търсеше.

— Открих нещо невероятно.

— Отговор?

— Въпрос.

— Значи това не е краят?

— Засега не.

Лицето на другата жена се вкамени.

— Няма да се умириш, докато не намериш отговора на загадката, така ли?

— Не мога, Кони. Но ти давам дума, че през зимния сезон можеш да разчиташ на мен. Обещавам ти още да наваксам отсъствието си през последните няколко седмици.

— Но догодина, без съмнение, ще се наложи да се посещават други места? Да се срещаш с още хора?

Същият въпрос ѝ беше задал и Камбъл.

— Да, Кони.

— Още колко време ти е необходимо?

Кейт разпери безпомощно ръце.

— Не зная.

Кони се изправи рязко и отиде до прозореца. Външните стени на „Граф“ бяха старателно облицовани с дървени греди и груба мазилка, сякаш някой циклон, като онзи в „Магьосникът от Оз“, бе отнесъл десетина баварски странноприемници от XIV век и ги бе приземил старателно една до друга тук, в подножието на Скалистите Планини в щата Колорадо. Ресторантите и апартаментите за гости бяха обзаведи в същия стил, в който се смесваха европейски чар и удобство. Но в служебните помещения — от кухните до директорските кабинети, властваше съвсем друг вкус — всичко беше икономично, модерно, хладно ефективно. Без да се обръща към Кейт, собственичката на тази империя попита:

— Откога си при нас?

— От единадесет години. Знаеш много добре.

— Щастлива ли си тук?

— Да.

— Тогава защо е всичко това?

За миг Кейт като че се поколеба, но след това каза:

— Работата тук ми доставя истинско удоволствие. Знаеш, че е така. Но освен това изпитвам и жизненоважна потребност да узная истината за себе си. Не може да се изкаже с думи, не може и да се изрази. Не мога да го пренебрегна, Кони. Трябва да узная какво е било миналото...

— Моят опит показва — прекъсна я другата жена, — че миналото е опасно. Точно толкова опасно, колкото и бъдещето.

— То ме влече, Кони. Не го правя нарочно.

Изисканото стегнато сако подчертаваше силно изправения гръб на по-възрастната жена.

— Веднъж и аз се оставих да бъда повлечена. Но в противоположна посока. Бях на двадесет и седем години, когато напуснах Европа. Моята страна бе потънала в разруха. Съпругът ми загина на Източния фронт. Семейството ми бе убито при нападенията. Единственото ми дете бе погребано под тонове отломъци от разрушени сгради. Аз избягах от миналото си, Кейт. И никога не съм имала глупостта да искам да се върна назад и отново да го разровя.

Дълбоко развълнувана от думите на Кони, Кейт замълча за миг, после рече:

— Разбирам за какво говориш.

— Ти отдели толкова време, пари и енергия на тази своя мания. Сама признаваш, че разкритията не ти дават покой. Не си ли даваш сметка, че силата, която те влече, може да се окаже ненормално силна фантазия? И да се наложи да търсиш помощ от психиатър?

Кейт потръпна. Камбъл се нахвърли върху нея със същото обвинение, но го използва като оръжие. Кони не би го казала, ако не смяташе наистина така.

— Не съм откачена, Кони.

— Ще разбереш ли, ако се случи?

— Мисля, че да.

— Вярвам ти. — Тя помълча, а после продължи с тих глас: — Ако дъщеря ми беше жива, на години щеше да е горе-долу колкото теб. Мисля, че знаеш какво означава за мен.

Кейт кимна с навлажнени очи. Но когато Кони се обърна, изражението ѝ беше неумолимо.

— На този хотел посветих целия си живот. Ценя те високо още от самото начало. Затова ти се и доверих напълно. Много завися от теб, Кейт. А що се отнася до Дженифър Прескот — на нея ѝ се иска да мисли, че може да върши твоята работа. Както ще видиш и сама, тя се чувства готова да заеме мястото ти. Не може. Тя е умна и амбициозна, но не може да те замени. Единствено ти можеш да вършиш своята работа. Ти или някой с твоята квалификация.

— Зная.

— Ти се справи невероятно добре, Кейт, и аз си давам съвсем ясна сметка, че имаш сериозен принос за успеха на този хотел. Преди толкова много години, когато настоя да се занимаваме с корпоративни клиенти, ти откри ново перо в бизнеса. Направих те директор на корпоративния отдел и ти доведе хиляди нови клиенти, които ще се връщат при нас неведнъж. Ти си една от причините, поради които „Граф Ризорт“ се превърна в онова, което е днес. Винаги ще съм ти благодарна. Много повече, отколкото мога да изразя с думи. — Тя поспря. — Но настъпват времена на пазарна криза — в хотелиерството, както и в цялата икономика. А ти сама знаеш, че корпоративният бизнес първи ще пострада. Не можем да си позволим да задържим никого. Дори и теб. Но по-малко от сто процента от твоето внимание не ни удовлетворяват.

— И това ми е известно. — Кейт посегна към чантата си и извади запечатан плик. Остави го на бюрото. — Не е необходимо да казваш каквото и да било повече, Кони. Това е оставката ми.

За миг Кони се взираше мълчаливо в Кейт, а после попита:

— Това нещо наистина ли означава толкова много за теб?

Гласът на Кейт беше дрезгав, но непоколебим.

— Да.

Кони взе плика и го запрехвърля в ръце.

— Още няма да го отварям. Ще разчитам на твоята дума, че ще покажеш преданост към работата си до краен предел. По Великден ще говорим отново. Да се надяваме, че един сезон напрегната работа ще те върне на земята. Ако после ми кажеш, че одисеята ти е приключила, че си изхвърлила тези мисли от главата си и че отново отдаваш цялото си професионално внимание на този хотел, ще ти предложа да станеш мой съдружник — нещо, което при други обстоятелства щях да направя още тази зима. В противен случай ще приема оставката ти, Кейт. А ако го направя, ще ти препоръчам да потърсиш помощ от психиатър.

Докато ставаше от стола, Кейт осъзна, че леко трепери.

— Кони, това означава много за мен.

— Върни се на земята, Кейт. — Кони я изпрати до вратата и отвори. — Бъди такава, каквато беше по-рано.

Отделът на Кейт беше разположен на стратегическо място — по средата между главния офис и залите за конференции. От кабинета на Кони до нейния се стигаше за не повече от две минути.

Тя почука на вратата на Елейн Броди и влезе. Елейн, която беше координатор — беше я взела в отдела преди шест години — скочи от бюрото си.

— Кейт! — прегърна я силно и слабичкият ѝ гръден кош се притисна към другата жена.

Тя отвърна на прегръдката. Като отстъпиха крачка назад, за да се огледат, лицето на Елейн цъфтеше от удоволствие, а очите ѝ гreeха изпод кестенявия бретон. Тя беше стройна като модел и имаше широко скулесто лице.

— Изглеждаш страхотно. Как е в Русия?

— Интересно — кисело отговори Кейт.

— Нямам търпение да чуя.

Кейт извади малък, но тежък пакет.

— Заповядай. Малък подарък от Москва.

Елейн нетърпеливо разтвори опаковката и отвътре се показа великолепна кутийка.

— Хайвер! При това от моруна! О, Кейт, не трябваше.

Дочул гласовете им, в кабинета влезе Люк Милтън — нисък енергичен мъж с брадичка и мустаци като на генерал Къстър^[2]. Той също прегърна с все сила Кейт. И до ден-днешен фактът, че подчинените ѝ са толкова искрено привързани към нея, я трогваше и изненадваше. Отраснала в резервирано английско семейство, все още се сепваше от време на време от топлотата на американците.

— За теб. — Тя му подаде неговия подарък.

Беше същият като на Елейн и той се зарадва не по-малко. На свой ред Люк също прояви интерес към Русия и Кейт им разказа някои най-обща неща — за ужасното обедняване, което очаква в бъдеще обикновените хора; за продавачите на пазара само с три стоки на щанда — туба крем за бръснене, пакет цигари и електрическа крушка; за поразителния контраст между недоимъка и императорското величие на Санкт Петербург и Киев; за зловещите слухове, че е възможно затягане на режима, тоест военен преврат.

— Значи няма да правим хотелска верига „Граф“ в Киев? — усмихна се Елейн.

— Те се молят на колене за западни инвестиции — отговори Кейт. — Но цялата им система изглежда отчайващо разядена от корупция. Коя западна компания ще отиде там? През цялото време човек се занимава само с гангстери и рекетъори.

— Така е. — Люк сви рамене. — Те са единствените, които познават механизма на капитализма.

— Само че онова е капитализъм от много низш вид, Люк.

— Ще се научат. Ще трябва. Толкова е хубаво, че се върна, Кейт — избоботи той с неестествено дебелия за дребното му тяло глас. — Липсваше ни.

— Но аз отсъствах само няколко седмици — възрази тя.

— Толкова и трябваше — рече Елейн и погледна зорко към вратата.

— Какво значи това? — Тя проследи палеца на Елейн, който сочеше към нейния кабинет. — Дженифър не успя ли да се справи?

— По-скоро бих казала, че Дженифър се справя малко по-добре, отколкото е необходимо — каза Люк, опитвайки се да говори по-тихо.

— Така ли? — неспокойно отвърна Кейт.

— Спуснаха ни няколко директиви от онзи край на коридора — тайнствено каза Елейн. — Според Дженифър твоите методи са малко консервативни. Тя има свои идеи.

— На Дженифър ѝ се иска да мисли, че е дар божи за хотелиерската индустрия — добави Люк. — Освен че върши твоята работа, се е заела и с тази на Елейн, както и с моята. Или поне така си мисли.

— Разбирам — отвърна Кейт, макар че нищо не разбираше. — Но Дженифър няма право да дава преки нареждания на когото и да е от вас.

— Това ти ѝ го кажи. — Люк сложи ръка на рамото на Кейт. — Знаеш ли приказката за човека, който отгледал змия в пазвата си?

— Да. Защо?

— Пази си гърба — кимна Елейн, чиито къдрици вече започваха да се изплъзват от кока.

Кейт се запъти към кабинета си, а в сърцето ѝ припламваше искрица гняв и се надигаше тревога. Всичко, което се изискваше от Дженифър, беше да изпълни точно начертаните планове, следвайки ясни инструкции. Не беше нейна работа да критикува или да нарежда на когото и да е било от служителите експерти в отдела. Въпреки небрежния си вид Елейн Броди изпълняваше перфектно задълженията си, които включваха да приема всички заявки, да се информира точно какво би искал всеки клиент и да го известява своевременно на останалите отдели. Люк, от своя страна, бе роден манипулатор, който от всеки долар изкарваше три. Ако в нейно отсъствие момиченцето се е опитвало да игнорира нейните така ценни и талантливи помощници, на Кейт щеше да ѝ бъде доста трудно да ѝ прости.

Влезе в офиса си. Дженифър Прескот, която седеше зад собственото ѝ бюро, се изправи. Тя беше бледа, руса красавица на двадесет и четири години, която беше завършила хотелиерство със *summa cum laude*^[3] в един колеж в Колорадо Спрингс. Наистина беше умна и амбициозна, както отбеляза Констанс Граф. Само че зад

очарователната външност и изпълнителността бе студена като камък, като декемврийския вятър, който довяваше бялото злато на Вейл. Тя посрещна Кейт с целувка по бузата, но усмивката ѝ бе ледена.

— Прекрасно е, че се връщаш — рече тя, отдръпвайки се, за да изучи Кейт от глава до пети, като че ли пътуването до Русия би могло да остави някакви видими следи. — Вече си мислехме, че си решила да се преселиш в Москва.

— Не тази година — усмихна се Кейт.

Огледа се и веднага забеляза промените.

Бюрото ѝ беше преместено от мястото си до прозореца и беше поставено срещу стената — Кейт мразеше това разположение, но Дженифър го предпочиташе. Саксията с тропическото ѝ цвете с разноцветни листа беше изчезнала и вместо нея се бе появила ваза с неприветливи сухи цветя — саксията беше избутана в ъгъла до радиатора и от топлината нежните пурпурни и бели листенца на растението отдавна бяха окапали и изсъхнали.

Кейт се обърна и бавно заоглежда стаята. Нейните снимки — на Ивлин, Ана и Камбъл — бяха захвърлени най-безцеремонно в ъгъла на една полица. На тяхно място беше изникнала снимката на сегашния приятел на Дженифър — италианец, учител по ски с холивудска усмивка. Килимчето със симетрични шарки, тъкано от племето навахи, бе заменено с друг, бледосин килим. То дори не се виждаше наоколо. Имаше още много по-дребни промени, които бяха като трън в очите на Кейт. Посланието беше крещящо. Този кабинет вече не принадлежеше на Кейт. Беше владение на Дженифър Прескот.

Ето какво са имали предвид Кони, Елейн и Люк. Кейт се завъртя на пета и погледна младата си сътрудничка в очите. По бледите ѝ бузи бе избила руменина, но тя гледаше предизвикателно, дори враждебно.

— Докато те нямаше, направих няколко промени. Надявам се, не възразяваш.

— Това не е твоят кабинет — каза Кейт, без да повишава глас. — Твоят е в съседната стая.

— Толкова време те нямаше. Твоите папки и компютърът ти ми бяха необходими. Омръзна ми да се разхождам насам-натам. Попитах Констанс дали може временно да се установя тук. Тя се съгласи, че така ще е по-добре.

— Това обаче не е временно установяване. Това е *anschluss*^[4].

— Жалко, че предпочиташ да видиш нещата по този начин. Намерението ми не беше такава.

— Нима?

— Не зная какво си правила в Русия — каза Дженифър, а руменината по бузите ѝ се сгъсти, — но някой трябваше да върши тази работа. Този някой бях аз. Докато те нямаше, аз трябваше да мъкна цялото бремене на тази работа, Кейт...

— Глупости — твърдо каза Кейт и видя как студените очи на другата жена се разширяват. — Трябваше просто да поддържаш живеца — и то само за няколко седмици — на проектите, които бях замислила и започнала. Това е всичко. Не се заблуждавай, че си направила нещо кой знае колко повече от това. — Тя се приближи до Дженифър. Стараеше се ядът ѝ да не проличи и гласът ѝ да не показва никаква емоция. — Ти не си способна да се справиш с онова, което наричаш „бремето на тази работа“, Дженифър. Аз създадох този отдел и работех тук, когато ти още си се разхождала с плитчици. А що се отнася до Елейн и Люк, те може би са забравили повече неща за този бранш, отколкото ти изобщо някога ще знаеш. Имаш много да учиш не само за работата си, но и за най-елементарни неща като човешката вежливост. Как смееш да им казваш как да си вършат работата?

— Имаха нужда от насоки.

— Това е най-арогантното изявление, което някога съм чувала — остро реагира Кейт. — Как си позволяваш да местиш личните ми вещи от този кабинет?

— Нямах време да оправя всичко...

— Върнах се вчера. Ти знаеше, че се връщам.

Дженифър не можеше да погледне тъмните очи на Кейт. Сведе поглед и впи лакираните си червени нокти в купчината папки, които притискаше към гърдите си като щит.

— Моля те, Кейт, не прави проблем от това.

— Никой не прави проблем. Опитала си се да ми предадеш малко послание. А сега аз на свой ред ти отговарям. Отивам в ресторанта да пия кафе. Докато ме няма, повикай някой от работниците по поддържането и когато се върна, кабинетът ми да е в предишния си вид. Изнеси всички свои неща и върни моите по местата им. После искам да отидеш при Люк и Елейн и да им се извиниш за обидата, която си им нанесла. Не ме интересува какво си казала. Дори

не искам да знам. Просто държа да им кажеш, че съжаляваш за грубостта си. — Руменината по бузите на младата жена се превърна в грозни червени петна. — Имаш петнадесет минути.

Кейт измъкна папките от ръцете на Дженифър, мина покрай нея и тръгна по коридора към асансьора. Чувстваше се някак си пречистена от гнева.

Кейт бе един от малкото членове на персонала, на които се разрешаваше да консумират в ресторантите и баровете на хотела, вместо в служебните. Пред всички останали предпочиташе ресторант „Ягер“. Препарираните лосови глави и изисканите викториански мебели приятно ѝ напомняха за „Грейт Ло“. Залата дори излъчваше същия аромат — на восък, сушени розови листа и подправки, примесващ се с пушека от запалените дърва в огромното огнище. Това беше най-безсрамно богатия салон, но и единственото място във Вейл, което най-много се приближаваше до европейската атмосфера.

Избра маса в края, далеч от бюфета за закуска, към който продължаваха да прииждат гости. Със строгия си вълнен костюм и с шалчето биеше на очи сред другите гости, повечето от които бяха екипирани да прекарат деня по пистите — с разкопчани грейки и ярки разноцветни шушлякови якета, които бяха праметнали на облегалките на столовете си.

Кръстоса крака и с обичайната си бързина запрелиства папките, проверявайки как върви изпълнението на ключовите ѝ проекти за следващите седмици: симпозиуми, срещи, банкети, курсове, огромни увеселения за делови хора, които получаваха като награда за добра работа ски ваканция от фирмите, в които работеха. Всички те бяха нейни специални гости — клиентите на хотела, за чието обслужване отговаряше лично.

Бе открила възможността да се работи с ведомствени заявки преди много време; бе разбрала, че такава дейност, освен че е златна мина, е и начин да се разреши вечният проблем на хотелите в ски курортите. Начините да се оцелее през осемте или деветте дълги месеца без сняг се брояха на пръсти — организирането на конференции беше един от тях.

Преди единадесет години, току-що овдовяла, тя пристигна заедно с мъката си във Вейл и обеща на Констанс Граф да открие такива клиенти. Тогава едва ли си даваше сметка какво казва, но Кони

прие думите ѝ съвсем сериозно и ѝ даде всички пълномощия да работи по този въпрос.

Бе я убедила да ѝ предостави някаква база като начало — по онова време надали нещо повече от заседателна зала и най-елементарно аудио-визуално оборудване — а после в качеството си на маркетинг директор се зае с дългия, изморителен път, по който продуктът щеше да стигне до пазара; правилата на работа съчиняваше в движение.

Винаги бе работила с вдъхновение, но през първите години откриването на подходящи клиенти беше черна работа — трябваше да се водят безкрайни разговори по телефона, да се изпращат рекламни брошури, да се посещава всяка компания, която изобщо някога е организирала конференция или някакъв курс, в радиус от шестстотин и петдесет километра. Нямахме да забрави физическото изтощение и усещането какво е да поканиш стотина отракани бизнесмени на коктейл в „Граф“; да организираш всичко, та дори и снабдяването, почти без никаква помощ; да се усмихваш три часа; да държиш речи; да излагаш на показ стоката си; да измъчваш себе си, за да изградиш онази приятелска, творческа, оригинална атмосфера, с която да привлечеш всички тези евентуални клиенти. После да се отървеш от нахалниците — след коктейлите винаги поне двама-трима правеха опити да превземат умореното ѝ до смърт тяло; а само след две вечери всичко започваше отначало.

Но усилията ѝ бяха възнаградени.

За по-малко от пет години — около средата на осемдесетте — корпоративните клиенти вече носеха един милион долара печалба годишно, а нейният персонал се разрасна на двадесет и пет души. Кони назначи Кейт като един от двамата лично подчинените ѝ директори; издигна я над врявата на досегашните ѝ задължения и ѝ възложи да планира стратегиите на целия отдел, като значително увеличи заплатата ѝ, което отразяваше колко важен служител бе станала тя за хотела. Назначиха професионален маркетинг управител, взеха Елейн като организатор на конференции и Люк като технически началник, а към всеки от двамата бяха прикрепени изпълнителни екипи и секретари. Горедолу по същото време Кейт убеди Кони да се присъедини към някой маркетингов консорциум. И отново усетът ѝ се оказа безпогрешен — високите такси за включване се оказаха

нищожни в сравнение с огромния брой клиенти, които откликнаха — не само от Съединените щати, но и от Европа, и от държавите в Тихия океан.

Бяха предприели правилния ход в подходящия момент. С разрастването си, от малък скиорски център Вейл се превръщаше в многонационален център за развлечения и постепенно придобиваше недостижимата слава на вдъхновяващо място; тук интелектуалци и бизнесмени от цял свят откриваха уникално благотворна за размисъл и взимане на решения атмосфера, в която въображението се развихряше, а уморените мозъци пламваха отново. През последните години дори вярващи прииждаха в града на многолюдни годишни поклонения, може би надявайки се сред снеговете на Скалистите планини да се доближат до Бог. Историята за успеха на хотела „Граф“ беше отражение на историята за успеха на Вейл, която започваше с красотата на декора и завършваше с несравнимия професионализъм в предлаганите услуги.

Кейт беше пионер в тази дейност и Кони не преувеличи, като каза, че тя е създала сегашния лик на хотела. Преди четири години, при последната основна реконструкция, бяха изразходвани милиони долари за разширяването на базата за новата клиентела на „Граф“ — най-различни зали за срещи, събрания и конференции, всякаква аудио-визуална техника, че дори и отделна спортна зала, закрит басейн и сауна за тези специални посетители. Кейт бе отстоявала мнението, че само като предоставя най-модерните удобства, „Граф“ ще може да се конкурира на още по-придирчивия отпреди пазар; последвалият подем в бизнеса неопровержимо доказва, че е била права.

Беше работила дълго и упорито за Кони Граф. От своя страна, Кони й беше плащала възможно най-добре. Предложението за съдружие щеше да увенчае достойно тези отношения, узрявали и укрепвали в продължение на повече от десет години.

Кейт осигури на Кони и на хотел „Граф“ огромни приходи. Но Кони бе права — корпоративният бизнес беше много несигурен. По време на икономическа криза предприятията съкращаваха продължителността на конференциите или изобщо не ги провеждаха. Водеха гостите вкъщи, вместо да ги настаняват в хотел за една вечер. Счетоводителите им клатеха глави, когато ставаше дума да се отделят пари за развлечения. Преставаша да дават банкети. Изискваха още по-

големи намаления, при положение че нямаше накъде повече да им се правят отстъпки. Повече от всякога сега Кони залагаше на въображението и вдъхновението на Кейт да преведат кораба през задаващите се подводни скали.

Кейт сведе глава над документите, а мислите ѝ се плъзгаха към бъдещето и тя се потопи в обичайния ритъм и вдъхновението от работата си.

Най-напред се захвана с доклада на маркетинг управителя. През последните шест години рекламираха „Граф“ като център за конференции чрез една денвърска рекламна агенция. Кампанията беше успешна, но вече започваше да се изтъква за сметка на бюджета, който се бе разраснал до един от основните разходи. Кейт беше сигурна, че вече не си заслужава парите. Прехвърли наум стандартните възможности как да постреснат сегашната агенция. Да потърсят ли услугите на по-голяма, по-скъпа, но може би по-талантлива агенция? Да съкратят ли бюджета, или да отменят целия договор за година? Дали могат да се справят с тази работа по-добре от агенцията?

— Радвам се да ви видя отново, госпожо Кели.

Кейт вдигна поглед и забеляза келнера, който тъкмо ѝ сервираше капучино.

— О, здравей, Джоуи. И аз се радвам да те видя.

Джоуи постави до чашата чинийка с глазиран сладкиш и с тайнствен глас ѝ препоръча:

— Опитайте бадемовите бисквити. Най-новото тайно оръжие на главния майстор-сладкар. Само гледайте как гостите си ги тъпчат по джобовете.

— Благодаря, Джоуи — усмихна се Кейт. — Не мога да погълна толкова количество калории, но изглежда добре.

— Как ви посрещнаха съветските хора?

— Вече не обичат да ги наричат „съветски хора“. Станали са много етнически.

— Нищо ново под слънцето — сви раменете келнерът. — Радвам се да ви посрещна у дома, госпожо Кели. — И изчезна с плавна походка.

У дома, продължаваше да си повтаря Кейт. Тук ли бе домът ѝ? Реши, че отговорът е да. После продължи да чете в папките.

Дженифър се бе справила умело със задачите по време на нейното отсъствие — това поне беше очевидно. Цялата подготовка вървеше добре, кореспонденцията беше подредена. После момичето ще получи заслужената си похвала. Току-що се държа рязко с нея, но я разяри нахалството на младата сътрудничка, която бе решила, че като е замествала Кейт няколко седмици, вече е заела нейното място. Нещата не ставаха толкова лесно. А обидата, нанесена на Люк и Елейн, беше непостижима. Кейт съвсем заслужено бе поставила Дженифър на място.

Погледна часовника си. Ще ѝ даде повече от определеното време да оправи кабинетите и да се извини. Имаше граница, отвъд която не можеш да унижаваш хората, без да накърниш способността им да работят, а тя се справяше доста добре. Кейт я бе подготвяла за тази работа три години и доколкото зависеше от нея, не искаше времето и усилията, положени за обучението ѝ, да отидат по дяволите. Момичето просто трябва да знае къде му е мястото.

Остана на масата десет минути повече от уреченото време, като бързо си водеше бележки с четливия си почерк. Изпи кафето, изяде от сладкиша точно толкова, колкото да зарадва Джоуи, а после си събра нещата.

На връщане към кабинета се замисли за Камбъл Бринкман. Снощи я нарече съвсем безжалостна. Прав беше. В нейното същество беше втъкана каменна жилка безжалостност, която той, макар да бяха заедно от три години, не бе имал възможност да види досега.

Тя, от своя страна, беше открила у него черти, за които също не знаеше досега — или поне не искаше да знае. Егоизмът му, повърхностното му отношение и неспособността му да проумее колко е важно за нея разследването, с което се бе заела — всички тези неща бяха неприятни открития.

Те обаче не отслабваха любовта ѝ към него. Нито пък болката, че ги разделя такава пропаст, нито парещата ревност, която през следващите няколко седмици щеше да затъмнява мъката.

Бе изгубила Камбъл. В живота ѝ зейваше дупка. Сякаш това беше ампутация, след която ще се чувства по-самотна и изоставена от всякога. Дали си струва да губи толкова много само заради това нейно търсене на истината?

Вече не знаеше има ли смелост да следва ръждясалите брънки, които една по една разкриваха тайнственото ѝ минало. Кой знае, ако се

откаже сега дали няма да може да убеди Камбъл да се върне при нея. Да забрави, че тези неща изобщо са се случвали някога. Да влезе в релсите. Да заживее нормално. Да върне изгубената си душа.

В облицования с плюш асансьор ѝ се зави свят. Толкова ли е лесно?

Спомни си златния венец на слънцето, което изплува тази сутрин иззад планините и изпълни небето със сияние. Топлината му сякаш галеше лицето ѝ. „Не — каза си тя, — не е толкова лесно.“

Затвори очи и си представи малката избледняла снимка, която генералът ѝ даде. Взираше се в изплувалия пред погледа ѝ образ с хлътнали очи. „Не, не е толкова просто. Но едно нещо е сигурно — продължаваше да разсъждава тя. — Който и да си сега, какъвто и да си бил тогава, където и по света да се криеш, аз ще те открия.“

Като се качи горе, откряна вратата на Елейн и надзърна вътре. Елейн говореше със секретарката си, но хвърли на Кейт един поглед през рамото на жената. Ухили се и направи знак, че всичко е окей.

Кейт бързо закрачи по коридора към кабинета си. Всичко бе поставено на мястото си, сякаш по силата на някаква магия. Килимчето отново беше на пода и дори изглеждаше старателно почистено. Дженифър беше застанала послушно до писалището и чакаше. Очите ѝ срещнаха погледа на Кейт изпод бледорусия бретон.

— Извиних се — тихо каза тя. — Като че ли дължа извинение и на теб.

Кейт се огледа и се усмихна широко.

— Добре. Прегледах документите, справила си се чудесно. Доволна съм. Та, ще се захващаме ли сега за работа?

[1] Weinstube (нем.) — локал, ресторант, в който се сервира само вино. — Б.пр. ↑

[2] Джордж Армстронг Къстър (1839–1876) — американски генерал, убит в сражение със сиуксите при Литъл Бигхорн. — Б.пр. ↑

[3] Summa cum laude (лат.) — в американските колежи диплома с почетна грамота. — Б.пр. ↑

[4] Anschluss (нем.) — анексия. — Б.пр. ↑

АЙРЪН КРИЙК

Беше си инсталирал касетофон в микробуса и винаги се возеше насам-натам с десетина касети, които беше купил специално за това: „Металика“, „Деф Лепърд“, „Тин Лизи“, „Мегадет“. Сега пусна „Владетелят на куклите“^[1] и пиццците, извиващи се китари сякаш пронизаха ушите му.

Караше по тясната трикилометрова алея с ели от двете страни, която водеше до ловджийската хижа. Тя се намираще високо в планината — забутано и тихо място сред снеговете.

Паркира микробуса пред каменната вила. Над всеки прозорец като сурови вежди бяха надвиснали снежни преспи и ледени висулки, а къщата сякаш се взираше в него ядосано, заплашително. Беше събота, но все още никой не бе дошъл. Отключи тежката входна врата и разтвори всичките дървени капаци. Острите зъби на окачените по стените трофейни глави проблясваха на мразовитата светлина. Закривените нокти на мечката сякаш се протягаха към него.

Захвана се да накладе огън. Харесваше огромните пламъци; натрупа разбичените дебели пънове на поставките в камината и ги поля обилно с керосин, за да се разпалят по-бързо. Скоро жълтите езици облизаха комина и огнището забумтя.

Контрол се появи, чак когато неколцина други вече бяха пристигнали. Те седяха край лумналия огън, пиеха леденостудена бира, пушеха пури и подготвяха скъпите си оръжия за сутрешното развлечение. Докато наблюдаваше как Контрол поздравява другите, на Трък му се струваше, че сърцето му ще се пръсне от вълнение. Беше повече от сигурен, че днес Контрол ще му даде разпореждания. Въпреки килограмите и възрастта си, този мъж имаше излъчване на крал. Приличаше на черната мечка — у него се таеше убиец, той беше стара пушка. Той е истината, мислеше си Трък. Край него другите приличаха на кукли.

Стоеше изправен като войник, впил пръсти в шевовете на джинсите, с опъната напред шия. Провесил пушката си през рамо, Контрол бавно пристъпи към него и жълтите му зъби лъснаха в мечешка усмивка. Като забелязаха позата на Трък, bankerите и

адвокатите се закикотиха. Смятаха предания воин на Контрол за някаква смехория. Не знаеха какво се крие у него. Изобщо не подозираха за привързаността, за дълга, за дисциплината.

Контрол не им обърна никакво внимание.

— Трък, моето момче.

Лапата му сграбчи рамото на Трък. Стори му се, че пръстите свирепо се впиват като зъби чак в мускулите му. Силата на Контрол будеше страхопочитание — това бе не силата на стар човек, а мощта на водача на глутницата, който все още се радва на своето първенство. Стомахът на младежа се сви от въодушевление.

— Ще се позабавляваме днес, а? — приятелски се ухили Контрол.

— Да, сър — отвърна Трък и кимна с остриганата си глава.

Дванадесет хиляди акровото имение изобилстваше от лосове и сърни, а потоците гъмжаха от пъстърва; но Трък знаеше добре, че онова, което доставяше истинско удоволствие на Контрол, бе пролетният лов на мечки — свиреп ритуал, в който участваха кучета и претърсвачи. Еколозите от целия окръг направо пощуряваха от яд. Контрол им се присмиваше открито — дванадесетте хиляди акра бяха частно владение.

Контрол го избута навън през вратата. Чакълът хрущеше под ботушите им. Без другите да го чуят, Контрол дръпна затвора на пушката и надзърна в дулото. Оръжието беше немско, наистина чудесно — големите патрони можеха да повалят мечка с един изстрел.

— Изпратихме информацията, Трък. Те отговориха, че си се справил добре. Сега знаят в каква посока да се движат. Знаят какво търсят. — Устата на Трък пресъхна. Контрол затвори карабината и вдигна суровите си ледени очи. — Жената се е прибрала във Вейл. Искат действия, светкавични действия.

Трък изтри с ръка устни. Ръцете му трепереха. Контрол го забеляза и се ухили:

— Казах ти, че ще ти я пусна след това, нали така?

Трък кимна.

— Нямах търпение, а, Трък?

Трък се ухили и усети как старите белези от акне се опънаха.

— Харесва ли ти как звучи?

— Да — дрезгаво отговори младият мъж.

— Тя е кучка. — Гласът на Контрол звучеше така, сякаш изсипваш кофа чакъл във водосточната тръба. — Вражеска кучка. На теб ти се пада да я екзекутираш. Нали така?

— Кога? — с треперещ глас попита Трък.

Възрастният мъж така го прасна по рамото, че той се олюля на краката си.

— Скоро, моето момче. Този уикенд с господин Рей май пак ще се разходите до Вейл. Хареса ти Вейл, а?

Трък отново кимна. Вече си представяше как го прави. Всеки детайл се наместваше в главата му с налудничавата яснота.

— Може да има някакви специални инструкции. Но ти ще получиш всичко необходимо от господин Рей. Не се притеснявай.

Той се заклати към хижата. Някак далеч, отвъд бученето в ушите си, Трък дочу бурния смях на ловджиите — Контрол пак беше изтърсил някоя от прословутите си шеги.

Чувстваше се богоизбран. Екзалтиран.

[1] Известен албум на групата „Металика“. — Б.пр. ↑

МАЯМИ, ФЛОРИДА

С възпалени очи, сякаш потънала в някакъв сън, Ана влезе в къщичката край плажа, която бе наела. Дотътри куфара вътре и заключи вратата. Беше късен следобед и в слънчевите лъчи, които падаха косо през щорите, танцуваха пращинки, а стените и безличните мебели бяха огрени в светли и сенчести ивици. Отвъд безредната, обраснала с трева градина се виждаха равните мързеливи води на залива, които в далечината се размиваха и се разтваряха в мъглива празнота. Изкушаваше се да слезе до плажа и да се топне в морето, но чувстваше тялото си съсипано от умора.

Извади от хладилника безалкохолна напитка и пресуши кутията на един дъх, благодарна на ледената газирана течност, която пощипваше пресъхналото ѝ гърло. После се тръшна на дивана и се замисли за Андре Льовек.

Защо не се бе държала малко по-прикрито? Беше толкова глупаво от нейна страна да се напъха там и да му се противопостави така директно. Не постигна нищо, само бе рискувала живота си.

Можеше да я убие, само да бе пожелал. Той и онзи негов главорез можеха да ѝ прережат гърлото и да я хвърлят в морето, а за останалото да се погрижат акулите.

За пореден път се улови да мисли, че ѝ се иска да е наследила повече от майка си и по-малко от баща си. На баща си приличаше по целенасочеността и бойния си дух. За нея, както и за него, светът се делеше на бяло и черно, за разлика от света на майка ѝ, която виждаше все различни нюанси на сивото. Баща ѝ я бе възпитал така — да не вижда сивите места.

Начинът, по който си отиде от този свят, още по-безмилостно отпечата завинаги в душата ѝ примера му, макар тя да си даваше сметка, че именно твърдите му, непоколебими принципи станаха причина за края му. Ако някога изобщо бе притежавала, макар и в незначителна степен, способността на майка си да прави компромиси, да намира поне шест гледни точки по всеки въпрос, то когато баща ѝ почина, всичко се изпари. Бе станала непоколебима.

Ето защо Дру Макензи бе избрал именно нея за най-млад криминален репортер от цялата редакция. Но това бе и една от причините, които я отдалечиха толкова много от майка ѝ. Дълбоко в себе си Ана знаеше, че винаги когато я погледне, майка ѝ вижда бензинови пламъци, които обхващат разбитата кола, или пък улица, обсипана с натрошени стъкла.

По външност не си приличаха много-много с майка си. Ана беше по-мургава. Кожата ѝ беше тъмна, а очите ѝ — черни като маслини; косата ѝ — гъста и буйна, изглеждаше черна на почти всякакво осветление, освен на пряката слънчева светлина, когато добиваше червеникав оттенък. Майка ѝ имаше спокойни, класически черти. Ана — стройна и тайнствена, гореше като тъмен пламък. Беше наследила от нея грацията, макар че майка ѝ беше по-ниска от нея, беше по-красива от майка си, чиято красота бе някак неуловима.

На непознат човек би му било трудно да отгатне произхода ѝ — в лицето ѝ имаше нещо мавърско, нещо келтско, а може би дори нещо ориенталско. Повечето мъже я намираха за екзотична и изключително интересна жена. Смолистите очи и обещаващите неистова страст устни ги омагьосваха. Тънкото, прилично на пламък тяло ги очароваше. Повечето от тях обаче се изненадваха — и то неприятно — от хладната твърдост на характера ѝ. Преди много време едно момче, с което излизаше, ѝ беше казало: „Ти си хурия. Всеки добър мохамеданин в рая го чака една хурия“. Ана бе разбрала, че лицето и тялото ѝ отговарят на някаква мъжка мечта — беше като жените по кориците на списанията. Тази на пръв поглед невинна красота бе напомнила на Льовек за Холивуд, а може би, подведен от нея, той подцени Ана. Но го осъзна прекалено късно.

Беше свикнала мъжете да я подценяват. Но каквато и да беше, имаше остър ум и Льовек далеч не беше първият мъж, недооценил този факт.

Не беше виждала майка си от сто години. Вече съвсем се бяха откъснали една от друга. След смъртта на баща ѝ нишките, които свързваха двете жени, някак си започнаха да се разрушават — сякаш всяка от тях искаше да утеши другата, но не знаеше как. Вече беше време да се възстановят тези отношения. Отново да станат майка и дъщеря. Изведнъж мисълта за приветливия, чист Вейл, където живееше майка ѝ в момента, ѝ се стори невероятно привлекателна.

Тази зима ще намери време — обеща си тя — да отиде там и да прекара няколко дни с мама.

Потъна във възглавниците и се пресегна към телефона. Избра номера на майка си във Вейл. Най-напред се чу леденият глас на Дженифър Прескот, но миг по-късно от другия край на жицата долетяха топлите думи на майка ѝ:

— Скъпа моя!

— Здравей, мамо. Току-що се върнах от Хаити.

— О, толкова се радвам, че си се прибрала. Как мина?

— Всичко е наред. Нямах никакви проблеми.

— Приятен ли е този твой лекар?

Ана свъси чело. Не беше казала на майка си нищо конкретно за това начинание.

— Не, не е много приятен. Всъщност е забъркан в една много грозна история.

— Не си се излагала на никакви рискове, нали? — Ана веднага долови нотките на тревога в гласа на майка си. — Хаити може да бъде много опасно място, Ана.

— Да, зная. Но не съм се подлагала на никакви рискове. — Изричайки лъжата, тя стисна палци. — Ще ти изпратя изрезки от статиите.

Като види изрезките, майка ѝ ще подскочи от ужас, но всяко нещо с времето си.

— Непременно. От доста време не съм слагала нищо ново в албума си.

Ана се усмихна.

— Преди няколко дни се опитах да се свържа с теб, но ми казаха, че те няма.

— Да, бях в Русия.

— В Русия! Мамо, ти ме убиваш. Боже мили, как реши да отидеш в Русия?

Ана чу познатия нежен смях от другия край на линията.

— Сигурно ме е подгонила критическата възраст. Видях рекламата на витрината на една туристическа агенция в Денвър и си казах какво пък. Взех си шапката и заминах за три седмици. Москва, Киев и Санкт Петербург.

— Браво на теб! И как беше?

— Смесено. Москва е сива и строга. Санкт Петербург и Киев са величествени. Това пътуване направо ми отвори очите.

— Бас държа. Умирам от нетърпение да ми разкажеш. Направи ли купища снимки?

— Е, не чак толкова много. Донесох ти и няколко подаръчета. Надявам се да ти харесат.

— Разбира се, че ще ми харесат, не се тревожи. — Ана допря леденостудената кутия до пламналото си чело. — Само не ми говори за сняг. Тук е като в сауна. А Камбъл дойде ли с теб?

— Не, Камбъл не дойде.

Ана по-скоро почувства, отколкото чу промяната в тона.

— О, наред ли е всичко с вас двамата?

— Не точно.

— О, мамо. Какво е станало?

— Не е удобно да се обсъжда този въпрос точно сега.

— Разбира се. — Не и като се има предвид, че онова влечуго Дженифър Прескот слухти по вътрешния телефон. — Ще ти се обадя у дома.

— Аз ще ти се обадя. Не искам да си пилееш парите.

— Разговорите с теб не са пропилены пари — усмихна се Ана.

— И все пак аз ще ти се обадя.

— Добре. Знаеш ли какво си мисля...

— Какво?

— Ами... — Ядоса си се, че е станала толкова нерешителна, но какво да се прави. — Задават ми се две седмици почивка. Зная, че сега си най-заета, но си мислех дали за разнообразие не можем да прекараме Коледа заедно.

— Чудесно! — Гласът на майка ѝ беше толкова радостен, че притеснението се изпари в същия миг и ѝ стана толкова мило. — Това е най-прекрасната новина от месеци насам. Кога ще дойдеш?

— Още не съм обмислила подробностите. Може би точно преди Коледа. Да речем около двадесети.

— О, Ана, толкова ще е хубаво пак да сме заедно на Коледа. Права си, много ще съм заета. Но през деня ти можеш и сама да се грижиш за себе си. Градът е пълен с млади хора. Ще ти дам колата си. А вечерите ще прекарваме заедно.

— Ще печем кестени и ще си правим бонбони.

Кейт се разсмя.

— Никога през живота си нито ти, нито аз сме опекли и един кестен, да не говорим за бонбоните.

— Нищо не ни пречи да започнем отсега.

— О, миличка, това е такава хубава новина. Толкова се радвам!

— И аз. — Радостта на майка ѝ я караше да се чувства виновна.

— С такова нетърпение очаквам да се видим.

— И аз. Може би това е съдба — замислено рече Кейт.

— Какво?

— Да идваш точно сега. Искам да говоря с теб.

— За какво? — леко притеснено и с любопитство попита Ана.

— Семейна история. Няколко неща, които трябваше да ти кажа преди време.

— Звучи страшничко.

Отсреща отново долетя топъл, тих смях.

— „Семейство Адамс“ ряпа да яде. — В разговора се примесиха някакви гласове. — Миличка, не мога да говоря повече сега. Трябва да вървя.

— Добре, ще чакам да ми се обадиш.

— Добре.

Настъпи тишина. Винаги преди края на разговора замлъкваха за миг. В тази пауза всяка от двете жени казваше безмълвно на другата: „Обичам те. Съжалявам, че те излъгах“.

— Дочуване, скъпа моя.

— Чао, мамо.

Ана затвори телефона и по някаква съвършено неизвестна причина ѝ се доплака.

ГЛАВА 3

ВЕЙЛ

Залата за банкети изглеждаше зашеметяващо с украсата от цветя и знамена в чест на търговците.

Както и всички други места за забавления в хотел „Граф“, тази зала беше оформена в австрийски стил, като немската ловна тема беше силно застъпена. Огромното огнище беше копие на камина от прочут замък в Залцбург — каменната рамка беше два метра висока и два метра и половина широка. С накладените вътре пънове, камината беше най-ефектното нещо в цялата зала, чиито стени бяха наполовина облицовани с дъбова ламперия; над дървенията висяха лъскави тъмни картини с ловджийски сюжети, а между тях бяха наредени препарирани глави на животни, някои от които бяха наистина прекрасни. Над огнището бе поставен препариран пойнтер, застрелян преди няколко години на няколко километра от хотела. Във всеки ъгъл бе изправена рицарска броня, като всяка празна желязна ръкавица стискаше пика, а високо над картините в сенчестите чупки под тавана в стройни редици бяха наредени древни бойни оръжия.

Не беше трудно за гостите да си представят, че са тевтонски рицари, които се завръщат от кръстоносен поход, или пък че са наперени ловци, които току-що са убили глиган в Тъмната гора. Онези гости, които никога не бяха убивали и муха, или пък живеяха на изток от Топика, просто обожаваха тази зала.

Кейт прегледа красиво изписаните с печатен готически шрифт менюта и заключи, че тазвечерното еленско печено, придружено с рейнски вина, напълно пасваше на рицарската измислица. В случая тя бе много подходяща. Търговските сили, поканени тази вечер на пир от работодателите си, с удоволствие щяха да се вживеят в ролята на рицари, гордо развели знамето на корпоративната дейност. Маркетинговата им стратегия използваше понятия като битки и завоевания, завладяване на нови територии, унищожаване на врагове,

почетни заслуги. В конкретния случай плячката беше двудневна почивка с каране на ски и пируване във Вейл.

Макар че дълбоко в себе си намираще за смешна връзката между цялата тази образност и тридесет и двамата мъже и две жени, които щяха да вечерят тук тази вечер, те бяха добри клиенти и нейната задача се състоеше в това никога да не долови преднамереността на цялата тази фантазия. Стана й малко мъчно за двете жени.

Менюто определено бе героично — започваше с пушена немска шунка, след това идваше ред на хранителна *Linsensuppe*^[1], а основните ястия включваха мариновано еленско печено *en croute*^[2], сервирано със сосове от горски плодове, и десет наниза печени бекаси с плънка от кестени. В завършек ги очакваха няколко вида торти с крем *Schwarzwlder* и *Kirschtorte*^[3], последвани от зашеметяващи плата с всякакви европейски и американски сирена.

Тъкмо утре ще могат, мислеше си тя, да изразходват калориите на пистата или във фитнес залата.

Заедно с газирани напитки, коктейлите, шестте бутилки „Перие-Жуе“, двадесетте бутилки минерална вода и кафето, целият банкет възлизаше на пет хиляди долара, малко под сто и петдесет долара на човек. В сумата се включваше и обслужването, данъка и специалната украса на залата.

Кейт се гордееше с тази добра цена и още повече — с високото качество на обслужването. Плъзна поглед по масата, припомняйки си първите дни в „Граф“, когато задълженията й се изчерпваха с това да проверява дали чиниите и сребърните прибори са поставени както трябва. Протегна ръка и погали снежнобялата покривка, а в съзнанието й нахлу един много отдавнашен спомен.

Застанала до Ивлин Годболд в трапезарията в „Грейт Ло“, малко след смъртта на Дейвид, Кейт слушаше обясненията на стопанката на дома как се сервират ножовете, вилиците, водните и винените чаши, как се подреждат салфетките и чинийките за хляб...

Обзеха я смесени чувства към Ивлин — същите, от които вече тридесет години не можеше да се отърси: страхопочитание, уважение, негодувание, обич. Още не й се бе обадила и тези мисли я подсетиха да свърши това тези дни. През последните години здравето й се бе влошило и Кейт имаше неприятното усещане, че нещата вървят на зле, макар че Ивлин никога не се оплакваше.

— Кейт?

Елейн Броди се появи откъм кухнята и прекъсна мислите ѝ. Беше облечена с красив вълнен костюм, а кестенявата ѝ коса бе прихваната с кадифена панделка и така подчертаваше широките ѝ скули на фотомодел. В едната си ръка държеше безжичен телефон и се усмихваше.

— За какво мислиш?

— Изглеждаш невероятно — отвърна Кейт.

— Твоето меню е фантастично, Кейт.

— Те са приятни хора и ще оценят качеството. Мисля, че добре ще се повеселят.

— Ще се постараям. — Елейн понечи да ѝ подаде телефона. — Включили са разговор за теб на тази линия. Някой си господин Филип Уестуърд от Ню Йорк. Не зная кой е, а и не казва защо се обажда. Искаш ли да му кажа, че ти ще го потърсиш по-късно?

— Не. Ще се обадя сега. — Кейт взе телефона и кимна с благодарност на Елейн. После натисна копчето и заговори: — Добро утро. Кейт Кели е на телефона.

— Госпожо Кели, името ми е Филип Уестуърд. — Гласът беше плътен, мъжът говореше бавно и тежко. — Все още не се познаваме. Имам бизнес консултантска фирма, която се нарича „Филип Уестуърд Асошиътс“ тук, в Ню Йорк. Научих името ви от един наш общ познат в Москва, подполковник Борис Южин.

При споменаването на това име мислите на Кейт отново препуснаха към Русия и към разследването, което се бе съгласила да отложи до пролетта. Сърцето ѝ подскочи.

— Да? — напрегнато откликна тя.

— Нямам никакви конкретни новини за вас. — Леко смекченият му тон ѝ подсказа, че е доловил смесицата от ужас и надежда, която я задушаваше. — Искам да кажа, че не съм роднина на човека, когото търсите. Но от онова, което подполковник Южин ми разказа, заключих, че вие и аз се занимаваме с подобни разследвания. Хората, които търсим, са повече или по-малко еднакви. Споделят обща съдба.

— Разбирам.

— Родил съм се, докато баща ми се е биел на фронта през Втората световна война. Не съм го виждал никога, защото той не се върна. Сигурен съм, че се е озовал в затворнически лагер в Сибир.

Смятам, че е живял поне докъм 1960 година. Може и още да е жив. Отдавна търся някакви следи от него.

— Разбирам. — Сърцето на Кейт пулсираше бързо. — С какво мога да ви бъда полезна, господин Уестуърд?

— Бих искал да се срещна с вас. — В плътния глас се долавяше дрезгава нотка. — Мисля, че това би било много полезно. Ще можем да обменим полезна информация. Или поне ценен опит.

Кейт не отговори.

— Госпожо Кели? Там ли сте още?

— Да. — Кейт пощипваше върха на носа си, притворила очи. — Да, тук съм.

— В неудобен момент ли се обаждам?

— Да.

— Искате ли да ми се обадите по-късно, когато моментът ще е по-подходящ?

— Имах предвид, че периодът като цяло е неподходящ. Аз не... Аз не мога... — Започваше да пелтечи. — Тук, във Вейл, сезонът тъкмо започва. Не възнамерявах да се занимавам повече с разследването тази година. Бях решила да отложам поне до Великден, а може би и за след това.

— Искан просто да поговорим. Да обменим впечатления.

— Моментът е много напрегнат.

— Да, естествено, разбирам. Съжалявам, че ви обезпокоих.

— Не, моля ви. Почакайте.

— Да?

— Бих искала...

Кейт хвърли поглед към Елейн, която бе заета да разговаря с Ханс Моузъл, главният готвач. В очите ѝ се четеше чувство за вина. Тя продължи:

— Всъщност не искам да ви отказвам напълно, господин Уестуърд. Държа да се срещнем.

— Радвам се.

— Само че...

— Имам собствен самолет — заяви безизразно той, без капчица самодоволство в гласа си. — Ако снеговалежите позволяват, този уикенд мога да прелетя до Вейл. Например в неделя. Така удобно ли ви е?

— Да — отвърна тя, без въобще да мисли, решението се взе от само себе си.

— Добре тогава.

Той говореше малко напевно, сякаш четеше от лист, макар че гласът му беше приятен и мъжествен.

— Ще ви оставя няколко телефонни номера, на които междуременно можете да се свържете с мен.

Тя си ги записа и се съгласи с евентуалната покана да вечерят заедно във Вейл в неделя вечер. Когато изключи телефона, дланите ѝ бяха овлажнели от пот.

Елейн се приближи със загрижен вид.

— Добре ли си? Изглеждаш малко бледа. Лоши новини?

— О, не. Просто един човек иска да се срещне с мен.

— Иска да ти определи среща?

— Всъщност...

— О, та това е чудесно — ухили се Елейн. — Гласът му беше страхотен. Като топла меласа. Хващам се на бас, че е добро парче.

Кейт успя да докара относително безизразен поглед и връчи телефона на Елейн. Беше потресена до дъното на душата си.

На връщане към кабинета си се замисли за името, с което я беше поздравил Филип Уестуърд. Беше се запознала с полковник Южин в Москва. Петдесетгодишен, бивш служител на КГБ, Южин работел като шпионин в Калифорния в края седемдесетте години, но постепенно се разочаровал от работодателите си, станал двоен агент и работил за ФБР, докато руснаците не го разкрили. През 1986 година в Москва го осъдили за държавна измяна и извадил късмет, че не му наложили смъртна присъда. Следващите пет години прекарал в трудови лагери, но историческите събития го спасили. Борис Елцин го освободил през февруари 1992 година.

Още с излизането си от лагера Южин събрал следователски екип, съставен предимно от бивши обитатели на ГУЛАГ и наречен „Арк Проект“, с цел да бъдат издирени американците, които той твърди, че е срещал лично или е чул за тях по лагерите.

Кейт посети малкия апартамент на Южин в Москва два пъти. Там, затрупани сред рафтовете с материали за издирванията и прекъсвани на всеки три минути от звънящия телефон, той я бе уверил, че в дебрите на руската наказателна система все още са

погребани стотици американци, голяма част от които военнопленници от Виетнам, Корея и от Втората световна война.

Макар че Южин вече бе открил един американец — Виктор Хамилтън, който беше настанен в психиатрична клиника към КГБ, Кейт не знаеше до каква степен информацията му е достоверна. Тъй или иначе, той не можа да ѝ помогне. Просто я свърза с други хора и тя продължи нататък.

И ето ти сега — някакъв непознат мъж от Ню Йорк, който издирва изчезнал през 1945 година човек, вероятно потънал в архипелаг ГУЛАГ. Може би на години е горе-долу колкото нея, а и сигурно е преживял подобни неща. Бе обещава на Кони тази зима да не се занимава повече с издирването, но контактът с този човек беше твърде важен, за да го пропусне. Прекалено много неща я свързваха с Филип Уестуърд, за да изпусне връзката с него просто ей така.

Помоли Глория, секретарката си, да донесе телефонните указатели на Ню Йорк и затърси името Филип Уестуърд.

Имаше го. Всъщност бяха дадени седем телефона. Кантора на Парк авеню, наречена „Филип Уестуърд Асошиътс“, и домашен адрес на 870 ООН Плаца. „Имам собствен самолет.“ Каквото и да беше господин Уестуърд, с положителност не му липсваха пари. На Кейт ѝ стана още по-интересно да се срещне с него.

— Ето я — каза господин Рей с мек, мазен глас.

Трък се наведе любопитно напред, но пръстите на господин Рей се обвиха около рамото му и така са впиха в мускулите му, че той едва не хлъцна от болка.

— Полека, момче — рече господин Рей.

Трък проследи с поглед Кейт Кели през прозореца на кафенето. Беше по-дребна, отколкото очакваше. Но красива. Много по-красива. Косата ѝ падаше свободно и се вееше като тъмен пламък. Кожата ѝ беше помургавяла от слънцето. Човек никога не би ѝ дал четиридесет години. Изглеждаше толкова млада.

Беше с палто и ботуши. Въпреки че беше плътно опакована, гърдите ѝ и стегнатият ѝ задник се очертаваха през дрехите. Беше грациозна като сърна. А той беше ловецът.

Тя спря и зарови в голямата, явно удобна чанта, която висеше на рамото ѝ. Чантата подразни Трък — трябваше да е по-женствена. Жената откри онова, което търсеше — тъмните си очила. Сложи ги, за да скрие очите си от яркия блясък на снега.

Трък усети как разливащата се по лицето му усмивка опъва старите белези от акне. Тъмните очила бяха идеални. Правеха я още по-далечна, по-недостъпна. Дано когато му изпратят заповедите и трябва да действа, тя да е с очилата. За да може да ги смъкне от носа ѝ и да я гледа в очите, докато ѝ показва с какво ще го направи.

Усети горещия дъх на господин Рей в ухото си, а острият шепот направо прониза ухото му.

— Харесва ли ти как изглежда?

— Да — каза Трък.

— Нямаш търпение, а?

Младият мъж само кимна, не можейки да каже нищо.

Господин Рей стана и плати кафето и сладкишите. Излязоха на улицата. На Трък все му се струваше, че както е облечен в яркия скиорски екип и с ниско нахлупена на остриганата глава шапка, всички го гледат. Чувстваше се като кретен в този костюм. Но си даваше сметка, че дегизировката е добра. Никой не се заглеждаше в него.

Когато се върнаха в апартамента на господин Рей, Трък смъкна якето и се протегна да разкърши рамене — прешлените му изпукаха. Другият отвори кутия бира.

— Чувстваш се като затворен в клетка, а?

— Да, сър — призна Трък. — Обикновено почти всеки ден излизам на работа.

— Май ти липсва физкултурата.

— Да, сър.

Тежките клепачи на възрастния мъж се спуснаха над стъклено безизразните му очи.

— Какви упражнения правиш?

Трък бе толкова поласкан, че чак се изчерви от удоволствие.

— Напоследък работя над делтовидните мускули. — Стегна рамене, за да покаже на стареца масивната мускулна маса от рамото до врата. — Тези тук.

— А-ха.

— Важни са при юмручен бой — продължи да обяснява Трък, плъзгайки поглед към издутата плът. Тези мускули карат хората на улицата да се дърпат настрана, а при вида им по-дребните риби отстъпват назад със страх в очите. — Най-добре се развиват на тренажора с големите дискове с поне петдесет килограма. — После замлъкна, опасявайки се, че се е разприказвал твърде много.

Но господин Рей продължаваше да го гледа.

— А няма ли упражнения без уреди?

— Да, сър. Лицеви опори и от тоя род.

— Давай.

— А?

— Почвай да ги правиш. Упражненията. Не искам да излезеш от форма.

Това беше заповед, а не покана, но Трък все пак попита:

— Не възразявате ли?

— Не. Ще седя тук и ще гледам. Свали си блузата.

Това също не беше покана. Трък свали фланелата си и отдолу се показва бялото му тяло с огромни мускули. Между гърдите му, по които нямаше нито един косъм, бяха избили гнойни пъпки. По гърба му те бяха още повече.

— Свали си и джинсите.

Трък се чувстваше много странно, докато събуваше панталона си. Застана пред господин Рей по бельо, прикривайки с ръце слабините си. Възрастният мъж започна да го изучава, отпивайки глътка по глътка бирата си. В очите му се таеше нещо, което едновременно дразнеше и малко плашеше Трък. Той се облегна на дивана и изпружи крака.

— Действай, синко, не ми обръщай внимание. Аз само ще гледам.

Трък се поколеба за миг, опитвайки се да разбере какво иска от него шефът му. После коленичи и започна да прави лицеви опори. Стисна зъби и започна да брой под нос.

По мускулите му веднага се разля енергия, която изличи цялото му притеснение. Тялото му благодарно отвърщаше на напрежението, кръвта изпълваше вените и издуваше изпъкналите мускули. Трък бързо забрави за присъствието на господин Рей. Мислите му се свиха и се концентрираха изцяло върху заниманието му. Каквото и да му наредят

да прави, той ще си вземе своето. Обеща си. Никой нямаше да узнае. Нито ченгетата, нито господин Рей, нито Контрол — никой. Ще има на свое разположение поне час. За един час можеше да направи много неща с една жена.

А после ще я направи на пюре с ботушите си.

По кожата му изби пот — правеше лицевите опори все по-бързо и по-бързо, забравил за присъствието на възрастния мъж, излегнат на канапето, който го гледаше втренчено.

[1] Супа леща (нем.). — Б.пр. ↑

[2] С коричка (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Черешов пай (нем.). — Б.пр. ↑

МАЯМИ

Стискайки пура в дебелите си пръсти, Дру Макензи посочи страницата.

— Прекалено меко ли ти се струва?

Ана погледна към огромното заглавие, което се простираше върху две страници: „НАЙ-ГРОЗНАТА ТЪРГОВИЯ“. На снимката в средата на статията се мъдреше Андре Льовек, а на заден план се виждаше фасадата на клиниката му в Палм Бийч.

— Не — отвърна Ана. — Мисля, че е идеално.

Точно под заглавието пишеше: „Ана Кели, Хаити“. В долния десен ъгъл на втората страница беше поместена малка снимка на самата Ана — тъмните очи бяха насочени някъде отвъд обектива. Докато разглеждаше страницата, оформителката намести каре с текст под снимката. В него пишеше: „Ана Кели, криминален репортер“. Ана усети как леко поруменява.

На съседната маса други двама оформители подготвиха двата съботни вестника, замислени да подготвят и усилят ефекта от неделния брой.

— Обещах ти да бъде грандиозно.

Макензи тикна пурата в устата си, върна я към живота с няколко дръпвания и неприятната миризма на ацетат се примеси с облаци лютив пушек, който напълно отричаше всичките табели „Пушенето забранено“, накачени по стените. Дру присви очи и се втренчи в Ана.

— Добре го подреди кучия син, детко. Доволна ли си?

Тя кимна:

— Надявам се да го вкарат в затвора.

— Няма. Ще се вдигне голям шум. Най-вероятно ще му откажат американска виза за известно време. Ще трябва да затвори клиниката в Палм Бийч за някоя и друга година, да продаде къщата с водната каскада и да зазими яхтата. Но мога да се обзаложа на сто долара, че Външното министерство няма да заведе дело. А там? — Макензи сви рамене. — В Хаити е национален герой. А освен това има много пари. Дори в местните вестници няма да излезе.

Ана поклати глава.

— Той е престъпник. Трябва да си плати.

— Робин Худ просто е бил наопаки на целия свят, Ана. Лъобек взима очи от бедните, за да прогледнат богатите. Това е правилният начин.

— Вие да не му се възхищавате? — запротестира Ана.

— Той е реалист. Човек трябва да се възхищава на реализма.

Ана го погледна с отвращение.

— И това наричате реализъм?

— А ти как му викаш?

— Просташки цинизъм.

Оформителката се облеци. Сред младите репортери не бе прието — независимо колко са талантиливи — да обвиняват главния си редактор в просташки цинизъм, при това в лицето. Но Ана беше различна. По своя грубиянски начин Дру я бе взел под своя опека и ѝ бе дал привилегии, на които малцина други се радваха — включително и достъп до огромната му мъдрост.

— То е все същото, за бога. — Той заразмахва месестите си ръце, а пурата заподскача между пожълтелите зъби. — Животът тече, Ана. Тече като река. — Огромните длани мърдаха като тлъсти риби в поток. — И то все в една и съща посока. Към богатите. Далеч от бедните. Комуто има, ще се въздаде или нещо подобно.

Оформителката вдигна глава и се усмихна:

— „Който има, ще му се въздаде, и богатството му ще се увеличи — цитира тя. — Но който няма, ще му се отнеме и туй, дето има.“

— Кой го е казал? — предизвикателно попита Ана.

— Исус Христос — набожно отвърна другата жена.

— Видя ли! — изръмжа Дру Макензи. — На горкия мърльо, дето си няма нищо, всичко ще му вземат, че даже и очите.

Ана не искаше да задълбочава спора, затова сви рамене и отвърна:

— Такъв е животът, предполагам.

— Именно, такъв е животът. Става дума за пригодност за живот. Богатите са по-пригодни от бедните. Силните са по-пригодни от слабите. Става въпрос за самоопределяне, нали разбираш? Който е по-пригоден, става богат и силен.

Ана плъзна поглед настрани към оформителката, която се бе навела над масата си, вдълбочена в работата си. И говорим за по-

благородна, по-добра Америка. Винаги си бе задавала въпроса как Макензи успява да помири личния си цинизъм с образа на войнстващ за правдата редактор.

Макензи сложи ръка на рамото ѝ и я поведе навън от отдел „Оформление“.

— Тази статия може да има продължение, Ана. Не си мисли, че всичко е дотук. Сигурно ще искам от теб да се върнеш там и пак да се срещнеш с Льовек.

— О, не! — ужасена възкликна тя. Спомни си неистовия страх, който я бе обзел в градината джунгла на Льовек. — Наистина ли трябва пак да се срещам с него, господин Макензи?

— А защо не?

След всички тези неща, които излизат? — Тя кимна с глава към оформителската стая. — Той ще сложи бомба в колата ми. Или пък ще ме хвърли на акулите да ме изядат.

— Защо пък ще те хвърля на акулите? Вече няма да има какво да губи. Дотогава всичко вече ще е излязло на бял свят.

— Няма ли да търси отмъщение?

— Но за бога, той е хирург!

— Той убива хора, господин Макензи.

— Всички хирурзи убиват хора. Но само в операционната. Пушките и бомбите просто не са в техния стил. И не се тревожи, ще ти пратя як фотограф, за да те пази. Сигурно Пъркинс. Той тренира карате — има черен колан. С оная си работа цепи дъски на две.

Ана не отвърна на тази грубост.

— Но за бога, какво повече мога да кажа за него?

— Той ще иска да говори — заяви убедено Макензи. — Ще иска да представи своята гледна точка. От това ще произлезе фантастичен морален въпрос. При всичките тия новости — трансплантации, генно инженерство — моментът е назрял за голям дебат за етиката в здравеопазването. Льовек е точно на топа на устата. — Той се ухили злорадо. — Така да се каже.

Ана си спомни за предложението на хаитския лекар да съдейства в писането на книга, но премълча пред Макензи.

— Мога да му се обадя по телефона...

— Тц. Трябва лице в лице.

— Но, господин Макензи, тази идея никак не ми харесва...

— Обаче ти харесва да виждаш името си изписано под заглавието, а? — рече той и хитро пресече всичките ѝ протести. — Ти си кръстоносец, детко. Ей това ти харесвам аз на теб. Ти си моето тайно оръжие. Изглеждаш толкова невинна. Докато се усетят, и вече е късно.

Закикоти се и погледна огромния си златен часовник.

— Напред, воини на Христа — рече той и се запъти към кабинета си.

Минаха през новинарската стая, където кипеше бурно оживление. Винаги когато влизаше тук, тръпки я полазваха от вълнение. Целият този странно подреден хаос от бюра, хора, телефони, монитори и бръмчащи принтери — това беше пулсиращото сърце на вестника. Не за първи път Ана се запита дали постъпи правилно, като се вслуша в господин Макензи и стана самотен репортер. В новинарските екипи имаше нещо, което качваше адреналина. Все едно че си пчела работник в кошер, знаеш всичко, намираш се в сърцето на новините, в сърцето на събитията, приятелствата, съперничествата, непрестанната работа. Разбира се, вярно е и това, че от мига, в който дойдеш на работа, непрекъснато се намираш в прединфарктно състояние. Неслучайно алкохолизмът е вечната заплаха за журналистите. Но, боже мили, толкова е вълнуващо.

А животът на криминалния репортер понякога можеше да бъде много самотен. Отначало, когато Макензи се спря на нея, романтичната роля на вълк единак страшно ѝ харесваше. Но когато ѝ се случеше нещо, например когато Андре Льовек ѝ изкара ума в Хаити, тя започваше да хвърля завистливи погледи към новинарската стая.

Шумът позагълхна, когато Макензи затвори стъклената врата на своята светая светих. Закръглените очертания на редактора потънаха във внушителното, прилично на черен трон, кожено кресло.

— Ти растеш, Ана — рече той, разлиствайки някакви документи. — Гордея се с теб. Виж.

Дебелите му ръце плъзнаха лист хартия по масата към нея. Тя го прочете внимателно. Беше ксерокопие от чек, подписан от Макензи — очевидно бяха превели сумата по нейната сметка тази сутрин. Като видя цифрата, Ана премигна невярващо. Хиляда долара.

— Малка награда — рече той. — Чакай да дойдат парите от синдиката.

Младата жена благодари, а Макензи само кимна и каза:

— Почивай си, детко. Скоро ще ти се обадя. Да не се изгубиш нанякъде!

Ана слезе с асансьора, разписа се на портала и излезе на улицата — лятната топлина я обгърна отвсякъде; ярката слънчева светлина я заслепяваше и тя извади тъмните си очила. Кожата ѝ веднага се овлажни. Крайно време беше да се махне от този град, да помисли за пътешествието сред студовете и снеговете на Вейл.

ВЕЙЛ

Сънуваше златен град, потънал в сняг.

Името на града е Бизантион и улиците му кънтят, изпълнени с музика. В самото сърце на града тече река, сякаш вени от лазурит пронизват цялото това злато. Тя върви по брега на реката и брънка по брънка съединява желязна верига. Знае, че веригата я приковава към някаква скрита истина, която я преследвала през целия ѝ съзнателен живот. Ако открие всички брънки, ще узнае и тайната. Тогава ще се освободи от веригата и ще танцува под звуците на дивата чувствена музика, която се лее из града.

Ръждясалите железа оставят червени следи по ръцете ѝ. Тя вдига поглед — на златен клон е кацнала изкуствена златна птица и чудните звуци излизат от нейната човка. Невероятно майсторската изработка на птицата пълни очите ѝ със сълзи. Тя посяга към емайлираните крила...

Кейт се събуди настръхнала в тъмнината. В апартамента ставаше течение. Сигурно някой прозорец се е отворил. Тя се измъкна изпод завивките и посегна към нощната лампа. Но тъкмо да я включи и чу звук. Стъпка.

В стаята, която служеше за трапезария и гостна, имаше два големи персийски килима. Когато човек преминава от единия към другия, понякога стъпва на паркета. Самата Кейт го е правила хиляди пъти.

Изведнъж сърцето ѝ заби учестено. Тя отдръпна ръка от лампата. Напрегна слуха си, но не чуваше друго освен собствения си пулс, който бучеше в ушите ѝ. Стори ѝ се, че усеща нечие присъствие — може би се отвори врата, или пък някакво друго движение, от което цялото ѝ тяло настръхна. В апартамента имаше някой.

Обзе я безумен ужас, крайниците ѝ омекнаха и тя едва си поемаше дъх. Дишането ѝ беше неравномерно и опитите да го контролира ѝ причиняваха болка. Струваше ѝ се, че се чува поне на сто километра наоколо. Вратата на спалнята ѝ беше откряхната. Може би така ѝ се е сторило?

Но в този миг чу друг шум. Шумолене на дрехи.

— О, боже — безмълвно се раздвижиха устните ѝ в тъмнината. От страх стомахът я заболя толкова силно, че започна да ѝ се повдига.

Знаеше точно какво трябва да направи — да излезе безшумно от спалнята, да се промъкне по коридора до кухнята и оттам — на аварийната площадка. Всичко трябваше да стане бързо и без звук, преди той да се усети.

Нямаше никакво оръжие. После се сети за скиорския екип в коридора — ските на Ана, които вчера беше извадила от килера, за да са готови, когато пристигне дъщеря ѝ.

Сграбчи едната щека. Тя беше трагично неподходяща за целта — предвидена да не тежи изобщо и да има аеродинамична форма — но самите ски бяха прекалено тежки и тромави.

Нарамила щеката като копие, с широко отворени, втречени в мрака очи, тя бутна вратата на спалнята и излезе. Стъпките ѝ потъваха в мекия килим.

После като призрак се плъзна по коридора към стъклената врата. Като влизаше в кухнята, пантите изскърцаха леко. Извърна рязко глава и погледна през рамо — в светлеещия правоъгълник на прозореца беше очертана висока фигура. Видя как ъгловатата глава се обърна и като че ли впи поглед в нея.

После фигурата изсумтя дрезгаво и се впусна към нея. Тежките обувки трополяха по пода и се приближаваха.

Със сподавен стон тя се извърна настрани, сграбчи щеката с две ръце и замахна с все сила. Усети как шипът се забива в тялото му — в лицето или в гърдите — и той изохка от болка. Но от удара изгуби равновесие и се свлече шумно на пода, като едва не изпусна щеката.

Размахвайки отчаяно ръце, тя се опитваше да се изправи, а над главата си чуваше тежкото му дишане. Покрай ушите ѝ изсвистя нещо — кракът му. Щеше да я размаже на пихтия с ритниците си.

Търкулна се настрани, а щеката се омота в краката ѝ. В дробовете ѝ нямаше достатъчно кислород, не можеше да диша. Ужасът сякаш бе парализирал диафрагмата ѝ. Всеки миг токът му щеше да потъне в мекото ѝ уязвимо тяло и да я размаже.

Обувките му трополяха по паркета. Тя успя да се изправи; приведе се, като се пазеше с щеката, която беше единственото ѝ, макар и отчайващо неподходящо оръжие. Изведнъж в тъмното пламна

светлина. Фенерче. Той имаше фенерче. Неоновият лъч премина по босите ѝ крака, плъзна се нагоре по тялото и заслепи очите ѝ.

Отчаяна, тя замахна със страхотна сила отново да наръга силуета с щеката и насочи заостреното желязо към главата му. Ударът беше толкова мощен, че металът се огъна. Лъчът от фенерчето затанцува по тавана. Той започна да сипе псувни, ломотейки злобно.

Тя се обърна, изтича през кухненската врата и я хлопна след себе си. Докато се блъскаше в тъмното, налетя с хълбок върху тежката маса. Едва не забрави накъде е тръгнала. Закуца към задната врата, скимтейки от болка и заопипва бясно за ключа. Най-сетне го намери, но не можа да го превърти. Трескава и несръчна, тя го беше заклещила в ключалката. Без него е изгубена!

Застена, борейки се с него, а тялото ѝ потръпваше при мисълта за тежките удари, които ще се посипят върху нея и ще я размажат на пода. Щеката се изплъзна от свободната ѝ ръка. Затисна я с коляно към вратата, за да не падне на земята.

Вратата на кухнята се отвори. Тя извърна ужасен поглед. Размахал фенерчето в тъмното, той влезе с бързи крачки и я затърси. Ключът не помръдваше. Тежките му обувки чаткаха по кухненския под и се приближаваха към нея. Опита се да се изплъзне от нападението. После нещо като че ли избухна във врата ѝ и тя падна на шахматните теракотени плочки. Замаяна и объркана, тя размаха ръце, опитвайки се да се подпре на масата и да се изправи. Почти не обърна внимание на нападателя, който изникна над нея с оръжие в ръка.

Което се стовари с все сила върху главата ѝ. Пред очите ѝ сякаш избухна светлина, която се разпадна на хиляди малки искрици. В същия миг потъна в тъмнина, а когато се свести след известно време, беше свита на кълбо в краката му. Беше насочил фенерчето към нея — приличаше на сърна, заслепена от автомобилни фарове. Беше обут със старателно лъснати военни кубинки. Когато се засили да я ритне, видя собствено си отражение в черната кожена повърхност.

МАЯМИ

Телефонът я стресна и тя се събуди. Докато търсеше слушалката, установи, че е заспала пред телевизора. Опипа наоколо и намери дистанционното управление, после изключи звука.

— Да? Ало?

Линията бучеше, сякаш някой се обаждаше отдалеч.

— Ана Кели?

— Да, аз съм Ана. Кой е?

Мъжкият глас отсреща беше плътен.

— Името ми е Филип Уестуърд. Обаждам се от Вейл, Колорадо.

— Да? — тревожно откликна Ана.

— Става дума за майка ви. Току-що я закарах в болницата. Името и номера ви бяха в бележника ѝ.

Сърцето на Ана подскочи.

— Болна ли е? — настоятелно попита тя.

— Случило ѝ се е неприятно произшествие.

В топлото ѝ сънено тяло сякаш изведнъж се образува леден кристал. Тя спусна крака на пода и седна.

— Добре ли е тя? Може ли да говоря с нея?

— За съжаление, не. Намира се в отделение за интензивна намеса.

— Какво се е случило с нея?

Човекът отсреща се поколеба за миг.

— Като че ли е била нападната в апартамента ѝ.

Остра физическа болка прободеше сърцето на Ана.

— О, боже, не.

— Пребита е много лошо. Има многобройни наранявания. В момента ѝ правят рентгенови снимки.

— Изнасили ли са я? — Устата ѝ беше пресъхнала.

— Не зная — равно отвърна гласът.

Ана не можеше да повярва в онова, което се случваше, и се опитваше да се отърси от този кошмар.

— Как казахте, че се казвате?

— Казвам се Филип Уестуърд. Имах уговорка да се срещна с майка ви днес. Тя не се появи и аз отидох до апартамента ѝ, където я намерих да лежи в кухнята. Беше в безсъзнание.

— О, боже, не — повтори Ана и захапа кокалчетата си.

— Дали трябва да се обадя на някой друг?

— На Кони — веднага отвърна Ана. — На Констанс Граф, нейната работодателка в хотел „Граф Ризорт“. Също и на Камбъл Бринкман — един неин приятел. Има къща във Вейл на...

— В момента полицията разпитва Камбъл Бринкман.

Ана отново беше разтърсена от безизразното изявление.

— Той ли го е направил?

— Нямам представа. Полицията просто го взе от болницата и го откара в Денвър. Госпожице Кели, мисля, че важното в момента е да дойдете веднага, за да сте до майка си.

— Да. Ще дойда.

Той като че ли почувства безкрайното ѝ изумление.

— Искате ли да разбера кой е първият полет за Денвър?

— Да — с разтреперан глас отговори тя. — Да, ако обичате...

— Ще ви се обадя за подробностите в момента, в който разполагам с тях. Ще ви посрещна в Стейпълтън и ще ви закарам до Ийгъл със своя самолет. Става ли?

— Да — беше послушна като дете.

— Ще ви се обадя отново след пет минути.

— Благодаря...

Линията прекъсна и тя сякаш остана да виси в безтегловност; стори ѝ се, че започва да пада надолу с всичка сила.

ОСИНОВЕНА
1959–1960

ГЛАВА 1

ИТАЛИЯ

Събуди се от воплите на старите жени и разбра, че нейният свят вече не съществува.

Изтича надолу по стълбите с разтуптяно сърце, препъвайки се в дългата нощница. Блъсна предната врата и се вкамени на прага.

Стариците, които плачеха край леглото, ѝ заприличаха на ято гарвани. Те пък я гледаха така, сякаш беше самият ангел на смъртта. Може би в този миг приличаше на него. Разбърканата ѝ черна коса висеше на кичури край бледото лице, тъничкото ѝ телце беше сякаш от гранит. Като видя лицето на жената, която лежеше на леглото със скръстени на гърдите ръце, изпищя.

Викът съвсем не приличаше на тяхното бездушно нареждане — беше толкова див и изпълнен с безнадеждност, че едната жена ужасено се прекръсти.

Момичето се хвърли към леглото.

— *Nonna!*^[1] — изкрещя то. — *Nonna!*

Разтреса отчаяно мъртвото тяло на баба си. То още не се бе вкочанило и челюстта увисна, безизразно. Момичето се покопоти.

— О, *nonna* — съкрушено проплака то.

После притисна устни към студеното чело. Отказваше да повярва, че баба ѝ няма да оздравее. Но старите жени го бяха усетили. Докато тя е спала, се бяха събрали — сякаш водени от някакъв инстинкт — да чакат смъртта на възрастната жена. На момичето му се искаше да ги изпъди с ритници, но мъката му го задушаваше.

Опитаха се да затворят устата на мъртвата. Сбръчканите ръце се преплетоха и изтикаха девойката настрани. Това беше тяхна работа, не нейна.

Сетне отново се захванаха да нареждат, изпълвайки стаята с острите ритуални писъци на мъката. Звучите имаха свой ритъм — древен и пронизителен. Катарина им обърна гръб и се отдалечи.

Лицето на баба й й се струваше вече чуждо. На вратата се поспря, но вече беше късно за последно сбогом. Бе останала сама в света, от който отдавна бе престанала да очаква съчувствие.

[1] Баба (итал.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

СССР

Под ниското небе танцуваха снежинки. Гората беше голяма и тъмна. Дърветата не помръдваха, потънали в гробовната тишина, която поглъщаше скърцането на снега под ботушите, стоновете на затворниците и грубите заповеди на конвоя.

Вързан за стареца отзад, затворник № Е-615, на име Йосиф Александрович, залиташе по пътеката. Другите затворници също преплитаха крака. Всички бяха с обръснати глави и слаби като скелети. Някои едва ходеха — например старецът зад Джоузеф, който на времето бе снимал филми във възхвала на Сталиновите петилетки. Когато се спъваше, възето опъваше китката на Джоузеф. Той отчаяно се опитваше да не обръща внимание на болката. Всячески се стараеше да забрави лютия студ, който пронизваше през дрехите, и нарастващата паника, от която го свиваше стомахът. Напрягаше ума си как да избяга. Не може да няма някакъв начин. Все има някакъв изход. Все едно какъв.

Затворниците бяха облечени в парцаливите униформи от така наречения „трудовоизправителен лагер“. Но това бе евфемизъм. Основният труд на това място беше смъртта. Там се умираше бавно и дълго. Но явно от Москва бяха пристигнали нови заповеди. Лагерът гъмжеше като мравуняк. През последните двадесет и четири часа натъпкваха огромни групи затворници в камиони за добитък и ги откарваха към Ленинград. Други, по-малки групи — като тази — биваха откарвани под строй в гората. Не им раздаваха работни инструменти. Никой от тях не се завърна.

Въпреки безкрайно жестоката си присъда, затворниците бяха оцелели някак. Когато Сталин почина и на негово място дойде Хрущов, много от хората се надяваха да настъпи избавление. Но то не настъпи. Въпреки програмата на Никита Сергеевич за либерализация, въпреки последвалата вълна от амнистии, никой не бе освободен от

този лагер. Нито пък се промениха убийствените условия. Нищо не се промени. Смениха се диктаторите, но лагерите ГУЛАГ останаха непокътнати. Въпреки всичко, затворниците бяха доживели настоящия миг. Сега ги очакваше смъртта.

Със затвърждаването на това убеждение онези, които можеха, започнаха да се молят на глас. Над колоната се разнесе неравно жужене — „Благодатна Мария, Господ е с тебе...“.

Джоузеф беше висок, мургав мъж. Някога лицето му имаше изразителни черти. Сега то приличаше на череп. Ръцете му, вързани на гърба, преди много време са били изящни. Но се бяха изкривили и заприличали на ноктите на граблива птица.

Някога, много отдавна, имаше грациозна походка, а сега дебнеше като животно, което отчаяно се блъска в капана си и се опитва да избяга.

Само че не се откриваше никаква възможност. Бързаха много и пазачите не позволяваха на затворниците да спират или да изостават. Джоузеф си даваше сметка, че както е вързан към другия човек, няма да направи и десет крачки и ще го застрелят.

А и какво го очаква, дори да успее да се приюти в злокобния тъмен пристан на гората? Дърветата се простираха на хиляди километри във всички посоки. Пазачите няма и да се опитват да го преследват, знаейки, че след няколко часа той ще умре от студ и ще стане храна за гарваните.

И все пак, очите му не спираха неспокойно да шарят наляво-надясно, докато най-сетне преплитащите му се крака не го отведоха до ръба на забравата.

Изведнъж веригата се закова на място. Пазачите заблъскаха с пушки затворниците и ги подредиха в неособено права редица, а после ги избутаха назад.

Онези, които първи видяха какво ги очаква, запищяха. Изведнъж почвата под краката им рязко свършваше и пред тях зейваше дълбока пропаст, ужасна и бездънна. От ронещия се ръб стърчаха възлестите корени на съхнещи дървета. Някои бяха надвесени над самата бездна, сякаш всеки момент ще паднат под тежестта на снега, натрупан в клоните им.

С напрегнати лица пазачите избутваха затворниците към ръба. Самите те внимаваха да не се доближават много-много до калната

отгъпкана ивица на самия ръб на тъмната бездна.

Постепенно несвързаните молби за милост затихнаха. Горската тишина обгърна редицата. Затворниците стояха на ръба, а снегът брулеше лицата им. Мнозина бяха закрили очи с ръце, сякаш за да се скрият от очакващата ги съдба.

Пръстите на човека до Джоузеф се вплетоха в неговите.

— Къде сме? — дрезгаво попита той. — Какво е това?

— Краят — отвърна Джоузеф и здраво стиснал ръката на стареца, впи поглед в пазачите, които сваляха брезента от картечницата.

— Но аз не съм направил нищо лошо през целия си живот — тъжно рече възрастният човек. — Обичах другаря Сталин. Всичко е плод на някаква грешка. Грешка.

Изведнъж Джоузеф бе обзет от пълен покой. Най-сетне всичко ще свърши. След толкова много години терзание и надежда, най-последно ще свърши.

Заслуша се в мърморенето.

„Благословена сред жените и благословен плодът на утробата ти, Исус...“

Откриха огън. Картечницата дрезгаво тракаше. В дулото ѝ припламваха сини и жълти пламъци.

„... Благословена Мария, майка на Господа, моли се за грешните...“

Както бяха навързани едно за друго, телата се претъркулваха в пропастта, раздробени от куршумите. През стрелбата се дочуваше как се въргалат надолу през дърветата и камъните.

„... сега и в часа на нашата смърт...“

Куршумите надупчиха човека, увиснал на ръката на Джоузеф. Той забеляза как старецът се сгърчи, а миг след това сякаш огромни юмруци се забиха в корема му и неудържимо го заблъскаха назад към бездната.

После вече се търкаляше надолу като листо, понесено от есенния вятър, надолу, надолу. Устата му беше пълна с кръв, но не изпитваше никаква болка. В главата му продължаваше да звучи молитвата, докато накрая мракът погълна всичко.

АНГЛИЯ

Когато Дейвид излезе от Камарата в мразовитата есенна вечер, бентлито го чакаше на „Ню Палъс Ярд“. Второто четене още не беше свършило. Малко преди това беше говорил и речта му бе посрещната добре. Той беше на четиридесет и шест години — под средната възраст за депутат — но след близо десетилетие в Парламента вече набираше *gravitas*^[1], както казваше главният партиен организатор^[2]. Докато говореше днес, Макмилън^[3] кимаше одобрително. Дори депутатите от опозицията слушаха внимателно. Беше доволен.

Откъм Темза прииждаше мъгла и се стелеше като ореол около светналия циферблат на Биг Бен, който се извисяваше над четириъгълния вътрешен двор на Уестминстър. Дейвид тъкмо вдигна поглед към часовника, когато огромните камбани запяха с пълтен глас и мелодията екна над целия площад. Човек сякаш улавяше във въздуха дъха на замръзнали локви. Шофьорът, който го чакаше, излезе да отвори вратата.

— Неприятна вечер, сър.

— Да.

Зъзнейки, той се качи в колата. Шофьорът седна отпред и посегна към бутона за отоплението.

— Скоро ще се стопли, сър.

После се обърна в очакване. Шофьорът търпеливо мълчеше, а Дейвид Годболд седеше и барабанеше с пръсти по куфарчето си, чудеше се накъде да потеглят. Най-сетне се облегна на луксозната кожена седалка и каза:

— „Гауър Мюс“.

— Разбира се, сър.

Бентлито се плъзна през двора и се насочи към портала. Бариерата се вдигна и колата излезе на улицата. Движението не беше натоварено, дори и по „Уайтхол“. Дейвид се обърна и погледна през задното стъкло, но цялата улица бе скрита в мъглата.

Той беше красив мъж, с руса коса, която вече започваше да посребрява на слепоочията. Имаше властна уста и решителна брадичка с трапчинка като на холивудските филмови герои. Ушите му бяха

прилепнали към главата. Лицето му имаше много мъжествено излъчване и привличаше вниманието. Очите му бяха наситеносини. Умееха да смущават с прямотата си, но и чаровно да проблясват. Този образ изглеждаше добре на черно-белите телевизионни екрани от онези дни, а вестниците обичаха да публикуват снимката му.

Пътуваха десет минути. Спряха на ъгъла на „Бедфърд Скуеър“, в сърцето на Блумсбъри, на няколко крачки от „Гауър Мюз“. Дейвид погледна часовника си.

— Ела в един часа, Уолас.

— Разбира се, сър.

— Чакай ме на Грейт Ръсъл Стрийт, пред стълбите на музея.

Този път Уолас не отвори вратата на шефа си. Дейвид се огледа. По тротоара забързано преминаха една-две фигури, свити като него в палтата и шапките си. Той зави зад ъгъла, сгушен в балтона си.

Във фоайето нямаше никой. Качи се с асансьора до третия етаж. Апартаментът в дъното на коридора беше заключен, но той имаше свой ключ. Момичето седеше свито на кълбо в едно кресло пред огъня. Беше на малко повече от двадесет години — пищна блондинка с едновременно детско и похотливо лице. Дейвид окачи палтото и шапката си и се доближи до нея. Още щом повдигна устни към неговите, той почувства прелестната нежност на тялото ѝ. Бяха любовници едва от четири месеца и зарядът на възбудата избухна веднага.

Тя започна да разкопчава дрехите му.

— Успешна ли беше речта ти?

— Камарата като че ли я хареса.

— Умничкият Дейвид. — Усмивката ѝ беше присмехулна. — Значи най-сетне големите батковци те пуснаха да си поиграеш. — Ръката ѝ беше нежна и сръчна. — Ще останеш цяла нощ, нали?

Той поклати глава.

— Днес Ивлин се е върнала от север. Трябваше да се прибера направо вкъщи. Мога да остана само около час.

— Каква досада.

— Съжалявам, Моника.

— Кога ще се прибира на север?

— Не зная.

— Ами отпрати я.

— Не ставай глупава.

— Не ме наричай „глупава“.

Тя се наведе над скута му и изведнъж той изрева от болка.

— Боже, Моника!

— Нищо ти няма. — Изправи се, а на устните ѝ играеше усмивката на жестоко дете. — Ела в леглото и ще го целуна по-нежно.

Ивлин Годболд стоеше неподвижно пред прозореца в кабинета на съпруга си. Къщата беше на по-малко от километър от Уестминстър и гледаше към Сейнт Джеймсис Парк. Първите пет години живееха тук под наем, за да са близо до Парламента. После, когато Дейвид го преизбраха, той я убеди да я откупят за сто години. Сега ще им принадлежи цял живот и през целия живот на децата им. Ако изобщо имат деца.

Писмото лежеше на палисандровото писалище зад нея. То беше пристигнало в Нортъмбърланд преди три дни. Ивлин устоя на първоначалния си инстинкт да се втурне към Лондон и да го хвърли в лицето на Дейвид. Сега беше доволна, че не е постъпила така. Тези три дни размисъл ѝ помогнаха неимоверно много — да поуспокои гнева си, да преглътне болката си и да реши какво да прави.

Подобни решения бяха нещо необичайно за Ивлин, защото през дванадесетте години брак с Дейвид всичко течеше с такава плавна — понякога чак ужасяваща — последователност! Но преди да се омъжи, ѝ се удаваше да взема решения и все още не беше загубила тази своя способност. Разбира се, въпросът как да съобщи на Дейвид, оставаше открит.

Обърна се към стаята. Погледът ѝ се плъзна по полиците с томове в кожени подвързии, по удобните фотьойли и тапицираното с мароканска кожа писалище, върху което в светлосиния правоъгълник, очертан от светлината на лампата, лежеше писмото. На бюрото нямаше нищо друго. То сякаш очакваше бъдещите отговорности.

Догодина Дейвид със сигурност ще бъде избран в Кабинета, макар и на по-незначителен пост. Бе научила това от приближен на Макмилън. Не беше споделила с мъжа си тази информация, макар да знаеше, че болните му амбиции не го оставяха на мира. За негово

добро трябваше да има нещо, което да го човърка. И за нейно. Това ѝ помагаше да се справя с мислите, които я мъчеха.

Сигурно е с новата си любовница, която е настанил в „Гауър Мюз“. Прекоси стаята и извади бутилка уиски от бюфета. Наля малко в една водна чаша и погледна часовника си.

Покатерен върху нея, сумти от възбуда сред топлата стая. Ивлин отпи от чашата и затвори очи, за да отпъди грозната картина.

Ивлин бе тъмнокоса, със семпла, но безупречна прическа — от осемнадесетгодишна възраст се подстригваше по един и същи начин. Всъщност оттогава много малко неща се бяха променили у нея. Вече беше на тридесет и четири години, но знаеше, че и на петдесет няма да е много по-различна.

По лицето ѝ нямаше и следа от плътската хубост на жената, с която в този момент съпругът ѝ правеше любов. Само много смел мъж би го нарекъл привлекателно. Някога вярваше, че Дейвид има достатъчно кураж. Но вече не смяташе така.

Понасяше влечението, което Дейвид изпитваше към телата на чуждите жени, но не и към нейното, като тежка обида. Още по-лошото бе, че все си падаше по непростимо обикновени мърли. Тя пресуши чашата. За миг усети на небцето си неопределения вкус на малцовото уиски. Приглади костюма по слабите си хълбоци. Беше кашмирен. Фигурата ѝ бе стройна, неспособна както на бързи, така и на тромави движения. Всякакви дрехи ѝ стояха изключително добре; Ивлин винаги се бе възползвала от това и се обличаше само в скъпи и елегантни тоалети. Дрехите бяха единственото разточителство, което си позволяваше, за сметка на това без никаква мярка. Дейвид вече не забелязваше. Вече не умееше да прави точни преценки. Започваше да губи и чувството си за справедливост. Действителността отдавна вече не пречеше на удоволствията и амбициите му.

Тя потъна в едно кресло и запали цигара „Болкън собрание“. Лютият дим преряза гърлото ѝ. Пушеше само когато изпитваше необходимост, а не по навик. Докосна синия плик с връхчетата на пръстите си. Но действителността не изчезваше. Действителността се криеше в това писмо. Този път не го отвори. Вече знаеше всяка дума наизуст. Неподвижно зачака Дейвид да се върне у дома.

[1] Значимост, важност (лат.). — Б.пр. ↑

[2] Във Великобритания — лице, което следи за присъствието на парламентарната група. — Б.пр. ↑

[3] Морис Харолд Макмилън (1894–1986) — английски държавник, министър-председател 1957–1963 г. — Б.пр. ↑

СССР

Беше тъмно, но облаците бяха разпокъсани и луната ту се скриваше, ту се показваше през елите. През последните няколко часа се състояха още две екзекуции. Мъртвите тела се трупаха сред скалите.

Неколцина бяха оживели. Разбира се, повечето щяха да умрат до сутринта, но сега купчината трупове още помръдваше някак злоещо и безпомощно.

Един от затворниците се бе изправил и седеше. Името му беше Игнатиев — преди бил дипломат и го осъдили на двадесет и пет години тежък труд заради някакво действително или измислено обвинение в предателство към Сталин. В тъмното проблясваше малък нож — Игнатиев немощно се опитваше да освободи ръцете си. Беше прострелян в стомаха и едва имаше сили да реже въжето. Нямаше да живее дълго.

Джоузеф неотклонно го следеше с поглед. Все още беше вързан към стареца, който лежеше до него, вече вкочанен. Усецаше се лек като перце. Пострада само от един куршум, който го уцели в лицето. Имаше тежко счупване на челюстта. Изпотрошените му зъби надупчиха езика му като игли. Краката му се натъртиха от падането. Не знаеше дали може да върви. Но щеше да се опита.

Игнатиев вече не пъшкеше. Беше се облегал на лакти, дишайки учестено и хрипливо. Джоузеф бе чувал такова дишане много, много пъти. Изведнъж го обзе паника, че някой друг може да се докопа до ножа преди него и запълзя към бившия консул.

Трябваше да влачи другаря си след себе си, но усилието му се стори прекалено голямо. Най-сетне се добра до умирация мъж. Пухтейки тежко, се опита да изкопчи ножа от пръстите на Игнатиев. Докато се боричкаха безсилно в снега, двамата мъже не отклоняваха очи един от друг.

Консултът отвори уста и като че ли се опита да каже нещо. Но не промълви нито дума, а от устните му капна кръв. После ножът премина във владение на Джоузеф.

Борбата го беше изтощила. Позатихналата болка пламна отново със смазваща сила. Отпъди я решително, без миг колебание.

После се претърколи на другата си страна и започна да реже въжето, което го свързваше с мъртвия му другар.

АНГЛИЯ

Мъглата се бе сгъстила, а тротоарът се бе заледил и краката му се пързалиха. Бентлиго го чакаше на Грейт Ръсъл Стрийт — червените стопове блестяха, а пушекът се примесваше в мъглата. Уолас му отвори отвътре и Дейвид Годболд с удоволствие се шмугна в колата. Шофьорът го погледна в огледалото със спокойни, незадаващи въпроси очи.

— Вкъщи, Уолас.

— Разбира се, сър.

Нямаше какво повече да говори с Уолас, който беше негов шофьор от 1952 година и знаеше за шефа си много неща, които останалите хора не знаеха. Вече седем години продължаваха да пътуват винаги в мълчание, което макар и неособено предразполагащо, бе израз на мъдра прозорливост.

Като влизаше в къщата, чу как Биг Бен удари един и половина. Качи се горе и видя, че вратата на кабинета му е леко откряната.

Ивлин бе седнала на бюрото, положила брадичка върху ключените си длани. Върху кожената повърхност, точно пред нея, лежеше син пощенски плик; единият му поопърпан край издаваше, че вече е отварян. Веднага разбра, че това писмо означава неприятности, но се направи, че не го е забелязал.

Спря и целуна лекичко слепоочието ѝ. На това място изящната кожа беше съвсем тънка. Ивлин ухаеше на непознат френски парфюм.

— Здравей, скъпа моя — небрежно поздрави той.

— Здравей, Дейвид.

— Толкова се радвам да те видя. Извинявай, че закъснях. Нещо се запънаха на второто четене. Още обсъждат. Аз си тръгнах, защото знаех, че ме чакаш.

— И пътьом се отби в „Гауър Мюс“.

Тя вдигна глава. Не го изпускаше от очи.

Той се смрази целият.

— За какво говориш, миличка?

— За една гърдеста малка стенографка с изрусена коса. Как се казва? Мойра?

Усмивката му се стопи.

— Моника, ако наистина държиш да знаеш. Мисля, че бих пийнал нещо.

Тя го проследи с поглед как си сипва уиски.

— Тази е още по-голямо нищожество от всички останали.

Изведнъж се почувства страшно уморен.

— Ивлин, нарушаваш всички правила.

Тя рязко се изсмя.

— О, нима има правила? Не знаех. Трябва да ми ги напишеш.

— Не може ли този разговор да почака до утре сутринта? — отегчено попита той.

— Не. Не може да чака.

— Само затова ли пристигна в Лондон толкова скорострелно — да вдигаш скандали заради Моника?

— Не. — Тя побутна писмото към него. — Пристигна в Грейт Ло. Адресирано е до теб. Прочети го.

Лицето му изразяваше безкрайно презрение.

— От някоя кучка или от някой любител?

— Прочети го и ще разбереш сам.

Дейвид протегна ръка и взе плика. Намръщи се, като видя чуждестранните марки. Беше от Италия. Извади писмото и го разгъна. За миг лицето му се намръщи още повече. После стана напълно безизразно. Той прочете набързо съдържанието и остави листа на писалището, но не каза нито дума, нито пък погледна жена си.

— Вярно ли е? — тихо попита тя.

Той надигна чашата си.

— Кое да е вярно?

— Че това дете е твое.

— Възможно е.

— Възможно е?

Той отпи.

— Да.

Тя внезапно стана и отиде до прозореца. Загледа се навън и каза:

— Не увъртай, Дейвид. Мога да понеса много неща, но не и това. Не и сега.

Тя дръпна тежките пердета и зад прозореца се разкри нощта; после се обърна към него.

Изглеждаше много спокойна, но му се стори, че ледената мъгла сякаш е нахлула през отворените завеси в стаята.

— Ако детето не е твое, защо си изпращал пари на тези хора през всичките тези години?

— В знак на благодарност. Те ме укриваха от нацистите по време на войната.

— А ти им се отплати, като направи на дъщеря им копеле.

Лицето на Дейвид се обтегна.

— Обсъждаме неща, които са се случили преди много време, Ивлин.

— Да, зная. Момичето е вече на петнадесет години. Десет лири всеки месец. — Тя сви устни. — Почти цяло състояние.

— През 1945 година толкова можех да си позволя.

— Сега си богат човек.

— Не съм. Женен съм за богатата жена.

— Името ти вписано ли е в свидетелството за раждане?

— Така смятам. — Той вдигна ядосано рамене в отговор на нейното изражение. — По това време се намирах във военнопленнически лагер за офицери в Германия. Имали са възможност да направят каквото си поискат.

— Изпращаш им парична помощ от 45-та година. Това е мълчалив знак за съгласие, че ти си бащата на това момиче.

— Никога не съм и допускал, че е мое дете.

— А кой друг би могъл да бъде бащата?

— Доколкото знам, половин северна Италия.

— А какво е станало с майката?

— Почина.

— Как?

— При раждането.

— На колко години беше?

— Когато се познавахме — на около осемнадесет.

— Значи е починала, преди да навърши двадесет години. При раждането на твоето дете. Обикновено селско момиче, чиито родители са те подслонили с риск за собствения си живот. И ти казваш, че половин Северна Италия може да е бащата на това дете.

За първи път тази вечер, за първи път от много години Дейвид Годболд усети как страните му пламнаха.

— Не се дръж като кучка, Ивлин.

— Може би трябва да проявявам по-голямо уважение към крехките ти чувства?

— Това се случи в разгара на войната — навъсено отговори той, — много преди да се оженим. Няма нищо общо с теб.

Тя бавно заобиколи писалището, приглади кашмирения костюм — този жест се бе превърнал в нещо обичайно — и заговори:

— Преди много време разбрах какъв егоист си, Дейвид. Разорях, че си жесток. Двуличен. Разпасан. Мислех, вече нямаш с какво да ме изненадаш.

Бе започнал да диша учестено, а лицето му бе пребледняло. Бе едновременно смутен и ядосан. Заговори с усилие.

— Свърши ли?

— Още не съм започнала. — Тя потупа писмото. — И до кога си мислеше, че можеш да криеш тази история?

— Това си е лично моя работа и не засяга никой друг.

Тя застана пред него.

— А какво ще стане, когато на Флийт Стрийт научат тези неща? Или си мислиш, че няма да те разкъсат на парченца само защото си е лично твоя работа?

— За бога — сърдито отвърна той. — Говориш така, сякаш съм военен престъпник. През 44-та година имах връзка с едно селянче. То забременя. Да не мислиш, че такива неща не са се случили на десетина хиляди други войници?

Ивлин бавно поклати глава.

— Не се прави на малоумен, Дейвид. Въпросът не е в това, че имаш незаконно дете. Въпросът е, че си му обърнал гръб. Че залъгваш семейството й с по десет лири на месец, което е нищожно малко в сравнение със сумите, които залагаш на конни състезания и пилееш по любовниците си. В това е въпросът, Дейвид. Това ще те съсипе, когато пресата се докопа до тази история.

— Пресата няма да се докопа до нея.

— О, разбира се, че ще се докопа. И мислиш ли, че след това изобщо ще се добереш до министерското кресло, което толкова много искаш?

Той пребледня още повече. Ивлин наблюдаваше как чувствата се сменят на лицето му — първо страх, после ярост.

— Това писмо — каза той с депутатска интонация — е прозрачен опит за изнудване.

— Не можеш ли да погледнеш истината в очите? — горчиво попита Ивлин. — Нима имаш по-малко кураж от мен, Дейвид?

— На теб пък какво ти се налага да погледнеш в очите?

— Не мога да имам деца. — Очите ѝ срещнаха неговите. — Дванадесет години нямаме деца. Мислех, че ти си стерилен. Сега зная, че стерилната съм аз.

Той отбягна болката в погледа ѝ. Вдигна писмото и безизразно зараглежда старателно напечатаните думи.

И двамата замълчаха, а след малко Ивлин заговори отново с твърд тих глас:

— Разбираш ли какво се казва в писмото, Дейвид?

— Да.

— Пише, че ако не поемеш финансовата ѝ издръжка, ще я спрат от училище и ще я пратят на работа.

— Аз, разбира се, ще направя нещо.

— Какво?

— Ще им изпратя още пари. Достатъчно, за да довърши образованието си. Може би дори малко повече.

Тя седна срещу него от другата страна на бюрото. Усмихна се зловещо и рече:

— Не, Дейвид. Няма да направиш това.

СССР

С настъпването на деня отгоре долетя тракането на картечница. Джоузеф се събуди стреснато и вдигна глава от коленете си. Беше се довял на завет под една надвиснала от склона скала — последното нещо, което успя да направи вчера, преди изтощението да го надвие. Това му спаси живота през нощта, защото валя силен сняг и така плътно затрупа убитите затворници, че купчината тела се превърна в неподвижна бяла могила. Спаси го и сега, когато телата на току-що убитите се търкаляха надолу по дерето сред дъжд от камънак.

Джоузеф гледаше с безразличие как падащите заорават нос в снега, той почервява, а крайниците и лицата им се гърчат в предсмъртна агония. След две минути всичко свърши. Купчината помръдваше от време на време, но стрелците се бяха мерили добре и скоро движенията постепенно замряха. Гласовете на пазачите вече не се чуваха. Отново настъпи тишина. Високо горе оловносивото небе обещаваще още сняг. Джоузеф почувства как го обгръща топла сънливост.

Събуди го някакъв шум. Обърна бавно ранената си глава и погледна настрани. Встрани от него под скалния навес се бяха свили други двама оцелели. Единият беше тежко ранен в крака. Вторият, по някакво чудо, нямаше дори драскотина.

Тъкмо той допълзя до Джоузеф. С хлътналите си бузи и острите си кучешки зъби приличаше на невестулка. Джоузеф го разпозна. Беше журналист на име Волошин — всъщност белгийски поданик, макар да произхождаше от семейството на руски белогвардеец. Бяха го арестували отдавна, докато гостувал на близките си в Москва. Многобройните му антикомунистически статии му бяха спечелили петнадесетгодишна присъда. Бе прекосил тясната граница между разума и лудостта и единствено благодарение на това бе оцелял в побъркания свят на архипелаг ГУЛАГ. Сега изглеждаше по-откачен от всякога. Завря се в лицето на Джоузеф и дрезгаво пошепна:

— Много неприятно. Но ти ще живееш. Ако искаш да живееш и да изглеждаш по този начин. Искаш ли да живееш с такова лице?

Джоузеф кимна едва забележимо.

— Значи тогава ще оцелееш. Ножът още ли е в теб?

Джоузеф бавно разтвори ръка. Малкото острие блестеше на дланта му. Волошин посегна към него, но пръстите на Джоузеф веднага се свиха в юмрук.

— Трябва да го направим сега — нетърпеливо каза Волошин и посочи към безредната купчина току-що паднали отгоре тела. — Преди да замръзнат като другите.

Джоузеф надзърна в очите му и видя как в дълбините им блещука пламъкът на лудостта. Той поклати леко глава.

— Тук си само от една нощ, Йосиф Александрович — изсъска Волошин. — А аз съм вече повече от два дни.

Джоузеф забеляза как Волошин тайно протяга ръка зад гърба си да докопа някой камък. Вече не беше в състояние да устоява на каквито и да било нападения. Протегна ръка и бавно разтвори пръсти.

Без да обели и дума, Волошин грабна ножа и хукна към купчината трупове. Неумело смъкна дрехата на един затворник и закълца оголената плът с ножа. Мъжът с ранения крак изръмжа и се примъкна към пиршеството.

Отвращението изпъди смъртоносната летаргия, която бе обзела Джоузеф. Изведнъж зловещата действителност на смъртта и безумието отново оживяха.

Ще трябва да се справи без ножа. С мъка се изправи на крака. Още при първите движения болката нахлу в главата му. Но той устоя.

Измъкна се изпод скалата и погледна нагоре. Сърцето му слезе в петите — пропастта беше толкова дълбока! Склоновете ѝ бяха отвесни и нямаше нищо, за което да се захване. От болката и глада беше отслабнал. Здрав мъж би се изкатерил догоре с много мъка. За него това беше невъзможно.

Повече не погледна към белгиеца и другия мъж, приведени над обяда си. Очите му обходиха пропастта. В далечния ѝ край стръмните склонове се събираха и образуваха тъмна цепнатина. Може би там мястото е по-удобно за изкачване. Джоузеф тежко се помъкна натам.

Отне му цял час да прекоси куцайки дъното на дерето, но когато стигна до отсрещния край, го обзе истинско отчаяние. Разходката се оказа напълно безполезна. Пазачите бяха избрали подходящо място за убиване. В тесния край на клисурата склоновете бяха още по-стръмни и да се изкатери човек по тях, бе съвсем невъзможно.

Валеше силен сняг, огромните снежинки тихо се спускаха от небето, което беше почти черно, макар да нямаше още обяд. Разтреперан от изтощение, Джоузеф се изправи и се взря в стръмната скала, която се извисяваше над главата му. Снегът се трупаше в борвите дървета и клоните им увисваха под тежестта му. Това беше краят.

Изведнъж несправедливостта — ужасната несправедливост, която бяха извършили спрямо него — завладя цялото му същество. Беше я крил в най-тъмния кът на душата си в продължение на петнадесет години, за да не му се случи онова, което гладът стори с Волошин. В този миг цялата тази неправда се надвесваше над него, съвсем истинска и материална — като огромен обелиск, който го смазва на пихтия.

От очите му рукоуха сълзи, той се свлече на колене и зачака смъртта.

ИТАЛИЯ

Катарина стоеше край гроба на баба си, а вятърът развяваше черните ѝ къдрици, които падаха върху лицето ѝ. Бе станала рано, преди изгрев-слънце, за да дойде тук и да сложи цветя във вазата, прикрепена с метален пръстен към мраморната плоча.

В тази мразовита сутрин на гробището нямаше никой. Вятърът удряше цветята — диви циклами, които бе открила в гората, ровейки под килима от нападали листа. Цветните главички плющяха гордо като малки червени знаменца.

Баба ѝ и дядо ѝ бяха погребани заедно. Тя се взря в имената, издълбани на паметника:

ВИНЧЕНЦО КИПРИАНИ

1889–1944

РОЗА КИПРИАНИ

1892–1959

Не познаваше дядо си — той починал, преди тя да се роди. Но *поппа* бе тази, от която зависеше целият ѝ живот. Със страшното си присъствие тя учеше Катарина, защитаваше я, стоеше между нея и всички беди, откакто се бе родила. Когато *поппа* си отиде, тя остана беззащитна. Никой никога няма да я закриля така. Това беше една от причините за огромното ѝ страдание.

Но *поппа* никога не я бе обичала. Знаеше го от самото начало. Първото, което научи за себе си, беше, че е нежелана. Тя беше не просто бременна за баба си, на която и без друго ѝ тежеше старостта, и за чичо си, когото го измъчваше туберкулозата, а нещо повече. Тя беше сякаш сянка, която витаеше над всички тях.

Привличаше неодобрението и дори омразата на всички подалечни членове на фамилията — на братовчедите с издължени лица и старите чичовци от Брешия. В по-късното ѝ детство, когато Тео отиде в санаториума за гръдно болни, тя се превърна за тях в Измаил — вдигнала ръка срещу тях и те срещу нея; но когато *nonna* си отиде от този свят, тя остана изцяло на техните грижи. Бяха писали на Дейвид Годболд.

Катарина не бе известена за това. Не ѝ бе хрумвало, че могат да постъпят така, макар да знаеше, че не я искат и затова бе подготвена за двете възможности, които ѝ се струаха най-логични след смъртта на баба ѝ — сиропиталище или фабрика. От двете, без да се замисля, би предпочела фабриката. Без гордост бе приела факта, че има изключителен ум — рядко остър и пронизателен за възрастта ѝ. Но спечелените пари ще ѝ осигурят онова, което сега искаше най-много от всичко на света — самостоятелност. Винаги може да се изучи и понататък. Един ден ще размахва криле високо, високо над мрака, сред който се бе пръкнала на бял свят в срам и безчестие. Защото сега искаше единствено да се освободи от бездушните благодеяния на ненавиждащите я роднини.

Побесня, когато разбра, че са писали на баща ѝ. Разкъсваше се от ярост и унижение. Да моли за пари него, такъв като него — човек, когото ненавижда, откакто се помни. Да го моли отново, очаквайки още една обида — всъщност семейството ѝ се обръщаше към него за втори път през тези петнадесет години.

Самата *nonna* никога не говореше за обстоятелствата около раждането на Катарина. Не говореше дори за майка ѝ и грубо отрязваше първите объркани въпроси на момиченцето.

В душата на старата жена зееше бездънен кладенец безмълвна горчилка, който преля един-единствен път — когато крехкото здраве на Тео се разруши окончателно и се наложи да го изпратят в санаториум за гръдно болни; тогава цялата ѝ мъка се насочи срещу човека, който представляваше за Катарина единствено далечна историческа фигура — Бенито Мусолини.

— Този чудовищен палячо и глупавата му война — фучеше *nonna*. — Всичко ми ограби — мъжа ми, дъщеря ми, сега и сина ми!

Катарина знаеше, че вуйчо ѝ заболял по време на войната, когато бил тежко ранен и от костта на ранения му крак болестта се

разпростряла по цялото му крехко тяло.

Беше вече на шест години, когато най-сетне разбра кой е баща ѝ — въпрос, на който се бе опитвала да отговори с какви ли не чудновати фантазмагории. Един извънредно презрителен братовчед ѝ бе разказал всичко с безкрайно удоволствие.

Баща ѝ бил чуждестранен войник на име Дейвид Годболд, който се укривал в къщата на *поппа* по време на войната. Германците обаче го заловили и го закарали в Германия, той оставил майка ѝ бременна и — а това е изключително важен елемент, защото следователно Катарина е незаконородена — неомъжена. Смъртта на майка ѝ при раждането, намекна братовчедът, била пряко последствие от това, че не била омъжена.

Този ден научи, че виновник за смъртта на майка ѝ е не само Дейвид Годболд, който не се оженил за нея, но и самата тя, защото трудният ѝ път към живота станал причина за кончината на младата жена.

— Но аз не съм виновна! — бе изхлипала тя тогава.

От този миг нататък вече мразеше Дейвид Годболд.

Когато поотрасна, чу още подробности. Като свършила войната, Дейвид бил освободен и се върнал в своята страна. Но никога не дошъл да види детето си.

Беше научила още, че баба ѝ му е писала в онази далечна 1945 година, за да му напомни, че има дъщеря в Италия и че храната не ѝ достига, а парите — още по-малко.

Получила леденостуден отговор от адвокатите му, че детето не е негово, че настояват всякакви по-нататъшни контакти да бъдат прекратени и че учредяват възнаграждение в размер от десет английски лири месечно като признателност за „укритието, което семейство Киприани е предоставило на нашия клиент по време на войната“.

Само това, макар да бил богат човек. Нищо повече. На осем-деветгодишна възраст бе открила, че не може да го мрази повече. Това бе невъзможно — ненавиждаше го с цялата си душа, защото я бе превърнал в съучастник в убийството на собствената ѝ майка. Но в сърцето ѝ зееше огромна рана. Тя се задълбочаваше с годините, а болката от нея се усилваше. От болката пък се роди яростта. Тя на свой

ред се превърна в остър ум, неукротим и буен, който разсичаше като с меч мрежите на срама и бедността, в които беше оплетена.

Вятърът задуха в друга посока и цикламите изпопадаха от вазата. Катарина се загледа за миг в ярките цветя, разпилени по каменните плочи като кървави петна. После се обърна и бавно тръгна към училище.

СССР

Когато чу пращането, той вдигна поглед.

Една от елите на самия ръб на стръмната теснина започваше да се накланя. Ерозията беше оголила корените ѝ и сега под тежестта на огромното количество сняг в клоните си, дървото постепенно се привеждаше.

Джоузеф разтри очи и се вгледа в елата, а сърцето му започна да бие все по-учестено. Изведнъж високият връх на дървото се наклони, а дебелият дънер царствено се люшна като тържествено смъкнат флаг. После бавно, но неотклонно се наклони настрани.

Най-сетне увисна успоредно над пропастта. Снегът се посипа от клоните му като бурна каскада. Освободено от тежестта, дървото престана да се движи.

„Падай! — беззвучно изкрещя Джоузеф. — Не спирай!“ Но дървото не помръдна и сантиметър.

Мина час. Джоузеф не сваляше поглед от елата. В клоните ѝ отново започна да се трупа сняг.

После стволът отново започна да се накланя надолу, а възлестите корени вече се изтръгваха от пръстта. В миг дървото се сгромоляса в бездната и на всички страни се разхвърчаха камъни и сняг. Върхът опираше в дъното на пропастта. Но част от корените все още го свързваха със скалата. То се бе превърнало в стълба с обратен наклон, по която би могъл да се изкачи само някой непоколебим човек.

Джоузеф се изправи с мъка и се помъкна през снега към стълбата, която щеше да го изведе от ада.

АНГЛИЯ

Дейвид се събуди с ужасно главоболие и с усещането за надвиснала заплаха. Бяха спали в отделни стаи.

— О, боже! — пошепна той, като си припомни случилото се.

Измъкна се от леглото, притиснал длани към слепоочията си. Имаше един-единствен сигурен начин да влее малко разум в главата ѝ. Тя не беше страстна жена, поне не в смисъла, в който Моника беше страстна. Но за жените бе разбрал едно — след хубава, енергична битка под чаршафа винаги спират да се ядосват.

Изстена, като видя следите, които нощните преживявания и уискито бяха оставили по лицето му. Миенето и бръсненето му отнеха десет минути. Приглади косата на слепоочията си, сложи одеколон на местата, където се бе порязал, докато се бръснеше, намъкна халата си и се запъти към спалнята на Ивлин. Отвори вратата, без да чука.

— Скъпа...

Вече беше станала и стоеше пред огледалото. Голотата ѝ го стресна. Не я бе виждал напълно разсъблечена от много време, може би от години.

— Извинявай. Не знаех, че се обличаш.

Сивите ѝ очи се втренчиха в отражението му в огледалото.

— Какво има, Дейвид?

— Става дума за онова, което ми предложи снощи. Знаеш, че е невъзможно.

— Напълно е възможно.

Той облиза устни. Тя имаше удивителна фигура — в никакъв случай не сладна, но много пропорционална. Изведнъж осъзна, че не отделя поглед от нежните, почти момичешки тъмни къдри между краката ѝ.

— О, стига вече, мила. Направил съм една беля. Но не може да не осъзнаваш...

— Какво?

— Че това би съсипало кариерата ми.

— Кариерата ти вече не представлява интерес за мен.

Дейвид се ужаси.

— Тогава помисли за живота ни. За брака ни. Поне на това все още държиш, надявам се.

Тя отиде до гардероба — устремните движения на елегантното стройно тяло сякаш бяха омагьосали погледа му.

— Ивлин, за бога! Това е невъзможно.

— Възможно е. Съветвам те да свикнеш с тази мисъл, колкото се може по-бързо.

— Това е лудост!

— Иди и се облечи.

Тя самата започна да се облича, започвайки от сутиена. Малките ѝ гърди все му напомняха неузрели плодове. Винаги бе признавал, че тялото ѝ е привлекателно, макар самият той да не бе откликвал физически на него от години. Но сега, поради някакви не напълно осъзнати причини, изведнъж изпита непреодолимо желание към нея.

— Не се обличай — каза той.

— Защо?

Той се приближи до нея и обхвана раменете ѝ.

— Искам те.

— Толкова си смешен — рече тя с ледено презрение в гласа и рязко отхвърли ръцете му. — Наистина ли очакваш да легна най-послушно и да разтворя крака?

— Ивлин...

— Да не мислиш, че това, за което говорихме снощи, е някаква игричка?

— Не, но...

— Имаш ли представа колко болка си ми причинил, откакто се оженихме? О, зная, че си надарен да съчувстваш на хората. Но не държа да разкривам раните си. Имам своя гордост, в края на краищата. Но ти сигурно си се досетил. За някои неща.

Той понечи да заговори, но тя го прекъсна:

— През тези дванадесет години, Дейвид, имах едно-единствено утешение — вярвах, че не си толкова загубен, че да извършиш някоя наистина неблагоприятна постъпка. Но тази надежда се оказа напразна. Както и всички други надежди, които възлагах на теб. — Тя заговори по-тихо. — Никога през живота си не съм била толкова ядосана. Никога не съм се чувствала по-обидена. Може би това е била последната сламка между нас. Не зная. Просто повече не разчитай на

мен. А сега отивай да се обличаш. В десет и половина имаме среща с адвокатите ми.

Устата му пресъхна.

— За-защо?

— За да уредим въпроса с момичето, разбира се. Не искам да губя нито минута. Първият учебен срок вече е към края си.

Тя влезе в банята и затвори вратата.

Дейвид се просна на леглото ѝ и зарови глава в дланите си. Искаше му се да заплаче.

СССР

Ако поеме в другата посока, към гората, до утре сутринта ще е мъртъв. Имаше само едно спасение — да се върне към лагера. Трябваше да насилва треперещите си крайници да му се подчинят — толкова се страхуваше от онова място.

Пое по пътеката, по която ги доведоха пазачите — вече му се струваше, че оттогава е изминала цяла вечност. Движеше се встрани от самата следа, промъквайки се като сянка сред дънерите на дърветата, като постоянно затаяваше дъх. Но през повечето време гората тънеше в мъртвешка тишина. Може би разстрелите са свършили. Може би не е останал никой. Все пак лагерът не беше толкова голям.

Сред леката мъгла дърветата приличаха на черни изкривени фигурки от японска графика с туш. Сред стволите им, на около половин километър навътре в долината, се виждаше лагерът. Беше осветен — сякаш по върховете на призрачните наблюдателни кули, разположени край оградата от бодлива тел, грееше по една бледа жълта звезда. Ниските дълги бараки бяха тъмни. По двора не се виждаше никой. До отворения портал бе спрял жълт булдозер, чиято лопата беше насочена към телената ограда.

Най-сетне Хрущов се бе смилил. Разваляха лагера. Отсега нататък ще се преструват, че целият този ад никога не е съществувал.

А той се бе измъкнал — полужив и тежко ранен, но все пак жив. Сякаш за първи път усещаше, че съществува.

Вдигна очи към смрачаващото се небе. Отвори уста и от дълбините на душата му се откъсна нещо — може би вик, а може би нещо друго, което изобщо не беше звук. То се стрелна над елите и се понесе с вятъра. Най-сетне оживя.

Обърна се с мъка. Селото беше отвъд лагера. Ще трябва да опише широка дъга около изоставените бараки и да удължи пътя си с много часове. Но нямаше избор. Селото беше единствената му надежда да оцелее. Да доведе до край начинанието, заради чийто завършек толкова бе искал да оцелее.

От умората, от болката, от загубата на кръв мислите му започнаха да се оплитат. Всяка следваща стъпка изискваше огромно

усилие. „Няма да умреш! — заповядваше си той. — Няма да приемаш смъртта.“

Разбитата му челюст вече пулсираше от болка. Не знаеше дали е много обезобразен. Пръстите му бяха толкова безчувствени, че нямаше смисъл да опипва раната. От студа тъканта ще измръзне и лицето му ще стане още по-ужасно. Залиташе от изтощение, главата му бучеше, крайниците му вече бяха съвършено изтръпнали. Спъна се в нещо, може би скрит под снега клон. Краката му потънаха в преспата и той се стовари тежко на земята. Струваше му се, че снегът приковава ръцете и краката му с оловни тежести. Студът преминаваше тънката му дреха и сковаваше тялото му. Като муха в буре с мед, той немощно се опитваше да се изправи и всяко движение му причиняваше болка.

После чу женски глас, който го викаше на руски по име.

Успя да повдигне глава и се огледа с мътен поглед. Тя се спускаше с мъка по преспата към него — масивна фигура, която размахваше ръце, за да пази равновесие в дълбокия сняг.

Отначало не я позна. После, когато тя приклекна край него, пламнала от напрежение, разбра коя е. Казваше се Таня, идваше в лагера всеки ден и работеше в медицинското звено, където Джоузеф отговаряше за лекарствата — тази работа го спаси от смъртта. Присъствието на Таня тук го изненада. Тя го бе хванала за ръцете и се опитваше да го изправи, като дрезгаво го подканяше:

— Стани, стани де!

Хем го дърпаше, хем го убеждаваше да стане на крака. Той политна напред, но тя подпря ръце на гърдите му и го задържа. Прасешките ѝ очички се възряха в лицето му. Ръката в пухкавата ръкавица се пресегна и почисти замръзналата кръв.

— Таня — промърмори той, — моля те, помогни ми.

— Точно затова съм дошла — отвърна тя.

Преметна ръката му на широките си рамене. Стори му се яка като тюлен и също толкова силна.

— Хайде — повтаряше настоятелно тя и го дърпаше напред. — Хайде!

Селото беше малко и порутено, погребано наред безкрайната гора — наоколо се виждаха ели, бреси, борове и трепетлики; през

зимата го затрупваше снегът, през лятото пък се превръщаше в кално блато. Къщите представляваха мръсни дървени колиби, а комините им бълваха вонлив пушек от евтини въглища. С настъпването на вечерта тук-там проблясваха светлинки.

До последно се криеха сред дърветата. Увиснал на раменете на жената, Джоузеф вече приближаваше края. Селото изглеждаше изоставено. И тук като в лагера бе надвиснало усещане за катаклизъм. Ако закрийт лагера, селото също бе обречено на загиване. То бе неотлъчно свързано с лагера. Лагерът бе единственият източник на работни места. В радиус от сто километра наоколо това беше единственото село. Удобства като работа, храна, водка и женска плът се разменяха в пълна симбиоза без радост и надежда.

На улицата имаше и други къщи, но можеше да се влезе по пътечката през задния двор. Таня пъхтеше като тюлен и се опитваше да накара Джоузеф да поускори крачка. Олюлявайки се на краката си, които вече не го държаха, той се остави на решимостта ѝ да го води. Нагазиха в снега пред задната врата. Тя посегна със замах и силно я блъсна. Не беше заключено. Таня бутна Джоузеф пред себе си и погледна през рамо дали някой не ги е видял.

Блъсна го топла вълна — миришеше на зеле, алкохол и пот. Жената тресна вратата и я заключи. Смъкна кожената си шапка и развърза дебелия шал от главата си. Замъглените очи на Джоузеф различиха следи от сълзи на изтощение и болка по подутите ѝ зачервени бузи.

В този миг пред очите му падна тъмна пелена и той се строполи тежко на пода.

ГЛАВА 3

ИТАЛИЯ

Санаториумът за белодробни заболявания се намираше в Арко, в най-отдалечения край на езерото, където казваха, че въздухът бил най-чист и най-свеж. Арко бе укрепен град на върха на хълм и приличаше на Йерусалим от някоя средновековна картина. Над него се простираха Алпите и колкото повече приближаваше Трентино, толкова по-снежни и по-стръмни ставаха върховете им.

Като дете Катарина мислеше, че раят сигурно прилича на тази болница — с високи палмови дървета, по коридорите се разхождат медицински сестри и навсякъде цари пълна тишина. Мислеше чичо си за обитател на този рай, за някакъв ангел. По-късно започна да осъзнава и други страни от живота, който той водеше тук от толкова години.

Единствен на света Тео я обичаше истински и макар да знаеше, че обичта му не може да промени съдбата ѝ по никакъв начин, Катарина също го обичаше.

Тя избута инвалидната количка от отделението му в дневната стая, в която гореше печка от ковано желязо. Тъмната глава на Катарина бе приведена към сивите коси на чичо ѝ и му шепнеше нещо разпалено.

— Няма да отида. Няма. Няма. Няма.

— Нямам избор.

— Имам избор. Няма да те изоставя. Сега ти си единственото, което имам!

Той вдигна измъченото си лице към нея.

— Но там ще започнеш нов живот. Не разбираш ли? Тук няма какво да правиш.

Тя издърпа количката до прозореца и седна на пейката до него.

— Защо чак сега? — Гласът ѝ беше напрегнат. Мътната зимна светлина осветяваше лицето ѝ само наполовина. — Защо чак сега, след

толкова много години?

Той ѝ се усмихна.

— Днес толкова приличаш на майка си. Толкова си красива. Досущ като нея.

Тогава беше на петнадесет години. Каквато и красота да се криеше у нея, тя беше добре маскирана от беднотия и липса на грижи. Имаше невероятни очи — огромни, черни, блестящи, но те се криеха под провисналите ѝ къдрици. Устата ѝ също беше прекрасна — голяма и страстна, но пълничката долна устна беше обезобразена от цепнатина, която не беше зараснала напълно — сякаш някой я беше ударил.

Беше облечена в мазно авиаторско яке, щедро окичено с петна от масло, спирачна течност и керосин. Беше го намерила заедно с очуканите обувки с високи токове в един магазин за дрехи втора употреба. Черните чорапи с бримки отзад ѝ ги бе подарила една жена от селото. *Нонна* никога не би ѝ позволила да носи такива дрехи, но откакто нея вече я нямаше, никой не обръщаше внимание какво облича момичето. Харесваше ѝ заплашителния вид, който ѝ придаваше якето. А обути в тънки чорапи и високи обувки, краката ѝ бяха съвсем като на голяма жена.

Напоследък се държеше предизвикателно и горделиво, защото осъзнаваше, че тялото ѝ съзрява. Не само краката. Гърдите ѝ вече стърчаха, полата очертаваше извивките на хълбоците, а в някои дрехи приличаше на осемнадесетгодишна.

Лицето на Тео бе унило, защото макар че ясно осъзнаваше всичко това, то все пак го смущаваше.

— Занимаваш ли се по английски?

Тя сви рамене.

Той се пресегна и докосна цепнатата устна.

— Имаш блестящ ум, Катарина. Наследила си го от него.

— Мразя го — каза тя с особен блясък в тъмните очи.

— Никога не си го виждала, значи не можеш да знаеш дали го обичаш, или не. Баба ти ми остави „Ил Ноче“ в завещанието си. Ако струваше нещо, щях да го продам, за да платим образованието ти. Но част по част, цялата земя отдавна е разпродадена заради мен, а старите селскостопански постройки не могат да послужат за нищо в наше време. Когато умра, то ще бъде твое. Та поне винаги да имаш покрив

над главата си, бил той и надупчен като решето. Каквото и да мислиш за него, той е богат и влиятелен мъж. Ти имаш пламенна мисъл, моето дете. А пламъкът може да се разгори буйно, но може и да бъде потушен и да изгасне. Той ще се погрижи пламъкът ти да блесне ослепително. С негова помощ би се издигнала много повече, отколкото можеш да си представиш. Не пропилявай този шанс, детето ми. Не го прахосвай.

— Няма да отида! *Имам* избор и няма да отида!

Той се закашля — не остро, но безнадеждно, сякаш в гърдите му пукаха гнили съчки. Тя видя как изведнъж устните му посиняват.

Уплашена, хукна да му донесе чаша вода. Той я изпи на глътки между отделните спазми и полека-лека пристъпът отмина.

— Смърт — задъхваше се той. — Смърт, немотия, черен труд. Тук друго не те очаква.

Тя му показва ръцете си, целите в мазоли и с изпочупени нокти.

— Не се страхувам от работа.

Той взе ръцете ѝ в своите. Все едно я галеха птичи крила. Не си спомняше някога да го е чувала да говори грубо или да повишава глас.

— Не ти е писано това, детето ми.

— Знаеш ли, че през всичките тези години *nonna* не е похарчила нито стотинката от онази жалка издръжка? — горчиво попита тя. — Спестявала я за мен. Разбрах това едва когато тя почина. Хиляда и петстотин английски лири. Това ми е писано, *zio*^[1].

Тео бавно отвори очи.

— Умирам, Катарина.

— *He!* — извика тя толкова силно, че главите на околните извърнаха към тях и хората започнаха да ги оглеждат.

— Да — меко отвърна той. — Животът ми свърши.

— О, *zio!*

Очите ѝ се наляха със сълзи. Тя обви врата му с ръце и притисна страна до крехките му гърди. Болните му дробове свиреха като пробити мехове. Той погали лекичко тъмните сплъстени кичури.

— Чуй ме. Моето предсмъртно желание е да отидеш при него.

— Не го казвай!

— Заради мен, Катарина. Направи го заради мен, ако не искаш да го направиш заради себе си.

Тя се притисна още по-плътено към него.

— Но той не ме иска! Отказал се е от мен, още когато съм била бебе. Защо ще иска да отивам при него сега?

— Може би е станало някакво чудо.

— Не. Иска да ме използва за някакви свои цели.

— Тогава и ти го използвай. Слушай мен, Катарина, защото аз го познавам. Той е човек, воден от желанията си. Има остър ум, но се поддава на чувствата си. Най-вече на гнева, страха и страстите си. Разбираш ли за какво говоря?

— Да — пошепна тя.

— Заради това винаги ще бъде слаб. Способен е да обича, но никога няма да обича когото и да било така, както обича себе си. Ако осъзнаеш тези неща за баща си, ще го разбереш. Може би дори ще се научиш да му влияеш.

Тя прехапа силно долната си устна — бе придобила този навик през последните няколко седмици — и в устата ѝ покапа кръв.

Тео се намръщи, като видя аленото петно.

— Защо го правиш? Нима светът не те наранява достатъчно? — упрекна я той и пак се разкашля.

Изневиделица се появи една сестра, сложи ръка на рамото на Тео и твърдо каза:

— Прекалено дълго се застояхте, трябва вече да си лягате.

— Нека след малко — замоли я Катарина.

Сестрата огледа дрехите ѝ строго и с нескрито неодобрение, и се отдалечи.

Тео се усмихна на момичето с безкрайна нежност. Очите им се срещнаха — нейните, блеснали от скрити сълзи, и неговите, обезцветени от болестта.

— Мило мое момиче, не можеш да отхвърлиш предсмъртното ми желание.

— Не — уморено отвърна тя. — Не мога.

— Ще заминеш ли?

— Да — с усилие отвърна тя.

Той затвори очи.

— Когато почина майка ти — тихо започна той, — исках да ти бъда като баща. Но заради това... — Той докосна гърдите си. — Но не можах заради това.

— Обичам те, *zio*.

— Довиждане, мило мое дете — нежно изрече той. — Ще се моля за теб.

Усилието, което трябваше да положи, за да стане и да подкара количката обратно към отделението, беше толкова голямо, че ѝ причини физическа болка.

В автобуса за вкъщи седеше срещу трима юноши. Те лакомо се взираха в нея, шепнеха и се кикотеха. Тя не им обърна никакво внимание и прехапала устни, се остави на препускащите си мисли.

Катарина беше достатъчно умна, за да разбере, че стои на кръстопът в живота си. Той я викаше при себе си. Те го молеха за пари, а той ѝ предлагаше дом. Да не повярваш.

Въпреки че никога не би си признала, дълбоко в сърцето си винаги бе таила скрита надежда някой ден да получи известие от баща си. Картичка или снимка, пък макар и само с най-изтъркан въпрос дали е здрава и как се развива. Но такава картичка не пристигаше. Година след година все не пристигаше, докато най-сетне през юношеството си Катарина достигна до окончателното ужасяващо заключение, че той отдавна е забравил за съществуването ѝ. А сега пък това.

Катарина огледа чорапите си. Бримката бързо се катереше над коляното ѝ. Повдигна полата си, за да види докъде е стигнала. Белналото се за миг бедро предизвика бурен кикот на отсрещната седалка. Девойката вдигна глава и изгледа последователно всеки един от тримата. Смехът им замлъкна и те млъкнаха засрамено.

Напоследък вече бе свикнала момчетата — и дори мъжете — по улиците да я заглеждат. Това я ядосваше, но от друга страна я радваше и караше сърцето ѝ да тръпне в предположения. Да ти се възхищават, е скъпо удоволствие, но когато се взираше в лицата им, недодялаността на тези хора я отблъскваше.

В тялото ѝ се събуждаха могъщи, но неясни инстинкти. В ярките ѝ сънища се появяваше страст, но без някаква определена форма. Те се изпаряваха в мига, в който се събудеше, и тя оставаше да лежи в тясното легло с настръхнало тяло и разтуптяно сърце. В такива сутрини тялото ѝ се разкъсваше в тъга и дива радост, в ярост и копнеж, а душата ѝ болезнено се опъваше като хвърчило на канап. Да можеше

да скъса връвта и да полети! Но все още не знаеше как. Още не познаваше пълното отдаване на чувствата.

Не помнеше миг, в който да не е съзнавала, че е по-силна от останалите хора. По-силна и по-умна. По-умна от другите деца в училище, които вечно я заяждаха и я замеряха с камъни, за да ѝ причинят болка; по-умна и от учителите, които се опитваха да я наранят с още по-остри камъни, от които не оставаха синини — с думи; по-умна от намръщените братовчеди от Брешия.

Толкова умна, че повечето хора не можеха дори да осъзнаят до каква степен превъзхожда останалите. Знаеше, че *понпа* смята изключителния ѝ ум за тъжна случайност. Само двама души бяха успели да проникнат донякъде в душата ѝ и да разберат какви съкровища се крият там. По това време животът на Тео вече беше прикован с железни вериги към болничното легло и самият той бе също толкова отритнат, колкото и тя. При това го мразеха много повече, защото заради неговото лечение *понпа* се принуди да продаде земите на „Ил Ноче“; което просто подлуди намръщените братовчеди от Брешия.

Те я смятаха за упорито и непокорно момиче. Ако знаеха как ги нарича в мислите си, киселите им лица щяха да останат без капчица кръв от изумление.

Слънцето залязваше над езерото. Сгушена в авиаторското яке Катарина си припомняше колко пъти се е молила да бъде свободна. Питаше се как ли ще се изпълнят сега тези молитви.

[1] Чичо (итал.). — Б.пр. ↑

АНГЛИЯ

— През 49-та не си ни разказвал тези неща.

— Не съм.

— Чували сме вълнуващата история как си избягал от германците. Чували сме и за героичните ти дела на Апенинския полуостров с италианските партизани, които си предвождал в зашеметяващи подвизи. Да не говорим за многобройните опити за бягство от немските военнопленнически лагери, които си организирай след второто си залавяне. Но не знаехме, че си изоставил незаконородената си дъщеря.

Дейвид мълчеше. Втрещеният поглед на главния организатор се славеше из цялата партия. Смяташе се, че той ще бъде новият министър-председател; говореше се, че плътният му звучен глас и специфичният му изказ са довеждали до сълзи не един младши депутат. Той събуди у Дейвид болезнения спомен за един училищен директор, който притежаваше подобни качества. Присвил клепачите на светлосините си очи, другият мъж безстрастно го изучаваше.

Беше късно през нощта. Дейвид прекара цялата вечер в една безкрайно скучна комисия и се чувстваше изморен. В камината горяха въглища и в облицования с дървена ламперия кабинет на главния организатор беше много горещо, но той вече се бе убедил, че би било твърде неблагоприятно да се издава, че е нервен.

В стаята имаше още един партиен организатор, който очевидно си бе подремнал в креслото в ъгъла.

— Кога пристига момичето? — провлечено измънка той.

— След две седмици.

— Никога досега ли не си виждал... Как й беше името?

— Катарина.

— Без съмнение, скоро ще се превърне в най-обикновено английско Кейт, нали?

— Никога не съм я виждал.

Той запали цигара и продължи да изучава Дейвид през дима.

— Историите с проститутките са достатъчни. Като прибавим и незаконородена дъщеря, която си изоставил да живее в мизерия,

излиза, че си забъркал голяма каша, Годболд.

— Надявам се, ще признаете, че сега се опитвам да поправа нанесените вреди...

— О, глупости — прекъсна го главният организатор с такъв тон, че лицето на Дейвид направо се сгърчи. — Да не мислиш, че лъжите и самохвалството ти не са прозрачни? Опитал си се да скриеш от Ивлин. Най-накрая е разбрала, както и щеше да стане. Тя е тази, която настоява да поемеш родителските си задължения. Това поне е очевидно.

— Вестниците няма как да не научат — намеси се другият организатор. — Тази история може да постави правителството в много неудобно положение.

— Разбира се, чак дотам няма да се стига — заяви Дейвид, опитвайки се да звучи уверено.

Студените очи на главния организатор срещнаха неговите.

— Какво възнамеряваш да кажеш на пресата, Годболд?

Той прочисти гърло.

— Истината.

— А каква е тя?

Отговорът му беше внимателно премерен.

— Майката на Катарина почина при раждането на детето. Когато излязох от военнопленническия лагер през 1945-та година и разбрах за случилото се, бях много разстроен. Исках да взема момичето при себе си, но баба му не позволи то да напусне Италия. Оттогава плащам издръжка...

Другият организатор изсумтя.

— ... и сега, когато баба й почина, аз поемам отговорност за нейното образование тук, в Англия.

Дългият нос на главния организатор се набърчи, сякаш бе подушил неприятна миризма. Настъпи продължително мълчание.

— Нямах законни деца, нали?

— Не — кратко отвърна Дейвид.

Главният организатор разпери големите си бели, изискани ръце, с което искаше да каже, че смята въпроса за приключен.

— Чудесно. Отсега нататък ще бъдеш във фокуса на изключително голямо внимание.

Другият организатор се усмихна хладно.

— Разбира се, край на проститутките. Вече си глава на семейство. Отсега нататък никакви глупости.

— Не се шегуваме, Годболд — добави главният организатор. — Няма да крия от теб — имаше възможност догодина да получиш министерско кресло в кабинета. — Той замълча, а сърцето на Дейвид уплашено подскочи в гърдите му. — Но този пост ще трябва да почака. Внимавай добре, отсега нататък плуваш без спасителен пояс. Разбираш ли?

Разочарованието и унижението горчаха в устата му.

— Разбирам.

— Можеш да вървиш.

— И, Годболд...

— Да, господин главен организатор? — Лицето му беше като издялано от камък.

— Господ знае, че тя не е за теб. Защо отсега нататък не се опиташ да й бъдеш поне малко по-почтен съпруг?

Дейвид пламна. Семейството на Ивлин бе свързано с Консервативната партия още от времето на Станли Болдуин^[1] и половината от по-възрастните членове я имаха едва ли не за кръщелница — този факт имаше изключително голямо значение, когато се ожени за нея през 1947 година, в зората на политическата си кариера.

— Моят брак... — започна той, но главният организатор се зарови в книгата си.

— Недей, Годболд. Не се интересувам ни най-малко. Изчезвай оттук.

[1] Британски политик (1867–1947) от Консервативната партия, три пъти министър-председател през двадесетте и тридесетте години. — Б.пр. ↑

СССР

Така и не успя да свикне със задушавашката мазна горещина на Танината къща. Може би от ужасния студ, сред който бе прекарал половината си живот, някакъв вътрешен термостат в тялото му се е повредил и мечтаната през всичките тези години топлина сега му се виждаше непоносима.

Но беше прекалено слаб и болен, за да обръща кой знае какво внимание на тези неща. Лежеше в леглото й, увит в пухения й юрган и ту идваше в съзнание, ту го нападаха трескави кошмари. Най-тежкото вече отмина — агонията от първата седмица, когато Таня изваждаше от лицето му парченцата натрошена кост с пинцета и успокоително му шепнеше, а той стенеше.

После със сръчни, уверени движения Таня заши разкъсаната тъкан с помощта на обикновена домакинска игла и конец.

— Не се тревожи, зек^[1]. — Тя използваше тази грозна дума като нежно обръщение. — Много ризи съм закърпила през живота си. Правя чудесни шевове.

Но после Джоузеф я чу да хлипа в ъгъла. А след това дойде треската, а с нея — сънищата. Присънваха му се места, където е бил: езера, планини, многолюдни градове; бодливата тел, снега, мрачните бараки с накачулени тела по койките, от които на сутринта не всички ставаха.

Сънуваше разстрели. Бесилки. Килиите за мъчение. Кръв и разкъсана кожа. Озверели от злоба лица и хлътнали от страдание очи — двете страни на монетата, наречена „човек“. Чуваше гласове — някои крещяха заповеди, а други молеха за милост, която никога не получаваха. В сънищата си продължаваше да се влачи по лагерите. В сънищата си завинаги щеше да остане в лагерите.

Таня се грижеше за него с безгранична нежност. Измисляше му галени имена, придумваше го да яде, миеше с гъба неподвижното му тяло. През деня стоеше с часове край него и го гледаше. Нощем се промъкваше в леглото до него.

— Недей пищя толкова — молеше му се всяка божа вечер. — Недей пищя, зек. Някой може да чуе.

А когато не можеше повече да понася виковете, запушваше обезобразената му уста с могъщата си ръка и задушаваше агонията; после го приласкаваше грубо и нежно в топлината на собственото си тяло.

[1] Жаргонно обръщение (рус.). — Б.пр. ↑

АНГЛИЯ

— Казаха, че правителството можело да се окаже в много неудобно положение — горчиво каза Дейвид. — Аз може и да не съм идеален, но те са най-хладнокръвните лицемери, които са се раждали под слънцето.

— Аз мисля, че са най-почтените мъже, които познавам.

Висока и стройна под падащата светлина, Ивлин подреждаше букет оранжерийни лилии в медната купа до прозореца. Беше облечена в нова рокля — черна, вълнена, с широки ревери; черни чорапи и лъскави обувки с висок ток допълваха тоалета ѝ. Роклята бе ушита специално за стройната ѝ фигура, а талията се подчертават от широк колан. Върху друга жена тези дрехи биха изглеждали погрешно, но на Ивлин ѝ стояха подчертано елегантно. Дори изглеждаха привлекателно със строгостта си.

— Тя скоро ще бъде тук — разсеяно каза тя, проявявайки недвусмислено безразличие по отношение на проблемите на Дейвид с партийните организатори.

Той присви очи и я измери с поглед. После се обърна да си налее питие.

— Не ми харесва идеята момичето да се разхожда насам-натам без придружител. Сигурно никога не се е качвала на влак.

— Поне дотолкова ще се справи и без твоя помощ, Дейвид. Сигурна съм, че може да стигне с влака от Милано до Лондон без особени затруднения.

— По-скоро имах предвид, че може да се заговори с неподходящи хора.

— И да те злепостави? — сухо попита Ивлин. — Там където ѝ се наложи да прекъсва пътуването, монахините ще се погрижат за нея.

— А, да, монахините — изсумтя Дейвид.

Друга досадна подробност беше, че момичето е католичка.

Ивлин нагласи една лилия във вазата.

— По-добре да не се вдига много шум около пристигането ѝ. Заради нея и заради всички останали. Ще ѝ е нужно време да свикне, преди да се появи пред обществеността.

Говореше спокойно, но в думите ѝ нямаше топлина. Ядът ѝ не бе утихнал ни най-малко. Просто се бе смекчил. Усещаше се в гласа ѝ, в сивите ѝ очи. Ще трябва да ѝ угажда, докато нещата се върнат към обичайното русло. Доста обезсърчаваща задача.

През последните шест седмици имаше мигове, в които Ивлин направо всяваше страх у него. Тя дърпаше всички конци и за първи път, откакто бяха женени, не се поколеба да се възползва от това. Той не се заблуждаваше нито за миг, че ако не се предаде, тя ще го напусне. Това беше основното му съображение.

Изтъкна му колко много зависи от нея. С най-безжалостни подробности му описа как без нея всичко ще пропадне — кариерата му, финансите му, авторитета му. Подложи го на такова унижение, което не можеше и да се сравнява с тазсутрешното преживяване в кабинета на Едуард Хийт в Уестминстър; щеше да го помни цял живот.

Засега обаче го преглътна. Още през ученическите си години бе разбрал едно. Ако трябва да се оцелее, унижението е неизбежно. Когато е необходимо, човек го преглъща на големи дози и се отървава. После чака да дойдат по-добри времена.

Все още не можеше да проумее основанията ѝ. Обвиняваше я, че го прави, за да го накаже. Сега, когато нещата вече се уталожиха, започна да се съмнява в това тълкувание. От друга страна, не разполагаше с по-задоволително обяснение.

Поне не настоя за досадната, безкрайна процедура по пълното осиновяване. За момента щяха просто да осигурят на момичето прехрана, подслон и учение. Поне на теория. Единствената му надежда беше, че това е приумица, която скоро ще бъде забравена. Веднъж да види момичето — мръсно, просто, незнаещо ни дума английски — и щеше да си промени мнението по въпроса. С малко повече късмет целият този каприз ще отшуми за няколко седмици и тогава ще отпратят момичето в някой далечен пансион, в който отново ще потъне в милостива забрава.

Сякаш прочела мислите му, Ивлин заговори отново:

— Разбира се, преди да я представим пред света, ще трябва да я приведем в приличен вид. Аз ще се заема с тази задача тук, в Лондон. Ще я заведа в подходящи магазини и така нататък. После ще я отведа с мен на север. — Тя отнесе лилиите на рояла. Както и всичко останало, аранжирано по неин вкус, букетът изглеждаше съвършено изящен. Тя

натъкми последните подробности и се отдръпна назад да огледа творението си. — Така. Мисля, че е добре.

Дейвид пресуши чашата и усети как уискито обля горещата, пламнала буца вътре в него. Пое дълбоко въздух и застана зад Ивлин. Положи ръка на рамото ѝ. Докосваше я за първи път от онази зловеща сутрин насам. Тя сякаш се вкамени.

— Тази сутрин Тед Хийт ми напомни колко съм щастлив.

Тя не отвърна. Улови се, че гледа белия ѝ врат и меките лъскави кестеняви къдрици. Беше със същия парфюм като онази вечер, когато му даде писмото — със строг аромат, който далечно напомняше на жасмин.

— Нека се помирим, мила моя.

Той се наведе и лекичко докосна врата ѝ с устни. Ивлин отметна глава, за да избегне целувката, и се обърна с изненадваща бързина. По скулите ѝ бе избила червенина, очите ѝ блестяха.

— Защо посягаш към мен, защото така ти нареди Тед тази сутрин, така ли?

— Разбира се, че не — усмихна се Дейвид. — Посягам към теб, защото си моя жена.

— О, моля те, не си прави труда. Не съм в настроение да играя еротични игри.

— Е, все някога ще се случи.

Слабото ѝ лице ставаше заплашително.

— Защо?

— Ами, например, защото след две седмици пристига дъщеря ни. В присъствието на децата човек трябва да пази самообладание.

Тя стисна зъби и челюстните ѝ мускули изпъкнаха. За миг си помисли, че ще го удари.

— Хайде, Ивлин. Шест седмици са достатъчни.

Той протегна ръка и докосна нежно страната ѝ. Кожата ѝ беше прекрасна, хладна и гладка като коприна. Не беше виждал жена от шест седмици и вече беше на ръба.

— Не сме ли поне приятели? — придумваше я той.

Поднесе ръката ѝ към устните си и целуна дланта ѝ първо отвън, после отвътре.

— Ивлин, съжалявам. Повече какво мога да кажа?

— Нищо.

— Ето, готово. Толкова ли е късно да започнем отначало?

— Да започнем отначало? — повтори тя с тон, сякаш това бяха думи на някакъв чужд език.

Той прецени, че моментът е подходящ и я притегли към себе си; първо целуна страната ѝ, после слепоочието. Тя не го отблъсна. Целуна устните ѝ, като се стараеше да постигне подходящо съотношение между нежност и сила. Те бяха сякаш безжизнени, тънки, сухи и хладни. Но усети как дълбоко в себе си тя започва да тръпне.

— Толкова си красива — шепнеше той сред целувките. — Независимо от всичко, никога не съм преставал да те искам. Скъпа моя...

Притегли я още по-близо и впи устни в нейните, притискайки слабините си към нейното тяло. Може би този подход не беше много изтънчен, но поне беше естествен; тя може би също усети това и стегнатото ѝ тяло изведнъж се отпусна в ръцете му. Облегна се назад на пианото и зашепна:

— О, Дейвид... О, Дейвид...

— Божичко, колко те искам!

Окуражен, Дейвид запретна черната вълнена рокля и започна да опипва горния ръб на чорапите ѝ, опитвайки се да откопчее жартиерите.

— Не!

Тя се отскубна от него и приглади надолу роклята си. И двамата дишаха учестено, а лицата им бяха зачервени.

— Дръж си ръцете прибрани!

— Докога? — настоя Дейвид, долавяйки несигурността в собствения си глас.

— Докато аз не ти кажа.

— Ивлин, та това са вече шест седмици!

— Малко дисциплина ще ти се отрази добре.

Тя излезе бързо от стаята и тръшна вратата след себе си.

СССР

Днес успя да седне на ръба на леглото.

Вече почти не изпитваше болка. Зарастващата кожа на раните му взе да се опъва и той усещаше как лицето му променя формата си като обелената кора на дърво, която израства наново.

Таня още не му позволяваше да се види в огледало.

— Почакай да ти порасне брада, зек. Не се тревожи. Още си хубав младеж.

Но не можеше да говори. Усещаше езика си като дървена закачалка и през изпочупените зъби от устата му излизаха само шипящи звуци. Гласът му беше станал като на кретен, като на пълен идиот. Мразеше да се слуша, затова повече мълчеше.

Изправи се колебливо на крака и му се зави свят. Таня протегна ръка да му помогне, но той поклати глава.

— Добре съм.

Тя проследи с тревожен поглед няколкото несигурни стъпки, които той направи. Боляха го всички стави; изведнъж го налегна умора. Подпря се на стената и отправи неясен поглед през прозореца. Снегът продължаваше да вали; снежинките танцуваха зад мръсните стъкла на прозорците.

— Хайде, стига ти толкова — загълча Таня. — Не си ли доволен вече? Лягай бързо в леглото.

— Искам да видя.

Тя започна под нос да нарежда цветисти руски псувни.

— Ох, това дете и суетата му. Иска да види дали е още хубаво момченце. Глупаво хлапе. Забрави лицето! Ела веднага в леглото!

Тя се опита да го задържи, но той издърпа ръка и се заклатушка през единствената стая в къщата. В ъгъла над чешмата имаше огледало. Доближавайки го, Джоузеф бе обзет от панически страх. Докопа се до мивката и се подпря на нея, силно задъхан от усилието. После вдигна лице и погледна в огледалото.

— Боже Господи!

Таня захлупи очи и издаде остър стон.

Това не е неговото лице. Това е маска, при вида на която децата да пицят от страх. Брадата нямаше да скрие ужасните наранявания. Дясната страна бе дълбоко хлътнала. Челюстта беше изкривена на една страна, от което устата му бе заприличала на озъбена мечешка муцуна. Долната устна, разкъсана от куршума и закърпена от Таня, не покриваше зъбите. Отвори уста. От дясната страна венецът му беше почти оголен. Разкъсаният език като че ли нямаше връхче. Ето защо не може да изрича думите както трябва.

Шевовете още синееха. Белезите бяха обезобразили лицето му до такава степен, че носът му се бе извил на една страна. Джоузеф имаше измъчен вид, а косата му, толкова години бръсната до кожа, растеше на всички посоки в странни форми и се бе прошарила от слепоочията до брадичката.

Само очите — тъмни и тревожни — бяха такива, каквито ги помнеше.

Дълго време не проговори; стоеше и гледаше гротескната маска, зад която ще трябва да живее до гроб. Най-сетне изпъна гръб и се обърна към Таня.

— Права беше — рече той, като се стараяше да изрича думите ясно. — Правиш прекрасни шекове.

Таня отхвърли длани от лицето си, което беше зачервено и обляно в сълзи.

— Направих, каквото можах, зек.

— Зная, Таня.

— Лицето ти беше на пихтия. Не можех да извикам лекар, а и в болницата не можех да те заведа...

— Зная.

Той протегна ръце към нея и я прегърна.

— Справила си се чудесно. Благодаря ти.

Тя се засмя през сълзи.

— Какво любезно момче си ти. Аз му закърпвам лицето като чорап, а той ми благодари.

— Ти ми спаси живота. Мога да живея с такова лице.

Кръстът ѝ беше широк, силен. Тя също го прегърна. После го отблъсна и отри очите си.

— Ще трябва да свикнеш с него, зек. Нямах друг избор.

ГЛАВА 4

АНГЛИЯ

Катарина седна там, където ѝ посочиха — на твърдата дървена пейка до кантара за багаж на гара „Виктория“. Изглеждаше много помалка от петнадесетте си години. Беше облечена с дрехите, с които монахините бяха настояли да пътува — сива ученическа блуза и сако. Босите ѝ колене, които се подаваха над зацапаните бели чорапи, бяха замръзнали. Бе пъхнала големия куфар под краката си. Държеше малкия в скута си и така се бе вкопчила в него, сякаш той беше единствената сламка, която я свързваше със собствената ѝ самоличност.

Глъчката на гарата ечеше наоколо като гръмотевичен тътен: колички за багаж, забързани стъпки, извисяващи се гласове. До преди два дни никога не бе попадала в тълпа. Ако по време на пътуването не бе установила, че никой не се интересува от нея, тази какофония щеше да я подлуди.

Седеше там, изоставена като забравен пакет или изгубен чадър. Едно нищо. Беше прашинка в целия този шумен, блъскащ се, бърборещ, забързан свят наоколо.

Вече не помнеше колко километра измина през последните два дни. Знаеше само, че е оставила всичко познато зад себе си.

Преди много време роднините ѝ я качиха на влака в Брешия. Привечер същия ден пристигна в Милано. Посрещнаха я монахини, които я заведоха да пренощува в католическото общежитие в центъра на града, но грохотът от уличното движение и обзелите я страх и ярост ѝ пречеха да заспи.

Влакът за Лондон бе много по-голям и в купето пътуваха още петима пътници. Първо пътуваха през Италия, после през Франция, а зад прозорците на вагона се нижеше безкрайна върволица от градове и поля, поля и градове.

В Париж спряха за няколко часа. После отново се загледа в безкрайната върволица от градове и поля, поля и градове — час след час, километър след километър пред погледа ѝ се откриваше безкраен пейзаж, който най-сетне потъна в пурпурния здрач.

Когато пристигнаха в Дувър — вече се намираха в страната която я осиновяваше — едва гледаше от умора. И тук я чакаха монахини, този път англичанки, които я отведоха да спи в малко общежитие в покрайнините на града. Там бе център на нежно внимание и любопитство. После прекара още една нощ в непознато легло, под грохота на непознато улично движение.

Много рано тази сутрин я качиха на влака и в седем и тридесет тя пристигна на студената и шумна гара „Виктория“. Тук нямаше монахини. Никой не я посрещна, ако не се брой забързаният началник-гара, който я настани на тази пейка да чака, като най-изрично ѝ забрани да отива където и да било.

Оттогава седеше тук.

Минаха група мъже — същински карикатури на типични англичани с костюми на тънки райета, бомбета и свити чадъри. Проследи ги с поглед. Дали баща ѝ се облича така?

Отново я обзе усещане за нереалност. Сякаш пропадна в някаква дупка и се забрави — взряна в неспирно преминаващите крака, които забързано топуркаха нанякъде и очевидно имаха къде да отидат. Толкова много крака. Дълго време ги съзерцава унесено, докато най-сетне осъзна, че два от тях обути в лъснати обувки от черна кожа, са застанали пред нея. Сърцето ѝ подскочи и тя вдигна поглед. Мъжът беше на средна възраст и имаше плоско, безизразно лице. Беше облечен в тъмносива униформа и носеше шапка с козирка, която сега бе повдигнал за да я огледа внимателно. Това в никакъв случай не е баща ѝ.

— Госпожица Катарина Киприани?

Тя кимна.

Той протегна ръка да вземе куфара ѝ.

— Нека взема багажа ви, госпожице.

Катарина сграбчи куфара отбранително.

Мъжът се взря в неразбиращото ѝ лице.

— Говорите ли английски? — усъмнен, попита той.

Тя отново кимна, без да проговаря.

— Казвам се Уолас. Аз съм шофьорът на господин Годболд. Трябва да дойдете с мен — внимателно каза той. — Ще ви закарам у дома.

Седна отзад. Уолас не обели и дума, нито пък тя. Потъна в дълбоката кожена седалка, от която трябваше да се надига, за да гледа през прозореца.

Никога през живота си не бе виждала градски улици. Оказа се неподготвена за мащабите на Лондон, както и за морето от коли, сред които се движеха. Мислеше за огромните богатства, необходими да построиш и да притежаваш всички тези сгради, които се извисяваха наоколо. Сред тях се мяркаше реката, която криволичеше, широка и сива, през сърцето на града, а над нея се виеха мостове.

Шофьорът посочи една сграда.

— Там работи господин Годболд.

Тя зяпна удивена.

— Какво е това?

— Уестминстър, госпожице. Английският парламент.

Катарина се обърна назад, за да разгледа отдалечаващото се здание. Припомни си думите на Тео. „Каквото и да мислиш за него, той е богат и влиятелен мъж. Той ще се погрижи пламъкът ти да блесне ослепително.“ Тази сграда беше величествено доказателство за власт и богатство.

Минаха покрай голям парк. Листата на дърветата бяха окапали, но тревата още зеленееше. Облечени в палта, които да ги пазят от студения вятър, по един или по двама разни хора язدهа коне. Покрай парка се виеха улици с дървета от двете страни и с красиви бели къщи, чиито входове бяха украсени с колони, а от тротоара ги отделяха орнаментирани черни огради. Катарина веднага разбра, че на това място живеят най-богатите хора. До бордюра бяха паркирани лимузини, грамадни като онази, в която се возеше тя. Колата спря и момичето подскочи. Уолас слезе и ѝ отвори вратата.

— Пристигнахме, госпожице.

Бентлито бе спряло пред триетажна къща, боядисана в бежово, със зелена врата, която се отвори. Една не много млада, пълничка жена с бяла престилка слезе по стълбите и се приближи към нея.

— Заповядайте, госпожице. Уолас ще се погрижи за багажа.

Първите ѝ впечатления от къщата бяха, че е висока и топла. Докато вървеше след икономката, ѝ се струваше, че се смалява все повече и повече. Навсякъде имаше разкошни цветя: алени лалета, поставени на лакирана китайска масичка; бели лилии — на мраморната полица на една камина; огненожълти гладиоли на един скрин. Те се плъзгаха пред замрежения поглед на Катарина заедно с всичко останало в този дом. И през ум не ѝ минаваше, че цветята може да са поставени по случай нейното пристигане.

По дълъг коридор я отведеха в красива стая, която приличаше на кабинет. Но вътре нямаше никой.

Икономката посочи дивана.

— Можете да седнете тук. Госпожа Годболд няма да се бави много. Тя е на езда в Роу.

Неразбиращата физиономия на Катарина като че ли подразни жената и тя се намръщи.

— О, няма значение. Просто почакайте. Разбирате ли ме? Чакайте тук. И не пипайте нищо.

Тя излезе и вратата хлопна подире ѝ.

Катарина седна. Сърцето ѝ пърхаше като птичка в кафез. Тя приглади роклята си и прекара пръсти през косата си, мислейки си, че сигурно изглежда мръсна и изпомачкана.

В дъното на стаята, пред стъклените врати, които водеха към градината, имаше пиано. Това беше истински роял, а изрисуваният му капак беше повдигнат. Аромат от рози удавяше миризмата на восък. На масата, сред снимките в сребърни рамки, имаше цяла купа с цветя. От пръв поглед човек разбираше, че стаята е обзаведена по женски вкус в разкошно кадифе и сатен. Всичко беше изрядно, чисто и подредено. Катарина се досети чия стая навярно е тази.

Затвори очи и пред погледа ѝ запрепусаха гледки от пътуването. Поля и градове, мрак и слънчева светлина, огромни тълпи и безлюдна шир. Припомни си Теовото лице по време на последната им среща, в болницата за белодробни заболявания в Арко — бръчките се врязваха дълбоко в лицето му, а косата му бе съвсем побеляла и оредяла. Още тогава знаеше, че може би никога повече няма да го види, но сега тази мисъл изпълни очите ѝ със сълзи.

Шумът от нечии бързи стъпки я накара да подскочи и спомените се разпиляха. Вратата рязко се отвори и в стаята влезе жена. Като

откри, че се взира в две хлътнали, но ясни сиви очи, Катарина застина като истукана.

Жената бе облечена в дълъг брич за езда в цвят екрю и носеше лъскави черни високи ботуши, чиито носове бяха опръскани с кал. На тесния ѝ черен жакет също се забелязваха петънца кал. Над копринения бял шал, вързан на шията ѝ, се виждаше лицето ѝ — скулесто, изискано, с подчертано дълъг нос. Устата бе тънка и не се усмихваше. Веждите се бяха извили нагоре в презрителна чупка. На главата си имаше малка кадифена шапка, която свали и остави на масата до ръкавиците и камшика за езда със сребърна дръжка. Жената дълго продължи да изучава Катарина мълчаливо.

— Колко добре знаеш английски?

— Малко.

Тя се приближи до момичето. Катарина неволно се изправи. На ръст бяха еднакви. Като застана до нея, забеляза изключително гладката, досущ като порцелан, кожа. Под очите и в ъгълчетата на устните ѝ имаше бръчици. Бе достатъчно възрастна да ѝ бъде майка, но годините не ѝ личаха. Миризмата на потен кон се смесваше с уханието на скъпия ѝ парфюм. Сивите очи напрегнато изследваха Катарина. Стори ѝ се, че този поглед я налапва и поглъща. Доста я притесняваше.

— Не дойдох да те посрещна. Реших, че е по-добре да пристигнеш без много шум.

— Като колет — тихо рече Катарина. — И да ме приберат слугите.

Веждите на другата жена се повдигнаха едва забележимо.

— Едва ли. Знаеш ли коя съм?

— Вие сте госпожа Годболд.

— Можеш да ме наричаш Ивлин. Аз помислих за твоето име. В тази страна то би звучало чуждестранно, претенциозно. Не мога да си позволя подобно нещо. Значи ще бъдеш Катрин. Кейт, за по-кратко. Кейт Годболд.

Девојката беше потресена.

— Името ми е Катарина!

— Било е в Италия. Но вече не се казваш така. Пристигаш в нов свят. Пред теб е нов живот.

— Но продължавам да съм си аз.

В сивите очи проблесна интерес.

— Говориш английски много добре. Произношението ти е малко твърдо, но с това ще се справим.

Ивлин хвана ръцете на Катарина и ги повдигна. Но не като проява на нежност. Разгледа ги старателно, а после обърна дланите.

— О, боже! — с погнуса възкликна тя.

Катарина много добре знаеше, че има мазоли, а и ноктите ѝ далеч не бяха чисти. Тя бързо дръпна ръце и ги скри зад гърба си.

Ивлин докосна оплетената черна коса.

— Ще трябва да направим нещо по въпроса. Приличаш на циганче.

Погледът ѝ се плъзна по ученическата униформа, изпомачкана и зацапана от пътуването.

— И ще трябва да напазаруваме някои неща. Но всичко това ще стане по-късно.

Тя отвори табакера и отривисто почука цигарата о капака.

— Дошла си тук за нов живот, Кейт. — Тя запали цигарата и издуха облак ароматен дим. — По-добре да си наясно с този факт още отсега. Колкото по-бързо се откъснеш от миналото, толкова по-добре. Ще те боли по-малко. С Италия е свършено. Няма вече Катарина Киприани. Ти си Кейт Годболд и твоят дом е тук.

Изтощена физически и психически, Катарина настръхна. Не знаеше какво посрещане да очаква, но със сигурност не такова категорично отричане на самоличността ѝ. Изправена в чуждата стая, впила пръсти в сивата училищна униформа, от това смъртно унижение очите ѝ се изпълниха със сълзи.

— Не можете да промените онова, което съм — зададено изрече тя.

— Не бъди толкова претенциозна. Та ти си още момиче.

— Аз съм човешко същество!

— Никой не го отрича. Изглеждаш малко объркана. Тук си за свое собствено добро, а не за нечия чужда полза.

— Толкова ли сте сигурна в това? — отвърна Катарина.

Ивлин се вгледа в нея замислено.

— Надявам се да не тръгваме с лошо от самото начало. — Катарина не знаеше този израз, но студеният, сякаш стъклен глас разясни значението му. — Обижда ли те нещо?

„Всичко — искаше й се да каже, — всичко, от първата безапелационна призовка в Италия до последните ви думи“. Но замълча.

— Ти сама направи промяната, Кейт. Сега си в нов свят. Трябва да промениш подхода. Имаш около месец тук, в Лондон, за да се аклиматизираш. После ще заминем на север и рано напролет ще започнеш училище.

— Защо ме накарахте да дойда?

— Какъв странен въпрос! — Ивлин се изсмя остро. — Роднините ти щяха да те изпратят да работиш във фабрика.

— Бях подготвена за това.

— Ами с твоя ум? Да стоиш оглушала край някоя машина и да виждаш как тя изпива живота ти?

— Не се плаша от работа.

— Но не си родена за това. Това е домът на баща ти. Чела ли си Библията, Кейт? Знаеш ли историята за Рут?

— Да.

— „Където ти идеш, там ще ида и аз, и където ти отседнеш, там ще отседна и аз; твоят народ ще бъде мой народ, а твоят Бог ще бъде и мой Бог.“ Оттук нататък трябва да разсъждаваш така. Е, може би не и по отношение на своя Бог. Не възразявам против това да съблюдаваш своята религия както намериш за добре. Смятам, че всеки трябва да реши сам този въпрос. Всички останали неща ще трябва да се променят, независимо дали това ти харесва, или не. Предполагам, че се питаш къде е баща ти. Сега е в Камарата. В Камарата на общините. Ще се върне следобед. Знаеш ли как изглежда той?

— Никога не ми е пращал снимка.

— Ела, Кейт.

— Не се казвам така!

Ивлин взе една снимка с рамка от масата.

— Можеш да я задържиш.

После пристъпи към нея и сложи снимката в ръцете й. Фотографията беше на млад мъж във военна униформа, сниман до раменете, и бе поставена в тежък сребърен обков.

— Това е баща ти. Снимката е правена малко преди да го заловят в плен. Точно преди да се срещне с майка ти и да създаде теб. Не се е променил много. Скоро ще се убедиш.

Катарина се втренчи в образа с празен поглед.

Ивлин помълча за миг, а после добави:

— Не знаех за твоето съществуване, преди роднините ти да ни пишат. Новината ми дойде като гръм от ясно небе.

— Никога ли не ви е казал?

— Не.

Катарина по-скоро долови интуитивно, отколкото чу яростта, която се криеше зад едносричната дума. Вдигна поглед.

— Може би му се е изплъзнало от ума.

Ивлин се подсмихна.

— Говориш английски наистина много добре, а? Не става въпрос само за думите и окончанията. Успяла си да усвоиш изкуството да казваш едно и едновременно с това да изразяваш друго. Това е голямо постижение в овладяването на чужд език. — Тя смачка цигарата в един пепелник. — Няма да се опитвам да оправдавам действията на баща ти пред теб. Или пък да се старая да ти ги обяснявам. Съмнявам се, че бих могла. Той е твой баща. Ако имаш някакви въпроси, трябва да ги зададеш на него.

— За да го накажете ли ме докарахте тук?

Разбра, че е уцелила болното място на Ивлин, защото порцелановите ѝ страни пламнаха. Ефектът беше наистина красив. Сети се за един израз, който беше прочела в учебника — „английска роза“. Тази роза имаше остри бодли.

— Забележката ти е злонамерена и обидна.

— Това беше въпрос, а не забележка. Вие, а не баща ми ме докарахте тук. Това ми е ясно. Но още не мога да разбера защо.

Ивлин си пое дъх.

— Наистина си дъщеря на Дейвид. Имаш същия ум като него. Можеш ли да яздиш?

— Не разбирам.

— Можеш ли да яздиш кон?

— Не.

Ивлин махна отривисто с ръка.

— Госпожа Дейвис ще те заведе в стаята ти.

Това беше заповед „свободно“. Икономката чакаше на вратата.

Катарина запрехвърля наум научените думи. Превзети благодарствени слова, изпълнени с безкористни чувства.

— Имам някои документи за вас в куфара си — каза тя.

— Госпожа Дейвис ще ми ги донесе по-късно.

Пълничката икономка я чакаше в коридора, а покритото ѝ с дебел слой лой лице беше съвсем непроницаемо. Здравно притиснала към гърдите си обкичената със сребро снимка, Катарина се остави да я заведат в стаята ѝ.

СССР

От ден на ден той заякваше и се движеше все повече и повече. Вече ѝ помагаше в домакинската работа. От движението крайниците му заякваша. Постепенно изпълваше дрехите, които му бе дала — явно бяха принадлежали на доста по-едър мъж. Мисълта му вече се избистряше. Попита я за лагера.

— Там няма нищо — кратко отвърна тя. — Затвориха го. Нищо не остана. Дори бодливата тел отнесоха. Никой не остана в тая вонлива дупка. Да не беше ти, и аз отдавна да съм си отишла.

— А затворниците?

— Разправят, че онези, дето ги откараха пазачите, са ги разпратили по домовете им с благословията на Никита Хрущов. Около седемдесет са изчезнали. В нощта, когато ги разстрелваха, плаках за тях. Когато вече не можех да издържам, излязох да видя дали някой не е успял да се измъкне. И така те намерих тебе, проснат в снега като пън, покрит с лед и кръв. Помислих си, че водката ми е омотала главата. — Тя изведнъж се засрами. — Винаги си ми бил любимец. Знаеше, нали?

— Да — излъга той.

— Съдба беше това, че точно ти беше единственият оцелял. Съдба.

— Да — съгласи се той.

— Винаги си бил най-красивият.

— Не остана много от моята хубост, Таня.

Тя взе ръката му.

— Очите ти са много красиви. Тях куршумът не е променил. Жените ще продължават да те искат.

Джоузеф изкриви лице в гримаса, която беше най-близкото подобие на усмивка, на което беше способен.

Земята беше скована от зимата. Снегът бе натрупал преспи до перваза. Джоузеф метеше пода, миеше чиниите, прокара пъртина до купчината въглища на двора. Всеки ден изхвърляше сгурията от печката — тяхното сърце; всеки ден мъкнеше безценните черни

кубчета и я пълнеше догоре. Таня го наблюдаваше как работи, преценяваше доколко се е поправил и колко сили има.

Един ден младата жена напали печката до почервяване и сложи на капака огромен меден чайник.

— Смърдиш, зек, че и аз смърдя. Ще се къпем.

Бяха необходими осем чайника, за да се напълни поцинкованата вана. Цялата къща се изпълни с облаци пара.

Таня се разсъблече, без да му мисли. Тялото ѝ беше бяло като мрамор, а под млечната кожа прозираха вените ѝ. Зърната на увисналите ѝ гърди бяха младежки, като на нераждала жена. Между едрите ѝ бедра стърчаха гъсти тъмни косми. За фигура и дума не можеше да става, но при вида на голотата ѝ сетивата на Джоузеф дивашки се разтанцуваха.

— И ти — нареди тя и потъна във ваната. — Горещата вода не трябва да се прахосва.

Той свали дрехите си и се намърда при нея. Ваната беше малка, водата ужасно пареше, а близостта с Таниното тяло беше зашеметяваща. Прималя му. Тя насапуниса тялото му. Ръцете ѝ го изследваха с нежна прямота. Изведнъж у него се събудиха желания, които не бе изпитвал от години. Допирът го накара да изреве.

— А! — възкликна тя с тихо задоволство. — Отново си заякнал. Много добре. Сега ти ме изтъркай.

Връчи му сапуна. Когато докосна кожата ѝ, ръцете му се разтрепериха. Хлъзгава, гладка и мека, тя беше самият рай. Младата жена се гърчеше във ваната и се кикотеше. Под годините и сланината се таеше хубаво младо момиче. Грозотата криеше напорист млад мъж.

После, зачервени от горещата вода, те се любиха радостно, дивашки. Джоузеф се страхуваше силите да не му изменят, но опасенията му бяха напразни. Когато свършиха, на него му се виеше свят, а тя плачеше. Отново и отново целуваше обезобразената уста и шепнеше:

— О, зек. О, любов моя.

АНГЛИЯ

— Ти несъмнено искаш да се изкъпеш — твърдо заяви госпожа Дейвис.

Катарина стоеше наред стаята, заслушана в шума от течаща вода, който се дочуваше отгътък. Страхуваха се да не оцапа тази блестяща от чистота къща. Да се страхуват, като нямат друга работа! Такава стая през живота си не бе виждала. Толкова изящна и чиста бяла стая, цялата в дантели.

— Ще трябва да се оправяме на английски — отбеляза госпожа Дейвис, — защото аз не знам италиански. — Тя произнесе думата „италиански“. — Разбираш ли?

— Говоря английски.

Госпожа Дейвис я изгледа подозрително.

— Тогава какво е това? — попита тя и посочи с пръст.

— Легло.

— А онова?

— Скрин.

— А онова там?

Това грубо препитване раздразни Катарина и тя сви рамене.

— Доста противно плюшено животно.

— Не е необходимо да ставаш груба, моето момиче. Това е мече, специално купено за теб от госпожа Годболд, при това едно много хубаво мече.

Катарина впери безизразен поглед в играчката.

— Та значи говориш английски. Добре. Тогава, ако искаш да разопаковаме нещата ти?

— Мога и сама — отвърна Катарина, но всъщност въпросът не съдържа подкана.

Без да ѝ обръща внимание, жената отвори първия куфар. Докато разгъваше и окачаше дрехите на закачалки, тя критично оглеждаше всяка поотделно.

— Ти, миличка, май никога не си имала майка? — критично попита тя.

— Не.

— И сама си си избираща дрехите, така ли?

В гласа на икономката долови такава нотка, от която ѝ призля.

— Какво ми има на дрехите?

Госпожа Дейвис изсумтя презрително.

— Ами, то не е моя работа да се изказвам по въпроса.

— Е да, но се изказвате.

— Ммм, да, така да се каже. — Тя бе извадила от куфара сутиен и го полюляваше на пръста си. — Представям си дете като теб да носи такава нещо. Ти за каква се мислиш? За Джейн Ръсъл? Свестните млади момичета не носят такива работи.

— А защо не?

— Прекалено си малка.

— А на колко години трябва да бъда? — сухо попита Катарина.

— Боже мили, а това пък какво е?

Черната кожена рокля беше най-скъпата покупка в живота ѝ. Видя я в магазин за дрехи втора употреба в Сало и направо се влюби в нея. Отпред се закопчаваше с тежък цип, имаше метални шипове на раменете и ресни на ръкавите. Момичетата в „Дивите“ с Марлон Брандо носеха точно такива рокли, които се струаха на Катарина олицетворение на фаталния чар. Месеци наред бе събирала пари за тази дреха. Изумена от вида ѝ, госпожа Дейвис я разглеждаше най-старателно.

— За бога, откъде си изнамерила това чудо? Къде я носиш?

— Когато излизам.

— Когато излизаш? С разни моторджийски банди? Мисля, че си гледала прекалено много мръсни американски филми, моето момиче.

— Роклята ми отива.

— Но е евтина и просташка!

Катарина се изчерви.

— Ще ида да се изкъпя.

— Добре ще направиш. Ей сега ще дойда да ти измия косата.

— Не искам вие да ми миете косата — отсече момичето.

Госпожа Дейвис изсумтя и заяви:

— Дали искаш, или не искаш, няма никакво значение, скъпа моя. Във всеки случай, поне засега. Направо да не повярва човек.

От масивните медни кранове се лееше гореща вода и над ваната, поставена върху крачета от кован метал, се виеше пара. Катарина се

разсъблече и влезе в нея. Сапунът имаше осмоъгълна форма и такъв сладък аромат, че тя притвори очи и вдъхна цветното ухание. Беше силно пенлив и сякаш носеше физическо усещане за лукс. Девојката си спомни как мизерно се къпеше у дома.

Във водата тялото ѝ изглеждаше бледо. Това несъмнено беше истинско женско тяло, чиито напъпващи гърдички бяха увенчани с тъмни като боровинки зърна. В извитите като лира хълбоци бе очертан тъмният триъгълник на нейния пол, който всеки месец с гордост доказваше способността на утробата ѝ да носи дете.

Продължаваше да се ядосва. Какво право има тая дебелана да я съди? Ще се облича както си иска. Не носи детски дрехи, защото не е вече дете. Вече е възрастен човек и в Италия никой не отричаше този факт.

„Прекалено си малка.“ Прекалено малка за какво? Бяха изминали много години, откакто вече не е малка. Водеше свой живот, сама решаваше къде да отиде и кое как да направи. Нямахше никакво намерение да се отказва от тези неща сега. При цялата арогантност и богатство на Ивлин Годболд, тя е не по-малко жена от нея.

Госпожа Дейвис се втурна в банята.

— Ще направим разчистване. Изобщо не виждам как госпожа Годболд ще те остави да носиш каквото и да било от цялата тази сбирщина.

Вместо да се защити, Катарина вдигна пламнал поглед към икономката.

— Защото съм прекалено малка ли? — остро попита тя.

Очите на по-възрастната жена се плъзнаха по тялото ѝ.

— Виждам, че не си дете. Но не си и възрастна. Всичко си има граници. Пък и половината дрехи са на дупки.

— Та аз сама съм ги направила!

Госпожа Дейвис стоеше на чешмата и пълнеше кана на цветя, внимателно смесвайки топлата и студената вода.

— В тази къща не носим дрехи с дупки по тях. Госпожа Годболд каза, че ще те заведе на пазар. Тъй че и без това няма кой знае какво значение. — Тя изля водата върху главата на Катарина и взе шампоана.

— Каква красива коса, но толкова сплъстена! Освен това изглежда така, сякаш сама си я подстригваш. — Катарина почувства

как пръстите на другата жена се ровичкат из косата ѝ. — Е, поне нямаш квартирантчета. Това е цяло утешение.

Девојката стисна зъби.

— Да не мислите, че имам паразити?

— Паразити? Сигурно си погълнала някой речник. Като те гледам, не бих се изненадала, ако изскочи някоя гнида. Ще трябва да идеш един-два пъти на фризьор, но засега и това ти е достатъчно. Затвори си очите! А така. Само виж каква стана водата!

Час по-късно госпожа Дейвис я остави да лежи в леглото, увита в бял хавлиен халат. Косата ѝ бе безмилостно опъната назад, а кожата ѝ бе пламнала от усиленото жулене. Сега трябваше да спи, но нервите ѝ бяха опънати до краен предел, а крайниците ѝ бяха схванати.

Госпожа Дейвис бе поставила снимката на баща ѝ на тоалетната масичка и Катарина се обърна да я погледне. Оттам я гледаше красив, приветлив мъж. Не намираше никаква прилика между неговите черти и своите. Беше с фуражка и нахалният му поглед се взираше право в нея. „Ах, копеле такова!“ — отегчено си рече Катарина.

Неусетно бе заспала. Тъкмо преди да заспи, в съзнанието ѝ отекна леденият глас на Ивлин Годболд: *Няма вече Катарина Киприани. Ти си Кейт Годболд и твоят дом е тук.*

Събуди се, обхваната от панически страх, и в първия момент не можа да разбере къде е. Стана и дръпна завеските на къдрички, които госпожа Дейвис бе спуснала. Беше ранна привечер. Отсреща се виждаше паркът, тъмен и някак страховит, а червеният диск на слънцето беше надвиснал над дърветата. Катарина се намираше в Лондон, в къщата на непознати богаташи, а от порутеното имение на брега на езерото Гарда я делеше цял един живот.

Чия ли е била тази стая? Дали преди нея тук е живяло друго момиче? Беше обзаведена като за принцеса — дори и най-малката дреболия беше изискана и излъчваше женственост. Край леглото в купа бяха аранжирани живи момини сълзи. Сладкият им аромат заглушаваше дори уханието на нови чаршафи и ново дърво.

Всичко в тази стая беше ново. Ивлин Годболд нямаше свои деца. Преди Катарина в тази стая не беше влизал никой.

Дали са я приготвили за „Кейт Годболд“? Дали жената с тесните устни и леденосивите очи е разпоредила да я подредят за пристигащата гостенка?

Катарина си спомни всичките години на самота и срам, когато никой не ѝ обръщаше внимание. Така болезнено бе мечтала да се отърве от всичко това! И какво излезе?! Да я къпят и да я решат като живата кукла от кукленската къща на една бездетна жена?

Изведнъж осъзна, че скоро ще се срещне с баща си и тази мисъл прониза сърцето ѝ като с нож.

Скоро ще има възможността да го погледне в очите. Ще може да му каже всички неща, които още от малка изгаря от нетърпение да му захвърли в лицето.

Обзе я нервна възбуда и разтреперена, тя се обърна и започна да се облича. Без да иска, посегна точно към дрехата, която предизвика острите забележки на госпожа Дейвис — черната кожена рокля. Във всеки случай — поне според Катарина — от всичките ѝ дрехи тази най-много приличаше на дрехите на възрастните жени. Беше зашеметяващо тясна в ханша и очертаваше стегнатия ѝ задник. Остави ципа разтворен чак до гърдите, които, повдигнати от сутиена, агресивно стърчаха под тънката кожена материя. Гладката ѝ бяла шия ярко контрастираше с черната рокля. Намъкна чорапи и обувки с високи токове и се погледна в огледалото.

Собственият ѝ образ беше тъмен и властен. Когато през лятото ходеше на кино в Сало с тази рокля, момчетата подсвиркваха след нея като фабрични сирени. Устата ѝ се изкриви. Баща ѝ ще си помисли, че е облечена евтино и просташки. Но по отношение на женствеността ѝ не можеше да има никакво съмнение. Тя не е кукла. Не е и дете. Нека поразмислят върху това.

Искрено доволна от постигнатия ефект, тя дръпна панделката и тръсна коси — разбърканите кичури падаха над очите ѝ както винаги.

— Убиец — прошепна тя. — Ти си убиец!

Започна да ровичка в чантичката, която беше крила най-старателно от госпожа Дейвис, защото в нея пазеше нещастните си останки от грим. Дума да не става, гримът също ще бъде изтълкуван като нещо евтино и просташко.

Никой не я бе учил как да го нанася. Това изкуство бе усвоила оттам, откъдето се бе сдобила и със самата козметика — от нещастни

чужди остатъци. Изхабеното червило бе принадлежало на една четиридесетгодишна жена и яркият му цвят истински ѝ допадаше. Изсъхналата спирала, която се бе опитала да съживи с малко зехтин, се напласти неравномерно по клепките ѝ. Но тя пет пари не даваше. Искаше да го оскърби, да го шокира. Да му покаже, че мястото ѝ не е тук, в тази девича бяла стая. Че може и да има просташки, евтин вид, но не е кукла. Не е дете.

Ходеше напред-назад пред огледалото и мърмореше злобно думите, които ще му каже. Сега вече изпитваше задоволство от факта, че е толкова интелигентна, и че има такъв богат речник на неговия език — купчина остри камъни, с които да го замеря. Обзе я напрежение, нервите ѝ се обтегнаха, сякаш бе заредена с електричество.

Над тихата улица се разнесе шум от автомобил и Катарина се доближи до прозореца. Сивото бентли стоеше пред външната врата и бръмчеше на бавни обороти. Като видя как вратата се отваря, Катарина се вкопчи в перваза. Появи се мъж в тъмен костюм. Той рече нещо на Уолас и колата отмина. Мъжът погледна нагоре към нейния прозорец.

Очите му бяха яркосини и имаха цвета на мастилото, с което тя пишеше в училище. Лицето му бе същото като онова на снимката — красиво, с трапчинка на брадичката. Само че това лице беше по-възрастно, косата на мъжа беше вече прошарена, а очарователната усмивка от снимката бе изчезнала. Очите му срещнаха нейните — в тях тя прочете напрегнато очакване, но не откри и капчица топлина.

Баща ѝ.

За миг застинаха, вперили поглед един в друг. Катарина вдигна ръка към гърдите си, сякаш да се опита да задвижи онемелия мотор на сърцето си. Лицето на мъжа придоби странно, почти болезнено изражение и той се скри във входната врата.

Катарина дочу гласа му, най-напред като далечно боботене, което се приближаваше по стълбите и полека-лека започваше да се чува все по-ясно.

— Не, ще я видя сега, преди вечеря. Справя ли се с английския?

— Говори добре — дочу Катарина отговора на Ивлин. — Направо невероятно. Според писмата от училището ѝ е учила английски само три години. Пишат, че е отлична по всичко. Всъщност,

доколкото разбирам онова, което се опитват да кажат, тя е блестящо дете. Може би дори нещо повече.

— В селско училище „блестящо“ не означава кой знае какво.

— Чакай само да я видиш. О, Дейвид! — В гласа на Ивлин се долавяше необичайно оживление. — Чакай само да я видиш. Наистина е прекрасна. Като картина на Ботичели. Защо не я искат?

— Може би ще разберем съвсем скоро.

— Няма нищо, което да не може да се промени напълно. Тя, разбира се, е съвсем незавършена. Но какъв потенциал има! Потенциалът е важен, Дейвид! Вече говорих... — Гласовете им заглъхнаха и тя дочуваше само сподавения им шепот.

— Добре, добре — нетърпеливо рече той точно пред вратата на стаята. — Това е твое владение. Мен там не ме меси.

Почука се силно и Катарина подскочи. Още преди да успее да отвори, баща ѝ бутна вратата и влезе в стаята.

Беше много висок — доста по-висок, отколкото очакваше — изглеждаше толкова огромен, че тя неволно отстъпи назад.

Изречението му все още беше болезнено. Това правеше смелото му лице странно уязвимо. Освен това нямаше очакваното от нея излъчване. Авторитетност, арогантност и самоуверена мъжественост — всички тези неща, с които бе сигурна, че той ще я посрещне, липсваха. Пред себе си виждаше само един неуверен човек на средна възраст, чиято уста се бе изкривила от спомена за болката.

За този миг бе мислила толкова пъти, бе си го представяла по всякакви най-различни начини. Сега той беше настояще и на нея ѝ се виеше свят.

— Боже мили — рязко рече той, измервайки я с поглед от глава до пети. — Не очаквах, че изглеждаш така.

— А какво очаквахте? — глухо попита тя.

Сърцето ѝ биеше толкова силно, че тя не можеше дори да диша както трябва.

— Нещо по-... детско.

— Не съм дете.

— Искаш да кажеш, че не искаш да си дете. Обикновено така ли се обличаш?

— Да, така.

За миг го обзе някаква неувереност и той стисна юмруци няколко пъти.

— Много приличаш на майка си. Като те видях на прозореца...
— Той млъкна, после повтори: — Също като нея си.

Втренчи се напрегнато в чертите на лицето ѝ, сякаш се опитваше да открие прилика със своето собствено лице, както и с онова на майка ѝ. Тя се питаше дали успява. Намръщаното му изражение полека-лека се стопи. Погледът му не беше нищо повече от най-обикновен мъжки поглед, който преценява алените ѝ устни, изхвъркналия ѝ бюст и впитата в ханша рокля. После устата му се отпусна и той се ухили. В самодоволната му усмивка освен презрение имаше и нещо друго. Нещо многозначително и цинично.

Изведнъж на Катарина ѝ се стори, че той бе търсил нещо, бързо го бе намерил и сега беше доволен. Дали се е надявал тя да изглежда така? Като че ли изведнъж му стана ясно; тя усети как увереността му започна да се възвръща. Сложи ръка на кръста си и каза:

— Майка ти не беше толкова щедра с грима.

Катарина усети как първоначалната изненада от срещата започва да утихва и старите чувства отново започват да изплуват на повърхността.

— Учудвам се, че помните.

— О, да, помня. Жена ми ме уверява, че изобщо не си глупава.
Вярно ли е?

— Не съм глупава.

— Тогава не се прави на глупачка пред мен. Никога.

Очите му отново се плъзнаха към деколтето ѝ. Сигурно така е гледал и майка ѝ, със същото нахално превъзходство.

— Тук не можеш да се обличаш така.

— А защо не?

— Приличаш на пачавра.

— На пачавра?

— *Una puttana*^[1] — преведе той на италиански.

Лицето ѝ пламна.

— Баба ти одобряваше ли тези дрехи?

Катарина стисна зъби.

— Беше прекалено болна, за да се занимава с това как се обличам.

— Разбирам. Само че в тази къща правилата се изпълняват много по-стриктно. Вече няма да се съобразяваш само със себе си. Сега си под моя покрив и ще се държиш както подобава. — Той погледна часовника си — тъничък златен диск, сгущен в златистите косми по китката му. — Както знаеш, аз съм едно от важните лица в тази страна.

— Зная.

— Сред първите хиляда по важност във Великобритания.

— Да, и? — Тя сви рамене умишлено арогантно.

— Важните лица имат врагове. Има хора, чиято цел е да ме унищожат.

— Защо?

Той закима кисело.

— Такава е парламентарната система. Всичко е игра, нали разбираш? Социалистите са наши врагове. Те биха използвали срещу мен всякакви средства.

— Аз съм социалистка — тросна се тя.

— Това е доста неподходящо в случая — сухо отсече той. — Съветвам те най-настойтелно да запазиш младежките си мнения за себе си. И никога не се появявай на обществено място в този вид.

— Ще се обличам както искам — натъртено заяви тя.

— Ще се обличаш както ти кажат — остро отвърна той. — И не искам да разговарям с непознати хора за мен. Всъщност, забранявам ти да го правиш. Независимо колко приятни и очарователни са. Дори ако ти предложат пари или... — Той затърси подходящата дума и понеже нищо не му идваше наум, хвърли нетърпелив поглед наоколо, а после добави: — ... някакви джунджурийки. Не казвай нищо. Просто им отговаряй, че много ти харесвам. И ти много ми харесваш. Това е. Нито дума повече. И най-вече, не признавай, че съм ти баща. Ясно ли е?

— От какво се срамувате?

Тя долови, че изведнъж му стана безкрайно неприятно.

— Не се срамувам от нищо, госпожице.

— Но явно се срамувате, иначе нямаше да ми забранявате да разговарям с хората за вас, пък дори и да ми предлагат пари или джунджурии.

Начинът, по който изрече последните две думи, го накара да потръпне. Лицето му придоби още по-ледено изражение.

— Не мисля, че си разбрала много добре какво имам предвид.

Тя се разтрепери.

— Не, разбрах. Разбрах, че ви е срам, че имате незаконородено дете. Но аз се срамувам от вас много повече, отколкото вие можете някога да се срамувате от мен.

Сините очи се присвиха от гняв.

— И какво точно искаш да кажеш с това?

Искаше да креци в лицето му; да му накреци всички думи, които цял живот е пазила за него. Но те сякаш се спъваха в гърлото ѝ, задушаваша я и тя мълчеше.

Баща ѝ я наблюдаваше внимателно.

— Предупредих те — тихо, но заплашително ѝ напомни той. — Не се прави на глупачка пред мен. Никога. Защото ще съжбяваш.

Момичето не отвърна и той се отправи към вратата.

— Ивлин!

Миг по-късно Ивлин влезе в стаята. Като видя Катарина, усмивката се изпари от лицето ѝ.

— Какво си направила със себе си?! — възкликна тя.

— Това ли е твоята мадона на Ботичели? — язвително попита Дейвид. — По-скоро прилича на моторджийска Мона Лиза.

Ивлин не отделяше поглед от черната кожена рокля, крециящото червило и оформените с черен молив очи. Сякаш не можеше да повярва, че безцветната скована ученичка е успяла да се преобрази в леконравна на вид девойка с кисела физиономия.

— О, Кейт!

На устните на Дейвид отново трепкаше презрителната усмивка.

— Очарователна е, нали? Това ли е за теб прекрасно? Само да си подаде носа навън в този вид и цялата Флийт Стрийт^[2] ще се изсипе в къщата ни. Ако искаш, можеш да закачиш и червен фенер на вратата.

Той излезе.

— Глупаво момиче — тихо промълви Ивлин.

Тя подхвана брадичката на Катарина и с четири резки движения избърса червилото с кърпичката си.

— Иди да си измиеш лицето. Няма да носиш грим, докато не пораснеш.

— Но...

— Върви.

Катарина се подчини, без много да си дава сметка защо го прави. От огледалото я гледаше собственото ѝ лице с кисело изражение и ярко червило, разплескано около устата ѝ. Бе се срещнала с баща си. След петнайсет години най-после бе имала възможността да го погледне в очите.

Излезе от банята с измито лице.

— Преоблечи се — заповяда Ивлин. — Сигурно си мислиш, че с тази рокля приличаш на възрастна. Това обаче не е вярно. Така приличаш на уличница.

— Сама съм си я купила! Със собствените си пари!

— Постъпила си много глупаво, като си похарчила парите си за това нещо. Още по-глупаво от твоя страна е да я облечеш при първата си среща с Дейвид. Искаш той да те уважава, нали?

— Пет пари не давам какво мисли за мен.

— О, съвсем не е така. Намъкнала си това, за да го отвратиш. Сега успя и се надявам да си доволна.

Катарина си спомни изненадата, изписала се на лицето на баща ѝ, спомни си и презрителния поглед. Да, точно това се бе стремил да предизвика. Но усещането не беше толкова удовлетворяващо, колкото бе очаквала. Този поглед беше унижителен. Той я бе омърсил. Изведнъж тя реши да скрие тази рокля и да не я облича никога повече.

— Не зная какви дрехи очаквате да нося — уморено отвърна тя.

Ивлин отиде до гардероба и го отвори. После огледа бързо дрехите, които висяха вътре.

— Откъде имаш тези неща?

— Когато можех, избирах ги сама. Останалите са ми подарени. От милосърдие.

— Не изглеждат много подходящи за теб.

— Икономката вече ме информира.

— Ела с мен.

Ивлин я поведе за ръка към своята спалня. След шока, който бе изпитала при срещата с Дейвид Годболд, Катарина изпитваше някакво странно усещане за безплътност. Подът сякаш се огъваше под краката ѝ като гъба. Защо не можа да каже онова, което искаше?

Стаята на Ивлин беше чиста и бяла като нейната. „Може би и себе си смята за кукла — рече си момичето. — Сигурно си мисли, че всички жени са кукли, плоски и безполови като нея.“

Ивлин отвори гардероба си и избра за Катарина вълнена пола и кариран пуловер.

— Облечи това. Сутиенът не ти трябва. Засега ти стига и потник. Вземи този.

Тя мълчаливо гледаше как девойката се съблича, а хладните ѝ очи изучаваха голото тяло без капка притеснение. Дрехите ѝ бяха меки и скъпи.

Когато Катарина се преоблече, Ивлин взе четката и започна да разресва оплетените кичури, надвиснали над очите ѝ. Девойката стоеше мирно и послушно. „Да поправим вида на куклата — помисли си тя. — Нека изглежда спретната.“

— Тялото ти е добре развито за възрастта ти — отбеляза Ивлин. — Но не е необходимо да подчертаваш този факт. Мензисът ти редовен ли е?

— Да.

— Болки имаш ли?

— Понякога.

— Девствена ли си?

Катарина се задави.

— Това не е ваша работа!

— Отсега нататък ти си моя работа. Всичко, свързано с теб, е моя работа.

Ивлин намести отново панделката в тъмната ѝ коса и я огледа.

— Имаш ли бижута?

— Средствата ми не се простират чак дотам, та да си купувам бижута — горчиво отвърна Катарина.

— И слава богу, ако съдим по вкуса ти към дрехите. По принцип не обичам децата да носят джунджурии. Но ти май вече си развила слабост към удоволствията на възрастните, така че можеш да вземеш това.

Тя извади перлен наниз от кутията и го сложи на шията на момичето.

Катарина загледа гердана с празен поглед.

— Пази ги — сухо рече младата жена. — Перлите са крехки.

Облечена в дрехите на Ивлин и с нейната перлена огърлица на шията си, на Катарина ѝ се струваше, че са ѝ пришили някаква нова самоличност. Сякаш думите на другата жена започваха да се сбъдват.

„Няма вече Катарина Киприани. Ти си Кейт Годболд и твоят дом е тук.“ Тя бе искала да изправи Дейвид Годболд пред собствените му злини, да го обвини в престъпленията, които бе извършил, но не й достигна смелост. Доплака й се.

Ивлин я хвана за ръка и обърна лицето й към огледалото. Макар Катарина да имаше тъмна кожа, а Ивлин — светла, въпреки разликата в годините, както и в почти всичко останало, дрехите ги правеха еднакви.

— Не се изгърбвай — строго й направи забележка Ивлин.

Катарина изпъна гръб. Отчаянието и гневът хвърлиха тъмна сянка върху сърцето й.

— Трябва всичко да ти се показва, нали? Как да стоиш. Как да седиш. Как да вървиш. Как да си изрязваш ноктите. Как да правиш косата си. Как да се обличаш. — Жената доволно огледа двете отражения в огледалото.

— Всъщност, вече имаш забележим напредък.

В очите й почти се четеше топлина. „Да не мисли, че е толкова лесно? — запита се Катарина. — Да не си мисли, че ще й стана дъщеря, като ме облече в дрехите си?“

— Мисля, че баща ти вече е възвърнал спокойствието си — рече Ивлин. — Вечерята скоро ще бъде готова. Хайде да слезем долу и да започнем всичко отначало. Слизаме ли?

[1] Проститутка (итал.). — Б.пр. ↑

[2] На тази лондонска улица са се намирали редакциите на най-големите английски вестници; нарицателно название за пресата. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 5

СССР

За един месец се любиха безброй пъти. Тя беше ненаситна, а той — неуморим. Плътската любов бе сякаш вихрушка, която се изви над пустинята от самотни години и ги понесе на крилете си.

Но на Джоузеф му предстоеше път, който отиваше много, много по-далеч от потната страст на Таниното легло.

— Никога няма да те забравя, Таня.

Видя как едрото ѝ лице, потънало във възглавницата, се промени.

— Какво искаш да кажеш?

— Не мога да остана при теб.

Тя не можеше да повярва на ушите си.

— И къде отиваш?

— Трябва да си ида у дома.

Тя се взря напрегнато в лицето му. После тъжно се усмихна. По очите ѝ прочете, че си мисли, че е разбрала.

— Детко, където и да идеш, всички отдавна вече те смятат за умрял. Тя се е оженила за друг, децата имат нов татко. Остави ги на мира. Така е по-добре.

— Трябва да замина, Таня.

— И след двадесет и четири часа КГБ ще те пипне и ще те прати в друг лагер.

— Там, където отивам, няма КГБ.

— А къде точно отиваш?

— На Запад.

Тя се засмя.

— Ти си луд.

— Там съм роден.

Очите ѝ се разшириха, обидени и невярващи.

— Ти си западняк?

— Да.

— И не си руснак?

— Не.

— Лъжеш. Говориш като руснак.

— Но не съм. Трябва да се върна там.

Таня се изправи, както беше гола.

— Как можа да ми причиниш всичко това?

— Съжалявам — вяло отвърна той.

— *Съжаляваш!*

Тя закричи из стаята, а едрото ѝ тяло се затресе. Джоузеф я чу да псува, да бълва всички онези мръсотии, с които се успокояваше.

— Аз те обичам! А кой друг ще те обича с това лице?

— Не зная.

Тя се върна при него и заби нос в лицето му.

— Като те видят, ще се съдерат да пицят — изръмжа тя. — Ти си урод. Само някой друг урод като теб може да те гледа, без да повърне.

Когато отново се приближи до него, яростта ѝ вече беше стихнала. Свинските ѝ очички се бяха зачервили, а устата ѝ жално висеше. Носеше бутилка водка и наля една чаша за двамата. Седна до леглото, яхнала стола наопаки.

— Не можеш да се покажеш на семейството си в този вид. Зная, че съм права.

— Да, права си.

— Тогава защо си отиваш? — умолително попита тя.

— За да взема онова, което ми принадлежи.

Таня дрезгаво се засмя.

— Да не би да имаш съкровище, което те чака на Запад?

— Заради това оцелях.

Тя се наведе напред и впи поглед в очите му. Бяха черни като маслини, но не плитки, както са някои тъмни очи. От страданието бяха станали дълбоки като бездна. Дълбоко, дълбоко в тези очи гореше пламък. Таня потръпна.

— Имаш очи на вълк, зек. Но не си вълк. Ти си просто едно дете.

Тя напълни чашата с водка.

— И как ще стигнеш дотам? Ще разпериш крила и ще прехвъркнеш?

— Ако трябва и на четири крака ще пълзя.

— Само че се надяваш моята малка кола да те откара донякъде,
а?

Той не отговори.

— Копеле такова. Никога не си ме обичал. Кога ще заминеш?

— Когато дойде пролетта.

Тя изсумтя. Но изглеждаше малко по-весела.

— По тези места пролетта идва късно, вълчо.

Тя се доближи до него и го прегърна — всеки от тях търсеше утеха и даваше утеха на другия. Тя го бутна по гръб и седна върху него, като обхвана слабините му със силните си бедра.

— Ние с теб взаимно се подмладихме. — Тя започна лекичко да се поклаща, търсейки отклик. Той бързо се възбуди и телата им се сляха. Очите ѝ блестяха. — Никога няма да ме забравиш.

— Не, няма.

Тя започна да се движи по-енергично, разклащайки застрашителното си, но нежно туловище.

— Добре ли ти е?

— Прекрасно е — шепнешком отвърна той.

— Ще се използваме докрай, вълчо.

Воден от онази удивителна сила, която се криеше в кльощавото му тяло, той се изви и я праметна настрани. Таня се заливаше от смях, а когато започна да я обладава, закрещя.

— Да — прошепна той, — ще се използваме докрай.

АНГЛИЯ

Пуловерите с висока яка бяха от кашмир, меки като облаци, в какви ли не пастелни цветове.

Продавачките се втурнаха към тях още със самото им влизане, както навсякъде другаде, където я водеше Ивлин. Пазаруването продължаваше вече десети ден, в резултат на което се натрупа такова количество дрехи, каквото Катарина не бе и сънувала. Тя оставяше жените да ѝ помагат и изобщо не се помръдваше, докато те се суетяха около нея и приглаждаха дрехите по тялото ѝ.

Ивлин седеше насреща и спокойно наблюдаваше. Цени изобщо не се споменаваха, но Катарина мерна един етикет. Тази сума далеч надхвърляше средствата, с които *поппа* и Тео биха живели няколко месеца.

Най-сетне на щанда се събра купчина от поне десет блузи и Ивлин изглеждаше доволна.

— Избери си три — подкани я тя.

Очакванията ѝ не се оправдаха и моментът съвсем не беше знаменателен. Катарина взе най-горните три, без изобщо да ги погледне.

— Тези.

Лицето на Ивлин сякаш се вкамени. Тя се изправи.

— Не можеш ли поне да се потрудиш да ги поразгледаш?

— Избрах си тези. — Катарина сви рамене, като се питаше в какво е сгрешила.

— Мислех, че ще ти бъде забавно да си избереш сама.

— Но те са съвсем еднакви.

Не искаше да бъде груба, но Ивлин очевидно се ядоса. Тънките ѝ пръсти барабаняха по щанда, докато чакаше продавачката да опакова пуловерите в зелено-златната хартия.

До тази сутрин Катарина не бе чувала за магазините „Хародс“. Никога не бе виждала такъв огромен универсален магазин, затънал във водопади от луксозни неща и купища богатства, с всичките тези блестящи, искрящи, греещи стоки, изложени толкова изкусително. Цялата обстановка създаваше у нея усещането за нещо едновременно

противно и престъпно, все едно се е натъпкала с шоколад. Но пак не можеше да се отърси от чувството за нереалност; струваше ѝ се, че нито една от тези вещи не е истинска; че всичко е просто бляскав мираж.

Докато се отдалечаваха от щанда, изражението на Ивлин беше все така каменно. На най-долното стъпало на ескалатора тя се закова на място така рязко, че следващите ги купувачи се блъснаха в тях. Обърна се към Катарина. Устата ѝ се бе изопнала в тъничка линия.

— Защо не ми каза, че тези пола не ти харесват?

— Просто казах, че всичките са еднакви.

— Не отговарят на вкуса ти, защото не са от черна кожа и нямат метални капси.

Катарина не отговори.

— Нарочно се държиш като бавно развиваща се. Стоиш като истукана и се взираш в нищото. Не се радваш на нито едно от нещата, които мериш. Нищо не ти харесва, нищо не те дразни. Държиш се като зомби.

Тъмните очи на момичето изведнъж пламнаха.

— Вие не се интересувате от моето мнение. Очаквате от мен да гледам по точно определен начин. Няма смисъл да казвам каквото и да било.

— И вместо това демонстрираш презрението си.

— Не изпитвам никакво презрение.

— Но не изпитваш и благодарност.

— Ако искате да знаете истината — тросна се Катарина, — много е трудно да се чувстваш благодарен, когато ти тъпчат в гърлото неща, които нито искаш, нито ти трябват.

Край тях се нижеше безкраен поток купувачи, но никой не им обръщаше внимание. Застанали на една крачка, те се взираха една в друга.

Раздразнението се изписа още по-ясно на лицето на Ивлин.

— А-ха. Нито едно от тези неща не те вълнува ни най-малко. Не изпитваш капка задоволство нито за миг.

— Не съм казвала такава неща.

— Не е и необходимо. Я ми кажи, в целия този магазин има ли поне едно нещо, поне нещичко, което да възпламенява твоето

въображение? Нещо, за което още като го погледна, си каза „Искам да го имам?“.

Катарина се огледа. Бяха застанали до витрина с изкусно осветени полици, на които бяха изложени кристални съдове, грейнали като замръзвал водопад. В огледалата зад уотърфордския кристал тя улови собственото си изражение, разцепено на две. Катарина — Кейт. Нито едната, нито другата; девойка със сериозни черни очи, които за първи път не гледаха изпод разбъркания бретон, който винаги ги закриваше. Вече не беше дрипава, но се чувстваше неуютно в странните дрехи, които ѝ бяха купили. Това не е нейният образ, но все пак ѝ е познат, като лицето на отдавна изгубен приятел, когото мярваш в тълпата.

— Е? Има ли такова нещо?

Катарина бавно се обърна.

— Да.

— Покажи ми го.

Тя я поведе мълчаливо. Отделът за кожени изделия имаше най-специфичната, най-скъпата миризма в целия магазин. Тя посочи с пръст.

— Това.

— Бележник?

Ивлин го взе в ръце. Беше красива вещ с подвързия от телешка кожа, а краищата на страниците имитираха мрамор.

— За какво ти е това?

— За да пиша в него.

— Какво искаш да пишеш?

— Разни неща. Мисли.

Ивлин го отвори и се втренчи в празните страници, сякаш бяха изписани с руни, които ще ѝ помогнат да разбере мълчаливото тъмнокосо момиче до себе си.

— Имала ли си дневници и преди?

— Да.

— В Италия?

— Да.

— Къде са те сега?

— Изгорих ги, преди да напусна дома.

Младата жена затвори бележника.

— Наистина ли искаш това нещо?

— Да.

— Тогава го кажи.

— Наистина го искам.

Ивлин занесе бележника на касата и го плати. Катарина я следеше с поглед — висока стройна фигура, която плува сред тълпата от хора. Гневът ѝ малко бе стихнал. Струваше ѝ се, че я разбира, но че Ивлин никога няма да я разбере.

Тя се върна с бележника и го връчи на момичето.

— Заповядай. Това е първото нещо, което си поискала да имаш.

— Благодаря — протичко отвърна Катарина.

Другата жена се взираше в нея.

— Ще имаш голям напредък, ако се научиш да се усмихваш, Кейт. Ела. Да отидем да обядваме.

Отидоха в „Мейфеър“, в малък ресторант, издържан в богато кадифе и махагон, със старинни сребърни прибори и изящни бели покривки на масите. Последва обичайната проповед за менюто. Катарина не обелваше и дума, а Ивлин обясняваше какво означават имената на блюдата, описваше кое как се приготвя, а накрая избираше за двете. Кланящият се келнер взе поръчката, а Ивлин се облегна назад и запали една от своите „Болкан Собрание“, което денем се случваше изключително рядко — недвусмислен знак, че напрежението ѝ още не е спаднало.

— Още от самото си идване ни подлагаш на непрекъснати психологически атаки, Кейт. Вече до гуша ми дойде.

— Не разбирам.

— Мисля, че разбираш. Откакто си дошла, над къщата ни сякаш е надвиснал черен облак.

— Не съм молила да идвам тук — тихо отвърна Катарина. — Нямаха право да ви пишат.

— Но ни писаха и ти дойде.

— Не защото нямах друг избор. И не съм обещавала да съм щастлива тук.

— О, пределно ясно ни показваш, че не си щастлива с нас, въпреки безкрайните усилия, които полагаме. Даваме ти много. А ти не отвърщаш с нищо. Разваляш всичко. Напълно развали и тази сутрин.

— Съжалявам.

— Мога да преглътна грубото ти отношение към мен. Но неучтивото ти поведение към баща ти е направо непростително.

Катарина начумерено извърна поглед.

— Не съм му казала нищо.

— Точно това имам предвид — остро отвърна Ивлин. — Не го и поглеждаш. Правиш се, че не съществува.

— Той не ме иска тук. Интересува го само дали няма вестникарите да чуят за мен.

— Тези приказки са ужасни!

— Но са верни.

— Имайки предвид произхода ти, очаквах малко повече признателност.

— Искате да кажете, че понеже съм бедна, трябва да примирам от радост, че пилеете толкова пари по мен?

Ивлин смачка изпушената наполовина цигара.

— Радвам се, че поне оценяваш, че цялото удоволствие не е никак евтино.

Катарина пое дълбоко въздух, като се опитваше да овладее ненавистта си.

— В началото ми беше много трудно да разбера защо харчите всички тези пари за мен. В семейството ми никога не сме разполагали с подобни средства. Не ми беше лесно да приема. Разстроих се повече, отколкото можете да си представите. В крайна сметка осъзнах едно — това е вашата игра. Аз съм играчка, а не участник в нея.

— Какво искаш да кажеш с тази дума „играчка“?

— Кукла.

— Това ли си мислиш?

— Не е ли така?

Трябваше да повиши глас, за да надвика шума от околните маси.

— Откакто съм тук, се забавлявате с мен. Водите ме на фризьор и й казвате как искате да ме подстриже. Водите ме по разни скъпи магазини, където ми мерят дрехи, които вие избирате.

— Ами, когато дойде тук, ти приличаше на дивачка. А и нямаше подходящи дрехи.

— Мъкнете ме по скъпи ресторанти и избирате каква храна да ям и какво вино да пия.

— Защото и представа си нямаш!

— Казвате ми как да седя на масата, как да държа ножа и вилицата...

Раздразнение набърчи високото чело на Ивлин.

— За бога! Опитвам се да те науча, Кейт. Още ли не си разбрала? Опитвам се да ти покажа.

— Опитвайте се да ме превърнете в нещо, което не съм и което никога не мога да бъда!

Келнерът сервира първото ястие и те замълчаха. Когато той се отдалечи, Ивлин се наведе напред и каза:

— Крайно време е да тръгнеш на училище. Мислех да изчакаме до започването на следващия срок, но сега разбирам, че съм сгрешила. Този твой мозък се нуждае от работа. На тялото ти му трябва гимнастика. Имаш нужда от момичета на твоята възраст. Може би те ще се справят по-добре от мен с оглаждането на грапавините в твоя характер. Следващата седмица ще заминем за Нортъмбърланд и ще можеш да започнеш занятия в „Сейнт Ан“ — училището, където съм учила и аз. Директорката ми е кръстница. Много ще ти хареса.

За миг в сивите ѝ очи припламна искра. После се стопи.

— Колко пъти да ти казвам, че вилицата не се държи така?

СССР

Наваля голям сняг. Седмица след седмица под ниското небе непрекъснато танцуваха снежинки. Но реката не беше замръзнала. Тъмна и забързана, тя течеше към Балтийско море.

Джоузеф се ориентираше по нея. Щеше да следва течението й чак до Рига, стига да се справи със затъntenите селски пътища, които вероятно сега са много несигурни, затънали в кал и киша, и ако не го спрат, за да му поискат документите, каквито той нямаше.

Ако стигне Рига, щеше да продължи по-нататък към едно печално село, разположено на печалния морски бряг.

Ако успее да се добере до това село, там щеше да се срещне с брата на Таня — Пьотр Николаевич. Пьотр Николаевич познаваше капитана на един рибарски кораб, който докарваше контрабандни стоки от Готланд. Щеше да плати на капитана с парите на Таня.

Шведите пристигаха с пълен кораб радиоапарати и телевизори, които улавяха шведски програми, високо ценени по цялото Балтийско крайбрежие. На връщане плаваха с далеч по-лек товар — съветски промишлени диаманти.

Джоузеф щеше да се качи за Бургсвик.

А ако стигне до Готланд, възнамеряваше да вземе ферибота до Оскарсхамн — шведски град на материка.

Имаше толкова много „ако“ в цялото начинание, че понякога Таня избухваше в смях, само като се сетеше. Но вълчите очи на чужденеца горяха с черен пламък, а в тялото му бушуваше енергията, която бе набирал през дългата зима.

— Вълчо, откъде знаеш, че парите още са там?

— Оставих ги там преди войната — отвърна той.

— В банка? Капиталистите са ги отмъкнали преди сто години!

— Не всички капиталисти са крадци. Швейцарските банки не мамят клиентите си.

— Всички банки мамят клиентите си — рязко отвърна Таня.

— Ами ако семейството ти е закрило сметката?

— Никой не знае за нея, освен мен.

— Ако не вземеш парите, ония шведи ще ти видят сметката, детко.

— Шведите са пацифисти.

— Брей, колко много знае туй дете за света — с иронична възхита отбеляза тя. — Знае то, че банките не лъжат, а шведите не режат гърла.

Опипа лицето му. Раните се бяха превърнали в твърди сребристи белези, поприкрити от прошарената рошава брада. Пълните ѝ влажни устни целунаха неговите.

— Не искам да отиваш там, вълчо. Не искам да умираш.

А в деня, когато той тръгна, тя плака така, сякаш никога нямаше да спре.

Целуна я за последен път и усети вкуса на солените ѝ сълзи — солени като пръските на Балтийско море, накъдето се бе запътил.

Не се обърна, докато излизаше от селото. Беше се превил над кормилото на москвича, съсредоточил вниманието си върху топящия се сняг, който плискаше под колелата.

Полека-лека, водени от ритъма на пътя, мислите му се насочиха към живота — към новия живот, към който най-сетне бе поел.

ГЛАВА 6

АНГЛИЯ

Уолас пристигна да я вземе с бентлито. Тя нито очакваше, нито пък искаше Ивлин или Дейвид да идват. Докато шофьорът товареше чантите ѝ, тя отиде да си вземе довиждане с госпожица Марш.

Госпожица Марш беше застанала до прозореца в кабинета си — слаба фигура на фона на яркосиньото небе.

— Е, Кейт, ще се разделим за лятото — рече тя.

— Да, госпожице Марш.

— Е, ти не се тревожи за изпитите. Погледнах предварително писмените ти работи. Справила си се блестящо. Както винаги, изпреварила си много връстничките си. Когато се върнеш, смятам да говоря с директорката дали не може да прескочиш една година и да се прехвърлиш направо в пети клас^[1]. Би искала това да стане, нали?

— Заниманията ми се струват лесни — сви рамене момичето.

— Заниманията ти се струват прекалено лесни, макар че започна по-късно от другите. — На устните на възпитателката трептеше странна усмивка. — Но не съм толкова сигурна за останалите неща. Училището в по-широк смисъл. Например хокея или пък атмосферата в пансиона. Дисциплината. Англия. Английският език.

— Оцелях — отвърна Кейт.

— И нима това е всичко? Аз също съм учила в това училище, Кейт, и то не беше много отдавна. Зная всичко за „Кода на почтеността“, според който е забранено да топиш другите момичета. Но така или иначе възпитателките дочуват това-онова. Наше задължение е да чуваме неща, които не трябва да чуваме, и да виждаме неща, които не трябва да виждаме. Теоретично от нас се очаква да разказваме на директорката всичко, което ни се струва по-сериозен проблем. Само че възпитателките също имат свой „Код на почтеността“.

Тя пристъпи напред и нежно положи ръка на рамото на Кейт. Девойката знаеше, че госпожица Марш я обича по свой начин. Но знаеше също така, че любовта ѝ никога няма да придобие материална форма и това бе едно от нещата, които ѝ помогнаха да оцелее през последните шест месеца.

— Зная някои неща за проблемите, които имаш. Не казвам, че всичко е твоя грешка. Децата са зловни, а младите девойки от добри семейства съвсем не правят изключение. Но ти си изпълнена с толкова ярост. Толкова страст има у теб. Трябва да се научиш да я обуздаваш.

Кейт бе навела глава, забола безизразен поглед в пода.

— Опитвам се — кухо отговори тя.

— Опитвай се по-упорито. Прекалената буйност е като отрова в кръвта. Яростният гняв изпива силите, човек ослепява и става слаб.

— Мразя това място — прошепна Кейт. — Направо ме побърква.

— Не се бори с него — също шепнешком каза госпожица Марш, навела лице към нея. — „Сейнт Ан“ може да ти даде толкова много. Ти не просто оцеля, Кейт, а постигна нещо много по-голямо. Ти като че ли спечели много през тези шест месеца.

„А нещата, които изгубих? — помисли си девойката. — А това, че заличавате моята самоличност и ограбвате онова, което бях, за да ме превърнете в нещо, което не съм?“ Но не каза гласно нищо.

— Знаеш как се отглежда съвършена роза, нали? — Госпожица Марш лекичко я стисна за рамото, сякаш за да усиле ефекта от думите си. — На буйния розов храст се присажда култивирана издънка. Ти имаш недостижими природни заложи. Притежаваш изключителна красота и невероятен ум. Но ако не ги усъвършенстваш, тези заложи ще останат недоразвити и не е сигурно, че ще ти служат. „Сейнт Ан“ може да те промени, ако ни позволиш. Приеми ни. Позволи ни да те превърнем в една от нас. — Тя отпусна ръка. Отстъпи назад и завърши: — А сега върви да се забавляваш.

На двора Кейт се сбогува с три-четири момичета, с които се бе сприятелила. Целунаха се, прегърнаха се и си обещаха да си пишат всеки ден през дългата лятна ваканция.

Училището беше вече почти празно. Наоколо витаеше лятна сънливост, кепенците на сивите сгради бяха спуснати, а игрищата — празни. Кейт се качи в бентлитото.

— Как минаха изпитите, госпожице Кейт? — попита Уолас.

— Добре, благодаря.

— Очаквате с нетърпение лятната ваканция?

— Да, благодаря.

С Ивлин и Дейвид заминаваха на гости в Сицилия, в крайбрежната вила на техни приятели. Нямахме никакво желание да отива там, не изпитваше дори любопитство. Никога не бе виждала средиземноморското крайбрежие на Италия. Нейната Италия беше страната на езерата и Алпите, на горите и планините. Утешаваше се, че поне няма да прекара лятото в „Грейт Ло“, където единственото бягство от непрекословно подчинения на кучетата и конете живот бяха голите ливади, по които вятърът бучеше страховито като оръдие. Намрази „Грейт Ло“ от самото начало. Зловещата постройка я отблъсна от пръв поглед и няколкото уикенда, които прекара там, бяха невъобразимо отегчителни.

Но на излизане от училищния портал най-неочаквано я обзе някакво странно чувство на облекчение, почти на радост, което изпълни цялото ѝ същество. Сякаш усетил вълнението ѝ, Уолас срещна погледа ѝ в огледалото. На обикновено безизразното му лице трептеше лека усмивка.

— Хубаво е човек да се махне, нали, госпожице?

[1] Последният клас от основното образование във Великобритания. — Б.пр. ↑

ШВЕЙЦАРИЯ

— Страхувам се, че това е невъзможно.

Банкерът се чувстваше крайно неудобно по няколко причини. Пред него на писалището имаше папка и той разглеждаше внимателно ту нея, ту ръцете си, ту което и да е друго нещо, само и само да не поглежда към мъжа пред себе си.

— Загубването на ключа е сериозен проблем. В такива случаи влизат в сила специални правила. Депозитът се обявява за замразен и банката не може без подходящи препоръки да...

Пръстите на Джоузеф се извиха като нокти.

— Всичко това вече ми го обяснихте, хер Емануел.

— Най-сериозният проблем е идентификацията. Този сейф не е отварян от... — Той запрелиства папката. — ... от двадесет години.

Джоузеф се бореше всячески да потисне отчаянието си. Сети се за Таня. *Капиталистите са ти отмъкнали парите преди сто години!*

— Моля ви, трябва да отчетете, че моето положение е изключение.

— Казвате, че през цялото това време сте били по трудови лагери зад Желязната завеса. — Очите на Емануел не се осмеляха да се издигнат по-високо от гърдите на Джоузеф, сетне отново се отклоняваха в друга посока. — Нещо като изпитание.

— Да — отговори Джоузеф със сух, дрезгав глас. Хер Емануел беше пълен човек с гладко лице. Съответстващият на ранга му кабинет бе обзаведен луксозно по швейцарски — с тъмни кафяви мебели и тежки завеси, които скриваха прозорците. — Нещо като изпитание.

— Аз лично съм склонен да повярвам, че сте този, за когото се представяте. Но сте влезли в Швейцария с пътни документи, които признавате, че не са ваши...

— Фалшиви са.

— Доста — с погнуса отбеляза Емануел. — Не искате да се обърнете към консула на вашата страна за редовни документи...

— Не.

— ... нито пък ни позволявате да се свържем с някой член от семейството, който би могъл да потвърди...

— *He!*

Тонът на Джоузеф бе достатъчно рязък, за да накара швейцареца да премигне объркано. Той си пое дъх. Беше жизненоважно да не губи присъствие на духа и да не показва колко е отчаян. Това съвсем би изкарало ума на другия мъж.

— Хер Емануел, погледнете лицето ми.

Банкерът вдигна глава с явно нежелание. В Швеция Джоузеф подряза съвсем ниско брадата, която Тания го бе накарала да си пусне. Сега белезите изпъкваха повече, но отдалеч на очи се хвърляше не брадата, колкото рошавата му коса. Без да иска, Емануел трепна, когато очите му се спряха на лицето на мъжа срещу него.

— Ранеха ме с едрокалибрен куршум в лицето — тихо обясни Джоузеф. — Мислеха, че съм умрял. Челюстта ми не бе наместена правилно. Шевовете бяха направени с домакински игла и конци. — Адамовата ябълка на Емануел подскачаше нагоре-надолу. — Семейството ми сигурно отдавна се е примирило със смъртта ми. Ако отново се появя в живота им, шокът ще бъде огромен. Особено в този си вид.

Емануел облиза устни.

— Кой знае, със специална хирургическа намеса...

— Необходимо ми е време да помисля за това. Както и за много други неща. Онова, което не искам, е да се окажа окупиран от интереса на обществеността, нито пък да се изправам пред хора, които не съм виждал от двадесет години. Никога не съм обичал да бъда обект на внимание, хер Емануел. Това бе една от причините, които преди много години ме накараха да си открия сейф в швейцарска банка. Смятах, че напълно мога да разчитам на поверителност от страна на мъже като вас.

Емануел се усмихна печално.

— *Ach, so!*^[1]

— Сега се нуждая от дискретност повече от всякога. Прекарал съм много години в среда, която толкова се различава от нормалната, че... — Той огледа уютния кабинет на Емануел. — Не се сърдете, ако ви кажа, че не можете дори да си представите. Събудих се като Рип Ван Уинкъл^[2] в свят, който изобщо не познавам. Дори автомобилите по улиците ми приличат на научна фантастика.

Спря, за да попие крайчетата на устата си с кърпичка. От усилието да говори ясно, брадата му се опръскваше със слюнки.

— Не ми беше лесно да избягам от Съветска Русия. Нямам свои пари. Трябваше да взема пари назаем от хора, които ги отделяха от залька си, а сега дори и те се свършиха. Но в този си вид няма да отида в никое посолство или консулство, още по-малко ще се тръсна на семейството си. Трябва да се добера до нещата в онзи сейф. Те са ми необходими, преди да направя каквото и да било.

— Разбирам проблема ви. — Емануел разпери пухкавите си ръце. — Надявам се, че и вие осъзнавате моя.

Силите на Джоузеф се изчерпаха. Обземаше го отчаяние.

— Нямам нищо друго на света — рече той с треперещ глас. — Там е всичко, което имам.

Лицето на другия мъж сякаш се обви в пелена.

— Ще трябва да ви повторя, че не мога да ви дам достъп до сейфа, преди да ми представите задоволително доказателство за самоличност.

Джоузеф се опита да запази спокойното изражение на лицето си, но в очите му имаше нещо, което уплаши швейцареца и той бръкна крадешком под писалището.

— Не ви трябва аларма — нервно отбеляза Джоузеф. После се изправи, а Емануел го проследи с уморен поглед, колебаейки се дали да му подаде ръка. Представи си как изглежда в очите на швейцареца с тези работнически ботуши, евтин костюм, гротескно изкривена челюст под прошарената брада. По-скоро опасен скитник.

Банкерът се насили да се усмихне и добави обезсърчено:

— Ще видя какво мога да направя. Във вашия случай може би е най-подходящо да информирате полицията...

— Аз съм ваш клиент, хер Емануел, вярвате или не. По мое мнение вашата отговорност е тежка като тази на свещеника изповедник. Може би дори още по-тежка.

Емануел се поколеба за миг, но после реши да преклони оплешивяващата си глава пред Мамон^[3].

— Разбира се, ще запазя дискретност.

— *Gruss Gott*^[4], хер Емануел.

— *Gruss Gott*.

Джоузеф излезе на тихата цюрихска улица, без да знае къде отива.

По сребристата повърхност на Лимат се чифтосваха лебеди. Джоузеф скиташе безцелно по брега на реката и гледаше пляскащите бели крила и извитите шии. Мислеше за Таня и за това как танцът на любовта толкова често наподобява танца на мъчението.

Беше лято. Трябваша му почти пет месеца, за да стигне от Рига до Цюрих. И сега бе свободен, истински свободен, за пръв път след някогашната си младост. И все пак бе заклещен тук като плъх. Да се доближи на косъм и лъскавите стоманени врати да се хлопнат под носа му! Докато седеше в онзи кабинет, му се искаше да впие пръсти в дебелия врат на хер Емануел и да му изтръгне самодоволния живот.

Обезобразеното му лице уплаши банкера, беше сигурен в това. В известен смисъл то щеше да му бъде сериозна спънка. От друга страна, беше чудодейна благословия. Даваше му възможност да си избере каквато си поиска маска.

Но онова, което се криеше в металната каса под чистата цюрихска улица, му бе отчайващо необходимо. Ако не успее да се добере до нея, може преспокойно да нагази в тихите води на реката и да чака да потъне.

Внезапно спря на моста. Сякаш нож прободеше стомаха му — досети се за нещо. Там имаше някой. Долу, в реката Лимат видя лице, което проблясваше сред собствените му спомени. Женско лице. Разбира се. Пак жена, през целия му живот, във всяка повратна точка. Когато съдбата готвеше на Джоузеф нещо, все избираше някоя жена.

Лицето ѝ вероятно се е променило през десетилетията, но сигурно не много. Да можеше да се сети за името...

Не помръдваше, впил ръце в железния парапет, сякаш орловите му пръсти можеха да изкривят желязото. Минувачите крадешком хвърляха по един поглед към странната фигура, надвесена над реката. Какво ли виждаха тези пламтящи черни очи?

Стиснал зъби, Джоузеф се поклащаше бавно. Машината на съзнанието му се напрягаше до краен предел, за да извади на бял свят името, което отдавна бе потънало в забрава. То беше тежко, оловно име. Не искаше да изплува от мрака. Джоузеф затвори очи и изръмжа

като звяр. Жената се криеше от него. Минувачите го заобикаляха внимателно.

После тъмните води се завихриха и името изскочи.

Беше се задъхал от напрежение. Изпитваше болка в гърдите и леко се олюляваше. Но усилието не беше напразно. Сега знаеше името. То щеше да го отведе при ключа.

Попи устни с кърпичката. След това се обърна и забърза към банката.

— Имам предложение, хер Емануел.

— Моля ви, нека го чуя.

— Помня една жена, която работеше тук по времето, когато открих депозита. Името ѝ беше Марлене Книпхофер. Тя ме придружи до подземията няколко пъти.

— В клона сега не работи такова лице.

— Може би се е преместила. Тя е не по-възрастна от мен. Ако може да бъде открита, би свидетелствала за мен.

Лицето на банкера се смръщи недоверчиво.

— След толкова много време, *mein Herr*^[5]... а и вие много сте се променили.

— *Fraulein*^[6] Книпхофер имаше невероятна памет. Още повече, бяхме в добри отношения. Разказвахме си вицове. Ще си спомни, сигурен съм.

По изражението на Емануел можеше да съди, че той се съмнява дали изобщо някой би могъл да си разказва вицове с мъжа срещу него. Или пък показваше неодобрението си към самата мисъл за каквото и да е било отпускане през работното време на банката. Той забарабани с пръсти, а после си погледна часовника.

— Това е изключително неправомерно. Изключително неправомерно.

— Но вие ще проверите, нали?

— Може би трябва да ми оставите малко време да помисля...

Джоузеф се изправи. Обзе го спокойствие.

— Ще намина утре по същото време.

— Много добре.

Хер Емануел се поколеба за миг, а после протегна гладката си бяла ръка.

Което е много повече от постигнатото при първата им среща, помисли си Джоузеф на път за Хауптбанхоф.

Вратите на асансьора се затвориха. В това тясно пространство очите на чиновника избягваха да срещат очите на мъжа с обезобразеното лице. Джоузеф знаеше, че сигурно излъчва неприятна миризма. Последните четири нощи прекара при циганите, от другата страна на реката, а в Цюрих на бедните и бездомните никак не им е лесно. Но Джоузеф бе прекарал нощи, пред които тези изглеждаха като приказка. Дори и да спи на пухена възглавница и да притежава богатство, което да защити голотата му, никога нямаше да загуби способността си да оцелява.

Е, сега тези неща нямаха значение. Когато асансьорът стигна в подземие и вратата щракна, Джоузеф вече държеше в ръка ключа — съвсем новичък, с остри зъбци. Марлене Книпхофер не се поколеба да му помогне. Нито пък сините ѝ очи трепнаха, когато видя в какво се е превърнал красивият млад мъж, който бе флиртувал с нея преди толкова много години, преди да се разбушува войната и преди да отлети младостта.

Асансьорът се отвори и те слязоха. Тук, под студените неонов светлини, блестеше подземното сърце на банката. Откак Джоузеф бе идвал за последен път, помещението бе модернизирани и сега изглеждаше внушително с болничната си строгост. Първо трябваше да превземат три стоманени врати, всяка от които се затваряше с трясък зад гърбовете им. Звукът караше косъмчетата по врата на Джоузеф да настръхнат, а когато се изправиха пред последната врата — беше солидна, от полирана стомана — цялата му кожа леденееше от пот. Малката камера на тавана ги следеше с единственото си червено око. Изчакаха мълчаливо. Чу се силно щракване, вратата изсъска и се отвори.

Зад нея имаше матово осветено помещение. От металния под до металния таван стените бяха покрити с вратички на сейфове, всяка от които беше номерирана и имаше по две ключалки. Зад тази стерилна фасада се криеха богатства, тайни, престъпления. Чиновникът се

доближи до една от вратичките и пъхна своя ключ в лявата ключалка. Превъртя го три пъти и се поклони официално на Джоузеф.

— Когато сте готов, моля, извикайте ме.

После отиде да седне в ъгъла.

Пръстите на Джоузеф силно трепереха, докато напъхваше ключа в дясната ключалка на сейфа.

Сърцето му силно туптеше.

Като измъкна металната каса, по лекотата ѝ разбра, че е почти празна.

— Не! — пошепна той.

Ужасът сковаваше вените му. Никога досега не бе изпитвал такова отчаяние. Успя някак да замъкне сандъчето до кабинката и се скри зад завесата. Постави го на масата и с все сила дръпна капака.

Бе сдържал дъха си, но сега нададе дрезгав, мъчителен стон.

— *Mein Herr?* — разтревожен, чиновникът се бе доближил до завесата. — Добре ли сте, *Mein Herr?*

Джоузеф се опря на масата, затвори за миг очи и успя да се овладее.

— Да — процеди той, стиснал зъби. — Оставете ме сам.

Светът се люлееше пред очите му. Изправи се бавно и сведе поглед.

Касата не беше съвсем празна. Вътре имаше две мушамени кесии. Първо отвори по-голямата и очите му се окъпаха в сияние. Първокачествени бяло-синкави диаманти, около петнадесет-двадесет на брой. Окуражен, той отвори втората кесия.

Устните му се изкривиха в горчива усмивка.

Пистолетът не беше съвсем миниатюрна играчка. Но беше толкова малък, че когато Джоузеф го грабна и мушна показалец в предпазителя, синкавият барабан изскочи не повече от два сантиметра напред. Здравно стисна оръжието. Шепя диаманти и пищов. Ето какво му бяха оставили.

Нямаше патрони — невъзможно бе да се предвиди — но оръжия 0,22 калибър често се използват за лов. Леки патрони, късо дуло — и дума не може да става за точен изстрел, освен ако не опреш оръжието до слепоочието на човека и внимателно натиснеш спусъка.

Уви го пак в мушамата и го прибра заедно с диамантите в чантата, която беше донесъл.

За миг остана неподвижен, загледан в стената. Но отчаянието му не продължи дълго. Вече знаеше какво трябва да направи. Знаеше накъде да поеме.

По-добре от нищо. Далеч по-добре от нищо.

Закопча ципа на чантата и излезе от кабината. Пъхна касата на място. Превъртя ключа три пъти и го прибра в джоба си. После кимна на чиновника:

— Готов съм.

[1] Ахаа (нем.). — Б.пр. ↑

[2] Герой от английска приказка. — Б.пр. ↑

[3] Древносирийски бог на парите. — Б.пр. ↑

[4] С божията помощ (нем.). — Б.пр. ↑

[5] Господине (нем.). — Б.пр. ↑

[6] Госпожица (нем.). — Б.пр. ↑

СИЦИЛИЯ

Тя изплува бавно от плътната бяла тишина. Усещанията ѝ се възвръщаха — слънчевата топлина по кожата, соленият дъх на морето, плиськът на вълните. Лежеше по гръб, блажена като дете. Съзнанието ѝ бе необезпокоявано от мисли. В главата ѝ не се бунтуваха въпроси.

Какъв чуден покой бе това! Каква прекрасна способност придоби тук, на този припичащ се на слънцето остров — да прекарва времето, без да мисли.

Излезе ветрец, който донесе до слуха ѝ далечни мъжки гласове. Надигна се и седна. На двадесетина метра по-нататък по плажа група рибари се връщаха с утринния улов. Кейт почисти пясъка от ръцете си, сви крака, опря брадичка на коленете си и се нагласи да гледа. Рибарите изтикаха тежката моторна лодка на брега. Всичките бяха ниски, уморени мъже, досущ еднакви. Бащи, чичовци, синове, братя. От слънцето голите им гърбове бяха придобили почти цвят на махагон. Говореха си на сицилийски. Кейт почти не разбираше силно диалектния им говор, но ѝ беше приятно да ги слуша.

Рибарите вързаха лодката и разстлаха мрежите на пясъка да съхнат. Все същите движения като преди десет хиляди години, без да бързат и без да разсъждават. Време, през което не се мисли.

Един от тях се приближи. Беше млад, нямаше двадесет години, но имаше прекрасно мускулесто тяло и строгото лице на някой гръцки бог. В ръце държеше риба — огромен морски костур, чието дебело тяло бе покрито със сребристи и жълти райета и още се бореше със смъртта. Усмихна се свенливо, както се усмихваха хората тук, и остави рибата до нея. По кожата му блещукаха кристалчета морска сол. Костурът подскачаше и се гърчеше на пясъка.

— О, каква красива риба! Само че аз нямам пари.

Той поклати глава и каза нещо на диалект.

Тя разпери безпомощно ръце.

— Не разбирам.

— Подарък — каза момчето на италианския, който се говореше на континента.

— Но това е уловът ти за тази сутрин. Трябва да ти платя.

— Подарък е — повтори той и пак се усмихна смутено. Направо я поглъщаше с очи.

— Мислех, че си англичанка.

— Италианка съм.

— От север?

— Да.

— Как ти е името?

Тя се поколеба, сякаш вече не беше много сигурна как се казва. После твърдо каза:

— Катарина. А ти как се казваш?

— Сантино.

Очите му не се отделяха от нейните и на девойката за миг ѝ се стори, че излъчват синкава топлина. Тя бързо сведе глава, за да прикрие руменината по страните си и заоглежда рибата. Костурът продължаваше да се мята. Изведнъж ужасно ѝ домъчня за умиращата риба. Беше толкова красива, силна, гладка, създадена да се плъзга из теченията без никакво съпротивление. Тя прокара пръст по люспите. Рибата беше твърда и хлъзгава и резките движения разкриваха силата ѝ. Лъщеше на слънцето като живак. Момичето вдигна глава да каже нещо на младежа, но той вече се отдалечаваше към лодката.

— Благодаря — викна тя след него.

Той не се обърна.

Появи се Ивлин, която бе слязла до плажа, за да я повика. Беше облечена цялата в бяло, носеше тъмни очила и шапка. Надвеси се над Кейт и запита с усмивка:

— Риба ли си ловила?

— Не, един човек я донесе от морето.

— Делфин ли яздеше?

— Не.

— Внимавай с местните Ромеовци, Кейт. Обядът е готов. Хайде да вървим.

Кейт внимателно отнесе рибата до морето. Когато нагази до колене, се наведе ниско над водата. Гладкото тяло в ръцете ѝ не помръдваше и за миг си помисли, че костурът е умрял. После изведнъж се изтръгна с неочаквана сила, проблесна като живачна светкавица и се изгуби.

Кейт събра нещата си и двете с Ивлин се запътиха нагоре към къщата.

Дворът се криеше в сянката на асма, по която се виеше вековна лоза. Сред листата бяха натезали гроздове. Едно от децата на семейството, което се грижеше за поддръжката на вилата, се бе качило на стол и отрязваше с ножица най-зрелите гроздове. Кейт му се усмихна и в отговор получи същата мимолетна смутена усмивка.

Клод и Джун Котръл — домакините — бяха стари приятели на Дейвид. Наследили къщата от някакъв свой чичо. Тя се намираше в забутано рибарско селце на южния бряг на острова, доста далеч от туристическите пътеки, и единственото, което напомняше модерния живот, беше слабото електрическо осветление. Настланият с широки каменни плочи под беше ужасно неравен, а стените бяха варосвани толкова много пъти, че ъглите им се бяха заоблили и всички неравности се бяха превърнали в трапчинки и издутинки. Стаите бяха почти празни. Човек имаше усещането, че голите бели стени са празни платна, на които като с истинска четка някой всеки ден изписва ежедневието.

Обядваха в обширната трапезария. Както и останалите стаи на долния етаж, и тя беше с висок сводест таван, а вътре беше хладно дори и през горещите летни дни. На тавана висеше старомоден кафез, в който подскачаше и чуруликаше канарче. На стената имаше полица с глинени гърнета и кани. Подът беше застлан с рогозка. Това беше всичко. Но стаята излъчваше спокойна красота, каквато цареше и в цялата къща.

Не знаеше как Ивлин и Дейвид са обяснили присъствието ѝ на семейство Котръл, но те очевидно знаеха истината, защото се отнасяха с нея като с член на семейството. Семейство Котръл имаха цяла колекция от пет деца, все от различни бракове, но всички бяха или прекалено големи, или прекалено малки и Кейт не общуваше много с тях. Седеше спокойно сред боричкащите се, непрекъснато бърборещи хлапета и се хранеше бавно, потънала в собствените си мисли.

— Какво прави цяла сутрин, Кейт? — попита Джун.

— Пекох се. Плувах.

— Е, теб поне човек лесно може да те забавлява — усмихна се жената. — Да се печеш на слънцето, да плуваш и да пишеш в стаята

си. Това са невинни удоволствия. Нашите дечурлига все повтарят, че тук им е скучно.

— На мен никога не ми е скучно.

— А тази сутрин я навестил един тритон^[1] — рече Ивлин.

— Наистина ли?

— Един млад рибар. Донесъл ѝ риба.

— А! — многозначително подхвърли Джун. — Ще да е била любовна риба.

— И аз това казвам.

Очите на Джун се плъзнаха по лицето на Кейт, а после и по щръкналите ѝ гърди.

— Момичето расте — уклончиво отбеляза тя.

После дрънна малкото звънче и домашната прислужница дойде от кухнята да отнесе чиниите. Донесе купа плодове грозде и смокини от градината, кайсии и портокали от пазара. Кейт взе една смокиня и я раздели на две. Докато разглеждаше зрялото месо на плода, си мислеше колко красиво бе момчето.

Тази седмица откъм морето духаше африкански бриз, който сякаш галеше острова и донасяше горещината на пустинята и дъха на ароматни подправки от северноафриканския бряг. Лятото доста напредна. Плодовете вече узряха, местните жители ги обраха и вече ги изнасяха навън да се сушат. На всяка крачка Кейт виждаше килими от кайсии, смокини, грозде и бадеми, разстлани под слънчевите лъчи. Оставени да се припичат на слънчевата топлина, те изпускаха упойващ аромат, който напомняше, че разгарът на лятото е отминал.

Преметнала хавлията на раменете си, Кейт бавно се спусна по скалистата пътека. Бе навикнала да се разхожда по обед, докато останалите подремваха, скрити в хладните сенки на къщата. Слънцето изобщо не ѝ вредеше. Не ѝ приляваше, нито пък се белеше като другите. Топлината не можеше да изцеди и капчица пот от прекрасната ѝ кожа. Да, тя се припичаше под жарките милувки на слънцето и се наслаждаваше на кожата си, която потъмняваше с всеки изминат ден. Вече беше толкова мургава, че можеше да мине за сицилианка. Както казваше Ивлин, това била любовна връзка със слънцето. Кейт често

сваляше сламената шапка, само заради удоволствието да почувства как черната ѝ коса се напича като желязо в ковашка пещ.

Малките селца бяха примитивни и малко ориенталски. Къщите бяха квадратни, с плоски покриви и с малки като наблюдателници прозорци, през които надзъртаха тъмните помещения отвътре. В обедната жега рядко се срещаше жива душа — тук-там някоя котка или кльоцаво куче, или пък някоя възрастна жена в черни дрехи, приседнала край входната врата с черно ветрило в ръка. Единствено църковните камбани нарушаваха мъртвата тишина. Спокойствието, което цареше в Сицилия, беше наистина безценно. Кейт се чувстваше така, сякаш винаги бе живяла тук.

Както винаги, разходката ѝ завърши на малкия отрязък от плажа, който чувстваше като свой. Щом стъпи на белия пясък, блещукащ и безлюден, тя смъкна роклята си и влезе гола във водата. Обикновено наоколо не се свърташе жива душа и нямаше кой да я види. Вече беше толкова черна, че зърната на гърдите ѝ и венериният хълм не контрастираха толкова ясно с останалите части от тялото ѝ. То пак бе заприличало на детинско телце и не беше толкова примамливо.

Докато се носеше по гръб в топлите плитчини, мислеше за ваканцията, която вече изтичаше като пясъчен часовник. Сигурно не след дълго ще трябва да се връщат в Англия. Мисълта да се върне в „Сейнт Ан“, да заживее пак в отвратителния пансион, беше непоносима.

Излезе на брега. Подсуши се с кърпата, после застана на пясъка, вперила поглед в морето, и започна да разресва косата си с пръсти. Солената вода блестеше като злато под слънчевите лъчи. Нахлупи само сламената шапка, за да засенчи очите си, и продължи да стои така, без никаква дреха, скръстила ръце пред себе си. Замисли се за Дейвид Годболд. Както и да е, продължаваха да съществуват един край друг, без да си обръщат каквото и да било внимание. Съвсем рядко — в компания или насаме — разменяха по някоя дума. И все пак дълбоко в себе си тя болезнено усещаше присъствието му, а беше сигурна, че същото важи и за него. Взаимната им ненавист бе приета като факт. Ивлин дори престана да се опитва да ги помири.

Но имаше и нещо друго. Бе забелязала с какви очи гледа тялото ѝ, когато плуваше или лежеше на пясъка. Погледът му я тревожеше —

хем я плашеше, хем я очароваше. Често се улавяше в мисли дали някога е гледал и майка ѝ по същия начин.

Изведнъж Кейт се обърна, почувствала нечие чуждо присъствие. На скалите бе застанал мъж, който я гледаше. Сърцето ѝ подскочи. После разпозна Сантино — момчето, което ѝ донесе рибата. Той се приближи по пясъка към нея. В ума ѝ проблесна мисълта да грабне роклята и да я навлече; но жестът щеше да бъде някак тромав. Пък и в никакъв случай не се срамуваше.

Както и преди, той бе гол до кръста и тялото му лъщеше на слънцето. Спря на няколко крачки. Тъмните му очи се ококориха и той се втренчи в голото ѝ тяло. Когато преглъщаше, адамовата му ябълка подскачаше. Тя му се усмихна, без да казва нищо.

— Не трябва да идваш тук сама — строго ѝ каза той — и без дрехи.

Този авторитетен тон ѝ се стори малко забавен.

— А защо не?

— Хора — рече той и притеснено сви рамене.

— Искаш да кажеш, че ще преча на някого?

— Не, те ще ти попречат на теб. Ще те наранят.

— Тук няма такива хора.

— Има — отсече той. Не отделяше очи от лицето ѝ, сякаш го беше срам отново да обгърне с поглед голотата ѝ. — А ти си много красива.

— И ти — усмихна се тя.

Лицето му веднага пламна. Властният му вид се изпари и той се превърна в смутен младеж. Кейт забеляза, че коремните му мускули се отпуснаха.

— Но ако смяташ, че наистина е така — продължи тя, — ще си облека роклята.

Тя се наведе към пясъка и вдигна дрехата. Като се изправи, той бе пристъпил една крачка по-близо. Лицето му бе напрегнато.

— Какво има?

— Обичам те — изгърси той.

Кейт застина. Идеше ѝ да се засмее, но не защото наивното изявление ѝ се струваше смешно, а защото ѝ стана мило от тази невинност. Сдържа усмивката, защото знаеше, че ще го нарани, ако покаже чувствата си.

— Благодаря — сериозно отвърна тя, като продължаваше да притиска роклята към гърдите си.

— Виждам те всеки ден, откак си дошла.

— Да не би да си... — Тъкмо щеше да каже „ме следил“, но спря навреме. — Да не би да си идвал тук всеки ден?

Той кимна.

— Ти си най-красивото момиче, което някога съм виждал. Приличаш на богиня.

Не отделяха очи един от друг. На височина бяха еднакви, но неговото тяло беше много по-силно и развито като на човек, който се е трудил от детинство. Ръцете му бяха груби и издраскани, но лицето му беше спокойно като класическа гръцка скулптура. Бе започнал да диша по-учестено.

— Искаш ли да се любим?

Леко стресната, тя поклати глава.

— Не.

— Зная как — рече той и отново поруменя.

— Сигурна съм, че знаеш — отговори девойката и бързо навлече роклята си.

— Девствена ли си?

Тя повдигна вежди.

— Не е твоя работа!

— Девствена си, познавам.

Не отвърна. Роклята лепнеше по мокрото ѝ тяло. Кейт я дръпна да се изправи.

Сега, когато вече беше облечена, той жадно я изпиваше с поглед.

— Страхуваш се баща ти да не те набие ли?

— Не се боя от него.

Мина покрай него и забърза по плажа.

— Ще те чакам тук — извика той след нея — всеки ден, Катарина!

Но тя не се обърна да отговори. Заподскача като планинска коза по скалистата пътека към вилата.

Нямаше го.

Сърцето ѝ се сви. Винаги го заключваше в нощното шкафче и вярваше, че никой не знае къде крие ключа. Колко наивна е била! Колко глупаво от нейна страна да смята, че няма да претърсят личните ѝ вещи.

А сега са го взели и най-тайните, най-интимните ѝ мисли са извадени на бял свят. В пристъп на ярост тялото ѝ се напрегна до най-малкото мускулче.

Втурна се навън. Кой го е взел? Ивлин? Дейвид? Някое от децата на Котръл?

Блъсна вратата на стаята на Ивлин и Дейвид и влезе. Баща ѝ седеше на писалището си, а бележникът, подвързан с телешка кожа, беше отворен пред него. Когато влезе дъщеря му, той вдигна очи. Погледът му беше празен, но лицето му беше пребледняло около носа и устата. Той обърна страницата и прочете на глас:

— „Родени сме в срам ние — незаконните, извънбрачните, копелетата. А онези, които са ни създали, не ги грози никакъв срам. Чий грях е по-тежък — нашият или техният?“

— Как смееш да го четеш! — Кейт се задъхваше от ярост.

— Ти как смееш да го пишеш? — Гласът му беше сух и груб. Зачете отново. — „Не издържам да стоя край него. Като си помисля как ни е съсипал живота, започвам да се задушавам, сякаш не мога да дишам.“ — Кокалчетата му бяха побелели. — Да смятам ли, че става дума за мен?

— Нямах право да четеш дневника ми!

— Отговори ми.

— Няма.

— Отговори ми! — изкрещя той, толкова вбесен, че страните му потъмняха като малини. — Отговаряй, момиче! За мен ли се отнася това?

Кейт усещаше яростта му физически. Гневът му извикваше у нея тръпка — странна и тревожна. Идеше ѝ да се смее и да плаче едновременно. Искаше да му изкрещи, но гърлото ѝ беше прекалено стегнато.

— Написах го на английски, за да го разбереш някой ден. Не съм искала да го четеш сега. Този дневник още не е завършен.

Юмрукът му се стовари върху бележника.

— Какво искаш да кажеш с това, че съм ви съсипал живота?

— Сам трябва да знаеш — задавено отвърна тя. — Ти си убиец. Убил си майка ми.

Той се втренчи в нея. За миг всички кръвоносни съдове около яносините му очи изпъкнаха, преплетени в червена мрежа. После я замери с бележника.

Всичко стана толкова бързо, че тя дори не успя да вдигне ръце да се предпази и тежката кожена подвързия се заби в лицето ѝ; от удара Кейт политна назад, а пред очите ѝ изскочиха звездички.

Дейвид скочи на крака и се спусна върху нея с ужасно разкривено лице.

— Ти сама уби майка си!

Тя бе смятала, че обвиненията ѝ ще го съкрушат. Бе изумена от жестокия начин, по който ѝ отвърна.

— Не съм! Не съм! — задъхваше се Кейт.

— Ти си я убила. Не аз. Кръвта ѝ е изтекла заради теб.

Момичето се разхлипа.

— Ти си виновен!

— Това е лъжа. Аз нямам нищо общо. И как бих могъл? По това време бях в Германия във военнопленнически лагер. Ти си виновна. Докато си била в утробата ѝ, си решила да я убиеш. Разкъсала си тялото ѝ на две.

Застинала от ужас, тя притискаше длани към ушите си.

— Не! Ти си я изоставил! Ти си я изоставил да умре!

— Как смееш да ми хвърляш такива тежки обвинения? Какво, по дяволите, знаеш ти за тези неща?

Лицето ѝ бе изтръпнало. От удара с тежката корица челото и слепоочието ѝ пулсираха от болка.

— Зная! Оставил си я да умре, а после си ме изоставил и мен!

Стори ѝ се, че пак ще я удари.

— Погрижих се за теб, неблагоприятна малка невернице. Нищо не ми тежи на съвестта.

— Съвестта ти ще да е много евтина — задавена от сълзи подхвърли тя, — щом може да се откупи с десет лири месечно.

Той дишаше тежко, а красивото му лице бе разкривено от гняв.

— Това вече е прекалено за устата на кучка, която дори името си е откраднала.

— Не съм откраднала името си!

Мъжът се разсмя грозно, дрезгаво.

— Дори не знаеш дали си мое дете.

— Твое дете съм! Майка ми не е била уличница!

Децата на семейство Котръл се бяха примъкнали до вратата и наблюдаваха с интерес. Силно притеснена, Джун Котръл ги разбути и влезе в стаята.

— Какво, за бога, става тук?

— Аз знам по-добре от теб каква беше майка ти — изръмжа Дейвид. — А дори и да е била уличница, беше по-святна жена, отколкото ти изобщо можеш да бъдеш.

— За бога, Дейвид! — рязко възкликна Джун.

— Мразя те — крещеше предизвикателно Кейт. — Ти си виновен, виновен! Мразя те. Оставил си я да умре! А после си ми обърнал гръб.

В стаята влезе Ивлин. Кейт се нахвърли върху нея с пламнали очи.

— Защо ме взехте в Англия? Защо ме накара да напусна Италия? Не исках да идвам! Не ти искам подаянията! Не ти искам нито дрехите, нито парите. Той не ме иска. И никога не ме е искал. Всичко това е грешка, ужасна грешка!

Не можа да продължи. Плачеше с глас, а по страните ѝ се лееха сълзи. Усещаше върху си погледите на децата.

Дейвид продължаваше да диша тежко. В устата си усещаше горчив вкус.

— Надявам се, че си доволна от постигнатото, Ивлин.

— Дейвид, моля те...

— Погледни я. Виж я, Ивлин. Прочети гадостите в онзи бележник. После ела и ми кажи, че това малко злобно чудовище ми е дъщеря.

— Дейвид!

Той се завъртя на пета и излезе от стаята. Джун хвърли уплашен поглед към Ивлин и подбра навън децата си, а после затвори вратата и ги остави сами.

Кейт се тресеше от плач. Риданията сякаш я разкъсваха и цялата натрупана болка и ярост се изливаше навън.

— Такива неща няма да търпя — каза Ивлин с измамно тих глас.

— Искам да си отида вкъщи — хълцаше Кейт.

— Вкъщи не те искат. Изобщо не се изненадвам, ако всичко това е типично за поведението ти.

Коленете вече не я държаха и Кейт се отпусна на леглото, повдигнала пълните си със сълзи очи към по-възрастната жена.

— Той е убил майка ми.

— Ако става дума за това — безчувствено заяви Ивлин, — Дейвид е прав. Ти си я убила съвсем сама.

— Но аз не съм виновна! Не съм молила да се раждам!

— А-ха. Викът на младежта. Е, ако това може да те успокои, баща ти също не е молил да се раждаш. Но си се родила. А майка ти е починала, докато ти е давала живот. Това е всичко. Не може да се поправи или да се промени. Спри да плачеш.

Кейт се опита да преглътне сълзите си, изпълнена с омраза към спокойствието на другата жена, защото осъзнаваше, че то е проява на силен дух. Заопипва пода за бележника си. Страниците се бяха изпомачкали, когато Дейвид го хвърли по нея. Тя ги приглади с треперещи ръце и притисна гладката подвързия към гърдите си.

— Това е моят дневник. Няма право да го четеш!

— Нямахте да ти го купя, ако знаех какво възнамеряваш да пишеш вътре.

— Значи ти също си го прочела!

— Да. Владееш английския език невероятно добре. Жалко, че вътре няма нищо друго, освен безсмислени отровни думи. Току-що чухме какво имаш да кажеш по въпроса. Без съмнение, дълго ти е тежало и сега вече ти олекна на сърцето. — Лицето ѝ беше като гранит. — Не мога да ти опиша колко отвратителна беше тази сцена. Не искам да се повтаря никога повече.

— Но това беше истината!

— Никога не си познавала майка си. Трудно може да се повярва, че с нея те свързват някакви чувства. Това е самосъжаление, а не мъка. И аз не смятам да се примирявам с него.

Гневът към баща ѝ малко се поуталожил. Ако не друго, той поне беше човешко същество. Имаше живи, пламенни чувства, като нея самата. Бяха от една кръв, той и тя. Но леденото спокойствие на Ивлин беше нещо чуждо, тя не го разбираше.

Ивлин се доближи до прозореца и погледна навън. Високата ѝ изправена фигура се очерта на фона на яркосиньото средиземноморско

небе.

— Слушай, Кейт. Не обичам неразбориите, затова искам да сме наясно по този въпрос. Ти си при нас винаги. Няма да те върнем в Италия, независимо колко лошо се държиш. Зная за случилото се в „Сейнт Ан“. За побоищата. За необузданото държание. Ако се окаже, че в „Сейнт Ан“ не могат да се справят с теб, ще те пратя в заведение, където с лекота се справят с подобни прояви. Не можеш да си представиш колко неприятно би могло да се окаже това. Уверявам те, че там бързо ще те пречупят, и това ни най-малко няма да ти хареса. Съветвам те доброволно да се научиш да обуздаваш буйния си нрав. Иначе ни очаква море от солени сълзи. А и крайният резултат ще е много по-добър. — Тя се обърна. — Разбираш ли ме, или използвам непонятен за теб език?

Кейт сведе очи и отвърна тихо:

— Не.

— А аз не мисля така. Искам да запомниш едно. В битките между дисциплината и интелекта винаги печели дисциплината. По този начин твоите римски предци са успели да завладеят много поцивилизовани народи от тях самите. Сигурно освен по езиците и по история си отличничка. Бъди Рим, а не Гърция. Ще се извиниш на баща си.

Страните на девойката пламнаха.

— Няма да си взема назад написаното — изсъска тя и прегърна силно дневника.

Лицето на Ивлин бе каменно.

— Трябва да живееш с него. И той трябва да живее с теб. Не разбираш ли?

— Пратете ме и в поправително училище, ако искате! Няма да се извиня!

Тя хвърли бележника в краката на Ивлин и избяга от стаята.

[1] Древногръцко морско божество, син на Посейдон и Амфитрита, с глава и тяло на човек и опашка на риба. — Б.пр. ↑

АВСТРИЯ

— В наши дни, освен при ловни злополуки, подобни наранявания са рядкост. През войната, разбира се, бяха нещо обичайно.

Клиниката на д-р Шнайдер беше красива, с позлатени тавани в стил рококо, мебели от времето на Луи XVI или техни точни копия. През последните няколко дни професорът му направи снимки, прегледа го на рентген, взе му мерки. Беше талантлив художник и бе нахвърлял няколко скици, които показваха какво може да направи за пациента си. Джоузеф мълчаливо ги разгледа. Предишният му вид не можеше да бъде възвърнат по никакъв начин, въпреки артистичните наклонности на проф. Шнайдер, но поне можеше да се направи нещо, та да не прилича на страшилище.

— Лице, ушито по поръчка — отбеляза той.

Шнайдер, който много пъти бе чувал тази шега с името си^[1], любезно се засмя.

— Последният шивач е бил изпълнен с добри намерения, но е причинил повече вреда, отколкото полза.

— Опитваше се да ми спаси живота, а не да запази красивото ми лице.

— Разбира се. Мога да ви уверя, че разполагаме с голям опит в тази насока, както и с най-модерната за момента техника. Недодяланите операции от военно време вече принадлежат на миналото.

Джоузеф тупна с пръст скиците.

— Колко дълго?

— Трудно е да се определи. Изискват се много операции. И много време за възстановяване. Опасявам се, че има и много неудобства. Ако присадената кост и кожа бъдат приети от организма и не се получи инфекция, може би няма да е дълго.

— А след колко време ще има значителна промяна?

Шнайдер се усмихна неопределено.

— Какво разбирате под „значителна промяна“?

— Когато лицето ми вече няма да плаши децата.

— А, това до голяма степен зависи от децата, струва ми се.

— Да — тежко отвърна Джоузеф.

— След първите операции ще настъпи промяна. Ако са успешни.

Помнете какво ви казах — често се налага повторно да се присажда тъкан.

— Колко ще струва?

— Също е трудно да се определи. Около петнадесет хиляди франка.

Шнайдер събра пръсти и дружелюбно се усмихна на Джоузеф. Диамантите вече си бяха казали думата. На мястото на евтиния костюм и тежките ботуши се бяха появили качествени швейцарски дрехи в неутрални цветове. На врата си носеше копринено шалче, което скриваше долната част от лицето му. Със сив костюм от туид, вълнен балтон и спретната прическа, Джоузеф вече нямаше нищо общо с дивия скитник, който бе уплашил хер Емануел. Изглеждаше като човек, който може да си позволи да плати петнадесет хиляди франка. Като се изключи лицевата травма, имаше вид на заможен европейски буржоа. За такъв бе готов да го приеме Шнайдер, който не знаеше нищо за миналото на Джоузеф и почти бе повярвал в историята с ловния инцидент. Само вълчите очи продължаваха да тревожат хората. В тях още тъмнееше гората, от която бе дошъл.

— Петнайсет хиляди — повтори Шнайдер. — Може би по-малко, може би малко повече.

Джоузеф кимна.

— Чудесно. Готов съм да се подложам на лечението.

Шнайдер грейна.

— Браво, това е смело и мъдро решение.

— Но не веднага. Първо трябва да изпълня един план. Да сложа някои неща по местата им. Ще съм готов да се предам във вашите ръце след три месеца.

— Коего прави през зимата. Отлично. Лятото не е подходящ сезон за нашата работа. Слънцето е наш враг. Обезцветява белезите. — Той помогна на Джоузеф да си облече балтона и го потупа по рамото. — Да, ще бъде болезнено, но няма от какво да се страхувате. Здрав и силен мъж като вас ще издържи.

Вярно беше, че Джоузеф е силен. Ядеше с огромен апетит и слабата му фигура се бе поналяла. От физическите упражнения, които

правеше — четири часа енергично ходене всеки ден — се трупаха мускули и му се отваряше вълчи апетит. Косата му, посивяла неестествено рано, го правеше да изглежда с десетина години по-стар, но тялото му, с невероятната упоритост, която проявяват всички човешки тела, отново бе младо.

Джоузеф пресече площада. През 1944 година ариергардът на SS-овската Панзер дивизия бе провел кървава акция в това предградие; но дупките от куршуми и снаряди отдавна бяха заличени и площадът отново бе празничен и великолепен. Влезе в туристическата агенция, чиято витрина бе изпъстрена с реклами за пътешествия в Таити. Като отвори вратата, камбанката весело дрънна.

Половин час по-късно, след като остави паричен депозит, излезе. Това бе началото.

Бе наел апартамент в малък хотел, доста далеч от центъра на Виена, почти извън града, но изобщо не помисляше за трамвай или такси. Крачеше бързо като вълк, усещайки как с всяка крачка сухожилията му се напрягат, а горещата кръв пулсира в сърцето му и всяка измината секунда го доближава до убийството.

[1] Шивач, крояч (нем.). — Б.пр. ↑

СИЦИЛИЯ

Чакаше седнала на пясъка, обгърнала колене с ръце. Небето се бе заоблачило. На хоризонта тъмнееше огромно петно и въздухът трепереше, сякаш всеки миг ще удари гръм. Вече не плачеше. Изплака всичките си сълзи и сега я изпълваше само празнота — огромна празна дупка, която открай време чакаше случай да зейне.

Като чу гласа на момчето, нетърпеливо се изправи и се обърна да го посрещне. Бе слязъл по пътеката и я викаше. Беше с кърпена риза и джинси, а на главата му се мъдреше избеляло таке. Спря, въпросително наклонил глава на една страна.

— Какво правиш тук?

— Готова съм — отвърна тя.

Тъмните очи на Сантино се ококориха.

— Готова за какво?

— Да се любим.

Той бе смаян. После погледна небето и рече:

— Ще има буря.

— Пет пари не давам. — Беше обтегната като струна, а ръцете ѝ — отпуснати от двете страни на тялото, бяха свити в юмруци. — Готова съм.

— Но, Катарина...

Момчето изглежда се уплаши от нея и нервно заоблизва устни.

Тя избухна и гневно закрещя:

— Значи всичко е било само приказки? Да не би да не си мъж?

Лицето му стана безизразно.

— Да, мъж съм.

— Хайде, тогава.

Тя се обърна и без да погледне дали той я следва, или не, се запъти към мястото, което бе избрала — то се намиреше сред острите скали, толкова близо до водата, че малката пясъчна ивица беше влажна и гладка. Застанала там, тя изхлузи роклята през глава и съвсем гола се обърна към него.

— Събличай си дрехите — властно му нареди тя.

Той се подчини бавно, сякаш с неохота, без да отдели поглед от нея. Под мътната светлина тялото му хвърляше медени отблясъци. Слабините му бяха покрити с рошави черни косми. Тя погледна инструмента на мъжествеността му и се сети за рибата, която Сантино ѝ донесе онази сутрин — изпълнена с мъжество и жизненост, създадена да се плъзга по теченията без никакво съпротивление. После седна върху дрехите си, които бе постлала на земята, и протегна ръце към него.

Когато се доближи до нея, той се разтрепери и задиша тежко. Прегърна я и започна да я целува, но не по лицето, а по шията, по раменете, по изпъкналите гърди, изпълнен с преклонение и страст.

— Обичам те — пошепна той. — Обичам те, Катарина. Знаех си, че някой ден ще бъдеш моя.

На Катарина ѝ се струваше, че в тялото ѝ има наковалня, а в гърдите ѝ има чук, който се удря по нажежено до алено желязо. Топлината се разливаше по тялото ѝ като в пещ. Опитите му да я възбуди я правеха нетърпелива. Пръстите му галеха бедрата ѝ, а устните му се впираха в зърната ѝ; но тя не искаше да се възбужда, нямаше нужда от нежност. Искаше нещо диво като яростта си, като свирепия железен чук, който пулсираше в пламналото ѝ тяло. Заби нокти в гладките му мускулести рамене.

— Сега съм твоя. Не чакай. Направи го сега — заповяда му тя.

Продължаваше да изглежда несигурен. Притисна отворените си устни към трапчинката между ключиците ѝ и зашепна нежни думи. Разярена, тя посегна към слабините му и сграбчи пениса му. Пламнал и твърд, той изпълни ръката ѝ. Тя протегна другата си ръка и зарови пръсти в гъстата му коса; после привлече тялото му върху себе си, както беше виждала фермерите да водят бика към кравата, и насочи члена му към тялото си. Изпълваше я свирепа сила, а ожесточението ѝ надделя над опитите му да бъде нежен. Като усети, че е уцелила мястото, дръпна ръка, погледна го в очите и изкомандва:

— Хайде, давай сега!

Подтикван от сляпа сила, той се вряза в нея. Тя усети как девствената ципа се разкъсва и последва пронизваща болка, причинена от влизането му в нейното тяло, където никой досега не бе влизал. Гърбът ѝ се изви и тя нададе писък към ниско надвисналото небе — неистов писък на мъка и триумф. Дълго остана така, извита като лък в

ръцете му, а невиждащите ѝ очи се взираха в тъмнината над главите им. После потръпна и захлипа. Направи го. Вече е свършено.

Той не забеляза, че Катарина плаче, но дори и да беше забелязал, постигането на собственото му удоволствие поглъщаше цялото му внимание. Чувстваше как той влиза и излиза от нея, как се слива с нея, а долната част на тялото ѝ се обливаше в неясна болка. Изчака го да свърши, прилепила длани към гладкия му гръб, който пулсираше и се мяташе като риба на сухо. Не очакваше да изпита удоволствие и не се излъга. Но не ставаше дума за удоволствието.

Той изричаше името ѝ, но след това застена и думите се изгубиха сред въздишките. Притискаше устни до слепоочието ѝ и дъхът му пареше кожата ѝ. После тялото му потръпна като в агония — стигна докрай. Притискаше го с все сила, а тялото ѝ усещаше последните тласъци на неговото. Сетне вратът му увисна като пречупена сламка и тялото му застина.

Заваля. По лицето ѝ се разплискваха едри тежки капки, които размиваха солените сълзи по страните и устните ѝ.

АНГЛИЯ

Би било безумие да използва градския транспорт, затова нае микробус от Лондон и се отправи през Бирмингам към Уест Мидландс. Микробусът бе отпреди войната, най-обикновен и доста разнебитен, но достатъчно здрав. Масивният капак на багажника можеше да се използва като рампа, а в задната част имаше достатъчно място за дюшек, където да спи.

Прекара четири дни в Брадфорд да разузнае обстановката. През деня обикаляше провинциалните шосета, а нощем се връщаше в града и паркираше микробуса в индустриалните зони, където никой нямаше да го забележи. Избягваше кафенетата и ядеше плодове или пък риба и пържени картофи, които купуваше, увити във вестник; два пъти дневно запарваше чай на примуса и го държеше в термос, за да не изстива. По принцип не пиеше чай, дори след толкова много години в Русия. Предпочиташе кафе. Но се опитваше да се впише колкото се може по-добре в ролята, която си бе избрал, и събираше всички неща, които щяха да му бъдат необходими.

Пак бе променил външността си. Остави елегантните швейцарски дрехи в Лондон. Сега ходеше с каскет, дрипаво платнено сако, гащеризон и ботуши. Беше се сдобил с тях в Лондон от един магазин за дрехи втора употреба в Ийст Енд^[1]. Беше изнамерил и чифт очила с рогова рамка, които слагаше винаги, когато трябваше да общува с някого. От тях погледът му се замазваше, но пък му придаваха безобидния вид на човек, който недовижда. Нямаше как да скрие белезите, но щом веднъж навлезе в работническите среди — облечен като работник, заобиколен от други работници — сякаш изведнъж се стопи и стана невидим. По силата на зловеща ирония работниците като че ли приемаха белезите и ампутациите много спокойно. Не го разглеждаха втренчено като буржоата. Инстинктивно го приемаха дружелюбно и го обграждаха с грубовато, но искрено съчувствие.

Скоро разбра, че всички приемат белезите му за рани от войната. Скрити под никнештата брада, те вече изглеждаха повехнали.

Собственикът на сервиза, откъдето си купи мотоциклета, го попита къде е служил.

Не му се искаше да завързва никакви разговори, но щеше да направи впечатление, ако бе отминал въпроса.

— Най-вече в Северна Африка — кратко отвърна той.

Лицето на човека грейна.

— И аз.

Оказа се приказлив, но слава богу, не се интересуваше особено от едносричните отговори на Джоузеф и със задоволство се отдаде на спомени, докато Джоузеф оглеждаше предложените за продан машини. Най-сетне посочи с пренебрежение наредените в предния двор какви ли не мотоциклети.

— Купчина боклук — презрително отсъди той. — Отзад имам нещо специално. Ела.

Введе Джоузеф в работилницата и повдигна брезента от огромен мотоциклет марка „Триумф 750“, чийто резервоар и ауспук липсваха.

— Това е сериозна машина — гордо заяви той. — Не е чисто нова, ама никога няма да ти извърти номер и вдига сто и петдесет от воле. Мога да ти я оправя до пет следобед, ако искаш.

— Колко струва?

— Като се има предвид, че си стар войник, двадесет лири.

— Петнайсет.

Споразумяха се за седемнадесет лири и десет шилинга. Джоузеф остави на мъжа пет лири капаро и се върна при микробуса. На идване на една улица край някакъв канал бе забелязал няколко зложни къщи и сега се отпрати натам. На едно място откри доста удобно кожено яке, на друго — шлем, защитни очила и маска, която да пази лицето му от праха. Беше кожена и изключително ценна. Като си сложеше и очилата, цялото му лице се скриваше.

Беше събота следобед и улиците бяха пълни с мъже с кепета и забрадени жени. Пред неугледните входове на кръчмите се тълпяха шумни компании младежи. Когато войната започна, той не беше много по-голям от тези момчета и момичета. Но те бяха друго поколение — мазните им коси бяха опънати назад на опашки и странни прически и дрехите му се струваха грозни и чудати. Бяха шумни и имаха доста

войнствен вид, но когато той се доближи, автоматично му направиха място да мине и никой не подвижна подире му.

Прекара следобеда на брега на канала — седеше, пиеше чай от термоса и гледаше как мъжете ловят риба. Имаше време да убива, а тук се хвърляше на очи много по-малко, отколкото горе, сред пустите ливади. Докато беше в Лондон, научи, че неговият човек е на почивка на континента и трябва да се върне на 9-ти, тоест днес. Погледна си часовника. Вече трябва да се е върнал.

Макар че ходи да проучва къщата няколко пъти и си отбеляза наум какви възможности има, нямаше смисъл да се правят подробни планове; ще импровизира финала, като сграбчи първата възможност, която му се отвори. Бе живял по този начин цели петнадесет години. Изкара цяла школа. Нямаше жив човек, който да използва случая по-добре от него и, воден от сляп инстинкт, да отвърща по-умело на събитията. А като свърши, ще отиде в Хъмбърсайд и ще се качи на ферибота. И край на всичко. Дългогодишното чакане най-сетне щеше да се оправдае. Ще може да започне нов живот.

Струваше му се, че се контролира добре. Но от време на време го обхващаха пристъпи и цялото му тяло се тресеше.

Ще се справи бързо, чисто и без никакво колебание.

После ще си остави малко време да помисли, преди да се изправи пред скалпела. А сетне идва наградата. Само при мисълта за нея сърцето му затрепка. Спомни си нощите, през които умираше от студ на нара, пред нозете му сякаш зееше бездънната пропаст на омразата, но мисълта за наградата блещукаше над главата му като далечна звезда.

Всичко това ще дойде по-късно, ще е като десерт след кървавото основно ястие.

В пет часа, когато летните сенки започнаха да се удължават, паркира микробуса в тиха празна уличка зад една електроцентрала и се упъти пеш към гаража, откъдето взе мотора. Закара го до микробуса, за да го изпробва как работи. Монтъорът не беше излъгал. Ауспухът боботеше гърлено, мощно, а двигателят ревеше оглушително. Като караше тази машина, човек изпитваше облекчение. Тя успокои треперещите ръце на Джоузеф и отново направи движенията му плавни и инстинктивни. Мотоциклетът ще му свърши идеална работа.

Спусна капака и вкара мотоциклета отзад в микробуса с едно натискане на газта. Никой не го видя. Качи се в кабината и отмина по тясната уличка.

[1] Беден работнически квартал около Лондонското пристанище.
— Б.пр. ↑

ГЛАВА 7

На коня ѝ му беше паднала подковата, та екскурзията ѝ беше милостиво спестена. Докато Ивлин и другите се отдалечаваха по алеята, Кейт слезе от седлото и бавно поведе кобилата към къщата, стискайки подковата в свободната си ръка.

Продължаваше да мисли за Сантино и за онзи невероятен миг под смрачаващото се небе, да си спомня как после влязоха в морето, сякаш за да се пречистят в солената вода.

През оставащата им една седмица не се любиха повече. Тя вече не изпитваше нужда. Бе ѝ дал онова, което искаше, и тя му бе отвърнала със същото. В деня, когато си заминаваше, той се разплака и я накара да му обещае, че ще му пише; но тя знаеше, че няма да го види никога повече.

Сега, когато си спомни за него под бледите английски небеса, сред по-тъмната зеленина на английската природа, не можа точно да определи какво чувство изпитва, но беше нещо топло и чисто. След онзи ден бе теглила черта в живота си. Освен девствеността ѝ, с момчето от Сицилия от нея си отиде и нещо друго — незрялостта и необузданият ѝ нрав. Беше си позволила да обърне поглед назад към изминалите месеци, дори може би към целия си кратък и нещастен живот, и да си даде сметка каква е наистина.

Това събитие беше за нея ритуалното посвещаване. Последно сбогом на детството и навлизане в живота на възрастните. Сега осъзнаваше за колко много неща напълно е грешала. Дори по отношение на баща си и за онова, което беше направил. Ивлин беше права. С майка ѝ не я свързваха никакви чувства. Яростта ѝ бе породена от самосъжаление, а не от благороден гняв. Беше се държала егоистично, егоцентрично и драматизирала.

Бе искала баща ѝ да прочете дневника. Бе се надявала да го нарани и бе успяла. Сега ѝ беше мъчно и съжаляваше. Ивлин се бе оказала права и за много други неща. Трябваше да живее под един покрив с баща си, а и той с нея. И му дължеше много повече от враждебната острота, с която винаги го посрещаше.

Не знаеше откъде да започне да поправя нещата. Но бе решила да не се отказва. Решението изникна в главата ѝ по време на дългото пътешествие обратно към къщи. От сега нататък ще се отнася като възрастен човек към тях. Ще положи усилия да стане такава, каквато те искат.

Зави покрай конюшната и забеляза металните отблясъци, които хвърляше паркирания до плета мотоциклет. Стори ѝ се странен, но не толкова, че да го разгледа по-внимателно.

Върза кобилата и я почисти, погълната от собствените си мисли. Прибра седлото в стаичката, където държах конската сбруя, и окачи подковата на един гвоздей, за да я види ковачът, когато дойде. После тръгна обратно към къщата.

Ненадейно спря, виждайки баща си коленичил на чакъла, а край него висок, странен мъж с кожено яке, който притискаше юмрук до главата му. Необикновена сцена. Разумът ѝ настояваше, че това е някаква игра, макар сърцето ѝ да ѝ подсказваше, че съвсем не е игра — тогава видя, че мъжът държи пистолет.

Намираше се на не повече от десет метра и виждаше очите на баща си. От тях се стичаха сълзи. Устата му бе разтворена и от всяка нейна гънчица струеше мъка.

Искаше да изкрещи, но гърлото ѝ се бе схванало. Запъти се към двамата мъже като насън. Високият бе толкова погълнат от ставащото, че нито я чуваше, нито я виждаше. Но не успя да достигне до него навреме, за да дръпне обвиняващата осъдителна ръка.

Чу изстрела, който беше изненадващо тих, и видя облачето дим около главата на баща си. После, когато той политна напред, тя откри, че в слепоочието му зее черна дупка, от която шурна кръв. Гърчещите му се пръсти се забиха в чакъла, сякаш Дейвид искаше да изкопае дупка, в която да се скрие, или пък гроб.

Кейт замръзна на място; гласът ѝ най-после се отприщи и тя нададе отчаян писък, в който бликаше мъката от непоправимата загуба.

— *Татко!*

Чудовищно обезобразеното лице се обърна към нея и погледът ѝ срещна дивите, черни, вълчи очи на човека, който я остави сирак за втори път през живота ѝ.

В дробовете ѝ нямаше въздух, не усещаше кръвта да пулсира в сърцето ѝ. Убиецът бързо закрачи към мотоциклета. Хукна към него и

протегна ръце да го спре. Той я отхвърли настрани като перушинка — облечените в ръкавици ръце я блъснаха назад и тя падна.

Моторът се събуди и се отдалечи с рев по алеята, посипвайки с чакъл Кейт, просната на земята до баща си.

ДУХЪТ В МАШИНАТА
1992–1993

ГЛАВА 1

КОЛОРАДО, САЩ

В Денвър валеше силен сняг.

От меко осветения, застлан с мокет коридор изникна Ана. Сградата на летище „Стейпълтън“ беше изпълнена с влагата на мокри чадъри, аромат на кафе и цигарен дим. Наредени в полукръг, безименните посрещачи очакваха пристигащите пътници. Погледът ѝ се плъзна по тях и най-сетне откри своето име, изписано с печатни букви върху четвъртито парче картон в ръцете на униформен служител.

Бутайки количката за багаж, тя заобиколи преградата и без да се усмихва, напрегната се запъти към него.

— Аз съм Ана Кели.

— Ако обичате насам, госпожице.

Служителят взе чантата ѝ и я поведе към едно гише, където чакаше огромен внушителен мъж със сурово лице.

— Филип Уестуърд — представи се той и здраво стисна ръката ѝ.

Тихият глас по телефона я бе подвел. Първото, което ѝ направи впечатление, беше шокиращият контраст между загорялото му от слънцето лице и морскосините очи. Беше облечен в прекрасно сиво-бежово бърбъри^[1], а отдолу се подаваха още по-красив костюм на тесни райета и огнена копринена вратовръзка, която изпъкваше ярко като кървав разрез на фона на бялата копринена риза. Косата му беше много тъмна и падаше напред, криейки или високо, или плешивеещо чело. Мъжът се извисяваше над Ана поне с една глава. Може би беше прехвърлил четиридесетте, но лицето му изглеждаше толкова съсипано, че човек трудно можеше да прецени възрастта му.

— Как е майка ми? — попита младата жена без никакви предисловия.

— В състоянието ѝ няма промяна. Но се държи. — Филип я преценяваше с поглед. — Самолетът ми е готов за излитане. Мога да

ви предложи кафе или нещо друго на борда. Но ако предпочитате да си починете на земята...

— Чувствам се добре. Нека просто да се придвижим до Вейл колкото се може по-бързо.

— Чудесно.

Той кимна на униформения служител и се запромъква из тълпата, а Ана следваше широкия му гръб.

С ясното съзнание, че се е държала повече от невъзпитано, тя се изравни с него.

— Толкова мило от ваша страна, господин Уестуърд. Не биваше да идвате да ме посрещате със собствения си самолет.

— Всичко е наред — отвърна той, очевидно без да се засяга от поведението ѝ. — Радвам се, че мога с нещо да помогна. Насам.

В големия джип „Чероки“ ги очакваше шофьор, който ги откара до хангара за частни самолети. Всичко беше побеляло. Сгушена край господин Уестуърд, Ана гледаше как работниците от летището чистят снега от крилата на големите самолети. Лененият костюм в екрю и сандалите от щавена кожа бяха подходящо облекло за Маями. В самолета дрехите ѝ се бяха овлажнили и изпомачкали и сега сякаш замръзваха по тялото ѝ.

Филип забеляза, че тя трепери.

— Студено ли ви е?

— Пристигам от Маями. И започвам да си мисля, че съм проявила голяма глупост при събирането на багажа.

Той съблече шлифера си и го наметна на раменете ѝ.

— Това ще ви свърши работа, докато се стоплите.

Ана се уви в бърбърито, опитвайки се да задържи топлината, която тялото му бе оставило.

Самолетът му беше бял, двумоторен, марка „Бийчкрафт“, и зад контролното табло вече седеше пилот. Той стана да ѝ подаде ръка, а Уестуърд я следваше.

Имаше осем места, значи оставаха шест свободни, което придаваше на вътрешността на самолета вид на заседателна зала. Седалката беше тапицирана с плюш и много удобна, а когато седнаха, Уестуърд ѝ помогна с предпазния колан. Забеляза, че закопчалките са обточени с орехово дърво. Той каза „моят самолет“. Докато закопчаваше колана си на съседното място, Ана забеляза кръглите

златни ръкавели на китките му и лъскавите отблясъци на златния му часовник, без съмнение марка, чието име се състоеше от две части. Но костюмът и златните джунджурии не можеха да скрият сякаш войнишкото му тяло — стройно и жилаво. Богатият господин Уестуърд. Кой, по дяволите, е той? Като че ли да се защити, тя вдигна яката на палтото.

— Сигурно сте съсипана — рече той, когато пилотът включи моторите. — До летище „Ийгъл“ имаме около двадесет минути. Може би снегът малко ще ни забави. Искате ли да подремнете по пътя?

— Спах в другия самолет — излъга тя.

Машината потегли рязко, леко поднасяйки на снега. Измина двеста метра, обърна се и се нареди зад един огромен пътнически самолет на пистата за излитане.

— По-добре ми кажете какво ме очаква там.

— Да — съгласи се той, — май ще е добре да ви подготвя.

Дрезгавината в гласа му, която бе забелязала още по телефона, беше доста подчертана.

— Майка ви е много зле. Получила е тежки наранявания. Наложил се да се направи спешна неврохирургична операция, но откакто е била нападната, госпожа Кели не е идвала в съзнание.

Дъщерята извърна поглед и се загледа във въртящата се перка на дясното крило. Думите някак сами се изплъзнаха от устата ѝ:

— Ще умре ли?

— Не зная — отвърна той с равен глас, без да увърта. — Изглежда, че добре се грижат за нея. В момента е в реанимация. Лицето ѝ не е наранено. Не е изнасилена, нито пък е била жертва на друг сексуален тормоз.

Бе отговорил на два от въпросите, които не ѝ даваха мира по време на полета от Маями. Тя преглътна и попита:

— Защо не е дошла в съзнание?

— Аз не съм лекар — внимателно отвърна той. — Ще трябва да говорите с тях. „Кар Мемориал“ е първокласна болница. Обграждат майка ви с възможно най-добрите грижи.

Ана кимна и отново погледна на другата страна. Обилният снеговалеж означаваше, че въздушното движение е задръстено и те се придвижваха към пистата за излитане едва-едва. Най-сетне пътническият самолет пред тях започна да набира скорост за излитане,

а мократа настилка отразяваше блещукащите облаци изгорели газове, които излизаха от двигателите му. Скърцащият глас от контролната кула даде и на тях разрешение за излитане.

В кабината пилотът се пообърна.

— Излитаме, господин Уестуърд.

— Добре, Пол.

Пилотът затвори вратата на кабината. Ревът на двигателите се усили до такава степен, че целият самолет се разклати. После започна да набира ускорение по пистата за излитане. Ана имаше усещането, че стомахът е залепнал за гърба ѝ. Устоя на изкушението да се протегне и да сграбчи за ръката непознатия на съседната седалка.

Сетне огромната машина набра мощ, плъзна се във въздуха и започна стръмно да се издига. Когато се уравни, Филип Уестуърд разкопча колана и се придвижи напред към кабината.

Ана обърна глава към прозореца да гледа как Денвър се отдалечава под крилата на самолета като огромен град-играчка, направен от пудра захар. На няколко километра пред тях изникнаха Скалистите планини — величествени и някак заплашителни.

Уестуърд се върна с две чаши кафе. Тя с готовност пое своята, обхващайки с две ръце горещия порцеланов съд. От тъмната течност се издигаше аромат на бренди. Изпълнена с признателност, Ана отпи от чашата, без да обсъжда откритието си.

— А Камбъл? — попита тя.

— Доколкото знам, още дава показания в полицията.

Полазиха я ледени тръпки.

— Самата мисъл е ужасяваща. Има ли някакви улики срещу него?

Филип имаше навик да замълчава за няколко секунди, преди да заговори, сякаш обмисляше въпроса и мереше отговора си.

— Изглежда малко преди нападението се е разделил с майка ви в неособено приятни отношения.

— Е да, знаех за това. Но да извърши такова нещо...

— Вижте, Ана, не познавам майка ви и не зная нищо за личния ѝ живот. Нито пък познавам Бринкман. До този уикенд не бях виждал нито единия от двамата.

Тя се втренчи в него.

— Мислех, че сте колега на майка ми.

— Не. Не работим заедно. Оказах се замесен в тази история съвсем случайно. Имах с майка ви уговорка да се видим в неделя. Звънях, звънях, но никой не вдигаше телефона. Отидох до апартамента и помолих портиера да ми отвори. Жилището беше претърсено, а майка ви лежеше в безсъзнание на пода в кухнята. Извиках линейка и се обадох в полицията.

— Тогава какво ви свързва с майка ми?

— Някои общи интереси.

— Например?

Отново последва пауза.

— Най-вече интересът на майка ви към американските военнопленници в Източна Европа. Свързахме се чрез една московска агенция за издирване.

Ана не можеше да скрие изумлението си.

— Американски военнопленници? Издирване? Какво издирване?

Уестуърд се вгледа внимателно в нея.

— Никога ли не ви е казвала за тези неща? — попита той.

— Нищо такова не съм чувала. Нито пък е споменавала вашето име.

— Няма и защо да го е споменавала. Вече ви обясних. Никога не сме се познавали.

— Извинявайте, ако въпросът ми прозвучи грубо — намръщено заяви тя, — но кой, по дяволите, сте вие?

Мъжът бръкна в джоба си и й подаде визитна картичка. Беше изискана, с релефен надпис — „ФИЛИП УЕСТУЪРД АСОШИЪТС“; имаше и адрес на Парк авеню, който съвсем подходеше на костюма, часовника и частния самолет.

Ана разгледа картичката с празен поглед и попита:

— С какво се занимавате?

— Притежавам консултантска фирма.

— А какво общо имате с американските военнопленници?

Той замълча, после каза:

— Баща ми бил пленен от германците през Втората световна война. Така и не се завърна. Мисля, че в крайна сметка се е озовал в затворнически лагер зад Желязната завеса.

Погледът на Ана се плъзна към него. Сега видя, че лицето му изглежда съсипано заради малките белези, с които бяха обсипани

страните и слепоочията му. Разбито автомобилно стъкло, предположи тя. Но това не го бе загрозило. Дълбоките сини очи бяха красиви, далечни и сякаш непрекъснато нащрек. Имаше външност на филмова звезда, което допълваше богатството и физическата му сила.

— Изглеждате ми прекалено млад, за да е участвал баща ви във войната.

— Роден съм през 1945-та година. Заченат съм по време на последния му отпуск.

— Значи никога не сте го виждали?

— Не. Но цял живот го търся.

Думите му трябваше да предизвикат съчувствие, но в тона му имаше нещо безизразно, неангажиращо, сдържано. Може би дори безчувствено. Очите ѝ се спряха за миг на устните му и после неспокойно се отместиха.

— Съжалявам, може би ви се струвам подозрителна — неловко се извини тя, — но просто съм много разстроена от всичко това.

В цялата ситуация витаеше някаква тайнственост, която я притесняваше. Изведнъж се запита какво търси в рееция се из снежните облаци самолет на този непознат. Той като че ли проследи мислите ѝ и каза:

— Просто се опитвам да помогна, защото се оказах там при злополуката. Това не е нищо кой знае какво. В момента не е необходимо да се тревожите за подробностите. Можем да поговорим по въпроса по-късно. Сега трябва да съсредоточите цялото си внимание върху майка си. Скоро ще кацнем. Просто си почивайте, докато пристигнем.

Тя кимна, беше вече прекалено разтревожена и уморена, за да мисли.

Ана галеше ръката на майка си, чиито безжизнени пръсти от време на време потръпваха в спазми. Кейт лежеше неподвижно, дробовете ѝ поемаха въздух с помощта на респиратор, а от тялото ѝ излизаха и влизаха различни пластмасови тръбички. Косата ѝ беше обръсната и цялата ѝ глава беше обвита в бинтове. Беше с кислородна маска. Някога красивото ѝ лице се бе превърнало в бяла маска, а от време на време заедно с пръстите потръпваха и затворените ѝ клепачи.

Стаята беше затъмнена и единствената светлина идваше от мониторите на животоподдържащите машини. Тя притежаваше свое собствено, механично съществуване — вентилаторите ритмично засмукваха въздух, мониторите жужаха, генераторите тихо бучаха. Иззад стъклена кабина медицинските сестри непрекъснато следяха състоянието на пациентката.

Майка ѝ изглеждаше толкова беззащитна. Ана не можеше да потисне ужаса си от това място и направо ненавиждаше целия този нечовешки вид. Ами ако тя се събуди сама и объркана, и види всичко това?

— Тук съм, мамо — прошепна тя. — Ти ще се справиш. Ще се справиш.

Непрекъснато повтаряше тези думи и ѝ се искаше да вярва, че с неволните потрепвания майка ѝ показва, че е усетила присъствието ѝ. Любовта и мъката ѝ придобиваха застрашителни размери.

Пневматичната врата изсъска и се отвори. Филип Уестуърд, който бе чакал в коридора, се доближи до нея и я докосна по рамото.

— Ана? Лекарят е тук. Иска да говори с вас.

Тя кимна и се изправи.

Коридорът пред вратата на болничната стая приличаше на цветарница. Персоналът трябваше да заобикаля десетина букета и кошници с цветя, някои от които бяха наистина красиви; във всички имаше картички в знак на обич и съчувствие. Беше наистина трогателно да се види колко много хора са истински привързани към майка ѝ.

Лекарят беше нисък, мургав човек с пеещ азиатски акцент — индийски или пакистански, както предположи Ана. Представи се като доктор Джей Рам Синг и ги въведе в кабинет с внушителна библиотека. Тя и Уестуърд седнаха зад бюрото му, на което грижливо бяха подредени телефони и купчини папки.

Той започна направо:

— Майка ви е станала жертва на безмилостен побой, госпожице Кели. Нападателят е бил физически силен и невероятно жесток. Повечето наранявания почти със сигурност са били нанесени от последователни ритници, докато е лежала просната на пода.

Потресена, Ана неволно затвори очи. После извърна очи към Уестуърд. Лицето му беше съвсем безизразно. Лекарят включи

светещото табло и закачи на него няколко рентгенови снимки.

— Най-сериозно е засегната главата. Получила е няколко фрактури тук, тук и тук. Тъмните петна са кръвоизливи в челния и теменния дял на крайния мозък, и доста тежък кръвоизлив в областта на средния мозък.

Ана кимна с усещането, че ѝ се повдига. С тези зловещи очертания черепът на майка ѝ изглеждаше ужасяващо уязвим.

— Състоянието ѝ е изключително тежко поради вътрешночерепното налягане, което рязко се е повишило като пряко следствие от нанесените удари, и е останало такова няколко часа, докато не я открил господин Уестуърд. Главният мозък е разделен от малкия чрез израстък на твърдата мозъчна обвивка, наречен „палатка на малкия мозък“. С повишаването на налягането тази част на мозъка — слепоочният дял на крайния мозък — започва да притиска палатката на малкия мозък, упражнявайки напрежение върху мозъчния ствол и третия неврон, чиито влакна достигат кората на главния мозък. Оттук и дълбокото безсъзнание и затрудненията в дишането. Разбирате ли ме?

— Да — отсечено кимна Ана.

— Налагаше се незабавна пункция, чрез която да се предотврати евентуално ново повишаване на налягането. Неврохирургът проби дупки на няколко места в черепа на майка ви, за да облекчи отока. Представете си ги като предпазни клапи — допълни той, като забележа ужасения ѝ поглед. — Това са резултатите от скенера след операцията. Те показват, че сме постигнали търсения ефект. Отокът вече не я застрашава. Състоянието ѝ се стабилизира. През следващите няколко дни изследванията ще продължат. Разбира се, лечението с „Манитол“ и „Дексаметазон“ продължава, за да се поддържа налягането колкото се може по-близо до нормалното. — Той се обърна. — Трябва да ви кажа освен това, че правим на майка ви енцефалограми, но резултатите не показват особено повишаване на мозъчната дейност.

Той се вгледа очаквателно в нея.

— Искате да кажете, че още не се връща към съзнание?

— Искам да кажа, че е в кома.

Думата сякаш разсече въздуха.

— Какви са прогнозите?

Човекът се поколеба, после каза:

— Може би е по-добре да отложим прогнозите за по-късно, когато ще сте имали достатъчно време да...

— Не — рязко го прекъсна тя. — Не съм малка, господин докторе. Кажете ми сега.

Той наклони глава.

— Добре. Изгледите са много несигурни. Ще накърня дълга си, ако не наблегна на този факт. На първо място, идването в съзнание след такава кома е рядко явление.

— А на второ място? — настоя Ана, когато той млъкна.

— На второ място, мозъкът на майка ви вероятно е пострадал от нанесените удари, което може да засегне способността ѝ да се движи, паметта ѝ, може би дори психиката ѝ. Прогнозата не е обещаваща. Всъщност в най-добрия случай е обезкуражаваща.

Ана отри овлажнелите длани в полата си.

— В каква степен мозъкът е засегнат физически?

— Почти невъзможно е да се каже. След подобни травми много малко пациенти живеят пълноценно и щастливо. Далеч по-често срещани са случаите, когато пациентът в такова състояние изобщо не излиза от кома.

— Боже мили! — възкликна Ана. — Да не би да ми казвате, че не можете да ѝ помогнете? Че не можете да направите нищо?

— Не, казвам, че правим всичко, което е по силите ни.

— Искам да чуя второ мнение — нервно заяви тя. — Искам да зная къде се намира най-добрият травматологичен център в Америка. Искам да се срещна с най-известния неврохирург в страната.

Уестуърд взе ръката ѝ в своята в знак на подкрепа.

— Вече се допитахме до друго авторитетно мнение — меко отвърна лекарят. — Веднага извикахме доктор Дейвид Балантайн от Лос Анджелис. На него се пада честта да бъде най-добрият невролог в околните щати. Долята от Калифорния преди два дни, за да види майка ви. Мнението му по нищо не се различава от нашето. Без съмнение ще продължим да се консултираме с него, докато трае лечението. Можете да му се обадите когато решите. Всъщност, госпожице Кели, съвсем спокойно можете на своя отговорност да се обадите на когото пожелаете. Не мисля, че ще чуете по-различно мнение. А колкото до най-добрият център за лечение, доста път има да биете, преди да откриете по-добра болница от „Кар Мемориал“. Вейл е най-

реномираният ски курорт в Америка. Мога да ви уверя, че всекидневно се сблъскваме с какви ли не травми на главата. С какви ли не.

— Трябва ми някаква информация — реагира инстинктивно Ана.
— Има ли някаква организация, която се занимава с такива травми?

— Да — кимна хирургът. — Ще ви дам адреса им.

— Можете ли да ми предоставите някаква литература за кома?

Той сви рамене.

— Бих могъл. Но не зная дали ще я разберете.

— Притежавам съвършено нормални способности да разбирам
— хладно отвърна тя. — Освен това искам копие от болничните картони на майка ми.

Стана му неприятно и той повдигна вежди:

— Едва ли е необходимо да ви казвам, че предложението ви е безкрайно неетично, госпожице Кели.

— Не смятам, че тук става дума за етика, доктор Рам Синг.

За миг той втренчи поглед в нея, а после стана.

— Извинете ме за момент.

Мълчаливо го изчакаха да се върне. Носеше някакви документи и син медицински бележник. Постави ги на бюрото пред нея.

— Ако прочетете всичко това, би трябвало да придобиете много по-добра представа за състоянието на майка си.

— Благодаря — кимна тя и взе купчината в скута си. Стори ѝ се като тежко бреме.

— Правим всичко каквото можем — продължи лекарят, без да сяда. — Гарантирам ви. Но с течение на времето надеждата ще се топи. Колкото по-дълго остане в кома, толкова по-малки са изгледите за възстановяване. Ако не започне скоро да се връща към съзнание, тогава, опасявам се, шансовете са нищожни.

— Дали ще помогне, ако стоя до нея и ѝ говоря?

— Може и да помогне — неопределено отговори лекарят. — Но не тази вечер. Пътуването ви е било напрегнато, а сега вече с нищо не можете да помогнете тук. Починете си. — Той докосна Ана по рамото.
— В момента състоянието ѝ е стабилно, както ви казах. Не предвиждаме никаква промяна.

Думите му прозвучаха като смъртна присъда.

Ана и Уестуърд излязоха от кабинета. В коридора тя като че ли се препъна — той я подхвана бързо и продължи да я придържа, защото

коленете ѝ се огъваха. Лицето ѝ се бе превърнало в изкривена маска на скръбта. Тя се притисна до гърдите му, опитвайки се да не се предава. Ръцете му се обвиха около нея.

Беше я прегърнал нежно, спокойно, оставяйки я да овладее дишането си. Най-сетне тя отстъпи назад, изпускайки книгите, които ѝ бе дал Рам Синг, и затърси кърпичка. Върху прекрасния раиран костюм на Филип бяха останали следи от сълзи.

— Извинете.

— Лечението тук е първокласно — каза той. — „Кар Мемориал“ е не по-лоша от която и да е друга болница в страната. А и той е прав. Наистина се сблъскват с какви ли не травми на главата.

— Зная — кимна Ана и избърса очите си.

Чувстваше лицето си изтръпнало и сякаш подпухнало от насъбралата се мъка, която бушуваше като ураган.

— Ана!

Тя се обърна. Беше дошъл Камбъл Бринкман, сгушен в палто от камилска вълна, по което се топяха снежинки. Той забърза към нея с разперени ръце. Тя потисна неистовото желание да се отдръпне от него. Остави го да я целуне по бузата. Изглеждаше измъчен.

— Казаха ми, че си тук. Защо не ми се обади?

— Господин Уестуърд бе така мил да ми предложи да ме докара със самолета си от Стейпълтън — неловко рече тя. — Не знаех, че си... свободен.

— Цял ден се опитвам да ти се обадя в Маями.

Не спомена дали подозренията към него са отхвърлени, а и тя не се досещаше как да го попита тактично. Моментът беше болезнено напрегнат. Мисълта, че това отвратително нещо може да е дело на Камбъл, не ѝ излизаше от ума. Едва намираше сили да го гледа. Мъжът усети, че тя се отдръпна от него.

— Не съм го направил аз — убеждаваше я той. — Трябва да ми повярваш. Аз я обичах.

Тя кимна; сякаш си беше глътнала езика и изобщо не знаеше как да отвърне на неговата настойчивост.

— Ще ти обясня после. — Гласът му изведнъж прозвуча уморено. — Видя ли майка си?

— Да.

— Говори ли с лекарите?

Най-сетне Камбъл се обърна към Уестуърд:

— Благодаря ви, че сте я посрещнали — хладно, но с нескрита горчивина каза той. — Като че ли все ме замествате.

Уестуърд благодари с жест.

— Мисля, че точно сега Ана се нуждае от почивка и сън. Къде ще отседне?

— У нас, разбира се — каза Камбъл. — В къщата ми в Джипсъм има приготвена стая.

Тя бързо поклати глава.

— Благодаря, но ще ти откажа. Ще отида в апартамента на майка ми във Вейл. Винаги отсядам там.

Лицето на Камбъл се изкриви.

— Това не е добра идея.

— А защо не?

— Жилището е било претършувано, Ана. Цари невероятен хаос.

— Значи ще мога да ѝ го подреда.

— На това място е извършено престъпление. Може би полицията няма да ти разреши.

Повече от всичко на света Ана искаше да избегне престоя в къщата на Камбъл.

— Откъде знаеш? — немощно попита тя.

— Можем да ги попитаме — меко предложи Уестуърд. — Ще ида да се обадя на Джоргенсън.

— Не. — Камбъл направи рязко движение. — Аз ще говоря с него. Моля ви, почакайте ме тук.

Те го проследиха с поглед как се отдалечава към телефоните. Макар винаги да го бе смятала за егоцентричен плейбой, не можеше да се отрече, че е жизнерадостен, обаятелен мъж. Но сега беше смазан и сякаш се бе смалил.

— Кой е Джоргенсън? — тихо попита тя Уестуърд.

— Следователят, който се занимава със случая. Детектив от отдел „Убийства“ към Денвърската градска дирекция на полицията.

— Мислите ли, че подозренията са смъкнати от Камбъл?

— Не зная — сви рамене мъжът. — Можете да попитате Джоргенсън. Така или иначе той ще иска да говори с вас.

Тя мислеше за онова, което ѝ каза нисичкият лекар от индийски произход.

— Ако не сте били вие, майка ми е щяла да си отиде.

Тя следеше как Уестуърд премисля думите ѝ, как ги претегля някъде зад тези прекрасни морскосини очи.

— Може би.

— Благодаря ви за всичко, което направихте.

Той помръдна широките си рамене.

— Въпрос на късмет.

Тя го погледна в очите.

— Къде сте отседнали?

— В хотел „Уестин“.

— Може ли утре да ви се обадя? Искам да говоря с вас.

— И аз искам да говоря с вас — отвърна той след обичайната кратка пауза. — Утре следобед ще съм в хотела.

Очите им се срещнаха. Нейният поглед първи се отклони в друга посока.

— В апартамента наистина е пълен хаос — предупреди я той.

— Както казах, ще го изчистя.

Той докосна ръката ѝ и посочи нещо зад нея. Камбъл се беше подал от телефонната кабина и ѝ махаше.

— От полицията искат да говорят с вас.

Тя отиде до него и той ѝ подаде слушалката.

— Ало. Тук е Ана Кели.

— Аз съм детектив Бил Джоргенсън — изпраця отсреща гласът.

— Разследвам случая на Катрин Кели. Вие сте дъщерята, така ли?

— Да.

— И смятате да останете в апартамента на майка си?

— Ако може.

— Няма проблем — каза той. — Сменихме ключалките, защото нападателят явно е имал ключ от предната врата. Ще кажа на портиера да ви даде новите ключове.

— Благодаря.

— Можете да подредите, ако искате. Но моля ви, направете списък на нещата, които според вас липсват от жилището. Можете ли да ми направите тази услуга?

— Да, добре.

— Освен това трябва да говоря с вас. Утре сутринта, ако е възможно.

— Да, удобно е.

— Ще дойда в десет и половина.

— Добре.

— Дочуване — каза той и линията прекъсна.

— Каза, че мога да остана у мама — каза тя, обръщайки се към двамата мъже.

— Аз ще те закарам — отсече Камбъл.

Този път Уестуърд не се намеси.

— Трябва да си взема багажа от колата на господин Уестуърд — с неохота рече Ана.

— Да вървим тогава.

— Почакайте минута.

Двамата я проследиха с поглед как се отдалечава към стаята на Кейт. Ана влезе вътре и целуна майка си по челото. Беше гладко като на спящо дете. Изпод миризмата на лекарства тя долови топлия аромат на кожата ѝ.

— Обичам те — прошепна тя. — Пак ще дойда.

Вън в коридора спря една минаваща медицинска сестра.

— Аз съм дъщерята на госпожа Кели. Какво ще правите с тези неща? — и тя посочи купчината цветя, с които бе затрупана вратата към стаята на Кейт.

— Ами тук малко ни пречат — призна сестрата. — В това отделение не е позволено да се внасят цветя и няма къде да ги държим. Честно казано, те са ни проблем.

— Дали не може да ги раздадете на другите пациенти? — предложи Ана. — На онези, които си нямат никакви цветя.

— Прекрасна идея! — Жената грейна. — Веднага ще се погрижа.

Ана коленичи и внимателно събра картичките от букетите. Утре щеше да се обади на всички тези мили хора и да им благодари за вниманието. Върна се при Бринкман и Уестуърд.

— Готова съм.

Снегът най-сетне бе престанал, но навън беше много студено. Умората и усещането, че всичко това е кошмарен сън, се усилиха все повече и докато вървеше между двамата мъже, ѝ се струваше, че вади в лепкаво нефтено езеро.

Като прехвърлиха всички чанти в мазератито на Камбъл, Ана подаде ръка на Филип Уестуърд.

— Бяхте толкова мил! Просто не зная как да ви благодаря.

Ръката му беше топла и силна.

— Моля ви, изобщо не е необходимо.

— О! Все още съм с вашия шлифер — изведнъж си припомни тя и понечи да съблече топлата дреха.

Той поклати глава.

— Задръжте го засега. Можете да ми го върнете следващия път, когато се видим.

Ана изпрати с очи отдалечаващия се в нощта мъж. Изведнъж се почувства много самотна.

Качиха се в колата на Камбъл. Тя отпусна глава на седалката и затвори очи. В момента не обръщаше никакво внимание на умората.

— Баба знае ли за мама? — попита тя.

— Все още не съм се осмелил да кажа на Ивлин.

— Трябва да знае. Ние сме единствените й близки.

— Здравето й е толкова крехко напоследък. Шокът може да я довърши.

— Ще й се обадя веднага, щом има някакво подобрене. Ще трябва да й поднеса нещата колкото се може по-деликатно.

— Какво ти каза онзи човек? — Тя усети напрежение в гласа му.

— Филип Уестуърд ли? Само че полицията те е закарала в Денвър да даваш показания.

— Не съм извършил това — повтори той. — Само някой пълен идиот може да измисли подобна тъпотия. Отнесоха се с мен като с престъпник. Като с чудовище. Като че ли точно аз съм в състояние да й посегна с пръст. Държаха ме там, докато накрая адвокатът ми не дойде лично да ме измъкне. — Устните му трепереха. — Не стига шокът, който преживях, ами и тази глупост сега просто ме съсипва, Ана.

Младата жена не можа да го погледне в очите не защото не му вярваше, а просто защото точно сега вече нямаше сили за нови вълнения.

— Съжалявам — безпомощно отвърна тя. — Камбъл, Филип Уестуърд твърди, че дошъл да се срещне с майка ми заради някакво издирване, с което се занимавала. Дали знаеш нещо?

Пръстите му се впиха в кормилото.

— Беше се поболяла по това.

Беше отговорил толкова разпалено, че Ана се стресна.

— Моля?

— Мания. Обсесия. Умът ѝ беше само в това. — Той така стисна зъби, че челюстите му побеляха.

— Но от какво е била толкова погълната?

Той взе завоя така рязко, че гумите поднесоха на снега и колата се наклони настрани.

— Разби ми сърцето.

После мълча толкова дълго, че Ана заключи, че или не я е чул, или пък няма да отговори. Изведнъж въздъхна.

— Нямах да понеса раздялата. Просто беше по-лесно аз да си тръгна.

Вече бяха в Пътейто Пач пред жилищната сграда, където живееше майка ѝ. Зданието беше красиво, заобиколено с гъсти тъмни ели, а каменната фасада беше приятно осветена отдолу. Трудно бе за вярване, че тук е било извършено чудовищно престъпление.

Един човек от домоуправителния съвет ги чакаше на входа с ключовете — пълничък нисък мъж с тъжно лице като на басет.

— Нищо не съм чул — рече той. — Не мога да повярвам, че точно тук, във Вейл може да се случи подобно нещо. Майка ви беше прекрасна жена, наистина прекрасна, прекрасна жена.

Говореше за нея, сякаш вече не беше между живите. Ана търпеливо изслуша съчувствените му думи. Докато той извършваше ритуала по отключването, тя стоеше мълчаливо до Камбъл.

Като влезе в апартамента, изпита физическа болка от шокиращата картина, която завари. Затвори очи и пое въздух, за да се овладее.

— Добре ли си? — попита Камбъл.

Тя кимна.

— Не е необходимо да влизаш с мен.

— Може би трябва да...

— Нищо ми няма. Наистина.

— Ще ти бъде тежко, Ана.

— Зная. Предпочитам да се справя сама.

Той не настоя. Целуна я леко по бузата и си тръгна. Пълничкият мъж ѝ даде ключовете; тя заключи вратата и се обърна, за да се огледа.

Като ѝ казаха, че апартаментът е бил претършуван, Камбъл и Уестуърд изобщо не споменаха за варварския начин, по който беше

извършено това.

Съдържанието на абсолютно всички шкафове и чекмеджета беше разпиляно на земята и газено с крака. Произведенията на изкуството лежаха захвърлени на пода. Някои от тях, запазили се непокътнати с векове, бяха разбити просто ей така, без причина. Навсякъде се търкаляха разпорени възглавници, диваните бяха преобърнати и изтърбушени. За да бъде пълен хаосът, криминалната полиция беше посипала всеки сантиметър гладка повърхност с бял прах за отпечатъци.

Майка й винаги е била така подредена, така организирана във всичко. Докато се разхождаше бавно из жилището, Ана си даде ясна сметка, че и други преди нея са идвали да оглеждат отломките от живота на майка й: полицията, оперативните работници, а преди това — нападателят. Тя бе чисто и просто последната в дългия списък нахалници, които бяха нарушили личното пространство на Кейт. Жегна я неподвластно на разума й чувство за вина.

Жълтата лента, с която бе очертано тялото на майка й, още не бе махната от плочките в кухнята, а наоколо се въргаляха продуктите от хладилника. Тази дреболия накара сърцето й да се свие.

Изведнъж Ана осъзна, че след нападението престъпникът се е отдал на плякосване. В същото това време майка й е лежала на пода в кухнята, а черепът й е бил пукнат като яйчна черупка. Изпълни я леден бяс. „Чудовището, което е извършило всичко това, ще бъде заловено — закле се Ана. — Ще бъде заловено и скъпо ще плати.“

Насили се да овладее гнева си и да мисли логично. Защо я е нападнал точно в кухнята? Дали не е мръднал до хладилника да се подкрепи, когато майка й го е изненадала? Не изглеждаше да е било така.

Погледна към кухненската врата. Тя водеше към малка желязна площадка, на отсрещния край на която се намираще задното стълбище — то водеше надолу към партера и гаражите. Като не е успяла да скочи от балкона, това е бил единственият й изход да се измъкне от апартамента.

Майка й е избягала тук, за да се скрие. Искала е да излезе навън и да избяга на безопасно място със служебния асансьор. Значи той я е последвал в кухнята и тук я е пребил жестоко. Ледени тръпки я полазиха по гърба.

Можел е да постъпи по друг начин и да избегне пряк сблъсък. Но не е бил обикновен крадец. Бе нападнал беззащитна жена с ясното намерение да ѝ причини сериозни наранявания, дори може би смърт.

А после най-методично е разпердушинил апартамента с такова ожесточение, че беше чудно как съседите не са чули нищо. Защо е било нужно всичко това? Злорад карнавал на силата? Панически стремеж да открие нещо истински ценно, след като престъплението изведнъж се е оказало много по-сериозно от най-обикновена кражба?

Целият апартамент миришеше на вкиснало мляко и развалено месо. Струваше ѝ се, че това е неговата миризма — противната смрад на извършителя на всичко това. Събра остатъците от развалената храна в една найлонова торбичка и я остави пред задната врата, за да я изхвърли портиерът.

После се сети за сейфа. Върна се в стаята на майка си. Голямото маслено платно от XVIII век, което изобразяваше Рим, висеше на обичайното си място на стената. Тя само го докосна и то увисна на пантите си, а отзад се откри маслинозелената врата на вградената каса. Дръпна желязната ръчка, но тя дори не се помръдна. Нямаше представа какъв е шифърът.

Сейфът изглеждаше доста солиден и явно не бе и докосван. Тази странна проява на аматьорщина накара Ана да се намръщи. Беше обърнал целия апартамент, но не бе открил сейфа.

Бутна картината на място и изтика мисълта за изтощението колкото се може по-далеч от себе си. Не можеше да си позволи утре сутринта като се събуди, пред очите ѝ да се изпречи целият този хаос. По-добре да се захване с ужасяващата бъркотия още сега, за да противодейства по някакъв начин на шока от последните няколко часа.

Както чистеше, изведнъж забеляза своето лице, което се вираше в нея сред боклуците. Наведе се и взе снимката. Като по чудо стъклото не беше счупено. Беше правена в Париж преди няколко години — една от любимите снимки на майка ѝ. Самата тя се усмихваше топло, а черната ѝ коса се развяваше от вятъра над Сена. Но очите ѝ изглеждаха уморени и тя напрегнато стискаше с юмруци реверите на сакото си. Трудна обич. Докато бършеше праха от стъклото, в гърлото ѝ заседна буца.

Защо толкова се раздалечиха с майка ѝ? Защо бяха допуснали смъртта на баща ѝ да ги раздели, вместо да ги сближи още повече? От

събитията в Белфаст бяха изминали единадесет години. Цяло десетилетие, през което всяка от тях бе вървяла по свой път. А сега майка ѝ лежи в болнична стая, някакви машини поддържат живота ѝ, а в съзнанието ѝ цари загадъчна тъма.

Мамо — обеща ѝ наум тя, — когато се оправяш, ще наваксаме загубеното. Говоря съвсем сериозно.

Ана се събуди. Сънува Хаити и Андре Льовек, който ѝ се смееше сред някаква джунгла. В очите му с цвят на навъсено море проблясваше лудост. Но тя не беше в Хаити. Беше във Вейл, а майка ѝ лежеше в кома в местната болница. Часът беше девет без петнайсет.

Пресегна се към телефона и веднага се обади в „Кар Мемориал“. В състоянието на майка ѝ нямаше промяна.

Ана се измъкна от леглото, отиде до прозореца, дръпна завесите и пред очите ѝ се разкри зашеметяващ изглед. Околните склонове бяха покрити със сняг, а скалистите планински върхове величествено се извисяваха към небето, което бе толкова синьо, че човек го заболяваха очите. Нагоре към пистите пъплека червените и жълтите кабинки на лифта — ярки цветни петна, които се открояваха на фона на голите бели сенки на планината.

Събуди се с усещането за ледена меланхолия, което се усилваше, и макар че в апартамента беше приятно топло, след сутрешния душ си облече над памучната блуза и джинсите един от вълнените пуловери на майка си. Далечният аромат на парфюма ѝ действаше успокояващо като нежна прегръдка. Направи си купа корнфлейкс и преди да закуси, прегледа пощата. Бяха само кафяви пликосе със сметки, които Ана подреди, за да плати по-късно. В този миг зазвъня телефонът.

Последователно проведе три бързи разговора — обаждана се все приятели на майка ѝ, за да споделят ужаса си от случилото се и да изразят съчувствие. Последна се обади Констанс Граф, която покани Ана да я посети при първа възможност.

Точно в десет и трийсет домофонът звънна и извести пристигането на Джоргенсън, следователят. Той извади картата си и Ана кимна. Покани го да влезе. Имаше груби черти, изпито лице, гърбав нос и рунтави черни мустаци. Тъмните му очи гледаха уморено. С него в жилището нахлу острата миризма на цигарен дим.

— Да ви направя ли кафе?

— Да, благодаря.

— Заповядайте в кухнята. Няма къде другаде да се седне. Изпотрошили са всичките дивани.

Той се огледа, но не каза нищо за промяната, която Ана бе постигнала. Щеше да мине много време, преди жилището да придобие нормален вид, но поне беше чисто и подредено. Тя се труди до късно снощи, опитвайки се чрез физическото напрежение да отпъди ужаса от мислите си, докато най-сетне не се строполи на леглото, капнала от умора.

Жълтите очертания на тялото още стояха на пода.

— Можете да махнете лентата — лаконично отбеляза следователят. — Вече не е необходима.

Тя кимна. Само че това би било ужасно — сякаш да изтрие и последната следа от присъствието на Кейт тук.

— Направих списък на нещата, които според мен липсват. — Тя му подаде листа. — Откакто идвах във Вейл за последен път, е минало известно време, но тези вещи определено трябваше да бъдат тук, а ги няма.

Междувременно се опитваше да разбере как се работи с машината за кафе.

Джоргенсън бръкна в горния джоб на коженото си яке и извади омачкан пакет цигари. Предложи и на нея.

— Предпочитам да не пушите. Майка ми ненавижда тютюнев дим вкъщи.

Той я погледна учудено.

— Не ви ли обясниха какво е състоянието на майка ви?

— Обясниха ми.

— Тя няма да се оправи — най-брутално заяви той.

Ана не отговори. Мъжът въздъхна и прибра цигарите обратно в джоба си. После извади от куфарчето си бележник с пружина и го отвори.

— Колко време ще останете във Вейл?

— Колкото е необходимо.

— И няма да се връщате в Маями?

— И да оставя майка си така?

— В такъв случай може би ще останете доста дълго.

— Не мога да я изоставя.

Той леко сви рамене.

— Дръжте ни в течение относно плановете си, каквито и да са те. Кога видяхте майка си за последен път, госпожице Кели?

— Преди около шест месеца.

— Обикновено толкова рядко ли се виждахте?

— Напоследък работя в Маями и не е много лесно. Обикновено се виждаме три-четири пъти годишно.

Кафето стана много горчиво — много по-силно, отколкото Ана беше свикнала да пие, но Джоргенсън не каза нищо. Отбеляза си нещо, а после отгърна нова страница.

— През последните месеци имахте ли усещането, че характерът на майка ви се е променил по някакъв начин?

— Какво искате да кажете?

— Показвала ли е пред вас някакви признаци на безразсъдност?

— Майка ми беше най-разумният човек, който познавам. Камбъл ли ви каза, че е станала безразсъдна?

— Работодателката ѝ също — безапелационно заяви той.

Ана остана изумена.

— Кони Граф е казала такова нещо?

— Госпожа Граф я е предупредила, че е на ръба на уволнението поради нехайство.

— Какво?

— В показанията на госпожа Граф се казва, че през последните шест месеца госпожа Кели е била странно възбудена. Била е разсеяна в работата си и в отношенията си с хората, а и е била потайна по отношение на личния си живот, който ангажирал цялото ѝ внимание. Забелязали ли сте подобно нещо?

— Нито дума от казаното не съответства на характера ѝ. Поне каквато аз я познавам. Понякога се затваря в себе си, но чак пък потайна и погълната от себе си! Освен това обича работата си. Беше много добър професионалист. Изобщо не мога да си представя, че е пренебрегвала служебните си задължения по какъвто и да било повод.

— Позволете да ви задам един друг въпрос. В последно време майка ви имала ли е друг любовник, освен Камбъл Бринкман?

— Боже мили, не!

— Сигурна ли сте? Казала ли ви е, че наскоро се е разделила с господин Бринкман?

— Да. Преди няколко седмици говорихме по телефона. Но снощи Камбъл намекна, че я е изоставил заради някакво нейно начинание, което той не одобрявал, а не защото се е появил друг мъж. — Той я гледаше внимателно, сякаш очакваше да чуе още нещо, и Ана продължи: — След смъртта на баща ми, майка ми не е имала друг близък приятел освен Камбъл. По едно време той искаше да се ожени за нея и макар че тя все отлагаше, винаги съм смятала, че накрая ще се съгласи.

— Мислите ли, че си подхождаха?

Ана се поколеба за миг, но след това реши да бъде откровена:

— Камбъл се нуждаеше от нея повече, отколкото тя от него. Беше много зависим от майка ми.

Джоргенсън прегледа записките си.

— Господин Бринкман е много богат.

— Син е на Камбъл П. Бринкман старши — кимна Ана. — Баща му е президент на „Бринкман Индъстрис“. Това е една от най-големите авиоконструкторски компании в Колорадо. Камбъл младши е член на управителния съвет, но не мисля, че заема кой знае каква длъжност. Построи си разкошна къща в Джипсъм и изглежда целият му живот се върти около карането на ски. Като казах, че зависи от майка ми, имах предвид в емоционален аспект. аз лично го смятам за разглезен плейбой. Не мисля, че се отличава с особена сила на характера. В известен смисъл тя го обича, защото той има нужда от нея. Тя е много всеотдаен човек.

— Намирате ли Камбъл Бринкман младши за човек с необуздан нрав? Човек, който се оставя на крайните емоции?

— Безкрайно ми е неприятно да мисля, че може той да е виновен за всичко това.

Клепачите на Джоргенсън се отпуснаха.

— Ами ако майка ви се е влюбила в някой друг?

— Това е чисто предположение — сопна се Ана.

Той се понамести нервно на стола. Младата жена предположи, че копнее за цигара.

— Добре. А това „начинание“? Знаете ли нещо за него?

— Нито дума не ми е казвала, господин следовател. Вчера за първи път чух за него.

Джоргенсън се облегна назад и тъмният му, сякаш уморен от света, поглед пронизително се впи в нея.

— Значи всъщност не сте били в течение на начинанията на майка ви.

— Обикновено не криеше нищо от мен. — На Ана ѝ стана неловко. — Не зная защо не ми е казала за това.

— Знаехте ли за пътуването ѝ до Русия?

— Ами, да. Но не зная с какво се е занимавала там.

— А за другите ѝ пътувания?

— Какви други пътувания?

— Миналата есен е ходила в Израел. Преди това е била три пъти в Лондон. Не се знае, може би е посетила и други места. Не е ходила там на почивка, а във връзка с разследването си. Срещали ли сте се с нея по време на някое от тези пътувания?

Ана го погледна изумено.

— Не.

— А ако в тези тайнствени пътешествия се е криела тайна връзка с друг мъж?

— Единственото, което мога да ви кажа, е, че майка ми не е от този тип жени. Винаги е била честна. — Ана неспокойно преплете ръце. — Понякога дори болезнено честна. Ако се беше влюбила в някой друг, в неин стил е да каже на Камбъл направо. Вместо да поддържа сложни, потайни връзки. Това би било... — Тя търсеше подходяща дума. — ... твърде необичайно за нея. А и дори да беше вярно, човек трудно може да си представи Камбъл в ролята на убиец. Ако си мислеше, че тя се среща с друг човек, Камбъл би побеснял, сигурно би изпотрошил всичко наоколо...

Тя рязко млъкна и се огледа. Изведнъж пред очите ѝ лъсна грозен спомен как Камбъл, подивял от ярост, посяга да удари майка ѝ. След миг продължи:

— А и кой би бил този друг мъж?

— Да речем господинът от Ню Йорк, Филип Уестуърд.

— Но това е налудничаво!

— Защо?

— Защото той и майка ми не са се познавали, ето защо. В неделя е пристигнал във Вейл, за да срещне с нея за първи път.

— Може би — предположи Джоргенсън, продължавайки да я гледа втренчено — изречението може да се построи по друг начин. Може да е дошъл в неделя да се срещне с нея за първи път във Вейл.

— Искате да кажете, че са се срещали на други места извън Вейл?

— Има и такава възможност.

— Тогава защо не го разпитате?

— Вече го сторихме.

— И?

— Отрича предишно познанство с Катрин Кели.

— Ами ето ви тогава отговор на въпроса.

— И по какъв начин е бил свързан, значи, с майка ви?

Тя му предаде лаконичното обяснение на Уестуърд за изчезналия баща.

— Това е всичко, което зная.

Джоргенсън кимна.

— На нас ни каза същото. Имате ли представа защо този въпрос може да е бил от значение за майка ви?

— Никаква. Но в интерес на истината — твърдо заяви тя, — днес следобед ще се срещна с господин Уестуърд в хотела му. Ще се опитам да изясня как стоят нещата. Единственото, което зная засега, е, че той е богат непознат, който следва нещо като своя мисия.

Джоргенсън прехвърли няколко страници.

— Той е не просто богат, госпожице Кели. Милионер е. Притежава много престижна консултантска агенция в Ню Йорк. — Той вдигна поглед към Ана. — Майка ви явно е имала вкус към богатите мъже.

— Не мисля, че забележката ви е много уместна — сухо отговори младата жена.

— Извинете — призна той. — И все пак, бихте ли окарачили господин Уестуърд като привлекателен мъж?

— Да, разбира се — нетърпеливо отвърна тя, барабанейки с пръсти по масата. — Но нито едно от тези неща не го прави любовник на майка ми. Освен това тя обичаше Камбъл Бринкман, господин следовател. Не мога да повярвам, че Камбъл е извършил това. Във

Вейл нямате ли крадци? Или пък наркомани? Или градът ви е прекалено реномиран?

— Да, има наркомани. — Джоргенсън се наведе напред. — Но обикновено те не се занимават с убийства. Този престъпник е носел ръкавици и се е постарал да не остави следи. Дори и от подметки. Няма нито една улика, нито пък свидетели. На пръв поглед това престъпление изглежда практически неразгадаемо. Но има няколко страни, които правят случая по-особен. Една от тях е жестокостта, с която е извършен побоя. Искал е да убие майка ви. Изобщо не се съмнявам в това. Удрял е прекалено силно и дълго, за да допуснем възможността да е имал различни намерения. Изоставил я е, смятайки я за мъртва. Престъпниците не убиват без причина. И убиват преди всичко хора, които познават.

На Ана ѝ се стори, че във вените ѝ изведнъж се разлива ледена течност.

— Да — съгласи се тя.

Той взе списъка с липсващите вещи.

— Това е друг обръкващ аспект. Казвате, че липсват бижута, сребърни прибори и дреболии. Но повече ме интересуват предметите, които не са включени в списъка. Апартаментът е пълен с ценни вещи, които лесно могат да се продадат — можел е да вземе тях. Например колекцията на майка ви. Тя е ценна. Някои неща е счупил, но не е взел нищо. Изоставил е предмети на изкуството на стойност хиляди долари, които лесно е можел да носи със себе си.

— Дори сейфа не е намерил.

— Сейфът?

Тя го заведе в стаята на майка си и побутна масленото платно. Джоргенсън бавно заклати глава.

— Не, не го е открил. Ние също не сме го забелязали. Може би защото да скриеш сейф зад картина е много старомодно хрумване. В наши дни не се среща често. — Той посегна към стоманената дръжка. — Заключен е. Знаете ли шифъра?

— Не. Мислех, че може да е записан в дневника на майка ми, но не мога да го открия.

— Специалист би могъл да го отвори. Искате ли да изпратим някой или сама ще се погрижите?

— Аз ще се погрижа.

— После ми кажете какво сте намерили вътре.

— Добре.

Джоргенсън протегна ръка към нея. На дланта му със свиреп блясък грееше изумруденият пръстен на майка ѝ.

— Това също не е взел. Бил е на пръста ѝ, като са я нападнали. — Ана се вторачи в пръстена. — Оценен е на двадесет хиляди долара. Него не е взел. Но апартаментът е разпердушинил.

Той постави пръстена на дланта ѝ. Очите им се срещнаха, когато дланта ѝ се сви в юмрук.

— Тези факти ме навеждат на две възможни заключения. Или е целял да извърши убийство и го е маскирал като кражба, или пък е търсил нещо друго. Нещо, което не е намерил.

Тъкмо тръгваше за болницата, когато звънна телефонът. Обаждаше се Дру Макензи от Маями.

— Видя ли вестниците?

— Не още. Нямах възможност.

— Телефоните не спират да звънят. Бръкна ти в гнездото на осите! Знаех си, че така ще стане. Трябва да се върнеш в Маями тия дни, Ана. Искам пак да идеш в Хаити и да се срещнеш с Льовек. Той държи да даде специално интервю за нас. Слушаш ли?

Съвсем типично за него да не се поинтересува как е майка ѝ.

— Съжалявам, Дру — направо отговори тя. — Майка ми е в кома.

— Специално за нас, Ана.

— Не. Трябва да се погрижа за някои неща тук.

— Не може ли някой да ги свърши вместо теб? — грубо попита той.

— Става дума за майка ми, Дру. Не мога да я зарежа просто така.

— Слушай, това е най-горещият случай, който някога ще ти попадне. Ти се справи добре, Ана, много добре. Обаждат ми се от всички новинарски агенции и телевизии в цялата страна. Жълтата преса обира трохите и пуска разни тъпотии — „Вуду доктор“ и ей такива. Льовек се е забил в Петсионвил и не иска да говори с никой друг, освен с „красивата ирландка“. От местната прокуратура искат да се срещнат с него, но той отказва да отговаря на каквито и да било

въпроси. В момента тук текат три независими проучвания, включително и от страна на Американската асоциация на лекарите. Не казва нито дума. Ти си единствената, която е вътре в нещата.

— Имате материалите ми. Дайте ги на някой друг.

— Ана! Той казва, че ще разговаря само с теб.

— Ще разговаря с всеки, който го ласкае. Той е психопат.

— Изобщо не ме слушаш. Той... ще... говори... само... с теб — бавно и разчленено изрече той, сякаш говореше с идиот. — Лично. Лице в лице.

— Има американски пациенти, които искат да се изкажат във връзка със случая, Дру. А и положително част от персонала в клиниката в Палм Бийч са знаели какво става. Има много какво да се свърши. Всичко е в папката с материалите ми.

В другия край на линията настъпи застрашително мълчание.

— Точно колко време смяташ да стоиш там?

— Колкото е необходимо.

— Хората лежат в кома с месеци. С години дори.

— Зная — тихо каза тя.

— Да не би да ми казваш, че точно сега изпускаш най-големия удар в кариерата си, за да бавиш изпадналата си в кома майка? Тъкмо когато си на гребена на вълната? — Неверието в думите му просто й лазеше по нервите.

— Повтарям, че не мога да я изоставя, Дру.

— Независимо колко време ще отнеме?

— Независимо колко време ще отнеме.

— Друг път такъв репортаж няма да ти падне — каза той с глас, който стържеше като трион. Наложил се да си припомни, че изданията на Макензи имаха общо два и половина милиона тираж и че за самия Макензи те бяха нещо повече от майка, баща, братя и сестри, взети заедно.

А когато тя не му отговори, се изрази още по-ясно:

— И това не е просто мнение, Кели. Това е прогноза. Ако ме изпързеляш, никога няма да го забравя.

— Съжалявам — беше единственото, което можа да отговори.

— Може би ще се съгласи да говорите по телефона. Вече отказа, но може и да размисли.

— Дру — остро започна Ана, — точно в този момент не мога да се занимавам с това. Нито по телефона, нито никак.

— Отсега нататък заплатата ти спира да тече!

— Да, разбира се.

Той замлъкна. Чуваше се как пръхти като бик, който се кани да се втурне напред с рогата. Най-после отсече грубо:

— Добре, уважавам чувствата ти. — Но раздразнението бълбукаше в гласа му като сярна киселина. — След няколко дни ще ти се обадя пак — и тресна слушалката.

Скръстила ръце, Ана стоеше до телефона и ѝ се струваше, че грубите забележки на Дру направо се забиват тялото ѝ. Знаеше как да те ухапе. Наистина ли зарязваше в критичен момент решаващия репортаж в своята кариера? Никога ли повече няма да ѝ попадне важен случай като този на Льовек? Дру като нищо беше способен да не ѝ дава да припари до важните неща за наказание. Така работеше. Можеше да я държи настрана с години, а потокът от информация да си тече покрай нея. Тази мисъл ѝ причиняваше неизказана болка.

После съзнанието ѝ се проясни. Дру и Льовек да вървят по дяволите. Майка ѝ стоеше на първо място, над всичко останало. Да избере репортажа, означаваше да изостави всичко. Беше взела решение. Нямаше смисъл да го дъвче. Трябваше да го изпълни докрай.

Погледът ѝ попадна на нещо, което вече бе виждала, но не му бе обръщала внимание. Намираще се на полицата и беше в разрез с всичко останало в жилището. Беше безвкусна руска кукла — всички туристи си падат по подобни сувенири.

Ана застана до полицата и взе куклата. Отвори я. Вътре се криеше по-малка кукла, а в нея — друга, още по-малка.

Извади ги всичките и ги нареди в редица на масата — малки руски селянки с розови страни и дръзки черни очи. Червените им устнички се усмихваха тайнствено. Най-малката беше пеленаче.

Сигурно майка ѝ ги е донесла от Русия. Нима и тя е като тази кукла? Може би в нея се крият множество други лица? За които дъщеря ѝ дори не подозира?

Замисли се за Филип Уестуърд. Бе казал, че с майка ѝ го свързват единствено общи интереси. Но отдавна не се бе сблъсквала с по-магнетично присъствие и, ако са се срещали с майка ѝ и преди, няма как тя самата да не го е усетила. Възможно ли е той да се е изпречил

между Кейт и Камбъл? Снощи между двамата мъже се чувстваше напрежение. Дали това бе достатъчно да оправдае подозрението, че са съперници?

Ана остави куклата на полицата и отиде в „Кар Мемориал“.

Разопакова кутиите и извади касетофона, който купи тази сутрин. Освен това беше купила и десетина касети все с музика, каквато знаеше, че майка ѝ обича. Беше се спряла на този модел, защото имаше отлични колони и две глави с авторивърс. Сложи в гнездата двете части на „Вълшебната флейта“ — сега ще прозвучи цялата опера, отначало докрай. Ще помоли сестрите да се погрижат край леглото на майка ѝ винаги да звучи музика. Ако не друго, поне ще заглушава зловещото бръмчене на апаратите.

Музиката изпълни тишината. Ана държеше ръката на майка си и не отделяше поглед от неволните потрепвания на лицето ѝ, молейки се те да са нейният отклик на Моцартовата музика. Веднъж или два пъти ѝ се стори, че устните на Кейт загатват усмивка, и в тези мигове сърцето ѝ замираше в надежда. После отново заговаряше тихо и нежно.

След час вратата се отвори и в реанимацията влезе Камбъл Бринкман. Той уморено поздрави Ана, но младата жена забеляза, че дори не погледна към Кейт. Не седна.

— Какво правиш?

— Това е една от любимите ѝ опери. Мислех, че може би ще ѝ помогне да дойде в съзнание.

Той не каза нищо, но изражението на лицето му показваше безразличие.

— Юридическите съветници на майка ти искат незабавно да говорят с теб. Ще уредят да получиш официално правомощие да я представяш юридически. Това означава, че тя трябва да бъде обявена за недееспособна.

Ана потръпна ужасено. Изправи се и застана пред него.

— Много ли беше наложително да го казваш в нейно присъствие? — тихо, но гневно попита тя.

— Тя не е тук.

— Тя е точно ей тук, Камбъл.

Той разтри очи с пръсти.

— Отсега нататък ще трябва ти да движиш нещата. Ти си най-близката родственица, а не аз. Трябва да се плащат сметки, да се взимат решения. Дори постъпването ѝ в болницата трябва да се оформи. — Той извади от портфейла си визитна картичка и ѝ я подаде. — Това е адресът на адвокатите на майка ти в Денвър. Моля те, обади им се колкото се може по-скоро.

— Добре.

— Има още нещо. Застрахователният агент на Кейт иска да се срещне с теб. Днес е във Вейл. Можеш ли да му отделиш време?

— Да. Ще бъда в апартамента около четири.

— Ще му предам това.

Камбъл изглеждаше още по-зле от преди — имаше тъмнокафяви кръгове под очите си, а иначе властните му устни бяха свити в горчива гримаса. Изглежда, не можеше да се насили да погледне към жената на леглото. Очевидно мразеше това място.

— Гледах лицето ѝ — каза му Ана. — Сигурна съм, че току-що се усмихна.

— Просто тик на лицевите мускули. Прави го от време на време.

— Тя не е мъртва. Ще се оправи.

— Няма да се оправи. — Той почти изкрещя тези думи и Ана стреснато се дръпна.

Камбъл дишаше тежко. В очите му се бяха появили сълзи.

— Обичах я — дрезгаво каза той. — Толкова я обичах.

Ана го погледна тревожно. Възможно ли е подозренията на Джоргенсън да имат някакво основание? Може ли Камбъл да е виновен за случилото се? Може ли да е имало страхотен скандал, който е станал неконтролируем? Той беше човек на силните усещания и му липсваше вътрешна дисциплина.

— Бих искала да хапна — каза Ана, без да издава мислите си. — На другия етаж има бюфет. Ще дойдеш ли с мен?

Те се упътиха към бюфета, който беше претъпкан с посетители. Ана беше достатъчно гладна, за да си купи парче пай с пиле и купа салата, но Камбъл не взе нищо освен чаша силно черно кафе. Най-подходящото нещо за опънатите му нерви. Нищо чудно, че бе на ръба на истерията.

Докато си намерят свободно място на някоя от дългите маси, той вече беше преглътнал сълзите си.

— Сега къде си, Камбъл?

— В Джипсъм.

— Сам?

Той кимна, втренчил поглед в чашата си. Известно време Ана се хранеше мълчаливо, представяйки си го да размишлява по цял ден сам в планината. Джипсъм бе отдалечен на повече от петдесет километра от Вейл — доста след Ийгъл — и беше красиво, но диво и усамотено място. Когато Вейл стана прекалено населен за патрицианските му вкусове, Камбъл даде градското си жилище под наем и си построи разкошна каменна къща сред тополовите гори в планината Джипсъм, с изглед към река Ийгъл. Разполагаше с огромен двор, пейзажите наоколо бяха зашеметяващи, в къщата имаше закрит топъл басейн и всевъзможни други луксозни екстри. Ана бе ходила в ранчото няколко пъти в по-щастливи времена. Пълна с красиви хора, къщата наистина бе изключително приятно местенце. Но когато няма никой, сигурно е по-мрачна и от Брулени хълмове.

— Не бива да стоиш там сам, Камбъл. Защо не се върнеш във Вейл? Най-малкото, няма да шофираш сто километра всеки път, когато искаш да видиш мама.

— Не мога да понасям туристите — оплака се той.

— Но пътищата сигурно са лоши по това време на годината...

— Не ми пука — отсече мъжът.

Тя реши да изостави този въпрос.

— А това мамино проучване, Камбъл... За какво става дума? Какво е търсила?

— Не искаше да ми каже.

— Но не може да не ти е дала някаква най-бегла представа. Не е в стила ѝ да се отдава на мании.

Той направи горчива гримаса.

— Казах ти. Не ме удостои с честта да сподели с мен.

— Ако това би те успокоило — меко каза Ана, — с мен също не е споделила. Едва сега разбирам за това.

— Та ти вече почти не ѝ говореше — тросна се той. — Защо да споделя с теб?

Тя се изчерви. Само съчувствието към мъката му ѝ попречи да отговори подходящо. Взе вилицата и пак се захвана с пая.

— Аз съм ѝ дъщеря — овладя гласа си тя. — Обикновено не криеше тайни от мен.

Той видимо ставаше все по-нервен.

— Първо се шегувахме, че ще ми каже, когато е готова. После, почти внезапно, охладня към мен. Намери нещо по-добро.

— „Нещо по-добро“ друг мъж ли означава? — внимателно попита Ана.

Той се обърна войнствено към нея. Младата жена се поотдръпна. Камбъл забеляза движението ѝ и се засмя горчиво.

— От полицията ли ти го казаха? Че е имала любовник?

— Не с толкова много думи.

— Известно време мислех, че е така. Но нямаше такава нещо. Направо се бе разболяла, Ана. Не обръщаше внимание на нищо друго. Нито на живота си, нито на работата си. Дори на мен. Не откликваше на неща, които бяха важни за мен. Моят живот вече нищо не означаваше за нея. — Той изгълта последната глътка кафе и стана. — Моля те, не пропускай да се свържеш с адвокатите колкото се може по-скоро.

— Няма. До скоро, Камбъл.

Проследи го с поглед как се отдалечава. Син на богато семейство, той беше разглезен още от малък. Обграждан с прекалено много грижи и учил къде ли не, на Камбъл никога нищо не му отказваха, освен отговорност — едничкото нещо, което щеше да го направи завършена личност. Баща му никога не му се доверяваше достатъчно, за да му повери управлението на семейните дела. Тази чест се бе паднала на по-малкия му брат — по-безогледна и не толкова хедонистична личност. Камбъл се бе отдал изцяло на ролята на бонвиван ѝ от време на време се появяваше на събранията на управителния съвет само формално, на практика бе напълно изолиран от взимането на решенията. Връзката му с Кейт Кели до голяма степен го спасяваше. Ана заключи, че е станал съвършено непознат човек, с когото вече нямаха нищо общо.

Когато той си отиде, тя довърши салатата и тръгна към болничната стая. Вгледа се в лицето на майка си, стиснала визитката на адвокатите.

— Винаги си била прекрасна майка — рече най-сетне тя. —
Искат да отида и да те обявя за недееспособна. Надявам се, че ще ми
простиш, мамо.

[1] Скъп шлифер, ушит от специален плат със същото име. —
Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

Хотелът, в който беше отседнал Уестуърд, беше предназначен за най-богатата клиентела. Фоайето с рецепцията беше застлано с дебел килим и светлините бяха приглушени. Служителката, която очевидно тъкмо слизаше от корицата на „Вог“, се обади в стаята на Филип Уестуърд.

— Дали не бихте искали да почакате там, госпожо? — обърна се тя към Ана, затваряйки телефона. — Господин Уестуърд ще слезе след няколко минути.

Ана влезе в широка стая, елегантно обзаведена с какви ли не европейски мебели от XIX век. Филип Уестуърд има вкус към лукса, мислено отбеляза тя. Свали тъмните си очила и отиде до прозореца — навън се виждаше Ийст Медоу Драйв, над който блестеше късното следобедно слънце.

Беше още тийнейджърка, когато пристигна във Вейл с майка си, след смъртта на баща си, преди повече от десет години. Завърши училище тук във „Вейл Маунтин“, а след това замина да учи в Бостън. Оттогава Ана прекарваше само няколко седмици годишно във Вейл, макар майка ѝ да се установи тук за постоянно. Тя имаше нужда от задушевното, усамотеното спокойствие на тази красива долина; Ана пък изпитваше влечение към анонимността и свободата в големия град. Но много обичаше това място. То притежаваше същата комбинация от зашеметяваща красота и богати жители като Палм Спрингс и Лейк Тахо, но не беше нито просташко, нито снобско като тях. Беше китен град, просто очарователен. По витрините на магазините блестяха скъпи предмети, които ти се искаше да имаш; сградите нарочно бяха построени по подобие на градовете в Алпите; улиците, забранени за коли, бяха приятни и спокойни.

Но дори и тук се таеше насилие. „Някъде в това красиво градче — помисли си тя — се крие човекът, който се е опитал да убие майка ми с ритници.“

Усети докосване по ръката и бързо се обърна. Дълбоките сини очи на Уестуърд се усмихваха насреща ѝ.

— Не исках да ви стресна.

— Съжалявам. Бях потънала сред доста нерадостни мисли. Той посочи с ръка едно кресло.

— Заповядайте, седнете. Искате ли кафе?

Тя кимна и потъна в огромната мека тапицерия. Той поръча кафе на един келнер и седна срещу нея.

Ана отново бе сложила тъмните си очила, за да може незабелязано да го наблюдава. Той беше облечен с тъмни панталони и сиво кашмирено поло, а на краката си имаше идеално лъснати, но доста поизносени туристически обувки. Ана инстинктивно почувства, че си купува сам всички дрехи — те дори не намекваха за женско присъствие, а по-скоро издаваха много богат, много мъжествен и много консервативен ерген.

— Как е майка ви? — попита той.

— Все така.

— Съжалявам.

— Прочетох всички неща, които ми даде Рам Синг. И изпратих писмо до Асоциацията по травми на главата, за да поискам още литература. Разбрах, че почти единственото нещо, което човек може да направи за изпадналите в кома, е да се опитва да събуди спомените им. Да се опита да ги върне към този свят. Тази сутрин купих касетофон и го занесох в болницата до леглото ѝ. Ще ѝ пускам любимата ѝ музика. Тя обожаваше Моцарт.

— Отлично.

— Адвокатите ѝ искат да я обявя за недееспособна, за да мога да движа делата ѝ.

— Това е обичайна процедура.

— Не можете да си представите колко отблъскващо ми се струва — каза тя. — Но това не е ваша грижа, нали?

— Майка ви е от значение за мен.

— Наистина ли?

Чувството, че е сексуално неангажиран, без съмнение ѝ беше много приятно. Като жена, то я вълнуваше. Ако трябваше да избира дрехи за мъж с такова великолепно тяло, би се спряла на нещо по-ярко. Би заменила тъмните тонове и строгата линия, подходящи за лондонски клуб, с дрехи на някой моден дизайнер.

Питаше се дали не греши дали той не е женен. Не ѝ се струваше много вероятно такъв мъж да е достигнал четиридесетгодишна възраст без някоя заплетена брачна история зад гърба си.

— Господин Уестуърд, искам да ви питам толкова много неща. Ще съм ви благодарна за всяко нещо, което ми кажете.

— Давайте.

— Добре. Най-напред, точно защо се свързахте с нея?

Той прокара пръсти през тъмната си коса. Както и подозираше, под перчема му се криеше широко високо чело. Имаше сребристи кичури само по слепоочията.

— Искан да разменим информация във връзка с проблема, който занимава и двамата ни. Проблемът с изчезналите американски войници.

— Точно каква информация искахте да размените?

— Нищо точно. Ставаше дума за по-обща въпроси. Взех името на майка ви от един човек на име Борис Южин в Москва. Той се занимава с издирване на американци, които може би все още са задържани в трудовите лагери в бившия Съветски съюз. Майка ви се е обърнала към него за информация за един определен американец, който според нея бил задържан в СССР след войната.

— Как се казва той?

— Южин не ми каза — меко каза Уестуърд, — а и аз, разбира се, не го питах. Това би било нарушаване на поверителния характер на работата му. Но той ми каза, че майка ви се интересувала от доста време и разполагала с купища информация, част от която била нова дори за самия него. Описа я като наистина забележителна жена. Каза, че имала невероятен ум и рядко срещано упорство. Била много находчива и му направила огромно впечатление с решителността си.

— Моля ви, не говорете за нея в това минало време — каза Ана. — Още не е мъртва.

Той наклони глава.

— Права сте. Моля да ме извините.

— А каква информация каза този човек, че има майка ми?

— Например в Париж открила група грузински дисиденти националисти, които през 50-те години били в лагерите ГУЛАГ. Те ѝ казали, че заедно с тях в лагера имало американски и британски войници, към които се отнасяли по много брутален начин. Руснаците ги освободили от нацистките лагери през 1945 година, но така и не ги

върнали у дома. Все още ги водят за изчезнали. Надявах се, че майка ви може да ме свърже с подобни хора.

— За да продължите издирването на баща си?

— Да.

— Но ако това за американските войници в съветските лагери е вярно, направо е шокиращо.

Той кимна.

— Южин твърди, че майка ви разполага с огромна детайлна информация по въпроса. Аз се заинтересувах изключително много, защото отдавна подозирам нещо подобно. Непременно исках да се срещна с нея. Затова и дойдох във Вейл.

— Добре, но чакайте малко. Защо руснаците ще задържат американци след края на войната? Какви са тези хора и защо майка ми толкова се вълнува от тях?

— Дълга история.

— Имам време — спокойно отвърна Ана.

Няколко секунди той изучава лицето ѝ. После започна:

— Откакто Борис Елцин взе властта в Москва през 1991 година, върху КГБ се оказва все по-голям натиск. Елцин е готов на всичко, за да отслаби влиянието им. Това включва и разкриването на всичките им антиамерикански инициативи от войната насам като доказателство за това, че са точно такива чудовища, за каквито ги мислехме през Студената война. Елцин разтваря секретните документи на КГБ. Както можете да си представите, ЦРУ и всички други западноевропейски разузнавателни служби просто ликуват. Ще са необходими години, за да се обработи цялата информация, която излезе на бял свят. Само че нещата, които ме интересуват — предполагам, които интересуват и майка ви — се съхраняват в Архив № 12 на отдела за секретни документи при Руското министерство на отбраната. Те все още са строго секретни, но Елцин и хората му се стараят информацията да изтича.

— Каква информация?

— Този архив съдържа данни поне за хиляда и четиристотин британски войници, които Червената армия освободила от германски военнопленнически лагери през 1945-та година, а после били транспортирани в трудовоизправителни лагери от НКВД — това е старото име на КГБ. Все още не се знае колко американци е имало.

Може би още хиляди войници. Повече нищо не се е чуло за нито един от тях.

Келнерът пристигна с кафето и Уестуърд наля две чаши. Тя не отделяше поглед от него.

— И вие смятате, че баща ви е бил сред тях?

— Да.

— Разбирам вашия интерес. Но какво общо е имала майка ми с тези хора? Кой би могъл да е този човек?

— Казах ви. Нямам представа. Каза ми само, че бил американски войник и според нея се е намирал в нацисткия концлагер „Варга“ в Латвия, когато руснаците го освободили. Останах с впечатлението, че е член на семейството на майка ви.

Ана поклати глава.

— Единственият член на семейството ѝ, който е бил заловен от нацистите, е баща ѝ, но през 1945-та той се е завърнал вкъщи. А и никога не съм чувала за този лагер — как се казваше?

— „Варга“. Намира се на двадесет и пет километра от Рига. От 1941-ва до 1945-та година там са изтребени осемдесет и седем хиляди души. Докарвали ги в камиони за говеда, разсъбличали ги, закарвали ги в деретата в близката гора и ги разстрелвали. — Той отпи от кафето. — Дрехите връщали в Германия. Значи казвате, не е имала други роднини освен баща си. Някой чичо или брат?

— Чичото на мама починал през 60-те. Тя няма братя и сестри. Дете на войната е. — Тя направи знак с ръка. — Това е евфемизъм.

— За „незаконно“.

— Да. Баща ѝ бил английски войник, който през войната се борил заедно с италианските партизани край езерото Гарда. Едно италианско семейство го укривало от нацистите. Той се влюбил в дъщеря им. Значи баба ми. Тя забременяла, но германците отново го заловили, а тя починала при раждането.

— А какво станало с британския войник?

— Върнал се в Англия и се оженил за друга жена — Ивлин, баба ми. Нямали деца. Решили да осиновят онова момиченце от войната, което по това време било на петнадесет години. Казвала се Катарина, но те го прекръстили на Кейт. От 1960-та година я отглеждали в Англия. Майка ми почти не говори за италианския си произход. А за

детството си не споменава никога. Не вярвам да е било много щастливо.

Той я гледаше над ръба на чашата.

— Как се казва баща ѝ?

— Дейвид Годболд.

— Жив ли е?

— Не, починал е много отдавна. Още преди аз да се родя. Мисля, че при някаква злополука по време на стрелба. А баба все още е жива.

— Ана потръпна. — Но е с много крехко здраве. Още не съм ѝ казала, че мама е в кома. Трябва да измисля как да ѝ поднеса новината.

— Съжалявам — деликатно каза той.

Тя повдигна брадичка.

— Малко ми е трудно да преглътна всички тези неща.

В очите на Уестуърд танцуваше иронично пламъче, но като че ли му беше забавно.

— Защо? — попита той.

— Не ми е споменавала нищо и сега безумно съжалявам за това. Мислех, че я познавам. Започвам да разбирам колко малко съм знаела за нея. Искам да кажа, колко малко наистина съм знаела за нея.

— Тя трябва да е необикновена жена — тихо изрече Уестуърд.

Като че ли смесицата от яд и учудване у Ана го развеселяваше.

Отначало не беше особено очарована от прямотата му и от кратките паузи преди всеки отговор, които накъсваха разговора на добре обмислени реплики. Но вече свикваше. Присъствието му я караше да настръхва по най-различни причини.

Приглушената светлина заличаваше малките белези по лицето му и подчертаваше дългите му черни мигли, които правеха погледа му още по-смуцаващ. Наистина беше невероятно красив. Почти идеален. Възможно ли е мъж да е толкова красив и същевременно да не е мръсник?

Той ѝ предложи още кафе, но тя поклати глава, чувствайки как от кофеина кръвта ѝ бучи.

— Намерихте ли някои от записките ѝ, докато чистехте? — небрежно попита той. — Някакви документи?

Тя поклати глава.

— Не. В целия апартамент не намерих нищо свързано с тази история.

— Значи са изчезнали?

— Не е задължително. В апартамента има сейф. Нападателят не е знаел за него. Но е заключен, а аз не зная шифъра. Може там да е прибрала материалите във връзка с издирването. Сейфът е доста голям.

— Като откриете нещо, ще съм ви много задължен, ако ми позволите да му хвърля един поглед.

Прекалено небрежният му тон й лазеше по нервите.

— Затова ли още се бавите наоколо, господин Уестуърд? За да докопате книгата на майка ми?

— Те съдържат безценни данни.

— Ето защо бяхте толкова мил и ме посрещнахте на летището.

— Издирването на информация за баща ми може би ви се струва изумително безполезно — тихо, но твърдо, каза той, — но ви уверявам, че за мен то е от изключително значение. Американските правителства се сменят, но нито едно от тях не полага достатъчно усилия да бъдат издирени тези хора. Престанали са да им обръщат внимание, а след това са ги забравили. Не смятам да се отказвам, преди да достигна до конкретен отговор.

За миг в изискания тон прозвуча стоманена нотка, която направо плашеше. После Уестуърд продължи по-спокойно:

— Като се имат предвид вашите способности, сигурно би ви било интересно да продължите разследването на майка си.

— Дори не зная какво е търсила, господин Уестуърд.

— Мога да ви помогна да разберете.

— Прекалено много фикс идеи има тук — хладно отвърна тя. После погледна часовника си. — След половин час застрахователният агент на майка ми ще идва да види апартамента.

Двамата се изправиха. Тя свали тъмните очила и впери в него тъмносивите си очи.

— Следователят Джоргенсън смята, че сте любовник на майка ми и Камбъл Бринкман я е нападнал в пристъп на яростна ревност.

Лицето му не промени изражението си.

— Зная.

— Бяхте ли любовник на майка ми?

— Не. Видях я за първи път, когато я намерих в безсъзнание в дома й.

— Значи теорията на Джоргенсън отива по дяволите. Но така или иначе жените се влюбват във вас без никакъв проблем, нали?

Той сведе поглед към нея. В очите му имаше животинска прямота; те проникваха зад изисканото поведение и притесняваха като втренчените очи на вълк.

— Никога не съм познавал майка ви.

Тя претегли наум въпроса си, а после попита:

— Женен ли сте, господин Уестуърд?

Погледът му трепна съвсем леко, колкото да ѝ покаже, че я намира за интересна и разбира скрития смисъл на думите ѝ.

— Не — каза той. — Не съм женен.

Тя задържа очите му още миг; трепереше ѝ под лъжичката, но тя знаеше, че усещането няма нищо общо със силното кафе.

— Колко време ще останете тук?

— Нямам планове да се връщам незабавно.

— Това е удобно.

Паузата продължи и придоби ново значение.

— Може би трябва да вечеряме заедно — рече той.

Сърцето ѝ подскочи от задоволство и вълнение.

— Да, може би трябва.

— Да речем утре вечер?

Ана кимна.

— Свободна съм.

— Ще ви взема в осем.

Изпрати я навън и извика такси. Разделиха се официално и набързо. Като си тръгваше, Ана хвърли поглед назад и го видя да стои на стълбите — висока, тъмна фигура. Помаха му.

И думичка не вярвам от това, което ми казваш. Но като нищо мога да се влюбя в теб. И то много — мислеше си тя.

Когато пристигна вкъщи, застрахователният агент вече я чакаше във фойето. Очевидно приближаваше пенсия; беше внушителен мъж с бяла коса и около него се разнасяше ароматът на евкалиптовите бонбони, които непрекъснато дъвчеше. Тя се извини, че го е накарала да чака и го заведе горе.

— Преди да говорим за каквото и да било, бих искала да зная как стои въпросът със сметката на майка ми в болницата.

— Това не влиза в моите задължения. В скоро време човекът, който се занимава с тези неща, ще се свърже с вас. Но не се тревожете. Грижим се за всички сметки.

Тя го разведе наоколо да разгледа разрушенията. Носеше фотоапарат „Полароид“ и направи няколко снимки. Записваше си най-подробно всичко, но не демонстрираше никакво вълнение. Звукът, който непрекъснато се разнасяше от устата му, съвсем не беше цъкане с език в знак на съчувствие, а просто спокойно примлясване, което показваше задоволство от поредния евкалиптов бонбон; след като цял живот бе описвал разбити апартаменти, вече бе претръпнал и не се изненадваше.

Когато приключи, ѝ показа застрахователната полица на майка ѝ.

— Делим вещите на три категории — произведения на изкуството, бижута и мебели. Бижутата явно не са пострадали много. Оценяването на произведенията на изкуството ще отнеме още няколко седмици. Може би ще трябва да се обадя на един колега — аз не съм специалист в тази област. Но междувременно успях да огледам щетите, нанесени на самия апартамент, които възлизат на — и той ѝ показва цифрата.

— Петнайсет хиляди долара? — попита тя.

Той кимна.

— Ако ви се струва, че ремонтът ще излезе много повече, кажете. Съгласна ли сте на тези условия?

— Да, благодаря. — Макар да имаше представа колко ще излезе подмяната на мебелите, тази сума ѝ се стори достатъчна. Докато майка ѝ излезе от болница, апартаментът ще е като нов. Възнамеряваше да започне с ремонта веднага.

— И още нещо. Освен застраховка имущество и здравна застраховка, майка ви има при нас и застраховка живот. Малко е рано да се повдига този въпрос, но все пак трябва да знаете. Ако остане постоянен инвалид, сумата ще възлиза на четири милиона долара. Продължителната кома се води именно за такова състояние. В случай на смърт, цифрата се покачва на шест милиона долара.

Ана малко се стресна.

— Разбирам. Благодаря ви, че ми казахте. Но съм убедена, че майка ми скоро ще започне да се оправя.

— Разбира се, всички се надяваме на това — любезно отвърна той. — Само че в един момент ще се наложи да прецените дали да продължите да плащате разносните по лечението ѝ, или ще изплатите всичко наведнъж. — Той я потупа по рамото с пухкавата си ръка. — Не се тревожете. Има кой да се грижи за всички тези неща.

Тя го изпрати до вратата. Когато той си отиде, тя засъбира кураж да се обади на Ивлин Годболд в северна Англия.

Като дете смяташе втората майка на Кейт за някаква олимпийска фигура, за строга, но грижовна богиня, която приближава възрастта на сребърната сватба. Тя и Кейт бяха близки по начин, който Ана така и не разбираше съвсем — като дете ѝ се струваше зловещо как мълчанието между тях говори толкова, колкото и думите.

По-късно, с напредването на възрастта и болестта, Ивлин се струваше на Ана още по-далечна. От няколко години баба ѝ се бореше с рака и вече рядко напускаше къщата си в Нортъмбърланд. Притежаваше невероятно достойнство, което нарастваше със задълбочаването на болестта, изяждаща силите и независимостта ѝ. Ана трудно можеше да се досети за друга личност, освен майка си, към която да изпитва повече уважение.

Ето защо ѝ беше още по-трудно да понесе дрезгавия, изпълнен с мъка вик на Ивлин, като чу известието.

Ана стисна зъби.

— Толкова съжалявам, бабо. Там се грижат прекрасно за нея. „Кар Мемориал“ е отлична болница.

— Но тя вече си е отишла — каза Ивлин с такава безнадеждност, че Ана едва не се разплака.

— Не, бабо. Ще се оправи. Зная, че ще се оправи.

— Лекарите дават ли надежда?

— Изследват я непрекъснато — неопределено отговори Ана. — Болницата е много добра.

— О, ако можех да съм там!

— Не бива и да си помисляш да идваш — настойчиво каза младата жена. — Просто въпрос на време е да дойде в съзнание. Сигурна съм в това.

— Чувствам се толкова окаяно излишна. — В патрицианския глас бушуваше истинска ярост. — И това ужасно съсипано тяло. Вече го ненавиждам. Дори и да искам, не мога да дойда, Ана. Не мога да помогна с нищо. След два дни самата аз трябва да вляза в болница.

— По дяволите — промърмори Ана. — За какво?

— За да ми изрежат още тъкан — лаконично отвърна Ивлин.

— Още една операция!

— Не казах на майка ти. Не исках да се тревожи.

Ана затвори очи. Какъв ужасяващо неудачен момент! Ако знаеше, за нищо на света не би се обадила. Сега Ивлин ще влезе в операционната още по-притеснена.

— Господи, толкова съжалявам.

— Не се извинявай, за бога. Ти изобщо не си виновна, детето ми.

— Пак ли червата?

— О, нищо особено. — Яростта изведнъж се бе превърнала в умора. — Няма нищо страшно.

— Може би мама вече ще е дошла в съзнание, когато влезеш в болницата.

— Да — отвърна Ивлин без капка надежда в гласа, — сигурно.

— В коя болница ще си?

— „Нюкасъл Дженерал“. В женското хирургично отделение. Ще ти дам телефона, Ана. Почакай моля те.

Ана се питаше колко е сериозна болестта на баба й; „няма нищо страшно“ очевидно не беше вярно. Това беше третата операция през последните пет години.

Ивлин издиктува телефона и Ана го записа.

— Кога да се обадя?

— В петък сутринта. Дори и да не ми позволят да говоря, поне ще ми предадат съобщението.

— Бабо, моля те, моля те, опитай се да не се тревожиш. И без това имаш достатъчно грижи.

— И ти имаш достатъчно, моето момиче. — В гласа на възрастната дама явно се долавяше изтощение.

След като се сбогува и затвори слушалката, Ана седна до телефона, едва ли не притисната от физическото усещане за легналата на раменете й отговорност. Животът й в Америка беше толкова свободен — жилища и коли под наем, малко вещи, пътешествия и

сметки, платени с кредитни карти. Няколко нетрайни любовни връзки, без никакво отдаване и от двете страни. Работа и все повече работа — това беше наркотикът, който я водеше напред. Изведнъж си даде сметка, че сега ще трябва много бързо да порасне.

Когато влезе в болничната стая, две сестри в бели престилки се суетяха около майка ѝ. Надзъртайки над раменете им, с тревога отбеляза, че лицето на майка ѝ е открито. Със закъснение установи, че кислородната маска я няма, но главата ѝ все още е превързана. Изведнъж ѝ се стори, че сега майка ѝ изглеждаше много по-нормално, но беше и ужасяващо уязвима.

Двете сестри тъкмо приключваха с тоалета ѝ. Ана седна кротко край леглото, докато те аспирираха носа и устата ѝ, капеха капки в безжизнените очи и изпразваха катетърната торбичка. Като започнаха да разтърват ръцете и краката ѝ, Ана се изправи:

— Аз мога да направя това — предложи тя.

Показаха ѝ какво да прави и си отидоха. Останала сама, тя целуна майка си по челото и започна нежно да разтърва крайниците ѝ. Кожата ѝ беше гладка, тонусът на мускулите — отличен. Докога ще остане така? След колко време ще започне да се топи?

— Дявол го взел, мамо, с какво си се захванала? — попита Ана. — Какво си търсила? — Тя огледа неподвижното лице на майка си. — Мислех, че те разбирам. Разбирах те. Как ме измами ти, мамо. Защо не ми довери тайните си?

Тя пхна касета в касетофона и обърна колоните към майка си. Във въздуха избухнаха светлите звуци на жизнерадостен цигулков концерт на Вивалди.

— Можех да ти помогна. Нали съм журналистка. Това ми е работата. И съм ти дъщеря. Кой е този тайнствен мъж, когото руснаците са отвлекли? Какво е търсел в този нацистки концлагер? Защо му се е случило такова ужасно нещо? Ще го намерим, мамо. Като се оправяш, отново ще се опознаем. Ще продължим да търсим онова, което е било толкова важно за теб, каквото и да е то. Но този път заедно. Усмиваш ли се?

Тя хвана неподвижната ръка на майка си.

— Тези дни ще се занимавам с пазаруване. Ще подменя всички изпочупени неща в апартамента. Застрахователният агент беше много мил. Обеща ми солидна сума. Днес видях фантастични дивани. — Тя затананика в тон с музиката, галейки челото на майка си. — Филип Уестуърд ще ме води на вечеря — най-сетне каза тя. — Надявам се, че нямаш нищо против. Зная, че съм му интересна. И той ми е интересен, мамо. Това е най-привлекателният мъж, който съм срещала от доста време насам. Може би през целия си живот. Искам да разбера всичко за него. Не зная дали наистина е това, за което се представя. Дявол или ангел?

Тя се взря в лицето на майка си и ѝ се искаше да вярва, че някъде отдолу под дълбоките, неподвижни, тъмни води на съзнанието, майка ѝ я чува.

Най-егоистично ѝ се искаше да вярва, че в това неподвижно тяло, което я обичаше, и за което беше важна, все още има човешка душа.

Когато отиде в „Граф Хотел“, се надяваше първо да се промъкне незабелязано до кабинета на майка си, а после да говори с Кони. Оказа се невъзможно. Поне десет човека от персонала я видяха как прекосява фойето и всички искаха да говорят с нея, за да ѝ засвидетелстват съчувствието си и шока от неприятната новина. Ана се трогна от факта колко много обичат майка ѝ тук, макар че всички тези думи повече ѝ тежаха, отколкото да я успокояваха.

Чак след половин час успя да се изкачи на етаж, където работеше майка ѝ, и срещна Елейн Броди и Люк Милтън. В очите на Елейн блеснаха сълзи. Ана вдигна ръка.

— Моля те, не плачи. Ще се разплача и аз, а току-що едва успях да се спра.

Елейн преглътна с мъка.

— Такъв ужас. Не мога да проумея как е възможно във Вейл да се случи подобно нещо.

— Какво да направим за теб? — дрезгаво се намеси Люк. — Само кажи.

Ана кимна. И двамата се бяха обаждали вече няколко пъти, предлагайки помощ, но почти нямаше с какво да ѝ бъдат полезни.

Дженифър Прескот, с вид на рус призрак, излезе от кабинета си, за да поднесе на свой ред, макар и не тъй пламенно, съчувствието си. Ако изпитваше задоволство от факта, че травмата на Кейт ѝ е помогнала да се настани на мястото ѝ, с нищо не го показваше — всъщност Ана я намери доста потисната и разстроена от случилото се.

Прекара с тях още половин час, разговаряйки тихо като на бдение или на погребение, а после се отправи към кабинета на Кони Граф.

Освен че беше работодателка на майка ѝ през последните единадесет години, Кони беше и една от доверените ѝ приятелки. Ана винаги се чувстваше леко неудобно в присъствието ѝ; Кони ѝ напомняше Ивлин Годболд и въпреки изрядния си външен вид и неизменния моден костюм, малко ѝ приличаше на жестока стара граблива птица.

Почти голата стая гледаше към отрупаните със сняг писти.

— Толкова безпомощна се чувствам — каза Ана в отговор на въпросите на Кони. — Лекарите ми казват, че никога няма да се възстанови. Не мога да повярвам. Но не мога с нищо да ѝ помогна. С нищо!

Малко застрашителният глас на Кони не се смекчи.

— Можеш да се молиш за нея.

— Джоргенсън смята, че може да е работа на Камбъл.

Очакваше Кони да опровергае думите ѝ, но по-възрастната жена само размърда ръце на бюрото.

— Може. Много зле му се отрази промяната, която настъпи у нея. На мен също, разбира се. Възприемах я като нелоялност по отношение на работата ѝ. За него нещата бяха по-лични — прие го като измяна на любовта им.

— Затова и дойдох. Да те питам за тази... промяна.

— Мога да ти кажа какво знам по два начина, Ана. Мога да ти предам малкото, което зная от Кейт, а мога и да ти предложа собственото си мнение.

— Какво ти каза тя?

Кони поръча на Ана кафе, а за себе си — билкова отвара. Чашата стоеше пред нея и прозрачно кехлибарената течност грееше под бледата светлина от огромните прозорци. Като въртеше бавно чашата, без да я вдига от подноса, Кони заговори:

— Всичко започна с един дневник.

— Какъв дневник?

— Нищо ли не знаеш за дневника?

— Явно нищо не знам за живота на майка си — горчиво каза Ана. — Криела е всичко от мен. Изолирала ме е!

Кони Граф се усмихна уморено.

— Сега вече разбираш как се чувствах аз, как се чувстваше Камбъл. Изолирани. Майка ти е родена в една ферма на брега на езерото Гарда, източно от Милано, в Италия. Ти май си ходила там?

— Веднъж ме заведе, преди няколко години. Беше пълна съборетина, но много живописно място.

Кони кимна.

— Оставила го е да се разруши. Не мисля, че беше особено привързана към това място. Навяваше й лоши спомени. Но разбира се, мястото е много ценно. Както знаеш, Гарда е известен италиански курорт. Миналата година един местен строителен предприемач я придума да му продаде къщата, за да я ремонтира и да я превърне във ваканционна вила. Тя ми каза, че докато разчиствали руините, под една керемида работниците открили стара тетрадка. Новият собственик я изпратил на майка ти. Представлявала дневник от времето на войната и принадлежал на някаква жена, която се наричала Кандида Киприани.

Ана вдигна поглед като ужилена.

— Така се е казвала майка й.

— Да. Кейт смяташе, че дневникът е бил писан от майка й между 1943 и 1945-та година. През последните години от живота й.

— „Смяташе“?

— Не съм го виждала — неопределено отвърна Кони. — Така ми каза Кейт. Беше много щастлива от откритието. Същевременно то много я бе развълнувало. Сама знаеш, че не беше особено темпераментна жена. Никога не я бях виждала толкова афектирана. Каза ми, че дневникът откривал невероятно прозрение за миналото й. От този миг нататък започна да се променя. След като цял живот е отказвала да се занимава със семейството и миналото си, сега започна живо да се интересува от него. То вече започваше да пречи на работата й, макар че тогава беше още само хоби. Безобидно запълване на времето. После изведнъж започна да губи представа за действителността.

— Какво искаш да кажеш?

— Вече не можеше да контролира това нещо и му се подчиняваше. Поведението ѝ се промени. Очевидно издирването се бе превърнало за нея във фикс идея. За никого не беше тайна, че не можеше да мисли за нищо друго. Тогава започна да пътува. Ходи три пъти в Лондон и два пъти в Тел Авив, все за дълго. Дори пресрочи отпуската, която ѝ бях дала. Изпусна важни конференции. Трябваше да ѝ намеря заместник. Тогава разбрах колко държи на всичко това — в емоционално отношение. Започнах да ѝ давам много свободно време. Като си помисля сега, прекалено много свободно време. Грешка.

— Джоргенсън каза, че си щяла да я уволниш.

— Обеща ми да изостави разследването през зимата, Ана. Но я предупредих, че ако пак се захване с него, няма да имам друг избор, освен да прекратя договора ѝ.

— И мислиш, че пак е щяла да продължи.

— Да. Сигурна съм.

Отварата вече бе изстинала и Кони надигна чашата, отпивайки бавно и продължително. Ана зачака. В кабинета на Кони цареше пълна тишина. Забързаните служебни разговори не достигаха дотук. Стаята бе украсена единствено с черно-бели снимки на долината от началото на шейсетте години, когато бе построен самият град.

— Търсела е някакъв човек, Кони. От дневника ли е разбрала за него?

По-възрастната жена посмъкна очилата си.

— Да. Но преди да ме попиташ, ще ти кажа, че не зная кой е и какъв е. Тя не ми каза. Дневникът я наведе на мисълта за този човек. Някой, който е бил замесен в събитията от онова време. Това е всичко, което зная.

Ана потри страните си.

— Защо не ме е питала? Аз съм криминален репортер. Можех да ѝ помогна, каквото и да е било това нещо. Можех да го споделя с нея. Нито едно от тези неща не мога да свържа с мама, Кони. Никога не съм очаквала това от нея — потайности, мистерии, мании. Тя просто не е такава.

— Не е. Сякаш настъпи промяна в целия ѝ характер. Патологична промяна.

Ана я полазиха ледени тръпки.

— Какво означава това?

— Разказах ти какво ми каза майка ти. Сега ще ти кажа личното си мнение, Ана. — Кони разпери длани на бюрото. Не носеше пръстени, пръстите ѝ бяха съсухрени, а ноктите ѝ — късо изрязани и без лак. — Всичко около майка ти се промени наистина драматично. Дори изражението на очите и лицето ѝ. Тя стана друг човек. Докато наблюдавах тази промяна, ми беше много мъчно, защото това не е нещо ново за мен. Виждала съм го и преди.

— У нея?

— Не. Случи се на една много обичана от мен моя по-голяма сестра, когато бях млада. Процесът протече по същия начин. Сякаш изведнъж я погълна водовъртеж. Същата потайност, безпокойство, мании. Същият поглед в очите, Ана, и същата липса на усещане за реалността. Не допускаше никого до себе си. Знаехме, че не е добре, много преди лекарите да назоват болестта ѝ. Беше болна от шизофрения.

— Не! — остро реагира Ана. — Майка ми не беше луда.

— Питай Камбъл той какво мисли.

— Зная какво мисли той. Само че пак не вярвам.

Кони дълго я гледа, без да промълви нито дума, а строгото малко мъжко лице не издаваше никакво чувство. После се изправи, с което разговорът приключваше.

— Ти си интелигентна млада жена, Ана. Сама си направи изводи. Ако мога с нещо да ти помогна, обади ми се.

Изпрати я до вратата. Преди да излезе, Ана се обърна.

— Мисля, че можеш да ми помогнеш с нещо, Кони. Не съм попадала на никакви документи, свързани с разследването на майка си. Човек би си помислил, че ще има поне една папка или досие, или поне албум — нещо. Нямаш ли представа къде ги е държала?

— Не. Съжالياвам. Беше много потайна в това отношение.

— А този дневник, който е намерила, къде е той сега?

— Не зная.

— Със сигурност не е в апартамента. Щях да го намеря. Много искам да го видя.

— Не мисля, че някога ще го видиш — изненадващо нежно каза Кони. — Мисля, че той не съществува.

Когато се върна в Пътейто Пач, Ана взе ключовете от колата на майка си, които беше намерила на пода в спалнята, и се запъти към гаража. Въздухът долу беше хладен и влажен и по бляскавата синя ламарина на сааба, който стоеше в клетката на майка ѝ, се бяха образували ситни капчици. Изглеждаше стабилна, сякаш компетентна кола — подходящо превозно средство за тежките зимни условия. Ана подмяташе из ръцете си ключодържателя с малката пластмасова джунджурия, която уж отключваше колата автоматично, но не знаеше как точно да я задейства. После вратите изщракаха глухо и се отключиха. Тя се качи. Макар отвън да изглеждаше много стабилна, отвътре колата беше красива и ухаеше на кожа и на ново.

Ана отвори жабката, но в колата нямаше никакви лични вещи — само талона на колата и сгъваем чадър на задната седалка. Майка ѝ притежаваше тази кола от четири месеца, но километражът показваше по-малко от петстотин километра. Преглеждайки документите, Ана установи, че колата не е била дори на сервиз. Това издирване е изпълвало цялото ѝ време, целия ѝ живот.

Прави ли са Камбъл и Кони?

Дали майка ѝ е била болна, дали е била обзета от мания? Тя погледна към черното табло с лъскави скали — емблемата на сигурността на шведската машина.

Не, майка ѝ не се е държала безразсъдно. Не е била психично болна. Ана не можеше да повярва в това. Водела я е не някаква фантазмагория, а болката ѝ, неистовият копнеж, който Филип Уестуърд беше описал като „рядко срещано упорство“.

Трябваше да открие какво е пораждало този копнеж. Кое е причинило болката ѝ. Коя е скритата истина, която майка ѝ е преследвала.

Превъртя ключа и двигателят меко замърка. Включи на скорост и изкара колата на светло на площадката. Тази кола ѝ вдъхваше доверие и тя нямаше нищо против да я кара чак до Денвър. Ще започне да купува нови мебели още сега.

ГЛАВА 3

Макар да знаеше, че може да ѝ се завие свят, изпи първата чаша вино бързо, надявайки се да надмогне вълнението си. Но не успя и сега се бавеше с втората, втренчила поглед в кехлибарените отблясъци от кристалната чаша, за да не гледа постоянно Филип Уестуърд. Със сако и вратовръзка, той беше направо болезнено красив.

Не бе очаквала да се притесни толкова, но когато се качи в мерцедеса и почувства през тънките си чорапи допира до тъмната кожена тапицерна, я обхвана неочаквано силно вълнение. Сякаш си глътна езика и по време на дългия път нагоре в планината се чувстваше много неловко. Ядосваше се, че е толкова дървена, но спокойствието ѝ упорито отказваше да се върне. Единствената ѝ надежда беше, че засега той приема тромавото ѝ мълчание като хладна резервираност.

Вдигна глава и откри, че я гледа. От дълбоките му сини очи струеше топлина.

— Защо ме гледате така? — попита Ана.

— Когато ви видях за първи път, помислих, че сте по-млада. Тази вечер изглеждате по-възрастна.

— Може би заради дрехите. На майка ми са.

Сакото от „Гучи“ беше прекрасно, но никога не би купила такова за себе си. Беше точно в стила на майка ѝ — с този драматичен черно-сребристо-златист десен и ширита, имитиращ тигрова кожа. Под него беше облякла тясно черно поло и къса черна пола, която разкриваше краката ѝ — елегантната им форма щедро компенсираше малкия ѝ бюст.

— Майка ми е страхотна в избора на дрехи. Има прекрасен вкус. Много по-хубав от моя. Опитвам се да подменя мебелите в апартамента ѝ с парите от застраховката, но задачата ми се струва доста обезсърчаваща. Не е лесно човек да следва нейните предпочитания. Така или иначе, исках да се издокарам за тази вечер. Сега се радвам, че го направих.

Очевидно искаше да ѝ направи впечатление, иначе не би я докарал толкова далеч и то в подобно нескрито скъпо заведение. Бе избрал италиански ресторант с розови настолни лампи върху застлани с бели покривки маси, а келнерите бяха облечени във фракове, не по-лоши от тези на гостите. Сигурно през деня зад извитите прозорци се разкриваше зашеметяващ изглед. Светлините на Вейл светеха като диаманти в нощта.

— И това е на майка ви, нали?

Тя отмести ръка, така че големия зелен изумруд да блесне като зелен пламък.

— Не го сваляше. Била е с него по време на нападението. Престъпникът не си е направил труда да го отмъкне. Не мислите ли, че това е странно?

— Да. Много странно.

— Аз иначе никога не нося такива неща. Изобщо нямам свои бижута.

— Нито едно, макар и най-миниатюрно рубинче? — сериозно попита той.

— Даже и едно диамантче — засмя се тя.

— Любовниците ви ще да са били непростимо стиснати.

— Ами, все плащаха издръжки — иронично отбеляза Ана. — Предполагам, че съм могла и сама да си купувам, но ми се струваше, че това е занимание за стари моми. Все едно че се предаваш. Пък и бижутата не ми отиват.

— Напротив, стоят ви фантастично. — Той докосна изумруда с върха на пръста си. — Една красива жена е като гола без бижута.

— Е, хайде сега.

— Първо жилището на майка ви, после дрехите ѝ, бижутата ѝ. Май сте се вместили в нейния живот.

Последното изречение не ѝ хареса.

— Не точно, господин Уестуърд.

— Имате много по-тъмна кожа от майка си. Баща ви ще да е бил италиански циганин.

Тя се засмя.

— Беше ирландец. От тези, дето ги наричат „черни ирландци“. Черна коса, сини очи. Но кожата му беше много светла. Не зная откъде идва моят тен. Семейна мистерия.

— Кога почина той?

— О, преди повече от десет години, когато бях на шестнадесет години. — Тя се усмихна. — Загина при бомбен атентат.

Видя, че очите му се промениха, но не каза нищо, не я притискаше да му разкаже още.

Бе го помолила той да поръча и сега келнерите донесоха първото блюдо, чийто омайващ аромат се разнасяше от металния съд, в който беше сервирано.

— Трюфели? — промърмори Ана. — Помолих ви да не поръчвате екстравагантни ястия.

— Това е един от най-хубавите ресторанти в Колорадо. Грехота е да не поръчаме най-доброто, което предлагат.

— Така ли разсъждавате и за живота? — В металния съд имаше няколко вида гъби, но преобладаваха запечените трюфели, чиято силна миризма на пръст бе същевременно и някак изискана. Той я проследи с поглед как поема първата хапка.

— Боже — каза тя, изпълнена едва ли не с благоговение, — наистина е страхотно!

— Вече почвах да си мисля, че нямате време за земните удоволствия — рече той, взимайки вилицата си.

Тя вдигна глава.

— Така ли изглеждам?

— Има нещо нереално във вас — кимна той. — Само въздух и огън. И никаква вода или земя.

— Мога да ви уверя, че съм много земна. Особено когато става дума за храна. — Ана се наслаждаваше на прекрасната смесица от аромати, които се преплитаха с миризмата на гнило.

— Италианската храна сигурно ми е в кръвта. Няма друга с толкова подправки. Трюфели, шунка от Парма, миди със сос...

— Сирене пармезан...

— Сирене пармезан — с благоговение се съгласи тя. — Салам, аншоа, *canoli, pastareale*... — Очите им се срещнаха и тя се засмя тихо: — Казах ли ви?

Той обаче не отвърна на усмивката. Очите му не изпускаха нейните и я гледаха сериозно, без да флиртуват. И все пак сърцето ѝ подскочи и тя усети как страните ѝ поруменяват, сякаш се е изложила по много неприятен начин. Сведе поглед и известно време се храни

мълчаливо, усещайки как сърцето ѝ тупти бързо и неритмично в гърдите ѝ. Когато лицето ѝ престана да пламти, тя каза:

— Опитвам се да измисля какъв е бил този мъж. Този, когото майка ми е издирвала. Но не мога. Кони Граф ми каза нещо интересно. Цялото търсене започнало с някакъв дневник. Написала го била баба ми — онази, за която ви разказвах. Миналата година го намерили в една селска къща край езерото Гарда, където се родила майка ми. — Тя предаде думите на Кони. — Споменавала ли е за дневника пред вас?

— Не.

— Кони каза, че в него се споменавало името на мъжа. Така започнала цялата история. Нещата започват да се навързват, Филип. Този човек е бил във военнопленнически лагер близо до Гарда. Кандида го споменава в дневника си. Сигурно е бил там заедно с Дейвид Годболд. Може би са избягали заедно. Може би дори са били приятели.

— Или врагове — тихо допълни Филип.

— Толкова е мъчително. Представям си десет мъгляви възможности, но нещата все не придобиват смисъл. Баба ми сигурно знае нещо, но тя е в болница.

— А Констанс Граф виждала ли е дневника?

— Кони мисли, че той не съществува. Според нея мама си е изгубила ума и е съчинила всичко сама — дневника, този мъж, всичко.

Филип отпи замислено.

— О, съществува. Сигурен съм. При това е важен документ.

— Да. Но аз го търсих и не го намерих никъде. Освен ако не е в сейфа.

Той остави чашата си на масата.

— Трябва да отворите сейфа — каза той, а гласът му неочаквано прозвуча като желязна заповед.

— Зная. Но не искам да го разбиват с динамит или както там процедурат касоразбивачите. Утре имам среща с адвокатите на майка ми. Не може да не им е оставила шифъра. Ако и те го нямат, ще се обърна към професионален ключар.

Виното бе запазило сладостта на гроздето и идеално допълваше гъбите. Ана хвана чашата за столчето и бавно започна да я върти, наблюдавайки как златистите отблясъци танцуват по бялата ленена покривка.

— Толкова пъти претърсвах, а не открих нищо, дори никакви други документи. Мама не може да не е водила дневник на издирването си. Тя така мисли — педантично, методично. Освен в сейфа, най-вероятно е държала документи и в едно инкрустирано писалище в кабинета си, но когато пристигнах в апартамента, то беше празно. Съдържанието на чекмеджетата беше разхвърляно по пода. Ако е имало нещо в него, нападателят може би го е откраднал. Останалото...

— Останалото е в главата на майка ви — довърши Филип изречението вместо нея. — И сега плува в тишината.

Неочаквано потръпна. Мъжът от съседната маса й се усмихваше и направо я изяждаше с лакоми очи. После забеляза, че компаньонката му гледа по същия начин Филип Уестуърд. За какви ги взимат? За тайни любовници? Възрастен мъж, който се опитва да спечели помладата жена със скъпи ястия и приглушено осветление?

Изборът на следващото блюдо бе изключително добър — планинска пъстърва на скара, сервирана с обикновен лимонов сос. След засищащото ястие с гъби пъстървата им подежда освежаващо като планински поток.

— Всички тези хора, които руснаците са ги задържали — продължи Ана, — и за тях мисля непрекъснато. Това е потресаващо. Да си бил в нацистки лагер и руснаците да те освободят, само за да те пратят до края на живота ти в друг затворнически лагер... — Тя поклати глава. — Опитвам се да разбера защо руснаците е трябвало да ги задържат. Може би са искали да разпитват онези, които могат да им предоставят някакви военни тайни на западниците? Може би пък са си набирали хора, които в бъдеще да могат да използват като шпиони в собствените им държави?

Очите му потъмняха.

— Добре разсъждавате. Но освен това просто им е било все едно. Допуснали са ужасни грешки.

— Предполагам, че все пак са били времена, когато е царял хаос. Цяла Европа е била разбунена. Може и никога да не научим какво е станало с тези хора, нали? Чела съм „Архипелаг ГУЛАГ“. Условиата в лагерите ГУЛАГ в Сибир са били много жестоки.

Той замълча, преди да отговори.

— Някои може и да са оцелели.

— Не го бяхте правили от доста време — усмихна се тя.

— Какво не съм правил?

— Да се замислите, преди да отговорите. Често го правите. Питам ви нещо и ви наблюдавам как го обмисляте, преди да ми отговорите. Нещо като компютър, който обработва получената команда.

— Не искам да ви давам погрешни отговори — отвърна той. После ѝ се усмихна. За първи път го виждаше усмихнат и ефектът беше умопомрачителен. Дъхът ѝ неволно замря. Струваше ѝ се, че сърцето ѝ се е разтопило в гърдите ѝ.

Той сплете пръсти. Ръцете му имаха слънчев загар и изглеждаха силни.

— Наистина мислите като криминален репортер. С какво точно се занимавате?

— Най-вече с далавери. С едромащабни измами.

— Пазител на потребителските интереси?

— О, нищо чак толкова организирано. Просто надушвам хората, които оцеляват обществото по някакъв начин.

— Сериозни престъпления?

Сети се за Андре Льовек. Това беше най-драматичният ѝ случай до момента и тя се надяваше да прочуе името си с него, но по няколко причини тази тема ѝ се струваше твърде неподходяща за тази красива маса.

— По едно време се занимавах с престъпните кланове във Флорида. Преди процеса, значи преди няколко години, писах голям материал за връзките на Джон Готи във Флорида. Беше доста сериозна работа.

— Някой ден бих искал да видя материалите ви.

— Може ли да ви попитам нещо?

— Слушам.

— Били ли сте в армията?

Той кимна едва забележимо.

— Да.

— И аз така си помислих. Във Виетнам ли сте служили?

— Не. Бях войник по мирно време. Напуснах армията през 1977 година.

— В каква част служехте?

— В специалните части.

— В специалните части! — повдигна вежди тя. — Не зная защо се изненадвам. Когато ви видях за първи път на летището в Денвър, си помислих, че приличате на военен. Начинът, по който стоите, по който се движите. — Тя погледна към мускулестите му рамене, които лекичко опъваха фината материя на смокинга. Тя понижи глас и се наведе заговорнически напред. — Вие сте вълк в агнешка кожа, господин Уестуърд. Всички други мъже в това помещение са малки напудрени кученца. Но вие сте вълк. Познавам. Голям, лош вълк.

Изведнъж осъзна, че виното най-сетне я е хванало, че главата ѝ доста кръжи, а езикът ѝ се оплита като на подпийнала жена. Изправи се притеснено.

— Май съм пила прекалено много вино. Говоря глупости. Съжалявам, но не мога да си довърша рибата.

— Не говорите глупости — небрежно каза той. — Напълно сте права. Аз съм голям лош вълк. Съветвам ви да внимавате, когато съм наоколо.

Тя се засмя, а смущението се изпари.

— Напълно сте прав — повтори тя. — Произношението ви е направо зашеметяващо. Объркващо е. От Нова Англия ли сте?

— Роден съм на север оттук. В Уайоминг.

Тънките ѝ вежди се извиха като въпросителни.

— В Уайоминг не се казва „напълно сте права“, господин Уестуърд. Там хората казват „а така, приятел“.

— Тук правят фантастичен сладолед — каза той, когато келнерите изникнаха от нищото да разтребят чиниите.

— Не бих могла да хапна нищо повече.

— А кафе?

— Да, благодаря.

Той поръча кафе за двамата, малко се пообърна на стола и кръстоса крака.

— Били ли сте в Уайоминг?

— Веднъж с мама пътувахме по магистралата от Шайен през Ларами към Рок Спрингс. Сега да не ми кажете, че сте се родили в бедна ферма сред пустошта?

— Не сред пустошта, а с пасища. Но за бедна, наистина беше бедна. Много бедна.

— Къде сте роден?

— В Каспър.

— Много път сте изминали от Каспър, щата Уайоминг — меко каза тя. — Сега имате частен самолет, носите смокинг, ядете трюфели.

Мислите ѝ се бяха прояснили. Струваше ѝ се, че се е издигнала високо и се рее, но не се чувстваше пияна. Можеше да се владее. Пресегна се през масата и постави ръка върху дланта му. Той не помръдна.

— Вярвате ли, че баща ви е още жив? — попита тя.

— Не зная — отвърна той. — Надеждата е болест, Ана. Аз успях да се излекувам от нея. Но майка ми не съумя. Надеждата я уби. С всяка измината година линееше и един ден просто се стопи напълно.

— Приличате ли на баща си?

— Да.

— Ако нямате надежда, тогава какво имате, Филип?

— Празнина. — Очите му пак потъмняха. — Страна от моето Аз, която никога няма да разбере. Майка ми така и не се ожени повторно. Никога не съм имал баща. Израснах, гледайки снимките в три албума.

— Мислили ли сте си понякога, че може сам да е отишъл при руснаците? Че може да е минал на другата страна?

Той измъкна ръката си изпод нейната.

— Баща ми не е бил предател — остро заяви той. — Щеше да стане велик човек, а те са го захвърлили като някакъв боклук.

Ана никога досега не го бе виждала неспокоен и изведнъж сякаш почувства как вълнението му пулсира като огромен двигател, който набира мощ.

— Те са го предали — рече тя.

— Да — разпалено потвърди той. — Предали са го онези, на които е вярвал най-много. Родината, правителството, военномандващите. Предали са го всички, които са имали някаква власт. Правителствата са сдъвкали тези хора и са ги изплюли. Оставили са ги да изгният в забвение заради политическата си изгода. Забравили са ги завинаги.

Филип бе присвил очи, а устните му бяха стиснати решително. Ана почти се слиса от силата, която лъхаше от него, но едновременно с това се чувстваше и странно развълнувана. Струваше ѝ се, че изведнъж е надникнала в сърцето на този сложен механизъм.

— Хората, които са имали необходимата власт — продължи той, — са чакали мълчаливо, докато престъплението бъде извършено докрай, а после са се опитали да предотвратят справедливия завършек. Трябва да има правосъдие. Сигурен съм, че майка ви е разбирала това.

Ана седеше мълчаливо и го гледаше в очите. Вече прозираше зад красивата фасада. Непоколебимата му и твърде брутална решимост се разкриваше пред нея с кристална яснота. На нищо в собствения си живот не се бе отдавала така всеотдайно. Представи си — за миг — какво ли е струвало на бедното момченце от селската ферма да се превърне в седналия насреца й мъж със сапфиреносините очи, които блестяха на светлината от лампата. Сведе поглед, почти засрамена от собствената си неустойчивост и вродената свръхчувствителност.

— Какво искате да кажете с думата „правосъдие“?

— Най-напред, тези мъже трябва да бъдат издирени. А след това отговорните да се накажат. — Гласът му бе станал смущаващо студен.

— Имате предвид руснаците ли?

— Имам предвид виновните.

— Това е невъзможно — направо му каза тя. — Повярвайте ми, познавам добре правосъдието. Всъщност нямате много основания да се надявате, че виновните ще бъдат наказани след толкова много години.

— Вярвам в правосъдието — тихо рече той. — Вярвам, че ще дойде ден за разплата.

Тя потръпна.

— Моля ви, не гледайте така. Плашите ме.

— Защо ще се плашите? — Гласът му бе станал леденостуден. Стоеше напрегнат, с празен поглед.

Толкова е студен — помисли си тя, — толкова тъмен и самотен. Какво направих?

Той си погледна часовника.

— Става късно. Май ще е най-добре да ви върна във Вейл.

Тя не възрази. Може би съжаляваше, че така й се е открил. Мълчаливо го изчака да плати сметката. Докато минаваха между масите, седящите ги изпращаха с поглед. Макар да бе казал, че е късно, до полунощ оставаше много време и хората продължаваха да идват за вечеря.

На паркинга беше студено и мъгливо. Мълчаливо отминаваха разни ферарита, поршета, ролс-ройси. Когато ѝ отвори вратата на мерцедеса, тя се обърна към него и го погледна в лицето, забулено в сянка.

— Съжалявам — бързо и тихо изрече тя. — Не зная какво казах или направих, но наистина ужасно съжалявам. От виното е.

Очите му бяха скрити в мрака.

— Не. Не е от виното. Аз бях виновен. Аз ви се извинявам.

Бе опрял ръка на вратата, която държеше отворена, за да може Ана да се качи в тъмната кола. Вдигна я към лицето ѝ. Беше топла. Тя наведе глава, тъй че вместо той нея, тя го погали с гладката си страна. Чу го да издава тих гърлен звук.

После вдигна ръце, привлече го към себе си и целуна устните му. Почувства как стройното мускулесто тяло се навежда към нейното, сякаш ѝ е било познато цял живот. Сякаш го бе чакала с векове, бе примирала за него, без да знае. Притисна се към него, отдавайки му своята мекота.

Целуваше я сериозно и толкова страстно, колкото никой друг мъж досега. Чувстваше се така, сякаш сърцето ѝ се вие във висотите като орел, разперил криле под непознатата досега топлина, под някакво ново слънце.

Той се отдръпна, тъкмо когато устните ѝ се разтвориха и влажният ѝ език докосна неговите. Втренчи се в нея, но тя не можа да види изражението в очите му. Пошепна името му, но той поклати мълчешком глава и я пусна.

Цялата трепереше. Не искаше той да види това. Качи се в колата и се притисна към меката кожена седалка. „Една целувка е просто целувка. — Старата песен отекваше в главата ѝ като ехо. — Една въздишка е просто въздишка.“

На връщане към Пътейто Пач той почти не проговори. По едно време тя се оплака, че ѝ е студено и го помоли да пусне отоплението. Напрежението помежду им беше съвсем осезаемо. Едва ли не му беше благодарна за мълчанието.

Закара я до жилището на майка ѝ и спря отпред. Обърна се да ѝ каже нещо, но тя не го остави да проговори. Инстинктивно посегна към него и отново се целунаха.

Всичко ставаше без думи — просто милувките на зажаднели устни, които дават, получават, изучават; нежни устни, които вкусват нарастващото желание на другия. Той обхвана лицето ѝ с ръце и зацелува копнеещите ѝ устни, слепоочията, стройната ѝ шия. Тя се устреми към него и тялото ѝ се изви в дъга, която означаваше недвусмислено предложение.

— Ще се качиш ли? — дрезгаво попита тя.

— Не.

Тя се отпусна на седалката и отново се разтрепери.

— Тогава защо постъпваш така с мен?

— Не зная.

Покрай тях премина кола, чийто светлини сякаш разсякоха лицето му като с меч. Тя улови очите му и разбра, че и него го разтърсва същият непоносим заряд, същата опиянена чувственост. Този път тя протегна ръце към него.

Целувките са треска, болест. Изведнъж тя прозря какво се е криело в сърцето ѝ толкова дълго, в ширналите се висини под тъмните криле. Не идеалната външност на елегантния богаташ искаше тя. Искаше да докосне свирепата сила, която се криеше отвътре, самотния войник, гладното селянче. Изпитваше необходимост с все сила да притиска устни към белите му зъби, да усеща вкуса на езика му, допрян до небцето си, да изпитва болка от онова, което иска той.

Отблъсна я.

— Ах, коравосърдечен мръсник такъв! — процеди тя. — Зная, че ме използваш. Но още не зная за какво.

— Ще те изпратя до вратата.

— Не.

Тя опря ръка на гърдите му, притискайки длан към железните мускули, докато най-сетне не усети ударите на сърцето му, силни и забързани.

— Поне ти учестих пулса — грубо отбеляза тя.

— Да. Това успя да направиш. Утре трябва да замина за Ню Йорк.

Сърцето ѝ се сви.

— Кога ще се върнеш?

— След няколко дни. Имаш телефонните ми номера. Можеш да ми се обадиш.

— Бих могла.

Тя отвори вратата и слезе. Застана на тротоара и проследи с поглед червените задни светлини, които се отдалечаваха по улицата, лекичко потрепвайки сред дима от ауспуха. Тя вдигна ръце към слепоочията си, чувствайки как все повече ѝ се завива свят и ѝ притъмнява пред очите. Питаше се дали няма да се строполи на земята; изведнъж я обзе паническо желание да си легне, преди това да се случи. С дрехите, ако трябва. И да се сгуши в самотата си.

Отпусна ръце и в миг осъзна, че от някаква кола, опряна на отсрещната страна на улицата, я наблюдават чифт очи. Синята светлина на уличната лампа сякаш пронизваше тъмния прозорец. Колата изглеждаше съвсем нова, крайслер льо барон, червен металик на цвят. Но лицето зад волана съвсем не беше лъскаво като автомобила — беше младо и грубо, обезобразено от акне, а главата на човека беше увенчана с грозна войнишка прическа като на скинхед.

На Ана изведнъж ѝ стана неприятно. Мъжът я гледаше втренчено и враждебно. В мига, в който очите ѝ срещнаха неговите, колата рязко потегли, без да включва фаровете. Профуча покрай нея. Над облечено в кожена дреха рамо младата жена видя профил като на череп със здраво стиснати челюсти.

В края на улицата фаровете на крайслера светнаха и той бързо зави зад ъгъла.

В заснежените клони на елите пищеше леден вятър, който я караше да настръхва. Тя се обърна и забърза към входа.

Силният звън на телефона до леглото ѝ я стресна от дълбокия сън. Беше около четири сутринта и ругаейки сънливо, Ана затърси в тъмното слушалката.

— Да?

— Ана, вярвам, не съм ви притеснил.

— Кой се обажда?

— Искан да ви поднеса съболезнованията си. Едва вчера разбрах, че майка ви е пострадала тежко.

Възпитаният глас с лек чуждестранен акцент сякаш я обля с ледена вода. Тя се изправи в тъмното и седна в леглото.

— Доктор Льовек?

— Наричайте ме, моля ви, Андре.

— Откъде имате този телефон? — настоятелно попита тя, опитвайки се да преодолее кошмарното объркване, която я бе завладяло. Това наистина ли се случва, или просто е поредният лош сън?

— Като лекар исках да ви дам един съвет.

— Как се добрахте до този номер, дявол да ви вземе?

— Непрекъснато стимулиране, Ана. Непрекъснато стимулиране. Не позволявайте да я изоставят сама. Възстановилите се след кома пациенти често казват, че са чували разговори около себе си. Говорете ѝ. Стимулирайте реакциите ѝ. Пуснете ѝ любимата ѝ музика.

— Вече го правя — рязко отвърна Ана. — Какво искате?

— Представете си съзнанието на майка си като малко дете, Ана. Като изгубено детенце, което някой трябва да изведе от тъмната гора на светло. Бъдете търпелива. Търпеливите постигат всичко.

— Благодаря за съвета — отсечено отвърна тя. Дали си въобразява, или наистина през пращането по линията долавя тътена на барабани от вуду ритуал? — А сега ви моля да ми кажете какво искате.

— Помните ли нощта в моята градина, Ана?

— Съвсем ясно.

Той се позасмя.

— Направихте ме известен. Отвсякъде съм притиснат от хора, които искат да узнаят моята история. Опитват се да ме разнищят до дъно. Но никой от тях не е като вас, Ана. Пращат ми разни цинични авантюристи, загубени млади повлекани, хора без никаква чувствителност и мозък.

— Доктор Льовек...

— Виждали ли сте мръсотиите, които вече изпонаписаха за мен?

— Не — уморено отвърна журналистката, — но мога да си представя.

— Истината трябва да се казва. Наистина трябва да се казва. В моята история има главозамайващи дълбини. Души като мен се раждат много, много рядко. Как да се разкрия пред такава паплач? На вас бих могъл да говоря, Ана. Пред вас мога да разтворя душата си.

— Не разбирате ли, че нямам време за вас?

— Говоря ви сериозно. Ще говоря единствено с вас. С никой друг. Вече казах на шефовете ви.

— Дру Макензи — налучка младата жена и я обзе огнен гняв. — Той ви даде този телефон, нали?

— Той много държи истината да излезе наяве.

— Обзалагам се — тросна се тя.

— Той ми разказа за нещастieto, сполетяло майка ви. Знаеше, че ще искам да ви помогна.

— Ах, мръсник! — процеди тя. — Безскрупулен мръсник такъв!

— А аз мога да ви помогна, Ана. Имам голям опит със случаи на кома. Това е проблем, който винаги искрено ме е занимавал...

— Аз не ви приемам като лекар — ледено го прекъсна Ана. — Моля ви, не ми се обаждайте повече.

Ръката ѝ трепереше, когато затваряше телефона. Като поразмисли, издърпа кабела от стената и разтревожена и нещастна се сви на кълбо в тъмното. Дру! Как може да е толкова безпринципен тоя нещастник? Представи си го как, свит зад купчина списания, ѝ забърква отрова, достатъчно силна да я накара да се върне на работа. Неетичен мръсник! Направо ѝ се повръщаше само от мисълта, че Льовек спомена майка ѝ.

Дру вярваше единствено в два и половина милионния тираж, а да го покачи на три милиона би означавало, че е постигнал нирвана. В живота всеки драпа да докопа своето. Всеки сам за себе си, а който остане последен, да върви по дяволите.

Дали и Филип Уестуърд прави същото? Използва тялото ѝ, за да се добере до онова, което иска?

Стана да си направи кафе. Дълго нямаше да заспи.

ГЛАВА 4

Юридическата фирма, чиито услуги ползваше майка ѝ — „Морган и Кац“, беше доста голяма и притежаваше внушителна кантора близо до Сивик Сентър Парк в Денвър. От прозорците се виждаха ширналият се парк, позлатеният купол на „Стейт Капитол Билдинг“ и планините на запад. Ана изчака двадесет минути в огромното проветриво фоайе, което обхващаше всички етажи на сградата и беше пълно с растения, наблюдавайки през това време как секретарките бързат насам-натам с купища папки.

Съзнанието ѝ беше изцяло заето от бурни мисли за Филип Уестуърд. Той не само я привличаше; чувстваше се уловена — като съомга, която е лапнала въдицата. Куката сякаш се бе забила в тялото ѝ.

Като мислеше прекалено дълго за тези целувки, слабините ѝ се изпълваха с топлина. „Само въздух и огън. И никаква земя или вода.“ Снощи го желаше и то така, както рядко пожелаваше физическа любов.

Но помежду им нямаше никаква равнопоставеност. Тя беше уязвима, а той — не. Той беше ловецът, а тя — дивечът.

Той си имаше вътрешни повели. Искаше документите на майка ѝ, за да изпълни някаква своя, изключително важна лична мисия. Не трябваше да му казва за дневника. Бе забелязала хладния огън в очите му, когато отвори дума за това.

И въпреки това издайническото ѝ сърце беше планирало всичко. Нарочно бе споменала за дневника, защото знаеше, че ще го заинтригува. Искаше да използва документа, за да задържи Филип наоколо. Искаше да му попречи да се качи в частния си самолет и да отлети за Ню Йорк. „О, съществува. Сигурен съм. И е важен, при това.“

Разбира се, че е важен. И не само защото ще разкрие кой е тайнственият мъж, когото е издирвала майка ѝ.

Ако, както каза Кони, е обхващал последната година от живота на Кандида Киприани, не беше трудно човек да се досети защо

откритието е подействало на майка ѝ като електрически ток. Това е била съдбоносната година наред войната, когато Кандида е срещнала Дейвид Годболд. Този дневник сигурно е бил безкрайно трогателен и емоционално значим за Кейт, която никога не бе виждала майка си и бе прекарала по-голямата част от детството си като сираче.

Няма начин в него да не са били описвани чувствата, страстите и ужасите на любовта между Кандида Киприани и Дейвид Годболд. Може би е съдържал надеждите и мечтите на една обречена млада жена за детето, което е нямало да види никога. Сигурно е оказал огромно влияние върху Кейт.

А написаното там, каквото и да е било то, я е накарало да започне такова задълбочено проучване на миналото си, че най-близката ѝ приятелка започнала да я смята за луда, а приятелят ѝ е бил обзет от отчаяние.

Дневникът би могъл да предостави на Филип Уестуърд жизненоважна информация за неговия Свещен граал — за изчезналия му баща. А на самата нея може да разкрие истината за последните месеци от живота на майка ѝ.

— Ана?

Беше се появил млад брадат човек в сив копринен костюм. Тя се изправи да му подаде ръка. Той я гледаше внимателно.

— Не ме ли помниш?

Изведнъж разпозна лицето под брадата.

— Нейтан Морган!

Младият мъж кимна.

— Той самият. Радвам се да те видя, макар и при тези не най-радостни обстоятелства.

— Променил си се, Нейт.

— И ти също — отвърна той, така че думите му да прозвучат като недвусмислен комплимент.

Силно си стиснаха ръце. Нейт Морган беше от горния клас във „Вейл Маунтин“ в долината. Бе учила там съвсем за кратко — само последните два класа и половина — и малко хора ѝ останаха приятели задълго. Но помнеше Нейт Морган като жизнерадостно, общително момче и отличен скиор, благодарение на когото училището беше спечелило няколко щатски състезания.

— „Морган и Кац“ — рече Ана. — Не разпознах „Морган“, а трябваше.

Той се усмихна.

— Това е баща ми. Той е един от старшите съдружници. След училище завърших колеж, а след това учих право в Денвър. Когато се дипломирах преди две-три години, баща ми ме взе при себе си. Обикновено не се занимавам с делата на майка ти — баща ми ги движи. Но сега го няма, та затова попадаш на мен. Ела. — Той я въведе любезно в кабинета си. — Кафе? Чай?

— Няма нужда, благодаря.

Изучи я с поглед.

— Как е майка ти?

— Все така.

Разпери ръце, с което или изразяваше съчувствието си, или пък искаше да каже „Животът е толкова жесток“. Ана така и не разбра кое точно.

— Такова ужасно нещо да ѝ се случи! Още не мога да го проумея. Човек някак не свързва Вейл с представата за насилие.

— Всички така казват — съгласи се тя. — Но се е случило.

— Градът сигурно е бръмнал като кошер. Полицията има ли някакви следи?

— Нищо определено. Следователят, който се занимава със случая, казва, че е почти невъзможно да се открие нападателят.

— Е да, бил е искрен, но идеята е доста обезкуражаваща. Ти как се справяш?

— Успявам някак. Срецнах се със застрахователите — оказват ми голямо съдействие. Апартаментът вече придоби почти нормален вид. Ходя да виждам мама всеки ден, но... — Тя замълча.

— Доколкото разбирам, смяташ да останеш във Вейл?

— Да. Не мога да изоставя мама, Нейт.

— Не всички виждат нещата така. Чуваме, че си станала голяма журналистка напоследък. Добре започваш.

— Е, не точно — иронично се подсмихна тя.

— Хайде де — ухили се той. — Недей да скромничиш. Винаги си била много различна от останалите. Като взрив. Никой не е очаквал да се занимаваш с нещо обикновено в живота. Поне е вълнуващо. Предизвикателства, свобода.

— Ще размениш ли срещу тях всичко това? — Тя огледа снобския уютен кабинет.

— Сигурно би ми се искало. Въпросът е, че не мога.

Той се протегна към снимката на бюрото си и я обърна към нея. Ана видя усмихната широколика жена с две деца в скута си.

— Марта, жена ми. Джеймс — тригодишен, и Мелиса — на година и два месеца.

— Поздравления, Нейт. Имаш прекрасно семейство.

— Ти никога ли не си изпитвала желание да се установиш, да отглеждаш деца? — замислено попита той.

Тя поклати глава.

— И слава богу. В така създадите се обстоятелства едно семейство би създавало ужасни трудности.

— Да — съгласи се той и се наведе напред. — Голямо бреме ти легна на плещите, Ана. Някой трябва да движи юридическите дела на майка ти, докато тя... ъ-ъ... не е в състояние. Готова ли си да се заемеш?

— Да, разбира се.

— Ние, естествено, можем да се занимаваме с много неща от нейно име, но ще бъде доста скъпо. А и, честно казано, по-добре е ти да се захванеш с имуществото ѝ.

— Имущество? — Думата изобщо не ѝ хареса.

Той побутна листа хартия към нея.

— Погледни това.

Беше медицинско свидетелство, подписано от д-р Джей Рам Синг и разни други хора, което удостоверяваше, че Катрин Кели е неспособна сама да урежда правни въпроси. От вниманието на Ана не убягна и фактът, че недееспособността е описана като „дългосрочна“.

Мисълта, че може майка ѝ да бъде обявена за недееспособна, ѝ се видя крайно отблъскваща. Мама, а не кой да е, която винаги е била толкова въздържана в живота си...

— Разбираш ли какво означава това? — попита Нейт Морган.

— Да — тъжно отвърна тя.

— Добре. Вече представих този документ на съдията. Ще ти уговоря среща с него през следващите няколко дни. Той може би ще пожелае да ти зададе няколко въпроса, с което официалната процедура приключва. Ще ти даде пълномощия да оперираш с банковата сметка

на майка си, а това е основното. Останалите неща следват логически. — Той се поколеба. — Естествено, ще се опитаме да отложим уреждането на нещата с данъчните колкото можем.

Ана вдигна глава.

— Какво общо имат данъчните?

— Данъчната система в този щат е много сложна — притеснено отвърна той. — Ако майка ти беше... ъ-ъ... починала, щеше да е много по-лесно. Не съм специалист по вещно право, Ана, но очевидно във всички случаи ще се наложи целият имот да бъде прехвърлен на твое име. В крайна сметка, искам да кажа. Данъчните ще искат обстойно проучване. Трудно е да се предвиди как ще го класифицират. Може дори да ти изискат солидна сума още преди самото прехвърляне.

— Господи! — въздъхна тя.

Той разпери розовите си длани.

— Не се тревожи за това сега. Когато се върне от почивка, баща ми ще проучи въпроса с подробности. Работим с много добра консултантска фирма по данъчните въпроси. Те може би ще предложат да се основе попечителски фонд, за да се отложи уреждането на данъците. Но както ти казах, не е нужно да се тревожиш за това точно сега.

— Трябва да съсредоточа усилията си в грижи за мама, Нейт.

— Разбира се — успокоително отвърна той. — Виж, би могла да ми дадеш паспорта си и свидетелството си за раждане, ако го носиш.

Брадацият млад юрист прегледа документите и вдигна телефона. След кратък разговор затвори слушалката.

— Съдията може да ни приеме следващия понеделник. В десет сутринта. Удобно ли ти е?

— Да.

— И още едно последно нещо. Като пълномощник на майка си имаш право да получаваш от държавата пенсия в разумен размер. Съдията ще одобри подобен иск. В твоя случай хиляда долара месечно ще бъдат сметнати за достатъчни. Добре ли е?

— Не искам пенсия.

Нейт повдигна вежди.

— Напуснала си работа, Ана.

— Тя ми е майка. Няма да взимам нейните пари.

— Ще имаш чисто лични разходи, да не говорим за загубата на време — предупреди я той. — Моментът не е подходящ да се правиш на стеснителна.

— Не се правя на стеснителна. Просто не я искам.

Той сви рамене, очевидно изненадан.

— Ти решаваш. Имаш ли някакви въпроси, преди да тръгнем?

— Да. В апартаментата на майка ми има сейф, който е заключен. Дали е оставила шифъра при вас?

— Ще проверя — каза той и излезе от стаята. След малко се върна с красиво куфарче от крокодилска кожа в ръце.

— Това е всичко, което е оставила в нашия трезор.

Той остави куфарчето на писалището пред своята отдавнашна позната.

— Опасявам се, че майка ти не ни е оставила ключовете.

— Може да са вкъщи — каза тя и го вдигна.

За нейно разочарование беше доста леко. Ако съдържаше някои от мистериите, поглъщали вниманието на майка ѝ толкова време, те не ще да са били много тежки.

Като се върна в Пътейто Пач, Ана затърси ключовете за куфарчето. В ореховото бюро имаше няколко ключа без надпис, но нито един не пасваше в изящните златни ключалки. Най-сетне, с голямо неудоволствие, тя взе от кухнята една отвертка и отвори куфарчето със сила. После го занесе на масата в трапезарията и вдигна капака.

Вътре имаше два жълти плика. Най-напред отвори по-дебелия. В него се криеше дебела пачка нови шумолящи стодоларови банкноти. Всичко на всичко, двадесет хиляди долара. Вторачи се в парите, леко шокирана. Защо толкова много пари в брой? Другият плик съдържаше последното желание и завещанието на майка ѝ. Беше кратко и съдържаше само най-важното. Катрин Кели, по баща Катрин Годболд, родена Катарина Киприани, завещаваше всичките си земни блага и притежания на „обичната си дъщеря Ана“. Никакви други наследници и дарения. В последния параграф Кейт искаше католическо погребение според вярата си.

Ана прибра завещанието в плика и сълзи замъглиха очите ѝ. В гърлото ѝ заседна гореща бучка. Почувства се така, сякаш майка ѝ протегна ръка и я погали по лицето. Беше толкова типично за нея да заявява любовта си така непоколебимо и безрезервно. Винаги бе обичала хората по този начин.

Никога досега Ана не бе помисляла за смъртта на майка си. Кейт бе прехвърлила четиридесет, беше в разцвета на силите си и подобно тъжно събитие доскоро ѝ се струваше твърде далечно. Но някакъв мъж с тежки ботуши бе променил живота им.

За първи път младата жена се сблъска с мисълта, че Кейт може и да не се възстанови, и всичко, което е свързвала с образа на майка си, завинаги е напуснало безжизненото тяло в болницата и Кейт никога повече няма да се завърне в него.

А днес в северна Англия Ивлин Годболд ще легне под хирургическия нож. Горката Ивлин! Дали тя също е прекарала последните няколко часа, размишлявайки над тайната на живота и смъртта?

Куфарчето имаше още едно дъно. Ана го отвори и извади няколко листа. Билет за полет с „Аерофлот“ до Москва, издаден в Денвър; етикет за ръчен багаж, пак от „Аерофлот“, и написано на кирилица меню от някакъв московски ресторант. Имаше още две неща. Едното беше бланка, на която майка ѝ бе нахвърляла със стегнатия си почерк следното:

Джоузеф Красновски
Концентрационен лагер „Варга“, Латвия
април 1945 г., лагер за бежанци на Източния фронт
май 1945 г., разпит в НКВД
септември 1945 г., Горки
март 1947 г., „Лубянка“, Москва, предварителен
арест. Разпитът воден от Алексей Фьодоров и Михаил
Волски
1948 г., затвор „Лефортово“, Москва
1949 г., ГУЛАГ № 5431, Тамбов 1952 г., ГУЛАГ
№ 2112, Владивосток 1956 г., транзитен лагер N С-56,
Ташкент

1956 г., ГУЛАГ №732, Киев
1957 г., ГУЛАГ №9513, Литва
1959 г., ?

Преди да отгърне втората страница, Ана дълго се взира в написаното, цялата настръхнала. Бланката беше на евтина хартия. В горния ѝ край беше написано „ХОТЕЛ ОДЕСА, МОСКВА“ и бяха посочени адресът и телефонът. Отдолу на ръка бяха написани две думи, едната на кирилица, а другата на латиница:

РТУТЬ — Quecksilber

И двете думи не ѝ говореха нищо. Почеркът не беше на майка ѝ. Сякаш бяха написани от нечия трепереща ръка, със старовремски букви, като кирилските бяха по-уверено изписани, отколкото латинските.

Тя вдигна телефона и избра служебния телефон на Филип в Ню Йорк. Вдигна самият Филип.

— Ана?

— Здравей. Човекът, когото е издирвала майка ми. Вече му знам името.

— Как така?

— Открих нейни документи. Бяха при адвокатите ѝ, в куфарчето, с което е ходила в Русия. Само няколко откъслечни неща. Казва се Джоузеф Красновски. Познато ли ти е? — изпълнена с надежда попита тя.

— Само по себе си не. Но това, че е славянско, е важно. Макар да са били американски граждани, много от изчезналите по произход са били от Съветския съюз. Балтийци, белоруси, литовци, латвийци. Може би първоначално са ги задържали под този претекст.

— Разбирам. Има и списък. Изглежда като изброяване на датите и руските трудови лагери, в които е бил. Свършва с въпросителен знак през 1959-та година. Има и още няколко неща — нахвърляни думи, които не изглежда да имат някакъв смисъл. Какво мислиш?

Настъпи тишина. После Филип каза:

— Имам познати в Американския съвет по човешките права във Вашингтон. Мога да им се обадя и да ги помоля да пуснат името в техните компютри. Ако го има, ликуваме. Те ще бръкнат в правителствените информационни банки. За един ден ще разберем всичко, което се знае за Джоузеф Красновски. И после може би ще разбереш защо майка ти толкова се е интересувала от него.

Сърцето ѝ подскочи.

— Наистина, мислиш ли?

— Наистина.

— Това е прекрасно!

— Прочети ми всичко, което е написано на листовете, които си намерила — нареди той. — Не пропускай нищо.

Тя бавно прочете всичко и му издиктува руската дума колкото се може по-разбираемо. Като приключи с четенето, у нея изведнъж се оформи усещането, че това са следи от одисеята на майка ѝ — може би единствените останки от осеммесечното издирване.

— Важно е, нали? — заключи тя. — Доказателство, че не си е фантазирала или нещо подобно.

— И за миг не съм си помислял, че си е фантазирала.

— Но други хора са си го мислели. А това *quecksilber*? Знаеш ли какво значи?

— Значи живак на немски. Не зная какво значи руската дума, но мога да проверя. Браво, Ана. Вече имаш две късчета от картинната мозайка.

— Но всички останали липсват. А дори не знам каква е картинката.

— Какъв е този погребален тон? Името е златна мина. Остави на мен.

— Уговорих се с един ключар да дойде да отвори сейфа. В него може също да има някакви документи.

— Браво.

Тя се поколеба, преди да попита:

— Кога... кога се връщаш?

— Утре вечер.

Сърцето ѝ потръпна.

— Ще ти направя вечеря — плахо предложи тя. — Тук, в апартамента на мама.

Той се съгласи:

— Чудесно. Всичко хубаво, Ана — и затвори телефона.

Когато пристигна в болницата, там я чакаше Камбъл Бринкман. Бе застанал пред вратата на реанимацията, сякаш да препречи пътя ѝ.

— Рам Синг има да ти казва нещо — съобщи ѝ той.

— По-добре ли е? — В гласа ѝ проблесна искрица мъчителна надежда.

— Не — натъртено отвърна той. — Не е по-добре. Ела.

Докторът индиец с гладкото лице ги чакаше в кабинета си, а на врата му спретнато висеше лекарска слушалка. Той стана да подаде ръка на Ана.

— Как е майка ми? — попита тя.

— Физически стабилна. В мозъчната дейност, обаче, няма никаква промяна — и Рам Синг ѝ показа руло хартия, на което се виждаше крива линия. — Това е енцефалограмата ѝ. Можете да я сравните с предишните резултати. Няма значителна промяна.

Ана разгледа енцефалограмата с безизразен поглед.

Рам Синг прочисти гърлото си.

— Състоянието ѝ вече позволява да я изпишем от реанимация. Бихме искали да помолим за съгласието ви да я преместим в друга болница.

— Коя болница?

— „Холи Крос“. Те имат по-добра база за лечението, което ще ѝ е необходимо. Мястото е прекрасно; намира се горе в планината, недалеч от Аспен.

— Болница за мозъчни увреждания?

— Не точно. Не е специализирана, но има малко отделение за дългосрочно неврологично лечение.

— Има ли други пациенти в кома?

— Да.

— А във вашата болница няма ли други отделения, където могат да се грижат за нея? Някакви специални болнични стаи, например?

— Да — отвърна той, — имаме такива специални стаи. Но лечението тук ще бъде далеч по-скъпо, отколкото в „Холи Крос“. Тя е специализирана за дългосрочно лечение.

— Което означава, че лечението тук е много по-успешно?

— Това не следва непременно.

— Разбира се, застраховката на майка ми ще покрие разходите, нали?

— До определен момент. Лечението на пациенти като майка ви е много скъпо. В определен момент застрахователната компания ще пожелае да разгледа полезно ли е — как да кажа — удачно ли е лечението.

— Какво, по дяволите, означава това „удачно ли е лечението“?

Камбъл тежко въздъхна.

— Ана, моля те.

— Въпросът е правилен — каза Рам Синг, без да се смущава от надигацията се гняв в гласа на младата жена. — Под удачност разбирам какви са очакванията при даденото лечение пациентът да се възстанови. В настоящия момент мога да кажа, че що се отнася до госпожа Кели, няма почти никакви шансове за възстановяване.

— Не вярвам — остро отвърна Ана. — Така или иначе, много е рано да се каже.

— Виждал съм пациенти в кома, които приличат на астронавти, привързани в космическа совалка. Изразходват се милиони долари за лечението на хора, които просто вече не са в това тяло. Има много по-прости и, бих казал, много по-човечни начини да се лекуват такива пациенти.

На флуоресцентната светлина очите на Ана изведнъж потъмняха и тя въздъхна уморено:

— Много добре зная какво означава „човечни“ — да я оставим да умре.

Камбъл положи ръка върху нейната.

— Успокой се, миличка.

— Засега изобщо не става дума за това — каза Рам Синг. — Да се остави пациента да умре с достойнство, е последната мярка, която се предприема, едва когато е изгубена всякаква надежда за възстановяване.

— „Холи Крос“ е приют, нали? Приятно, спокойно място, където постепенно ще се стопи. А после, след няколко месеца, когато вече ще е сбърчена като листо и изобщо няма да прилича на човек, може и да ме придумат да се съглася да дръпнат контакта и край!

— Новината ви подейства като шок — отбеляза лекарят, а безизразното му лице изобщо не трепна — като на директор, който нарочно не показва раздразнението си пред недосетливия ученик. — Трябва да си починете, преди да направите трезва преценка.

Тя се обърна към Камбъл.

— Могат ли да преместят мама без моето съгласие?

— Ана, не изпадай в истерии.

— Аз съм й най-близката родственица. Решението зависи от мен, нали?

Тя заговори на лекаря:

— Майка ми не е растение. Тя е човешко същество — забележителна, прекрасна жена, която се нуждае от помощ. Не е неизвестен труп, който трябва да се покрие някъде. Чувате ли ме какво ви говоря?

— Чувам ви — въздъхна Рам Синг.

— Няма да получите моето съгласие да я преместите от тази болница. Ще остане тук, докато се възстанови.

— А ако не се възстанови? — попита лекарят.

Ана се изправи.

— Ще се възстанови — сурово заяви тя, гледайки го изотгоре. — Изобщо не допускам друга възможност.

— Чудесно. Но мога да ви кажа, че застрахователната компания скоро ще престане да изплаща сметката й. Ще внесат еднократно плащане и ще откажат да поемат по-нататъшна отговорност. И тогава ще трябва сама да поемете разходите, госпожице Кели. Половин милион долара изглеждат ужасно много пари. А при тази степен на лечение ще плащате болнични такси около десет години.

Ето какво е искал да каже застрахователят. Сто пъти предпочитат да изплатят четири милиона долара, отколкото да поемат таксите за лечение през следващите десет години. Лицето й се навъси.

— Разбирам.

Като излязоха в коридора, веждите й още бяха гневно свъсени.

— Вярваш ли му на този?

Камбъл също се беше разгневил, но на нея.

— Няма смисъл да нападаш лекарите заради нещастиято, сполетяло майка ти — тросна се той. — Правят всичко, което могат.

— Може би им е необходима мотивация, за да продължат да го правят.

— „Холи Крос“ е най-подходящото място за нея. Там ще бъде оставена на спокойствие.

— На спокойствие — като на боклука, с две думи?

Той се сгуши в камилското си палто.

— Не се дръж като дете. Трябва да приемеш факта, че тя никога няма да оздравее. — Долавяше отчаянието в гласа му. — Няма да се върне вече.

— Ще оздравее — заяви Ана. — Ще дойде в съзнание.

— Никога — повтори той. — Никога, Ана. Тя е мъртва.

— Не — тихо, но твърдо каза тя. — Ще се възстанови. Не се отчайвай. Тя има нужда от нашата надежда, Камбъл.

Потъмняло от неколкодневна брада, с хлътнали очи, лицето на Камбъл бе изпълнено с мъка и отчаяние.

— На какво да се надяваме?

— Ако ти беше на легло с пробит череп, нямаше ли да очакваш тя да се надява да се оправиш?

Той се усмихна накриво.

— Много си млада — отсече той, сякаш това бе обяснението. — Като всички деца вярваш в чудеса.

— За бога! — Тя го сграбчи за ръката и го дръпна срещу себе си. Лицето ѝ бе сякаш издялано от камък. — Не очаквам от теб чудеса. Просто те моля за малко надежда, за малко търпение. Дори онзи фарисей призна, че има надежда.

— Почти никаква.

— Хората излизат от кома. Възможно е! Но не и ако изгубим надежда!

— Не ми изнасяй лекции — изръмжа той. — За каква, по дяволите, се мислиш, Ана? Втурваш се тук като някоя тиранична бавачка, обиждаш Рам Синг, разпореждаш се, заповядваш на всички какво да правим. Ако ставаше въпрос за пари, мислиш ли, че нямаше да се погрижа майка ти да бъде подложена на най-доброто лечение?

— Не — по-меко отвърна тя. — Предполагам, че щеше да се погрижиш. Но ти я смяташ за мъртва, Камбъл. За мен тя е жива. Защо толкова искаш да я пратят в „Холи Крос“? За да престанеш да мислиш

за нея като за живо страдащо същество? За да престанеш да понасяш ужаса от това да идваш в болницата?

Той издърпа ръката си от нейната желязна хватка. За миг Ана си помисли, че ще я удари, но той се овладя.

— По-добре да не се виждаме известно време — ледено процеди той. — Ти пое нещата в твои ръце. Така да бъде.

Ана го проследи с поглед как се отдалечава по коридора, пъхнал ръце в джобовете си. Постъпи жестоко с него. Но не съжаляваше. „Който не е с мен, е против мен.“ Чувствата му да вървят по дяволите! Те не бяха най-важни сега. Най-важно беше Кейт да оздравее и Ана ненавиждаше мисълта около леглото на майка ѝ да се излъчва отрицателна енергия.

Тя се върна в отделението и се взря в неподвижното лице на Кейт.

— Няма да те оставя да си отидеш, мамо — произнесе тя със стегнато гърло. — Нито пък ще позволя да те пратят да лежиш на онова място през следващите двадесет години. Имаш още живот пред себе си. Неща, които трябва да свършиш. Не можеш завинаги да се скриеш там долу, в мрака. Няма да ти позволя. Тъй че идвай в съзнание.

За нейно най-голямо задоволство новите дивани, които беше избрала, пристигнаха на следващия ден следобед, преди вечерята с Филип.

Старите мебели на майка ѝ бяха тапицирани в кадифе с цвят охра, който деликатно подхождаше на пастелните розови стени. Ана беше решила да не се опитва да имитира вкуса на Кейт и да се опира на собствената си преценка. В мига, в който работниците внесоха новите мебели в апартамента, тя разбра, че е направила безпогрешен избор. Бледолимонената дамаска бе свежа като уханието на цитрусова градина. Този цвят направо пееше на фона на розовите стени. Ана обясни на носачите как да разположат мебелите и подписа квитанцията за доставка. Предварително се бе уговорила с тях да отнесат изпотрошените мебели.

Когато носачите си отидоха, Ана се разходи из апартамента, поглаждайки с длан плътната ленена дамаска на новите мебели. Майка

й ще ги хареса, сигурна беше в това. Отначало може би ще бъде шокирана. Жилището отдавна плачеше за промяна. Новите кресла и канапета бяха не само с много по-съвременен дизайн — простички, но с класическа линия — а и далеч по-удобни.

Хвърляйки поглед към оцелелите неща в стария цвят — тежките завеси, столовете за маса и няколко табуретки — Ана реши, че и тях ще замени с новата жълта дамаска. Ако парите от застраховката не достигнат, ще плати разходите сама. Е, разбира се, пак я налегна вечното чувство за вина, че окупира къщата на майка си. За да се освободи от това усещане, досега си бе представяла, че майка ѝ е до нея, че Ана прави всичко това по нейна поръка.

Изпита голямо облекчение, когато махна от апартамента старите мебели с дупките, зейнали по тях като рани. А и свежият лимоненожълт цвят развеселяваше обстановката; действаше като противоотрова срещу оскверняването на жилището.

Изведнъж напрежението ѝ се изля навън в тих смях. Протегна ръце, сякаш да прегърне целия апартамент. След толкова дни тежък труд той най-после бе придобил нормален вид — за първи път, откакто бе пристигнала. Беше не просто възстановен. Сега бе станал по-хубав. По-светъл. По-жизнерадостен. Подходящо място за мама, като си дойде от болницата. Ана беше възхитена от ефекта, както и от себе си. Питаше се как ли ще реагира Филип.

Предложението да му сготви нещо като че ли беше малко неразумно. Тук обстановката беше много по-интимна, отколкото в който и да е ресторант. От друга страна, изобщо не я биваше да готви. Така и не разбра тайната на забележителните ястия, на които майка ѝ бе царица. Ивлин бе научила Кейт да бъде класическа домакиня с изключително изискан стил. От шестнадесетгодишна възраст я обучавала неуморно като в най-строг девически пансион: как да си подбира подходящи дрехи и аксесоари; как да улавя безкрайните нюанси на разликата между елегантното и просташкото; как да разграничава забавното от неморалното, правилното от безнадеждно погрешното. Чиракуването на Кейт било дълго и мъчително, но тя никога не бе принуждавала Ана да усвоява каквото и да било от този необятен арсенал на познанието. „Мен ме вкараха в калъп — каза ѝ веднъж тя, — но аз няма да те насилвам в нищо. Ако искаш да научиш нещо, питай.“

И Ана питаше. Но откакто загина баща ѝ, повече не попита. Тръгна по свой път, създаде си свой стил. Знаеше, че не може да се мери с майка си, но такъв бе нейният собствен стил — модерен, прост и строг като лимоненожълтия цвят на прекрасната нова дамаска.

Точно в този миг ѝ се искаше да притежава способността и увереността да създаде обстановка, която би впечатлила Филип Уестуърд — свещи сред изящно подредени цветя, тя без никакво усилие поднася ястие след ястие, от които на човек му потичат лигите и които са така подбрани, че идеално да се съчетават или да си контрастират, а към всяко от тях — най-подходящите вина; правилно подредени прибори, и в заключение — изискано бренди и пури.

Но това не беше по силите ѝ. Тъй че се спря на свещи и елементарно италианско тестено ястие, следвано от пържола. В килера имаше какви ли не вина и вместо да допусне някоя глупава грешка, щеше да предостави на него да избере каквото иска.

Сервира масата за двама. На бюфета имаше два разкошни сребърни свещника, но тя взе само единия и постави розови свещи в петте поставки. Смяташе да направи сос от съомга за пастата и затова се захвана да задуши рибата, после я почисти от костите, накъса я с вилица на малки парченца и я гарнира с босилек, сол и прясно смлян пипер. В комбинация с пастата щеше да се получи прост, но вкусен ордъовър. Пържоли поне умееше да прави. В кухнята на майка ѝ имаше грил, в известен смисъл като за идиоти.

Ана се сапунисваше под душа и мислеше за Филип Уестуърд.

Не ѝ се вярваше да е Дон Жуан, въпреки физическата си привлекателност. Беше просто мъж, в чийто живот няма място за дълготрайни връзки; мъж с кауза, на която служи предано; мъж толкова отдаден на принципите си, колкото проповедник — на вярата си.

Може би част от силата, с която я привличаше, се криеше именно в това. Като онези жени в Ирландия, които изпитваха несравнима наслада да прелъстяват красиви свещеници. Имаше някакво тъмно, опияняващо очарование в опита да насочиш цялата тази отдаденост, решителност и сила към себе си.

Досега не бе имала връзки с подобни мъже. Филип Уестуърд не бе от типа, който харесваше преди. Въпреки годините си, се смяташе за много опитна. Бе имала връзки с трима мъже. Двама от тях бяха

страшно образовани, но и двамата бяха по-възрастни от нея — единият женен, с деца, а другият — разведен. Третият беше колега от Маями, с когото пушеха трева и се любеха на облени в лунна светлина плажове; докато беше с него, Ана бе загърбила всякаква отговорност и задръжки и се бе потопила в сънливо безвремие, докато един ден той си замина най-ненадейно и се захвана на работа като заместник-редактор в един калифорнийски всекидневник.

Сравнени с Филип, тези мъже бяха нежни, миролюбиви. Държаха се като партньори, а не като противници. Тя не бе невинно дете, нито пък от онзи тип жени, чийто смисъл в живота е мъжът. Но интуицията ѝ подсказваше, че ако се изправи срещу Филип по неговите правила, той може да я нарани по-дълбоко, отколкото бе в състояние да понесе.

И все пак всички тези неща като че ли само усилваха теченията, които я влечаха към него и я завихряха във водовъртежа на неговата личност.

Излезе от банята и се подсуши пред огледалото. И майка ѝ бе подвластна на някакви течения. Бе открила призвание, което я влечеше толкова силно, че се бе превърнало едва ли не в болестно състояние. Като Филип. Край Филип Камбъл Бринкман изглеждаше едва ли не безпътна сянка — Камбъл, чиито единствени грижи бяха да избере къде е най-хубаво да се карат ски и каква спортна кола да си купува всяка година. „Не отвърщаше на неща, които бяха важни за мен. Моят живот вече нищо не означаваше за нея.“ Сякаш за първи път от години майка ѝ най-сетне бе открила съществуването на действителността. Ана чувстваше това. Кейт е напипала нещо истинско, което причинява болка, но за нея то бе изпълнено със значение.

Ана заразглежда отражението си — канелена кожа, тъмни зърна на гърдите и тъмен триъгълник под корема. Това беше гъвкавото мургаво тяло на циганка с измамно изящество и стройни извивки, които издаваха криещата се в него сила.

Красива ли е? Взря се в собствените си очи. Всички мъже, с които е била досега, го казваха. Обичаха да я гледат и да галят лицето ѝ. Ако не друго, поне имаше някаква загадка в пухкавите ѝ устни и тъмните ѝ очи. Но дали би могла да се сравнява с жените, с които той е бил? Дали в нея има нещо достатъчно забележително да я отличи сред

останалите, които сигурно със зъби и нокти са се опитвали да докопат и задържат Филип?

Отметна черната коса от лицето си и заоглежда в огледалото извивката на стройната си шия, щръкналите малки кръгли гърди, чиито зърна изведнъж се втвърдиха като неузрели жълъди. После рязко обърна гръб на отражението си и започна да отваря чекмеджета.

Последния път се появи с дрехи на майка си. Сега ще се облече в свой стил, ще бъде с червеното дантелено бельо и с червената си копринена рокля с изрязан гръб. Ще сложи и големите изкуствени перли, които толкова обичаше — гердан и обици. Изумруденият пръстен е прекалено скъп и стар за нея. Свали го. Среса косата си назад, но не я върза. Не бе донесла от Маями нито един от своите парфюми и затова използва „Кензо“, който намери на тоалетката на майка си. Веднага съжали — парфюмът беше с прекалено сладникав аромат на цветя. Опита се бързо да изтрие влажното петно от трапчинката между гърдите си, но то вече съхнеше.

Вече съвсем изнервена, Ана се огледа за последен път в огледалото. Мургаво момиче с червена рокля, в чиито тъмносиви очи няма и капчица притеснение.

Отривисто кимна на отражението и се запъти да пусне някаква музика.

Беше почти девет и тя започваше да се притеснява, когато Филип най-сетне се обади от фойето. Когато му отвори вратата, той беше с бежово-сивото бърбъри, с няколко вестника под мишница, а в другата ръка носеше куфарче.

— Направо от летището ли идваш? — предположи тя.

Той кимна.

— Тази вечер всички полети закъсняха. Времето беше лошо.

Извинявай.

— Не се притеснявай, всичко е наред.

Тя се повдигна на пръсти и докосна страната му с устни. Дрехите му миришеха на дълъг път и на тютюнев дим от чужди цигари. На лицето му бе изписана маската на човек, който е на път — не изразяваше нищо.

— Влизай. Изглеждаш уморен.

Тя пое шлифера му. Под него беше с черен костюм на едва забележими тебеширени райета. Огледа бавно апартамента.

— Сменила си диваните.

— Харесват ли ти?

— Прекрасни са. Цветът е фантастичен.

Тя засия.

— Надявам се и майка ми да ги хареса, като се върне.

— Сигурен съм, че ще ги хареса. Как е тя?

Ана стисна устни.

— Искат да я местят. В някаква друга болница за неизлечимо болни пациенти горе в планината. Таксите там били много по-ниски.

Той поклати глава.

— Шансовете ѝ да се възстанови в такова място са нулеви.

— Зная. Бия се с тях със зъби и нокти. Няма да ме склонят, мога да ти се закълна. Но не искам сега да говоря за това. Може би по-късно. — Тя се насили да се усмихне. — Нещо за пиене?

— Ирландско уиски и малко вода.

В барчето откри „Джеймсън“ и наля в чаша с лед на бучки. Подаде му я и той каза:

— Имам няколко неща за теб.

— Какви?

— Като начало, това. — Той ѝ подаде плик. — Твоят господин Красновски. Бил е много интересен човек.

Ана посегна нетърпеливо към плика и го отвори. Вътре имаше две компютърни разпечатки, които съдържаха стегнати бележки. Като заглавие в началото на първата страница се мъдреше логото на нещо, което се наричаше „Американски съвет за човешките права“.

Джоузеф Ейбрахам Красновски (също Красновский и Кразновски); води се изчезнал по време на бойни действия през септември 1943 г.

Роден в Латвия, декември 1916 г. Син на Александър Красновски, род. 1884 г. в Латвия, и Джъстин Рапопорт, род. 1897 г.

1934 г. Чуждестранен/военен кореспондент на „Ню Йорк Таймс“; отразява политическите събития в Европа,

особено германската агресия, довела до Втората световна война (няколко статии на микрофиш КРАС 564/В).

1935–36 г. Чуждестранен кореспондент на „Ню Йорк Таймс“ в Европа. Отразява Испанската гражданска война; пише и статии за фашистка Италия и нацистка Германия. Коментари за статиите: „свободолюбиви“, „демократични“, „резки“, „блестящо написани“. Силно антинацистко звучене.

1937 г. Политическа монография „Сянката на фашизма“, публикувана в Ню Йорк. Откъс на микрофиш КРАС 565/В.

1938–39 г. Посещава Австрия, присъединена от Хитлер през март; съобщава за антисемитски зверства. Изгонен от нацистите след инвазията в Чехословакия. Скоро след това се завръща в САЩ; после се записва доброволец в Британската армия, когато Чембърлейн обявява война на Германия след нападението над Полша.

1940 г. Служи в Осма британска армия. Повишен в чин лейтенант (в Британската армия — един чин под капитан).

1941–42 г. Участва в акция в западна Сахара.

20–21 юни 1942 г. Джоузеф Красновски заловен при Тобрук; изпратен в лагер за интернирани N 307 в Брешия, Ломбардия, северна Италия (вж. показалеца); комендант полковник Пиерлуиджи Ровито (вж. показалеца). В списъците на Червения кръст фигурира до юли 1943 г.

1943 г. На 8 септември е обявено примирието с Италия. Италиански офицери отварят лагер N 307 край Брешия. 74 британски военнопленници избягват. За 4 дни са заловени 37 от тях. Впоследствие полк. Ровито изпратен в Аушвиц, където е разстрелян.

Януари 1945 г. Александър и Джъстин Красновски, родителите на Джоузеф Красновски, загиват при автомобилна катастрофа в Ню Джърси. Не са известни други оцелели членове на семейството.

1945 г. Непотвърдени сведения на оцелели, че „Джоузеф Кразновски“, американски войник, е пребивавал

известно време в концентрационния лагер Варга край Рига, Латвия (вж. показалеца). Лагерът е освободен от Червената армия, но съветските власти последователно отказват, че притежават каквито и да било сведения за Джоузеф Красновски.

Отдолу беше написано на ръка:

РТУТЬ е руската дума за живак.

Ана вдигна поглед.

— Каква изключителна история!

Филип кимна:

— Да, така е. Значи твоят Джоузеф Красновски е журналист като теб.

— Да! Такова съвпадение, не мога да повярвам! Сигурно е бил невероятно храбър мъж.

— Истински герой — доста тъжно се усмихна Филип. — Но не е спечелил много от това. Бил е евреин, отявлен антинацист, който е нападал Хитлер в американските вестници. Освен това се е записал доброволец в Британската армия, преди Америка да се включи във войната. На всичкото отгоре избягал от италиански военнопленнически лагер. Нищо чудно, че когато са го заловили, са го пратили във Варга. Извадил е късмет, че не са го застреляли на място.

— С удоволствие бих прочела статиите, които е написал за „Ню Йорк Таймс“.

— Ако искаш, мога да се опитам да намеря откъси от тях.

— Но защо майка ми е била толкова заинтересувана от съдбата на този човек, Филип? Само защото е бил герой?

— Може би не е само това. Ходила е в Русия да събира сведения за него и от онова, което ми каза по телефона, личи, че явно е успяла.

— Значи е жив?

— Може би — внимателно отвърна Филип.

— Но щом е щяла да продължи търсенето следващата година, значи сигурно са й дали някаква надежда, нали? Информация от

сигурен източник, че този човек, който и да е той, все още е жив някъде по света?

— Вероятно.

— Всичко това е дяволски интересно! — възкликна Ана. — Да имах само някаква представа кой е този човек, поне бегла идея...

Той ѝ подаде един от вестниците.

— Това е днешният „Таймс“. Разгледай го.

Статията беше на първата страница. Беше в една колона със заглавие: „БРИТАНЦИ В ТРУДОВИ ЛАГЕРИ ПРЕЗ СТУДЕНАТА ВОЙНА“ и беше от кореспондент в Москва. Прочете материала на глас:

— „На бял свят започват да излизат първите откъслечни сведения за най-тъмните глави от историята на Студената война — принудителното задържане на десетки хиляди американци, а може би и британци в трудовите лагери ГУЛАГ в Сибир.

Генерал Дмитри Волкогонов — либерално настроеният военен историк — заяви пред седмичното бизнес издание «Комерсант», че е изровил четири папки документи на КГБ, свързани с американските затворници, задържани в Русия след края на Втората световна война. Освен това получил «сензационна», но все още непотвърдена информация, че американци са били държани като заложници в Колима в Сибир и в Тамбов в Русия.

По молба на президента Буш руският лидер Борис Елцин е възложил на генерал Волкогонов да разследва съдбата на изчезналите американци. Американско лоби, наречено «Национално съглашение на семействата» е предложило 2,4 милиона долара (1,3 милиона лири) за издирване на информация за съдбата на американците, изчезнали в бившия Съветски съюз.“

Ана вдигна очи към Филип, който се бе отпуснал в едно от новите кресла с чашата уиски в ръка.

— Елцин има нужда от подкрепата на Америка — каза той. — От солидна подкрепа. От помощи за милиарди долари. В замяна може да предложи много малко. Това обаче може да използва. Той е умен стратег. Ще изиграе тази карта докрай. Година-две ще подава всякаква възможна информация, докато нещата не се изчерпат. Успял е с правителството на Буш, ще успее и с това на Клинтън. Наскоро Клинтън е заявил публично, че обещава „пълно и окончателно разкриване на истината за военнопленниците и изчезналите войници“.

— Прочетох — кимна Ана. — Явно влиятелни хора в Конгреса се противопоставят на помощите за Русия само заради изчезналите. Елцин се надява да надвие съпротивата им с този ход.

— Именно.

Ана стоеше до прозореца, скръстила ръце, а Филип я следеше с очи.

— Изглеждаш добре в тази рокля — тихо каза той и тя се изчерви — не толкова заради лаконичния комплимент, колкото заради погледа в очите му.

— Ела да избереш две-три бутилки вино.

Той запали свещите. Ана изгаси лампата в другата стая и меките отблясъци изпълниха стаята с уют.

Той похвали ястието съвсем премерено, показвайки, че е искрен, и не остави нищо в чинията си. Обсъждаха разпечатките за Красновски от всички възможни ъгли. Но Ана пак не можеше да намери и една причина, която би накарала майка ѝ да се вълнува толкова живо от този човек.

Освен една.

— Брешия се намира недалеч от Гарда, където е родена майка ми. Може би има някаква връзка.

— Като отвориш сейфа, може би ще научим повече.

Докато печеше пържолите на грила, той изчака с нея в кухнята, опрян на касата на вратата.

— Знам, че не са кой знае какви — извиняваше се тя. — Майка ми такава вечеря би ти направила, че да я запомниш за цял живот.

— Ще запомня тази — нежно каза той. — Престани да се извиняваш, Ана. Няма от какво да се срамуваш.

— Просто ми прави впечатление, че вкусовете ти са по-близки до тези на майка ми.

— Защо го казваш?

— Ами, да започнем от дрехите ти — усмихна се тя. — Костюмът ти е от „Савил Роу“^[1], нали?

— Да.

— Ако аз трябваше да ти избирам костюм — в случай че изобщо те оставя да носиш костюм — щеше да е италиански. Например „Версаче“. И връзката нямаше да е толкова тъмна. Може би светлосиня. Или розова.

— Костюм на „Версаче“ и розова връзка? — сухо повтори той. — Веднъж да се появя така и ще изгубя половината си клиенти. Не харесваш ли дрехите ми?

— Прекрасни са. Но са толкова строги. — Ана изведнъж усети как се изчервява. — Сигурно ме мислиш за много груба. Просто се ядосвам, че не мога да правя засукани френски сосове като майка си. Винаги съм се чувствала непълноценна покрай нея — призна тя. — Мама никога не е играла на надмощие с мен — просто се справяше толкова добре с всичко. Обзавеждаше прекрасно, беше страхотна домакиня, винаги знаеше какво да облече и какво да каже. До шестнадесетгодишна възраст само се влачех след нея, изпълнена с благоговение.

— И тогава загина баща ти.

— Да.

— Искаш ли да ми разкажеш? — ненастоятелно попита Филип.

Тя обърна пържолите.

— В Северна Ирландия това е нещо обикновено — каза Ана, опитвайки се да не прозвучи много патетично.

— Белфаст?

Тя кимна.

— Белфаст. Вече и самото име звучи ужасяващо, нали? Потискащо, страшно. Смешното е, че градът е толкова приятен. До шестнадесетгодишна възраст никога не съм си мислила подобни неща за него. Там съм родена. Там израснах и той беше за мен прекрасно място. Не съм се връщала от десет години.

Когато пържолите станаха готови, тя ги занесе отатък, а той отвори бутилката кадифено калифорнийско бургундско, което беше избрал. Вдигнаха мълчалива наздравица и започнаха с пържолите.

Филип мълчеше. Ана усети, че я чака да започне и след малко се разсмя.

— Е хайде, наистина ли искаш да ти разкажа?

— Да — сериозно отвърна той. — Наистина искам.

— Добре. Ще карам накратко. Баща ми бил адвокат, когато се срещнали с майка ми. Казваше се Патрик О'Конъл Кели. Бил издънка на богат северноирландски род. Протестанти и лоялисти до мозъка на костите си, разбира се. Странна смесица — гордеят се с ирландското си наследство, но същевременно са пламенно пробритански настроени. Представят си обединението на Ирландия като край на цивилизацията такава, каквата я познават. Все едно културата им ще бъде пометена от ордите на дивите келти от юг, нещо такова. Разбираш ли?

— Разбирам. — Той я слушаше внимателно.

— Семейството на баща ми имало огромно влияние върху ирландската юриспруденция. Баща ми беше честен и много умен. Доста строг. Когато срещнал майка ми, бил талантилив млад адвокат с блестяща кариера пред себе си. Мисля, че го е запленила нейната чуждоземност. Искам да кажа, че като полуиталианка, тя е била физически много различна от него. Разбира се, била много красива и може би малко тайнствена.

— Като теб.

Тя му хвърли бърз поглед.

— Е, с много по-уравновесен и класически стил от мен. Баща ми не беше най-романтичният човек на света, но мисля, че тя го е обикнала заради интелекта и самообладанието му. Беше от онзи тип, които винаги казват истината. До болка честен. Не можеше да криви мислите си или да скалпва врели-некипели. Когато са били млади, това сигурно е будело възхищение. А майка ми била съвсем млада — на двадесет и една. Неговото семейство не се възхитило особено, защото тя била с леви убеждения.

— Леви убеждения?

— В Ирландия това означава католичка. Но все пак италианска католичка, което не било чак толкова лошо. Така или иначе не одобрявали идеята за смесен брак. — Тя направи физиономия. — В Белфаст смесен брак означава протестанти да се женят за католици. И

така те се оженили през 1965 година. През 66-та съм се родила аз. Това показва на колко години съм.

— Знаем на колко години си.

— И аз знам ти на колко си.

— Болезнена тема. Говорехме за сватбата на родителите ти.

Тя се усмихна.

— Според мен бракът им никога не е бил бог знае колко щастлив. Може би баща ми не е успявал да накара майка ми да откликне физически, но не искам да навлизам във всичко това. Цял живот съм знаела, че между тях има някаква резервираност, хладина. За нея бракът може би е бил разочароващо изпитание. Така или иначе, уважавах се и никога не съм ги чувала да се карат или да си разменят остри думи. Нито веднъж. Установили се в Белфаст. Баща ми купил къща от джорджианско време в един стар квартал — наистина прекрасна стара къща. Възстановили я заедно. Ирландия омагьосала майка ми. Ирландците, особено на юг, не са като италианците. Инстинктивно симпатизирала на републиканската идея. Но нищо политическо. Никога не е била политически активна, макар че католическата религия има нещо общо. Католиците ѝ се стрували по-близки от протестантите. Представата ѝ за Ирландия била по-скоро като магичен сън за това каква би могла да бъде страната ни. Не зная дали си бил в Северна Ирландия, но понякога това е една много тъжна страна.

— Всички разделени държави са тъжни — тихо отвърна той.

— Да. Значи, баща ми станал държавен прокурор. Захванал нещо като кръстоносен поход срещу ИРА, която тогава ставала все по-активна. Отново започвали вълнения. Знаеш ли за Вълненията?

— Зная онова, което съм прочел — кимна Филип.

Бе спрял да се храни. Тя също; стомахът ѝ сякаш се бе свил на топка и тя бързо губеше апетит.

— През 72-ра в правителството бе внесен проектът за самоуправление. Всъщност тогава всичко започна отначало. Омразата, насилието. Демонстрациите. Бомбените атентати и убийствата. — Тя потръпна. — В Белфаст човек научава какво означава омраза. Виждаш я изписана по лицата на хората. Правят демонстрации, бият барабани, пеят песни, които просто побъркват другите. Мъже, жени, деца. Всички. Жените удрят по капаци от боклукчийски кофи. Децата

хвърлят камъни. Мъжете просто се мотаят наоколо на групички и чакат с ръце в джобовете. После полицията се опитва да разпръсне множеството и в миг политат тухли. После започва боя с палки. Следват счупени глави, разбити носове и пребити хора, които се въргалат в уличните канавки. На следващата вечер петролни бомби и гумени куршуми — и още разкъравени носове. После барикади по улиците и стрелящи войници, и умират хора.

Тя погледна Филип. Той се взираше в пламъка на свещта. Оранжевите отблясъци се отразяваха в зениците му. Погледът му беше тревожен — сякаш виждаше горящите коли наред пустите белфастки улици.

— Изведнъж всичко утихва — продължи Ана. — Започват погребенията. Огромни процесии, безкраен поток от хора в черни дрехи, а над града бучат хеликоптери и имената на мъчениците се изписват с блажна боя по фасадите на къщите.

— Спокойно — нежно каза той и докосна ръката ѝ.

— Всичко е наред.

— Трепериш.

— Винаги треперя, когато говоря за това. Не трябваше да ме караш да ти разказвам, ако не си искал да ме гледаш как треперя.

— Добре — каза той и отдръпна ръката си. — Но не е необходимо да ми разказваш как е в Белфаст. Бил съм на подобни места.

— Тогава знаеш какво става с жените. Майка ми се страхуваше и се потискаше от насилието. Не издържаше цялата тази омраза. Не можеше да понесе трагедията, сполетяла тази прекрасна страна. Искаше да ме отведе нанякъде, но баща ми не можеше или не искаше да замине. Беше много смел. Издаваше най-тежките присъди, които можеше, но не защото искаше да отмъщава, а защото смяташе, че така трябва. Казват, че си затварял очите за зверствата над заподозрените, но аз не вярвам на тези приказки. Може и да е вярно. Не искам да знам. Изведнъж се превърна в политически деец. Изказваше се срещу републиканците в съда, в пресата, по телевизията — от всяка възможна трибуна. Това привлече общественото внимание. Някои хора го смятаха за светец. Други го наричаха сатана. Превърна се в противоречива фигура. Един ден разбрах, че е част от всичко това — от омразата, от насилието. Осъзнах, че хората го ненавиждат. Хвърляха

камъни по прозорците ни, пишеха със спрей „убиец“ на вратата ни. Понякога на връщане от училище децата на католиците ме гонеха. Ако ме хванеха, ме биеха. Веднъж ми избиха два зъба.

Отвори уста и му показва кучешкия си зъб.

— Това е мост. След този случай ме водеха и ме прибираха с кола от училище.

Филип отново протегна ръка към нея, но този път тя я пое и пръстите ѝ конвулсивно се впиха в кокалчетата му. И преди бе говорила за тези неща, но никога толкова лично, с толкова чувство.

— Горката ми майка, разбира се, приемаше тези неща по-тежко. Заплюваха я и я блъскаха по улиците. Веднъж в супермаркета я наобиколиха група католички и закрещяха: „Уличница, убийца“. Фактът, че мама и аз сме католички, ги караше да ни мразят още повече. Татко ходеше навсякъде придружен от цивилен полицаи или пък с колата на Държавна сигурност. Трябваше да се учим да живеем под полицейска охрана. Бракът им просто се стопи и загина. Като се има предвид и личното напрежение помежду им, той просто не можеше да оцелее. Майка ми беше безкрайно нещастна и зная, че като се е връщала назад във времето, е чувствала, че бракът с баща ми е бил фатална грешка. Но изведнъж всичко свърши. Една сутрин татко се качи в колата си и тя се взриви. Съседите казват, че го видели да се навежда и да я оглежда отдолу, но вече се използваша нови експлозивни и бомбата е била достатъчно малка, за да не се забелязва.

Ноктите ѝ конвулсивно се впиха в ръката на Филип. Знаеше, че му причинява болка, но не можеше да спре дотук.

— Изтичах на улицата — продължи с треперещ глас — и видях горящата кола. Прозорците по цялата улица бяха изпотрошени. Хукнах към колата. Искях да измъкна баща си. Но той не беше там. Намерихме го на стотина метра надолу по улицата, в една чужда градина. Още същата година напуснахме Ирландия и дойдохме във Вейл. Мама се запозна с Кони Граф и започна работа при нея. До завършването си учех във „Вейл Маунтин“. После излетях на свобода.

Възцари се дълго мълчание. Филип не изказа нито съчувствие, нито съболезнования — просто седеше на стола си и я гледаше. Полека-лека тя се овладя и престана да трепери. Издърпа ръката си от неговата и видя червените дъги, които ноктите ѝ бяха оставили по кокалчетата му. Вдигна ръката му към устните си и целуна следите.

— Нараних те. Съжалявам.

— Недей.

Опита се да пийне вино и разля малко на покривката. Изправи се на стола и срещна очите му.

— Ето. Приказките ми напълно успяха да съсипят вечерта.

— Да, бяха горе-долу смъртоносни. — Той се усмихна. — Ти си се справила изключително добре, Ана.

— Всичко това е вече зад гърба ми. Просто от време на време тези настроения се връщат. Не се справям много добре с насилието. Цялото това нещо... — Тя посочи с ръка наоколо, имайки предвид нападението над майка ѝ и всичко останало. — Просто ми се повдига. Не мога да го преодолея.

— Справила си се блестящо — мило каза Филип. — Продължаваш да се справяш.

— Изгубих апетит. Сигурна съм, че и ти.

Той остави салфетката на масата и се изправи.

— Купих ти нещо от Ню Йорк.

После отвори куфарчето си и извади продълговата кадифена кутийка. Подаде ѝ я.

Тя стана.

— Какво е това?

— Подарък.

Тя пое нерешително кутийката и отвори капака. На меката светлина на свещите върху черното кадифе грееха три звезди. Тя ги извади слисана — семпла платинена верижка с три огнени бели камъка по средата. Те сякаш излъчваха, а не отразяваха светлината. Почувства се така, сякаш бе престъпила ръба на висока скала и сега пада бавно, безмълвно.

— Какво, за бога...

Той докосна с пръст устните ѝ, пристъпи към нея и посегна да разкопчее гердана от изкуствени перли.

— Красивата жена е като гола без бижута. А мургавите жени винаги трябва да носят диаманти.

Той закопча диамантеното колие на врата ѝ и намести трите камъка на шията ѝ, където пулсът ѝ биеше учестено. После я извърна към огледалото със златна рамка, което висеше над ниския скрин. Тя се

взря в отражението си. Трите звезди изпъкваха на фона на канелената ѝ кожа.

— Боже! — промълви тя.

— Мисля, че ти стоят по-добре от изкуствените перли.

Тя се обърна към него все още изумена и едновременно с това трогната.

— Боже мили, защо трябваше да правиш това? Сега право в леглото ли трябва да скоча?

Той мълчаливо я изучи с поглед.

— Трябваше да преценя. Ако най-напред ти бях дал диамантите, това би ти прозвучало като подкуп. Ако пък ти ги бях дал след това, щеше да изглежда като че ли си плащам.

Ръцете на Ана трепереха.

— Божичко — тихо рече тя, — знаеш как да подбиращ момента! Знаеш ли какво е това? Казва се психологическо карате.

Очите му блеснаха.

— Всеки ден ще ти подарявам диаманти, ако можеха да те накарат да ме гледаш така.

Пристъпи към него и той изведнъж я сграбчи в обятията си с дрезгав стон. Устните ѝ вече бяха разтворени, когато неговите се впиха в устата ѝ. Езикът му имаше вкус на вино и гладно се впусна към нейния. Така силно я притисна към себе си, че дъхът ѝ спря. Обливаше я нечовешка топлина, сякаш врата на пещ бе зейнала пред нея и ревящите пламъци поглъщаха тялото ѝ. Пещта беше неговото желание и Ана се устреми към него, остави се да потъне в него — то беше по-могъщо и по-важно от всичко друго на света.

Виеше ѝ се свят. Струваше ѝ се, че се издига сред пламъците, понесена на крилете на топлината им.

Пръстите ѝ се впиваха в железните мускули на ръцете и раменете му и тя се прилепи плътно към него. Плавно и еротично като пантера се заизвива в ръцете му, а той откликна с дрезгав сподавен вой.

После я отблъсна. Тя загуби равновесие и едва не падна. Повали я на съвсем новия лимоненожълт диван и разтвори коленете ѝ. Червената копринена рокля грозно се набра по вдигнатите и бедра. Зарови лице в триъгълника от червена коприна между тях с такъв дивашки, животински устрем, че цялото ѝ тяло пламна. Желанието

пламна във вените ѝ като запалена клечка кибрит, хвърлена върху разлян бензин.

— Чакай — пошепна тя, опитвайки се да възстанови благоприличието, да наложи собствената си воля над разбушувалия се пожар. — Чакай.

Той като че ли не я чуваше. Не се колебаеше, не я питаше. Знаеше точно какво иска да направи с нея и не ѝ оставаше нищо друго, освен да се остави в ръцете му. Свлече презрамките на роклята ѝ и най-безцеремонно оголи стегнатите ѝ гърди от червения копринен сутиен. Пъхна ръце под нея, повдигна я с лекота и рязко дръпна дантелените бикини, които ожулиха бедрата ѝ. Докосна с устни тялото ѝ — този път голо — тя се изви назад и езикът му се вряза дълбоко в нея. Ръцете му обхванаха алчно гърдите ѝ, пръстите мачкаха зърната ѝ, дърпаха ги и ги извиваха.

— Филип! — задъхваше се Ана, обзета от някакъв див ужас.

Удоволствието се разливаше в утробата ѝ като прекрасен, убийствен наркотик. Не бе и подозирала, че сексът може да поражда подобни усещания. През ум не ѝ бе минавало, че това може да означава такова яростно нападение, такава безжалостна атака, такава канибалска любов.

Засмукваше листенцата на най-скришната ѝ плът и ги разделяше с език, който танцуваше върху набъбналата цветна пъпка, заровена под тях. Тя повдигна лявото си бедро и плъзна крак на гърба му, привличайки го по-близо до себе си.

Боже, жива я изяждаше. Или това е някакъв странен култ? Страните ѝ пламтяха. Вдигна ръка към лицето си, сякаш да прикрие от някой невидим наблюдател разюзданата страст.

Хапеше я, смучеше я, галеше я и я водеше към неизбежната кулминация. Вече не мислеше за скръбта и болката, не мислеше за нищо друго, освен за плътта. Само Филип имаше значение. Зовеше името му с дрезгав глас, който се извисяваше в плач. Напрежението сякаш се изцеждаше от нея в дълга екстатична тръпка. Удоволствието се надигаше като вълна от дълбините на някакво тъмно море и избухваше с тътен.

Тя се плъзна от дивана и падна на пода до него.

— Филип...

Той я пое в обятията си и зацелува устните ѝ с яростна нежност, изпълнен с преклонение. По устните му тя вкусваше солта от собственото си тяло и долавяше неговата миризма по лицето му. Знаеше, че връщане назад няма, никога.

Изправи се отмаляла, хвана го за ръката и му помогна да стане.

— Ела — нареди тя и го заведе в спалнята.

Просна се на леглото, а косата ѝ се разпиля като мастилено море; роклята, навита на кръста ѝ, грееше като ален флаг и разкриваше оголените гърди и слабините ѝ. Едното ѝ бедро бе леко повдигнато, колкото да открива тъмния триъгълник. Застина така, в очакване страстта ѝ да го подлуди.

Докато се събличаше, очите му не се отделяха от нея. Тялото му беше прекрасно — мургаво като нейното, но масивно и силно, а сухожилията му изпъкваха и се обтягаха при всяко движение. Беше красиво сложен, с огромни железни мускули, развити от физически упражнения, с тъмни косми по гърдите, под мишниците и по слабините.

Ана бе сигурна, че никога няма да забрави този миг. Гледаше го как съблича дрехите си, как се движи и знаеше, че никога повече няма да срещне такъв мъж през живота си.

Той остави дрехите си на един стол и се обърна към нея, без да се срамува.

Приближи се до нея — изражението му беше сериозно, но очите се усмихваха. Нетърпеливо протегна ръце към нея. Мускулите му пламтяха обтегнати до крайност под дланите ѝ и цялото му тяло бе напрегнато в очакване.

Тя потърси слабините му — в едната си ръка притисна огромната твърда плът, а с другата обхвана натежалите му тестиси; сега държеше цялата му мъжка сила в двете си ръце и го притежаваше напълно. Видя как лицето му се променя. Тялото му се изви доволно назад и мускулите му изпъкнаха.

— Когато ме докосваш така, ми се струва, че ще умра — дрезгаво прошепна той.

Очите му се бяха превърнали в две тъмни цепки, а през отворената уста проблясваха белите му зъби.

Целуваше я както тогава в колата — топлите му устни галеха клепачите, шията, извитите като крилца ключици, дъхавата трапчинка

между гърдите ѝ, от която не успя да изтрие „Кензо“-то. Още усещаше слабия аромат на парфюма, който се смесваше с миризмата на собствените им тела.

Искаше да го притежава така безкрайно, да притежава очарователната му голота. Беше точно такъв, какъвто тя очакваше — безкрайно красив, безкрайно мъжествен. Плъзгаше длани по широките му гърди и от допира им зърната се втвърдяваха като бронз.

Ласките му бяха опитни, неповторими. Не бяха колебливи или питащи. Пръстите му разбираха всичко, улавяха всяко безмълвно желание и го удовлетворяваха в мига, в който се породеше.

— Толкова си прекрасна — дрезгаво ръмжеше той, впивайки очи в лицето ѝ, в тялото ѝ. — Като богиня.

Тя се наведе над слабините му и започна да го целува. Пенисът му беше гигантски, корав и необикновено възбуждащ. Вече се научи от Филип. Досега бе смятала френската любов за нежна милувка на трепкащи езици и галещи устни. Сега знаеше какво да прави с уста — да хапе и да смуче като него.

Неговият отклик дойде светкавично. Той се задъхваше и шепнеше името ѝ както тя одеде бе шепнала неговото. По небцето си вкусваше хлъзгавия солен нектар на безкрайната му мъжка възбуда и цялата тръпнеше.

Вдигна глава и го погледна в очите.

— Желая те от мига, в който те видях — каза му Ана, дишайки тежко. — Никога не съм искала мъж така, както искам теб.

Той се засмя хрипливо и се понадигна, така че членът му да докосне отново кадифените ѝ устни.

— Аз пък никога не съм искал никоя жена така, както искам теб. Ти си нещо изключително.

— А ти си великолепен.

Той зарови пръсти в тъмната ѝ коса и привлече лицето ѝ към зажаднелите си устни. В целувките му по невероятен начин се примесваха груба бруталност и нежност. Придърпа тялото ѝ и то се сля с него, обгърнато в крепка прегръдка.

Сега гласът му я галеше медено, нежно. Едва чуваше думите му, но знаеше какво означават, усещаше болезнената наслада и двойния стремеж да защитава и да властва. И всичко започна отново, този път по-нежно — докосвания, целувки и ласки, които капеха като мед върху

пламналата кожа. Бавно, полека телата се откриваха взаимно, докосвайки скритите нежни места.

Усети как пръстът му се плъзга в нея, потъва в тайната на утробата ѝ — влажна, подпухнала и напрегната. Галеше я нежно, докосвайки най-чувствителните места, от които изведнъж избухваше диво желание и нервните окончания се опъваха до скъсване.

— Красива моя Ана — шепнеше той. — Красива, красива, красива Ана...

Мускулите в стомаха ѝ подскачаха и се гърчеха неудържимо. Долната част на тялото ѝ сякаш се топеше, бедрата и слабините ѝ омекваха и се превръщаха в горещ сироп без форма и очертания, изпълнени единствено от непоносимо удовлетворение.

Допря чело до нейното и впи очи в очите ѝ, сякаш пиеше радостта ѝ, а дъхът му пареше устните ѝ. После пръстите докоснаха онова място в нея, което преобърна света надолу с главата. Вече не издържаше.

— Сега! — дрезгаво заповяда тя.

Търколи се по гръб — краката ѝ недвусмислено го викаха. Горещото му тяло прилепна към нея. Облада я с властна сила, тялото ѝ се заизвива, Ана извика. Лицето му бе решително, очите му сякаш потъваха в душата ѝ.

— Ти знаеше, че това ще се случи. Още от самото начало — пошепна тя.

— Не. Разбрах го едва днес, когато видях диамантите в Ню Йорк.

Той сякаш танцуваше в нея все по-настойчиво, нечуваната наслада растеше и се разливаше в тялото ѝ, докато накрая вече ѝ се струваше, че язди черен жребец сред необятна червена равнина и в целия свят има само скорост, зной и страст.

Сякаш се зарея някъде високо, когато започна новият оргазъм — още по-дълбок и по-могъщ от преди. В кратък объркан миг се уплаши, че ще дойде прекалено бързо и няма да съвпадне с Филип; но още с първите тласъци усети как мускулите в нея го обгръщат с неочаквана сила, притискайки го вътре в себе си толкова силно, че той веднага престана да се движи.

После усети, дълбоко в себе си, почти в самата си утроба, как парещото му семе я облива. Гласът му зовеше нейното име, ръцете му я смазваха в прегръдката си, а тялото му неистово се гърчеше.

В някакъв неземеен миг времето сякаш спря. Светът вече не се въртеше. Планетите застинаха на небето. Ни звук, ни движение, ни усещане — съществуваше само познанието за единението.

Полека-лека по вените ѝ се разля опияняващият екстаз на удовлетворението, отпусна всеки мускул и вселената пак тръгна по своя път. Вече нямаше сълзи. Само почуда, удовлетворение и радост.

Дълго след това, докато той покриваше телата им със завивките и я приласкаваше в обятията си, Ана шепна името му. После сякаш потъна в него — в тъмната романтика на първите си мечти.

Изплува от дълбокия сън и вече знаеше, че е сама в леглото. Затърси часовника и с ужас установи, че вече е единадесет сутринта.

Може би бяха минали часове, откакто Филип се бе измъкнал от прегръдката ѝ, беше се облякъл и си беше тръгнал, без да я буди. Натъжена, Ана стана, пъкна се в нощницата и затърси следи от него.

На кухненската маса имаше бележка:

Трябва да се върна в Ню Йорк. Ще се обадя. Филип

— По дяволите! — пошепна тя, почти разплакала.

Това ли намери да напише? Беше едва първият ден от връзката им и нещата вече се изплъзваха от ръцете ѝ.

Докосна бележката. Е, какво ли пък очаквам? — кисело се запита тя. — Една-единствена съвършена роза? Искаше да правят любов и той не възрази. Какво повече иска?

В утробата ѝ живо пулсираше нежност — сякаш той все още бе там, в нея. При спомена за снощи мускулите ѝ се свиха конвулсивно, сякаш почваше нов оргазъм. Тя се преви на две и сякаш се сгуши в някаква странна паника — не искаше това да се случи. Усещането обаче стана по-силно и се разля по цялото ѝ тяло. Цялата пламнала, Ана се задъхваше, слисана от номерата, които собственото ѝ тяло ѝ погаждаше. Споменът за лицето му, за допира му изникваше пред очите ѝ и ѝ действаше като опиат.

Когато всичко свърши, младата жена се опря немощно на стената, обвила с ръце стройните си рамене. Какво, за бога, става с

нея?

Това просто секс ли е? Или нещо друго?

Снощи нямаше нищо такова. Нито пък преди. До снощи смяташе секса за нещо прекрасно — нежен секс, или секс, когато си друсан; непозволени ласки в откраднати мигове. Но не и с Филип. С Филип интимната близост беше като огнен водопад.

Когато седна да закусва с круша и парченце сирене, пламенните мисли за него изведнъж се стопиха. Спомни си за онзи миг в планината, за свирепата решителност в очите му, за ледената му самота. Тогава разбра колко безкрайно глупаво е било от нейна страна да му позволи да ѝ замае главата. Той не е мъж, който се нуждае от жените по начина, по който те се нуждаят от него. Ана усещаше това интуитивно. На физическо равнище, когато ставаше дума за опияняващи забавления, сублимен секс и щедри подаръци, беше неотразим любовник. Но не би задълбочил повече никоя връзка. Емоционално се отдаваше малко, а в отговор очакваше още по-малко.

Не искаше усложнения. Предпочиташе да не влачи със себе си никакъв емоционален товар, който би го възпирал по така решително поетия път, където и да отвеждаше той. Доставяше си удоволствие и очакваше жените да правят същото, без да оставя на нито една от страните възможност за обвързване.

Преди си задаваше въпроса какво ли би станало, ако цялата му енергия се насочи към нея, а сега се питаше дали би могла да се справи с подобно нещо. Най-бързата кола, най-силният опиат, най-бурните морета — бе потеглила на път с нещо, което вече не можеше да бъде спряно и върнато назад.

Може би изобщо няма да ѝ остави никаква възможност да се справя с енергията му. Може би вече е взел своето и доволен, е изчезнал при първа възможност. Без намерение да се връща.

Тази мисъл ѝ причини достатъчно болка, за да ѝ се доповръща от оскъдната закуска.

Изми съдовете, а после се обади в болницата в Нюкасъл-ъпон-Тайн, където бяха оперирали Ивлин. Гласът, който ѝ отговори, имаше северен акцент и звучеше хладно и сладникаво.

— Главна сестра, какво обичате?

— Казвам се Ана Кели, обаждам се от Съединените щати. Става дума за баба ми, Ивлин Годболд. Можете ли да ми кажете как е минала

операцията?

— Господин Уиър, хирургът, точно сега е в отделението. Ще видя дали мога да ви свържа с него. Той ще ви обясни по-добре от мен. Моля, почакайте.

След малко в слушалката се чу мъжки глас.

— Госпожице Кели? Аз съм Клейтън Уиър. Оперирах баба ви във вторник. Опасявам се, че операцията не мина толкова добре, колкото очаквах.

Пръстите на Ана се впиха в слушалката.

— Защо?

— Направихме сондаж и решихме да не отстраняваме никаква тъкан.

В ума ѝ се загнезди ужасяваща догадка.

— Искате да кажете, че туморът вече има прекалено много разсейки, за да бъде опериран?

— Знаете, че баба ви е болна от рак от няколко години. Досега успяхме да контролираме развитието на туморите с хирургична намеса, радиотерапия и лекарства. За нея не беше никак приятно, но почти със сигурност това лечение удължи живота ѝ. Във вторник бях подготвен да отстраня заболелите части на червата, но за съжаление трябва да призная, че заразата се е разпространила прекалено много и това се оказа невъзможно. Засегнат е черният дроб. От операция вече няма смисъл.

На Ана ѝ призля.

— Нищо ли не може да се направи?

— На теория можем да продължим с радиотерапия и още лекарства. Обсъдихме обаче въпроса с баба ви и тя е твърдо убедена, че ѝ стига толкова. Ще я пуснем да се прибере вкъщи в най-скоро време, за да изживее оставащите ѝ дни, доколкото е възможно по-нормално.

Дълбоко в себе си знаеше, че ще чуе точно тези думи. Не ѝ оставаше нищо друго, освен да попита.

— Колко ѝ остава?

— Много е трудно да се каже. Състоянието ѝ е напълно неспасяемо.

— Ще изпитва ли болка?

— Ще я облекчаваме, разбира се. Тя има лична сестра вкъщи, която ще ѝ инжектира морфин, когато се наложи. В последната фаза ще я приемем отново тук или пък в някой санаториум за раковоболни.

Ана замълча за миг, но нямаше какво повече да каже.

— Благодаря ви, че бяхте толкова откровен. Мога ли да говоря с нея?

— Сега тя спи. Може би по-късно.

— Тогава дали бихте ѝ предали нещо от мен? Тя знае, че майка ми е в кома, и е много разстроена от това. Моля ви, бихте ли ѝ казали, че има решителни признаци за подобрение.

— Естествено.

— Кажете ѝ, че всички са изпълнени с надежда за майка ми.

— Разбира се.

— И ѝ предайте, че много я обичам.

Болести и смърт, помисли си тя, затваряйки телефона. Жизнеността и животът бяха мъгляви образи. Докато тя е в разцвета на силите си, влюбена до уши, други хора потъват в сенки.

Не бе и предполагала, че Ивлин е толкова тежко болна. Възрастната дама криеше дори от дъщеря си, а сега Кейт може и никога да не научи.

Ана си спомни бродираните възглавници в къщата на Ивлин в Нортъмбърланд. На тях бяха избродирани думи като „Никога не се оплаквай“, „Никога не обяснявай“ и „Избягвай съвети на всяка цена“. Ивлин бе избродирала сама тези строги афоризми и цял живот се бе ръководила от тях.

Именно там Кейт бе усвоила безмълвния си кураж и изкуството да бъде независима личност. Ана се замисли за красноречивите мълчания, които си разменяха майка ѝ и Ивлин — безмълвното общуване, което тя никога не разбираше. Не можеше да понесе мисълта Ивлин да умре в самота, докато през това време Кейт е в кома. Очите ѝ се изпълниха с горчиви сълзи за Ивлин Годболд и Катрин Кели.

Ана се приготви да отиде в „Кар Мемориал“.

Вече бяха преместили Кейт в новата ѝ стая два етажа по-долу. Ана бе посрещната от мила сестра, която ѝ обясни, че сега майка ѝ се намира в специално отделение за пациенти в кома.

Като видя стаята, Ана едва не изпадна в шок.

Леглото представляваше огромна моторизирана измишльотина. Майка ѝ лежеше в мрежа, закрепена на метална рамка. Конструкцията се движеше непрекъснато — завърташе се на няколко градуса, щракваше, после пак се завърташе. Както ѝ обясни сестрата, това движение в мрежата са предназначени да предпазват пациента от ненадейно покачване на налягането. Облечена в зелена болнична дреха, майка ѝ лежеше с разперени крайници. От тялото ѝ излизаха тръбички и жици, които водеха към уредите наоколо. Над леглото висяха поне сто монитора, на които се изчертаваха зелени вълнообразни линии и пулсираха какви ли не графики.

Ана се опита да прикрие от сестрата ужаса, който изпитваше, и ѝ благодари. Когато остана сама, бавно заобиколи леглото. На пръв поглед подвижното легло изглеждаше нечовешко и плашещо. Изглеждаше като поредната фаза в процеса на обезчовечаването на майка ѝ. Но очевидно бе гениално проектирано за пациенти като майка ѝ. Тази стая имаше прозорец и несъмнено бе далеч по-жизнерадостна от полумрака, който цареше в другата стая в реанимацията.

На стената, точно до кислородната инсталация, имаше малка табелка, която предупреждаваше, че не трябва да се обсъжда състоянието на пациента в стаята, в случай че той чува какво се говори. Това я зарадва повече от всичко.

Бяха донесли и касетофона и Ана пусна една касета — концертите за пиано от Брамс. Седна край майка си и взе безжизнената ѝ ръка в своята.

— Открихме кой е Джоузеф Красновски. Бил е вестникар, точно като мен! Само дето не знам защо е бил толкова важен за теб. Парченцата от мозайката започват да се нареждат. Ще идвам всеки ден да ти разказвам докъде сме стигнали. Така ще има нещо, заради което да живееш, нали, мамо? Неща, които тепърва трябва да откриваш. Не можеш да изоставиш всичко, щом си стигнала чак дотук. Нещата не могат да приключат просто ей така. Трябва да се събудиш, трябва!

Сети се за думите на Андре Льовек: „Изгубено дете, което трябва да бъде изведено от тъмнината на светло“.

— Има още нещо. Филип и аз станаме близки — добави тя. — Виж.

Тя свали диамантите от шията си и докосна с тях страната на майка си. Скъпоценностите искряха на силната светлина. Не

разбираше от камъни, но и не беше необходимо, за да разбере, че нямат примес, шлифовани са идеално и са много скъпи.

— Диаманти, мамо. Случи се. Знаех, че така ще стане. О, мамо... — въздъхна тя и пак закопча верижката на врата си. — Толкова го желая. Искам завинаги да бъда с него. — Тя прехапа устни до болка. — Не е ли това най-егоистичното нещо на света, което си чувала? Ти лежиш тук, а аз се влюбвам. Но не мога да направя нищо. Това не означава, че не ме е грижа за теб, мамо. Но никога досега не съм се влюбвала. Обичам го.

Взря се в неподвижното лице, заслуша се в бавното равномерно дишане, придружено от прещракването на въртящото се легло. Превръзката вече я нямаше и сега стегнатите шевове на местата, където бяха отваряли черепа ѝ, ясно личаха. Тъмната коса бавно започваше да пониква отново.

Гърлото на Ана изведнъж се стегна. Тя стана и отиде до прозореца.

— Трудно ми е да понеса всичко, мамо — сподавено каза тя.

Над покривите на къщите се виждаха неясните сини очертания на планините. Ана се обърна към огромната машинария.

— Животът си играе с нас. Ти тук, Ивлин умира сама в Англия, а аз съм влюбена в най-прекрасния мъж, който някога съм срещала. И съм толкова щастлива, толкова тъжна, толкова объркана. — Ана преглътна яростно сълзите си. — Ужасно е. Как можа да се случи така!

Вратата се отвори и в стаята влезе Рам Синг с гладкото си като крем карамел лице.

— Казаха ми, че сте тук. Как намирате това отделение?

— Изключително впечатляващо — призна Ана, прикривайки бурните си чувства.

— Как ви се струва майка ви днес?

— Малко по-добре — твърдоглаво отвърна тя.

Той се усмихна.

— Добре. Между другото, тази музика е прекрасна идея. Един от любимите ми концерти.

— И на нея.

— Сестрата обясни ли ви как работи всичко това? Тези сензори са прикрепени към гърдния кош и в случай на нарушаване на дишането ще сигнализират веднага. Кръвта ѝ се следи автоматично.

Нарушаването на налягането се компенсира автоматично. Високотехнологична апаратура.

— Отново ли ще се опитвате да ме придумвате? — предизвикателно попита младата жена.

— Не. Засега не. Радвам се, че остава тук. — Той прегледа зениците на майка ѝ със специален уред. — Изобщо не съм се опитвал да упражнявам натиск върху вас — внимателно добави той.

— Наистина ли?

Внимателно прегледа графиките и записките, закачени на таблото до леглото — така демонстрираше, кисело отбеляза наум Ана, безкрайното си внимание към пациента. Като приключи, се обърна с доволно изражение.

— Тези диаманти са прекрасни.

— Подарък са.

— От истински ценител. Тези камъни са много редки. — Той вдигна поглед от колието и я погледна в очите. — Когато влязох, ви чух да говорите на майка си.

— Да.

— Вярвате, че тя е някъде тук, нали? Мислите, че ви чува, макар че мозъкът ѝ практически е спрял да функционира?

— Да, така мисля. — Тя срещна погледа му. — Кажете ми, доктор Рам Синг, интересувате ли се от проблема за дуализма съзнание-мозък?

— Като абстрактно понятие — уклончиво отвърна той. — Защо?

— Напоследък чета много за болните от кома. Така попаднах и на този проблем. Невероятно интересен от философска гледна точка. Представлява ли съзнанието нещо отделно от електрохимичната дейност на мозъка? Преставата ли то да съществува, когато мозъкът спира да функционира? Или е нещо отделно от всички тези непрекъснато пулсиращи неврони — душа, някакво присъствие, дух в машината?

— Въпросът е непонятен за мен — отвърна Рам Синг. — Бих предпочел да се огранича с чисто медицинската страна на правилното лечение.

— И все пак това остава най-интригуващият философски проблем — тихо продължи тя. — Аз имам ясно изградено мнение по въпроса. Вярвам в душата. Вярвам, че душата на майка ми още не е

напуснала тялото ѝ. И за мен това е далеч по-важно от случилото се с механичната част от тялото ѝ.

Говореше тихо, но пламенно. Отначало той се стресна, но после се усмихна.

— Изпълватے ме с уважение, госпожице Кели.

После посегна към дръжката на вратата.

Вратата се плъзна зад гърба му. Ана бавно се върна до леглото. Застана край него със скръстени ръце и прехапа устни.

— Той си мисли, че си счупена машина. Иска да те прати на човешкото гробище за ламарина да изгниеш в мир. — Тя погали майка си по челото. — Но ти няма да умираш — нито в мир, нито никак.

Следобед пристигнаха ключарите от Денвър.

Бяха двама — приятни мъже в зелени гащеризони и носеха делови на вид чанти с инструменти. Заведе ги в спалнята на майка си. Те разгледаха сейфа и се посъвещаваха на професионален жаргон.

После издърпаха килима и на мястото му разстлаха платнище. Единият започна да откача масленото платно от пантите, докато другият разопаковаше внушителен комплект бормашини.

Тя си бе представяла нисичък тайнствен човечец със слушалка, който сръчно развърта шайбата с шифъра.

— Не можете ли да разгадате комбинацията?

По-възрастният от двамата беше оплешивяващ човек с прошарена брада. Той се усмихна и поклати глава.

— Ако можехме, щяхме да сме в другия бранш. Тази каса е много добра. Ще трябва да пробием ключалката.

— Трудно ли ще бъде?

— Просто малко шумничко. Това е калена стомана и около шайбата е може би два-три сантиметра дебела. Не се притеснявайте за сейфа. После ще му сложим нова, с друг шифър.

Те старателно направиха два-три белега по маслинозелената емайлирана повърхност, после надянаха предпазни очила и маски и вътъкнаха запушалки в ушите си. Ана побърза да излезе от стаята, преди да са започнали да пробиват дупките, и затвори вратата.

Шумът беше оглушителен — стържещ писък, който ужасяващо напомняше зъболекарска машина. Целият апартамент се тресеше, дори паркетът под краката ѝ. Затвори се в кухнята с документите на майка си, надявайки се ключарите да свършат бързо.

На фона на тази адска симфония едва чу телефона. Вдигна го, запушила свободното си ухо с ръка.

— Ана Кели — викайте, ако обичате.

Изобщо не ѝ беше трудно да различи хрипливия глас на Дру Макензи.

— О, здравейте, господин Макензи!

— Искам да те зарадвам с малко новини за Андре Льовек.

— Да? — хладно отвърна тя.

— Миналата седмица се върна в Маями, Арестуваха го. Задържан е за нарушение на визовия режим — влязъл е в страната незаконно, но ченгетата му готвят цял лакът списък с обвинения.

— Разбирам — каза тя и почувства как по гръбначния ѝ стълб премина странна ледена тръпка. Значи в крайна сметка Льовек все пак ще си плати.

— Може би ще искат да говорят с теб.

— Разбирам — повтори тя. После притисна с длан ухото си, опитвайки се да се скрие от пискливия контрапункт в бормашинената симфония. — Защо се е върнал?

— Като че ли е имал скрити мангизи в Палм Бийч, които е дошъл да прибере. Бил е достатъчно тъп, за да се върне лично с фалшив паспорт. — Макензи въздъхна тежко. — Това е краят на историята, детко. Информираха ме, че отсега нататък целият случай става *sub judice*^[2].

— Съжالياвам, господин Макензи — извини се младата жена.

— Пипна го ти твой човек, Ана. Как се чувстваш?

— Не особено добре — нещастно промърмори тя.

— А? Как така?

— Ами... Предполагам, че се чувствам отговорна за случилото се.

— Разбира се, че ти си отговорна. Може и медал да ти дадат. Как е майка ти?

Сега вече стана съвсем ясно, че Макензи се обажда, за да предложи мир.

— Все така.

— Кога да те очакваме на работа?

— Може би ще минат месеци, господин Макензи. Тя изобщо не се поправя. Съжалявам.

— Да-а. — Чуваше как дъвче пурата си. — Е, не се тревожи за работата си, нали разбираш какво искам да кажа? Тук винаги има място за теб.

Затвори телефона, без да дочака отговора ѝ.

Когато бръмченето най-сетне стихна, слепоочията ѝ пулсираха от болка. По-възрастният мъж дойде да я повика.

— Отворихме го, госпожице.

Поведе я към спалнята, където зелената врата на сейфа зееше. В ключалката имаше няколко дупки, а на пода — купчина метални стърготини, които другият мъж внимателно почистваше с малка прахосмукачка. Още от вратата видя пакетите и кутиите в сейфа.

— Чудесно — със задоволство отбеляза тя. По неизвестни причини се бе страхувала, че касата ще бъде празна.

— Ще вземем ключалката в работилницата — рече брадатият. — Може би ще ни отнеме седмица да намерим същата. — Той махна към сейфа. — Ако искате, през това време бихте могли да съхранявате тези неща в банка.

— Прав сте — съгласи се тя.

— Повикайте някоя охранителна фирма — посъветва я той. — Не ги разнасяйте наоколо. В наше време човек не знае какво може да се случи.

Изчака ги да почистят и да си тръгнат, едвам прикривайки нетърпението си. Когато най-после си отидоха, отвори цялата врата и извади съдържанието на пакетите на леглото.

Имаше няколко неща. Най-напред прегледа пликите. Съдържаха акции и други финансови документи; резервни ключове от жилището и колата; нотариалния акт на апартамента; оригиналите на застрахователните полици; акта за раждане и брачното свидетелство на Кейт; британския и италианския ѝ паспорт. Нито едно от тези неща не ѝ трябваше.

Имаше десетина кадифени сандъчета. Отвори ги нетърпеливо и откри перлен наниз, изумрудени обици в тон с пръстена, диамантена закопчалка и разни други скъпоценности. Някои от тях бе включила като липсващи в списъка, който даде на Джоргенсън, и сега ще трябва да му се обажда, за да го осведоми, че все пак не са изчезнали. Майка ѝ беше натрупала сума бижута, за които Ана не знаеше или пък отдавна беше забравила.

И тогава откри подплатен плик, в който имаше малка книга с черна кожена подвързия, не по-голяма от католически молитвеник. Отгърна първата страница и прочете ръкописното заглавие:

Diario di Candida Cipriani
1944
Nell' quinto anno della guerra Mondiale

Взря се в думите и я побиха ледени тръпки. *Дневникът на Кандида Киприани. 1944-та, петата година от Световната война.*

Като се покоопити, Ана седна в един стол и запрелиства дневника.

Беше толкова малък и лек, толкова крехък за тайните, които криеше. Страниците бяха тънки и деликатни, гъсто изписани отгоре до долу. Мاستилото бе пожълтяло от времето, а буквите — ситни и четливи. Развълнува се от приликата в почерците на майка си и нейната майка, макар никога да не се бяха виждали. Не може и Кейт да не го е забелязала.

Без да знае защо, младата жена вдигна дневника към устните си и го целуна. Миришеше на плесен и на отдавна отминали времена. На нищо човешко. Баба ми — тъжно си помисли Ана. Нямаше дори снимка на Кандида Киприани. Питаше се дали такава съществува изобщо.

1944-та. Кандида ще да е била около осемнадесетгодишна, когато е започнала този дневник — много по-млада, отколкото беше Ана сега.

Година и половина след като бе поставила това странно начало на дневника си, бе починала при раждане. Ана можеше единствено да

гадае как се е чувствала майка ѝ, четейки тези редове. Самата тя бе дълбоко развълнувана.

Разлистваше страниците безкрайно грижливо. Беше почти изписан — до края оставаха едва няколко страници. Нямаше постскрипtum. Това беше трагична метафора на младия ѝ живот, прекъснат така ненадейно.

По някакъв начин всички те бяха обвързани във фатален възел. Кандида Киприани, починала през 1945-та, давайки живот на детето си. Ивлин в северна Англия, която се топеше от рака. Майка ѝ, просната на стоманената решетка като бездушна машина.

Две поколения жени, чийто живот все завършваше трагично.

И най-сетне тя — третото поколение, която спъвана от незнанието и младостта си, се опитва да събере всички парченца в едно.

Зачете, опитвайки се да разшифрова избледнелия ръкопис. Знаеше само няколко думи на италиански и единственото, което разбра, май се отнасяше за някакво прасе, което угояваха за колене. Имаше и други, по-разбираеми отправки към развитието на войната, но тя не знаеше достатъчно езика, за да разбере точно какво означават. Ще трябва да занесе дневника да ѝ го преведат на английски.

Вдигна телефона и избра номера на Филип в Ню Йорк. Секретарката, която вдигна телефона, не прояви голямо желание да я свърже с владетеля и господаря, но Ана ѝ се примоли.

Чуха се няколко прещраквания и най-сетне отсреща беше Филип.

— Ана?

— Аз съм, Филип.

— Извинявай, че трябваше да те оставя така. — Той снижи глас и тя разбра, че наоколо има други хора.

— Кога се връщаш?

— Не мога преди петък.

— Но дотогава има три дни!

— Зная. Много съжалявам. Всичко наред ли е?

— Днес идваха ключари. Отвориха сейфа.

— И?

— Намерих го, Филип. Намерих дневника на баба ми.

Ана стоеше край леглото на майка си.

Тъкмо се бе върнала от Денвър, където заедно с Нейт Морган бе на среща със съдията. Цялата церемония беше простичка и не продължи дълго, в резултат на което тя напълно пое юридическите дела на майка си в свои ръце. Тръгна си със сълзи на очи. Беше странен миг, изпълнен с тъга и усещане за бreme.

Освен това занесе дневника в преводаческа агенция. Не беше голям и те обещаха да го преведат на чист английски език за два дни. Тогава може би ще прозре някои от тайните около майка си.

Вгледа се в спокойно отпуснатото лице. Рам Синг я бе попитал дали е мислила върху възможността животът на майка ѝ да приключи дотук. Тя му отвърна с красиво звучаща реч за дуализма съзнание-мозък. Но ако жената на това легло наистина има душа, къде е тя сега? Престанала ли е да съществува? Или вече е преминала на друго равнище? А може би духът ѝ е все още тук, впримчен в повредената машина, която, тя, Ана, от криворазбрано съчувствие не позволяваше да оставят така?

Ако беше най-примитивната дивачка в най-забитата джунгла, щеше да знае отговора, кисело размишляваше тя. Но тя е високо образована, просветена жена от двадесети век и затова знае точно нищо. Единственото, в което е сигурна, беше, че обича мъж, когото не разбира, а без него е изгубена.

Красотата на Кейт вече започваше да чезне. Под скулите и на слепоочията ѝ се бяха вкопали страшни ями. Плътта ѝ се топеше едва ли не видимо и очертанията на черепа започваха да изпъкват. Сърцето ѝ се късаше при тази гледка.

— Божичко, мамо — разпалено възкликна тя, — не можеш просто ей така, както си лежиш, да си отидеш! Трябва да започнеш да се пробуждаш! Трябва!

Най-напред ѝ се стори, че шумът идва от някой апарат. Но после го чу отново. Напрегнато се наведе над майка си — тръпки полазиха главата ѝ и косъмчетата на ръцете ѝ настръхнаха. Ето пак — дихание, най-тиха въздишка.

Замръзнала като истукана, тя чу въздишката още три пъти. После дъхът замря и отново се превърна в шепот.

— Мамо? — каза Ана и собственият ѝ глас трепереше.

Устните на майка ѝ се раздвижиха и от тях долетя шепот. С лудешки разтуптяно сърце Ана отвори със замах вратата и изхвърча в коридора. Не можеше да чака асансьора. Прескачаше по три стъпала наведнъж и едвам се разминаваше с персонала. Когато стигна до кабинета на Рам Синг, едва дишаше. Влетя вътре, без да почука, вече отворила уста да заговори.

Разположен зад писалището, Рам Синг разговаряше с възрастна двойка, които бяха седнали срещу него. Жената притискаше кърпичка към устните си и тихо плачеше. И тримата впериха поглед в нея.

— Извинете — запъхтяно рече Ана. — Извинете. Много съжалявам.

Излезе, затвори вратата и се подпря на стената, опитвайки се да си поеме дъх. Не си измисли шепота. Чу го. Най-сетне.

Появи се Рам Синг и изпрати възрастната двойка до асансьора. Раменете на дамата бяха приведени съкрушено, а господинът ходеше изправен, изпълнен с достойнство. Когато си отидоха, Рам Синг се върна при нея, смръщил безизразното си лице.

— Безкрайно се извинявам — бързо заговори Ана. — Беше непростимо от моя страна. Но съм толкова развълнувана. Току-що бях при майка ми и тя издаде звук!

Той я погледна замислено. За миг ѝ се строи, че ще я упрекне, но той само каза:

— Да идем да я видим.

Провери показанията на всички монитори и прегледа Кейт най-подробно, а после се изправи край леглото със скръстени ръце, докато Ана за пореден път разказваше случилото се.

— Устните ѝ движеха ли се?

— Да!

— Но изрече ли нещо? Каза ли нещо? Не беше просто стон, така ли?

— Да!

— Какво каза?

— Не можах да чуя. — Тя го погледна умолително. — Това означава, че идва в съзнание, нали? Нали?

— От време навреме издава звуци — каза той деликатно, както обикновено. — Стене или пък въздиша. Дори отваря очи и тялото ѝ се помръдва. Свива се на кълбо или протяга някой от крайниците си.

Диша, сърцето ѝ тупти, в организма ѝ протича метаболизъм с глюкозата. Механиката се движи. Само че това не значи, че идва в съзнание.

— По дяволите! — Тя се обърна, а очите ѝ бяха пълни със сълзи.
— Знаех си, че така ще кажете.

— Следобед пак ще ѝ направя всички изследвания — каза той.
— Ще ви известя за резултатите в момента, в който ги получим.

Тя кимна мълчаливо.

— Възхищавам ви се — каза той. — Възхищавам се на отношението ви. Не искам да ви отнемам надеждата. Но понякога тя причинява повече болка от примирението.

— И Филип така каза.

— Моля?

— Няма значение.

— Госпожице Кели, трябва да...

Той замлъкна. На лицето му се бе изписало странно изражение.

— Какво има?

В следващия миг го чуха и двамата. Шепотът от дъха на жената на леглото. Ана се втурна към майка си и се приведе над нея. Клепачите ѝ трепкаха, а устата ѝ беше увиснала.

Младата жена се втренчи в лицето като вкаменена — клепачите се повдигнаха и очите на майка ѝ се срещнаха с нейните.

Сухите устни се раздвижиха. Чу се само тихо дихание, но Ана знаеше какво изричат майчините ѝ устни.

— Ана — мълвяха те.

[1] Улица в Лондон, известна с магазините за висококачествена мъжка конфекция и най-вече костюми. — Б.пр. ↑

[2] В компетенцията на съда (лат.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 5

Разтворила на коленете си английския превод на дневника, Ана седеше в жилището на майка си, а погледът ѝ се рееше в празното пространство.

Случи се. Чудото я очакваше.

Рам Синг пак премести майка ѝ в друго отделение — този път за интензивно наблюдение — и извика някакво голямо светило в областта на неврологията, за да чуе мнението му за състоянието на Кейт. Мъничкият индиец предупреди Ана да не храни прекалено смели надежди.

Но тя вече знаеше, че майка ѝ ще се възстанови. Очите ѝ се отвориха и я разпознаха. Майка ѝ изрече името ѝ. Щеше да се оправи. Преди да чуе едва доловимия шепот, Ана вярваше в това по съвсем друг начин.

Телефонът извънтя и я изтръгна от унеса. Тя вдигна слушалката.

— Госпожице Кели?

— Да? — отвърна тя. Грубият мъжки глас ѝ беше непознат.

— Обажда се Боб Кристи от полицейското управление във Вейл.

— Кажете, господин Кристи.

— Обаждам се от дома на господин Бринкман в Джипсъм. Станала е злополука. Питам се дали не можете да дойдете?

Сърцето ѝ подскочи.

— Каква злополука?

— При стрелба, госпожице.

Дъхът ѝ спря.

— С Камбъл всичко наред ли е?

— Малко е стреснат, госпожице. Като че ли се е опитал да извърши някаква глупост. Но не е успял. И слава богу, ако разбирате какво искам да кажа.

— Искате да кажете, че е направил опит за самоубийство?! — ахна младата жена.

— Не бих искал да обсъждам този въпрос, госпожице.

— Но аз нищо не разбирам!

— Добре, нека поставим нещата така: няма пострадали, но всички сме малко разтревожени.

— Мога ли да говоря с него?

— Лекарят му сложи инжекция, та в момента е малко сънен. Искан ми се известно време да не го притеснявам. Виждате ли, сега сме тук, при него, но не ни харесва мисълта да го оставяме сам в къща, пълна с оръжие. Питаме го има ли някой, който би поседял с него известно време, и той ни даде вашето име.

Ана потръпна.

— Всъщност, дали не можете да го докарате във Вейл, господин полицай?

— Не, госпожице. Казва, че няма да мръдне от дома си. Не искаме да използваме сила.

— Познавам една психотерапевтка в Денвър. Бих могла да ви намеря телефонния ѝ номер.

— Можете ли? — Мъжът не звучеше много въодушевен. — Но това би отнело часове, дори и да е готова да дойде.

— Не съм много сигурна с какво мога да помогна — безпомощно отвърна тя, засрамена от неособено загрижения си тон, но идеята да отиде до Джипсъм и в пълна с оръжие къща да се изправи пред Камбъл Бринкман, който е на ръба на самоубийството, никак не ѝ допаднаше.

— С вас би говорил, госпожице. Ако го поуспокоите, така да се каже, съм сигурен, че ще се съгласи да слезе във Вейл. После можем да го откараме при неговите хора в Денвър.

Изведнъж се почувства ужасно виновна. Днес майка ѝ бе дала първите признаци на съзнание, а на нея и през ум не ѝ мина да се обади на Камбъл, за да му съобщи добрата новина. Ако го беше направила, може би той нямаше да посегне на живота си.

— Добре, господин полицай, ще дойда. Тръгвам веднага. — Тя погледна часовника си. — Ще пристигна към четири. Дали междувременно бихте предали нещо на Камбъл? Кажете му, че му нося добри новини за майка си. Много добри новини.

— Толкова се радвам да го чуя. Ще му предам. И, госпожице?

— Да?

— Ще ви бъдем благодарни да не споменавате на никого къде и защо отивате. Нали разбирате, въпросът е деликатен и няма нужда да

плъзват слухове.

— Разбирам.

Затвори телефона и отиде да търси якето и ботушите си.

Приятно е — кисело отбеляза тя наум, — да се чувстваш необходим.

Междущатско шосе № 70, което водеше на запад, беше разчистено от машините, след които бяха останали огромни камари мръсен сняг от двете страни на платното. Но времето беше лошо. Падаше сняг на парцали и свъсеното небе изглеждаше така, сякаш тепърва започва да вали.

Не ѝ бяха приятни нито пътуването, нито онова, което я очакваше в края му. Достатъчно трудно е да се общува с Камбъл, дори когато е в най-добро настроение. Доста ще се измъчи, докато се справи с него — както е на прага на самоубийството, може би пиан, а може би и решен да разиграе малка драматична сцена. Непосилна за нея задача. Първо ще се постарее да го ободри с новината, че майка ѝ започва да идва в съзнание; после, с помощта на полицията, ще се опита да го придума да се върне в Денвър при семейството си и най-вече при психотерапевта си.

Просто се надяваше той да си събере ума и да осъзнае, че майка ѝ започва да се възстановява.

В четири без петнадесет отмина Уолкът, давайки си ясна сметка, че надвисналите облаци скъсяват още повече и без друго късия зимен ден. До отклонението за Джипсъм оставаха шестнадесет километра, но колата се придвижваше съвсем бавно. Ако условията не се подобрят, ще пристигне в Джипсъм почти по здрач.

Караше много внимателно, знаейки колко измамно опасен може да бъде пътят, макар на пръв поглед да изглежда почистен. Винаги съществуваше възможността асфалтът да е покрит с тънка коричка лед — невидима, но смъртоносна.

В тази посока магистралата далеч не беше пренатоварена; само тук-там се срещаха коли и повечето от тях се движеха със скорост, доста по-ниска от ограничението.

Саабът започваше много да ѝ допада. Колата бе мощна и маневрираше с лекота. Беше удобна за пътуване. Ана занатиска поред

копчетата на касетофона, без да знае как точно работи. Най-сетне успя да го задейства и купето се изпълни с жизнерадостните фрази на цигулков концерт от Моцарт. Трудна музика, от която обаче се излъчваше дълбока увереност. Напомни ѝ за майка ѝ.

Насреща, над върховете на дърветата, се извисяваха планините — бели и страшни. Намираще се в сърцето на Колорадо и в тези склонове се криеха едни от най-красивите места в цяла Америка. През зимата пейзажът е суров, но не бе трудно човек да почувства онова, което бе накарало Камбъл да си построи вила тук. Ана се питаше дали той изобщо поглежда наоколо, или винаги е смятал планината за допълнение към живота си, за декор на празненствата си. Детската площадка на един богаташ.

Въздъхна облекчено, когато в четири и половина стигна до разклона за Джипсъм и излезе от магистралата, за да започне да се изкачва към градчето. Все още валеше, но температурата беше спаднала рязко и снегът се задържаше по шосето. С приближаването на мрака тя се ориентираше все по-трудно и при мисълта за обратния път ѝ стана много неприятно. Като че ли в крайна сметка ще трябва да прекара нощта у Камбъл.

Перспективата не беше никак примамлива.

Отбивката към имението на Бринкман беше означена единствено с малка дървена табела, на която пишеше „Рънинг Елк“ — така бе кръстил ранчото си. Едва не я отмина; натисна спирачката малко по-рязко и усети как саабът поднесе по заледения път. Но успя да спре без произшествия. Прехапа устни и хвърли тревожен поглед през рамо. Макар да се чувстваше сигурна зад волана, не беше голям специалист по шофиране на сняг.

По частния път към ранчото „Рънинг Елк“ се забелязваха бразди от няколко чифта автомобилни гуми. Алеята минаваше направо през тополите, които растяха на воля в силно алкалната почва. През лятото дърветата се превръщаха в сребърно великолепие под милувките на лекия вятър, който шумолеше в листата и ги преобръщаше с бялото нагоре. Като узреят, женските реси се разпукват в малки копринени пухчета. Сега дърветата бяха голи и страшни като метли на вещици. На места почвата съдържаше толкова много гипс, че стволите и коренищата на тополите се бяха разкривили в зловещи образувания, които тъмнееха на фона на ослепително белия сняг.

Ана не чу, а по-скоро усети тътена, погледна напред и отбеляза, че отляво се задава нещо, което лети към нея с бясна скорост — всичко стана толкова бързо, че дори не изпита нищо.

Под пръв ъгъл на шосето излизаше черен път. Право към нейния сааб стремглаво летеше тъмна на цвят кола. Металната ѝ решетка щеше да се забие директно във вратата на Ана.

— Господи!

Тя натисна яростно спирачката, обзета от бурни чувства — ужас и гняв от безразсъдството на непознатия шофьор, което най-несправедливо я грозеше.

От рязкото спиране задницата на сааба заора в снега, но той продължи да се носи бързо напред. Ана стегна лакти и сграбчи волана, усещайки как от ABS-системата спирачният педал вибрира. Знаеше, че другата кола ще я удари, и то силно.

В следващия миг металната решетка на тъмния автомобил се заби непосредствено пред лявата врата. Ударът и шумът бяха ужасни. Предното стъкло избухна в бляскав водопад, а Ана отхвъркна настрана. Предпазният колан се връза в рамото и стомаха ѝ и я върна обратно. Пред лицето ѝ изскочи огромна бяла надуваема гъба, която я смачка и заслепи. После започна да се свива.

От мощния удар саабът се запързали настрана. После се блъсна в нещо и спря. Всичко замря.

Оцелях — невярващо си рече младата жена. — Жива съм.

После се освободи от спадащата въздушна възглавница и от колана.

Вратата беше смазана, но тя успя да се измъкне през другата. Цялата трепереше. Косата ѝ беше пълна с натрошени стъкла; струваше ѝ се, че цялата е в синини. Вцепенена от ужас нагази в снега и установи, че колата е спряла в пораснали нагъсто тополи. От удара предницата се бе нагънала до неузнаваемост. Желязната решетка на другата кола — нисан „Патфайндър“ — беше предвидена да я предпазва от случайни елени и сърни на пътя. Железата се бяха забили в другата кола като огромни чукове и я бяха съсипали. Капакът стърчеше право нагоре и отдолу се виждаше двигателят, който зловецко съскаше.

Ако ударът беше нанесен две педи по-назад, стоманените бивни щяха да направят тялото ѝ на пихтия. Самата мисъл беше ужасяваща.

Ана се обърна. Нисанът бе продължил да лети напред и доста бе излязъл от пътя. Тя проследи с безчувствен поглед как шофьорът излиза от колата и започва отдалеч да ѝ крещи гневно.

— Вие сте виновен — с треперещ глас се провикна тя в отговор. — Вие се натресохте в мен! Можехте да ме убиете!

Думите ѝ се изгубиха в надигания се рев в радиатора на сааба, откъдето изригна зеленикава вряща вода и Ана се приведе, скрила лице с ръце. Отдръпна се, препъвайки се, и избърса капките, които жестоко пареха по кожата ѝ.

— Господи — ахна тя, питайки се дали ръката ѝ не е изгорена.

Когато вдигна глава, видя другия шофьор, който се приближаваше с огромни крачки през дълбокия сняг. Беше млад и силен човек на около двадесет и пет, облечен в тъмни дрехи, с червена шапка с наушници.

Не идваше да ѝ помогне.

Ана невярващо отбеляза, че носи грамаден гаечен ключ в ръка. Когато я доближи, силно замахна с него като с бейзболна бухалка.

Тя инстинктивно вдигна ръка да се защити. Ако в същото време не се бе търколила в снега, тежкото желязо щеше да счупи ръката ѝ като кибритена клечка. Ударът засегна рамото ѝ с такава сила, че цялото ѝ тяло се разтресе и тя политна напред.

— Ей! — изпищя тя от болка и ужас. — Не бях аз виновната!

Но още докато изричаше думите, разбра, че са безсмислени. Светкавично ѝ проблесна прозрението, че това не е просто пътна катастрофа.

Желязото отново изсвистя във въздуха и тя се хвърли напред, разтърсена от смазващия удар. Този път то не я уцели, а се плъзна встрани, одирайки бедрото ѝ. Но желязната глава разкъса панталона ѝ и затече кръв. Ана видя червените петна в снега, но не можеше да повярва на очите си.

От рязкото движение шапката на нападателя беше паднала. Отдолу лъсна обръсната глава с неприветливо лице, обезобразено от акне и разкривено от озлобление.

Знаеше кой е той. Скинхедът, когото бе видяла под бледата светлина на уличната лампа.

Нагазил в дълбокия сняг, той се приближаваше към нея и с все сила размахваше гаечния ключ над рамото си, мерейки с присвити очи

поредния удар. Дъхът му свистеше през зъбите, а по устата му беше избила пяна.

Знаейки, че това е собствената ѝ смърт, Ана скочи и хукна да бяга.

Без да иска, се насочи към главния път. Дори без да се замисля, знаеше, че в голямата къща сред тополите няма полиция. Нито пък че Камбъл Бринкман е там.

Бяха я подмамили тук с една-едничка цел: да я убият, както се бяха опитали да убият майка ѝ.

Снегът беше поне шестдесет сантиметра дълбок, а на места и много повече; ботушите ѝ затъваха и тя се движеше с кошмарна мудност. Пропадала и политаша, изнесла цялата тежест на тялото си напред в отчаяно усилие да не спира, дори ако падне.

Той я следваше неотклонно, снегът скърцаше под ботушите му, а дъхът му свистеше.

— Кучка такава! — крещеше. — Ела тук, кучко такава!

Ана тичаше сред пустинен бял свят. Наоколо нямаше къщи, само сняг и призрачни скелети на тополи. Градчето се намираще на пет километра по-нагоре по пътя.

И да пищи, нямаше кой да я чуе.

Нямаше и накъде да тича.

Сърцето ѝ сякаш щеше да се пръсне, но тя продължаваше напред с огромни крачки, разперила ръце, за да пази равновесие. Сякаш ходеше по въже — ако спре или падне, ще загине.

— Кучка! — пищеше той. — Вече си пукнала!

Гласът му звучеше на не повече от метър зад нея. Буквално усети как замахва с гаечния ключ към главата ѝ. Сякаш водена от дивия инстинкт на сърна, рязко свърна встрани и промени посоката. Достатъчно е да я удари веднъж. Толкова е силен, че желязото ще пръсне главата ѝ като пъпеш.

Облещила очи, тя хвърли поглед през рамо. Скинхедът беше на три метра и се движеше още по-громаво. Беше по-тежък и затъваше по-дълбоко в снега, а това го бавеше.

Ако успее да се отдалечи и да се скрие сред елите...

Той нададе нечленоразделен вой като див звяр и запрати ключа по нея. Желязото прелетя във въздуха толкова бързо, че тя не свари да избегне удара. Така я тресна в гърба, че ѝ излезе дъха и тя се задави в

агония. Болката беше толкова силна, че Ана се препъна и за секунда спря, затъвайки до колене — единственото ѝ желание бе да се сгърчи в снега и да чака смъртта.

В същия миг в гърдите ѝ се надигна животинска сила, която я изправи на крака и я понесе напред. При всяка измината крачка болка раздираше рамото и гърба ѝ. Снегът беше измамен и криеше дупки и бабуни — от време на време Ана така се удряше, че направо ѝ причерняваше пред очите.

Шумно пухтейки, се добра до малък елшак и рискува да погледне още веднъж назад.

Мъжът се щураше там, където тя падна, и навел бръснатата си глава, ровеше в снега. Търсеше гаечния ключ. Вдигна поглед. Очите му бяха две тънички цепки, през които струеше омраза.

— Кучка! — изпищя ѝ той.

— Божичко — задави се Ана и се втурна напосоки сред дърветата.

Тук клоните бяха задържали снега и изведнъж ѝ стана много по-лесно да се движи. Хукна, знаейки, че и на него ще му е по-лесно.

Болеше я цялото тяло, но не само от ударите, а и от страх. С протегнати напред ръце разтваряше по-ниските клони. Ръкавиците ѝ останаха в колата. Беше ги свалила, за да ѝ е по-удобно да шофира. Твърдите иглички драскаха дланите ѝ. Усещаше как кожата ѝ се раздира. Бодлив клон я плесна през лицето и игличките се забиха в очите ѝ като ножове.

Нямаше къде да отиде. Наоколо не се виждаше пътека, тя се намираще в мрачен лабиринт от черни стволлове. Наближаваше вечерта. В шубрака беше тъмно, но като ловец по петите на сърна той ще се води по стъпките ѝ в пресния сняг.

Изведнъж лабиринтът свърши и тя се оказа наред дълбока преспа, затънала почти до кръста. Не можеше да се измъкне. Колкото повече се бореше със снега, толкова по-дълбоко затъваше. Пухкавата прегръдка на белия памук скоро се превърна в тежка, ледена мокрота. Крайниците ѝ безпомощно се мятаха.

Недалеч зад себе си чу трясък. Нечие едро тяло се блъскаше сред дърветата.

Скимтейки, Ана впи пръсти в снега. Ноктите ѝ се забиха в нещо — сух клон, затрупан в преспата. Младата жена вкопчи в него

изтръпналите си от студа ръце, закрепил се и се притегли напред. Успя да опре коляно на клоната. Като се изправяше, убийствена болка прониза одраното ѝ бедро.

Когато се измъкна от преспата, от изтощение в ушите ѝ сякаш бучаха барабани. Не се обърна. Нямахме смисъл. Хукна, препъвайки се, а дъхът просто прерязваше гърлото ѝ.

Отпред между дърветата забеляза по-тъмна сянка. Беше гъсталак или храст, подобен на кучи дрян, чиито голи стебла бяха гъсто преплетени.

Като животно, което най-после се е добрало до бърлогата си, Ана се хвърли в шубрака с наведена глава, за да предпази лицето си.

Косата ѝ веднага се заплете в клоните и така жестоко се оскуба, че простена от болка. После я прихвана с ръце и продължи да върви, блъскайки се слепешката в голите стебла.

Вече имаше нищожен шанс да му избяга. Поне няма да открие следите ѝ.

Пак чу изпращяване на клони, но звукът бе останал далеч назад. Сърцето ѝ обнадеждено трепна. Откри лице и се опита да върви тихо, извивайки се сред гъстите голи храсти. Но изведнъж забеляза тъмните петна в снега и се обърна.

— Не!

Кракът ѝ кървеше. И беше оставил кървава диря през целия път.

Ана гребна шепа сняг и яростно затърка раната. Вече не чувстваше болка. Разкъсвано от ужас и студ, тялото ѝ започваше да изтръпва от кръста надолу. Продължи напред, притиснала топка бодлив сняг към прореза, за да спре кръвта, като напрягаше слух за преследвача.

Поредният трясък и дрезгав рев. Още по-далечен, въпреки че храстът заглушаваше шума и Ана не можеше да прецени дали мъжът продължава да я следва, или е останал встрани.

По някакво чудо го беше изпреварила.

Досега се бе движила, сякаш водена от инстинкт. Реагираше и действаше като животно, без да разсъждава. Способността да разсъждава сякаш се бе скрила в ледена пещера дълбоко в душата ѝ и единствено кръвта и адреналинът движеха тялото ѝ.

Едва сега почувства как се завръща в собствената си плът, как духът и мисълта ѝ се събуждат.

Разумът ѝ сякаш разкъса мрежите на страха и работи. Блъсна я с цел да я убие. Или не бе преценил добре, или саабът се изплъзна, защото поднесе. Сега ще трябва да я претрепе до смърт с гаечния ключ и да я завлече обратно в колата. И ето ти още една катастрофа, една от десетките, които стават всяка зима.

Сама в гората с маниак, който я преследва да я убие. И нищо друго. Само нощ и сняг.

Защо? Кой я беше примамил тук с този пъклен замисъл?

Гърдите на Ана се повдигаха с мъка и ѝ се гадеше, сякаш всеки миг щеше да повърне. Не можеше вечно да продължи да тича. Трябваше ѝ време да си почине, да помисли, да разсъди.

Закуцука по-бавно, продължавайки да притиска снега към крака си. Отдавна бе загубила чувството за посока, а мракът се сгъстяваше. Единствено отсенките от сякаш флуоресциращия сняг хвърляха светлина наоколо.

Земята изведнъж потъна и пред нозете ѝ се откри обрасъл с дървета склон. Вече бе излязла от шубрака и пак се намираше сред тополите, чиито стволоче и корени се гърчеха в богатата на гипс почва.

Ако усетят ѝ е верен, значи продължава да слиза по наклона към шосето. Ако успее да стигне дотам, може да спре някоя минаваща кола.

Или пък да се върне в гъсталака. Ако се свре достатъчно навътре, може и да намери някое скътано място, където да изчака да стане съвсем тъмно и тогава да се опита да се промъкне до Джипсъм.

По корем, ако трябва.

Поколеба се, разкъсвана между двете възможности.

Сетне чу тежките ботуши, които се приближаваха, и вече нямаше избор.

Приведе се и се запромъкна като заек. Крадешком притича до възлестия ствол на една топола и се притисна към нея, плътно прилепвайки тяло към извивката на дървото.

Чуваше как храсталакът пращи под напора на тялото му. С доближаването му дочу и хрипкавото му дишане. Стисна очи и долепи лице до грубата сива кора на тополата, а изпочупените ѝ нокти се впиха в дънера.

Онзи ломотеше нещо, но думите не се разбираха. Движеше се несигурно. Долавяше яростта му и нетърпението му да я намери и убие.

Вече е на не повече от десет метра. Тялото ѝ се сви, напрегнато до последния нерв. Сърцето ѝ удряше като чук по гръдната кост. Тя прилепи устни до дървото, опитвайки се да диша само през носа. Ударите ще бъдат ужасни, болката — непоносима. Единственото облекчение ще бъде смъртта.

Той спря. В тишината думите гъгнеха, кълчеха се в гърлото му и се разбираше само, че са изпълнени със злоба.

Дрънни — ключът зловещо се стовари върху един дънер и Ана потръпна в паника. Младежът се разпусува.

После шумоленето в снега — беше се търколил надолу по склона и се отдалечаваше.

Изчака толкова, колкото според нея му беше необходимо, за да измине петдесет метра. После бавно се изправи, без да се отделя от дървото. Усещаше тялото си така, сякаш бе висяло на кука в месарски килер — вкочанено до смърт и полупремръзнало. Трябваше насила да се накара да тръгне — пое под прав ъгъл на неговата посока, но без да се отклонява от пътя за Джипсъм.

Пързулна се по склона, удряйки се в полумрака в безбройни коренища. Едва успя да различи, че тополите оредяват. Там долу, някъде в тъмното, се извива шосето. Като се молеше да е на прав път, Ана с мъка забърза натам.

Краката ѝ бяха като блокчета лед. Панталоните ѝ, измокрени още преди това, вече започваха да замръзват и да се втвърдяват като дъски. Зъзнеше силно — тласъците започваха някъде дълбоко в нея и сякаш се плискаха в мускулите ѝ като огромни вълни; чак дъхът в гърлото ѝ трепереше. Чувстваше се празна и страшно уязвима.

Макар лицето ѝ да бе изтръпнало, усети, че е излязъл вятър и започва да прехвърча сняг. Снежинките пареха очите ѝ и влизаха в отворената ѝ уста като огнени игли.

Движеше се колкото се може по-бързо и тихо, като ту затъваше в преспите, ту се спъваше в твърди неща, скрити под снега.

Изведнъж видя два фара, които грееха като звезди-близнаци само на стотина метра по-напред.

Шосето.

Гумите свистяха по асфалта, лъчът светлина се плъзна през завоя и огря снега пред нея. В миг блясъкът я обля цялата и я заслепи.

Без да мисли, тя размаха ръце и изкрещя:

— Помощ!

Ужасна грешка. Колата продължи право напред и смени скоростта, за да се изкачи по стръмния баир. В същия миг отляво долетя грозният вик на нападателя. Ана застина. През свистенето на вятъра долови тежките му стъпки, които топуркаха насам. Беше я видял в светлината на фаровете и сега бързаше право към нея.

Отчаяна, тя хукна с натежали нозе към пътя, като напразно се опитваше да ускори движението си с ръце.

Той ѝ крещеше с изтънял от ненавист глас. Бавно като в кошмарен сън Ана сякаш плуваше към единствената си надежда за живот.

В тъмнината изплува още един чифт фарове, но този път колата се движеше по-бавно. Дизеловият мотор изрева на завоя. Ана отново изкрещя и дивашки заразмахва ръце, за да привлече вниманието на шофьора, когато фаровете я осветят.

В този миг бе толкова близо, на косъм от спасението.

Грейналите фарове изпълниха тъмнината с блясък. Снежинките танцуваха в светлината като милиони звездици. Ана протегна високо ръце, а косата ѝ плющеше на вятъра.

Тъмното туловище на колата забави ход, ревът позатихна и сега двигателят тихо ръмжеше.

— О, Боже — сподавено простена Ана, а по страните ѝ се стичаха ледени сълзи. — Благодаря ти, Боже!

Запрепъва се към колата. Тя спря насред шосето и заработи на празен ход. Младата жена усети дъха на нефта и горещо желязо.

Задъхвайки се, се пресегна към колата и сграбчи дръжката на вратата.

Беше заключена.

Тя долепи лице до стъклото, дърпайки дръжката толкова силно, че цялата кола леко се поклати.

— Опитва се да ме убие! — изписка тя. — Помогнете ми!

В тъмната кабина различи едра фигура, която се наведе да я огледа.

Светлината от таблото за миг освети лицето му. Беше възрастен, с широка челюст и крив нос, който се подаваше изпод рунтави вежди.

— Опитват се да ме убият! — изкрещя Ана. — Моля ви! Отворете!

Онзи само седеше и я гледаше. Ръка в ръкавица се протегна и се стовари в средата на кормилото. Клаксонът дрезгаво изрева няколко пъти.

Изведнъж тя осъзна, че мъжът изобщо не възнамерява да ѝ помогне. Вместо това от него лъхаше злоба, чиста злонамереност. Той викаше другия. Казваше му къде се намира тя.

Пусна дръжката и хукна по пътя — тялото ѝ бе настръхнало, съзнанието ѝ се замъгли. Вече беше съвсем тъмно. Ботушите ѝ се пързалиха по шосето, което беше покрито с тънък слой пухкав сняг. Падна веднъж, стоварвайки се на хълбок, но веднага скочи на крака и продължи да тича.

Чуваше дрезгавия глас на мъжа с гаечния ключ и тропота на стъпките му.

Сега и той беше на шосето и я преследваше.

Хвърли поглед назад и в червената светлина на стоповете видя тичащата едра фигура. Ясно различи желязото в ръката му.

Измина още сто метра надолу по пътя, вече отмаляла от изтощение и отчаяние. Нямаше повече сили да тича, не ѝ оставаше никакъв пристан, към който да се стреми. Ще я пребият до смърт, ей тук, на този пуст път.

Настигаше я толкова бързо, че тя вече чуваше запъхтяното му дишане и различаваше гадните думи, които ѝ подхвърляше.

Мускулите ѝ изневеряваха. Усещаше как забавя крачка, защото тялото ѝ не беше в състояние да следва отчаяните команди на мозъка да се движи още по-бързо.

— Кучка! — ломотеше той, току зад гърба ѝ. — Ела тук, кучко.

Нещо закачи гърба на якето ѝ — дали пръстите му или главата на ключа, Ана не знаеше. Нададе ужасен стон.

Нощта отново пламна — точно пред нея грейнаха два фара, две слънца, от чийто блясък я заболяха очите. Воят на клаксона заглуши рева на огромната машина.

Ана се хвърли настрани с омекнали крака. Претърколи се веднъж, два пъти и се спря, седнала в снега.

Мъжът с бръснатата глава също се подхлъзна. Вдигнал ръце, той остана заслепен от бялата светлина. Видя го да се надига.

После пак се подхлъзна и падна, а тялото му се сгърчи на пътя.

Огромните фарове запламтяха още по-ослепително. Клаксонът продължаваше да вие. Ана чу писъка на блокиралите гуми на камиона — шофьорът се опитваше хем да свърне встрани, хем да удари спирачките.

Бръснатият мъж се изправи на колене и се опита да стане, протягайки напред ръка, сякаш можеше да спре страшилището, което го връхлиташе. В светлината на фаровете тялото му изглеждаше нажежено до бяло като разтопен магнезий.

Ана не можеше да отдели поглед от ставащото, дори когато металната броня повлече тялото и го събори като парцалена кукла; нито когато чудовището го погълна, размазвайки мятациите се крайници под страшните си колела, които сякаш смелиха и изплюха пълнежа на парцалената кукла.

Клаксонът ревеше неистово и камионът продължи да се плъзга още десетина метра, докато най-сетне рязко се закова на място.

Нощта бе притихнала. Чуваше се само воят на вятъра и шепотът на падащия сняг.

Ана едва се изправи на крака. Вдигна ръце към лицето си. Косата ѝ бе объркана, пълна с клечки и сухи листа. Младата жена се запъти към камиона, сякаш заключена в безкраен кошмарен сън. В снега бяха останали дълги ивици — следи от гуми и от нещо друго, което лежеше като парцалив вързоп на двадесетина метра от камиона. Като мина покрай него, дори не го погледна, забила поглед напред.

Чу как вратата на кабината се отваря. Шофьорът скочи на земята — беше жена с дълга коса, разпиляна под вълнената ѝ шапка.

— О, боже! — шокирана промълви тя. — Не можах да спра. Не бях аз виновна.

— Моля ви — с треперещ глас каза Ана, посягайки да хване ръцете ѝ.

— Не бях виновна — повтори жената разплакано. — Къде е той? Ана се препъна и политна към нея, сграбчвайки ръцете ѝ.

— Мъртъв е — рече я.

Жените се вкопчиха една в друга. Далеч напред по пътя изръмжа дизелов мотор и Ана видя как двете червени задни светлини изчезват в нощта.

— Добре ли сте? — Водачката на камиона паникьосано се взираше в Ана. — Изглеждате зле. О, боже! Не съм ударила и вас,

нали?

— Не — уморено отвърна Ана. — Спасихте ми живота.

ГЛАВА 6

Този път с Джоргенсън се появиха още двама полицаи — мъже на средна възраст със сребърни звезди, прикрепени към кожените им якета.

— Имаме името на нападателя — вместо поздрав каза Джоргенсън.

Заведе ги в трапезарията, където стоеше сгушена край огъня с чаша какао. От тридесет и шест часа насам това беше третият ѝ разговор с Джоргенсън. Първо в Денвър, около полунощ в същата онази ужасна нощ. Въпреки хапчетата, които ѝ дадоха в болницата, не можа да спи много. Беше облякла някакъв анцуг и грамаден вълнен пуловер на майка си. Косата ѝ бе прибрана на кок. Изглеждаше ужасно и го знаеше, но не можеше да понася по-стегнати дрехи върху нараненото си тяло.

Джоргенсън представи другите двама като детективи от Денвър, но Ана не можа да запомни имената им, а дори не се и опита. Съзнанието ѝ бе блокирало и не беше в състояние да поема нова информация, а тялото ѝ продължаваше да трепери от студ, сякаш ледът в него още не се бе разтопил. Тя се долепи до камината и покани тримата мъже да седнат.

— Съжалявам, че продължавам да ви подлагам на напрежение — извини се следователят, — но това може да се окаже много важно.

— Готова съм.

Единият от двамата детективи носеше дебела папка, която сега отвори.

— Това е същият мъж, нали?

Подаде ѝ снимка. Тя я взе. Беше полицейска, а на дебелия врат на снимания висеше сериен номер. Тя разгледа внимателно ъгловатите черти. Последният път, когато го видя, лицето не изглеждаше толкова младо, но това беше същия човек, със същия мръснишки, враждебен поглед.

Тя кимна и я върна. В съзнанието ѝ се въртяха отблъскващи спомени, които я изпълваха с паника.

— Той е.

— Тук имам доклад от аутопсията. — Той измъкна купчина листове, към които бяха прикачени снимки. Преди да скрие лице, Ана забеляза синкави и червени петна по тях.

— Не ѝ се слуша за доклада от аутопсията, Джордж — изръмжа Джоргенсън.

— Дааа, извинете — провлечено се съгласи детективът. Той се покашля. — Почти на място, госпожице — каза той, сякаш се опитваше да я утеши с тези думи. — Нищо не е усетил. Жената, която го е прегазила ли? Тя е в тежък шок. Още е в болницата...

Джоргенсън пак го прекъсна.

— Госпожица Кели не се интересува и от нея, Джордж.

Настъпи тишина, докато Ана най-после вдигна глава. Беше силно пребледняла.

— Извинете. Слушам ви.

Много смутен, детективът продължи:

— Не сте го виждали никога, преди да ви блъсне, така ли?

— Освен тогава във Вейл, не съм. Не съм го виждала никога преди това. Кой е той?

— Известен престъпник. Много опасен човек. — Детективът погледна снимката и разлисти бележките си. — Казва се Карл Рудолф Бек, известен още като Трък. Това говори ли ви нещо, госпожице?

— Не.

— Малко е тъжно. Да се казваш Трък и да те прегазят камион.^[1]

— Поетична справедливост — промърмори Джоргенсън.

— Двадесет и четири годишен. Роден в Колорадо Спрингс през 1968-ма година. Баща му бил офицер в една от въздушните бази там. Името му е неизвестно. Майка му се наричала Карла Бек, прочута проститутка и наркоманка. Починала от свръхдоза през 1990-та.

Той хвърли поглед към Ана, но тя поклати глава.

— Тези неща нищо не ми говорят. Никога не съм била в Колорадо Спрингс.

— Списъкът на престъпленията му започва от четиринадесетгодишна възраст. Няколко кражби на коли и две хулигански прояви, но много скоро вече имал утвърден вкус — престъпления срещу жени. Предимно сексуален тормоз и изнасилване. Много пъти е арестуван въз основа на подозрения, но без нищо

доказано. През 1987-ма е изправен пред съда в Колорадо Спрингс по обвинение в шест изнасилвания и побой. Излезе с фантастичен адвокат и тежко звучаща психиатрична експертиза. Беше почти на осемнадесет. Отърва се с обществено наказание и условна присъда. Това стана преди пет години. Оттогава не е задържан. Вместо това дойде в Денвър и се залови с етика. Отдаде се на някоя и друга кауза. — Човекът се ухили мрачно. — Присъедини се към „Арийските войни“, „Защитниците на кръвта“ и „Белите рицари на Америка“. Знаете ли що за птици са?

— Изглежда нацисти.

Той кимна.

— Точно така. Неофашистки организации. „Изгорете евреите, линчувайте негрите, убийте папата.“ Ненормалници, но не знаете колко привърженици имат. Всъщност „Белите рицари“ бяха дали работа на Бек. Те много ловуват — предимно мечки и лосове. Занимават се с всякакви мъжествени начинания. Бек трябвало да се грижи за ловната им хижа, която се намира на запад от Вейл. Бил е нещо като надзирател на дивеча. Може би се е научил да си утолява жаждата за кръв със сърни, а не с беззащитни жени. Говорихме с работодателя му, Ричард Хофман. Казва, че не е виждал Бек от месец и повече. Много е разстроен, съжالياва и с изненада чува всичко това. Той смята, цитирам, че „оковите на дисциплината поправиха бедния Карл“. — Детективът наклони прошарената си глава настрани и погледна Ана. — Виждате ли някаква връзка във всичко това?

— Никаква.

— И ние не виждаме връзка между нацистките истории и покушението върху вас. Може и да има, само че не можем да я установим. Всъщност Бек е спечелил от присъединяването си към „Белите рицари“. Те са все тлъсти бизнесмени, които обичат да се събират да пият и да намират кусури на цяла Америка. После си изкарват яда, като избиват животни. Но Хофман е известен като ревностен привърженик на дисциплината, макар да е вече на преклонна възраст. През войната бил гаулайтер на Американската нацистка партия в Чикаго. От 1944 до 1945 година бил в затвора. Признава, че е бил за Карл Бек като баща. Доколкото ни е известно, може би е успял да вкара момчето в правия път. Или пък Бек е продължавал по същия начин, но просто се е разминал с правосъдието.

— Беше психопат — тежко се намеси Джоргенсън. — Всеизвестно е, че психопатите са непредвидими. Могат да бъдат много хитри. Полицейските психиатри наричат такива птици „трапери“. Примамва жени в отдалечени места, където ги изнасилва на спокойствие. Понякога е бил много находчив. Много подходящо за пазач на дивеч. Работата сигурно му е харесвала. Справял се е добре. Но не му е било достатъчно. Имал е нужда от човешко месо. Предполагаме, че Карл Бек ви е примамил в Джипсъм, за да ви изнасили там.

— Колата е открадната в Денвър миналата седмица, точно тридесет и шест часа преди нападението. Принадлежи на банков чиновник. Нисан „Патфайндър V6“ — много мощен автомобил. Идеален за прегазване на други коли. Сменил е номерата, разбира се. Продължаваме да изследваме отпечатъците, но засега не откриваме следи от чуждо присъствие, освен Бек. Отпечатъците му са из цялата кола. Сигурно я е откраднал специално за случая.

— Но защо мен? — Ана се обърна към другия полицай. Под очите ѝ бяха очертани тъмни кръгове. — Откъде е знаел достатъчно за Камбъл Бринкман, за да съчини такава убедителна история?

— Госпожице, цял Вейл знае за вас, майка ви и Камбъл Бринкман — меко каза Джоргенсън. — Тези неща не са тайна. Това е малко градче.

— И пак не разбирам защо е избрал точно мен.

— Вие сте много привлекателна жена — каза третият мъж, който досега не се бе обаждал.

Другият детектив присви очи.

— Не ще да е било само това. Казахте, че сте го видели да ви следи тук, във Вейл. — Тя кимна. — Може да си е създал фикс идея по отношение на вас. Обикновено така е правел. Знаете ли какво се е случило с една от жертвите му в Колорадо? За седем месеца я изнасилвал три пъти. Връщал се е за още и още.

Ана потръпна.

— Възможно ли е той да е нападнал майка ми?

— Има вероятност — отвърна Джоргенсън. — Все още се опитваме да разгадаем случая. Когато майка ви се пооправи, може би ще успее да ни помогне.

Един от детективите изръмжа.

— Няма изгледи да си припомни. Във всеки случай, по-вероятно ми се струва Бек да е чул за случилото се с майка ви и това да го е ентузиазирило, да го е накарало да се върне, за да потърси вас.

— Божичко! — отвратена възкликна Ана.

— Става дума за болен човек — напомни ѝ тихо Джоргенсън.

— А другият мъж при ранчото? — попита Ана. — По-възрастният, който надуваше клаксона?

— Там нямаме късмет. Продължаваме издирването. Който и да е бил, може да не е бил замесен. Може просто да е минавал оттам и да се е уплашил.

Ана обвини ръце около тялото си, попивайки лекичко двете места, които я боляха най-много — бедрото, сега зашито с петнадесет шева, и синината на рамото, която вече започваше да придобива грозен лилав оттенък. Не успя да ѝ счупи костта, но ѝ се размина на косъм. Разговорите за случилото се я караха да се чувства физически зле. Изпълнена с болка, тя затвори очи.

Единият от детективите се покашля притеснено.

— Няма да ви измъчваме повече, госпожице. Просто искахме да научим дали в миналото сте попадали на Бек.

Тя се изправи и се насили да се усмихне, когато ги изпращаше.

Джоргенсън поизостана. Извади пакет цигари от горния си джоб, но този път не си даде зор дори да я попита. Запали една и се разходи из апартамента, изучавайки старинните предмети и издишайки дима през закривения си нос. Пред камината се спря.

— Тревожа се за вас, госпожице Кели.

— Благодаря — отговори Ана с отсянка на ирония в гласа.

— Наистина. Помолих Полицейското управление във Вейл да държи под око този апартамент.

— Искате да кажете, че ще наминават вечер? Това ме кара да се чувствам в истинска безопасност.

— Не само това. Не мога да ви обещаю човек до вратата, но местните хора ще наглеждат жилището.

— Съжалявам — извини се Ана. — Оценявам усилията ви.

— Съвзахте ли се вече с Филип Уестуърд?

— Не. Не е в кантората си, но не е и в апартамента си. Секретарката му казва, че имал ужасно много срещи.

— Среци — повтори Джоргенсън. — Да, зная за тях. Непрекъснато чувам. Напоследък доста често го виждате.

Ана го погледна саркастично и подхвърли:

— Във Вейл няма тайни. Прав бяхте.

Той кимна.

— Бъдете внимателна. Ще държа връзка с вас.

Когато той си тръгна, я обзе чувството за страшна самота. Отиде да вземе болкоуспокояващите хапчета.

Когато се събуди, я болеше цялото тяло. Въздействието на лекарствата беше преминало и сега раната в бедрото пулсираше, а синините на гърба смъдяха — беше си разтегнала някои ставни връзки, докато се провираше в гъсталака. При спомена за Джипсъм някакъв огромен юмрук сякаш повдигаше корема ѝ отвътре и ѝ се гадеше. Полежа още известно време, като се питаше дали пак ще заспи, макар да знаеше, че няма да може.

Стенейки, провеси крака от леглото. Беше рано следобед. Днес не беше хапвала, но не беше гладна. Зави ѝ се свят. Струваше ѝ се, че главата ѝ е като балон, опънал до скъсване въжетото, с което е вързан към земята. С кошмарна яснота пред очите ѝ изпъкваше лицето на Карл Бек, а тялото ѝ пазеше спомена за напрегнато движение. Изправи се с мъка и залитайки се запъти към телефона. След нападението в Джипсъм се бе опитвала да се обади на Филип десетина пъти, но него го нямаше нито в кантората, нито вкъщи. Обзе я необяснима ярост към него. Как може да го няма в момент, когато тя отчаяно се нуждаеше от присъствието му?

Пресегна се към телефона за единадесети път и избра домашния му телефон. Най-сетне чу дрезгавия глас.

— Филип, негодник такъв! Къде беше?

— Всичко наред ли е? — Гласът му изведнъж зазвуча напрегнато.

— Не, не е наред. Опитаха се да ме убият.

— Какво? — Вече беше притеснен. — Какво се е случило?

С няколко кратки объркани изречения Ана разказа случката.

— Камионът го размаза, Филип. Ако не се бе появила тя, сега вече да ме няма... — Гласът на Ана секна.

— Имаш ли тежки наранявания? — грубо я прекъсна той.

— Не. — С усилие на волята Ана се овладя. — Не, добре съм. Само няколко драскотини и синини, това е всичко. Но ме е страх, Филип.

— Ана, слушай ме сега. — Тя усещаше напрежението в гласа му. — Къде си в момента?

— В жилището на майка ми.

— Недей да стоиш там. Пригответи си багажа в една чанта. Отиди в „Уестин“. Ще се обадя на рецепцията, за да им кажа да те настанят в моята стая. Заклучи се и ме чакай.

— О, боже! — отвърна Ана и се засмя неуверено. — Не е чак толкова зле. Полицията държи апартамента под наблюдение.

— Прави каквото ти казвам — заповяда той. — Веднага, Ана. Аз тръгвам към Ийгъл.

— Добре, ще отида, ако ще си доволен. Кога ще си тук?

— Довечера. Около полунощ.

— Беше ужасно — на пресекулки изрече Ана. — Филип, имам нужда от теб.

— Към полунощ ще съм там — обеща той. — А сега върви. И бързай.

Тя си събра багажа и извика такси. Всичко я болеше. От шока като че ли цялото ѝ тяло бе изтръпнало. Струваше ѝ се, че гази в дълбоко нефтено езеро, точно както когато пристигна във Вейл.

Половин час по-късно влезе в „Уестин“, мъкнейки чантата си. Не можеше да си наложи да не се обръща, за да провери дали някой не върви след нея и дали не я наблюдават. Никога не бе подозирала, че може да изпитва такава силна тревога.

Докато стигна стаята на Филип, като следваше пиколото с чантата ѝ, цялата трепереше и бе потънала в пот. Влезе и се заклучи.

После се просна на леглото и се опита да се отпусне.

Ана лежеше на неговото легло. Английският превод на дневника беше на възглавницата до нея, а празният ѝ поглед не се отделяше от огъня, който камериерките бяха запалили в камината.

Не бе прочела и половината, но вече знаеше всичко. Знаеше невероятната тайна, която беше открила майка ѝ. Знаеше кой е

Джоузеф Красновски, журналист като нея самата.

Откритието я накара да забрави всички болки и притеснения. Безгласният триумф удави страха ѝ.

Разбра защо майка ѝ толкова упорито е търсила сведения за човека, наречен Джоузеф Красновски.

Сети се за руската кукла, която майка ѝ бе донесла от Москва. Няколко жени, скрити една в друга. Безброй личности, свити като телескоп в един човек. Истинска мистерия. Може би тя се крие у всички жени. Може би всички сме такива, разсъждаваше Ана. Много хора, които живеят в една и съща кожа. И някак си съжителстват. Показват различни лица пред различните хора, които имат нужда от тях. Майка, дъщеря, приятелка, любовница. Сами не разбираме как го правим. И дори сами себе си не разбираме. Почти не знаем какво се крие в душата ни, докато някой не започне да ни разопакова, да размества пластове и да изважда на бял свят другите, които живеят в нас.

Другите, които живеят в нас.

Толкова път измина, докато стигне дотук, докато събере и нареди всички парченца от мозайката на майчиния си живот. Но беше успяла.

Припомни си как пристигна в Денвър, как Филип я посрещна на летището, как видя за пръв път майка си в реанимацията и първите мигове, когато трябваше да се бори с объркването и отчаянието. Сега всичко си идваше на мястото.

В ключалката щракна ключ. Вратата се отвори и Ана чу гласа на Филип.

— Аз съм.

Скочи и хукна към него.

Ръцете му се сключиха около нея с обсебваща сила и едва не я смачкаха в прегръдката си. Дълго я държа така, заровил лице в косата ѝ, притискайки я към силното си калено тяло. От допира я боляха всички синини, но тя не им обръщаше внимание. Болката беше блаженство. Затворила очи, тя висеше примаяла от щастие на врата му.

Най-сетне я пусна и сведе към нея тъмносините си очи, които пламтяха като кобалт.

— Добре ли си?

— Ще се оправя — тъжно се усмихна тя.

После хвана ръцете му и ги повдигна към мекия овал на гърдите си.

— Божичко, толкова се радвам, че си тук. Толкова ми беше мъчно за теб.

Той я целуна с онова нежно ожесточение, от което всичките ѝ сетива се завихряха. Усети как тялото ѝ се пробужда — сякаш звезди изгряват в лятна нощ.

— Толкова имам да ти разказвам, Филип.

— Искам да зная всичко, което ти се е случило.

— Не. Не за него. Не искам още да мисля за това. За майка ми. Тя започна да говори, Филип.

Той се ококори.

— Сериозно ли говориш?

— Да. Тя ще се оправи, Филип. Сигурна съм в това. А освен това дадох да преведат дневника. Вече знам всичко. Зная защо мама е била толкова решена да издири Джоузеф Красновски. Както и защо сега аз трябва да го открия. Нека ти разкажа.

[1] Непреводима игра на думи — от англ. *truck*, което означава „камион“. — Б.пр. ↑

ОРЕХОВОТО ДЪРВО
1943–1944

ГЛАВА 1

ИТАЛИЯ, ДЕКЕМВРИ 1943

Бяха се сгушили сред скалите със сведени глави — колкото да се предпазят от ледения декемврийски вятър, толкова и за да не ги забележат. Беше съвсем рано, точно преди съмване, и ужасно студено.

Бяха седем — Франческо, Джакомо, Калайджията, Унгареца, Малкия Паоло дезертъора, Дейвид и Джоузеф. Джоузеф държеше фитилите; ръцете му бяха премръзнали. Той лежеше зад един камък и мислеше за добре обучените войници в сиви униформи.

В немския камион ще се возят не по-малко от тридесет войника, което означава, че като нападат четири пъти по-многоброен противник, нарушават едно от най-важните военни правила. И като си помисли човек, че от седемте партизани само той, Дейвид и Малкия Паоло дезертъора вече са се сблъскали с германците, цялата работа изглеждаше още по-налудничава.

Осланяха се на изненадата от нападението и петте килограма промишлен динамит, който Франческо бе задигнал от една каменоломна; както и на безнадеждните планини на Ломбардия зад гърба им, в чиято дива пустош можеха да се скрият, ако нещо се провали. Шансовете им бяха нищожни, но все пак кожата му пламтеше, напук на ледения вятър, а във вените му се разливаше сладката тръпка на усещането, че е жив.

Сведенията за камиона изобщо не бяха сигурни. Звучеше прекалено хубаво, за да е истина. Германците отдавна вече не пращаха из тези хълмове пълни с войници камиони без ескорт. Ако ги придружава бронирана кола или дори един мотоциклет с кош и картечница, просто ще трябва да стоят отстрани и да гледат как немците отминават. Те седмината и пет килограма динамит не можеха да мерят сили със Спандау^[1].

На бледата светлина различи Дейвид, който седеше на стотина метра по-нагоре по хълма. Той махаше настоятелно към завоя, с което

показваше, че е чул нещо. И другите бяха подали глави над камъните и надзъртаха към пътя. Нямаха радиостанция, разбира се. Разчитаха, че с острия си слух Дейвид Годболд ще долови грохота на машината, която пухтеше нагоре по баира към завоя, където бяха поставили засадата. Дейвид вдигна три пръста в знак, че трябва да изчакат три минути. Джоузеф кимна, пулсът му се ускори и той се прилепи още по-плътно към камъка.

Вятърът свиреше в голите чукари и навяваше миризма на сняг от Алпите, чиито бели върхове красиво се открояваха в утринната дрезгавина. Нямаше много облаци — идеално време за самолети търсачи. Лош късмет. Няма да се измъкнат лесно.

В този миг и той чу звука — гръмкия тътен на дизелов двигател, който се примесваше с воя на вятъра. Само един, доколкото можеше да прецени. Изведнъж го изпълни непомрачим оптимизъм за успеха на засадата. Щеше да мине добре. Освободи детонатора от предпазителя; задиша дълбоко и кръвта му се изпълни с кислород. Ако той се справи със задачата си, едва ли щеше да има значение, че динамитът не е много силен.

Стори му се, че измина много време, преди камионът да се появи. Той се катереше по хълма, клатушкайки се изнервящо бавно. Нямаше ескорт. Просто един-единствен камион марка „Опел“. Дори мотоциклет не го придружаваше. Информацията се оказа точна. Незащитен камион с брезентово платнище. Идеална мишена за малката им група!

Двигателят гърмеше така, сякаш всеки момент щеше да се пръсне. Камионът най-сетне изкачи височината и рязко спря, но доста далеч от мястото, където Джоузеф беше скрил експлозивите.

— Дявол да го вземе!

Изведнъж го обзе паника. Дали германците не са различили силуета на някой невнимателен партизанин в разсветляващото утро? Той надникна иззад камъка, без да се надига, а от стискане на детонатора кокалчетата на ръцете му бяха побелели. Чу се дрънченето на прегрелия ауспук и моторът замлъкна, а водачът и човекът на предната седалка слязоха. Шофьорът повдигна капака на двигателя, а другият заоглежда сумрачните планински хълмове с готов за стрелба автомат. Чуваше се само воят на вятъра. После долетя дума на немски и съскащ звук. Джоузеф видя как изпод капака се вдига пара.

— Дявол да го вземе! — отново възкликна той и се плъзна обратно зад камъка.

Но се почувства по-добре. Беше им се повредил радиаторът. Ще го почакаат да изстине и после ще продължат. Лежеше зад камъка и се вслушваше в съскането на парата. Вятърът разнасяше миризмата на нагорещен метал. Слънцето вече изгряваше и позлатяваше планинските склонове. Стана ужасно студено.

Вече се чуваха повече гласове. Джоузеф се понадигна и погледна надолу към пътя. Поне десет войника бяха слезли да пикаят. На гърбовете на всичките висяха шмайзери. До слуха му долиташе смях и покашляне. Не се отделяха един от друг, не проявяваха никакъв ентузиазъм да изследват околностите и непрекъснато се оглеждаха. Бяха нервни дори тук, на ръба на нищото. Въпреки фарса, който Мусолини бе разиграл в Сало, тази страна бе враждебно настроена към тях.

Молейки се другите шестима да не надигат глави, Джоузеф зачака, като си свирукаше беззвучно през зъби стара песничка — заклинание за късмет, която помнеше още от детството си. Радвайте се — мрачно си казваше той. — Всички ще сте мъртви преди следващото.

Прасето беше добре угоено за военно време — беше яко и розово. По-скоро приличаше, както каза Тео, на Лучети — нотариусът от Сало. Вчера Кандида помагаше да го почистят и то грухтеше от удоволствие толкова човешки, че на нея й стана още по-мъчно за него.

— Ела, миличко! Ела, сладко мое. Нищо няма да ти направят. Ела, мъниче. — Девојката нежно потупваше дебелия му гръб. — Всичко е наред.

Когато го вкараха в двора, то стана нервно, загрухтя подозрително и свело глава, лудешки въртеше подпухналите си очички. Ушите му бяха щръкнали, а опашчицата му отчаяно се мяташе. При вида на касапина очевидно всичките му най-лоши подозрения се потвърдиха — дали от миризмата на кожената престилка, дали от блесналите остриета на ножовете, които висяха на колана му.

То изгрухтя решително, завъртя се в кръг и се хвърли обратно към портата.

Беше на девет месеца, тежеше почти сто и петдесет килограма и беше силно колкото двама мъже. На всичкото отгоре по каменните плочи се бе образувала тънка коричка лед. Кандида, която заедно с баща си здраво стискаше въжето, се подхлъзна и се просна на земята, сякаш беше котва, закачена на конопеното въже.

— Тео! — сподавено извика тя, силно стиснала очи. — Не го оставяй да ме прегази!

Но брат ѝ Тео, който беше инвалид, също беше паднал на колене и неудържимо псуваше. Пищящото животно се извиваше и се дърпаше и в ужаса си само се оплиташе във въжето. Но мечешката сила на баща им спаси положението. Винченцо задърпа главата на прасето настрани, докато не я изви наопаки. После ловко се пресегна под корема му и рязко го дръпна за крака. Животното се стовари на земята и изгрухтя. Кандида с мъка излази настрана от вършеещите му крака. После касапинът и синът му се хвърлиха отгоре му и с прасето беше свършено.

Роза чакаше, притиснала поцинкованото корито към внушителния си бюст. Тя пхна съда под главата на животното, успокоително го погали по челото и рече:

— Не се тревожи, малкото ми, няма да боли.

Касапинът преряза гърлото му и кръвта забарабани в металното корито, сякаш екна църковен звън.

Първите няколко мига бяха ужасни. Не след дълго огромното розово тяло престана да се мята и писъците заглъхнаха. Смъртта не беше немилостива.

Девојката се изправи на крака и видя, че е насинена и с ожулени колене. Но по-лошото беше, че роклята ѝ се бе разпрала от коляното до кръста и разкриваше гладката бяла линия на бедрото ѝ. Във военно време трудно се намират дрехи.

Тео продължаваше да седи на каменните плочи и да разтрива болния си крак, а лицето му бе доста пребледняло.

— Добре ли си? — попита го тя.

Той само кимна. Знаеше, че брат ѝ вече едва понася клане на животни, но другите имаха нужда от помощта му и той щеше да свърши своята част от работата.

Майка им придържаше с една ръка коритото, а с другата продължи да гали прасето и да му шепне утешително, дълго след като

то бе умряло. В двора се възцари спокойствие. Утринното небе бе прекрасно, но духаше леден вятър.

Касапинът запали лампата. Небрежно запали цигара от жълтия пламък и с опитни движения се захвана да пърли четината на прасето. Кандида разтриваше премръзналите си от студ кокалчета и му завиждаше за топлината на лампата. Мразеше да бъдат убивани живи същества и се радваше, че този път всичко свърши толкова бързо и чисто. Три четвърти от коритото вече беше пълно с тъмна, мазна наглед кръв. Този първи и най-нетраен продукт от заколеното животно трябваше да се обработи веднага, преди да се е съсирил и да е станал неизползваем. Кандида хвана другата дръжка на коритото и помогна на майка си да го завлекат до кухнята. В голямото огнище пламтеше огън. През зимата гореше денонощно и всичко се пропиваше с острата миризма на дъбови дърва и маслинови корени.

С голяма мъка вдигнаха коритото на огромната дъбова маса. Бяха сварили ечемик, ориз и всякакви други зърнени храни, които намериха снощи, и сега щяха да изсипят вече готовата лепкава бяла каша в кръвта, за да направят *sanguinaccio* — кървавици, които щяха да мажат на хляб или пък да слагат в зимната супа.

— Ечемикът е прекалено много — тъжно отбеляза майка ѝ, изсипвайки сместа в коритото. — Всичко едвам стига. Само едно прасе, а толкова много ечемик.

В началото на годината имаха три прасета. През лятото фашистите реквизираха едното, а през есента немски войници, които преследваха избягали военнопленници, откраднаха другото.

— Късмет извадихме, че ни оставиха и него — отбеляза Кандида.

Тя потопи ръце до лактите в горещата лепкава кръв и започна да я замесва с ечемика. Кашата жвакаше под дланите ѝ и топлеше премръзналите ѝ пръсти. Но дни наред след това ръцете ѝ щяха да миришат на кръв.

Изминаха двадесет минути, докато най-сетне хлопнат капака.

Джоузеф надигна глава. Последният войник се качваше в каросерията. Шофьорът отново включи двигателя и уверено го форсира. Джоузеф застана нащрек. Слабото му лице бе безизразно, а

тъмните му очи съсредоточено се присвиха. Камионът тръгна и той вече не отделяше поглед от обраслия в лишеи камък, който бе поставил точно до пръчките динамит.

Машината се понесе с рев напред и смени скорост веднъж, после още веднъж. Като стигна до белега, може би се движеше с не повече от тридесет километра в час. Първо кабината, а после и плющиящият брезент на каросерията се изравниха с камъка. Без никаква ясна мисъл Джоузеф дръпна фитила.

Сякаш припламна жълто демонско око. Оглушителният трясък отекна чак в стомаха му. Посипа се рояк отломки и мъжът приведе глава. Динамитът като че ли вдигна във въздуха половин Италия. Когато престанаха да ваят камънаци, Джоузеф вдигна автомата и се поизправи. Ушите му пищяха.

Камионът беше спрял на място и все още не се виждаше, скрит зад стелеция се облак дим. Надолу по пътя се търкаляше самотно колело. Скоро вятърът разсея пушека и Джоузеф огледа пораженията. Камионът бе понесъл основния удар. Обгореният брезент висеше на парцали по напуканите железа. Надали някой бе оцелял.

Бойният вик на Дейвид Годболд отекна сред скалите като кукуригането на петел. После всички хукнаха надолу по хълма и зареваха, опиянени от сляпата кървава ярост на битката. Изведнъж пред очите на Джоузеф изпъкна странен спомен: десетгодишен хлапак — той самият, крещи точно по същия начин и тича с дървена пушка из Сентръл Парк.

Като наближиха достатъчно, той се приведе и изстреля дълъг откос по кабината — видя как куршумите надупчиха вече ожулената врата. При изкопа отново спря, изпразни пълнителя по камиона, зареди отново и пак хукна. Немците не отвърщаха на огъня.

Първи скочи на пътя и първи стигна смачкания автомобил. Нехаейки за опасността, се метна на задния капак, вдигнал оръжието. Сред изкривените подпори се въргаляха човешки останки. Такива победа не бяха и сънували. Взривът бе изхвърлил трима германци и те лежаха мъртви от другата страна на пътя. Десетина други бяха разкъсани на парчета.

Дойдоха и другите и също се покачиха на ремаркетото. Малкия Паоло дезертъора заобиколи тичешком отпред и се метна на стъпалото.

Надникна през счупеното стъкло, после протегна вътре ръка. Чува сподавения лай на пистолета му. Той рипна на земята и се ухили.

— *Tutti mort.*^[2]

— Чудно хубаво — възкликна Дейвид Годболд с гърлен глас. С побеляло, но радостно лице, той ритна нещо, което миг по-рано е било човек.

Нямаха време да се поздравяват. Само след миг можеха да дойдат още германци.

— Да се омитаме оттук! — изкомандва Джоузеф.

— Оръжието, оръжието! — извика Франческо. — Имат лугери!

Вече започна и да мародерства. Немските пистолети марка „Лугер“ се ценяха много и като оръжие, и като стока с висока пазарна цена. Присъединиха се и Джакомо, Паоло и Калайджията, а Джоузеф знаеше, че няма смисъл да се опитва да ги спре. Дейвид скочи от камиона и се затича към завоя да пази.

Джоузеф провери автомата си. Миризмата на експлозиви и отвратителна смърт го задушаваше. Догади му се. Повече от всичко мразеше да гледа хората, които е убил. След като убиеше някой, му се искаше бързо да се маха, преди да е започнал да мисли какво е направил или какво е станало.

А заради тазсутрешното начинание пак ще има репресии и ще пострада цивилното население. Немците откарваха хиляди италианци в концлагери; арестуваха, измъчваха и разстрелваха десетки хиляди други; палеха хамбари и къщи и изравняваха със земята цели села. Когато и това не успя да потуши съпротивата, SS започнаха да взимат многобройни цивилни заложници и при всяка партизанска акция провеждаха зверски публични екзекуции.

Не бяха говорили за това, защото нямаше какво да се каже. Всички бяха съгласни, че е по-добре да умират невинни италианци, отколкото нацистите да се разхождат безнаказано из окупираната страна. Джоузеф се надяваше утре пак да са на същото мнение.

На кръста на един от мъжете, когото взривът бе разкъсал като кукла, висяха няколко гранати. Джоузеф стаи отвращението си и се насили да пристъпи напред. Макар и с повредени детонатори, гранатите пак бяха ценна плячка, защото съдържаха силен експлозив, а и в раницата му сигурно има още. Той приклезна, развърза връвчиците

с хлъзгавите си зачервени пръсти и мушна плячката в кожената раница, която висеше на гърба му.

Опита се да издърпа мъртвия гренадир и се отврати, като видя, че главата му помръдна. Оцапаното с кръв лице се обърна и две сини очи мъгляво се втренчиха в него. Невероятно как, човекът бе оживял. Само преди няколко минути би го убил, без изобщо да се замисли. Сега замръзна като истукан, неспособен да направи каквото и да било. Немецът държеше пистолет. Вдигна колебливо ръка и го насочи към Джоузеф. Красновски се хвърли назад.

Усети зашеметяващ удар, сякаш го удариха с нещо тежко. За миг си помисли, че някой от другите го е ритнал настрани. После усети как в стомаха му сякаш се разлива огнена течност и разбра, че е бил прострелян.

Чу трясъка на автомати — бяха повече от един — но не можеше да помръдне. Лежеше сгърчен сред мъртвите германци, притиснал раната си.

Италианците крещяха и се опитваха да го обърнат по гръб.

— Не — бе единственото, което можа да промълви. — Не.

После дочу гласа на Дейвид Годболд до ухото си.

— Джо! Джо! Нека да видя.

Обърнаха го и някой започна да разкопчава ризата му. Струваше му се, че цялото му тяло от гърдите надолу пламти. Дейвид попи кръвта с безизразен поглед.

— Много ли е зле? — шепнешком го попита Джоузеф.

— Може би — кратко отвърна другият. — Тук не мога да кажа.

— А къде е?

— Под ребрата. Може и да е засегната долната част на дроба. Ще трябва да те носим. Боли ли?

— Ужасно.

— Ще ти сложа морфин, става ли?

Джоузеф кимна.

Калайджията донесе оскъдната походна аптечка. Джоузеф видя как приятелят му отваря ампулата и пълни спринцовката. Не усети как иглата влезе в ръката му.

Опита се да вдигне глава, за да види раната. Всичко се размазваше пред очите му. Изведнъж съзнанието му се замъгли и му се стори, че се дави в бързоводна гореща река. Болката не утихна, а

просто се премести другаде. Отчаяно се опитваше да се задържи над ревящите тъмни води, но изведнъж сякаш вълните го заляха и той загуби съзнание.

Отне им два часа да приготвят сместа за *sanguinaccio* и да напълнят различните черва, които сега кичеха старата кухня, провиснали като дебели колела и подкови по старите дъбови греди.

Докато свършат, прасето вече беше умело разфасовано и касапинът си бе отишъл. Използваха всичко, до последното копито. Внимателно пакетираха рибицата и врата, за да ги продадат на черния пазар, където щяха да им вземат добра цена. Бутът и плешките вече висяха осолени на гредите, а от краката Роза щеше да приготви пача. С черния дроб, гарниран с бял фасул и ряпа, днес на обед цялото семейство щеше да пирува. С всичко останало щяха да направят наденици. Винченцо и Тео остъргваха костите докрай и кълцаха месото и вътрешностите, за да ги смелят с ръчната мелачка. После щяха да напълнят със сместа почистените черва и в килера ще има цяла планина от наденици, салами, мортадела и всякакви други колбаси, всеки с различна форма, вкус и аромат. Предстоеше им цял ден работа.

Кандида беше уморена и оцапана с кръв. Направо се задушаваше от миризмата на съсиреци.

— Качи се горе и се измий — рече ѝ Роза, избутвайки я нежно от масата. — Достатъчно работа свърши.

Тя кимна, наля си в една кана гореща вода от медния чайник, който висеше над огнището, и се качи по стълбите.

Прозорецът на стаичката ѝ гледаше към езерото — гледката беше достойна за илюстрирана картичка. Тежката утринна мъгла се бе вдигнала и огромната водна шир, която се извиваше сред стръмните скали, лъщеше като стомана. В небето бръмчаха самолетни мотори. Тя отвори прозореца. Два немски самолета летяха право към брега на езерото. Отраженията им се плъзгаха по водната повърхност. Имаха сива зимна защитна окраска и Кандида дори различи черно-белите кръстове на корпусите им. Войната продължаваше вече три години и тя знаеше всички модели в *Luftwaffe*^[3] — тези бяха *Fieseler Storchs*,

самолети търсачи, лековъоръжени или почти невъоръжени. Сигурно търсят из планините партизани.

Самолетите се заиздигаха над Сало и погребалният рев на моторите зазвуча по-различно. Разделиха се — единият пое към Тормини и скоро се изгуби от поглед, а другият изви на юг към Дезенцано. Скоро шумът щеше съвсем да заглъхне.

Стана тихо. Тя затвори прозореца и изля горещата вода в легена, за да се измие.

Разкопча роклята си пред малкото потъмняло огледало в овална рамка. Кандида Киприани беше на осемнадесет години. Притежаваше някак тъмна красота, съсредоточена в очите ѝ. Те бяха големи, с тежки клепачи. В тях блестяха интелигентност и невинност — това бяха очите на жена, която е природно умна, но слабо образована. Имаше прав римски нос с широки ноздри. Устата ѝ беше мека, със заоблени ъгълчета като на Мона Лиза и ту бе тъжна, ту се усмихваше. Дори когато стиснеше устни — например, когато се замисли — устата пак ѝ се струваше прекалено голяма за лицето ѝ. Вълнистата ѝ черна коса се спускаше от високото ѝ чело като водопад, който бе невъзможно да бъде удържан.

От лятното слънце лицето и шията ѝ бяха почернели до най-горното копче на роклята. Гърдите ѝ бяха меки и бели като мляко. Тя ги обхвана, преценявайки меката им тежест, но без да докосва тъмнокафявите зърна. Като ги докосваше, я изпълваха тревожни усещания, едновременно приятни и греховни.

Ако живееше на село, отдавна да се е омъжила. Но възхищението на мъжките очи бе лукс, който малко познаваше. Фермата „Ил Ноче“ беше много отдалечена, затънтена в дъбовите гори високо над градовете край езерото. Като завърши селското училище на четиринадесетгодишна възраст и навлезе в света на възрастните, който се състоеше от тишина, тежък труд и самота, сякаш влезе в манастир. Най-близкото село и кипящият там живот бе отдалечено на един час път с каручка или два часа ходене пеш. С брат си не напуснаха фермата с месеци наред — дори не ходеха до Сало. Срещите с други млади хора бяха рядко удоволствие, а танците и вечеринките — още повече.

Отми свинската кръв и облече чиста карирана фланела, землената войнишка риза, която имаше от Тео, и отгоре намъкна дебел, нагъсто замрежен черен пуловер с висока яка. После извади тънкия

черен дневник от чекмеджето на нощното си шкафче. Отгърна на нова страница и най-отгоре написа „20.XI.1943 г.“. Почеркът ѝ беше стегнат и четлив.

„Рано тази сутрин — започна тя — заклахме прасето. Тежеше 130 кг. Умря бързо.“

Спря да пише и вдигна поглед към собственото си отражение в огледалото. Прасето щеше да ѝ липсва. Грухтящото му присъствие в плевника беше успокояващо, дори приятелско. Чувстваше се толкова самотна, че ѝ доставяше удоволствие да му събира огризки от масата и да го храни в топлата мрачина на кочината.

„През нощта имаше много експлозии — продължи тя — и много шум от коли по автострадата на юг. Всички говорят, че настъплението на Съюзническите войски върви добре и до лятото ще изтикат германците.“

През септември италианската армия най-после капитулира. Мусолини бе арестуван, а пленниците от Съюзническите войски бяха освободени и за кратък трепетен миг всички вярваха, че Италия е излязла от войната.

Но с решителна бързина нацистите проведоха контранастъпление. Обявиха нова фашистка „Република“ и разположиха щаба си само на няколко мили от самата ферма в прекрасния курорт Сало на брега на езерото.

Възстановиха на власт вече изтощения и безразличен към всичко Мусолини като своя марионетка и наложиха терор, за да си осигурят съдействието на бившите си съюзници. Така в Италия се разбушува гражданска война между онези, които още вярваха във фашизма — или поне в победата на германците — и онези, които не вярваха нито в едното, нито в другото.

„Войната сякаш няма край. Дори помежду ни не цари мир. — Кандида се поколеба, а после добави още едно изречение, което често се повтаряше по страниците на дневника ѝ: — Бог да ни е на помощ.“

Кандида беше на петнадесет години, когато Мусолини хвърли Италия в Хитлеровата война. Разправяше се, че тълпата, която така възторжено го бе аплодирала на Пиаца Навона, след това се разотишла тихомълком по домовете си, всички си траели и не смеели да погледнат съседите си в очите. Дали не бяха прозрели в онзи пламтящ

летен ден срама и разрухата, които войната щеше да донесе на Италия?

Самата тя бе връстничка на фашисткия режим. Беше се родила в самото му начало; беше отраснала в годините, когато той превърна Италия в славна цъфтяща империя; достигна зрелостта си под сянката на катастрофалния му край.

След онзи следобед на Плаца Навона последваха три години кланета и разруха и Италия падна на колене. Те оставиха неизлечима рана и в нейното семейство. Любимият ѝ по-голям брат Тео беше изпратен в Гърция, където снайперист бе размазал бедрото му, и от обичлив веселяк той се превърна в тъжен куц непознат.

Кандида затвори дневника и го прибра. После пак се обърна към огледалото и среса назад гъстата си черна коса. Макар да изглеждаше пухкава като облак, тя бе жилава и упорито се оплиташе в четката. Ресането я правеше лъскава, но никога не я привеждаше в ред и Кандида здраво я върза с остатък от кадифена панделка. Сега в огледалото лицето ѝ изглеждаше овално, с остра брадичка и нежни скули под младата кожа. Изражението му бе отпуснато, апатично.

Снощи сънува бурни сънища. Както и друг път, не си ги спомняше точно, но бяха любовни. Образите се изпаряваха в мига, в който девойката се събудеше, но чувството оставаше и тя продължаваше да лежи с разтуптяно сърце. В такива сутрини тялото ѝ се разкъсваше от болка и бурно удоволствие, а душата ѝ сякаш се рееше като хвърчило. Да можеше само да дръпне канапа! Но не знаеше как, все още не знаеше. Как да се отърсва от тези мисли бе изкуство, което още не бе овладяла. Тя стана и пак слезе долу.

Обедът бе празничен случай, който очакваха от месеци насам. И четиримата щяха да прекарат следобеда навън в ледения вятър, заети с изморителното пълнене на наденици, но сега мъките и болките от изминалата година бяха забравени.

Роза бе изпържила черния дроб в мас от прасето. Задушен с белия фасул и ряпата в тенджерата, той бе фантастичен на вкус — откак започна войната само можеха да мечтаят за подобно ястие. Къщата ухаеше прекрасно.

Стройните редици медни съдове в кухнята блещукаха под отблясъците от огнището. Кухненската маса беше пъпът на къщата. Беше масивна и внушителна, поставена точно пред огъня, почерняла като желязо от старост, и почти толкова твърда, с издраскана плоскост, която бе почти тридесет сантиметра дебела. Беше стара като самата къща, която бе строена през петдесетте години на осемнадесети век. Роза нареждаше върху нея съкровища в стъклени бутилки, които вадеше от килера — реколтата от изминалото лято, консервирана в гъстия зеленикав зехтин, който си правеха сами: месести домати с цели глави чесън, сладки червени чушки, които грееха като пламъци, гъби, маслини, твърдо бяло козе сирене, краставички в кисел оцет, от който ти се насълзват очите. Кандида донесе от избата дамаджана с вино. И то бе произведено във фермата и още не бе прекипяло съвсем. Най-сетне Роза донесе тежката каменинова тенджерата от пещта и семейството седна край топлото огнище да обядва.

Винченцо и Роза Киприани бяха красива двойка. Винченцо бе добре сложен, благороден на вид мъж с широка челюст, закривен ломбардски нос и прекрасни черни очи, които бяха наследили и двете му деца. Нямаше банкова сметка, но бе сравнително богат. Освен каменната селска къща с керемиден покрив и голям двор, той притежаваше маслинови гори и лозя, стадо овце горе в планината и няколко акра дъбова гора, където едно време на всяка крачка имаше глигани, докато фашистите не ги изпозастреляха. Беше благ човек; никога през живота си не се бе отнасял грубо с хора или животни и винаги бе много нежен със семейството си.

Жена му Роза не беше подложена на тежкия физически труд и непрекъснатите раждания, които съсипваха красотата на толкова планинки. Беше запазила изправения си гръб, стегнатия бюст и орловите черти — хубостта ѝ бе доста северняшка. Беше родена в Пиемонт и макар италианският да ѝ бе майчин език, тя — както и всичките си роднини — го говореше гърлено и често я взимаха за германка. В много отношения бе далеч по-жилава от мъжа си. На километри наоколо съседите я уважаваха и почти се страхуваха от нея.

Семейство Киприани бяха земеделци до мозъка на костите си, хора отдадени на земята и нейния ритъм. Бяха отгледали Тео и Кандида в същия дух. Но Мусолини промени живота им. Ако не беше

фашисткия режим, Тео нямаше да бъде изпратен в Гърция и войната почти нямаше да засегне семейството.

Живееха в провинцията и затова всъщност никога не бяха гладували, както гладуваха хората в градовете от 1940 година насам; но през последните няколко години бяха започнали да се хранят съвсем простичко и богатите трапези от мирните времена се бяха превърнали — или поне за Кандида — в нещо като натрапчива мисъл. Помолиха се набързо и започнаха да се хранят. Ястието беше прекрасно — хранително и страшно вкусно. Не говореха много — поглъщането на храната беше прекалено важна задача.

Насред обяда ги стресна хлопане по вратата. За миг никой не помръдна. Инстинктивно в главите на всички изникна мисълта, че това са германски войници, които са подушили някак, че се коли прасе, и сега идват да реквизират месото. Сърцето на Кандида подскочи.

Отново се похлопа, но този път сподавен глас извика:

— Винченцо! Винченцо!

Стопанинът скочи на крака и отри уста с опакото на дланта си.

— Кой е? — викна той.

— Аз съм! Паоло!

— Паоло? — въпросително изсъска той към жена си.

— Паоло дезертъора — изведнъж изтърси Тео. Беше го познал по гласа.

Винченцо повдигна вежди. Паоло беше братовчед на семейството, който бе воювал с Тео в Гърция. Като хиляди други италианци, които отказаха да се бият за нацистите след Примирието, го бяха обявили за дезертъор и той бе изчезнал в планината. Носеха се слухове, че станал партизанин, макар че никой не го бе виждал от месеци.

— Не отваряй — заповяда Роза.

— Нима мога да не отворя? — търпеливо попита той.

Махна резето и откряна вратата. През цепката се подаде главата на Паоло. Лицето му беше бледо, чертите му сякаш се бяха размили в мръсни петна, а лукавите му очи току се стрелкаха тревожно към кухнята. После изсъска на Винченцо:

— Ела! — и главата му изчезна.

Киприани се обърна към жена си, извинително повдигна рамене и го последва, затваряйки вратата след себе си. След него в кухнята

като че ли лъхна мраз.

Лицето на Роза потъмня.

— Това може да означава само беда — лаконично отбеляза тя.

Кандида си спомни за немските самолети над езерото тази сутрин. Изведнъж ѝ стана тежко на стомаха и не можа да продължи с обяда. Всички замълчаха, а после Винченцо се върна. Клепачите му бяха полупритворени и имаше замислен вид.

— Какво иска? — настоятелно попита Роза.

— Един от другарите им е ранен.

— „Им“? Кой „те“?

— Партизаните.

Той пощипваше пълничката си долна устна — имаше навик да го прави, когато мислеше напрегнато.

— Взривили са немски камион в прохода. Един от техните го простреляли. Американец. Губи много кръв.

— Божа майко! — навъсено изрече Роза. — Да не мислят да го донесат тук?

— Той вече е тук — спокойно отвърна мъжът ѝ. — В плевнята.

Роза се изправи с неумолимо изражение.

— Винченцо, ако германците намерят мъртъв партизанин в нашата плевня, ще ни избегат всичките. Трябва да го отнесат другаде.

— Не могат. Трябва да му се помогне, иначе ще му изтече кръвта.

— Не!

— Не мога да ги отпратя — меко обясни той. — Те се бият за нас.

— Бият се за Сталин!

— Трябва им лекар. Само на един човек можем да се доверим. Ще ида да го взема с двуколката.

Роза прикова поглед върху него. Многозначително поклати глава, а тревожното ѝ изражение изразяваше онова, което думите не можеха. Но Винченцо просто разпери ръце и рече:

— Не мога да отпъдя умиращ човек, Роза. Тео, ела с мен.

Тео бавно се изправи и последва баща си навън. Откакто беше в Гърция, нервите му се бяха обтегнаели и всяка допълнителна тревога можеше да го довърши. Но Кандида знаеше, че това не е страхопъзльовщина, а болест на мозъка.

Сърцето ѝ лудо биеше.

— И аз ще помогна — каза тя.

Това бе съобщително изречение, но беше и въпрос. Тя погледна майка си, очаквайки отказът ѝ да изплющи като камшик. Но лицето на Роза бе посивяло, а очите ѝ гледаха уморено.

— Прави каквото искаш — тихо отговори тя. — Аз не искам да имам нищо общо с това.

Кандида знаеше, че думите на майка ѝ са съвсем буквални. Тя взе чисто нов калъп карболов сапун и стар чаршаф. Напълни една купа с гореща вода от чайника. Погледна към майка си, която мълчеше и не помръдваше. Изглеждаше състарена. Кандида я докосна по рамото и помъкна нещата навън.

Плевникът се намираше на двеста метра от къщата. Горният етаж беше предназначен за сено и от едната страна беше отворен, за да изсъхва окосената трева. На долния етаж държаха земеделски инструменти и зимната паша за животните. При много лошо време стадото на Винченцо слизаше от планинските пасища и го затваряха тук да хрупа сено. Имаше и малък стар трактор „Фиат“, който не беше каран с години и сега тихо ръждясваше и потъваше в забрава. Партизаните се бяха скрили зад трактора като зад барикада.

Освен Паоло имаше още двама, в единия от които Кандида веднага разпозна някогашния Джакомети Калайджията. Тя се питаше в почуда такива ли са партизаните — като Малкия Паоло Дезертъора и онзи полуциганин, който поправяше казаните и лекуваше конете? Третият мъж беше по-впечатляващ — беше висок и добре сложен, с ясни сини очи, които грееха на фона на загорялото му от слънцето лице. Стиснал английски автомат в ръце, той я проследи с поглед как се вмъква в постройката с горещата вода и чаршафа.

— Коя си ти? — искаше да знае той.

— Тя е Кандида Киприани — рече Паоло, — дъщерята на Винченцо.

Раненият мъж лежеше на импровизирана носилка в окаляното сено. Очите му бяха полупритворени и замъглени и той тихо стенеше. Когато коленичи до него, я блъсна миризма на мъжка пот и прясна кръв.

— В безсъзнание ли е? — попита тя.

— Сложихме му морфин — обясни ѝ Джакомети. — Не го закачай. Докторът е на път за насам.

— Ще минат часове, докато дойде. А и трябва да е чист, преди лекарят да прави каквото и да било.

Раненият беше мургав, с гърбав нос, а по хлътналите му бузи бе набола брада. Избелялата му карирана риза и джинсовото му яке бяха почернели и целите наквасени в кръв. Днес все на кръв ѝ вървеше. Но в случая ставаше дума за нещо много по-различно от заклано животно. Започна внимателно да разкопчава нацърбените кокалени копчета. Никой не ѝ попречи.

Голото тяло на мъжа беше стройно и мускулесто. Коремът и гърдите му бяха покрити с тъмни косми, сега сплъстени от собствената му съсирена кръв. Раната изглеждаше ужасно. Кръвта продължаваше да тече и при тази гледка сърцето на Кандида се сви. Като че ли беше смъртоносно ранен. Девојката застина за миг.

— Благодатна Мария, благословена сред жените — трепкаха на устните ѝ неканените думи. Клепачите на мъжа се повдигнаха и се спряха на лицето ѝ. — И благословен плодът на твоята утроба, Исус.

Тя докосна челото му, после страните му. Кожата му пламтеше като в треска.

Молитвата като че ли ѝ даде сила. Кандида откъсна ивица плат. Натопи я във водата, над която се извиваше пара, насапуниса я с карболовия сапун и започна да попива мястото около раната. Пипаше колкото се може по-нежно, но мъжът конвулсивно потръпна и тихите му стонове се превърнаха в сподавен вик на болка.

— Извинявайте — с треперещ глас прошепна тя. — Опитвам се да не ви причинявам болка.

Той сякаш кимна. Очите му, изпълнени с болка, не се отделяха от лицето ѝ.

Вече почистена, раната изглеждаше по-малка на гърдите, но по-тежка на гърба. Отпред отворът беше малък, макар че имаше следи от изгаряне. Там където куршумът бе излязъл от тялото му, като цветни листчета се бяха разперили парчета размазана плът и нещо, което приличаше на кост. Стори ѝ се, че може би стомахът и левият дроб са засегнати, а с положителност има и надробени ребра. Обзе я ужасяващата увереност, че този човек ще умре. Въпреки усилията ѝ, кръвта продължаваше да се лее безспирно.

— Кървите — рече му тя. — Много. Прекалено много. Ако превържа раната, кръвта вероятно ще спре. Но може да ви заболи.

Стори й се, че той отново кимна. Синеокият човек с автоматата отсече:

— Превържи го.

Девојката направи тампони и ги притисна към двете рани. Отпра няколко дълги ивици, за да ги омотае около кръста му, и заповяда:

— Повдигнете го малко.

Паоло и синеокият мъж коленичиха, за да изпълнят нареждането й. Тя уви превръзката около слабите му ребра и я стегна колкото посмя, за да закрепил тампоните. През цялото време раненият стенеше дрезгаво, но когато отново го положиха да легне, като че ли му беше по-леко.

Кандида се чувстваше изцедена, сякаш бе тичала на маратон. Повдигна главата му и я положи в скута си, а после замилва лицето му. Цялото бе мокро от пот, а наболата брада бодеше връхчетата на пръстите й. Изпълни я съчувствие, а едновременно с това усещане за безпомощност и тя каза:

— Не мога да направя нищо повече.

Устните му леко се раздвижиха, но дали искаше да се усмихне или да каже нещо, тя не разбра. Импровизираната превръзка вече бе обагрена от алени звезди. В плевника духаше леден вятър.

— Ще замръзне — рече девојката.

Паоло свали балтона си и Кандида зави мъжа.

— Добре се справи — отбеляза синеокият.

Предложи й цигара. Тя уморено поклати глава.

— Не пуша.

Самият той запали една и издуха лютивия дим нагоре.

— Ще се оправи. Як е като вълк тоя приятел.

— Как го раниха? — попита момичето.

Стрелна я с поглед. Опитваше се да изглежда небрежен, но тя долови, че се чувства горд.

— Малко се спречкахме с едни германци.

Съсредоточено се вслушваше в произношението му и сега като че ли разбра какъв е.

— Не сте италианец — рече му тя. — Вие сте избягал военнопленник, нали?

— Не избягал. Освободен. Той също. Освободиха ни заедно в деня на Примирието. Още в същия миг отидохме при партизаните.

— Англичанин ли сте?

— До мозъка на костите си — провлечено отвърна той. После кимна към ранения мъж, чиято глава бе отпусната в скута на Кандида. — Той е американец.

— Добре говорите италиански.

— Имахме доста време да го научим. Две години в италиански затворнически лагер и после пет месеца при партизаните.

Ръцете на англичанина бяха големи и силни, а по кокалчетата блестяха златисти космици. Държеше цигарата елегантно между пръстите си, а не в шепка като повечето войници.

— Офицер ли сте?

Той козирува отсечено и изстреля с дрезгав глас:

— Тъй вярно, госпожице.

Кандида не разбра шегува ли се, или е сериозен.

Малкия Паоло се изхили.

— Като че ли не сте много загрижен за приятеля си — упрекна го тя.

— Доколкото виждам, е в добри ръце — отвърна той. — Джоузеф все си натриса задника на най-мекото.

Паоло пак се изхили.

— Джоузеф?

Тя погледна лицето на коленете си. Без да съзнава, бе галила челото му, приглаждайки влажната му коса назад. Очите му бяха затворени, но тя някак усещаше, че е в съзнание. Питаше се дали знае, че умира.

— Какво ще го правите? Така не може да отиде никъде.

— Не може ли да остане тук няколко дни?

— Ако животните бяха тук, може би — но така ще замръзне.

— Ще измислим нещо — заяви англичанинът и сви рамене. — Как каза, че се казваш?

— Кандида.

— Като на Волтер?

Девојката повдигна рамене, защото не знаеше кой е Волтер.

— А ти?

— Дейвид. — Гледаше я със замисленото си изражение. — Паоло казва, че семейството ти е благонадеждно. Вярно ли е?

— Никой от нас не ви е канил да идвате — отвърна тя, жегната от въпроса. — Вие сте решили да ни се доверите. Ваша си работа.

Като че ли му беше забавно.

— Нямахме кой знае какъв избор, Кандида. — Той пусна фасата на земята, смачка го с подметка и продължи с безгрижен тон: — За предадени партизани има награда.

— Зная — натърти тя. — По две хиляди лири на глава.

— Ако германците ни пипнат, ще ни убият. Но шест седмици след това нашите приятели ще убият вас.

Тя се втрени в него. Косата му бе руса, на ситни къдрици. Имаше квадратна брадичка със закачлива трапчинка и спокойни тъмносини очи. Ако се измие прахът и мръсотията, отдолу щеше да се покаже много красив мъж. Американецът, който лежеше на скута ѝ, беше по-изпит, по-неземен, но може би изглеждаше така заради раната.

— Не е нужно да ни заплашвате — тихо рече тя.

— Права е — намеси се Паоло. — Те са добри хора. Дори и Роза, въпреки всичко.

В главата на Кандида се въртеше някаква мисъл.

— Къде се спречкахте с германците?

— За теб какво значение има?

— Може да ви проследят дотук.

— Няма — убедено отвърна той.

— Откъде знаеш?

— Повярвай ми, знам.

— Тази сутрин в небето имаше самолети търсачи.

— Да. И точно затова под покрив ще сме на сигурно място, докато се стъмни.

Раненият отвори очи и промълви една-едничка дума. Кандида се наведе над него.

— Ш-ш-т. Не говори.

Очите му бяха тъмни и гледаха втречено.

— Кучета — промълви той. — Имат кучета.

Тя погледна уплашено англичанина.

— Казва, че германците имат кучета.

— Понякога — сви рамене той. — Днес може и да не ги пуснат.

— Много ти е лесно на тебе — остро отвърна тя.

Синеокият само се усмихна.

Тя се разгневи.

— И разправяш, че ние сме щели да ви предадем! Вие можете да избягате пак в гората. А ние живеем тук! Ами ако германците претърсят околността къща по къща? Правили са го и преди. Ако го намерят тук, ще ни избегат.

— Значи тогава го скрийте някъде, където няма да го намерят. — Той потри стомаха си. — Боже, умирам от глад. Жената ще ни нахрани ли?

Паоло го погледна притеснено и промърмори:

— Тя си пада малко нещо змей.

— На двора има половин прасе. А и подушвам, че в пещта се готви нещо хубаво. Хайде да идем и да преборим змея.

Той намигна на Кандида и се упъти навън, а Паоло и ДжакOMETИ го последваха, но не толкова уверено, защото вече бяха имали вземане-даване с острия език на Роза.

Настъпи тишина. Кандида продължаваше да седи, обгърнала главата на ранения с ръце. Представяше си кучетата на немците, изплезили червените си езици и опънали до скъсване каишите, на които са вързани.

Минаха цели два часа, докато Винченцо и Тео се върнат с лекаря. Беше нисък човек с подпухнало пиянско лице и огромно шкембе, грозно изхвъркнало над колана му. Представяше се за касапин, но беше достатъчно троснат, за да смятат хората в околността, където вече се мътеше нещо, че си държи устата затворена.

Той преджапа локвите, влезе в плевника и погледна американеца изотгоре.

— Чудно. Сигурно е пълен с шрапнели.

— Само един куршум, докторе. Но го е пронизал целия.

Той изръмжа.

— Нещо да е ял или пил?

— От снощи насам — не.

— Кой му сложи тази превръзка?

— Тя — осмели се Джакомети, сочейки Кандида с палец.

Докторът втренчи в нея кървясалите си подпухнали очички, които ѝ напомниха за очичките на прасето.

— Свали я. Останалите да изчезват.

Мъжете се помъкнаха навън и я оставиха с лекаря. Девојката започна да развързва ивиците плат, колкото можеше. Той ѝ подхвърли ножица.

— Ето ти. Срежи ги.

— После ще ни потрябват.

— Срежи ги, глупаво дете.

Тя преглътна бучката, която бе заседнала в гърлото ѝ, и внимателно започна да разрязва превръзката. Кръвотечението още не беше спряло.

Захапал незапалена цигара, докторът разгледа уморено раните.

— Какво, по дяволите, да направя аз с това, а?

— Ще умре ли? — ужасена прошепна Кандида.

— Аз да не съм архангел Гавраил. Не съм и гений в медицината. Как очаквате от мен да оправя тоя човек?

— Трябва да можете да направите нещо!

За миг ѝ се стори, че ще затвори чантата си, ще излезе от плевнята и ще остави американеца да умре. Той обаче изпръхтя отегчено, извади шише оранжева течност с остра миризма и взе да мокри кожата около раната.

— Ако не му изтече кръвта и ако вече не сте му я отровили, ако куршумът не му е пронизал жлъчката или панкреаса, или дванадесетопръстника, предполагам, че има някаква нищожна вероятност да оживее — заяви докторът, напълни една спринцовка и я заби в ръката на ранения. Очите му пак се затвориха, но той повдигна единия му клепач и надникна в зеницата.

— Това нещо може и да не премахне напълно болката, синко, така че дръж се. Чуваш ли ме?

Не последва отговор. Той се изправи и изсумтя.

— Ще си измия ръцете.

Замъглените очи на американеца се отвориха и затърсиха лицето на Кандида, както бебето търси с поглед майка си. Тя помилва страната му и го зауспокоява:

— Ще се справиш. Той е добър лекар. Ще направи всичко каквото може. А аз ще се моля за теб.

Онзи се върна със запретнати ръкави и мокри ръце.

— Хубаво, моето дете. Сега го обърни настрани и му придържай главата.

Кандида зае предишната си поза и подпря главата на мургавия мъж на коленете си. Лекарят отвори кожения калъф с инструменти и измъкна голям скалпел. Без много да се церемони, той направи дълбок разрез направо през раната на гърдите.

Американецът се сгърчи от болка, а в гърлото му захриптя съскане, което беше по-страшно и от писък. Той забели очи. На Кандида, която го бе притиснала силно, изведнъж ѝ притъмня.

— За бога! Той още е в съзнание!

— Имам само морфин, нямам етер — отвърна докторът. Оригна се и от устата му лъхнаха кисели изпарения на вино. — Аз съм селски лекар, а не полева болница. После може да му дам още. Ако оживее.

Той продължи умело да разширява разреза, като заципа раната с метални инструменти, които да опъват краищата ѝ настрани. Американецът се задъхваше на пресекулки, лицето му бе побеляло и от него течеше пот. Обгърнала с ръце главата му, девойката притискаше страна о неговата. Освен „Благодатна Мария“, нищо друго не ѝ идваше наум и тя шептеше молитвата в ухото му, здраво стиснала очи. Тялото му трепереше и се стрелкаше като хрътка. Изпитваше неистова болка, но повече не издаде звук. Може би вече нямаше сили, а може би съзнанието му бе потънало в милостив полумрак.

След малко докторът изръмжа:

— Не си завирай косата в раната, дете.

Тя вдигна очи. Тялото на Джоузеф бе като разтворен куфар. Имаше много по-малко кръв, отколкото бе очаквала да види. В зейналия отвор блещукаха гладките обвивки на вътрешните органи. Гледката бе толкова изумителна, че Кандида вече не се чувстваше толкова болезнено отмаляла.

— Зле ли е? — със страхопочитание в гласа попита тя.

— Можеше и по-лошо да е — раздражено отвърна той, продължавайки да дъвче незапалената цигара.

Сякаш в сън, девойката удивено съзерцаваше гледката. С точно премерени движения другият мъж проверяваше всеки орган с опакото

на скалпела. Създаваше усещането, че всичко е съвсем прозаично, съвсем обикновено. Просто отваряш тялото на човека и ето ти ги вътре всички машинарийки. Обзе я истерично желание да се разсмее на цялата простота на нещата.

Изведнъж той я стрелна с поглед.

— Ще припадаш ли, дете?

— Не.

— Доколкото разбирам, тази сутрин сте заклали прасе. Касапски ден, а?

— Аха.

Подуши вътрешната страна на раната, а порестите му ноздри лекичко потръпваха.

— Естествено, не е уцелил жлъчката, че иначе вече да си е заминал. Няма и прекъснати артерии. Но много от мускулите са засегнати. Счупени ребра. Тия тука черва трябва да се позашият. Куршумът е бил малокалибрен, значи?

— Не зная.

— Имало е късмет малкото прасенце. Ще го боли коремът, но може и да оцелее.

Очите ѝ се изпълниха със сълзи.

— Слава богу.

Докторът се усмихна и зъбите му, жълти като на куче, лъснаха.

— Тоя тук герой да не ти е изгора?

— Не. Не го познавам.

— Сега вече го познаваш отвътре. Видяла си повече, отколкото собствената му майка. В съзнание ли е?

Тя погледна лицето, което сега бе празно и сякаш бе загубило очертанията си.

— Не мисля.

— Толкоз по-добре. А сега си затваряй устата и не ми се завирай в ръцете, по дяволите.

Десет-двайсет минути ряза и ши. Движенията му бяха бързи и груби, но се справяше добре. Насред цялата тази първобитна операция Кандида усети нечие плахо присъствие зад гърба си и вдигна поглед. Беше Тео. Той положи ръка на рамото ѝ, като следеше мълчаливо движенията на доктора. Кандида се питаше дали сред гръцките планини и него са го оперирали по същия начин. От време на време

американецът конвулсивно потръпваше, но през повечето време лежеше неподвижно. Ръката на Тео остана на рамото ѝ.

Най-после докторът се захвана пласт по пласт да затваря раните. Когато свърши, тялото на мъжа бе опасно цялото с неравен шев — като на кукла, която току-що е била натъпкана със стърготини.

Накрая превърза раната и даде на Кандида още две превръзки.

— Прибери ги на чисто място.

— Да, докторе.

Тео мълчаливо му подаде бутилка. Беше домашна ракия — люта и неразредена. Дебелакът надигна лакомо бутилката, давайки бурен израз на задоволството си като огнегълтач на карнавал. После погледна бутилката и като видя, че е три четвърти пълна, я прибра в чантата си.

— Ще си взема и шунка — тихо отбеляза той, най-после палейки влажната си цигара.

— Шунка? — Тео повдигна вежди.

— Това ми е таксата. Да не мислиш, че тая парцалива шайка от така наречени партизани може да си позволи да плати нещо.

— Но ние не носим отговорност за него.

— Сега вече носите. — Прасешките очички бяха неумолими.

Тео въздъхна.

— Майка ще полудее. Ония тримата вече си натъпкаха ризите с наденици. Май ще трябва да ти дадем няколко килограма свински ребра.

Раненият мъж издаде слаб стон.

— Казахте, че ще му дадете още морфин след това — примоли се Кандида.

— Трябва му нещо повече от морфин. — Докторът извади четири ампули, внимателно увити във вестник. — Тези двете са морфин. Другите са пеницилин. Знаеш ли какво е пеницилин?

— М-мисля, че да.

— Ще му спаси живота. Не ти трябва да знаеш повече. Гледай сега, дете.

Той показа на Кандида как да пълни спринцовката и да инжектира лекарствата в синята вена, изпъкнала в свивката на лакътя.

— Утре му сложи другата ампула пеницилин. Ако болката е непоносима, удари му половината морфин. Другата половина запази за по-нататък. Донеси ми спринцовката вкъщи утре вечер. Дотогава може и

да намеря още една ампула пеницилин. Имай предвид, че ще ти струва килограм наденица.

— Може ли да яде?

— Тази вечер не. Следващите два дни само течности. После разбити яйца с мляко и такива работи, докато организъмът му заработи нормално. — Той се изправи, без дори да погледне човека, чийто живот току-що бе спасил. — А сега си ми дайте ребрата и ме закарайте вкъщи, преди да са се домъкнали нацистите.

Англичанинът се бе върнал в плевника. Той погледна към приятеля си.

— Кога можем да го преместим?

— Да го преместите ли? — Докторът сви рамене. — Като се оправя.

— След колко време.

— Седмици.

— Не може да остане тук със седмици — остро се намеси Тео.

— Ще трябва. Освен ако не искате да умре в картофите ви.

Те излязоха, спорейки. Кандида остана при американеца, загледана в лицето му, докато гласовете се отдалечаваха. Вече обмисляше място, където да го скрие. Сега изглеждаше спокоен. Лекарството бе изгладило сгърченото от болка лице. Беше млад — не много по-възрастен от нея самата. Не отговаряше много на представата ѝ за американец. Лицето му бе необикновено — мургаво и тясно. Заприлича ѝ на маската на древен воин. Полуотворената му уста откриваше зъбите му — бели и леко криви. Влажната му тъмна коса бе разпиляна по високото му изпъкнало чело.

Двете котки, които живееха горе в сеното, бяха слезли да гледат и зелените им очички не се отделяха от ранения, сякаш искаха да изближат алената кръв, която бе потекла наоколо. Вече изглеждаше напълно спокоен — Кандида го зави с балтона на Паоло, изрита котките и за миг го остави сам.

В кухнята бушуваше бурна свада.

Тя дочуваше гласа на майка си, която яростно крещеше:

— Всеки, който укрива партизани, подлежи на законови санкции, Винченцо. Знаеш какво значи това!

— Ще умре, ако не лежи в пълен покой — каза Винченцо. — Няма друг шанс.

— Има друг шанс! Погледни ги само как се разхождат наоколо, сякаш къщата е тяхна, и ядат нашата храна. Могат да го вземат със себе си!

Тримата партизани се бяха опрели на стената — бяха небръснати и парцаливи. Не участваха в разправията, само следяха Роза и Винченцо с поглед.

— Можем да го скрием в избата — осмели се да каже Кандида.

Роза се извърна към дъщеря си.

— Ти си дръж езика зад зъбите.

— Права е, мамо — добави Тео. — Можем да му направим долу легло. Само за няколко дни. На германците няма да им хрумне да гледат там.

— Германците не са толкова глупави като вас — сопна се Роза.

Русата ѝ коса бе разпиляна на всички страни, а лицето ѝ бе почервеняло — все знаци, че започва да губи контрол.

— Познавам германците — тихо отвърна Тео. — Ако никой не ни издаде, тук ще е на сигурно място.

— Никой няма и дума да каже — съгласи се Кандида.

Забутаното селце бе задружно и единно в омразата си към фашизма.

— Можеш да го скриеш в планината при някой от твоите полуумни овчари!

Винченцо повдигна вежди.

— Там горе? През декември?

— Такъв му бил късметът. Защо да залагаме своя живот на карта?

— Той трябва да остане тук — търпеливо каза съпругът ѝ.

— Трябва да се маха!

Изглеждаше така, сякаш ще се пръсне от ярост, но Кандида знаеше, че това е не друго, а най-вече страх.

Винченцо поклати глава.

— Остава тук.

— Ще ни изгорят живи в собствената ни къща!

Кандида се огледа — стените бяха грубо измазани и толкова дебели и плътни, че през зимата пазеха от студа, а през лятото — от горещината. „Ил Ноче“ значеше „орехово дърво“. Някога в двора растеше гигантски орех, но една буря го повали, когато Кандида беше

още малка. За нея къщата бе скала, непоклатима от бури и войни, убежище дори от нацистите.

Винченцо заговори тихо, но думите му бяха властни:

— Тази къща е била на баща ми. А преди това на неговия баща, Роза. Решението ще взема аз.

Роза цялата се тресеше от вълнение. Очите ѝ бяха пълни с отчаяние.

— Тази вечер може да остане. Утре трябва да се маха!

Винченцо намъкна кожата си.

— Няма да отпратя това момче от дома си да умре в гората като куче. Цял живот няма да мога да се примиря със себе си, ако го направя. Може да остане в избата. Кандида, погрижи се да му е удобно. Тео, ти остани при него. — После кимна към доктора и добави: — Ела, докторе, ще те закарам у вас.

Роза излезе от кухнята без нито дума повече. Кандида знаеше, че плаче — безмълвно и горчиво. На нея самата ѝ пареше бучка в гърлото — не можеше да гледа сълзите на майка си безучастно, но бе напълно съгласна с баща си. Трябваше да се погрижат за ранения човек. Беше техен дълг, който не можеха да заобиколят. Обърна се към партизаните.

— Ще ми трябва помощ.

Дейвид, англичанинът, се изправи.

— Вие двамата тръгвайте — нареди той на италианците. — Ще се срещнем на моста след час.

Паоло и Джакомети се изнизаха. Тео беше прав — ризите им бяха пълни с надениците, които или бяха свили сами, или Винченцо им бе дал. Без съмнение, това само усилваше яростта на майка им.

Входът към мазето се намираше под стълбището — вратата беше малка и незабележима. Кандида запали фенер и поведе чужденеца надолу в тъмнината.

Помещението имаше нисък таван и се извиваше във всички посоки; на всяка крачка имаше ниши и скрити ъгли.

В далечния му край, в най-тъмната и най-тясната пролука, от пода на самата изба надолу започваше кухня. Това беше малък килер, облицован в дърво. Някога го бяха използвали за житница и вътре беше чисто и сухо. Като деца Кандида и Тео можеха да стоят вътре изправени, но сега вече трябваше да се навеждат. Ако човек не знаеше,

че там има такова място, надали би го открил. Имаше и капак, с който можеше да се захлупи. Девојката го показа на Дейвид.

— Дядо все ни разказваше как преди сто години пиемонтски войници се крили тук от австрийците.

Англичанинът надникна вътре; на светлината на фенера лицето му изглеждаше някак тайнствено.

— Идеално.

— Можем да сложим дюшек и да донесем няколко одеяла. Като спуснем капака и го затрупаме с боклуци, никой няма и да се сети, че е там.

— Хайде да се хващаме на работа.

Постлаха дупката със слама и стари одеяла. Без светлина вътре щеше да е тъмно като в рог, но инак житницата беше сигурно убежище. А и освен това, успокояваше се Кандида, през следващите два-три дни американецът едва ли ще забележи какво има наоколо.

— Не се тревожи за него — засмя се Дейвид. — Казах ти, як е като вълк.

Дейвид използва цялата си находчивост в маскирането на капака и натрупа наоколо какви ли не боклуци — празни винени каси, спукани бутилки от олио и потрошени мебели, та ако му хрумне на някой да претърсва, бързо да се откаже. След половин час разгорещена работа девојката най-последно беше доволна от постигнатото:

— Тук ще е в безопасност.

Американецът на име Джоузеф бе съвсем отпуснат и неподвижен в ръцете на Кандида, Дейвид и Тео, които го пренесоха в къщата, а оттам го свалиха в избата. Едва когато го запускоаха в тясното килерче, той застана, махайки едва-едва със здравата си ръка, сякаш се опитваше да отпъди нещо. Другата ръка изглеждаше неподвижна и висеше безжизнено.

Беше трудна работа под светлината на бледия лъч на пушливия фенер. Кандида се молеше само да не се разпукнат шевовете и да не причинят на човека някаква друга травма. Не искаше и да си помисля как ще се чувства, когато се събуди.

Най-последно го нагласиха в сламата и го завиха с одеялата. Така представляваше безкрайно жална гледка. Сърцето ѝ се късаше при мисълта, че трябва да затвори капака и да го остави тук, погребан в гъстата тъмнина, ранен и самотен; но тя знаеше, че няма друг изход.

Дейвид и Тео примъкнаха един празен варел върху капака и всички се упътиха навън. И тримата бяха потънали в прах и мръсотия. Дейвид разкърши широките си рамене.

— Ех, какъв ден — каза той и се прозя.

— Сигурна ли си, че там ще му е добре? — попита Тео, изпълнен със съмнения.

— Веднага щом позаякне, ще го приберем — увери ги Дейвид. — Ще организираме планинска дружинка, която да прекоси Вале д'Аоста и да го прехвърли в Швейцария. А може и нашите хора тогава вече да са достатъчно близо, за да го прехвърлим през фронтвата линия. — Той тупна Тео по рамото. — И двамата бяхте чудесни. Между другото, къде те раниха в крака?

— Гърция — лаконично отвърна Тео.

— Неприятна грешка от страна на Дучето — отбеляза Дейвид, без да проявява особен интерес. — Благодаря за всичко.

Тео кимна едва забележимо.

Кандида последва Дейвид на двора.

— Сутринта имаше ли убити германци?

На лицето му се изписа странно изражение — сякаш си припомни някакво забранено удоволствие.

— Много ли ще възхитиш, ако ти отговоря да?

— Не. Брат ми казва, че е твърде лесно да се убива.

Той докосна устни с връхчето на розовия си като на котка език.

— Лесно е, ако те бива.

На портата Кандида се спря неуверено.

— Сега къде ще отидеш? — попита тя.

— Ще се върна в планината. Утре пак ще дойда. Освен ако нацистите не ме хванат.

— Трябва да внимаваш!

— О, какво ли не бих дал, за да се видя с красиво момиче като теб, Кандида.

Той се закатери по склона и високата му фигура изчезна в здрача. Като стигна гората, се обърна и й помахна.

— Бъди внимателен! — отново викна тя.

После вече го нямаше.

Преди да си легне в единадесет, Кандида отиде да нагледа още веднъж човека, когото наричаха Джоузеф. Очите му бяха затворени, но

лицето му се сбърчи при светлината на фенера. Тя положи ръка на челото му. Беше го увила в одеяла, но при допира ѝ се стори, че кожата му е студена. Не знаеше дали това е добър, или лош признак.

— В безопасност си — рече му тя. — Скрихме те в избата. Малко е тесничка и тъмна, но тук нацистите не могат да те открият. Изпитваш ли болка?

Той не отвърна.

— Ще дойда при теб утре сутринта. В зори. Имам пеницилин. И още малко морфин, ако се наложи.

Той продължаваше да лежи неподвижно и да мълчи. Страните и очите му се криеха в сянка — сърцето на девойката се сви болезнено при мисълта дали като дойде утре сутринта ще го завари жив, или пък вкочанен и изстинал в този ковчег.

Тя се наведе и лекичко докосна с устни слепоочието му.

— Приятни сънища — пошепна му нежно.

Къщата беше тиха. Изведнъж ѝ дойде наум, че ужасът и кървищата на днешния ден са всъщност най-голямото приключение в краткия ѝ живот. Има толкова да пише в дневника си. Но има ли кураж да пише такива неща?

Погледна през прозореца си студеното нощно небе, в което вече блещукаха звезди — сякаш диаманти по тъмносиня коприна — и почувства, че животът ѝ е тръгнал в някаква важна, но все още неизвестна посока, променяйки се завинаги.

Както беше обещал, на следващия ден по здрач англичанинът се върна в „Ил Ноче“. Тя го заведе да види приятеля си, който спеше неспокойно, но не се събуди дори когато те се надвесиха над него на мъждукащата светлина на керосиновата лампа.

— Не изглежда много зле — отбеляза Дейвид.

— Толкова се притеснявам за него — призна момичето. — Страхувам се да не си отиде.

— Глупости — усмихна се той. — Ще се справи.

Като се върнаха в кухнята, той се обърна към Кандида:

— Преди да си тръгна, можеш ли да ме подстрижеш?

— Да те подстрижа? — Тя се изуми.

— Станала е като кошер — рече той и прокара пръсти през русите си къдрици. — Със същия успех мога да си вържа английското знаме да ми се развява на главата. Когато е много дълга, се забелязва от километър. Паоло казва, че можеш да подстригваш.

— Да, но...

— Бързо тогава.

Той разкопча ризата си и я свали. Тялото му беше мускулесто и гладко, бяло като мляко и освен кестенявите кичури под мишниците по него нямаше нито едно косъмче. Той придърпа един стол пред огнището и се ухили.

— Скъсете я отстрани и на тила, ако обичате, госпожице.

Тео ѝ отправи леден поглед.

— Аз ще ида да довърша с надениците — каза той и излезе.

Кандида измъкна ножицата от чекмеджето и заоглежда внимателно разчорлените къдрици.

— Ще стане пълна каша — предупреди го тя.

— Давай смело.

Издаваше заповеди без никакво усилие, сякаш наистина е бил офицер. „Със сигурност е благородник“ — мислеше си тя. Не стоеше през цялото време на тръни като Паоло и Джакомети. Сякаш не се страхуваше, че нацистите може да го заловят.

У него имаше нещо, което се харесваше от пръв поглед; някакъв чар, който веднага пленяваше. Тео беше такъв навремето, преди катастрофалните авантюри на Мусолини в Гърция да осакатят тялото и духа му. Беше и много красив. Кандида се опитваше да не гледа тялото му, но не можеше да не забележи кожата му — нежна и гладка като на момиче, въпреки мускулите. Започна да реже с ножицата.

— Защо все повтаряш, че приятелят ти е як? — попита тя. — Не се ли тревожиш за него?

— Той оцелява — усмихна се англичанинът.

— Изглежда толкова... жално.

— Ще се справи. Красновски винаги се справя.

— Така ли се казва?

Дейвид се засмя.

— Викай му Джоузеф или Джо, както аз се обръщам към него. Май е латвиец или поляк, или нещо подобно. Те всичките имат такива

имена. В следващото поколение вече ще е станало Крофорд или Крабтри.

Тя продължаваше да кълца косата му.

— Като се върнеш в Лондон, жена ти няма да те познае.

— Не живея в Лондон — отвърна той. — А и не съм женен. — Присви очи и вдигна поглед към нея. — Какво те накара да мислиш, че съм женен?

— Нищо. Пък и по-добре. Ако имаше жена, тя горката щеше да умира от страх за тебе. Сигурно имаш много приятелки.

— Имах, преди войната. Но нито една от тях не се тревожи за мен, мога да те уверя в това. Всичките са ме забравили вече.

— Не ти ли пишеха в лагера?

— Не. Само майка ми. Имаш красиви ръце, Кандида.

Тя се изненада.

— Наистина ли?

— Винаги гледам ръцете. Те казват много за човека. Твоите са изящни, с дълги, заострени пръсти.

— И това какво говори за мен?

— Имаш добродетелна, одухотворена същност — сериозно отговори той, — но под нея се крие огромна чувственост.

— Какви глупости! — Пръстите ѝ потъваха в прекрасната му гъста коса и на Кандида изведнъж ѝ се прииска да я дръпне с все сила, само заради удоволствието да го накара да изпищи. — Наведи си главата назад.

Той вдигна лицето си към нея. Очите му бяха дълбоки, почти тъмносини. Те срещнаха погледа ѝ — освен че бяха развеселени, в тях се криеше и нещо друго, което Кандида не бе достатъчно безкористна да се осмели да тълкува. Усети как издайническите зърна на гърдите ѝ се втвърдяват и откъм шията по лицето ѝ плъзва парлива руменина.

— Наистина ли си офицер? — попита тя, съсредоточавайки се върху задачата си.

— Младши. Капитан съм. Защо питаш?

— Паоло и ДжакOMETИ като че подскочат при всяка твоя дума.

— Това е заради природното превъзходство на англосаксонската раса над по-низшите видове — ухили се той.

— Звучиш като нацист.

Стиснала заплашително устни и връзвайки на кръста си престилка, в кухнята влезе Роза. Бе плакала, но сега очите ѝ бяха като късчета лед.

— Какво е това? — остро попита тя.

Англичанинът се усмихна подкупващо.

— Продължавам да злоупотребявам с гостоприемството ви. Съжалявам.

— Трябваше да го подстрижа, мамо — смутено обясни Кандида.

— Човек заприличва на скитник. Загубихме си бръсначите и сапуна по пътя. С месеци спяхме по разни изоставени овчарски колиби, които не са точно луксозни.

— Не чуваш ли самолетите? — скастри го Роза. — Трепят ви като мухи, а ти си седиш тук и дъщеря ми те подстригва.

— В мига, в който очарователната ви дъщеря приключи с процедурата, ще се стопя в пейзажа, госпожо.

Очите му се плъзнаха надолу към гърдите на Кандида, които издуваха вълненото поло. Тя знаеше, че зърната стърчат и се опита да ги прикрие с ръце.

— Не зная как бихме могли да се отблагодарим за добрината ви. Всички се държахте просто прекрасно с нас. Съпругът ви е невероятен човек.

Роза тресна дървената купа на масата и започна да бърка *polenta*^[4], сграбчила дървената лъжица като оръжие.

— Мъжът ми е глупак — горчиво рече тя. — Мекото му сърце ще ни умори всичките.

— Когато Съюзническите сили спечелят войната — весело отвърна Дейвид, — Чърчил ще се погрижи всички да получите награда.

Роза остро се изсмя. Той не знаеше това, но тази шега застрашително напомняше грубата шега, която германците непрекъснато повтаряха, когато убиваха, грабеха и плякосваха: „Всичко хубаво, Чърчил, плати това“. Кандида продължи мълчаливо да подстригва англичанина, а през това време майка ѝ бъркаше кашата, като си мърмореше под нос с почервеняло лице и пламнали очи.

Най-сетне девойката отстъпи назад и огледа постижението си.

— Е?

— Ами, изглежда различно.

— По-добре или по-лошо?

Тя го огледа критично.

— Поне вече не приличаш на разбойник. А и говориш италиански много добре. Ако срещнеш германец, кажи му, че си от Пиемонт и може и да ти повярва.

Тя му подаде огледалото. Той се втренчи в изражението, а после прокара палец по наболата по страните му брада.

— Дали не ви се намира бръснач?

Роза го погледна изумено. Кандида побърза да донесе приборите за бръснене на баща си, преди майка ѝ да е успяла да се противопостави. Когато започна да нанася пяна по лицето си с четката на Винченцо, без изобщо да пести безценния сапун, англичанинът въздъхна със задоволство. Избърсна се с бързи, ловки движения, отърсвайки мръсната пяна в мивката, а после се наплица с вода, жулейки енергично страните си. Накрая се избърса с кърпата, закопча си ризата и запали цигара с доволен вид.

— Е, това вече е друго нещо — отбеляза той.

Ефектът беше невероятен. Подстриганата коса подчертаваше приятните му черти, а вече обръснато, лицето му изглеждаше още по-изискано. Така подпрян на мивката, със запалена цигара в ръка, изглеждаше изключително красив. Сините му очи сякаш сияеха още по-пламенно отпреди. Самата Роза доста се впечатли. Тя го наблюдаваше изпод око, очевидно забравила гнева си.

— Аз най-добре да си хващам пътя — каза той, поглеждайки часовника си. — Веселата ми дружина ще ме чака.

После се усмихна ослепително на двете жени и добави:

— Отново ви благодаря. Вие сте истински ангели хранители.

На портата се наведе и целуна Кандида по бузата.

— Искам пак да те видя — тихо рече той. — Ще ти пратя послание.

Преди девойката да успее да му отговори, вече си бе отишъл. Тя продължаваше да стои, усещайки как по страната ѝ се разлива топлина. Да я ухажват привлекателни млади мъже далеч не ѝ се бе случвало често и душата ѝ тръпнеше от удоволствие.

Бавно се върна в кухнята, питайки се дали се събужда от сън и попада в истинския живот, или от истинския живот попада в приказен

сън. Цялата мивка беше изцапана с мръсната пяна от бръсненето, в която проблясваха златни космици.

Събуди се преди съмване, а сърцето ѝ силно тупкаше. Но не защото ѝ се бе присънило нещо интересно. От съня я бе изтръгнал невъобразимият шум от крясъци и бръмчене на коли, който долиташе отвън.

Блъсна капациите. Гъстата утринна мъгла блестеше като дъждоносен облак, разсечен от светкавица. Дворът беше пълен с немски войници, чиито сиво-зелени униформи се открояваха на фона на светлината от фаровете на автомобилите, с които бяха дошли.

Не бе подготвена за болката, която крие в себе си ужасът. Сякаш взводът вече стреляше и куршумите раздираха сърцето ѝ, дробовете ѝ.

Цялата къща се разтресе от блъскането по вратата. Заповедите бяха на немски, но значението им беше ясно. Ако не отворят вратата, те ще я разбият. Кандида се запрепъва надолу по стълбите, шепнейки „Благодатна Мария“.

Родителите ѝ и Тео вече бяха в кухнята. За миг всички се втренчиха един в друг. Майка ѝ бе пребледняла и в устните ѝ не бе останала и капчица кръв. Тео изглеждаше унесен, а челюстта му бе увиснала. Мълчалив и мрачен, Винченцо махна резето и отвори вратата. Войниците се втурнаха вътре, а ботушите им трещяха по старинните плочи. Бяха осем и с тях в къщата нахлу миризмата на оръжие, нефта и мъжка пот. Носеха лостове, а на лицата им беше изписано изражението, което можеше да се види по лицата на всички немски войници — сурово стиснати устни и бдителен поглед.

Офицерът, който ги последва, беше с черна униформа. Студените му сиви очи ги обходиха един по един, внимателно изучавайки всеки поотделно. Сякаш в ужасяващ сън Кандида съзря значката на яката му. Ако съществуваше нещо, което би могло да усили ужаса, витаещ в стаята, то това бяха двете малки светкавици, които означаваха SS.

— Цялото семейство ли е тук?

— Да — дрезгаво отвърна Винченцо.

— Няма никой друг?

— Не.

— Сега ще претърсим къщата.

Той се обърна и издаде команда на немски. Ботушите на войниците затрополиха нагоре по стълбите.

Офицерът остана долу. Страхът на цялото семейство сякаш присъстваше физически в стаята — задушаваш страх, от който на човек му приляваше. Военният не ги изпускаше от очи и сякаш вкусваше паниката им, преценявайки я като професионален дегустатор. Беше млад, но по лицето му вече бяха издълбани суровите бръчки на отговорността. Очите му бяха безжалостни. Пред тях бяха преминали и бесилки, и разстрели, и мъчения в опръскани с кръв стаи. Обърна се на пети и се вгледа в бюфета, където на дъсчица бе поставен медалът на Тео.

— Чий е?

Кандида се чу да отвръща с пресъхнало гърло.

— На брат ми. Спечели го в Гърция.

Офицерът се взря в Тео, който стърчеше като идиот, пребледнял като сирене.

— Герой от войната.

— Италиански патриот — отвърна Винченцо.

Лицето на немеца не помръдна.

— На никой италианец не може да се вярва — тихо заяви той. — Светът вече знае.

Отгоре долетя думкане и трясък — войниците изпразваха шкаф. Ръцете на Кандида трепереха като листи. Тя ги държеше зад гърба си, за да не забележат това стъклените сиви очи. Но и другите трима трепереха. Кандида чуваше бързото дишане на майка си, виждаше как устните на брат ѝ играят. Какво направиха? Припомни си безумната веселост, с която преди два дни бе поела грижите за ранения мъж. Безумна и сляпа. Да криеш американски войник беше достатъчно голямо провинение. На това отгоре ранен — веднага щяха да разберат, че е партизанин, който е участвал в схватката преди два дни.

Представи си какво ще направят с него германците, ако го хванат. Дали някой доносник не ги е издал за две хиляди лири? Толкова ли струва животът им?

Офицерът си погледна часовника.

— Искам кафе.

Възцари се мълчание. Да признаят, че имат истинско кафе, бе равносилно да заявят, че търгуват на черния пазар.

— Сами си правим кафе от жълъди — каза Винченцо. — Не е много...

— Направи. — Той вдигна поглед към тавана, където висяха наденици. — Всичко това се конфискува. Свалете го.

Бавно се раздвижиха — Роза се захвана да вари кафе, а Тео и Кандида засваляха безценните наденици. Колбасите ѝ заприличаха на оживели манекени — изплъзваха се по същия начин. Но ако немците се интересуват от кафе и наденици, значи може би са на рутинна проверка, а не по подаден сигнал. Осени я бегъл проблясък на надежда.

Тежките войнишки подметки чаткаха насам-натам из старата селска къща. От време на време гредите над главите им поскърцваха, а по едно време нещо се разби на пода и Роза зяпна от ужас. Офицерът спокойно пиеше жълдовото си кафе, очите му нито за миг не се отделяха от тях тримата.

Най-сетне войниците слязоха да докладват. Той изучаваше лицата на семейство Киприани. После посочи към вратата към избата.

— Какво е това?

— Избата — хрипливо отвърна Винченцо.

— Отвори я.

Баща ѝ се подчини с побеляло лице. Офицерът надникна вътре и подуши въздуха като куче. На Кандида това ѝ се стори тъй зловещо, че я обзе панически страх.

— Вътре няма нищо — изгърси тя. — Само купчина стари боклуци.

Още в същия миг разбра, че е направила ужасна грешка. Гласът ѝ издаде всичко.

Офицерът разкопча кобура, който висеше на колана му, и извади пистолета. С леко щракване освободи предпазителя.

— Ти ще ми покажеш. Не ти, старче — обърна се той към Винченцо, който пристъпи напред. — Ти. Момичето. Вземи фенера.

С трепереци пръсти Кандида запали керосиновата лампа и го поведе надолу. „Моля ти се, Господи, моля ти се, Пресвета Дево, моля ти се, запази живота на всички ни.“

Офицерът заслиза пипнешком след нея и ритна с погнуса една мишка, която полази ботуша му. Разглеждаше внимателно трепкащите сенки.

— Как може да живеете в такава свинщина? — сопна се на Кандида. — Вие, италианците, защо не си чистите къщите?

Тя сведе поглед. Продължаваше безспирно да се моли.

Немецът се обърна и извика двама от своите. Те слязоха долу и започнаха да проправят с лостове си пътека сред натураите. Разхвърчаха се трески. С готов за стрелба пистолет офицерът се запромъква сред парчетиите. Започнаха старателно да претършуват всяко кътче, където би могъл да се скрие човек. Кандида стоеше на най-долното стъпало и фенерът се клатушкаше в ръцете ѝ. Ами ако Джоузеф, както не е съвсем в съзнание, простене? А ако извика за вода?

В този миг един от войниците мина точно през капака на житницата. Девойката чу как ботушите му изкънтяха върху дъските. Той спря, тропна силно с крак и наостри уши, като чу кухия звук.

Ужас прониза сърцето ѝ и стомахът ѝ се сви. Не може всичко така да свърши за нея, за всички. Ушите ѝ забучаха, притъмня ѝ пред очите. Коленете ѝ омекнаха, тя се свлече по стената, а фенерът се разби на пода.

В тъмното гърлените гласове на германците звучаха като зъл кучешки лай.

Някой я дръпна грубо и я изправи на крака.

— Какво ти става? — грубо кресна офицерът. — Защо хвърли фенера?

— При... приля ми — заекна тя.

По страната ѝ изплющя такъв шамар, че тя извика.

— Защо?

— Не мога да дишам — отвърна девойката. — Не мога да понасям затворени помещения.

Онзи я напсува на немски. После я изблъскаха нагоре по стълбите в кухнята. Кепето му беше цялото в паяжини и вече съвсем не бе спокоен — бе го обзела ледена ярост.

— Нито един немски земевладелец не би оставил избата си в подобен вид — тросна се той на Винченцо. — Вие сте мръсни животни.

После закрепця някакви заповеди на хората си.

Войниците наизскачаха от мазето и заизтупваха праха от униформите си. На Кандида ѝ се струваше, че от удара главата ѝ е подпухнала и изтръпнала. Не можеше да повярва, че не забелязаха

капака. По силата на някакво чудо войникът, който бе стъпил отгоре, като че ли се разсея, когато тя припадна.

Есесовецът беше като разярено куче, което подушва жертвата си някъде наблизко, но не може да улови следите ѝ. Той закрачи из кухнята, отърсвайки праха от дрехите си. Говореше нервно и грубо.

— Знаете какво е станало. Най-безцеремонно са били убити немски войници. Престъпниците трябва да бъдат заловени. Всички знаете какво е наказанието. Знаете какво ще направим с тях. Знаете или не знаете?

— Знаем — бързо отвърна Винченцо.

— Нито едно предателство няма да бъде опростено. Ще се плаща с кръв. С кръвта на предателите. С кръвта на майките и бащите им. На жените и децата им. На отрепките, които ги крият. — Военният се обърна към Тео, който трепна. — Ти, юнако. Мислиш, че ние, германците, сме загубили войната, защото вие, италианците, ни предадохте, така ли?

Тео мълчеше, свел поглед надолу.

— Отговаряй!

Съвсем пребледнял, Тео вдигна очи.

— Италия никога не е искала вашата война — тихо рече той. — И сега не я искаме.

Офицерът се опули за миг. После кресна нещо на немски. Без колебание двама от неговите войници пристъпиха напред, размахвайки лостове.

— *He!* — изпищя Кандида и се втурна да се изпречи между германците и брат си.

Майка ѝ я сграбчи за раменете и я дръпна назад. Тео се приведе уплашено и прикри глава с ръце. Тежките жезла безмилостно потъваха в тялото му с глух звук. Събориха го на земята и той се сви на кълбо, опитвайки се да пази главата си. Роза притисна лицето на Кандида към гърдите си, да скрие от погледа ѝ ужасната гледка. Но нищо не можеше да заглуши тъпия шум от ритниците и стоновите на Тео, който се гърчеше в агония.

Най-после офицерът им нареди да престанат и настъпи тишина. Кандида се притискаше о майка си като дете и плачеше безутешно.

— *Hinaus! Raus!*^[5]

Ботушите затрополиха навън и колите на двора затрещяха като гръмотевици.

Зората беше сива и студена.

Роза плачеше, свита над сина си. Но Тео, целият в кръв и синини, не им позволяваше да извикат доктора.

— Няма счупено — каза той, стиснал устни от болка. — Слава богу, извадихме късмет.

Не искаше да приеме никаква помощ и сам се замъкна по стълбите до леглото си.

Ръцете на Кандида бяха престанали да треперят, но вътре в нея имаше нещо друго, което не преставаше да трепери; нещо в самата сърцевина на мускулите ѝ и сякаш в мозъка на костите ѝ. Късмет. Тя се питаше що за късмет е това. Къщата им е опустошена, Тео — пребит, безценните им запаси за зимата — ограбени. А долу в избата оставаше раненият американец — сякаш бомба, която все още можеше да взриви всички. Изведнъж така я доядя на него, че почти го намрази.

Трябваше да се насили да слезе да му занесе стомна вода. Като вдигна капака, светлината накара лицето му да се сбърчи — значи е в съзнание. Остра миризма изпълваше килерчето; за тоалетна му беше оставила глинено гърне и той го бе използвал. Поне отделителната му система беше наред.

— Аз съм, няма страшно — каза Кандида и коленичи до него.

— Добре ли си?

Той трепереше. Повдигна главата му и опря стомната до устните му. Мъчително отпиваше на малки глътки. Докосна с длан челото му — сега кожата не беше студена като преди, а гореща и суха. Сигурно бе изпаднал в треска. Тя повдигна капака на гърнето, за да види има ли кръв.

— Боли ли те?

— Гори. Като огън.

— Имам още морфин.

— Чух германците — хрипливо прошепна той. — Какво стана?

— Минаха точно през капака. Аз припаднах и изпуснах фенера. Хвана ги яд на мен и излязоха.

Тъмните му славянски очи срещнаха нейните.

— Умно от твоя страна.

— Не беше нарочно.

— Feidgendarmen^[6] ли бяха?

— SS. — Кандида забеляза страха в очите му. — Ето. Изпий това.

Наблюдаваше лицето му, докато той отпи още няколко глътки. Изглеждаше още по-изпит от вчера и високите му скули бяха изпъкнали. Устните му изглеждаха напукани и сухи. Девојката се засрами от обзелия я преди малко яд.

Главата му клюмна назад.

— Чух писъци.

— Биха брат ми. — Трябваше да преглътне бучката, заседнала в гърлото ѝ. — Ей така, за нищо. Налагаха го с железни тояги и го риташа като куче...

Той се пресегна и сграбчи ръката ѝ. Пръстите му бяха жилести, неспокойни.

— Съжалявам. Съжалявам. Така не бива. Трябва да се махна.

— Не ставай глупав. В този вид не можеш никъде да идеш.

— Довечера. Довечера ще се махна.

— Направо си болен, не знаеш какво говориш. — Тя отри навлажнените си клепачи. — Все тая, бяха тук и вече си отидоха. Няма да се върнат. — Опита се да му се усмихне. — Ти не си виновен.

— Ако ме намерят, ще ви убият всичките. Не трябваше да ме носят тук.

— А да те оставят в гората да умреш като куче ли?

— Щеше да е по-добре.

Изглежда говореше сериозно.

— Е, свърши вече, нищо не може да се направи.

Отметна одеялото и огледа превръзката. През нощта бе текла кръв — по бинта имаше тъмни петна. Но сега кръвоизливът като че ли бе спрял, а и нямаше лоша миризма, макар че Джоузеф потръпна, когато го докосна. Тялото му пак потръпна.

— Ще ти дам пеницилин. Искаш ли и морфин? — попита тя.

Той кимна. Очите му следяха движенията ѝ, докато пълнеше спринцовката. Тя избута въздуха, както ѝ бе показал лекарят, и затърси синята вена на ръката на ранения. Засрамена от несръчността си, бързо плъзна иглата под кожата и бавно изтика буталото.

— Готово. Сега ще се почувстваш по-добре.

Загледа лицето му. След няколко секунди резките бръчки около устата се изгладиха и болезненото изражение постепенно се отпусна. Очите му се взираха в нейните и тревогата в тях се топеше.

Отпусна клепачи и въздъхна.

— Права беше. Чувствам се по-добре.

Но продължаваше да трепери.

— Студено ли ти е? — попита тя.

— Лют студ — промърмори в отговор американецът.

— Кожата ти е гореща. Струва ми се, че изпадаш в треска. — Огледа дървената стаичка. — Ще трябва да те преместим. Но първо ще повикам лекаря.

— Не! — Той се впи в ръкава ѝ. — Не си отивай още. Не ме изоставяй.

— Трябва. Няма да се бавя.

— Не си отивай — молеше се той. — Още мъничко. Има време.

Пошепна нещо на английски. Погледът му вече се бе замъглил, зениците се бяха разширили и изглеждаха като стъклени. Сякаш вече не знаеше къде се намира.

Зави го с одеялото и се накани да си върви. Но като понечи да стане, той я сграбчи за китката и пръстите му се впиха в плътта ѝ.

— Целуни ме — заповяда той. — Целуни ме, преди да си тръгнеш.

Може би я мислеше за някой друг. За някоя любима.

Усети как лицето ѝ пламва в руменина. Но все пак се наведе и го целуна нежно по челото. Той като че ли остана доволен от тази целомъдрена ласка и се отпусна назад с въздишка.

— Благодаря ти.

На мястото на използваното вече гърне девойката остави чистото, което беше донесла.

— Водата е до теб. Сега няма да те затварям.

Проследи я с поглед как си проправя път сред боклуците в тъмното.

Лекарят беше удивен.

— Искаш да кажеш, че е още жив?

Кандида слезе за три часа от „Ил Ноче“, а на връщане я очакваше още по-дълго ходене нагоре по хълма. Краката вече я боляха.

— Естествено, че е жив. Защо да не е?

— Шок, отравяне на кръвта и силен кръвоизлив, гангрена. Ето защо, дете. — Той седеше в неподредения си кабинет с чаша вино в ръка, захапал вечната цигара. — Кочината не е най-доброто място да вадиш вътрешностите на човека. Къде го скрихте?

— В избата.

Той изпръхтя.

— От хубаво по-хубаво. Надявам се да е студено, тъмно и влажно. Фантастични условия за възстановяване след операция.

Кандида се вторачи в него и чак сега за първи път осъзна колко е тежко състоянието на ранения американец. При тази липса на хигиена и добра медицинска помощ, преследван от нацистите, този човек беше обречен да умре. Спомни си горещите пръсти, впити в ръката ѝ, и отблясъците от фенера в тъмните му очи.

— Засега оцелява — рече тя. — А и няма къде другаде да го сложим.

Той присви поглед и се вгледа в нея през дима.

— Чух, че снощи германците идвали у вас.

Не се изненада. Въпреки че мястото беше толкова затънтено, новините се разнасяха с изумителна скорост.

— Претърсиха всички къщи, не само нашата. И не намериха нищо. — Тя му поднесе пакета с месото. — Взеха почти всичкото свинско. Останаха само *sanguinaccio*.

Той не посегна да ги вземе.

— Казахте, че ще намерите още пеницилин — тревожно добави тя. — Казахте, че това ще го спаси!

— Още са наоколо. Продължават да търсят. Убити са четиринадесет войници от техните. — Смачка фасата с пожълтелите си от никотина пръст. — Ако намерят вашия американец, вие без съмнение ще издрънкате и моето име, та да ме обесят и мен.

— Няма да кажем нито дума.

— О, смелото ми дете — иронично натърти той. — Естествено, ще почнат с теб. После майка ти. Знаеш ли какво правят с хубави млади момичета като теб? Да ти кажа ли?

— Не — побърза да отговори тя.

— И ще накарат брат ти и баща ти да гледат. Като нищо ще пропееш.

Тя преглътна.

— Значи няма да ми помогнете?

За миг я погледна изпитателно и най-сетне каза:

— Мразя ги. Не по политически причини. Просто ги мразя.

С мъка се изправи на крака и извади три ампули от един шкаф, който държеше заключен.

— Това е всичият пеницилин, който имам. С безкрайната си прозорливост любимите ни власти го ограничават.

— И малко морфин — примоли се тя. — Боли го!

— Я каква сестра се извъди! — тросна се той. Но й даде още три ампули. — Тези са почти толкова ценни, колкото и пеницилина, дете. Но към тях се привиква. Давай му ги само ако наистина има нужда от тях. И всеки път все по-малка доза. Разбираш ли?

— Да — щастливо отвърна тя. — Благодаря!

— Има ли кръв по превръзката?

— Да.

— Смени я. Огледай раната. Виж дали мирише и има ли гной. И не забравяй — хигиена, хигиена, хигиена. Изварявай иглата. Мий всичко. Преди да го докосваш се мий и ти. Мий него. Мий го целия. Без моминска свенливост. Използвай карболов сапун. След някой и друг ден ще дойда да го видя вашия американец и да му махна шевове. А през това време ти не идвай повече.

Избута я до прага, оттам на улицата и тресна вратата зад гърба й. Дори не си направи труда да вземе кървавиците, които му беше донесла.

Скрита във входа, Кандида запретна полата си и натъпка ампулите в бельото си, защото не можа да измисли по-сигурно място, а после пое нагоре по хълма по дългия път към „Ил Ноче“.

Питаше се дали Дейвид Годболд ще се върне в стопанството. Още помнеше как я гледаше в очите и как я целуна на здрачаване. Беше толкова красив. Само при мисълта за него сърцето й пърхаше като птиче в клетка. Беше прекрасен, беше като от някаква приказка.

Джоузеф беше различен. Трудно й беше да си го обясни, защото чувствата й бяха много объркани: Джоузеф беше в такова тежко състояние, че само при мисълта за него сърцето й се свиваше, само че

по съвсем различни причини — беше ѝ жал и се страхуваше за живота му. Пък и тъмното му тясно лице не беше идеалът ѝ за мъжка красота. Направо стряскаше. Имаше нещо чуждо в него.

Може би това беше причината. Когато Дейвид беше пред очите ѝ, струваше ѝ се, че се сбъдва мечта — той беше едновременно прекрасен и познат. Но като гледаше Джоузеф, Кандида изпитваше съвсем друго усещане. Усещане за нещо странно и неизвестно. Нещо, което чак плашеше.

Как се бе получило така, че те двамата с Дейвид — толкова различни един от друг — се бяха оказали другари?

А може би само така ѝ изглежда, понеже е ранен. Болката и слабостта му придаваха — или поне така ѝ се струваше — вълчи поглед. Пламналите му очи не ѝ даваха мира. Погледът му беше изпълнен с настойчивост, с някакъв животински инстинкт за оцеляване. Припомняше си жилавото му тяло с къдрави черни косми по корема. Тялото на Дейвид пък беше идеално — с млечна кожа като на момиче и мускули като на вол. Копнееше да протегне ръка и да го докосне, да положи длан върху тази прекрасна кожа...

Стъклените ампули се бяха изхлузили в дъното на гащите ѝ. Като ходеше, подскачаха и леко се отриваха от бедрата ѝ, сякаш изследваха непознатата територия. Вече се намираше на самотна пътека в гората. Бързо се огледа, измъкна ампулите от скривалището им и ги пъкна в джоба си. Бе ходила тъй бързо, че сега се задъхваше, а лицето ѝ бе пламнало въпреки ледения зимен вятър.

Когато се върна в „Ил Ноче“, завари Малкия Паоло дезертъора. С доста кисела физиономия той седеше на двора на студа и от време на време надигаше чаша червено вино.

— Дойдох само да видя как е — заоправдава се той. — И да му донеса нещата.

Очевидно бе опитал жилото на Розиния език. „Нещата“ на Джоузеф бяха събрани в парцалива раница, която лежеше в краката на Паоло.

— Дейвид не дойде ли с теб? — попита девойката.

— Изпраща ти цялата си обич. — Лицето на Паоло приличаше на картинка, надраскана с въглен — две колелца за очи, дебела черта за мустаци и размазано петно наместо уста. — Бая си го омаяла. Исква пак да те види.

Кандида бе обзета от почти болезнено удоволствие, но пред Паоло не показва нищо.

— Кога?

— Другиден. Знаеш ли старата колиба горе на височинката?

— Да.

— Там. Към четири часа.

— Ще се опитам да ида — рече тя.

Той се ухили и по страните на девойката изби червенина.

— Какво му е смешното?

— Нищо. Как е американецът?

— Справя се. Взех от доктора пеницилин — призна пред Паоло момичето. — Обеща да дойде да го види тези дни.

— Ще кажа на Дейвид. — Мъжът пресуши чашата и стана. — До скоро.

— Тръгваш ли вече?

— Майка ти не ме ще в тая къща. Останах само защото Дейвид каза, че трябва да се видя с теб.

— А той... той някъде на сигурно място ли е?

— Сега никъде не е сигурно — сви рамене партизанинът. — Дружината се разпада.

— Разпада се?

— Демобилизираме се. Разделяме се. Всеки ще поеме в различна посока, за да се изплъзнем от нацистите.

— И Дейвид ли? — разтревожена, попита Кандида.

— Може би. Не зная. Ти го питай. Дай на американеца тия работи. Ще го зарадват. Той е луд.

Кандида продължаваше да стиска пакета със *sanguinaccio*. Подаде го на Паоло.

— Ето. За Дейвид.

Той ѝ се озъби:

— Нещо да предам?

— Само му кажи да се пази. И всичките се пазете.

Паоло си тръгна. Движенията му бяха толкова крадливи; ако беше германец, Кандида би го арестувала на мига. Но тя имаше среща с Дейвид! Пет пари не даваше почтено ли е да е толкова щастлива. Взе раницата и отиде в кухнята, където майка ѝ шеташе с каменно лице.

— Оня нехранимайко изчезна ли?

— Да, мамо.

— Половин ден те няма — обвини я Роза.

— Трябваше да взема лекарствата, нали знаеш. Как е той?

— Да не мислиш, че имам време да търча да се занимавам с тоя така наречен партизанин? — сопна ѝ се Роза. — Камо ли когато теб те няма наоколо да ми помагаш? — Тя сви рамене. — Изглежда добре. Питаше за теб. Изведнъж цялата къща се напълни с какви ли не хаймани, които разпитват за дъщеря ми.

Кандида бе любопитна да види какво има в раницата на Джоузеф и я разтвори на масата. Извади някакви дрехи, малко пари — нямаше и хиляда лири — и пет книги. „Колко необичайно — рече си, — Джоузеф да мъкне книги из планината наред война.“ Отгърна една — полетата се оказаха така гъсто изпълнени с изписани с молив бележки, че дори да не беше на английски, текстът бе почти неразгадаем. Разгърна друга, която се оказа на италиански — „La Divina Commedia“^[7]. Поклати глава.

— Паоло каза, че бил луд.

— Какво е? — попита Роза, надничайки през рамото на дъщеря си.

— Виж. Данте. — Кандида прибра книгата в раницата. — Там долу няма да може да чете, но все пак ще му ги занеса. Паоло каза, че ще им се радва.

И тя слезе в избата да види пациента си. Потропа на капака и го отмести настрани. Светлината от фенера огря Джоузеф, който се бе обърнал на една страна, свит в тъгла. Кандида закрепил лампата на перваза над главата му и коленичи до него.

— Как се чувстваш?

Мъжът вдигна ръка да скрие очи от мъждивата светлина.

— Какво става? Какво става там горе?

— Нищо не става. Всичко е наред.

Тъмните му очи, хлътнали още по-навътре, трескаво я изучаваха. Все още изглеждаше объркан.

— Мислех, че съм умрял. И вече съм в ковчега.

— Жив си. И веднага щом стане малко по-безопасно, ще те преместим на някое по-хубаво място. — Тя докосна челото му. Кожата му беше суха, сякаш докосваш хартия. Свито в тясната ниша, тялото

му излъчваше животинска миризма. — Трябва да сменя превръзката. Но първо ще ти бия малко морфин. Мислиш ли, че ще издържиш?

— Германците върнаха ли се?

— Не се тревожи за германците. Просто лежи спокойно. Трябва да взема някои неща.

Върна се в кухнята и се подготви внимателно — изми се и извари иглата, както ѝ бе наредил докторът. Напълни един леген с гореща вода и взе нов калъп карболов сапун, който напоследък вече се превръщаше в рядка ценност. На майка ѝ тази подготовка не ѝ убогна.

— Сега пък какво правиш? — остро попита тя.

— Лекарят каза да му сменя превръзката.

Лицето на Роза потъмня.

— Не е работа за момиче като теб да къпе непознат, Кандида!

— Вече не съм момиче, мамо — нежно отвърна девойката. — Пък и той изобщо не е в състояние да се възползва от мен.

— Аз ще свърша това.

— Ти си имаш достатъчно работа. Вече съм голяма, мамо — рече тя и срещна очите на майка си. — Аз ще го изкъпя.

Майка ѝ се обърна.

— Както желаш — натърти тя. — Моето мнение вече и без това хич не се зачита в тази къща.

Откакто се появи американецът, Кандида сякаш за първи път осъзна своята лична отговорност. Това беше потвърждение за нейната зрелост. Не помнеше да е противоречала на майка си от години. Сега вече изобщо не ѝ се подчиняваше и Роза като че ли нямаше сили да спори. Усещането, че може сама да взема решения, хем плашеше, хем въодушевяваше младата девойка.

— Не е вярно. Ние те обичаме, мамо. Знаеш това. Ще му дам някои чисти дрехи.

Кандида внимателно понесе всички неща към избата и ги свали в дървената ниша.

После сложи на Джоузеф инжекции.

— Докторът казва, че всеки път трябва да ти давам все по-малко морфин, за да не привикнеш към него.

— Няма да привикна.

— Аз за всеки случай ще ти сложа по-малко.

Не ѝ беше лесно да го разсъблече. Най-накрая разряза ризата му с ножица. Но махането на превръзката беше още по-неприятно. Въпреки морфина, мъжът непрекъснато се задъхваше от болка. Кандида цялата се обля в пот от напрежение — беше ѝ мъчно за ранения човек и същевременно се тревожеше, че нищо не разбира. Знаеше ли какво прави? Ами ако потече кръв?

— Извинявай — колебливо рече тя. — Опитвам се да не ти причинявам болка.

— За бога, престани да се извиняваш — стиснал зъби, просъска той.

И Кандида повече не проговори. Навлажни бинта с топла вода и най-сетне, за нейно най-голямо облекчение, той се отлепи.

Внимателно разгледа раната. Беше хванала тъмна коричка, но не се виждаше гной, а и нямаше лош дъх. Магическият пеницилин си казваше думата. Кандида изпита неописуемо облекчение. Знаеше, че ако мъжът наистина се разболее, тя не би могла да му помогне с нищо. Насапуниса мястото, колкото се може по-внимателно.

— Раната заздравява прекрасно. Просто чудесно.

Джоузеф се бе разтреперил от студ.

— Къде е Дейвид? — попита той.

— Не сигурно място. Не се тревожи за него.

— Трябва да говоря с Дейвид. Трябва да ме премести от тук.

Това не биваше въобще да се случва. Той нямаше право да рискува живота на всички ви.

— Стой мирно. Германците дойдоха и си отидоха, какво толкова.

— А ако се върнат?

— Няма.

— Пак ще дойдат. — Макар че Джоузеф беше много слаб, излъчваше почти физически осезаемо напрежение. — Не мога остана тук.

— Ти си мой пациент. Аз ще реша кога да те изпиша.

Очите му срещнаха нейните.

— Не би трябвало да се намираш в тази ситуация.

— Достатъчно съм голяма да решавам сама.

— Съмнявам се.

Натърка гъбата със сапун. Без риза изглеждаше още по-зашеметяващо. Тялото му не беше толкова мускулесто, колкото на

Дейвид Годболд, но излъчваше своя собствена сила и изящество. Джоузеф беше жилест и строен, а гърдите и стомахът му бяха покрити с гъсти черни косми.

— Малкия Паоло ти донесе раницата — рече му тя, опитвайки се да го поуспокои. — Издраскал си целите книги. Когато ходех на училище, учителите ни биеха по кокалчетата, ако драскахме по книгите. Аз самата никога не съм чела поезия. Може би ти ще ми обясниш за Данте?

— Не съм учител — отвърна той на стената.

— Значи няма да ме биеш по кокалчетата. А за разнообразие мога и да понауча нещо.

Миеше го внимателно. Нямахше почти никакъв опит с мъжките тела. Макар и безпомощен и ранен, той все пак беше мъж и този допир пораждаше странна близост. Не можеш да измиеш тялото на друго човешко същество, без това да породи близък, дори нежен контакт.

— Обичах да ходя на училище — продължи тя. — Въпреки че ни биеха и всичко останало. Така ми се иска да бях останала. Но като станах на четиринадесет, нашите ме прибраха да работя във фермата. Ти си толкова щастлив, че си могъл да учиш.

Когато започна да разкопчава колана му, той я спря.

— Не.

— Трябва добре да те измия — мило каза тя. — Не можеш да стоиш мръсен.

— Не!

За миг се сборичкаха. Кандида се учуди на пламенността му. Ето ти един свиреп партизанин, който чете поезия и се срамува от тялото си.

— Само се отпусни!

— Не. Ще се измия сам.

— В това състояние?

— Ще се оправя. Дай ми гъбата.

Трябваше да му сложи повече морфин. Безпомощна пред такава силна воля, тя му подаде гъбата.

— Дай поне да ти помогна.

— Не. Обърни се — непоколебимо ѝ заповяда той.

Тя много се засегна.

— Изглеждам ли ти като харпия, която иска да те изяде, а, Джоузеф?

— Обърни се.

— Ако беше в болница, нямаше да се държиш така със сестрите.

— Тук не е болница, а и ти не си сестра. Обърни се. Моля те.

Тя се подчини и седна с лице към стената, изправила обидено гръб. Докато се събличаше, американецът пъхтеше и току изръмжаваше от болка.

— Ти си груб и просто ме вбесяваш — изтърси Кандида. — Аз само се опитвам да ти помогна.

Той не отговори. Опитваше се да мие тялото си с една ръка и скимтеше.

— Мъчно ми е за теб. Трябва да имаш много лошо мнение за жените, за да се държиш така.

Известно време стоновете продължаваха. Обидена, Кандида кипеше от яд. Най-накрая той простена от болка. Тя се обърна. Слабините и бедрата му бяха покрити със сапун. От раната се процеждаше вадичка кръв.

— Ах ти, глупако — скара му се девойката, вече наистина бясна. — Скъсал си шевовете. Лягай веднага!

Най-безцеремонно го блъсна назад и взе сапуна от ръцете му. Довърши миенето, без да му спестява каквото и да било.

— Не мога да разбера какво ти става — остро започна тя. — Знаеш, имам брат. Нямаш нищо по-различно от онова, което има той.

Докато го миеше, си възвърна присъствието на духа и когато свърши, облече Джоузеф в чисти дрехи. Може би в неговата страна хората повече се срамуваха от телата си и той не можеше да преодолее този срам.

— Готово — бодро обяви тя. — Свърших.

Помогна му отново да легне.

— Ето. А сега ще те оставя на мира.

Лицето му беше безизразно и той гледаше встрани.

— Благодаря. Благодаря за всичко.

Кандида събра нещата и се нареди да си върви. Не знаеше кой дявол я накара да го каже; може би по някакъв начин бе поласкана от неговия отклик на женствеността ѝ.

— Няма ли пак да ме помолиш да те целуна?

Той я измери с поглед. После се усмихна. В миг лицето му се промени до неузнаваемост — от мрачно и строго то изведнъж стана почти момчешко.

— Целуни ме, преди да си отидеш.

Кандида почувства как вътре в нея се разлива размекваща топлинка. Сякаш върху сърцето ѝ капна восък. Коленичи и бързо го целуна, но не по бузата, а по устните.

— Ти си много смел — пошепна му тя. После се измъкна от дървената стаичка и го остави в тъмното.

Баща ѝ бе ходил да реже лозето и тъкмо се прибираше. Стоеше до огнището и грееше огромните си възлести ръце, а устните и страните му още бяха зачервени от студа. Лицето му бе сериозно.

— Как е американецът, детето ми?

— Мисля, че се поправя — тихо отвърна тя, усещайки, че има нещо нередно.

— Ще слеза да го видя. Искам да говоря с него.

— Кажй ѝ — с леден глас каза Роза.

— Какво да ми каже? — попита Кандида.

— Какво постигнаха любимите ти партизани. Кажй ѝ, Винченцо.

Баща ѝ уморено се обърна към нея.

— Работа на SS. Като изкупление за убитите при засадата.

На Кандида едва не ѝ призля от ужас.

— Какво са направили?

— Вчера са отишли в Сан Вито и са езекутирали двадесет души.

— Всички мъже — вметна майка ѝ. — Всички мъже в селото. От момчетата до старците. Вдигнали са ешафод на градския площад и са ги строили там пред жените им. Никой не можел да си отиде, преди и последният от обесените да спре да рита.

Замаяна и сякаш обзета от някаква слабост, Кандида се строполи на един стол. Сан Вито бе мъничко селце близо до прохода, където бе поставена засадата — безкрайно бедна и изостанала махала. Това бе ужасно жестоко, дори за SS.

— Но защо? — пошепна тя.

— Сама знаеш защо — кисело отговори Роза. — Кажй на твоя приятел там долу. Кажй му колко италианци овдовяха и осиротяха тази вечер заради смелите му подвизи.

— Роза — внимателно се намеси Винченцо, — не можеш да обвиняваш партизаните за онова, което върши SS.

— Всичките са виновни — отговори тя и пак зашета. — Тео беше прав. През 40-та не я искахме тая война, не я щем и сега. Да идат да се бият някъде другаде.

— Няма къде другаде да идат да се бият — заключи Винченцо, упътвайки се към вратата на избата. — Оставихме Мусолини да тегли колата двайсет години. Сега не можем да го разпрегнем току-така. Ще трябва да вървим след него. Ще трябва да го следваме, Роза. Ще трябва да го следваме.

Чакаше в каменната овчарска колиба вече половин час, когато най-сетне чу стъпките на Дейвид по камънака.

Приведената му фигура затъмни ниския вход и той влезе. Огледа се, опитвайки се да привикне към полумрака.

— Дошла си по-рано. Това не подхожда на една дама.

— Защо? Да не би да трябваше да закъснея? — объркана, попита тя.

Не каза на никого, че ще се вижда с Дейвид в малката колиба. За пръв път в живота ѝ се случваше мъж да я покани навън. Това беше първата ѝ среща — събитие от изключителна важност. Нямахше грим и парфюм, но все пак се бе приготвила с голямо старание — беше разресвала буйната си коса, докато не лъсна като черен кехлибар, и я бе вързала назад с червена кадифена панделка. И през ум не ѝ беше минало да се бави по пътя. По природа не бе никак кокетна.

Дейвид клекна пред нея. Не се бе бръснал, откакто го видя за последен път, и сега по лицето му бе набола златиста брада. Ухили се и рече:

— Дамите винаги трябва да закъсняват за среща, Кандида. За да накарат мъжете да си мислят, че не са единствени.

— Но ти си единственият. Искам да кажа — смутено заекна девойката, — че се приготвих специално, преди да дойда. Не исках да закъснявам.

— Е, аз съм много поласкан. Не мога да се бавя дълго обаче. Само няколко минути. Не знаеш на какъв страхотен риск се излагам, като слизам да те видя.

Сърцето ѝ силно се разтуптя.

— Всичко наред ли е? Германците претърсват цялата местност.

— Още не са ме хванали.

— Паоло казва, че се разделяте.

Той кимна.

— Разбунихме гнездото на осите. Джакомо се върна при своите хора във Венето. Чухме за някакво друго прехвърляне на англичани горе през Вале д'Аоста в Швейцария. Останалите се запиляха в Доломитите — германците не си дават толкова труд да проверяват там.

— А ти?

— Не ми харесва идеята да замръзна из планините. Или пък да прекарам войната интерниран в някой досаден швейцарски хотел.

— Но ти си съвсем сам.

— Ще се присъединя към друга партизанска *banda*. Веднага щом намеря някоя. Междувременно едни хора край Чиезе ми помагат. Те са въглищари. Комунисти. Дават ми храна и подслон. Удобен лагер е.

— Сигурен ли си, че не е необходимо да заминеш? — тревожно попита тя.

Той протегна силното си тяло.

— Зная какво правя — отвърна ѝ мързеливо — Мен не ме мисли.

— Чу ли... — Кандида се колебаеше дали да му каже. — Чу ли за Сан Вито?

— Да. Трябваше да се очаква.

Лицето му бе каменно, а очите му — като от лед.

— Толкова се тревожих за теб. За това къде спиш, дали имаш какво да ядеш. — Тя му подаде пакета, който бе отмъкнала от вкъщи. — Донесох ти това.

Той го отвори.

— Хляб, сирене, наденица — доволно констатира. — Добро момиче. Умирам от глад. — Започна да нарежда храната на пода. — Как е Джоузеф?

— Поправя се. Докторът идва да го види тази сутрин. Каза, че било цяло чудо, дето оцелял.

— Според Паоло се грижиш за него като опитна медицинска сестра.

Девојката се усмихна със задоволство.

— Трябваше да се науча. Бях ужасена.

— Просто не се привързвай много към него и това е всичко.

— Защо?

— Жените винаги се влюбват в мъжете, които лекуват.

Забележката ѝ се стори забавна.

— Няма да се влюбя в Джоузеф. Той иска да те види. Все повтаря, че трябва да го преместиш някъде.

Той се взря в лицето ѝ.

— Ти нямаш нищо против да се грижиш за него, нали? Рисковано е, зная. Чухме, че германците претърсвали къщата. Пребили и брат ти, нали?

Тя кимна и усмивката ѝ се стопи.

— Целият е в синини. Едва не го убиха.

— Ако са искали да го убият, са щели да го направят.

Явно беше гладен, защото се нахвърли да яде. Кандида следеше с поглед ловките му движения и се топеше от удоволствие, че той утолява глада си с приготвената от нея храна.

— Как изглежда Англия? — попита тя.

— Най-вече зелена приятна страна — отвърна той. — По нашите места е доста голо.

— Ти откъде си?

— Нортъмбърланд. Последното място, където са били твоите предци, преди варварите да ги отблъснат.

— Моите предци ли?

— Римляните.

— О!

— Император Адриан построил стена през Нортъмбърланд — обясни ѝ Дейвид, похапвайки от сиренето. — Там свършвала цивилизацията. Това била границата на империята. Така или иначе, там е семейното огнище на Годболдови.

— Замък ли е?

— Не точно. Но все пак е доста големичко имение. Пада страшен лов и стрелба, а има и много риба.

Пред очите на Кандида плуваха образи на господата в костюми от туид с пушки под мишница, на дами с големи шапки, грамадни бляскави лимузини — един свят, за който тя знаеше само от снимките в списанията.

— Много ли си богат? — срамежливо го попита.

— Вече не — отвърна той и захапа една наденица. — Все пак имам добри връзки.

— Какво значи това?

— Най-важните големци идваха на лов у нас. Включително и бившият Уелски принц.

Кандида ококори очи и възхитено попита:

— Този, дето се отказа от трона заради любовта си?

— Да. Същият.

Отначало почти не приемаше думите му на сериозно, но спокойната му самоувереност бе доста убедителна.

— А виждал ли си госпожа Симпсън^[8]?

— О, много пъти. В Англия, а после и във Франция след абдикацията.

Дейвид уви остатъка от храната и го пхна в раницата. Запали цигара.

— Много хора се отдръпнаха от тях след абдикацията, но не и ние.

Кандида бе запленена.

— Тя наистина ли е толкова невзрачна, колкото изглежда по снимките?

Той издуха облак дим.

— Ами, тя е много елегантна жена. Хвърля цели състояния за дрехи — Шанел, Балмен, Шапарели и така нататък. Не е красавица. Но е много очарователна. Омагьосва хората.

— И как го прави?

Той затвори едното си око, преструвайки се, че ѝ намига.

— Излъчва страхотен сексапил. Казват, че знаела какви ли не трикове. Живяла е в Далечния изток, нали разбираш. Пък и това е третият ѝ брак.

Кандида едва се въздържа да не попита какви трикове, но темата беше неделикатна. Ясните сини очи на Дейвид я следяха през облаците тютюнев дим.

— Възхитена ли си?

— Ако всичко това е вярно — да.

— А защо да те лъжа? — усмихна се той. — Старият живот беше наистина бляскав. Но след тази война нищо няма да е същото.

— Разбира се, че ще бъде същото.

— Когато бях момче, Годболдови бяха богати. Дядо ми влагаше пари в отглеждането на каучук и тиково дърво в колониите. През Първата световна война натрупа цяло състояние. Оттогава всички останали се занимаваме с това да го харчим. — Дръпна от цигарата, а очите му блуждаеха някъде. — Когато баща ми успя да влезе в кръга на принца, всички вярвахме, че богатството ни е в кърпа вързано. Искаше да стане баронет — баща ми де. Тази мечта му беше легнала на сърцето. На каквата и да е цена — и трябва да ти кажа, че да забавляваш Дейвид и Уолис хич не излизаше евтино. Зашеметяващи партита. Най-добрият лов и стрелба. Скъпи дреболии от Аспрейс. Високото общество струва пари. — Лицето му се изкриви в кисела гримаса, която съвсем не беше като топлата усмивка, която обикновено грееше на лицето му. — Но през цялото време баща ми залагаше на вятъра. Оня глупак абдикира и така всичко свърши.

— Но баща ти не изостави принца?

— Не, продължи вярно да следва своята залязваща звезда. — Той изгаси цигарата. — Бях на двацет и две, когато Дейвид абдикира. Никога няма да забравя. Тогава разбрах, че всичко си отива. Трябваше като всички останали да прекъснем тези връзки. Дори само заради това, че нямахме достатъчно пари да поддържаме темпото, когато те заминаха в изгнание. Да държиш яхти на Ривиерата и вили по португалското крайбрежие е съвсем различно от това да посрещаш гости вкъщи. Но баща ми реши да хвърли последните няколко хиляди, за да разиграе спектакъл на своята лоялност, както я възприемаше той. — Дейвид сви рамене. — Та значи и аз се включих в цялата забава. Не продължи дълго. Хитлер и компанията му се погрижиха за това. Сега всичко принадлежи на миналото. Кралското семейство замина за Бахамските острови, Франция е пълна с нацисти, а баща ми умира сам и без пукната стотинка в Нортъмбърланд. Случи се така, че войната дойде точно навреме. Спаси ни от скука и бедност.

Кандида се възхищаваше.

— Като на филм!

Дейвид стана и отупа праха от себе си.

— Да, като долнопробна комедия. И сега има само един начин да се възстановят семейните богатства.

— Какъв?

Той се ухили на Кандида.

— Да се ожения за богата жена.

— О, не — отвратена отвърна тя, като се изправяше срещу него.

— Не трябва да правиш това! Трябва да се ожениш само по любов!

— Любов? — Той се загледа за миг в нея, а после клепачите му се отпуснаха.

Изведнъж Кандида разбра, че ще я целуне. Сърцето ѝ се преобърна, сякаш бе паднала и продължаваше да пада, без да може да спре. Пое лицето ѝ в ръце и устните му жадно се впиха в нейните.

Бяха твърди и властни, а дланите му топлеха страните ѝ. Тя трепна и се сгуши в него, силно стиснала очи.

Ръката му се плъзна по шията ѝ и обгърна гърдта ѝ. Палецът му потриваше нежно зърното ѝ и през цялото ѝ тяло сякаш протичаше електрически ток. Беше изумена от тази интимна милувка, от дързостта в нея. Отдръпна се, запъхтяна. Той я последва и отново се наведе да я целуне; всичките ѝ сетива потънаха в някаква сладка и същевременно дива паника.

В този миг над долината проеча картечен откос, сетне последваха и единични изстрели.

Дейвид спря и лицето му се промени.

— По дяволите!

— Какво е това? — уплашена възкликна Кандида.

— Не зная, но най-добре да изчезвам.

— Кога ще те видя пак? — едва ли не с болка в гласа попита тя.

— След три дни. — Той вече слагаше раницата. — Тук в четири. Става ли?

Тя кимна. Копнееше да се хвърли на врата му, да обсипе лицето му с целувки и да му дава настойчиви заръки да пази безценния си живот. Но не смееше да го бави.

— Преди да си тръгнеш, изчакай тук един час — нареди ѝ той. — Разбра ли?

Тя мълчаливо се съгласи.

Бързо се мушна под ниската врата и изчезна.

Кандида се отпусна назад, а главата ѝ кръжеше.

— Сладка Дево, Благословена Дево, моля те, пази го — шепнеше тя.

Буйната сладост на тази целувка още бе в кръвта ѝ и я опиваше като вино. Едновременно ѝ се искаше да плаче и да се смее. Щеше да се пръсне от щастие, а ѝ се гадеше от страх. Никога не я бяха разкъсвали толкова противоречиви емоции. И никога не се бе чувствала по-самотна и изоставена.

[1] Квартал в Берлин, където били затворени нацистките военнопръстълпници след Нюрнбергските процеси през 1945–46 год.; тук — нацистите. — Б.пр. ↑

[2] Всички са мъртви (итал.). — Б.пр. ↑

[3] Немските военновъздушни сили. — Б.пр. ↑

[4] Царевична каша (итал.). — Б.пр. ↑

[5] Навън! Вън! (нем.). — Б.пр. ↑

[6] Военна полиция (нем.). — Б.пр. ↑

[7] „Божествена комедия“, поема от Данте Алигиери. — Б.пр. ↑

[8] Уолис Симпсън, известна като „госпожа Симпсън“ (1896–1986) — заради брака си с нея Едуард VIII бил принуден да абдикира през 1936 г. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

ЯНУАРИ 1944

„Джоузеф най-после започва да се възстановява — написа тя в дневника си. — Заякнал е и вече не се страхувам, че може да умре. Става все по-неспокоен и нещастен. Изобщо не му е приятно да седи затворен долу в тъмното, въпреки че така е в безопасност. Май скоро ще ни се наложи да помислим за друго място, където да го скрием.“

Даваше си сметка колко смъртоносно може да се окаже написаното в дневника ѝ, въпреки всички внимателни увъртания, и затова бе започнала да го крие на тайно място — под хлабавата плоча на пода точно под леглото ѝ. Ако някой претърси къщата толкова старателно, че да открие черната тетрадка — разсъждаваше тя — той вече ще е открил и самия Джоузеф. За да предотврати евентуални фатални последствия, най-добросъвестно избягваше да споменава имената на другите хора, които помагаша на американеца, например на доктора, който бе идвал същата сутрин да извади шевовете на ранения. Той я бе предупредил, че Джоузеф се нуждае от още няколко седмици спокойствие.

„Не съм виждала Дейвид дни наред — продължи да пише тя. — Терзаят ме такива ужасни страхове дали е на сигурно място. Моля се на Девата да го запази непокътнат. Вярвам, че тя ще чуе молитвите ми. Той означава толкова много за мен.“

Сега като криеше дневника, можеше да се доверява на страниците му както никога преди; а имаше толкова много неща, които да споделя.

За няколко кратки седмици ѝ се бе случило нещо изключително, нещо много по-голямо от една авантюра — това бе тайна, не помаловажна от другата тайна — че крият американец от германците. Тя се влюбваше.

След онзи следобед в малката колиба се бе виждала с Дейвид още три пъти. Срещите им винаги бяха болезнено кратки и на раздяла

той я целуваше, всеки път все по-нежно. Тя не знаеше никакви романтични думи, с които да опише чувствата си към този човек в дневника си. Но те ставаха все по-силни.

Детството на Кандида можеше да се сравни с блажено необезпокояван полет над сънливи поляни; а сега сякаш се бореше с буен планински порой. Никога не се бе чувствала, нито пък бе изглеждала толкова добре. Като се оглеждаше сутрин в огледалото, очите ѝ бляскаха дяволито. Всеки миг бе изпълнен с радост. Дори ужасът, който изпитваше, когато виждаше германски униформи, или пък чуеше стрелба някъде далече, бе сладък, защото бе свързан с Дейвид.

Животът в „Ил Ноче“ продължаваше както обикновено, заобикаляйки Джоузеф както реката залива речния камък — тече все същата, но разделена на две. Тео бавно се съвземаше от побоя и след седмица вече стана на крак и се върна към работата. Необяснимо как случката бе повдигнала духа му. Като че ли за малко се бе откъснал от хроничната си депресия и на издълженото му, меланхолично лице грееше мила усмивка, която смътно напомняше веселият младеж от едно време. Майката на Кандида решително отказваше да има нещо общо с храненето и грижите за ранения, сякаш пренебрегвайки присъствието му, заклинаше опасността. Тих и спокоен както винаги, баща ѝ посещаваше Джоузеф поне веднъж дневно и ако изпитваше нетърпение гостът му да оздравее и да си замине, за да спаси семейството си от опасност, то по никакъв начин не го показваше пред американеца.

Никой от тях не знаеше, че тя се среща тайно с Дейвид Годболд.

— Искам да кажа, че той е от съвсем различен свят, Кандида.

— Толкова по-високопоставен от мен? — иронично попита тя.

— Първо ще се възползва от теб — направо ѝ изтърси Джоузеф, — а после ще те зареже.

Тя издърпа рязко ръката си от хватката му и известно време продължи да мие раната мълчалива, а бучката в гърлото ѝ мъчително се разрастваше. Слава богу, че не успя да изкаже скритите си чувства към Дейвид.

— Иска ми се нищо да не ти бях казвала. Толкова си груб.

— Не искам да пострадаш — отвърна той по-тихо. — Това е всичко.

— Е, ти ме нарани. — Тя сложи чистата превръзка и се изправи. — Нямах право да ми казваш какво да правя. Ще се виждам с него както и когато искам.

— Кандида...

Тя се измъкна от дървеното килерче и хлопна капака.

— Срецнах няколко партизани — въодушевено разказваше Дейвид при следващата им среща в малката колиба. — Говорих с Червения Антонио.

— Кой е той?

— Той е командир на един от отрядите. Бил се е в Испания като доброволец на страната на републиканците. Опасен комунист. Затова го наричат Червения.

Лежаха в сламата и Дейвид чупеше залци от хляба, който тя му бе донесла.

— Истински войник е той, истински герой.

— Искате ли да те вземе при себе си? — попита тя, опитвайки се да прикрие страха си.

— Той ще ме извести. — Очите на Дейвид пламнаха. — Прекрасна новина. Скоро отново ще мога да участвам в действията!

Тя се постара да изглежда доволна заради него.

— Радвам се, Дейвид.

Той се ухили.

— Днес за какво ще си говорим?

Историите, които й разказваше, я омагьосваха. Имаше набито око за подробностите в дамската мода и бижутата, което го превръщаше — поне за нея — в прекрасен разказвач. Уолис Симпсън — жената, която бе отмъкнала английския крал — бе любимата й тема.

— Разкажи за преди войната — замоли го тя, радостна, че така поне няма да мисли за заминаването на Дейвид. — Разкажи ми за бижутата на херцогинята^[1].

— О, бяха невероятни. Видях я на един бал през 1938-ма в южна Франция, където имаха вила. Беше с рубините, които той й подарил по случай първата годишнина от сватбата им. Това бяха двата най-големи

рубина, които съм виждал — бяха инкрустирани върху платинена гривна. Някой каза, че всеки от тях тежал по осемнадесет карата. Бяха толкова големи, че човек можеше да си ги сложи в устата и да ги смуче като бонбони. Бяха червени като кръв.

— И изумруди?

— Притежаваше фантастични изумруди. Струва ми се, че имаше гривна с три или четири камъка, допълнително украсена с диаманти. Със сигурност носеше пръстен с огромен изумруд с прекрасен, ясен, наситенозелен цвят.

— А диамантите?

— О, да — диамантите. Най-различни диаманти. Направо да ослепееш.

— И само като си помисли човек, че се е родила в съвсем обикновено семейство!

— Е да, но нали ти казах — излъчваше страхотен сексапил.

— Жените могат ли да се научат да имат такова излъчване?

— Не, трябва да си се родила с него.

— О!

Дейвид се пресегна и погъделичка устните ѝ със сламката.

— Не се тревожи, Кандида. Ти имаш много повече сексапил, отколкото ти се полага.

— Но не зная никакви номера.

— Не ти и трябва. Само възрастните жени като госпожа Симпсън се нуждаят от трикове.

— А те защо трябва да знаят трикове?

Претърколи се и доближи лицето си почти до нейното.

— Защото не са свежи и сладки — тихо рече той — като теб.

Девойката се поуплаши от тази близост и се отдръпна назад с лудешки разтуптяно сърце.

— Трябва да се прибирам — смотолевя тя.

Той се изправи и седна, обвил ръце около коленете си. В очите му танцуваше някакво пламъче, от което сърцето ѝ се преобърна.

— Хайде отлитай тогава, малка птичко — тихичко изрече.

Тя се изправи и отръска сламата от роклята си.

— Кога ще те видя отново?

— Може би другата седмица. Ще се опитам да дойда в сряда следобед, около четири.

— Аз ще бъда тук — обеща тя.

Този път като я целуваше за довиждане, я прегърна и я привлече по-близо до себе си, притискайки устни към нейните. Тя усещаше допира на топлото му силно тяло. Усети как езикът му разтваря устните ѝ и си проправя път в устата ѝ. Изтръгна се от ръцете му, задъхана и зачервена.

— Довиждане — викна му тя и хукна да бяга. — Пази се!

След две вечери за първи път изведоха Джоузеф от избата, като преди това внимателно заключиха вратите и затвориха капациите, за да се скрият от любопитни очи. Идеята беше на Винченцо.

— Прекалено дълго се заседа в онзи ковчег долу — рече той. — Като жив погребан. За разнообразие може да подиша малко чист въздух и да хапне с нас като човек.

Дори Роза, която се противопоставяше толкова остро на присъствието на Джоузеф в дома им, не намери сили да отхвърли предложението.

Тео и Кандида помогнаха на Джоузеф, който беше толкова слаб, че краката му се преплитаха и се препъваше на всяка крачка, докато изкачваше стълбите до кухнята. Притиснал ръце към раненото място, той се сгуши на масата блед и отнесен. Лицето му бе потъмняло от наболата брада — скоро съвсем щеше да се скрие. Всички тайно го изследваха с поглед. За първи път заставаше редом с тях като човек, а не като тайния гост под краката им. С тези хлътнали очи и тревожно лице той изглеждаше на Кандида като истински вълк — почти не приличаше на човек и със сигурност не вдъхваше доверие. Човек направо можеше да се уплаши от него.

— Може да ни каже какво говорят по Би Би Си — изведнъж каза Тео. — Може да има някакви важни новини.

— Добра идея.

Винченцо свали старинното радио, което приемаше на къси вълни — официално забранена вещ — и го настрои на Би Би Си, но от време навреме станцията се губеше. Кандида и майка ѝ приготвиха вечерята, а в това време Винченцо се суетеше с копчетата, докато най-сетне пращането и пукането заглъхна и в миг прозвуча симфоничен концерт.

Започнаха да се хранят — за вечеря имаха царевична каша и в допълнение няколко резенчета от останалите *sanguinaccio*. Кандида се улови, че се е втренчила в Джоузеф и едва ли не очаква от него да ръфа храната като див звяр, но той, разбира се, ядеше бавно и по малко и не вдигаше очи от чинията си. Около масата се бе възцарила напрегната атмосфера, което никой от присъстващите не бе очаквал.

Изведнъж на девойката ѝ се стори, че Джоузеф излъчва странна сила. Макар да беше физически слаб, около него витаеше смущаваща аура. Запита се кой от двамата — Джоузеф или Дейвид — е бил истинският водач на партизанската дружина.

Насред вечерята се чуха камбаните на Биг Бен и Винченцо се протегна да увеличи звука на радиото.

— А така — рече той. — Какво казват?

Джоузеф се заслуша в тънкия английски глас, който изпълваше стаята.

— Казват, че германските контранападения стават по-редки. Осма Британска армия си пробива път към Рим и изтиква нацистите оттам. — Отново се заслуша. — Църковните камбани възвестяват радост и свободна Италия. Казват, че догодина войната ще свърши.

— Догодина? — повтори Кандида.

Струваше ѝ се, че винаги е имало война. Най-напред често си мислеше за края ѝ. После дори престана да вярва, че може да свърши.

— Войната срещу японците също върви успешно...

Джоузеф млъкна. Радиото изпращя и далечният глас заглъхна. Известно време се чуваше само пращане. После от апарата зазвуча друг, много по-силен глас, който говореше на немски със силен италиански акцент.

— Напомняме на цивилното население, че за оказване на помощ на партизаните се налагат тежки наказания. — Познаваха този глас. Това беше главнокомандващият на SS щаба в Брешия и гласът му стържеше заплашително. Предаването се излъчваше по местната радиостанция, която след завръщането на Мусолини бе попаднала в ръцете на фашистката милиция. — Всеки италианец, който храни или укрива дезертори, избягали военнопленници или лица, обвинени в саботаж, ще попадне под ударите на военновременния закон. Няма да има никаква пощада. На цивилното население се налага вечерен час

след мръкване. Той ще се съблюдава изключително строго. Веднага ще бъдат предприемани мерки срещу всеки италианец...

Винченцо изсумтя и изключи грозния глас.

— Гадове.

Роза бе пребледняла и лицето ѝ бе намръщено. Дишайки неравномерно, тя остави ножа и вилицата отстрани до чинията.

Джоузеф се наведе напред и се обърна направо към нея.

— До другата седмица ще заякна достатъчно, за да мога да ходя — каза той. Гласът му беше тих по природа и доста хриплив. — Тогава ще си тръгна.

— Глупости — отвърна Винченцо. — Ти, разбира се, няма да имаш толкова сили, че да можеш да вървиш.

Американецът поклати глава.

— Ако германците ме хванат, има надежда Женевската конвенция да ме защити. Но вие... — Той насочи пръст към Винченцо като пистолет, а в тъмните му очи се четеше упорство. — Ще ви убият всичките.

— Както избиха мъжете от Сан Вито — вметна Роза.

Винченцо ѝ изшътка, но Джоузеф се обърна и я изгледа внимателно.

— Какво се е случило с мъжете в Сан Вито?

Тишина.

— Кажете ми — заповяда той.

— Есесовците насъбрали всички мъже и ги екзекутирали. — Това беше Тео. — Като наказание за онова, което вие с приятелите ти направихте в прохода.

Всички забелязаха как лицето на чужденеца се промени и стана по-измъчено от всякога.

— Колко души?

— Двайсет.

Той замълча, зареял поглед в небитието. Най-сетне промълви:

— Грешката е моя.

— Не — успокой го Винченцо и го потупа по рамото. — Не можеш да виниш себе си за онова, което правят тия изчадия.

— Аз дръпнах фитила. Аз сложих експлозива. Знаех какво ще последва. Всички знаехме.

— Сега е война — съчувствено каза Тео. — В Гърция и Югославия правеха същото. Те така действат.

— Нямахме право да го вършим. Играехме си на война. Не постигнахме нищо. Като убиеш десетина германци, нещата не се променят. Нямам право да бъда тук. Следващата седмица си отивам.

— Но къде смяташ да отидеш, а? — попита Винченцо. После стана от масата — снажен, едър мъж — и отвори кухненския прозорец. От далечния край на долината, откъм езерото, долиташе грохот. Военни колони се придвижваха по пътя към Брешия. Звукът беше доста зловещ и накара Кандида да потръпне.

Винченцо затвори прозореца.

— От Примирието насам всяка нощ е така. В долината е пълно с германци.

— Ако няма кой да ти помогне — намеси се Тео, — ще те заловят само след часове.

— Ами нека тогава да го заловят — грубо заяви Роза.

— Мамо, не! — възкликна Кандида.

— Укривахме го две седмици. Но за бога, да не искаш всички да умрем заради него? — Червенината пълзеше нагоре по страните ѝ. Тя посочи Джоузеф с пръст. — Той при всички положения не иска. У него има някаква почтеност.

— Роза, млъквай — заповяда ѝ Винченцо.

— Няма да млъкна — изсъска тя. — Погледни децата си, Винченцо. За тях си отговорен, а не за някакъв си чужденец!

— Джоузеф също е нечий син, мамо — каза Тео.

— Но не мой! — В очите на Роза блестяха сълзи. — Германците така или иначе ще го хванат, Винченцо. Не позволявай да го уловят в нашия дом!

— Права е — с дрезгав глас каза Джоузеф. — Вече ми извадиха шевовете. Ще си вървя.

Бащата вдигна мазолестата си ръка.

— Приятелите ти са се разпръснали. Няма къде да отидеш. Нека потърся някое безопасно място за теб. Може би някъде в планините при някой овчар, на когото имам доверие. Веднага щом намерим по-сигурно място, някой ще те откара там. Но дотогава ще останеш тук и ще събираш сили.

— Не — решително отвърна Джоузеф.

Винченцо сграбчи младия мъж за слабото рамо и леко го разтърси.

— Трябва да се подчиняваш на решението на мнозинството, приятелю. Никакви самостоятелни изяви. Иначе ще те хванат и ще те мъчат и тогава нас наистина ще ни избегнат всичките.

На другия ден на Тео му хрумна къде да скрият Джоузеф.

— Може да живее в „Кулата на ловеца“.

Кандида бързо вдигна поглед. На около два километра северно от „Ил Ноче“ имаше огромно ловно имение, което принадлежеше на благородническо семейство от Милано. Някога в имението имало къща, но през миналия век тя изгоряла и в сърцето на дъбовата гора бе останала единствено кулата, която хората наоколо знаеха като Кулата на ловеца. Мястото беше затънтено и потайно и германците надали изобщо някога щяха да се доберат дотам. Наблизо имаше поток, откъдето Джоузеф можеше да си набавя прясна вода и с достатъчно количество провизии би могъл да прекара там месеци, без да се страхува, че ще го открият.

— Но това е най-самотното място под слънцето — колебливо се обади Кандида.

Очите на Роза пронизваха като бръснач.

— Този човек няма да се впечатли особено от самотата. Не е общителен. Това е добра идея, Тео. Ако германците го пипнат, може да каже, че просто е скитал по онези места по собствена инициатива. Иди кажи на баща си.

Трябваше да убеждава дълго Винченцо и възрастният мъж най-после започна да скланя.

— Предложението не е чак толкова лошо. Може и да си запали огън, без да се страхува, че германците ще видят пушека.

— Можем да му дадем някоя стара пушка — предложи Тео, — ще може да стреля зайци или пък фазани и дори яребици. Който и да го намери, ще го помисли за побъркан отшелник.

— Особено с тази брада — вметна Кандида.

— И ще се чувства сто пъти по-добре, отколкото в онзи ковчег долу. — Винченцо бавно кимна. — Идеята никак не е лоша.

На Кандида се падна да поднесе новината на Джоузеф.

— Разбира се, там ще бъдеш много самотен — предупреди го тя, приклепнала в душната тъмнина на житницата. — Но поне ще имаш

достатъчно светлина да четеш любимите си книги.

— Прекрасно. — Брадата му придаваше вид на византийски Христос. — Кога мога да отида там? — попита настоятелно, а очите му блесяха на светлината от фенера.

Кандида не очакваше, че нетърпението му да ги напусне ще ѝ причини такава болка. Макар и често да я вбесяваше и обиждаше, грижите за него я изпълваха с удовлетворение и бяха за нея предизвикателство, което я радваше повече от почти всичко останало в живота ѝ.

— Защо толкова бързаш да ни напуснеш? — попита го тя.

— Заради вас, Кандида. Не заради себе си. Не искам да загинете. Светът ще обеднее без вас.

— Никой от нас няма да умира — тросна се тя. — Прекалено си мрачен.

— Разсъждавам реалистично.

— Мислех, че всички американци са оптимисти.

— Роден съм в Латвия.

Кандида се вгледа в лицето му на мъждивата светлина. Чертите му бяха славянски — имаше високи скули и тъмни очи, леко опънати в краищата.

— Ще ми липсваш — въздъхна тя.

Забеляза, че лицето му се променя.

— Не се ласкай — добави сухо. — Беше ми мъчно дори за прасето, когато го заклахме. Значи искаш да се махнеш?

— Да. Колкото по-бързо, толкова по-добре. Колко е дотам?

— Няколко километра.

— Не е достатъчно далеч.

— Вярвай ми, достатъчно е. Кулата е заобиколена с гора от всички страни. Почти никой не знае за нея, освен местните хора, а и повечето от тях вече са забравили, че съществува. Ще си малко като Робинзон Крузо или като омагьосания принц от някоя приказка. Това май повече ти отива.

— Какво искаш да кажеш?

— Ами... ти като че ли не обичаш много хората, нали? — Не си направи труда да изчака отговор на този риторичен въпрос. — Ще ти са необходими провизии. Знаеш ли да залагаш капани?

Той поклати глава.

— Аз съм градско дете.

— Няма значение. Татко ще ти даде пушка. Може и на див глиган да налетиш. — Кандида се изправи. — Ще ида да им кажа, че нямаш търпение да идеш там.

— Още ли се виждаш с Дейвид?

— Не е твоя работа — остро отвърна тя. — Колкото по-бързо се махнеш от къщата, толкова по-добре. Тогава можеш да престанеш да се тревожиш за мен.

Задаваше се първата страшна зимна буря.

Сред планините неспирно ехтяха гръмотевици и под прихлупеното небе голямото езеро бе почти черно, с бели ивици там, където вятърът рошеше водите му. Пейзажът, който толкова обичаше, ставаше все по-тъжен и заплашителен. Малките градчета край езерото, чиито островърхи катедрали се извисяваха над керемидените покриви, се бяха сгушили в брега, сякаш търсеха закрила. Вече всичко бе покрито с тънък слой снежец.

Надигащата се буря бе довяла дъха на високите части на Алпите — дъха на лед и зима. Тази дива романтична красота караше Кандида да ликува.

Когато се изкачи на върха на хълма, девойката остави кошницата на земята и разпери ръце, сякаш да прегърне снежния ураган. Прегръдката му бе страдна. Вятърът заметна полите ѝ, плъзна се между босите ѝ крака и притисна пуловера до щръкналите гърди. Леденият вихър я караше да потръпва от чувствена наслада. Снежинките танцуваха пред очите ѝ, а гръмотевиците тътнеха. Изпълнена с блаженство, Кандида затвори очи и отметна глава назад.

Откакто Дейвид Годболд влезе в живота ѝ, я изпълваше копнеж по нещо, което не можеше да досегне, нещо, което някога не бе нищо повече от блуждаещо огънче, но сега се бе превърнало в огнена клада. Душата ѝ копнееше да изскочи навън, както сега се стремеше към разгара на бурята.

Понесена на мълниеносни криле, фъртуната я свари насред пътя към колибата. Кандида притисна кошницата към гърдите си и се опита да затича.

Беше притъмняло съвсем. Девојката едва различаваше пътеката под краката си. Обувките ѝ се пързалиха по мокрите камъни и не след дълго тя се просна по очи. Ругаейки, се изправи и започна да се изкачва по дългия склон по-внимателно, присвила очи срещу снега, който я биеше в лицето.

— Кандида! Кандида!

Веднага позна гласа и се усмихна. Не му отговори, просто продължи да се катери нагоре по хълма, докато не видя как високата му фигура изниква сред снега. Хвърли се в ръцете му.

Дейвид не очакваше и едва не падна в снега. Тя почувства как силните му ръце я обгръщат. Чуваше плътния му глас право в ухото си.

— Малка глупачка такава. Какво правиш навън в такава време?

— А ти?

— Ти си луда.

Той сграбчи ръката ѝ и тичешком помъкна девојката към каменната овчарска колибка. Блъснаха вратата и се промъкнаха в тъмния заслон. Вятърът и снегът виеха в счупеното прозорче.

— Не можем да останем тук — каза той. — По-добре да тичаш вкъщи, преди да е започнала снежната виелица.

— Може да не трае дълго. — Изпитваше непоносима болка при мисълта да се разделят толкова скоро. — Да почакаме, докато позатихне.

Дейвид я стрелна с очи и се усмихна.

— Добре. Щом така искаш.

Той съблече полото си — едно старо поло на Винченцо — и затъкна пролуките на черчевето.

— Трябва да запалим огън, ако не искаме да замръзнем.

Малката колиба бе залепена за планинския склон и едната стена представляваше скала. В нея бе издълбано огнище, а почернял железен кюнец отвеждаше пушека през покрива. В единия ъгъл беше нахвърлян наръч дърва, но нямаше кибрит, а само огниво. Кандида сложи стиска слама в огнището и внимателно пусна искри в праханта. След няколко минути малко огнено езиче лизна огнището.

Дейвид внимателно натрупа съчките около танцуващия жълт език. Те пламнаха и запукаха, разпалвани от течението, което ставаше в комина от силния зимен вятър, топуркащ по покрива.

— Направо е смешно колко успокоително действа един огън — замислено отбеляза Дейвид. — Малко уют в един побъркан свят.

— Да — съгласи се тя.

Протегна длани към пламъците. Бурята ставаше все по-люта. От небето се сипеше сняг и беше тъмно почти като в нощ. Но малката каменна колиба ги пазеше от вихрушката, а меките пламъци осветяваха вътрешността на схлупената колиба и позлатяваха лицата им.

— Ще местим Джоузеф — съобщи тя новината на Дейвид.

— Къде?

— В горите зад къщата има една кула. Може да остане там в безопасност. Мястото е много усамотено, но не мисля, че той има нещо против. Горкият Джоузеф. Толкова самотен ще се чувства там.

— Не се притеснявай за Джоузеф. Той е хиляда пъти по-добре от мен. Поне ще има покрив над главата си.

Тонът му я накара да вдигне разтревожен поглед.

— Но ти също имаш покрив, нали?

— Докато домакините ми не ме изхвърлят. Моите неохотни домакини.

— О, Дейвид! — втрещена възкликна Кандида. — И през ум не ми е минавало, че би искал да живееш в такова място като „Кулата на ловеца“.

— Защо не?

— Толкова е самотно. Ти имаш нужда от хора, а Джоузеф — не. Ти сам го каза. Той е вълк единак. А ти не си. Но ако искаш, и ти можеш да идеш там! Достатъчно място има да живеете двамата!

— Не, благодаря — отвърна Дейвид с кисела гримаса. — Ще се чувстваме като два язовеца в една бърлога.

— Мислех, че сте приятели с Джоузеф!

Дейвид погледна мокрите ѝ дрехи.

— От нас започва да се вдига пара.

Той смъкна ризата си, изцеди я и я опъна на съчките пред огъня, за да съхне. Колибата се промени. Голотата му, силните му мускули и бялата му кожа караха въздуха да трепти от напрежение.

— Какво има, Кандида?

— Ами... ако дойде някой...

— Кой ще дойде, мила моя?

Никога досега не я бе наричал „мила моя“. Извади цигарите си, но те се бяха намокрили. Внимателно остави и тях пред огъня да изсъхнат.

— За какво ще си говорим? Да ти разкажа ли за госпожа Симпсън?

— О, да, моля те.

— Тогава престани да се държиш като малка глупачка и ела седни до мен.

Тя се подчини.

— Съвсем си премръзнала — промърмори той.

Обгърна раменете ѝ и я притегли близо до себе си. Сега бе плътно притисната към голото му тяло.

— Така е по-добре, нали? — тихо попита Дейвид.

Кожата му ухаеше като прясно опечен хляб. Тя тромаво се гуши в него, копнеейки да го прегърне, но се страхуваше. Отмести мокрите кичури от очите ѝ.

— Така-а. Какво искаш да знаеш за Уолис?

— Разкажи ми как изглеждаше — тихо отвърна девойката.

— О, беше стройна. Стройни ръце, стройна талия, стройни крака. Изобщо нямаше ханш. Все повтаряше, че било невъзможно да си прекалено богат или прекалено строен. Увиваше се около Принца като лоза. Ей така. — Хвана ръцете ѝ и ги постави на кръста си, карайки я да долепи страна към гърдите му. — Да. Точно така.

Нервите и играеха. Никога не бе заставала така близо до него, никога не бе изпитвала такава слабост. В лицето му, в гласа му имаше нещо, което я очароваше, но същевременно я плашеше.

Той обожаваше прегръдките ѝ. Обичаше допира на стройните ѝ ръце до тялото си. Целуваше я тук, и тук... Усети устните на Дейвид върху челото си, после върху китките си.

— Тя се усмихваше, знаейки, че той е неин, напълно и завинаги. Протягаше се като котка и мъркаше. Той обожаваше тя да мърка. И затова я обсипваше със скъпоценности. Не се уморяваше да харчи за нея. Уолис беше като презокеански параход в нощта — цялата грееше в светлина. Нали разбираш, той просто я обожаваше. — Бе заровила лице под брадичката му. Като говореше, устните му докосваха слепоочието ѝ. Усещаше топлия му дъх в косите си, а хипнотично боботещият му глас я омайваше. Устните му галеха кожата ѝ, но дали я

целуваше или това бе случайно, тя не знаеше. — Представи си да имаше такива джунджурийки, Кандида. Щеше да си истинска богиня.

Прихвана брадичката ѝ и вдигна лицето ѝ към своето. В светлината на огъня очите му бяха сякаш две сенчести езера. Бурята вилнееше в безсилна ярост зад стените на уютната колиба; вътре като че ли тишината се бе превърнала в океан.

— Бих те покрил цялата с бижута — тихо рече Дейвид. — Ще сложа два звездни сапфира тук и тук. — Той докосна последователно връхчетата на двете ѝ уши. — Ще ти отиват на очите. А тук ще сложа диамантен наниз. — Погали с връхчетата на пръстите си шията ѝ и девойката потръпна.

Умираще от ужас, макар сърцето ѝ да копнееше за него. Душата ѝ се гърчеше в агония от ужасното противоречие между удоволствието и тревогата, между желанието и неохотата. Наведе се да я целуне и трябваше да напрегне цялата си воля, за да не се изтръгне от ръцете му и да избяга във виелицата. Устните му галеха нейните с кадифена нежност.

— Прекрасно е — каза след малко той. — Не е ли вълшебно?

— Да — прошепна тя.

— Никой друг. Само ти и аз.

Докосна гърдите ѝ, галейки извивките им с длани.

— Дейвид, недей!

Но той като че ли не чуваше протестите ѝ.

— Ухаеш чудно — шептеше той. — Нямаш нужда от парфюм, Кандида. Кожата ти е като цвете. Нито ти трябва бижута или руж, или каквото и да било...

Ръката му се промуши под ризата ѝ и затърси голата ѝ гърд. Сякаш държеше сърцето ѝ в длани. Зави ѝ се свят. Знаеше, че Дейвид ще я люби. Всеки миг безплътната мечта щеше да придобие действителни физически очертания. Молеше се да бъде нежен и да не разбие крехкия кристал, който таеше дълбоко в себе си.

— Не ми причинявай болка — примоли се тя.

— Няма — обеща той.

Устата му жадно се впи в нейната.

Кандида се върна вкъщи часове след това, когато бурята бе утихнала и бе преминала в непрестанен снеговалеж. Беше мокра до кости, но чудната тайна, която криеше в себе си, я държеше в транс. Влезе в кухнята и там откри Джоузеф, който беше излязъл от избата и увит в одеяло, се бе сгушил пред огнището. Май го тресеше.

Роза разлютено загълча дъщеря си:

— Баща ти излиза да те търси! Какво стана с теб?

— Бурята ме изненада, мамо. Трябваше да се скрия в овчарската колиба.

— Ах ти, млада глупачке. Ще пукнеш в студа! Изсуши си росата, дете, и сядай пред огъня, докато ти приготвя гореща вана.

Кандида уви кърпата около главата си и седна срещу Джоузеф край топлото огнище. Той вдигна очи към нея.

В миг разбра, че той знае. Четеше се в погледа му. Чак ѝ се зави свят от смайващото откритие. Как ли бе разбрал?

Той зашепна и тя трябваше да се напряга, за да го чуе.

— Защо го направи?

Лицето ѝ пламна. Пред тази мрачна увереност бе глупаво да отрича, че разбира за какво ѝ говори.

— Обичам го — ядно прошепна в отговор.

— А той обича ли те?

— Да! — изсъска тя.

Лицето му изглеждаше изтъкано от вдлъбнатини — сякаш маска от тъжни сенки.

— О, Кандида — проскърца със зъби той. — Глупачка такава!

Девојката се задави от плач.

— Как смееш! Той ме обича!

— Мъже като него не се влюбват в жени като теб.

— А кого другиго ще открия? — настойчиво попита тя. И двамата шепнеха ожесточено, за да не ги чуят. — Кой друг, а, Джоузеф?

— Не знаеш ли?

Въпросът я разтърси като ток.

— Теб?

Гледаше я право в очите и тъмната им сила сякаш я приковаваше.

— Държа на теб много повече, отколкото Дейвид Годболд някога ще държи.

На Кандида ѝ се струваше, че стои на ръба на пропаст, земята се гъне под краката ѝ и страшна паст зейва под нея.

— Не ти вярвам — заекна. — Никога не съм те окуражавала по какъвто и да било начин, Джоузеф. Дори с дума не съм ти давала повод.

— Това не ми пречи да те обичам.

— Не го казвай! — Думите бяха непоносими и пораждаха у нея желанието да стане от огнището и да се втурне навън в бурята. — Нямах право!

— Той ще те съсипе.

Кандида се обърна, но пръстите му болезнено се впиха в малката ѝ ръка и той отново я дръпна срещу себе си. В дрезгавия му глас се бе промъкнала тревожна, почти умолителна нотка.

— Той не е за теб. Може и да си въобразява, че държи на теб, но не е така. Ще те изостави съсипана, може би с бебе в корема ти...

— Ти си луд — почти разплакана отвърна тя. Собственият ѝ страх я правеше жестока. — Той е два пъти повече мъж от теб. Това не можеш да понесеш, нали?

— Не мога да понасям да гледам как те съсипва.

— Да не мислиш, че ревността ти не е прозрачна?

— Наричай го както искаш.

Опита се да изтръгне ръката си, но той я стискаше в желязна хватка.

— Това е ревност. Искаш единствено да си на негово място! Ти си този, който иска да ме използва! Ти си фалшивият от двамата!

— Не се опитвай да ми хвърляш в лицето собствените ми чувства — тихо рече той. — Обичам те, Кандида.

— Никога повече не изричай тези думи. — Тя се задави. — Никога!

Очите му за миг срещнаха нейните. После погледът му отплува нанякъде, обърна се навътре. Пусна ръката ѝ без нито дума повече и главата му увисна на гърдите.

Тя избяга от кухнята, като се опитваше да не плаче на глас. Как смее! Как смее! Отрови всичко. Оскверни най-светлите чувства в живота ѝ.

По-късно, докато седеше в поцинкованата вана, Кандида изведнъж изпадна в странно тъжно апатично настроение. Не можеше

да възвърне радостта си. Джоузеф се бе погрижил за това.

Откъде бе разбрал? Магьосник ли е? Да не е пратил някой дух до колибата наред бурята, за да подслушва какво става вътре? Очите му бяха пълни с неподправена мъка, но Кандида отказваше да приеме смисъла ѝ.

Как може да я обича? Само защото се е грижила за него? Да не си мисли, че това му дава някакво право над чувствата ѝ?

Докато сапунисваше тялото си, местата, където Дейвид я бе докосвал, ѝ припомнях за случилото се в колибата на склона. На едната ѝ гърда имаше синина — бе я ухапал в онзи последен пристъп, когато ръмжеше някакви думи на английски, които тя не разбираше. Докосваше тялото си под водата и потръпна при спомена как погуби девствеността ѝ. Често се бе питала дали боли. Сега знаеше. Припомни си пронизването, което бе сложило край на невинността ѝ, и как парещото му тяло се втурна в нейното.

След неясната нежност на идилията, която си бе представяла, интимността ѝ се видя изумително животински акт. Макар всичко да бе ново за нея, тя разпознаваше тези звуци и движения. Беше ги чувала и виждала и преди у животните — хрипливото ръмжене, глухият звук, който се чуваше, когато телата им се удряха едно в друго; дрезгавият, сякаш предсмъртен вик накрая.

Но Дейвид не бе казал, че я обича, дори и след това, когато лежах сгушени един в друг край огъня, а гръмотевиците раздираха небето и димът от цигарата му се виеше над главите им.

Тази мисъл предизвика у нея силна, болезнена тревога. Знаеше откъде идва тя. Отново се замисли за тъмните очи на Джоузеф. Изведнъж сърцето ѝ се изпълни с жестокост. Той е опасен. Като отровна змия.

Колкото по-бързо се маха от къщата, толкова по-добре.

Кандида не бе стъпвала в Кулата на ловеца от години — откакто порасна. Понито си пробиваше път през папратите към просеката, а девойката изпитваше странното усещане, че прекрачва в детска мечта, а може би дори — както каза и на Джоузеф — в някоя приказка.

Самата кула беше квадратна, строена през осемнадесети век. Беше висока около четиридесет метра и завършваше с островърх

покрив, покрит с плочи, на който се мъдреше ръждясал ветропоказател. Беше по-порутена, отколкото Кандида я помнеше. Там където стените не бяха закрити с рошави пълзящи растения, мазилката бе изпадала и се виждаше зидарията отдолу. Разместени от натрупания сняг, няколко разхлабени плочи застрашително стърчаха над улука. Дървените капаци на тесните прозорци бяха провиснали, но масивната дъбова врата изглеждаше достатъчно здрава.

Винченцо вкара понито в малката просека. Двуколката изскърца и спря. Натрупалият сняг заглушаваше тропота от копитата и през целия път около тях витаеше зловеща тишина. Тук цареше абсолютен покой, несмущаван от никакъв шум. Надвисналото сиво небе обещаващо още сняг.

Кандида скочи на земята и протегна ръка на Джоузеф. Както можеше се да очаква, той отказа да приеме предложената му помощ и с мъка слезе от двуколката сам. Обърна се към постройката и я измери с поглед.

— Това е новият ти дом — рече Винченцо. — Ела да го разгледаш.

Ключалката на вратата бе ръждясала или отдавна бе разбита. Винченцо натисна вратата с цялата си тежест. Тя изскърца дрезгаво и поддаде. Джоузеф го последва, притиснал ръка към раната си.

Вътре нямаше абсолютно нищо. Стените бяха облицовани с груби каменни плочи, а на едната от тях имаше просто каменно огнище. Тясно стълбище водеше към стаята на горния етаж. Всъщност имаше само три стаи, една над друга. Подовете, които бяха настлани с възлесто дъбово дюшеме, силно кънтяха под стъпките им. Кандида хукна нагоре по стълбите към стаята на втория етаж, която също беше съвсем празна, а после към третия. Блъсна разсъхналите се капаци на прозорците и погледна навън. Надяваше се да види над върховете на дърветата, но кулата не беше достатъчно висока. Още по-добре, рече си тя. Значи димът от комина няма да се вижда много.

Слезе надолу и откри, че Джоузеф е успял да се замъкне до втория етаж. Оглеждаше се наоколо със странно изражение. След нощта на бурята Кандида се държеше ледено високомерно. Сега се обърна към него с кратките думи:

— Е? Приемливо ли е?

— Идеално е.

— Казах ти, че ще си самотен.

— Нямам нищо против самотата.

Тя обърса дебелите паяжини и изтупа ръце.

— Можеш да поправиш прозорците и вратите. Но по-добре да изглежда изоставено. Поне има огнища на всеки етаж, а дървата са ти под носа.

— Мястото е прекрасно — повтори той.

Тя му обърна гръб, без да каже нито дума повече.

Разтовариха двуколката. Освен завивки, бяха приготвили на Джоузеф торби с ориз, боб и леща и няколко метални съдини, за да готви в тях. От Винченцо бе получил брадва, пушка и няколко най-важни сечива. Докато двамата мъже пренасяха вещите в кулата, Кандида насъбра по двора цели наръчи нападали листа и ги натрупа точно до вратата, за да има подпалки поне за няколко дни.

— На кой етаж ще спиш? — попита девойката.

— На най-горния, мисля — реши той.

Тя занесе наръч дърва в огнището на втория етаж, което бе толкова запуснато, сякаш никой не бе палил огън в него поне от сто години. Надявайки се, че щъркелите не са свили гнезда в комина, тя запали купчината — жълтите пламъци алчно облизаха дървата и Кандида се отдръпна назад. Коминът като че ли беше чист и след няколко минути в огнището заиграха топли пламъци. Тя отиде да помага на мъжете да внесат каквото бе останало от багажа.

За половин час подредиха простото домакинство — на огъня се вареше леща, на пода приготвиха легло, а останалите продукти и съдове подредиха спретнато на пода и завиха с чердже.

— Отшелникът от езерото Гарда — усмихна се Винченцо и потърка длани пред огъня. — Хубаво, че коминът тегли добре. Още преди мръкване пак ще завали сняг. През ден-два ще те наглеждаме, Джоузеф. Направи списък на всичко, от което имаш нужда, и ние ще ти го донесем.

— Не — поклати глава той. — Направихте за мен много, много повече, отколкото трябваше, Винченцо. Рискувахте живота си и този на семейството си, за да помогнете на един непознат. Никога няма да забравя добрината ви. Никога.

Думите бяха прости, но тихият дрезгав глас им придаваше такава сила, че страните на Винченцо поруменияха.

— Всеки би постъпил така, моето момче — хрипливо отвърна той.

— Не мисля. Моля ви, не се излагайте на повече рискове. По-добре се прибирайте в „Ил Ноче“, преди да е заваляло отново.

Винченцо кимна.

— Късмет, Джоузеф. Хайде, детето ми.

Той слезе по стълбите и остави Кандида с Джоузеф. Преди да го погледне в очите, тя си пое дълбоко дъх. После отметна буйната коса от очите си.

— Тук ще се чувстваш добре, нали? — попита тя с неособено твърд глас.

Той протегна към нея двете си ръце. Без много да разбира какво точно иска, тя постави дланите си в неговите. Той я притегли към себе си, свел към нея обраслото си с брада лице, чието изражение бе напрегнато.

— Ти ми спаси живота — рече ѝ той.

— А какво друго можеш да направя? — Тя се опита да се усмихне. — Да те оставя да умреш в плевнята?

— Както има ангели на небето, има и на земята — нежно каза той, гледайки я право в очите. — И ти си един от тях. Винаги ще те нося в сърцето си, Кандида.

Сълзите бяха опасно близо и вече трепкаха на миглите ѝ.

— Ш-ш-т — прошепна тя. — Не говори такива глупости.

Той се наведе и целуна устните ѝ. Не като Дейвид — силно и нетърпеливо с език, а с искрена тиха нежност. За миг всичко в нея застина, сякаш по вените ѝ се бе разлял дълбок покой. После Джоузеф се отдръпна и пошепна:

— Баща ти те чака.

Тя не помръдна — просто стоеше и се взираше в него като да не го бе виждала никога досега. Гледаше я и тъмните му очи сякаш пронизваха сърцето ѝ.

— Върви — каза той и докосна рамото ѝ.

Тя бавно изплува от магията, кимна и се обърна да си върви. На връщане през гората, както се кандилкаха на теглената от понито двуколка, Кандида изведнъж избухна в сълзи. Баща ѝ я стрелна с поглед.

— Какво има?

— Нищо.

— Привърза се към него, а? Това е съвсем нормално. Той ще се оправя.

Тя кимна. Може би Дейвид беше прав. Може би наистина се влюбваш мъничко в мъжа, за когото се грижиш.

— Какво ти каза той току-що?

— Каза... каза, че съм ангел. Звучи смешно, но мисля, че беше искрен.

Винченцо се засмя тихо.

— Да гледаме той да не се окаже ангел.

— Какво искаш да кажеш?

— „Не пропускай да поканиш непознатите в дома си, защото без да знаеш, може да си поканил ангел.“

Винченцо леко шляпна понито с юздите да върви по-бързо; първите снежинки вече се сипеха от тъмнеещото небе.

[1] След брака си с Уолис Симпсън бившият Едуард VIII придобива титлата „Херцог на Уиндзор“, в съпругата му, съответно, „Херцогиня на Уиндзор“. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 3

ФЕВРУАРИ 1944

Първата седмица от февруари донесе люти ветрове и прихлупено небе, което изглеждаше така, сякаш никога нямаше да се прочисти.

Винченцо и Тео се връщаха от работа с премръзнали, разкървавени ръце и зачервени страни, осеяни с пукнати от студ капилляри. Кандида и майка ѝ бяха затънали в безкрайната монотонност на зимната домакинска работа. Девојката изпитваше странна тревога. Любовта ѝ с Дейвид, която бе започнала толкова вълнуващо, ѝ носеше много по-малко удовлетворение, отколкото бе очаквала. „Любов“, тя си даваше сметка, бе грандиозно име за връзка, която се състоеше от случайни срещи с цел съвкупление в каменна колиба. И все пак тя бе очаквала нещо много по-голямо — бе търсила някаква идилия. Мислите ѝ все се насочваха към Джоузеф в самотната му кула. Всеки ден пишеше за него в дневника си все по-дълги и по-объркани неща. Все някакво успокоение ѝ носеше това, че баща ѝ — който беше посетил американеца два пъти, откакто го преместиха — каза, че той добре се бил наредил. Мислите за него не ѝ даваха мира. Чувстваше се все по-безпомощна, сякаш някой друг живееше живота ѝ и тя не можеше да го промени по никакъв начин.

Трябваше да се срещне с Дейвид в овчарската колиба на шести февруари, но когато се изкатери по склона, я очакваше шокираща изненада.

Голямо стадо мръсни кафяви овце се щураха около каменната къщичка. От комина излизаше пушек, миризма на готвено и остър тютюн. Някакъв овчар се бе настанил в колибата за през зимата.

Зашеметена, тя остана да стои така, докато не чу тихо подсвирване. Дейвид се подаваше иззад хълма и ѝ махаше. Тя отиде при него и нещастна увисна на ръката му.

— Какво ще правим, Дейвид?

— Ще трябва да намерим някое друго място.

— И какво друго място ще намериш?

— Плевнята е единствената ни възможност.

— О, Дейвид — колебливо отвърна Кандида.

Плевнята, където докторът бе оперирал Джоузеф, се намираще на не повече от двеста метра от „Ил Ноче“.

— Прекалено е близо до къщата.

— Ще се качим в сеното.

— Някой може да ни види там. Баща ми или пък Тео.

— Е и? — лаконично отвърна той.

— Изобщо не разбираш! Баща ми ще ме убие!

Той я измери с поглед. Лицето му бе необръснато, а косата му — иначе лъскава като злато — сега бе тъмна и сплъстена.

— Ти си голяма жена.

— Не е там работата. Ще бъде ужасно огорчен...

— Можем и в храстите — остро я прекъсна Дейвид. Сгуши се в балтона и хвърли поглед към колибата — тяхното изгубено убежище. — Но господ ми е свидетел, искам да се постопя. От Чиезе до тук е дяволски далеч. При вас е като в Сибир. Сняг, ледове, виелици. Ужасно е. Решавай.

— Добре — съгласи се тя с натезало сърце. — Ще опитаме. Но моля те, Дейвид, бъди внимателен.

Крадешком се упътиха към „Ил Ноче“. Никой не ги видя. Промъкнаха се в сайванта. Дейвид се покатери по стълбата към горното помещение, където на огромна купчина бе напластено тазгодишното сено. Едната стена я нямаше и през гредите се виждаха заснежените Алпи. Кандида последва мъжа и на последното стъпало той я подхвана и я изтегли при себе си. Просна се в сеното, без да промълви дума и я дръпна до себе си.

За разсъбличане и дума не можеше да става. Светът навън бе потънал в сняг, а във ветровития плевник се извиваше истинска вихрушка. Тя долепи устни до неговите, безмълвно просеца целувка, но той бе груб и забързан, както често напоследък. Покатери се върху нея, а дебелите им дрехи смешно се издуваха. Беше им неудобно и цялото представление бе твърде недостолепно.

Лежеше мълчаливо, докато той неумело се опитваше да влезе в нея, и цялото ѝ тяло пулсираше от страх да не ги открият. Ако баща ѝ вземе да се качи тук за нещо и ги намери, не смееше и да си помисли

как ще се разгневи. Тревогата изпълваше тялото ѝ с напрежение. Съсредоточи се върху обстановката — загледа се в заснежените Алпи в далечината, отмести очи към котките, които се бяха настанили върху сеното и внимателно ги наблюдаваха, после се загледа в старинните греди. Спомни си как котките гледаха операцията на Джоузеф. Отбеляза наум, че сеното е изгубило дъхавата си лятна сладост и я обзе неясна тъга. То бе започнало да се разваля и излъчваше остра миризма на гнило.

Затвори очи, докато той я любеше. Не изпитваше никакво вълнение или възбуда. Опитваше се да не изпитва погнуса — към себе си, към войната, която ги бе тикнала към тази жалка пародия на любов, към Дейвид със сляпата му, безчувствена сексуална енергия. Днес бе един от най-ужасните дни и той се хвърляше по-скотски от всякога. Главата ѝ болезнено се блъскаше в една от гредите на тавана, но той изобщо не забелязваше.

— Хубаво ли е? — изръмжа по едно време.

— Да — пошепна.

Най-после свърши. Изви се назад, целият треперещ. Думите избликнаха дълбоко от гърдите му, но бяха на неговия език и тя не ги разбираше. Надяваше се — молеше се — да са думи на обич. Никога не бе казал, че я обича на италиански.

Просна се до нея запъхтян и с лъснало от пот лице.

— Ще хванеш пневмония — прошепна тя и дръпна яката на балтона му нагоре.

Сгуши се до него и за кой ли не път се запита какво грешно има в нея? Не го ли обичаше достатъчно? Първият път, в овчарската колиба, беше най-хубаво. Оттогава всеки път ставаше все по-зле, понякога беше дори отвратително — или във всеки случай, поне за нея. Питаше се дали на Дейвид наистина му харесва.

Мислите ѝ блуждаеха. Непоносимата потиснатост, която толкова често я обхващаше, след като свършеха да се любят, се притъпи и премина в мечтателна меланхолия.

— Джоузеф знаеше за нас от самото начало — каза тя най-сетне, когато мислите ѝ вече бяха изминали пълен кръг.

Дейвид се размърда.

— Как така знаеше?

— Просто знаеше, от самото начало.

Той изсумтя.

— Сигурно е подушил по теб. И какво е правил тоя, душил е около теб? Падаше ли си по теб?

Лицето ѝ пламна.

— Не, разбира се, че не. Беше затворен долу в тъмното, но виждаше всичко. Понякога ме плашеше.

— Е, сега го няма. Вече не носиш отговорност.

Запали цигара.

— И тоя шибан сняг — изведнъж се тросна. — Божичко, вече ми се повръща от тая Италия!

— Но на мен все още държиш — плахо попита тя, — нали?

Той издиша облак синкав пушек.

— Не бъди глупава. Разбира се, че държа.

Но тя се страхуваше за него. Той се променяше. Зимата го променяше. Червения Антонио го бе отблъснал. Беше се опитал да се присъедини към други партизански отряди, но всички го подритваха. Тя не знаеше защо не го приемат — разбираше само, че това жестоко наранява гордостта му. Тя бе доволна, защото така бе далеч от опасния, бурен живот, но на него му се отразяваше ужасно.

Малко знаеше за възрастната двойка в Чиезе, която го бе подслонила, но очевидно не искаха да се мотае в къщата през деня. Дългата разходка дотук, за да я види, бе единственото му занимание, но пътят бе изпълнен с опасности. Съчетанието от инерция и опасност опъваше нервите му до крайност. Съвсем беше помръкнал.

Вече не разказваше за Уиндзорската херцогиня, нито за живота си в Англия. Ставаше все по-раздражителен, особено след като са правили любов. Приличаше на животно в клетка — беше тревожен и полека-лека започваше да излиза от равновесие. Чернилката от къщата на въглищарите като че ли бе проникнала в порите на кожата му. Все беше небръснат и миришеше на вкиснало, сякаш изобщо не се миеше.

— Беше много суха — небрежно каза той. — Предполагам, че се дължи на мерките, които взимаш.

— Мерките?

Той я зяпна.

— Нищо ли не използваш? През всичките тези седмици не си ли се предпазвала? Мислех, че си поела грижата за тези неща!

— Не зная какво да правя, Дейвид! — промълви девойката.

— Боже господи, майка ти не ти ли каза?

Кандида извърна очи.

— Майка ми мисли, че съм девствена.

— Е, ти не искаш да я изненадаш с непорочно зачатие, нали така?

— Не — тихо отвърна тя. — Какво трябва да правя?

На лицето му се изписа умора.

— За бога. Забърши се там вътре с гъба или пък с парцал, или с нещо, не знам. Мий се след това. Разбираш ли?

— Да, Дейвид — тихо отвърна тя.

Но изпита усещането, че още нещо нежно се разби на парчета.

— Не трябваше да оставам — кисело каза той. — Трябваше да се кача в планината с другите.

И преди бе говорил подобни неща, но тези думи винаги смразяваха сърцето ѝ.

— Не говори така, любов моя.

— Трябваше да ида в Швейцария, преди да се развали времето. Или пък да тръгна на юг. Сега съм заклещен тук като в капан. — Той кимна с глава към Сало. — Не можах да намеря по-ужасно място да се свра! На трийсет километра от самия Мусолини.

Тя протегна ръце към него, опитвайки се да го успокои.

— Новините от фронта са толкова хубави, Дейвид. Твоите хора скоро ще бъдат в Рим. Не може да продължава така вечно.

— Не може ли? Сякаш съм в ада, Кандида. По цял ден да притичвам насам-натам и да се крия. Все същите планини, все същите лица. Вечно спя като на тръни и никога не знам дали няма да се събудя от войнишки ботуш в лицето. И бог ми е свидетел, толкова ми се повдига вече от царевична каша, че мога да повърна.

Тя прехапа устни. Мисълта да го загуби сега бе ужасяваща. Големите му ръце трепереха, когато посегна да извади нова цигара. Тя обви врата му с ръце, притисна устни към неговите и го притегли към себе си, опитвайки се да заличи своя и неговия страх с несръчното съвкупление, което като че ли вече бе единственото нещо, което ги свързваше.

След два дни, докато Кандида и майка ѝ приготвяха обяд за Винченцо и Тео, на двора изведнъж се разбръмча камион, а сетне последва и тропот на ботуши и резки като картечни откоси от заповеди.

Те се спогледаха ужасени и застинаха като истукани. Този път бяха италианци от фашистката милиция. Те влязоха под строй в кухнята — с черните си униформи, удряйки крак в плочите, вдигнали картечници със смъкнати предпазители.

Началникът им се влачеше подире им и на влизане вдигна ръка за фашисткия поздрав. Кандида го позна веднага — Джустерини, пияница и грубиянин, който още преди години бе вложил цялото си лошо настроение във фашистката кауза и сега вече командваше свой отряд милиционери. Видът им изпълни Кандида със същия ужас, с който я изпълваха германците, но се примесваше и друго чувство — лют гняв.

— Какво искате? — попита Роза.

Джустерини я изучи с поглед — очите му бяха две подпухнали цепки от двете страни на подутия му пиянски нос.

— Искам пълен списък на хората, намиращи се в тази къща.

— Мъжът ми, двете ми деца и аз.

Единият от хората му записа старателно имената им в една тетрадка.

— Къде са мъжете?

— На полето.

— Ще се върнат всеки момент — многозначително добави Кандида.

Джустерини обиколи бавно жените, оглеждайки ги от глава до пети с размазаните си очи, които приличаха на илици.

— Ти си жената от Валтелина, така ли? — обърна се той към Роза. — А това е сладката ти дъщеричка.

Мъжете пристегнаха обръча около Кандида и майка ѝ. Изведнъж див страх обзе девойката. По очите им познаваше, че тези мъже са способни да изнасят майка ѝ и нея наред собствената им кухня. Извърна се и дръпна чекмеджето зад себе си. Извади оттам тежкия къдрав нож, с който режеха месо, и започна упорито да дялка една голяма месеста ряпа. Един-двама от милиционерите се отдръпнаха назад, наблюдавайки оръжието с уважение.

Но Джустерини не се помръдна.

— Трябва да претърсим къщата.

— Почакайте, докато се върне мъжът ми — каза Роза.

— Нямам време да седя и да чакам някакви си селяндури — отвърна фашистът. — Действайте.

Мъжете с готовност се разпръснаха наоколо. Със смътно усещане, че нещата, които се случват в момента, вече са се случвали, Кандида се вслушваше в топуркането на войнишките ботуши из къщата и в трясъка от изпразването на шкафовете. Роза изписка и изтърча от кухнята. Девојката искаше да извика след нея — беше далеч по-безопасно да не се разделят, пък и какво значение има, ако онези отмъкнат или изпотрошат някоя и друга вещь? Но не смееше да покаже страх пред Джустерини, който бе останал в кухнята.

Доближи се до нея толкова близо, че тя усещаше киселия му дъх на алкохол.

— А къде е русият ти приятел?

Тя се почувства така, все едно я ритнаха в стомаха. Дъхът замря в гърдите ѝ. Все пак успя някак да намери думи да му отговори:

— Не зная за какво говорите.

Той се ухили и изпотрошените му зъби лъснаха.

— Оня, дето те чука в колибата. Русият. За него говоря.

Сърцето ѝ биеше лудо. Дръжката на ножа се хлъзгаше в ръката ѝ. Сигурно някой ги е следил. Някой ще да е видял нещо. Но какво?

— Това е лъжа.

— Внимавай кого наричаш лъжец. Казват, че е чужденец. Военнопленник ли е? Един от така наречените партизани, които убиха ония германци в прохода? Такъв ли е?

Изведнъж тя събра кураж.

— Вие сте луд — сопна се на фашиста. — Нямаме нищо общо с подобни хора. Животът ни е прекалено скъп.

— Тогава кой е той?

Кандида сякаш усещаше медния вкус на страха по зъбите си.

— Наоколо винаги има временни работници. Миналия месец имаше двама от Калабрия. Преди това пък един глухоням югославянин. Те са на непостоянна работа. Идват и си отиват.

— А ти спиш с всичките?

Тя прехапа устни.

— Н-не познавам никакъв рус мъж.

— Ако толкова ти се чука, можеш да спиш с мен. — Той разкопча колана си. — Поне съм италианец.

Тя заотстъпва.

— Не се приближавайте — тихо го предупреди тя.

— Не ми се ще да те дяла с никого, моме. Можем да ти се изредим всички, че и на майка ти, ако искаме. Не можете да ни попречите.

Тя сграбчи по-силно дръжката на ножа.

— Не се доближавай до мен.

Той измъкна колана си и го намота на китката си, ухилен до уши.

— Ако искаш, мога да обърна дебелия край. Ще ми достави удоволствие да те напердаша, както заслужаваш, малка пачавра такава.

— Ще те убия — отговори тя с треперещ глас.

Фашистът спря и се вгледа в острието на къдравия нож.

Тя мълчеше и стоеше опъната като пружина, насочила върха на ножа към стомаха му. Отчаянието и страхът я бяха направили смела. Ако дръзне да се приближи още една крачка, ще му разпори корема. Можеше да го прочете в очите ѝ.

За миг се възцари тишина. После очите му се плъзнаха встрани. Лицето му почервения. Разви колана от ръката си и започна да го намушва в гайките на панталона.

— Мразя предатели — каза той с влажен, тих глас. — Бих ги избесил всичките. Ако те пипна сама, кучко такава, ще ти изрежа оная работа. А ако той ми падне в ръцете, ще му клъцна топките и в устата ти ще ги натъпча.

От горния етаж долетя трясък от разбито стъкло и отчаяният писък на майка ѝ.

— Мамо! — тревожно извика Кандида, без да изпуска Джустерини от очи.

По стълбите тичешком слезе мъж, чиито ръце бяха пълни с дрехи. На бузата му имаше драскотина.

— Трябваше да прасна старата кучка — каза той на началника си. — Тук няма нищо. Хайде да изчезваме.

— Вие сте просто едни престъпници — натъртено рече Кандида. — Петните името на Италия.

— Майната ти — отвърна ѝ Джустерини и вдигна ръка да я удари с опакото на дланта си.

Тя се отдръпна, приготвила ножа да се защити. Мъжете вече бързаха да се изнижат от къщата, понесли придобивките си — всеки бе понесъл каквото може. Един дори влачеше скрин на гърба си. Бяха плячкосали къщата.

Един подаде глава през вратата.

— Шефе! Хайде да вървим!

Джустерини огледа кухнята. В ъгъла на магаренце седеше бъчонка вино. Той я нарами със сумтене и се помъкна тежко към вратата. На прага хвърли поглед през рамо и с пламнали очи се закани:

— Помни какво ти казах.

Тръгна си. Камионът изръмжа и потегли. Прималеля от страх, Кандида хукна нагоре по стълбите да търси майка си.

Роза седеше на най-горното стъпало и безутешно плачеше. Кандида я прегърна.

— Мамо! Всичко наред ли е? Какво ти направиха?

Майка ѝ вдигна мокрото си от сълзи лице. На устната ѝ имаше кръв.

— Нищо — мрачно отвърна тя. — Но къщата...

Кандида се огледа. Беше потресена. Бяха отмъкнали всяка мебел, която бяха успели да поместят, всичко хубаво, всичко, което имаше някаква, макар и най-малка стойност. Бяха опустошили дома им като скакалци и нарочно бяха потрошили всичко, което не бяха успели да помръднат. Тежкият дъбов скрин в стаята на родителите ѝ беше изподран. Шкафът в стаята на брат ѝ бе разбит на парчета от ритниците им.

Но явно истинската им цел е била нейната стая. Бяха разбили на късчета огледалото и порцелановата купа, в която се миеше всяка сутрин. Бяха наизвадили всички чекмеджета и ги бяха разтършували. Бельото ѝ — просто и обикновено — бе раздрано на парчета. На лампата висеше сутиен. Единственият ѝ чифт копринени чорапи бе поставен на леглото под формата на разтворени крака. Прекалено страхливи да нападнат нея самата, бяха осквернили вещите ѝ.

Докато двете жени се опитваха да оправят бъркотията, Винченцо и Тео се върнаха. Пребледнял, бащата тихо изруга.

— Кои бяха?

— Джустерини и хората му.

— Ах, тоя боклук. Нищо не ви направиха, нали?

— Не.

— Ще се разбере аз с това копеле.

— Остави го на мира, Винченцо — уморено рече Роза. —
Свърши вече.

Тео влезе в стаята на Кандида. Застанал до нея, той бавно попиваше всички подробности с поглед. Устата му се изкриви в горчива гънка. Нищо не каза, но ръката му хвана нейната. Пръстите им се преплетоха и той силно притисна дланта ѝ.

— Това няма значение — тихо каза той. — Не ти причиниха болка, нали?

— Вече не мога да нося нито една от дрехите си — задави се тя.

— Можеш. Просто ти трябва ново бельо. Не ги оставяй те да бъдат победители, Кандида. Не се отказвай от битката. Почти спечелихме.

Думата, издълбана на стената, хвърляше върху девойката ужасно обвинение.

— Срещам се с англичанина — каза тя, без да погледне Тео.

— Зная — едва-едва отвърна той.

— Любовници сме.

— Да, зная.

— Татко знае ли? А мама?

— Не, не мисля.

— Не зная какво да правя, Тео.

Той помълча за миг. После рече:

— Бъди внимателна, Кандида. За бога, бъди внимателна.

Трепереше неудържимо. В гърлото ѝ се надигаше плач. Болезнено копнееше да сгуши лице на гърдите на Тео, както бе правила толкова пъти, когато бяха деца и някаква мъка заплашваше мъничкия ѝ свят. Но сякаш вкаменена, не можеше да помръдне.

— Кой може да ни е издал? — попита шепнешком.

— Може би никой. Или пък дори някой от самите партизани. Човешкото сърце е тайна, сестричке. Знаеш това. Какво ли не биха направили хората в наши дни, за да спечелят две хиляди лири.

На сърцето ѝ легна тежко бреме. Бе рискувала живота на всички. Ситуацията се влошаваше с всеки изминат ден. Хора като Джустерини

използваха възцарилият се хаос, намесваха се в живота им и правеха каквото си поискат.

Ако Джустерини и неговите главорези заловят Дейвид, погубената идилия щеше да завърши с кървав край. Поне не знаят нищо за Джоузеф. Ако знаеха, че е гледала ранен партизанин, щяха да изгорят къщата до основи.

Тео пусна ръката ѝ, наведе се и засъбира бельото ѝ.

— Ще ги занеса навън да ги изгоря.

— Благодаря ти, Тео — отвърна тя. Навярно се е досетил, че тя не би могла да докосне тези неща. Той заслиза по стълбите.

Тя пое дълбоко дъх и засъбира натрошените стъкла.

Дейвид я изслуша мълчаливо, полуобърнат настрани. Цигарата гореше между пръстите му. Разказа му всичко, включително и опита на Джустерини да я изнасили, както и заплахите, които изрече по адрес на Дейвид.

— Вече не е безопасно, Дейвид — завърши тя с тих глас. — Могат да се върнат всеки миг. Колкото по на зле отива войната за тях, толкова по-жестоки стават.

Той метна фаса по една от котките, която вечно бе наоколо и ги гледаше. Извърна се към нея с леден поглед.

— Ти си виновна за всичко това — сякаш изскърца той.

Сякаш леден нож прониза сърцето на Кандида.

— Какво искаш да кажеш?

— Ти ме накара да остана.

— Никога не съм те молила да оставаш! — Той сякаш не я чуваше. — Дейвид — каза тя, напрегна гласа си до краен предел, — не съм те карала да оставаш. Никога не бих постъпила толкова егоистично! Мислех, че остана, защото не искаш да се качваш в планината или да рискуваш да се прехвърлиш в Швейцария. Никога не си казвал, че си останал заради мен!

— Ами заради теб останах — кисело каза той. — И виж докъде ме докара.

Нямаше какво да му каже. Призля ѝ. След дълго мълчание той запали нова цигара. Хвана го за ръката.

— Като се пооправи времето — с едва доловим глас предложи тя, — можеш да се качиш в планината и да намериш другите.

— Може би — съгласи се той.

После се отпусна назад с мрачно изражение. Бе престанал вече да говори за присъединяване към партизаните и дори бе спрял да се оплаква от Червения Антонио, но Кандида знаеше колко отчаян се чувства.

— Ако искаш, мога да се опитам да се свържа с Паоло. Той може да те заведе на някое по-безопасно място.

— Паоло е малък сводник — отсече той. После продължи да мисли на глас: — Сигурно мога да сляза надолу към Рим и да изчакам там идването на британските войски.

— Но това е прекалено опасно, Дейвид!

— Мога да мина за пътуващ работник.

— Не! Никога няма да се справиш!

— А ти за Джоузеф добре се погрижи — горчиво отбеляза той. — Хубавичко го нареди.

— Джоузеф не е по-добре от теб. Живее като отшелник в гората. Сигурно е толкова самотен, колкото никой не може да си представи.

Дейвид дръпна от цигарата си и въгленчето ярко припламна.

— Сгреших.

Тя мислеше.

— А защо пак не се събереш с него? Като сте двамата, може би имате по-големи шансове. Можете заедно да стигнете до швейцарската граница.

— Не — отрязва я той.

— Защо не. Той ти е приятел.

— Никога не ми е бил приятел.

Тя се стресна.

— Но сте се били заедно.

— Това не го прави мой приятел. Никога не съм му бил симпатичен. И аз никога не съм го харесвал. Той пое командването. Смяташе, че всички ще го последват.

Метна фасата, а една от котките — този път вече подготвена — се хвърли върху изгасената цигара и я заудря с лапи.

— Той е нахален американски евреин.

— Евреин?

Той я погледна с ледени очи.

— Боже, мислех, че вече си се досетила.

— Е, забелязах, че... — Тя замлъкна объркано.

— Какво забеляза?

— Нищо.

— Забелязала си, че е обрязан — предположи Дейвид и присви очи. — Ах, малка кучка. Изобщо не знаех, че си толкова близка с него.

— Трябваше да го мия, докато беше болен — смотолехи тя, а лицето ѝ пламна от смущение. — Мислех, че умира, Дейвид. Не обръщах внимание на това, мога да те уверя.

— Лъжкия — спокойно каза той. — Хубавичко си го поогледала.

— Не съм — разпалено отвърна тя.

— Тогава откъде знаеш?

— Беше... различен. Но изобщо не ми мина през ума, че е евреин.

— Да не мислиш, че имат рога и опашки? Той е от семейство на бежанци. Богати бежанци. Банкери. — Лицето на Дейвид се изкълчи в жестока усмивка. — О, той сега е затънал повече от мен. Много ще е весело, ако нацистите го хванат. Италианците много не му се връзваха, но знаеш Хитлер как е с евреите. Като ни пуснаха, Джоузеф се присъедини към партизаните отчасти и заради това.

Погледът на Кандида се рееше сред снежните върхове в далечината. Може би затова Джоузеф винаги ѝ бе изглеждал толкова тъмен и чужд. Може би това бе част от обяснението на загадката около него. Искаше ѝ се да е знаела преди. Може би, ако знаеше, щеше повече да се сближи с него...

— Горкият Джоузеф — прошепна вместо това.

— Не си хаби съчувствието — сопна се Дейвид. — В това отношение Хитлер е съвсем прав.

— Дейвид! — шокирана възкликна тя. — Не го мислиш сериозно!

— Не ги харесвам — директно заяви той. — Никой от моята класа не ги обича. Преди войната в „Грейт Ло“ трябваше да търпим неколцина. Баща ми не можеше да ги понася, но бяха приятели на приятели. Най-вече финансисти. Около тях витае някаква миризма — сякаш на мръсни пари. Купища мръсни пари.

Тя обърна лице към него. Никога преди не се бе срещала с евреи — или поне не нарочно, но никой не я бе възпитавал да ги мрази. Нито пък другите италианци ги мразеха. Както и всички останали, тя знаеше трагичната съдба на италианските евреи, безмилостно натъпкани в гърлото на огромната Хитлерова машина за изстребление. Инстинктивният антисемитизъм на Дейвид ѝ се струваше необясним.

— Какво лошо са ти направили?

— Те са узурпатори. — Устата му се бе изкривила грозно. — Кръвопийци. Продажни, вулгарни паразити.

— Джоузеф не е такъв! Мислех, че сте приятели — повтори тя.

— Случихме се на едно и също място. Преди войната това изобщо не би било възможно. Войната обърна всичко надолу с главата.

Той се потупваше по раменете и гърдите, за да се стопли, и издишваше облаци пара като дракон.

— Боже, колко е студено. — После замълча за миг. — Вместо да се скапвам тук, по-добре да бъда във военнопленнически лагер.

Нещо в гласа му я накара да подскочи.

— Какво значи това?

Очите му имаха странен поглед.

— Поне ще съм на топло. И сред цивилизовани хора.

— Дейвид, за бога — тревожно отвърна тя. — Не си го и помисляй.

— Какво?

— Да се предадеш на германците.

— И защо не?

— Ще те застрелят като куче!

Той разтри дланите си, а после им дъхна да ги постопли.

— Чувал съм и други неща.

— Да нямаш предвид онези брошурки, дето ги раздават? Това е само пропаганда. Ще те убият.

В изражението му имаше нещо лукаво.

— Не и ако го направя по правилния начин. Не и ако поема по правилната пътека.

— Няма правилна пътека!

Сърцето ѝ се разтуптяваше от паника. Знаеше, че приказките му как ще отиде в Швейцария или в Рим са въздух под налягане и изречени на глас мечти. Но сега гласът му се бе променил. Познаваше

го достатъчно, за да разбере, че е мислил за тази възможност и тя му се струва съвсем реално осъществима.

— Ти да не мислиш, че още се придържат към Женевската конвенция? Дейвид, ти не си глупак! Знаеш какви са.

Лицето му излъчваше упорство.

— Мога да проседя до края на войната в някой сталаг^[1]. На сигурно място. На топло. И без това след няколко месеца всичко ще свърши. После ще ме пратят вкъщи.

— Но ти си войник!

Очите им се срещнаха и тя прочете отчаянието в погледа му.

— Аз съм лисица, а хрътките са по петите ми. По-добре военнопленнически лагер, отколкото да лазя из тия шибани планини и да чакам някой фашист да ми кръцне топките с касапски нож.

— О, Дейвид!

Тя го прегърна — за първи път, откакто го познаваше, се сблъскваше със слабостта на този човек, с истинската уязвимост, която се криеше под външната сила. Любиха се и Дейвид беше груб като див звяр. На връщане, докато се препъваше през снега, тайното място вътре в нея я болеше — дали от студа или от грубостта на Дейвид, тя не знаеше. Приказките му как ще се предаде я хвърлиха в пълно отчаяние. Това изглеждаше толкова безполезно. Толкова абсурдно безсмислено.

От няколко месеца германците разпространяваха брошури, в които подканяха избягали военнопленници от Съюзническите сили да се предадат, като им обещаваха да ги третират съгласно Женевската конвенция и ги предупреждаваха за мрачните последствия, ако продължат да се крият. Кандида не можеше да повярва, че Дейвид може да се подлъже на такива евтини приказки.

Беше потресена до дъното на душата си. Но един тих вътрешен глас я питаше какво всъщност е искала от тази връзка. Ако бъде честна пред себе си, наистина ли бе очаквала от него да се ожени за нея? Мъже като Дейвид Годболд женеха ли се за жени като нея? Ако оцелее, няма ли да се върне в Нортъмбърланд, за да се ожени за някоя белоснежна девица с благородническа титла и да не си спомни за малката колиба и сеното никога, никога вече? Мисълта, че може да изгуби Дейвид, бе надвиснала над нея като смъртна присъда.

Кандида ридаеше в стаята си. Потърси утешение в дневника си. „Какво ще ми остане — написа тя, — ако Дейвид си замине?“ Сълзите, които се размазаха по страницата, бяха единственият отговор.

На вечеря бе мълчалива и отнесена. Роза тревожно я изучаваше с поглед.

— Поболяла се е по нещо — отбеляза тя. — Пийни си още винце, детето ми!

— Не искам.

— Добро вино, добра кръв. — Тя погледна Тео. — И двамата ми се виждате недохранени. Погледни я дъщеря ми, Тео. Виж колко е отслабнала. Така ли трябва да изглежда едно осемнадесетгодишно момиче?

— Уморена е, мамо.

— Миналото лято беше толкова красива. А сега на нищо не прилича.

— Мамо, моля те — намеси се Кандида.

— На нищо не прилича, нали, Тео? — продължаваше Роза.

— Не — нежно отвърна Тео, — все си е така хубава.

Роза изсумтя подозрително.

— Радост струеше от нея. Имаше идеална фигура. А сега е като скелет.

Кандида не издържа.

— Мамо, престани да нареждаш, моля те!

През нощта спа лошо и непрекъснато се събуждаше от лоши сънища, в които Дейвид се намираше в опасност. По едно време даже сънува, че е умрял, а тя стои край гроба му. Там беше и Джоузеф, който се опитваше да я успокои. Галеше косата ѝ. Тя го погледна в очите. Бяха бездънни, черни, копнеещи. Изведнъж Кандида се намери седнала наред леглото, втренчена в тъмнината.

Сърцето ѝ се късаше от почти болезнено желание да отиде да види Джоузеф в „Кулата на ловеца“.

Пътеката към „Кулата на ловеца“ бе подгизнала. След поредица мрачни дни днес слънцето най-сетне се появи и снегът бързо се топеше. Листата на дъбовете бяха изсъхнали, но още не бяха изпадали на земята и под шарената сянка създаваха измамното

впечатление за буйна лятна зеленина. Над тебеширения дъх на топящия се сняг се промъкваше едва доловим аромат на детелина, който сякаш обещаваще нов живот. Вдигна глава и подложи лице на слънчевите лъчи. Чувстваше се съвършено спокойна, може би дори малко отнесена — сякаш кошмарните сънища от снощи я бяха лишили от всякакви чувства.

Когато наближи скритата в гората кула, ѝ замириса на изгорели дърва. Промъкна се сред храсталака и излезе на открито. Кулата се извисяваше пред нея в зелената си мантия, а снегът по покрива се топеше. Джоузеф бе поправил капациите на прозорците. Над комина се виеше пушек. Макар да бе цялата измокрена и изморена от дългия път, Кандида продължаваше да стои на място. Взираше се в кулата и я изпълваше странното чувство, че е попаднала в някакъв сън. Това място притежаваше тайнственото излъчване на приказни вълшебства и магии. Нямаше да се изненада, ако види танцуващи елфи и феи.

После вратата се отвори, на прага застана Джоузеф и отправи поглед към нея.

Тя се приближи.

Стори ѝ се по-строен отпреди, може би защото раната бе зараснала и вече можеше да стои с изправен гръб. Стори ѝ се по-млад и не тъй мрачен — нямаше нищо общо с болния човек, когото познаваше. Имаше дълга, черна брада. Посрещна девойката с едва забележима усмивка, протегна ѝ ръка и каза:

— Нали ти казах да не идваш.

— Тревожех се за теб. Искях да видя как живееш тук. — Тя му подаде кошницата, която влачеше от „Ил Ноче“. — Донесох ти храна и вино.

— Благодаря ти, Кандида. Заповядай.

Вътре цареше изрядна чистота и ред. Поведе я нагоре по стълбите. В огнището гореше малък огън. Леглото — най-просто, като войнишки нар — бе в средата на стаята. Беше си направил и два най-груби стола от пънове, които бе поставил от двете му страни. Усмихна се.

— Два стола? Много посетители ли имаш?

Понякога горските духове ми идват на гости за вечеря — сериозно отвърна той.

Почти му повярва. Сложи още дърва в огнището и разпали огъня. После я накара да си събуе обувките и я настани пред огъня да сгрее измръзналите си крака.

— Тук е станало прекрасно — каза Кандида, оглеждайки се наоколо.

— Едва ли. Но поне е чисто.

— Чувстваш ли се добре? — неловко го попита тя. — Отдавна се каня да дойда да те видя, но снегът...

— Далеч е. Не е трябвало да поемаш такъв риск. — Започна да приготвя храна на огъня.

Тя следеше движенията му. Те бяха сръчни и грациозни; стройното му тяло вече се движеше съвсем свободно. Изглеждаше силен и корав.

— Боли ли те още?

— Раната от куршума ли? Не. Ти ме излекува.

Готвеше диви гъби.

— Сигурен ли си, че не са отровни? — натъртено попита. — Някои са смъртоносни.

— Ям ги от няколко седмици и още не съм умрял — отвърна той. Говореше някак строго, но същевременно присмехулно. — Струваш ми се бледа, Кандида. И си отслабнала. Не ти отива така.

— За разлика от теб, ти цъфтиш — сухо отвърна тя, наблюдавайки здравословния блясък на кожата му. — Очевидно отшелническият живот ти подхожда.

— Как са майка ти и баща ти? А Тео?

Тя му разказа, шарейки с поглед из стаята. Бе сковал и други мебели от груби дъски. Малката му библиотека бе подредена върху етажерка. „La Divina Commedia“ лежеше на пода край леглото му. Опита се да си представи живота му тук. Тишина, покой, самота. Всекидневните прости домакински задължения. Това я изпълни със съчувствие и същевременно я накара да му позавиди. Поне живееше на спокойствие. Но не и тя. Отдавна бе забравила какво означава спокойствие.

— А Дейвид? — най-безизразно попита той. — Как е той?

Тя пое дълбоко дъх.

— Тревожа се за него. Толкова е потиснат. В ужасно настроение.

— Лошо ли се отнася с теб? — попита Джоузеф, очевидно съсредоточен над тенджерата с гъбите.

— Разбира се, че не — бързо отвърна тя. — Но вече е съвсем обезверен. Това безкрайно бягане и криене го съсипва. Все повтаря, че трябвало да иде в Швейцария. — Тя се поколеба. — Дори говори, че щял да се предава на германците.

Джоузеф се извърна и я стрелна с поглед право в очите.

— Не бива да му позволяваш това, Кандида.

Тя уморено сви рамене.

— Не ме слуша.

— Германците ще искат да научат подробно какво е правил от Примирието досега. Бил е партизанин. Още на първия разпит ще стане ясно. Ще го питат къде се е крил. За онези, които са го укривали, няма да има прошка, Кандида. Всички ще ви разстрелят.

— Дейвид никога не би ни издал — с негодувание възрази девойката.

— Помисли сериозно — кратко отвърна той и се обърна към огъня.

Вече съжаляваше, че е дошла. Защо този човек ѝ въздейства толкова силно?

— Така или иначе, той няма да направи подобно нещо. Само си говори.

Джоузеф не отвърна. Продължи да готви мълчаливо. Кандида го наблюдаваше — оскъдно облечен, чужд и странен човек в оскъдно обзаведена, чужда и странна стая. Плавните му движения ѝ се струаха пленителни. Беше грациозен като пухкава котка. С изненада установи, че го сравнява с Дейвид, с неговите груби движения и си припомня презрителните приказки на англичанина.

Поднесе храната в две купи. Кандида беше гладна и се нахрани с огромно удоволствие. Гъбите имаха силен, упойващ аромат, който не ѝ бе познат. Храна за елфи.

— От някои гъби хората полудяват — заговори тя. — Като ги ядат, получават видения и танцуват голи в гората като вещици.

— Казах ти, че Дейвид се е срещал с теб само за развлечение — отвърна той. — Сега откриваш, че съм бил прав.

— Не! Вярвам в Дейвид! Имам му доверие.

— Значи си глупачка — отсече той.

— Мразя те! — пламенно избухна тя. — Дойдох тук само да ти помогна.

— А аз исках само да помогна на теб — тихо каза той. Приведе се напред и заговори ясно и тихо. — Ти си интелигентна жена, но нямаш житейски опит. Хвърлила си се на врата на Дейвид Годболд, защото си влюбена в собствените си мечти.

— Престани, Джоузеф — предупреди го тя.

— Време е да посрещнеш истината в очите, защото Дейвид ще те изостави много скоро. А ако не посрещнеш истината в очите, ще погубиш най-хубавите години от живота си да го чакаш да се върне.

— Той ще се върне!

— Никога няма да се върне — безжалостно заяви той. — Възползвал се е от теб, докато му е било угодно, но няма да те помни и ден след като напусне „Ил Ноче“.

Тя беше толкова ядосана, че посегна към чинията със супа и едва не му я запрати в лицето. Но нещо в погледа му я възпря. Вместо това изсипа храната в огъня и въглените изсъскаха.

— Bravo — иронично отбеляза той. — Кандида се държи като истинска възрастна.

— Защо ми наговори тези неща, Джоузеф?

— Знаеш защо.

— Защото си мислиш, че ме обичаш? Кой от двама ни е мечтател, а, Джоузеф?

Той раздигна чиниите. Кандида плъзна поглед по каменните стени. Знаеше, че се намира в кула и това придаваше на тази стая странна атмосфера. Зад четирите голи каменни стени нямаше нито други стаи, нито други хора или вещи — отвсякъде бяха заобиколени с въздух и отвъд се простираше гората.

— Какво знаеш за любовта, Джоузеф? — най-сетне попита тя. — Остави ли жена в Америка?

— Да.

В гласа му долови странна нотка и бързо се обърна към него.

— Как се казва?

— Мариан.

— Обичаше ли я?

— Бяхме сгодени.

Тази новина я накара да подскочи.

— „Бяхме“? Вече не сте ли?

— Не. Получих писмо от нея във военнопленническия лагер, че се е омъжила за друг.

— Каква ужасна, жестока постъпка! — възмутено възкликна Кандида.

Той се засмя и неравните му бели зъби блеснаха.

— Поне беше честна.

— Красива ли беше?

— Много.

Кандида замислено стисна пълничките си устни.

— Затова ли си толкова циничен? Защото тя ти е разбила сърцето?

— Не ми е разбила сърцето — сухо отговори той. — Засегна гордостта ми, но аз отдавна бях разбрал, че не съм я обичал истински. Ако наистина я бях обичал, нямаше да замина като доброволец за Европа. А и най-после, разбира се, се влюбих в друга жена.

— В коя? — попита тя. Въпросът бе истински непристорен. Той не отвърна и едва сега тя разбра и се изчерви. — И тя ли е единствената жена, с която някога си... бил?

Той най-сетне вдигна глава. На устните му трептеше онази нежна и леко присмехулна усмивка.

— Единствената, Кандида. Защо се изненадваш?

— О, мислех, че мъжете...

— Че мъжете... какво?

— Ами, Дейвид има много повече опит от теб — тромаво изтърси тя.

Очакваше остър отговор, но след малко той тихо отвърна:

— Дейвид е бил с хиляди курви, които не са означавали нищо за него. Аз съм се любил с една жена, която означаваше наистина много за мен. В това е разликата.

Изведнъж ѝ се стори, че целият ѝ свят се срутва, че всичко стабилно и действително в миг изчезва и тя пропада в бездънна, ужасна пропаст.

— А аз съм просто поредната му курва, така ли?

Той се изправи.

— Застоя се прекалено дълго. Ще те изпратя.

— Няма нужда.

— Искам да дойда с теб. Да вървим.

Небето отново се бе смрачило и на връщане вървяха бавно. Тя пристъпяше край Джоузеф мрачна и мълчалива. Нещастieto й сякаш се бе превърнало в бодлива бучка, която не можеше да преглътне. Притискаше сърцето й и я задушаваше.

Потънаха в шарените сенки на смълчаната гора. Както крачеха бавно по калната пътека, ненадейно ги стресна трясък от изпочупени клони в храсталака.

— Какво е това? — уплашено попита Кандида.

— Не зная.

Джоузеф не помръдваше и трескаво се взираше в шубраците, откъдето долетя шумът.

След малко се повтори още няколко пъти, Кандида се разпищя и сграбчи с две ръце Джоузеф за ръката. В следващия миг от гъсталака изскочи огромен сръндак. Беше великолепно животно — голямо, с благородна осанка, лъскава кафява козина и разперени уши. На челото му вече никнеха новите пролетни рога, покрити с нежен мъх. Сръндакът дълго се взира в тях с дивите си, невинни очи. После прескочи пътеката, описвайки пред очите им грациозна дъга, и се скри зад дърветата, а ритъмът на копитата му напомняше ударите на развълнувано сърце.

Затаила дъх, Кандида го проследи с поглед. Бавно съвземайки се, установи, че продължава да виси на лакътя на Джоузеф. Ръката му бе мускулеста и жилава. Той я погледна. Тя се взря в лицето му и за първи път откри колко е красив. Бе смугъл, мъжествен и привлекателен, досущ като сръндака, който току-що им прекоси пътя. Но в заслепението си дълго не го бе забелязвала.

Сърцето й кънтеше с ритъма на копитата на горското животно. Изпитваше странна замаяност. Заливаше я някаква тъмна, варварска сила — дали идваше от Джоузеф или от гората, или пък от собствената й душа, тя не знаеше.

Политна напред. Движението бе едва забележимо, но на нея й се стори, че прескача огромна пропаст, която винаги е лежала помежду им.

После почувства как ръцете му я обвиват и я притеглят към себе си.

— О, Джоузеф — промърмори тя. — О, Джоузеф.

Притисна се към него със странното усещане, че пропастта продължава да зее под краката ѝ. Той я притисна в обятията си и нежно я погали по главата. Ужасът позаглъхна. Тя го погледна в очите. Усмиваше се.

— Хайде да вървим. Пътят към вкъщи е дълъг.

[1] Stammlager (нем.) — базов лагер; германски лагер за военнопленници (обикновено офицери) по време на Втората световна война. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 4

МАРТ 1944

Въпреки всичко през следващите няколко дни продължиха да се срещат в плевника.

Ужасът, че родителите ѝ може да открият тази връзка и ясното съзнание, че присъствието на Дейвид вече не е тайна, превръщаха тези срещи в истинско проклятие за Кандида. Отношенията им ставаха все по-обтегнати и потискащи. Даваше си ясна сметка, че единствено сексът, и нищо друго, ги тласкаше един към друг. Този акт вече не ѝ доставяше никакво физическо удоволствие, но тя осъзнаваше, че с Дейвид Годболд не я свързва друго.

Той продължаваше да говори как ще напусне езерото, съчиняваше невъзможни планове да прекоси Алпите или да се спусне към южна Италия, където се биеха войските на Съюзниците, надявайки се да се добере до предната фронтова линия. Но в думите му нямаше капка увереност, а през март времето се влоши още повече — валеше сняг, надвисналото небе бе вечно притъмняло и бягството изглеждаше по-невъзможно от всякога.

Дори сексът не успяваше да го разведри. След това ставаше още по-мрачен. Почти не я целуваше. Искаше само да обладава тялото ѝ — силно и колкото се може по-дълбоко. Понякога я караше да се чувства като парче месо на касапски тезгях. Оставяше се, но с всеки изминат ден това ѝ бе все по-неприятно.

Няма право. Не може да изкарва раздражението си на нея.

Вече дори не се преструваше, че изпитва удоволствие. Просто се държеше за него, докато я блъскаше с тяло и ръмжеше, но Кандида вече не се залъгваше, че тези думи изразяват обич.

Отначало се чувстваше гузна, че не откликва. Защо не може да се радва на Дейвид така, както той се радва на тялото ѝ? Неспособността да откликне, ѝ се струваше предателство. Но постепенно се увери, че грешката е у него.

— По-добре да бях в затвора — каза той и затърси цигарите си.
— Божичко. На всяко друго място бих се чувствал по-добре.

Това бе вечната тема. Кандида вече имаше достатъчно опит да не спори с него. Оставаше ѝ единствено да се моли, че това е моментно настроение — като приказките за прекосяването на планините — и скоро ще му мине.

Срещата ѝ с Джоузеф, обаче, и думите му, не ѝ излизаха от ума.

— Дейвид — тихичко започна тя, — с много жени ли си се любил?

— О, с десетки. — Той я погледна лукаво. — Ревнуваш ли?

— Не.

— Питаш се дали е имало по-добра от теб?

— Не — отвърна тя, без да се засяга от грозния намек. — Просто се питах какви жени са били.

— Какви ли не — сви рамене той. — Руси, кестеняви, червенокоси — каквито си поискаш. Пищни и слаби, стегнати и разплути.

— Приятелки ли ти бяха? Водеше ли ги по балове?

— Ти се шегуваш! — презрително възкликна той. — Мраморна статуя по би се съгласила. Освен едно — две знаменити изключения.

Върху една от възлестите дървени греди се бе настанила котка и лапичката ѝ небрежно висеше встрани, а присвитите ѝ зелени очи лениво ги наблюдаваха.

— Тогава какви са били тези жени, с които си правил любов?

— Най-вече курви. — Нарочно натърти думата.

Тя се извърна и го погледна в лицето. На устните му се мъдреше жестока, злобна усмивка.

Джоузеф се бе оказал прав.

— И скъпо ли е? — невъздържано попита тя.

— Най-хубаво е да минеш безплатно. — Той изплю късче тютюн.
— Умните искат да им плащаш предварително. Дават парите на сводник, за да не си ги поискаш после обратно. Но глупавите, неопитните, не са толкова съобразителни. Още им харесва, нали разбираш. Те предлагат първо стоката. — Усмивката му се разтяга. — На такива никога не им плащаш.

— Като мен ли?

— А така. Ти се натискаше. Да си ми поискала парите предварително.

Сякаш нещо солено и остро заседна в гърлото ѝ. Тя стана.

— Кандида... — Захвърли цигарата и посегна да я улови за ръката, но тя се изплъзна. — Кандида, шегувах се! — извика след нея.

Запрепъва се надолу по стълбата. Той не я последва.

Като я лъхна мразовитият въздух, я осени прозрението, че макар да му бе дала всичко, което притежаваше, то не означаваше нищо за него. Никога няма да се ожени за нея, разбира се. Каквото и да се случи, войната ще ѝ го отнеме и той никога няма да се завърне.

Не погледна втори път към плевника. Чувстваше как в душата ѝ става нещо. Острите камъни на отвращението от себе си и чувството, че е била използвана, бавно смачкваха нещо крехко и нежно, което вече умираше. Чувстваше се принизена. По-възрастна. По-корава.

Откри, че вече мисли за неща, които никога не са ѝ идвали наум — за смъртта, за несигурността на живота, за грозната безсмислена действителност. Опита се да се отърси от това мрачно настроение, но то не я оставяше. Джоузеф се бе оказал прав за толкова неща, които тя отказваше да чуе. Нейният горски мъдрец. Нейният отшелник от кулата. Беше ѝ казал, че я обича, но тя не бе приела тези думи сериозно. Дори не им бе обърнала внимание, защото беше прекалено запленена от Дейвид Годболд.

Както луната денем, Джоузеф не се забелязваше в блясъка на Дейвид. А сега сякаш бе настъпило затъмнение, Джоузеф изгряваше пред нейното слънце и тя постепенно започваше да го забелязва.

Но не знаеше нищо за него. Съвсем нищичко. Единствено, че е евреин и е от Америка. Дори не знаеше в кой край на тази огромна страна е живял. Не разбираше защо той, американец по произход, доброволно се бе присъединил към Британската армия. Знаеше само странната му фамилия, защото я бе записала в дневника си.

По-силно от всякога копнееше да го види — копнееше за спокойното му присъствие, за кулата, погребана в глухата гора. Копнееше да надзърне в тъмните му очи и да научи всичко за него и всичко за себе си.

Вечерята беше доста потискаща. Противосамолетните оръдия бумтяха в далечината, а в небето бръмчаха моторите на бомбардировачи. Напоследък Съюзническите самолети навлизаха във вътрешността на страната и всяка нощ нападаха Милано, Болоня, Турино. До затътеното имение бяха достигнали новините за нови нацистки зверства — в едно село на няколко километра от фермата есесовците бяха провели публична екзекуция на десетина мъже, заподозрени в участие в съпротивата.

Извлекли ги на площада, завързани с въжета за каросерията на камион, а те се съпротивлявали, ритали и се извивали на всички страни. Мъчителите пребили и разстреляли и кмета на площада.

Във възцарилата се тишина експлозиите отекваха много по-наблизо. Винченцо изгаси керосиновата лампа и отвори капациите. Оттатък езерото в тъмнината трептяха светлини.

— Господи! — ахна Роза. — Бомбардират фабриките!

Кандида се притисна към майка си и с ужас се взря в тези зловещи фойерверки. Треперещите пръсти на прожекторите се разхождаха по тъмното небе и търсеха невидимите бомбардировачи, които се криеха високо над разкъсаните облаци. Вятърът довяваше глухото бръмчене на моторите им и воят на сирените. В тъмнината пламна искрата на избухваща бомба. Над езерото отекна гръм.

— Да — потвърди Винченцо. — Ударили са фабриките между Сало и Брешия.

Лумна ален пламък. Скоро прожекторите осветиха издигация се към небето пушек. Бученето на моторите ту заглъхваше, ту се усиливаше. Сирените извиваха тъжен реквием в нощта. Червеното сияние пълзеше като огромна гъсеница. Очите на Кандида се изпълниха със сълзи и огненият призрак се разми пред погледа ѝ. Зарови лице на гърдите на майка си като дете. Има ли някакъв смисъл в цялото това разрушение? Има ли поне едно смислено нещо в тази война?

Кандида сънува странни сънища за Джоузеф и някакви огньовете.

Тя стои нерешително пред ужасяваща клада. Оранжевите огнени езици се вият в тъмното небе. Лицето ѝ пламти на горещината на огъня, очите ѝ се изпълват с парещи сълзи. Изведнъж открива, че е с

Джоузеф, който наблюдава огъня със скръстени ръце, а главата му е клюмнала на гърдите.

Тя се обръща към него, а устните ѝ изричат думите: „Какво ще правим?“.

Той се усмихва със свойствената си бляскава, тайнствена усмивка и ѝ протяга ръка. „Ела.“

Тя поглежда протегнатата ръка, после извързва очи към лумналите пламъци. „Не!“

Той сграбчва ръката ѝ. Пръстите му са необикновено силни.

Дръпва я и тя полита към него. Няма избор. После тичат като обезумели срещу ревящите пламъци и стъпките им кънтят. Като че ли падат или скачат в огъня. Джоузеф крещи: „Скачай, Кандида!“, и тя с ужас се подчинява.

Струва ѝ се, че се издига високо над кладата, стиснала Джоузеф за ръка. Огънят пари босите ѝ крака, косата ѝ пламва. После падат към тъмната земя.

Събуди се с усещането, че отново вали сняг. Може би той ще потуши ненаситните пламъци. Лежеше в леглото с подпухнали от плач очи и се вслушваше в шепота на снежинките по перваза.

На следващия ден в небето като черен саван бе надвиснал огромен облак дим. Беше се разпрострял над цялото езеро, мрачен и неподвижен в необикновеното затишие. Всичко миришеше на изгоряло. На Кандида ѝ се струваше, че е настъпил краят на света. Нима сънят ѝ е бил поличба? Има ли хладен, тъмен пристан от другата страна на кладата? Ще я отведе ли Джоузеф там?

Отиде при баща си.

— Татко, искам да ида при Джоузеф. Може ли да взема двуколката?

— Да, но бъди внимателна. — После подхвърли през рамо: — Можеш да му занесеш още една торба ориз, детето ми. Само гледай майка ти да не те види.

Запрегна понито. Кандида целуна баща си с благодарност, покатери се на капрата и се отправи към гората.

Въпреки навалелия пухкав мек сняг, с понито стигна до „Кулата на ловеца“ само за час. Джоузеф бе чул приглушения тропот от

копитата му и я посрещна на просеката, а после ѝ помогна да слезе от колата. За миг увисна в силните му ръце, точно като в съня си.

Въведе я в кулата.

— Ще хапнеш ли с мен? — попита той. — Имам само супа, но е топла, а ти си премръзнала.

— Благодаря.

— Седни — предложи ѝ той и примъкна столовете пред огнището.

Кандида проследи с поглед как преди да приготви храната, измива изящните си смугли ръце в купа вода.

Насипа *minestrone*^[1] в купичките и седнаха да се хранят заедно, а огънят съскаше в огнището. Кандида изпитваше болезнена неловкост. Джоузеф винаги говореше малко. Това никога не я бе притеснявало, защото и без друго не го слушаше; но сега бе дошла да слуша и възцарилото се в старата кула мълчание ѝ се струваше необикновено, едновременно спокойно и изнервящо.

Преглътна с мъка.

— Джоузеф, искам да говоря с теб.

Той я изгледа сериозно.

— Кажи.

— Снощи те сънувах.

— Това ли е всичко? — нежно попита той.

Очите ѝ плунаха в сълзи и образът на Джоузеф се разтвори в тъмно петно.

— Не, не е всичко — пошепна в отговор. — О, Джоузеф, чувствам се толкова объркана...

Изправи се и пристъпи към него. Посегна неவிждащо, той я грабна в прегръдките си и тихо каза:

— Шшт, не плачи.

— Толкова съм отчаяна. Не зная какво става с живота ми. Вече нищо не разбирам.

— Няма какво да разбираш. Просто бъди себе си.

— Не зная коя съм! О, боже, никога не съм и подозирала, че съм такава глупачка. Вече дори не си спомням коя съм. Защо?

— Защото си се оставила друг да ти придаде значение — внимателно отвърна той. — Това е проклятието на женската съдба.

Пръстите ѝ се впиха в ръката му.

— Не си отивай — замоли го, — дори ако Дейвид замине, ти остани тук.

Целуна устните ѝ и в тази целувка тя почувства огромната му сила. По телосложение толкова се различаваше от Дейвид — беше построен, по-корав, но по-гъвкав; освен това целувките му бяха толкова различни — водени от някаква търсеца нежност, от която ѝ прималяваше. Държеше се за него и мекотата на тялото ѝ се стапяше в неговата сила.

— Може би днес е единствената ни възможност — пошепна тя.

— Тогава нека бъде днес — в отговор пошепна той.

Кандида се отдръпна от него. Без да подозира, дълбоко в себе си вече бе взела решение и сега не се поколеба нито за миг. Кулата бе тъй тиха. Тя го заведе до леглото на пода.

— Искаш ли да се съблека? — попита с едва доловимо треперещ глас.

— Да — дрезгаво отвърна той.

Кандида започна да разкопчава ризата.

— Никога не се събличах за него.

Свали дрехите си в пълно мълчание. Дейвид винаги пораждаше у нея някакъв неясен срам от тялото ѝ. Винаги разголваше само каквото му трябваше. Но в мига, когато се освободи от дрехите и се изправи пред Джоузеф, изведнъж я обзе странна гордост от тялото ѝ и сигурност, че вече е готова, че е истинска жена. Че ще бъде красива за него.

Вдигна ръце и разпусна косите си — той проследи с поглед как се повдигнаха гърдите и тъмните зърна надменно щръкнаха. От лятото тялото ѝ се бе променило. Беше по-слаба, не тъй закръглена. От пухкаво момиче се бе превърнала в стройна жена. Развърза панделката и тръсна буйната си коса. Тя се разпиля по раменете ѝ.

Джоузеф погали тъмните разбъркани кичури с върховете на пръстите си.

— Като теб. Непокорна и прекрасна.

Погали кадифените ѝ устни, брадичката, проследи с пръст извивката на шията. В движенията нямаше и помен от настоящостта на Дейвид, нито пък от вечното припряно бързане. Беше спокоен, нежен. Но тя знаеше, че изгаря от желание. Докосна гърдите ѝ. Те изтръпнаха.

Тя потръпна.

— Красива ли съм като Мариан?

— Господ не е създавал по-красива рожба.

Съблече се и внимателно постави дрехите си до нейните. Тя си спомни сръндака в храстите. Джоузеф излъчваше същата тъмна, пищна красота. Движеше се със същата грация. Тялото му бе мускулесто, с мургав тен и тъй стройно, че всички мускули се описваха и при най-малкото движение.

Беше възбуден. И това го различаваше от Дейвид — членът на Дейвид стърчеше право напред, а у Джоузеф описваше чувствена дъга нагоре. Искаше да протегне ръка и да го погали, но се свенеше. Сякаш отгатнал мислите ѝ, той застана до нея, пое ръцете ѝ в длани и ги привлече към слабините си.

— Толкова си топъл — пошепна тя. — Топъл и корав, и красив... като сръндака.

Той я целуна и тя почувства как набъбналата плът в дланите ѝ прелива от желание. Прегърна я и голите им тела се притиснаха едно към друго. Кандида почувства как в душата ѝ се надига неистов копнеж.

— Мислех те за грозен. Отне ми месеци да осъзная колко си красив.

Ръцете му се плъзгаха по гърба ѝ и следваха изящните извивки на тялото ѝ. Целуваше я бавно, нежно, търсецо. Устните ѝ мечтателно се разтвориха под напора на неговите.

— Легни — измърмори той. — Нека те любя, Кандида.

Тя легна на твърдото просто легло в унес, който никога не бе изпитвала при срещите си с Дейвид, когото примирено оставяше да вземе своето. Но Джоузеф не взимаше — непрестанно ѝ даваше, изследвайки тялото ѝ с езическа наслада, и събуждаше истинското удоволствие. Всичко бе тъй вълнуващо и ново — галещи, а не мачкащи ръце; не лакомо поглъщащи, а прехласнати устни; божествено в силата си тяло, което не я смазваше.

Кандида не бе и подозирала колко несъбудена радост крие тялото ѝ. Дейвид не бе успял да я събуди и едва сега тя откриваше, че кожата пламти от удоволствие, а кръвта усещаше гъста и лепкава като мед във вените си. Сякаш бе потънала в океан от нови усещания.

— Ти си съвършена — дрезгаво рече той. — До последната гънчица на тялото. Ти си най-красивата жена, която съм срещал. — Тялото ѝ го приемаше открито. Не се срамуваше от нищо. Нежните му ласки я караха да тръпне и да се задъхва. — Веднъж те сънувах така. Сънувам те толкова често. Как те докосвам, как те целувам, как усещам дъха ти на устните си...

Той целуна онова разтапящо се място както целуваше устните ѝ — нежно изучаваше с език свенливо сгушените листенца и галеше полусъбудения напъпил цвят. В отговор душата ѝ сякаш пляскаше с криле. Това бе вече истински екстаз. Той я изпълваше със зашеметяваща сила и я караше да вие, останала без дъх.

— Джоузеф, какво правиш с мен?

Пръстите им се преплитаха. Вълните я заливаха тъй яростно, че вече не издържаше, струваше ѝ се, че нещо в нея всеки момент ще избухне. Сърцето ѝ биеше до пръсване и в един ужасен миг дъхът ѝ замря.

В следващия момент сякаш нещо в нея се разкъса, но тя не изпита болка, а сякаш потъна в неизказано блаженство. Бе непоносимо силно. Изпълваше я безкрайно облекчение, триумф и радост. Издаде протяжен стон и се сви до Джоузеф, притисна колене до гърдите си и положи глава на корема му.

Дълго след това тръпнеше в наслада, а когато най-сетне изплува от ослепителната омара, отвори росни очи и го погледна. Той се усмихваше. Тя го целуна и усети по устните му соления вкус на собственото си тяло.

— Обичам те, Кандида.

— Не — отвърна тя и скри уста с длан. — Моля те, не го казвай, Джоузеф. Моля те. Няма ли да правим любов?

— Когато поискаш.

— О, какъв джентълмен!

Тя отметна обърканите кичури от лицето си и се наведе над него. Още я искаше. Беше създаден само за нея, да изпълва тялото ѝ в блажено сияние. За първи път физически желаше някой мъж. Може би този странен копнеж се бе породил с неочаквания прилив на радост.

Без да се замисля, нежно го целуна. Никога не бе правила подобно нещо, не бе и сънувала, че може да направи подобно нещо. Но в този миг ѝ се струваше тъй естествено. Изведнъж осъзна, че онова,

което прави, я изпълва с непоносима възбуда — по-силна и от онази, която той породи у нея. Той викаше името ѝ, стройното му тяло се извиваше.

— Стига — грубо я прекъсна и я дръпна. — Искам те, любима моя, веднага!

Дълбоко в нея нещо пулсираше, чувстваше се натежала и набъбнала, готова за него.

— Ела — замоли го тя.

Разтреперана от нетърпение, го дръпна към себе си. Той я пое със затрогваща сигурност и здраво я притисна в силните си ръце, докато телата им се сливаха. Тя никак не се противеше и не изпитваше никаква болка, както преди. Вместо това я изпълваше чудотворно усещане за пълнота, сякаш бе открила липсващата част от себе си и сега я поставяше на място, превръщайки се в едно цяло.

— Кандида — шепнеше той, — любима моя...

Когато започна да се движи, усещането ставаше все по-силно, сякаш докосваше нещо отвъд утробата ѝ, нещо скрито много по-дълбоко.

— Душата ми — сякаш изпаднала в транс пошепна тя. — Душата ти докосва душата ми, Джоузеф.

— Обичам те. Обичам те, обичам те, обичам те...

Тя запуши устните му с целувки и се притисна още по-плътно към него. Усещаше напрежението в силните му мускули под ръцете си. Тази страст я изгаряше отвън и отвътре — беше едновременно еротична и духовна; това беше най-красивото нещо, което бе познала в живота си.

Най-сетне дойде върховното сияние, което настъпи тъй неочаквано, че усещането граничеше с болка. Преплели длани, те прелитаха над кладата. Пламъците ревяха наоколо и пареха телата им. Джоузеф викаше името ѝ някак странно, самотно. Семето му се изля като истински потоп, като благословение. Тя затвори очи и се остави то да потуши пламъка в душата ѝ.

Сякаш се рееше във въздуха, изпълнена с усещането за съвършена пълнота и неизказано облекчение, сякаш бе постигнала отдавна поставена цел — бе чувала, че съомгата се бори с речното течение и винаги се връща във вира, където се е родила, и само там се плоди и умира.

Бавно, почти болезнено се откъснаха един от друг и освободиха преплетените си пръсти. Джоузеф я прегърна, тя положи глава на гърдите му и почувства как я изпълва неописуем покой.

— Всичко, което правиш, е сякаш стих — неясно промърмори тя. Сънят натежаваше на клепките ѝ и я мамеше в тъмната си прегръдка. Спомни си как като дете си въобразяваше, че къщата е кораб, който всяка нощ опъва платна и отплава в безкрайното море. — Всичко, което правиш, Джоузеф...

Събуди се късно следобед и се намери сама в леглото. Обзета от истинска паника стана и се облече. Хукна надолу по стълбите и изскочи на снега.

Джоузеф стоеше наскре просеката и гледаше в земята. Сякаш насън изтича до него.

— Чувствах се ужасно, като се събудих без теб. Не го прави никога повече.

Той я прегърна и я целуна. После докосна челото ѝ с длан.

— Тресе те. Трябва да легнеш. Не си добре.

— Дали не сънувам?

Той се усмихна и отново я целуна.

— Не, не сънуваш.

— Добре — съгласи се тя. — Радвам се. Какво гледаше?

Той посочи. В следите от каручката, където снегът се топеше, се подаваха розови цветчета.

— Това е циклама — обясни девойката.

Той откъсна едно цветче.

— Това означава ли, че вече е пролет?

— Не. Опасявам се, че не. Те цъфтят и през зимата. Но са красиви, нали?

— Красиви са. — Той погали устните ѝ с цветето. — Много красиви и еротични.

— Еротични? — зачуди се тя.

— Гледай. — Той погали розовите цветчета с пръст. — Като скрития женски цвят.

Това сравнение я накара да се усмихне.

— Никога преди не съм се замисляла.

— Никога повече няма да се събуждаш без мен, ако не искаш — каза той и се взря в очите ѝ. — Обичам те. Ще се ожениш ли за мен?

Докато се връщаше с понито в сгъстяващия се здрач към „Ил Ноче“, си даде сметка, че за първи път в живота си е изпитала радост.

Носеше я в себе си като ярко блеснала светлина, озаряваща тъмнината, която изпълваше живота ѝ през последните няколко месеца.

Обича ли го? Не можеше да каже. Усещанията ѝ все още бяха прекалено объркани и не можеше да дава лесни отговори.

Но той я обичаше. А това беше безкрайно важно. То осветяваше пътя напред и я изпълваше с радост. Като чу пукотевицата в храсталака, първо помисли, че това е сръндакът, и вдигна поглед — полууплашено, полуочаквателно. Но не беше красивото животно. Беше Дейвид.

Измъкна се изпод гъстака и разпери ръце да я спре. Изумена, тя опъна юздите. Приличаше на диво горско същество — русата му коса беше цялата оплетена, дрехите му — мръсни от главата до петите, а сините очи му гледаха диво и ядно.

— Дейвид! Какво, за бога, правиш тук?

Той се озъби и се качи на капрата. Кандида знаеше, че това не е усмивка. Така я перна през устата, че главата ѝ отхвъркна назад. Остана сащисана.

— Дейвид! — промърмори вцепенена.

— Ти се чука с него — престърга той.

— Дейвид, не!

— Чух те!

Видя го как замахва за втори път точно навреме, за да вдигне ръка. Но от силата на удара му все пак политна настрани.

— Дейвид!

— Ах ти, малка издайническа кучка такава!

Впи пръсти в косата ѝ и я заскуба свирепо. От болка в гърлото ѝ се надигна писък.

— Откога? Откога?

Понито се опитваше се свърне встрани, но юздите го държаха здраво. Дейвид спря двуколката. После свлече Кандида в снега.

— Не ти стигаше само с мен, а? Само да обърна гръб и скачаш в леглото на мръсния чифут.

Тя плачеше.

— Ние ще се оженим, Дейвид. Той ме иска. А ти не...

Той пак я удари и я повали на земята. Изправи се над нея и взе да разкопчава колана си.

— Дейвид — панически писна тя. — Не ми причинявай болка, Дейвид!

Той се наведе над нея. Ухили се, но в гримасата му нямаше нищо смешно.

— Да се ожени за теб? За курва неверница?

Сграбчи я за бедрата и се хвърли между тях. Леденият сняг се топеше под гърба ѝ.

— Дейвид, за бога!

Разбра, че ще я изнасили. Започна да се бори с него с някаква сляпа, дива страст. Успя да му издере лицето и почти се измъкна изпод него, но той бе прекалено силен, прекалено тежък.

После я удари с все сила в стомаха. Болката бе толкова непоносима, че ѝ се струваше, че ще умре. Не можеше да диша. Дробовете ѝ се бяха запушили, а очите ѝ тъмнееха. Ушите ѝ бучаха. Съсредоточи цялата си енергия върху усилието да вкара въздух в дробовете си.

Усети как влиза в нея. Не му се удаваше да е по-груб от друг път, макар Кандида да знаеше, че се опитва да я нарани, колкото се може повече.

Съсредоточил цялата си злоба, той я блъскаше и грухтеше при всяко влизане, сякаш ѝ прилагаше наказание. Ужасена от липсата на кислород, Кандида сякаш вече усещаше как смъртта сграбчва душата ѝ. Отчаяно изви глава назад и най-сетне тъничка струйка леден въздух влезе в гърдите ѝ. Тя го пое шумно и се задави.

Дейвид награби гърдите ѝ и впи пръсти в меката плът. Прониза я нова, раздираща болка. Беше се разкрецял, на италиански. Кандида едва чуваше думите през бученето в ушите си, но знаеше, че са ругатни, мръсотии. Опитваше се да пълни с въздух измъчените си дробове.

Той бързо ставаше все по-свиреп и пръстите му смазваха гърдите ѝ, слабините му се блъскаха в нея, а лицето му бе подуто и разкривено. Образът му се замъгли пред очите — най-напред около главата му се

появи тъмен ореол, после го погълна целия, а най-накрая погълна всичко.

Много по-късно се свести от студ и болка. Тялото на Дейвид вече не се блъскаше в нея. Повдигна се на лакти; пред погледа ѝ силуетите мержелееха, а дробовете ѝ пламтяха. Цялото ѝ тяло от гърдите до слабините — пламтеше от болка. Дишаше толкова слабо, сякаш всеки миг дъхът ѝ най-ненадейно можеше да спре.

Дейвид се бе надвесил над нея и я наблюдаваше с безизразен поглед. Пушеше цигара.

— Мислех, че си умряла — отбеляза той.

В гласа му нямаше никакво чувство. Само крайно безразличие.

Осъзна, че лежи просната в снега, с разголени бедра, а обърканата ѝ коса ѝ пада в очите. Към болката, която Дейвид вече ѝ бе причинил, се прибави нещо непоносимо — срама.

— Махай се — изхлипа тя, опитвайки се да дръпне полата си надолу. Беше ѝ се отчупил нокът и пръстът ѝ кървеше. — Махай се!

Дейвид се изсмя и смехът му прозвуча като рязък лай.

— Не се тревожи. Никога повече няма да ме видиш. Иди кажи на онова копеле кой от двама ни е по мъж.

После отново се скри в гората.

Кандида се чувстваше като разпрана от глава до пети. Успя някак си да стане и да се закрепил на треперещите си крака. Непрекъснато си повтаряше: „Няма значение. Няма значение. Нали ми остава Джоузеф“.

Всеки сантиметър от тялото я болеше и приведена като много, много възрастна старица тя се помъкна към двуколката.

Събуди се от изстрели.

Стана от леглото с неясното усещане, че е някой друг, че някой друг човек изпълва не само тялото ѝ, но и чувствата ѝ. Може би пък така е по-добре. Неясната сивота в главата ѝ малко я тревожеше, но от нея поне не болеше.

Чу писък. Малко по малко в съзнанието ѝ се затвърждаваше убеждението, че се случва нещо ужасно.

Намъкна някакви дрехи и както си беше несресана, хукна надолу. На стълбите я пресрещна немски войник. Сграбчи я за ръката, без да промълви дума, и я помъкна към кухнята. Къщата беше пълна с

германци, водени от същия млад есесовец, който бе идвал през декември — каменното му лице и безжалостните му сиви очи не се бяха променили.

— Всичките са тук — докладва войникът и блъсна Кандида напред.

Офицерът кимна отривисто с глава:

— Навън.

Германците строиха цялото семейство на двора. Вдигнали автомати, те стояха наоколо като паметници. Зад тях, сложил ръце на хълбоците си, стоеше Джулиано Джустерини с черната си риза и черното си кепе, вторачил приличните си на цепки очи в Кандида.

Офицерът ги обиколи бавно, скръстил ръце зад гърба си. Внимателно оглеждаше всеки един и тънките му устни безмълвно се движеха, сякаш четеше лицата като знаци и се наслаждаваше на прочетеното. Най-сетне дойде до Кандида и спря пред нея.

— Та — най-после рече той, — значи в избата все пак е имало плъх. Затова хвърли фенера на пода.

Девојката чуваше как майка ѝ хлипа. Но вместо страх и мъка я изпълваше ужасяваща гола празнота. Взираше се в лицето му и виждаше само блокче лед.

— Англичанинът се предаде — каза той.

От притъмнялото небе се сипеше сняг и светът като че ли бе стихнал.

— Обвинява ви, че сте укривали партизанин.

Кандида залитна. Преви се надве и се строполи премаляла на земята.

Офицерът я наблюдаваше мълчаливо.

— Мислиш ли, че беше много умно да криеш плъха от ловците на плъхове? — попита той.

— Беше ранен — прошепна тя.

Есесовецът кимна.

— Да. Зная. Ранили са го, докато убивал немски войници. Твоят приятел англичанинът ни каза и това. Къде е той сега.

— Кажи му! — изпищя Роза.

Кандида едва видимо поклати глава. Нямаше никаква надежда да спаси Джоузеф, но нямаше тя да го предаде.

Изведнъж той се усмихна.

— Няма значение. Ние знаем. Англичанинът ни каза. В „Куклата на ловеца“. Моите хора вече отидоха да го приберат. После се обърна към Джустерини. — Е, патриотични мой приятелю. Какво ще ги правим сега тези предатели?

— Разстреляйте ги всичките — отговори онзи. — Аз мога да ви направя тази услуга.

— Да ги разстреляме? — повтори германецът. — Приятелю, ние не сме варвари. Всяка нощ американските бомбардировачи унищожават нашите семейства, но ние не воюваме срещу жени и деца. — Той се обърна към затворниците си, пощипвайки замислено долната си устна. — Но мъжете са нещо друго. — Потънал в мълчание, той местеше поглед ту към единия, ту към другия. — Героя от войната ще го пощадим. По него вече са стреляли. Вземете стария.

— *Не!*

Роза се устреми напред с отчаян животински вопъл. Падна на колене и се впи в лъскавите ботуши на германеца.

— Моля ви, моля ви, моля ви, моля ви, моля ви...

Гласът ѝ пресекна от мъка и при ужасния му звук Кандида изведнъж проумя, че безчувствените думи, които германецът бе изрекъл, всъщност бяха смъртна присъда. В миг се съживи. Съживи се и отново се почувства разкъсана.

Двама войници вече дърпаха Роза да стане, изправиха я и силно я блъснаха назад. Тя се спъна и падна тежко на плочите.

Вече всички пищяха. Девойката чуваше Тео, който крещеше на развален немски:

— *Das kannen Sie auf keinen vail tuhn!*^[2]

Над хаоса се извисяваха ужасните стонове на майка ѝ, изпълнени с непоносима мъка.

Войниците подкараха Винченцо и започнаха да го налагат с приклади. Той се препъваше, опитвайки се да скрие с ръце главата си.

Кандида хукна към бащи си и се вкопчи отчаяно в него.

— Не можете! Не можете! — пищеше тя.

Но те я удариха със стоманен приклад през лицето и тя падна на земята. Първо не можа да се изправи, но когато най-сетне успя да стане на крака, глупаво впери поглед в дланите си, целите в кръв.

Офицерът кимна на хората си.

— Хайде.

— Роза — силно извика Винченцо с дрезгав глас, докато войниците го изправяха до стената. — Роза, обичам те.

Кандида прикри очи с ръце.

— Обичам ви, деца мои! — продължаваше да вика Винченцо. — Молете се за мен!

Трясъкът на автоматите удави гласа му.

Струваше й се, че вечно бе скитала в свят без никаква светлинка. Краката я боляха, а съзнанието й беше някак замъглено. Беше се вкопчила в себе си, впила пръсти в собственото си тяло.

Разтвори папратите и се втренчи в кулата. Тя продължаваше да си стои в просеката — самотна, далечна, сякаш тъмен пръст, насочен към мрачното небе.

Снегът бе утъпкан от гумите на колите и на места дори се бе превърнал в черни локви. Кандида бавно се запъти към вратата. Обувките й бяха подгизнали, а тялото й непрекъснато трепереше, макар да не изпитваше нито студ, нито каквото и да е било физическо усещане, а по-скоро нещо вътре в себе си, скрито в собственото й съзнание.

Кулата беше празна и студена. Вещите и дрехите на Джоузеф бяха разпилени по пода. В огнището, полуобгорена, лежеше книгата, която бе чел — Дантевата „La Divina Commedia“. Кандида я вдигна и се втренчи в нея с празен поглед, сякаш почернелите й страници съдържаха ключа към някаква изначална загадка. После я изпусна на земята.

Полека-лека над гората падаше нощта. Девојката отново излезе навън и запретърсва снега, приковала поглед в черно-бялата земя.

Бе дошла да го погребее, но той не беше тук. Бяха го отвели. Дори когато това прозрение достигна замъгления й мозък, тя не можа да се откъсне от това място, а бавно продължи да обикаля кулата и търсеше ли, търсеше.

[1] Гъста зеленчукова супа (итал.). — Б.пр. ↑

[2] В никакъв случай не можете да направите това. — Б.пр. ↑

**5. „КУЛАТА НА ЛОВЕЦА“
1992–1993**

ГЛАВА 1

НОРТЪМБЪРЛАНД, АНГЛИЯ

Облечената в бяло фигура бавно се движеше сред оголялата през зимата английска градина. Беше Коледа. Небето беше бледосиньо и студено. Мъртви листа покриваха пътеките, покрай които тъмночервените стебла на чемериките сърдито се полюшваха.

Огромното було, праметнато през широкополата шапка, придаваше на жената вид на свещеник, зает с тайнствата на своето призвание. Кошерите бяха осмоъгълни, от дъбови дъски, сковани изящно като викториански мебели — каквито всъщност бяха. В едната си ръка, покрита с дълга ръкавица, жената държеше димилница и внимателно изпускаше с нея бели облаци в кошера. Пушекът се виеше на кълба над кошерите, надвиснал над тях като тъмен облак. Пчелите не бяха много раздразнени, но сънливото им бръмчене постепенно се усиливаше. После жената вдигна капака, пресегна се със свободната си ръка и внимателно извади дървена рамка, натежала от черното гъмжило пчели, полепнали по нея. Отърси внимателно насекомите, доближи рамката до забуленото си лице и известно време съсредоточено я наблюдава. После се обърна и леко понакуцвайки, я донесе на ливадата, където стояха Ана и Филип Уестуърд и я наблюдаваха.

— Така си и мислех — каза Ивлин Годболд и протегна рамката към тях, за да я видят. — Не се плашете. Не жилият.

Златистокафявата восьчна пита беше осеяна със сиви, нездравословни петна.

— Какво е това, бабо?

— Болест — обясни Ивлин. Подбутна с пръст повредените места и воськът изпопада по земята. — Това насекомо се промъква в кошера с другите пчели. Снася яйца в питите. Те се излюпват, хранят се с меда и постепенно изяждат целия кошер. Мръсни паразити. Мразя ги. Ще трябва да изгоря заразения пити и веднага да опуша кошера.

— Дали е хубаво да правиш това? — колебливо попита Ана. — Та ти едва започваш да се възстановяваш от операцията.

— След половин час ще свърша, за да прием чай. Не стойте на студа. Камината в дневната гори. Уолас! Ела тук!

Възрастният шофьор тръгна с нея обратно към кошерите. Филип и Ана проследиха с поглед двете забулени фигури, които се суетяха около кошерите и изваждаха заразените пити, чупеха ги на две и ги трупяха на купчина, за да ги изгорят.

— Не е ли възхитителна? — снижи глас и попита Ана.

Филип кимна.

— Да, възхитителна е. Не посреща кротко святата вечер. Ще се бори до последен дъх. Много я харесвам.

Двамата се върнаха в къщата, приведени под ниските клони на величествените ливански кедри. Тя се извисяваше гордо на върха на хълма, обърнала златистата си фасада към градините. Беше красиво здание с прозорци с вертикални колони по средата на първите два етажа и с четири островърхи фронтоната, обвити с бръшлян. От покрития с тъмни плочи покрив към зимното небе се издигаха няколко орнаментирани комина.

Ана и Филип влязоха в дневната. Уханието на тази стая както винаги върна младата жена към детството ѝ — същото ухание на опушено дърво, сушени розови листа и полирани с пчелен восък мебели.

— В тази къща винаги витае все същият аромат — мечтателно рече Ана. — Откакто се помня. Сигурно и през 1650-та е ухаела така.

Когато седна на дивана, тя потръпна от болка и изохка.

— Какво става?

— Нищо страшно — гърбът ми.

Гаечният ключ на Карл Бек бе оставил на плешката ѝ синя ивица, която пулсираше болезнено от студа. Диваните не се бяха променили от детските ѝ години — бяха все така целите на бучки и съвсем неподходящи за насиненото ѝ тяло.

Камината бе украсена с коледни венци от чимшир, клонки имел и какви ли не зимни растения, увити с огромни червени панделки. Изглеждаше прекрасно.

Филип взе една възглавница, на която бе избродирано мотото „Едно днес се равнява на две утре“.

— Майка ти сигурно е преживяла истински шок, когато се е преселила от фермата на езерото Гарда в тази къща.

— Искаш да кажеш, че изглежда твърде лъскаво?

— Различно е във всяко едно отношение.

Ана кимна.

— Струва ми се, че така и не свикна с английското време. Човек трябва да е роден тук, за да го обича. — Той разглеждаше друга възглавница, на която бе избродирано „Tempus fugit“^[1]. — Баба ги е бродирала. Малко е мрачна.

— По-скоро бих казал сериозна, и майка ми обичаше такива девизи.

— Така ли? — Ана бе заинтригувана. Той почти не говореше за майка си. — Какви?

— „Искаш ли омлет, счупи яйцата.“ Този ѝ беше любим. „Саванът няма джобове.“ Сигурно и тя би ти се сторила доста мрачна.

— Разкажи ми за нея.

— Друг път.

— Все друг път.

Той се усмихна.

— Баба ти е свършила с четенето на дневника.

— Зная. Видях докъде беше стигнала преди обяд. Вътрешно съм толкова напрегната, Филип. Толкова съм нервна.

— Защо? — меко попита той.

— Заради реакцията ѝ. Онова, което ще каже. Защо още нищо не е казала?

Той се приведе напред, протегна ръка и докосна страната ѝ с опакото на дланта си.

— Бъди търпелива. Ще каже, когато е готова.

Решението да дойде в Европа за Коледа беше много трудно. Една от причините бе, че Ана знаеше за близката смърт на Ивлин. Английските лекари ѝ бяха казали, че здравето ѝ ще се крепи едва още няколко месеца. Макар че възнамеряваше да бъде с нея в последните ѝ часове, стига да има възможност, Ана искаше да я види в последните дни нормален живот, които оставаха на баба ѝ.

Майка ѝ, която сега излизаше от кома в „Кар Мемориал“, надали изобщо знаеше, че приближава Коледа. А Ивлин, която е на прага на смъртта, знаеше. На Ана ѝ беше много трудно да вземе решение.

Освен това бе решила, че Ивлин трябва да научи за дневника. Знаеше също, че написаното там ще я покърти дълбоко. То не просто поставяше под въпрос бащинството на Кейт, но и хвърляше безмилостна светлина върху факта, че Дейвид е предал Джоузеф Красновски и семейство Киприани през 1944 година.

Но Ана чувстваше, че Ивлин има право да знае истината и за двете. Дневникът имаше отношение към цялото им семейство. Не можеше да държи Ивлин — най-старшият му член — в неведение.

Всъщност не е невъзможно баба ѝ да знае нещо за тези тайни. Ана жадуваше да узнае истината, дори най-дребните детайли, които баба ѝ би могла да ѝ разкрие. Желанието да открие Джоузеф Красновски започваше да завладява и нея, точно както беше завладяло и майка ѝ.

Но онова, което наклони везните в полза на заминаването, беше предложението на Филип да я придружи. Тя бе изненадана и очарована и прие нетърпеливо, преди да е успял да размисли и да се разколебае.

Бяха решили да останат в Европа две седмици — Коледа щяха да прекарат с Ивлин в Нортъмбърланд, а след Нова година щяха да заминат за Италия. Ана не бе ходила на Гарда от години. Искаше да види езерото отново, този път в светлината на новите неща, които знаеше. Искаше да стъпи на местата, където бяха стъпвали майка ѝ и баба ѝ. Искаше, ако е възможно, да види местата, където Джоузеф Красновски се бе крил от нацистите през лютата зима на 1943–44 година. Като не знаеше друго за мъжа, когото смяташе за свой дядо, ѝ трябваше поне нещо, за което да се хване.

Пътешествието ѝ се струваше по-лесно като знаеше, че майка ѝ се поправя. Беше спокойна — сега Джей Рам Синг и екипът му полагаха големи усилия да помогнат на майка ѝ и бе само въпрос на време Кейт отново да започне да се грижи за живота си сама. Вече говореше и се движеше, и макар че в паметта ѝ като че ли имаше огромна празнина, която обхващаше времето много преди откриването на дневника, тя започваше да изплува от тъмнината. Можеше да дъвче и да преглъща храна, да стои седнала без чужда помощ, да казва какво иска с жестове и думи. След всички тези месеци Ана чувстваше, че най-после може да се откъсне за малко от леглото на майка си.

Потупвайки ръце, в стаята влезе Ивлин. Беше много бледа, но от физическото усилие по страните ѝ бяха избили две кръгли червени

петна.

Ана и Филип станаха да я посрещнат.

— Радвам се, че стана така. — На лицето ѝ бе изписано мрачно задоволство. — Знаех си, че има нещо нередно. С мозъка на костите си го усещах. Седнете, моля ви, и двамата. Сали сега ще донесе чай. Сложи още малко дърва в огъня, детето ми.

Трудно можеше човек да повярва, че сянката на смъртта е надвиснала над Ивлин. Аристократичните скули продължаваха да бъдат красиви, веждите бяха запазили ироничната чупка, която предизвикваше целия свят, и както винаги Ивлин ходеше изправена в безупречния си костюм от туид и с тъмни чорапи на елегантните крака.

Ана се подчини и подреди дъбовите цепеници, които бяха сечени в имението и оставени да съхнат пет години, преди да бъдат изгорени.

Възрастната дама се разположи в едно кресло. Доста време ѝ беше необходимо да се наведе и да седне. Те знаеха, че това ѝ причинява доста силна болка, но на слабото ѝ лице нямаше и следа от нея. Едва когато най-последно се отпусна на стола, леко въздъхна.

— Пчелите могат да общуват, искам да ви кажа. Умеят да те предупредят какво не е наред в кошера. Съвсем ясно дават да разбереш, че, по дяволите, трябва да направиш нещо по въпроса. Искането ми се и човешкото тяло да беше така добре организирано. Тогава човек би могъл навреме да изтръгне заразените части и да ги хвърли в огъня.

Нито Филип, нито Ана продумаха. През прозореца се виждаше мъгла от сив дим — Уолас беше запалил заразените рамки.

— Мразя паразити — разпалено продължи Ивлин. — Неща, които смучат жизнените сокове на другите. Които изглеждат добронамерени, но не са такива, каквито изглеждат. — Тя отправи към Филип пронизителен поглед. — А ти, Филип?

Той леко помръдна рамене.

— Светът е направен от такива същества, Ивлин. Неща, които смучат жизнените сокове на другите, които не са такива, каквито изглеждат.

Тя го измери със сивите си очи, които не помръдваха. Тишината продължи точно толкова, колкото да накара Ана да се чувства неудобно. Най-сетне Ивлин сведе поглед и потри изящните си ръце. Все още носеше годежния пръстен и венчалната халка, които Дейвид Годболд ѝ бе подарил през 1946-та година.

— Интересуваш ли се от пчеларство, Филип?

— Никога не съм го виждал отблизо — сериозно отговори той.

— А как го намираш?

— Впечатляващо занимание. Техническите подробности са много приятни — такива красиви кошери, медни пити, бялото було. Приличахте на булка.

— Вярно. А и всички знаем кой е младоженецът, нали? — Тя зададе въпроса съвсем небрежно, без капчица самосъжаление. — Винаги имаме домашен мед за чая. Ще имате възможност да опитате плодовете на занаята.

В този миг — съвсем навреме — жена на средна възраст докара отрупана количка — на нея имаше пай със сушени плодове и селски хляб, а отдолу — огромен, тъмен на цвят коледен сладкиш. Ана помогна на жената да подреди нещата на масата. Каничката и чашите с изрисувани на ръка рози и лалета беше част от Коулпортския сервиз, който се използваше в „Грейт Ло“ от деветнадесети век насам, а липсата на каквито и да било пукнатини и отчупени ръбчета доказваше, че поколения наред го бяха пазили изключително грижовно.

Медът, който се правеше в „Грейт Ло“, беше прозрачен и лек, с едва доловим аромат от ливадите, които се простираха на километри около имението. Този аромат също отвеждаше Ана в спомените ѝ от детството — към летните ваканции в голямата къща, към страхопочитанието към баба ѝ, от което не можеше да се отърси и до ден-днешен. Сали бе правила всички сладкиши и те бяха наистина фантастични. Знаеше, че феодалното на пръв поглед имение сигурно е изненадало Филип, но той бе твърде резервиран, за да го покаже. Покъсно ще трябва да се опита да му обясни, че нещата не са такива, каквито изглеждат и че отдавнашно приятелство и взаимно уважение свързват Ивлин Годболд с всички, които се грижат за имението — тези хора бяха така близки на семейството, сякаш бяха свързани по кръвна линия.

Макар че Ивлин си взе царевична питка и бавно я натроши в чинията си, Ана видя, че тя изобщо не хапна от нея — само пийна малко черен чай, за да преглътне шестте хапчета с най-различна форма, които бяха в чинията ѝ.

Известно време двамата с Филип се хранеха мълчаливо и гледаха как бледите пламъци се разстилат около цепениците, после галъовно облизват решетката на камината, а отблясъците им танцуват в тъмните листенца на чимшировите венци.

— Тази сутрин дочетох дневника — най-последно каза Ивлин и на Ана ѝ се стори, че сърцето ѝ пропусна един удар. — Съжалявам, че ми отне толкова време. — Тя остави чашата и недокоснатата питка на масата. — Благодаря ти, че ми го донесе. Това е забележителен документ. Прекарах половината си живот в чудене що за човек е била Кандида Киприани. Мисля, че най-последно имам правдива представа. Като че ли най-сетне се запознахме.

Тя потъна в мълчание, което продължи толкова дълго, че Ана се поизправи, неспособна вече да сдържа любопитството си, и попита:

— А събитията, които тя описва, бабо? Нещата, които са се случили?

Ивлин сякаш изплува от мечтанието и наклони глава на една страна — в сивите ѝ коси се плъзна слънчев лъч и ги посребри.

— Да. Разбира се, на теб те ти правят най-силно впечатление. Нещата, които са се случили. Предполагам, винаги съм знаела, че се е случило нещо подобно.

— Знаела си?

— Познавах нрава на Дейвид. Бяхме женени дванадесет години. А той не беше особено талантлив лъжец. За мен никога не е представлявало трудност да чета между редовете.

— Мислиш ли, че е знаел, че мама не е негово дете?

— Може би по различен начин и двамата са го знаели. Майка ти никога не прие Дейвид като баща. Нямаха абсолютно нищо общо. Когато я доведох в Англия за първи път, тя беше като ранено животно, което хапе протегнатите за помощ ръце. Мразеше Дейвид, дълго преди да се запознае с него. Когато дойде в Англия, още от първия момент се нахвърли срещу него, а и той не ѝ остана дължен. Направих всичко, което можах, но у майка ти се бе насъбрала много омраза. Много гняв. И разбира се, Дейвид почина няколко месеца след това, което задълбочи раната. Та сигурно откриването на този дневник е имало върху Кейт невероятен ефект. — Ивлин докосна с ръка гърдите си, сякаш усилието да говори я напрягаше или ѝ причиняваше болка. — Цял живот чака това обяснение.

— Което не рисува Дейвид в светли краски — колебливо вметна Ана. — Извинявай, ако разкритието е било за теб неприятна изненада.

Ивлин се усмихна малко мрачно.

— Стигнала съм до онзи миг в живота, когато за мен е по-важно какви са хората отвътре, а не толкова какво правят. То е по-важното, разбираш ли. Духът е баща на делото. Природата е майка на действието.

— Говориш в гатанки, бабо.

Ивлин се обърна към Филип.

— В гатанки ли говоря, Филип?

— Мисля, че баба ти има предвид, че да разбираш всичко, значи да прощаваш всичко — меко отвърна той.

— Да. Нещо такова имам предвид. По-голямата част от живота е необяснима, освен ако не разберем какви са хората отвътре. Не съм философ, а бог ми е свидетел, че и психолог не съм, но за мен този дневник обяснява не исторически събития, а една личност. Точно това проникване в душата ѝ малко ме просветли. Сякаш слънчев лъч огря моя собствен живот, точно когато съм на прага на мрака.

Ана погледна снимките в сребърни рамки.

— Дейвид е бил рус, със сини очи, нали? А Джоузеф — мургав, с тъмни очи. Като мама. Като мен.

— Да, като теб.

В изражението на Ивлин все още трепкаше сянка ирония, сякаш тя беше способна да види смута, който цареше в душата на Ана, и той някак я забавляваше.

— Та значи ти, детето ми, вярваш, че Джоузеф Красновски е бил твой дядо?

— Вярвам, че майка ми е го е изтълкувала така — внимателно отвърна Ана и погледна към Филип, който седеше безмълвно и неподвижно и наблюдаваше двете жени със загадъчно изражение.

— Смятала е, че има поне петдесет процента шанс Джоузеф да ѝ е баща. Някак си е стигнала до заключението, че и сега е жив — как, все още нямам представа — и мисълта да го намери не ѝ е давала мира. Искам да кажа, че тя така е смятала, бабо. — Ана напрегнато се наведе напред. — Това я определя като човек. Това е нейната самоличност. Не става въпрос за някаква прашна история в прашна

стара книга. Става дума за нейната същност. Веднъж щом въпросът е бил повдигнат, тя просто е трябвало да разкрие истината.

— Точно тук се различаваме в мненията си. — Спокойният глас на Ивлин контрастираше ярко с напрегнатата припряност на Ана. — Аз вярвам, че същността на Кейт няма почти нищо общо с биологичната случайност на произхода ѝ. Но доколкото виждам, сега ти си понесла факлата. Решена си да продължиш издирването на господин Красновски. Решена си да разплетеш тъмната сянка на времето.

— Тези неща определят самоличността и на Ана — тихо каза Филип. — Това е и нейно търсене.

— И затова ти ѝ помагаш? — попита Ивлин и наклони глава към него. — Защото изгаряш от желание тя да разкрие самоличността си?

— Частично да. — Филип се усмихна. — Но имам и свои егоистични подбуди. Както знаете, аз самият цял живот се занимавам с подобно издирване.

— Да, наистина. Но какво общо има между него и това на Ана?

— Всъщност търсим едно и също нещо — небрежно отвърна той. — Моето издирване ме изведе в сляпа улица. Това е временно, надявам се, но нямаше къде другаде да отида. Най-вече затова се и свързах с Кейт Кели. Помагам на Ана, защото е попаднала на прясна следа. Надявам се тя да ме отведе по-близо до баща ми. Според най-ценната информация, която имаме, военнопленниците от Съюзническите войски са преминали през едни и същи лагери ГУЛАГ. Ако открием Джоузеф Красновски, той би могъл да ми даде безценна информация за баща ми. Може дори да го е познавал, да е бил по същите места. Ако баща ми е мъртъв, може би Джоузеф би могъл да ми каже. Ако пък е жив, Джоузеф може да е в състояние да ми помогне да открия къде се намира той днес.

— Виждаш ли? — намеси се Ана. — Ние сме едни и същи. Това е нещо необикновено. То ни събра. Откакто прочетох този дневник, сякаш се пека на огън, бабо. Не мога да спра да мисля за него. Зная точно как се е чувствал Филип цял живот. Как се е чувствала мама.

— И за теб това чак толкова голямо значение ли има?

— Кой е бил дядо ми? Да, разбира се, че има голямо значение!

— Истината няма да промени това, което си сега, Ана. Ти си възрастна жена. Какво очакваш да откриеш?

Ана нервно сви рамене.

— Невъзможно е да се обясни, докато не се случи. Ти си сигурна за произхода си, бабо. Знаеш кои са били родителите ти, техните родители, техните родители. Линията продължава назад. Има приемственост. Но с мама не е така. Нито пък с Филип. Нито с мен. Мама е сираче. Никога не е виждала майка си. Дори нейни снимки не са имали. Ти си я довела в Англия, когато е била на шестнадесет години. Казваш, че намразила Дейвид от пръв поглед. Не е било лесно. Израснала е в чужда страна, откъсната от корените си. Веднъж ми каза, че е била вкарана в калъп. — Видя как сивите очи леко трепнаха. — Извинявай, бабо, но това е вярно. Сигурно цял живот се е питала коя, по дяволите, е тя! Като се върна назад във времето, може би и аз съм усетила нейните лични проблеми, и то от най-ранно детство. Имам предвид чувството ѝ, че не знае коя е. Не можеше да ме насочва по никакъв начин, защото самата тя се бе изгубила.

— Всички сме се изгубили — тихо рече Ивлин.

— Но не толкова отчайващо, бабо! — Тъмните ѝ очи упорито се втренчиха в безизразното лице срещу нея. — Сякаш никога не съм знаела колко съм се изгубила, докато не прочетох дневника. Мислех, че животът ми е съвсем пълноценен. Хубава работа, хармонична натура, цяло тесте кредитни карти — мислех, че притежавам всичко!

— А не е ли така?

— Ако не се бе появил дневникът, сигурно никога нямаше да разбера. Но когато го прочетох, сякаш земята се разтвори под краката ми. Изведнъж разбрах каква голяма част от мен липсва. Разбрах, че... — Тя затърси правилните думи. — Разбрах, че съм жена без корени. О, бабо, извинявай, ако тези думи ти причиняват болка. Но така се чувствам. И съм сигурна, че мама се е чувствала точно по същия начин!

— Не ме боли. Просто се опасявам, че приемаш нещата малко по-навътре, отколкото е здравословно за теб.

— Съдейки по личния си опит — меко се намеси Филип, — бих сравнил това търсене със стремежа на осиновеното дете да открие истинските си родители. Това не означава, че не обича родителите, които са го осиновили, или пък че не им е благодарно за всичко, което са направили. Но човек изпитва някакъв стремеж, има някаква сила, която го тегли да разбере кои са истинските му родители. Извира от

дъното на душата. Искаш да се запознаеш с тях, да чуеш гласовете им, да се взреш в лицата им и да откриеш в тях нещо познато. Без това не си завършен човек, Ивлин. Познавам много осиновени деца, които в един или друг момент правят опит да открият родните си майка и баща. Не можеха да устоят на подтика. Ако не направиш това усилие, никога няма да узнаеш кой си всъщност.

— Да — натърти Ана. — Та ако Джоузеф Красновски е оцелял след лагерите и още е жив, бих искала да говоря с него. Дявол да го вземе, наистина искам да говоря с него!

— А ако Джоузеф Красновски не иска да бъде открит?

— Не разбирам.

— През всичките тези години той не се е открил на света, Ана.

— Но той може би дори не знае, че мама го търси.

— Някой знае — остро отговори Ивлин.

— Какво искаш да кажеш?

— Някой е знаел, че Кейт го издирва — мрачно повтори Ивлин. — Някой, който очевидно е бил твърдо решен тя да не го намери. Някой, който е разбил апартамента ѝ във Вейл и се е опитал да я убие, и е искал да открадне документите по издирването. Някой, който те е подмамил в планината и се е опитал да убие и теб, детето ми.

Сякаш леден нож прониза сърцето на Ана.

— Не знаехме, че има някаква връзка.

— Може ти да не знаеш — сопна се Ивлин, — но аз знам. Както и твоят вежлив господин Уестуърд, който седи там като леопард, който мълчаливо си ближе лапите. — Погледът, който отправи на Филип, бе сякаш от сив лед. — Само бих искала да вярвам, че след като те води в горите на нощта, е способен да те защити от тигъра.

Филип не каза нищо, на лицето му не се изписа никакво чувство, но Ана бе потресена и само измърмори:

— О, бабо.

— Е, Филип? Има ли някаква опасност, или няма?

— Може и да има — тихо отговори той.

— От кого?

— Не зная. Но ако има, ще защитя Ана.

— Искрено се надявам. Но може би най-доброто решение е господин Красновски да си остане скрит, не мислите ли?

Ивлин постави ръце на облегалките и болезнено се надигна да стане. Филип ѝ помогна. Тя болезнено впи пръсти в ръката му. Срещна поглед с Ана и продължи:

— А защо Кейт смята, че все още е жив, има обяснение. Или поне заключение, до което има как да е стигнала.

— Какво е то? — нетърпеливо настоя Ана.

— Дай ми малко време да си подредя мислите, дете. — Като се закрепил на крака, пусна ръката на Филип. — Трябва да видя как се справя Уолас с пчелите. После трябва да напиша няколко писма. През останалата част от следобеда ще ви оставя насаме. Ще говорим след вечеря.

И тя отново излезе в градината, ходейки съвсем изправена, въпреки лекото накуцване. Ана се обърна към Филип и направи една гримаса, а той само сви леко рамене.

— Вбесява ме! — каза тя.

— Не. Тя просто иска да помисли.

— Какво мислиш, че знае?

— Ще ни каже, когато реши — отвърна той. — Не се терзай.

— Много ти е лесно да ми казваш да не се терзая. Толкова съм нервна, Филип.

— Малък съвет по отношение на баба ти — каза той, докосвайки ръката ѝ. — Не я припирай. Тя знае нещо и ще ти го каже, когато е готова за това. Но само започни да я пришпорваш и ще се свие в черупката си като мида.

Тя унило се засмя.

— Да, прав си. Добре де, няма да се връзвам.

— Хайде, ела да се разходим.

Небето над „Грейт Ло“ изглеждаше наистина необятно, защото имението беше разположено по хребета на най-високия хълм в околността на километри наоколо. Оттук във всички посоки се спускаха долини, в които се простираха безкрайни акри плодородна обработваема земя и гора, а после пак се издигаха към хоризонта. Насред долината се виеше река Тайн и си проправяше път към далечното море, а на югоизток се забелязваше сиво петно — там се намираще Нюкасъл-ъпон-Тайн.

Вятърът ги брулеше и свистеше в потъмнялата трева като гигантска метла. Кучетата на Ивлин тичаха пред тях и умираха от радост, че са на разходка.

Ана държеше Филип за ръка, докато се спъваха надолу по хълма; настроението ѝ малко се подобри, като видя перестите бели облаци над главите им.

— Мислиш ли, че може наистина още да е жив? — попита тя.

Знаеше за кого пита. Това беше тема, която бяха обсъждали и преди.

— Роден е през 1917-та. Това прави седемдесет и пет години. Много мъже на тази възраст все още са здрави и прави. Да, разбира се, че може още да е жив.

— Знаеш ли кое не ми дава мира? — Трябваше да повиши тон, за да надвика вятъра. — Налудничаво е, знам, но не мога да си го избия от главата.

Обърна се към него, присвила очи срещу вятъра, който развя назад косата ѝ.

— Какво?

— Мисълта, че може да е някъде в болница и да умира, и да не знае, че го търсим.

— Не се впускай в черни мисли — усмихна се той.

— Само се надявам скоро да открием нещо ново. Започвам да си мисля, че никога няма да го открием.

— Впрегнал съм в издирването всички източници, които ми идват наум, Ана.

Бе останала без дъх, докато се изкатери през една ограда в края на ливадата. Той я пое в силните си ръце.

— Ивлин не иска да продължавам да търся Джоузеф.

— Зная.

Подпря се на стената и пъкна ръце в джобовете си.

— Мисли се за мамината майка, а Дейвид смята за маминия баща. Не иска тези отношения да се променят или поне не сега, след всички тези години.

— Не можеш ли да я разбереш?

— Естествено, че я разбирам. Но биологически факт е, че тя не е майка на майка ми, а друг биологически факт е, че вероятно Дейвид пък не е баща на майка ми!

Кучетата нетърпеливо се въртяха наоколо, любопитни да научат защо спират. Филип взе една пръчка и я запрати в един далечен гъсталак. Те се разляяха и се втурнаха натам.

— Не си сигурна, Ана.

— Е, хайде де! Видя всичките тези обожествявани снимки в сребърни рамки на издайническото копеле! Бил е рус, синеок, с квадратно английско лице. Мама е съвсем различна, има тъмна коса и очи, мургава кожа — като циганка. А аз съм още по-различна. В тоя дневник Кандида описва Джоузеф като мургав мъж със славянски черти. Не можеш да ми кажеш, че няма значение дали баща ти е рус синеок англичанин или тъмноок руски евреин! Не можеш да ми говориш, че е все едно дали баща ти е предател или мъченик!

Този път усмивката грейна и в очите му.

— Успокой се. Сега не се състезаваш за „Пулицър“. Зная точно как се чувстваш.

Кучетата дотърчаха с неистов лай. Ана посегна за пръчката, но бързо се отдръпна ужасено.

— О, не! Филип, направи нещо! Моля те!

Заекът още риташе и се дърпаше в челюстите на ловеца, а очите му лудешки се въртяха. Ана не можеше да понася да гледа страданията на никое същество и когато Филип бързо се наведе към кучето, се извърна със здраво стиснати очи, притискайки длани към ушите си.

Когато отвори очи, се намери пред Филип, който стискаше омекналото телце в ръце. Главата му бе клюмнала настрани и следобедното слънце хвърляше рубинени отблясъци през дългите му уши.

— Бяха го направили на кайма — извини се той. — Просто трябваше да му счупя врата.

Кучетата подскачаха в краката му и си искаха плячката.

— Не им го давай — примоли се тя със същия ужас в гласа.

— А какво да правя? Да го погребя със собствените си ръце?

Но все пак занесе заека в шубрака, докато Ана стискаше синджирите на побеснелите кучета. След малко се върна с празни ръце.

— Още преди да е мръкнало, някоя невестулка или лисица ще си го намери. Добрата стара традиция на следобедния чай — заключи той, имитирайки английски акцент, с което я поразвесели.

— Мислиш ли, че баба е права? — Гласът ѝ бе станал несигурен.
— Вярваш ли, че някой се е опитал да попречи на мама да намери Джоузеф Красновски? Мислиш ли, че това е причината за опита да я убият и за тършуването в апартамента ѝ?

— Може би — неопределено отговори той.

— Тогава може би това са същите хора, които пратиха Карл Бек да ме убие. Но кой? Защо?

— Не зная — нежно отвърна той. — Не забравяй, че Бек беше луд, психопат. Не му е трябвала конкретна причина, заради която да убива. Просто му е харесвало.

— Може би. Но не мога да спра да си мисля, че зад това се крие нещо голямо, тъмно и лошо. Нещо, което не иска никой да открива Джоузеф Красновски. Тези мисли ме плашат до смърт. И през ум не ми минава кой и защо би могъл да бъде. Кой е в състояние да направи толкова ужасно нещо с една невинна жена, само за да ѝ попречи да намери баща си?

Той я хвана за ръка.

— Аз съм тук, за да те пазя, Ана. Ако има призрак, кълна ти се, че той никога повече няма да се докопа до теб.

Напуши я смях. Толкова беше властен. Закрилнически настроен. С него изпитваше някаква сигурност, която не бе имала никога преди; това бе усещане за нещо ново и все пак изконно познато — сякаш чувство, което бе търсила насън. Любовта ѝ към него се превръщаше в могъща страст и тя се молеше да получи отклик — ако не сега, то съвсем скоро.

— Понякога — пошепна тя, — се питам дали не ме привличаш толкова с това чувство за сигурност, което ми създаваш. Защото си за мен като бащинска фигура.

— Надявам се, че не — каза той и я притегли до себе си.

Протегна ръка и лекичко прекара пръст по смелата извивка на устните му.

— Устата ти изглежда толкова строга, а всъщност устните ти са меки. Меки и топли.

Изведнъж си спомни как я целуваше и потръпна от желание, сякаш я удари електричен ток.

Все още той командваше. А тя продължаваше да се страхува от него. Да се срамува. Беше ѝ любовник и все пак беше някак далечен.

Откакто прочете дневника, откри по колко много си приличат — заети с едно и също издирване, подвластни на една и съща обсесия. И въпреки това се чувстваше някак изолирана.

Винаги когато правеха любов, сякаш се пренасяше в друг свят, но толкова често ѝ се струваше, че той сякаш витае другаде. Като че ли някъде дълбоко в страстния любовник се таеше някакво място, самотно и недосегаемо, откъдето Филип Уестуърд управляваше тялото си.

Ана виновно отдръпна ръце от устните му.

— Извинявай.

Той я притегли до себе си и притисна устни към слепоочието ѝ, поемайки дълбоко, сякаш с целите си дробове, аромата на косата ѝ.

— Винаги ухаеш прекрасно — промърмори той.

Затвори очи и той целуна клепачите ѝ; Ана усети как тялото ѝ започва да потръпва. Устните му се плъзнаха надолу по извивката на челюстта ѝ и се насочиха към крайчеца на устните ѝ, където кожата изведнъж омекваше като коприна. Ана извърна лице към него, за да посрещне сладкото мъчение, на което я подлагаха устните му.

Целувките не ѝ се бяха стрували толкова еротични от ученическите ѝ години, когато все още не познаваше нищо друго. Филип я целуваше така, сякаш това беше самият любовен акт, сякаш пиеше нещо от устните ѝ — може би женската ѝ същност, душата ѝ. Езикът му беше хлъзгав и твърд, сякаш изопнат орган на желанието, който приплъзваше по разтапящите се пътеки на възбудата в устата ѝ. Струваше ѝ се, че се задушават от топлината на кръвта във вените си, които пулсираха като негърски барабани.

Събуденото ѝ тяло се изви безпомощно към него. Ръцете му се втурнаха под сакото ѝ, под полото и памучната риза, търсейки допира на топлата ѝ кожа. Нямаше сутиен и потръпна, когато усети как те се плъзват нагоре към наперената извивка на гърдите ѝ. Зърната им набъбнаха до пръсване, още преди пръстите му да ги оплетат в жадна ласка. Изстена, търсейки с тяло близостта му, цялата пламнала в стремежа си към него.

Раздразнените кучета лаеха нетърпеливо. Едно я драскаше по крака, друго завираше нос в коленете ѝ. Тя се отдръпна.

— Не е много романтично — отбеляза с треперещ глас.

— По дяволите, никак дори — изхриптя той, а очите му грееха и зениците им се бяха разширили. Кресна нещо на кучетата, които моментално клекнаха и подвиха опашки. После я придърпа към себе си, настойчиво дирещ устните ѝ.

Ана обгърна с длан слабините му, тръпнеща да усети издутината под ципа на джинсите му. Неговата възбуда я караше да тържествува; фактът, че се възбужда в мига, в който я докосне или целуне, я караше да ликува от радост. Разкопча ципа и пъкна вътре ръка.

— Божичко, толкова си голям и твърд — хрипливо промърмори. — Не мога да ти се наситя.

Сега го обхвана с две ръце и видя как в очите на Филип забушува буря.

— Влюбвам се в теб, Филип — пошепна младата жена. — Знаеш това, нали?

Коленичи пред него и го целуна. Филип се опита да я спре, но тя обви ръце около бедрата му и здраво го притисна, усещайки как напористият орган на мъжествеността изпълва устата ѝ. Долепила обтегнатата му солена извивка към небцето си, тя го боготвореше в безкраен миг на езическа забрава. Усещаше как железните мускули на бедрата му треперят в ръцете ѝ и как пръстите му се вплитат в обърканите ѝ коси. После се отдръпна и приклепна до нея, дишайки тежко.

— Не сега. Не тук.

— А кога? — настойчиво попита тя с подивяло, почти животинско изражение на лицето.

— Довечера. Ще дойда в твоята стая.

— Не. — Тя целуна страстно устните му. — Аз ще дойда при теб. Може да се изгубиш. А и не мисля, че бих могла да изчакам и час повече, отколкото е необходимо.

Вечеряха в трапезарията — внушителна стая, която винаги се бе струвала на Ана малко клаустрофобична, защото нямаше прозорци и цялата бе облицована в ленени платна от седемнадесети век. Явно цял следобед някой се бе трудил в кухнята, защото на масата бяха подредени най-представителните сребърни прибори, които грееха на светлината на свещите сред блещукащи кристални чаши и скъп

порцелан. В средата на коледната маса имаше красива кошничка, в която Ивлин бе подредила чимшир, имел, борови шишарки и червени свещи, от които сякаш струеше празничност.

На вечерята щеше да присъства още един човек — възрастен белокос мъж с глава на римски сенатор, когото Ивлин представи като Родерик Кийн, неин дългогодишен приятел. Кийн бе неврохирург от Харли Стрийт и очевидно Ивлин го бе поканила, за да чуе мнението му за състоянието на Кейт.

Както изискваше традицията в „Грейт Ло“, коледната пуйка се сервираше на вечеря, а не на обяд. Тя бе безупречно приготвена и поднесена и златистата ѝ кожичка блестеше. Беше пълнена, с гарнитура от зимни зеленчуци — печени картофи.

Въпреки че Кийн бе по-възрастен, Ивлин сложи Филип начело на масата и освен това му предостави разрязването на пуйката. Той се справи добре и я раздели на тънки флейки; не носеше фрак като Родерик Кийн, но въпреки това поне създаваше усещането, че е облечен също толкова официално. Ана хем се зарадва, хем се смути от комплимента, който баба ѝ правеше, като го постави начело на коледната трапеза. Посланието, което Филип може би улови или пък не, беше, че те двамата са сгодени, и че той е приет като член на семейството, а не просто като гост.

Ивлин хапваше съвсем малко и едва накваси устни с тъмното бургундско, което бе сервирано заедно с пуйката.

Ана беше облечена в черно — семпло черно поло с дълъг ръкав, къса черна пола и черни чорапи, а косата ѝ падаше свободно по раменете. Беше си сложила платинената верижка, която Филип ѝ подари във Вейл, и трите диаманта пламтяха предизвикателно на фона на черното трико. Чувстваше, че изглежда добре; очите на Филип непрекъснато се обръщаха към нея и от тях струеше загадъчна тревожна сила.

Родерик Кийн зададе на Ана какви ли не въпроси за състоянието на Кейт — до каква степен се движи, кога и как говори.

— Все още само шепне — отговори тя, — но всеки ден казва все повече неща. Не просто „да“ и „не“. Моли за разни неща — да ѝ пуснем музика или да ѝ донесем вода, или да я преместим. Когато ме види, изрича името ми и се усмихва. — В гърлото ѝ заседна парлива бучка.

— Разбира се, мога да се изкажа само най-общо за състоянието на Кейт — каза Кийн. Гласът му беше мелодичен, ораторски и много отиваше на цицероновия му профил. — Фактът, че е проговорила, е много обещаващ знак.

— Когато за пръв път изрече моето име... не мога да ви опиша как се почувствах.

Кийн се усмихна.

— Да присъстваш на събуждането на пациент от кома понякога е велико чудо, като раждането.

— А може би дори още по-велико — тихо добави Филип. — То е като завръщане от оня свят, господин Кийн.

Кийн кимна.

— Така е.

Отпи глътка вино и попи устни с ленената кърпа.

— Според мен няма никакво съмнение, че усилията на Ана са имали изключително голямо значение за крайния резултат — отбеляза той. — Била е невероятно смела и решителна. Не казвам, че специалистите в Колорадо не са били прави — при пациент в подобно състояние, с тежки физически увреждания, аз самият не бих давал на семейството му надежди. Но като я е стимулирала непрекъснато и не е позволила на болничните власти да преместят Кейт в санаториум, и най-вече като е отказала да повярва, че няма никаква надежда, Ана вероятно е успяла да помогне на майка си да изплува от тъмнината. Може би тя е спасила живота ѝ в най-истинския смисъл на думата.

— А какви са изгледите? — попита Ивлин със спокойния си тих глас.

— Изгледите са много обещаващи. Пак ще ви кажа, че говоря най-общо, но според глазгоуската скала за състоянието на коматозните пациенти Кейт би попаднала в групата на пациентите с шансове за възстановяване. Както може да се очаква, разбира се, процесът ще бъде бавен, но в рамките на една година — може би дори осемнадесет месеца — можем да се надяваме, че нормалното ѝ състояние ще се възстанови почти напълно.

— Като се върнем във Вейл, наистина ще съсредоточа всичките си усилия само върху маминото оздравяване — каза Ана. — Решила съм да си взема поне една година отпуск, за да бъда с нея. Никой друг не може да ѝ оказва толкова внимание, колкото аз. Веднага щом излезе

от болницата, ще я настаня в апартамента и ще се грижа за нея. Важното е да се ангажира съзнанието ѝ. И най-доброто средство, за което се сещам, е да продължим разследването ѝ. — Ана въртеше чашата си в ръка. — Вече ѝ казах, че смятам да постъпя така, но не зная дали разбира. А когато разбере, това ще ѝ влее нови сили за живот, убедена съм.

— Толкова ли си сигурна? — сухо попита Ивлин. — Като имаме предвид, че разследването за малко не ѝ погуби живота, това лечение ми се струва малко драстично.

— Не бъди толкова мрачна, бабо!

— По-добре да я отведеш от Вейл, Ана. Заведи я в Маями, на слънце. Или в Калифорния — някъде, където е топло и спокойно. Забрави миналото. Миналото е люлка на кошмари.

— Да, мислех да я заведа на някое по-топло място. Може би в края на лятото. Лятно време във Вейл е толкова красиво. Мама винаги е обичала този сезон там. Когато се застуди, може би ще отидем някъде, където е слънчево. Може би на островите Ки^[2].

Вечерята бе привършила.

— В дневната гори камина — каза Ивлин. — Ще се преместим ли там за кафето?

Вечерта приключи рано. Въпреки желязната воля на Ивлин, към десет часа силите видимо започнаха да я напускат, Родерик Кийн любезно се извини и си тръгна.

Известно време тримата останаха край камината. Първа заговори Ивлин.

— Искаше да знаеш защо майка ти смята, че Джоузеф Красновски все още е жив.

Ана вдигна поглед. Характерно за Ивлин бе да поставя въпроса направо.

— Да. А ти каза, че знаеш защо.

— Мисля, че знам защо — поправи я баба ѝ. — Правя предположения за реда, в който са протекли мислите на майка ти. Но смятам, че съм права. Вярвам, че според Кейт човекът с белега е Джоузеф Красновски.

— Човекът с белега?

— Това е свързано със събития, за които никога не сме ти казвали, моето дете. Събитията около смъртта на Дейвид. Ти не знаеш, Ана, но дядо ти беше убит.

— Убит! — Ана подскочи от изненада. — Мислех, че е загинал в злополука по време на стрелба!

— Не.

Ивлин се отпусна назад в стола си. Изглеждаше много уморена. Филип я следеше с напрегнато внимание.

— Не. Беше убит. Майка ти е била свидетел. Онзи следобед бяхме излезли на езда и на коня на Кейт му падна подкова. Тя се върна в конюшните сама да го остави. Така и не разбрахме точно какво е видяла там, защото няколко дни след това беше в истерия. По онова време беше едва на шестнадесет години. Но за някои неща беше напълно сигурна. Край плета покрай алеята видяла мотоциклет. После видяла как мъж с жестоко обезобразено лице насочва пистолет към главата на баща ѝ и го убива.

— Божичко! — неволно възкликна Ана.

— Описа мъжа като висок, с мургава кожа, облечен в кожено яке. Бил с брада, но тя не успявала да прикрие ужасния белег на челюстта му — тя била почти обезобразена. Бил с тъмни, вълчи очи. Полицията преобърна цяла Англия, но така и не откриха този човек. — Тя погледна изуменото пребледняло лице на Ана. — Никога не сме ти казвали. Струваше ни се безпредметно да те обременяваме.

Ана впери поглед във Филип, като се опитваше да осмисли шокиращите новини.

— Това се е случило през 1960-та — бавно продума тя. — Информацията от генерала от КГБ свършва до 59-та с въпросителна накрая. Ами ако Джоузеф е бил освободен — или пък е избягал по някакъв начин? Ами ако е дошъл в Англия да открие Дейвид, защото той го е предал по време на войната?

Тя трепереше, усещайки как сърцето ѝ пулсира в гърлото. Погледна към Ивлин.

— Това е бил той! Дошъл е да накаже Дейвид за предателството!

— Ана, спокойно — меко каза Филип.

— Та кой друг би могъл да бъде? — настояваше тя. — Дошъл е да раздаде правосъдие. Не е знаел, че мама е била осиновена, не е знаел, че е тук. А в момента, в който е убил Дейвид, погледът му е

попаднал върху нея и той я е познал веднага, защото тя толкова много е приличала на Кандида. А тя го е видяла как извършва убийството. И в този миг е разбрал, че никога повече не може да дойде при нея и да ѝ каже, че е неин баща. Знаел е, че за нея винаги ще си остане убиец! — Младата жена се извърна в стола си, за да погледне към Ивлин, която седеше неподвижно и слушаше с притворени очи. — Затова никога повече не се е появил, бабо! Защото ако отново се появял пред нея, тя щяла да се пръсне от писъци. Тъй че никога не е могъл да ѝ разкаже истината за случилото се през 44-та. Трябвало е тя да продължава да вярва, че Дейвид Годболд ѝ е баща. Боже мой! — За миг Ана похлупи лице в длани, а после отново вдигна глава. — Няма друго обяснение. Сигурно това е истината!

— Добре. — Ивлин преплете пръсти, а на устните ѝ трепкаше най-незабележимата иронична усмивка на света. — Сега си доволна, дете. Явно нишката на мисълта ти съвпада напълно с изводите, до които е стигнала майка ти.

— Но това е истината. Усещам го с цялата си същност, точно както ти усещаш, че в кошера има паразит. Не изпитваш ли и ти същото?

Ивлин Годболд бавно въздъхна. Ироничното изражение бе заменено от почти съчувствено.

— Може би е така, детето ми. Изглежда възможно. Дори вероятно. Но аз продължавам да се съмнявам.

— Съжалявам, бабо. — Ана положи длан върху ръцете ѝ. — Всичко това може би ти звучи ужасяващо. Преди не можех да разбера защо си толкова настроена против това да издирвам Джоузеф. Но сега знам. Ако наистина Джоузеф е човекът с белега, то той е убил съпруга ти. Но не значи ли това, че сега е по-важно от всякога да се опитаме да открием Джоузеф, да се опитаме някак си да се помирим?

— Аз съм се помирила с него — отвърна Ивлин и хладно повдигна вежди. — Отдавна при това. Дори вашият господин Красновски да е убил съпруга ми, не му мисля нищо лошо.

— Ти си изключителна, бабо — изумена заключи Ана. — Никога не съм те разбирала и не мисля, че някога ще успея да те разбера.

— А като не мислите нищо лошо срещу Джоузеф Красновски — тихо попита Филип, — тогава защо не искате Ана да продължи разследването на майка си?

— Защото не виждам какво добро може да произлезе от това — бързо отвърна Ивлин.

— Освен задоволството от утолената жажда да узнаеш истината.

— Което е друга дума за любопитство. А за любопитството има поговорка, Филип.

— Има, наистина — усмихна се той. — Разбирам, че обожавате поговорките, Ивлин.

— Поговорката е много мъдрост в малко думи. Цялата тази работа никак не ми харесва. Стари престъпления, отдавна пролята кръв. Старинна книга, която ни казва, че не сме онези, за които се мислим. Издирване на човек, изчезнал много отдавна. Психопат, който обича да убива жени, в служба на хора, които не желаят Джоузеф Красновски да бъде открит. Не, Филип, не ми харесва. Бих посъветвала Ана да отведе майка си от Вейл, далеч от това злощастно издирване и да се установят на някое безопасно, топло, щастливо място, където пак да заживеят заедно. Някъде, където сенките от миналото не могат да ги досегнат.

Ана потрепери и разтри настръхналите си ръце.

— Звучиш като вещица.

— И с по-лоши имена са ме наричали.

Тя подбутна стола си назад и се приготви да стане. Филип се изправи, заобиколи и застана зад нея да ѝ помогне. Преди да се качи в стаята си, той ѝ целуна ръка — на Ана този жест се стори трогателен и странно европейски. Преди да излезе от стаята, очите им се срещнаха и сякаш стомахът ѝ се обърна.

Помогна на баба си да се качи в стаята си, където я чакаше нощната сестра. Спалнята на Ивлин не се бе променила особено от времето, когато я помнеше Ана. Беше удобна, но просто обзаведена стая, с огън в камината. Единственото луксозно нещо бе пищното легло с кадифен балдахин, което бе наследство от предишни поколения. Сестрата започна да помага на възрастната дама да се съблече и Ана се приготви да си тръгва, но Ивлин я спря.

— Не си отивай още, детето ми. Остани за малко. Толкова се радвам, че си тук.

Ана почувства как в гърлото ѝ засяда бучка. Ивлин много рядко изричаше топли думи. Седна на леглото и проследи с поглед как сестрата разкопчава вечерната рокля на баба ѝ.

— Благодаря ти, че ми каза за мъжа с белега. Мога само да си представям какъв шок е било всичко това за теб, бабо.

— Ти не познаваш дядо си.

Ивлин издърпа ръце от тесните ръкави. Отдолу беше с бежов комбинезон. Имаше младежки рамене, а кожата ѝ бе гладка като слонова кост.

— Може би не трябва вече да го наричам твой дядо.

— Разбира се, че трябва.

— Много ще ми е неприятно да знам, че мислиш, че Дейвид не е имал никакви ценни черти.

— Не мисля така. Ти си го обичала. И Кандида го е обичала, каквото и да се е случило. Сигурно е бил много очарователен мъж.

Беше — въздъхна Ивлин. — Беше толкова хубав. Дори красив. Толкова висок, толкова силен. Можеше да завърти главата на всяка жена. Като млад приличаше на рицар кръстоносец. Човек никога не би се досетил колко е слаб...

Съвсем тихо и дискретно сестрата надяна на слабата ръка на Ивлин апарата за кръвно налягане и започна да го напомпва, притиснала пръсти към китката ѝ, за да следи пулса. Ана виждаше тънката синя вена, която пулсираше на шията на възрастната жена и си мислеше за времето, когато баба ѝ е била красива и е завъртала главите на мъжете.

— Твоят Филип — каза тя, хвърляйки поглед на Ана от другия край на стаята, — и той е изключително красив мъж. Излъчва страхотен магнетизъм. Разбирам защо си толкова влюбена в него.

Ана почувства как кръвта се качва в страните ѝ.

— Толкова ли си личи?

— Познавам те от бебе. Но човек трудно би могъл да си представи жена на твоята възраст в компанията на такъв мъж, която да не е хлътнала по него до уши.

— „Хлътнала до уши“? Надявам се, че не изглеждам чак толкова глупаво.

— Той ли ти купи тези диаманти?

— Да — отвърна Ана и докосна платинената верижка на шията си.

— Царски подарък. Платина и диаманти. Нарочно е избрал два от най-скъпоценните, най-трайните елемента на света.

Това не бе убягнало и на самата Ана.

— Но не зная дали ме обича, бабо. Не зная дали изобщо някога ще ме обича.

— Не това ме тревожи у него.

— А тогава какво?

— Не зная.

Сестрата бавно изпусна въздуха от апарата, провери пулса на Ивлин и прибра устройството.

— Кръвното ви е малко високо, госпожо Годболд. Мисля, че днес се преуморихте. Ще трябва да бъдете по-внимателна.

Жената отбеляза данните, после подаде на Ивлин вечерната порция хапчета — възрастната дама ги преглътна с кисела физиономия. Сестрата ѝ помогна да си облече нощницата. Ана нагласи възглавниците на баба си, която се отпусна с уморена въздишка в леглото и затвори очи. Младата жена затъкна завивките около стройното тяло. Сестрата отново седна в креслото край камината, сложи си очилата и продължи да чете.

Ана хвана баба си за ръката и я погледна в очите.

— Каквото и да се случи — тихо каза тя, — винаги ще те имам за своя баба.

По устните на Ивлин пробяга лека усмивка, стисна ръката на Ана и отвори сънено очи.

— Ако не те обича, тогава защо е дошъл с теб в Европа? Защо толкова иска да откриеш Джоузеф Красновски?

— Има си има свои планове, бабо. До голяма степен се е посветил на това да разбере какво се е случило с баща му. Наистина държи на тези неща ужасно много.

— Човек, когото никога не е виждал.

— Но все пак му е баща. Тази мисъл не му дава мира. Точно както не дава мира и на мама. — Тя се поколеба, преди да продължи: — Както не дава мира и на мен.

Ивлин протегна ръка и докосна диамантите на шията на Ана с връхчетата на пръстите си.

— Прелестни камъни — промърмори тя.

Клепачите ѝ отново се затвориха и Ана разбра, че баба ѝ е на прага на съня.

— Надявам се да достигне онова, към което се стреми — прошепна тя. — Надявам се и ти да достигнеш това, към което се стремиш. Но бъди внимателна. Бъди внимателна.

Когато баба ѝ заспа, Ана я целуна по челото и се изправи. Шепнешком пожела на сестрата лека нощ и тихо се измъкна от спалнята на Ивлин. Старата къща бе тъмна и в коридорите ставаше течение. Зимата в Нортъмбърланд не беше сезон с топли нощи. Нито осветлението, нито отоплението можеха да се мерят със стандартите на двадесети век, въпреки скъпите ремонти, които Ивлин бе извършила в къщата на мъжа си през петдесетте години. Поне стаите бяха винаги топли, защото в камините непрекъснато горяха дърва, които подсилваха слабата топлина на радиаторите, затопляни от казан с твърдо гориво. От долния етаж се чу превъртане на ключ и приглушените гласове на слугите.

Ана се качи до стаята на Филип и преди да влезе, тихо почука. Бяха ѝ необходими няколко секунди да привикне с тъмнината. Единствената светлина идваше от блещукащите пламъци в камината. После видя и Филип, чийто силует се бе очертал върху прозореца. Той се взираше в нощта.

Ана заключи вратата, прекоси стаята и застана до него на прозореца.

— Какво гледаш? — пошепна тя.

— Тъмнината.

— Какво има за гледане в тъмнината?

— Липсата на светлина. В Уайоминг нощите бяха такива. Толкова дълго съм живял в града, че съм забравил как изглежда нощта.

Тя се притисна към него и почувства как ръката му обгръща раменете ѝ и сякаш я приласкава в топлата си сила. Беше се преоблякъл в копринена пижама.

— Прав си. Тъмнината е красива.

— Страхотна вечер прекара ти.

— Да — кимна тя. — Това беше истински шок, а? Представа нямах за Дейвид. Никога не са ми казвали. Но сега всичко си идва на мястото. Майка ми сигурно цял живот е носила в себе си ужаса от това убийство. А когато е прочела дневника, изведнъж всичко се изяснило. Разбрала е кой е човекът с белега и защо е убил Дейвид. Трябвало е да го намери, не само защото ѝ е баща, но и за да му предложи...

— Прощка? — довърши Филип, когато гласът ѝ секна. —
Опрощение на греховете?

— Да. Може би.

— Но той е убил Дейвид Годболд. Пръснал му е мозъка.

— Хмм. Това може би обяснява защо се крие.

Филип я погледна заинтригуван.

— Това не променя ли отношението ти към него?

— Да — отговори тя и кимна бавно. — Да, променя го.

— Ако Джоузеф е убил Дейвид, не го е сторил в пристъп на лудост, Ана. Това е била хладнокръвна екзекуция петнадесет години след края на войната.

— Петнадесет години за Дейвид — разпалено отвърна тя. — Не забравяй, че Джоузеф тъкмо се е бил измъкнал от Русия. Може би не е бил толкова хладнокръвен.

— Но не те ли разстройва цялата тази история?

— Ужасно съм разочарована — призна тя. — Не искам още да говоря за това, Филип. Нужно ми е време, за да се опитам да разбера.

— Добре. — Той докосна косата ѝ. — Тази вечер ти беше толкова красива, Ана. Като циганче. Тия свещи сякаш блестяха в очите ти. Със сигурност не приличаш на англичанка.

— Може би съм четвърт еврейка. А майка ми вероятно е полуеврейка. Не мислиш ли, че за една католичка е странно да открие подобно нещо за себе си? Искам да кажа, освен всичко друго, което трябваше да преглътна, това направо ме довърши!

— Чувстваш ли се по-различна? — тихо попита той.

Тя се замисли.

— Да. Да, чувствам се много по-различна.

— В какъв смисъл?

— Ще ми се смееш.

— Я опитай.

— Ами... — Тя склони глава на рамото му и косата ѝ се разпиля по гърдите му. — Чувствам се така, сякаш съм открила, че съм издънка на друг корен. Че имам друг произход. В Бостън взех магистърска степен по история на Европа и станах журналистка. Винаги съм знаела за ужасните неща, които са се случили. Всички останали знаеха. Виждала съм откъсите от филми, книгите, архивите. Но не ме засягаше пряко. Не беше част от мен. Разбираш ли какво искам да

кажа? — Тя вдигна поглед към него, опитвайки се да намери подходящи думи. — Евреите бяха различни. Не защото аз страдам от предразсъдъци. Бяха загадка за мен. Не можех никак си да се поставя на тяхно място. А сега изведнъж всичко това засяга и моя живот. Концлагерите. Ужасът. Може би това е част от мен, а аз никога не съм знаела. Искам да зная повече и все пак се страхувам до смърт от онова, което ще изпитам.

— Ако откриеш, че си имала дядо евреин, това не означава, че трябва да промениш цялата си представа за себе си, Ана.

— Зная. Просто мисълта, че у мен има някаква еврейска кръв...

— Еврейска кръв? — прекъсна я той. — Почваш да говориш като доктор Гьобелс. Ти си ирландска католичка, дете. И винаги ще бъдеш. Разрови семейните тайни и намери труп под леглото. Хем си ужасена, хем си възхитена от дълбините на католическата си душа. Искат ти се да търчиш наоколо и да повикаш всички да видят трупа. А после ми разправяш, че не страдаш от предразсъдъци.

Тя нервно се засмя.

— Това е жестоко, Филип. Добре де. Може би си прав. Но говоря съвсем искрено. Искам да узная още. Още много неща.

Той помълча.

— Лагерът „Варга“ сега е мемориален паметник — безизразно обяви той. — Не е много далеч от Рига. За Рига има полети от Стокхолм, а за Стокхолм има полети от Лондон. — Той пак замълча. — Докато не се срещнеш с Джоузеф Красновски на живо, няма как повече да се доближиш до началата му. До живота му.

Не каза нищо повече, но сърцето на Ана изведнъж заби лудешки. Тя вдигна глава и разпалено отвърна:

— Да. Да. Искам да отида. Хайде да отидем, Филип!

— Сигурна ли си? — меко попита той. — Никога не си била на такова място, нали?

— Не. Но искам да го видя. Трябва да го видя. — Тя сграбчи ръката му. — Имаме достатъчно време да прекараме там два дни, преди да заминем за Италия. Моля те!

Той кимна в тъмнината.

— Чудесно. Щом искаш. Пък и на такава разглезена малка богаташка като теб добре ще ѝ се отрази да види малко Източна Европа.

— Не съм разглезена малка богаташка — възмутено отвърна тя.

— О, хайде сега — присмя ѝ се той. — Я погледни как се поддържа тази къща. Икономи и градинари. Камериерки. Това си е чисто Средновековие.

— Тази къща е на Ивлин, а не моя. Кълна ти се, ние с мама никога не сме живели така!

— Но откак си се родила, си свикнала да се радваш на привилегии и богатство.

Знаеше, че нарочно я дразни, но можеше да устои на провокацията.

— А ти? Частни самолети и лимузини? Едва ли си само на социална помощ.

— Всичко до последната стотинка съм спечелил сам.

— И аз доста съм се потрудила — сопна се в отговор тя. — И никога не приемам пари от мама или Ивлин. Всичко, което имам сега, е мое!

Той обви с ръка талията ѝ и с лекота я завъртя наоколо, избутвайки я към леглото.

— Цвете в саксия си ти — рече той. — Горделива и разглезена донемайкъде.

Ненадейно за самата себе си, Ана усети как в стомаха ѝ припламва гняв.

— Това не е вярно.

— Капризна малка лигла — безмилостно продължаваше той.

Коленете ѝ се блъснаха в леглото и Ана се строполи по гръб върху старинната покривка. Изрита обувките си и ги чу как падат някъде в тъмното.

— Прасе.

Той отметна косата от лицето ѝ.

Пламъците хвърляха червени отблясъци в очите му.

— Ти си богаташче — пошепна той. — Държиш се като богаташче, говориш като богаташче, даже се чукаш като богаташче.

— По дяволите, вече прекаляваш!

Полузасмяна, полуядосана, тя заудря с юмруци мускулестите му гърди, докато най-после той хвана китките ѝ и сякаш ги окова.

— Какво, по дяволите, означава това, че се чукам като богаташче? Как се чукат богаташките деца?

— Все едно играят тенис на открито. — Той изимитира злобно английския ѝ акцент. — Сервиз, воле, висока топка. О, какъв добър удар. Добре изигра тази топка, скъпа. Ще пийнем ли сега по един коктейл, или пък ще си вземем гореща вана?

— Ах, мръсник такъв!

До известна степен думите му жилеха и поради факта че сексът с него бе нещо изключително.

— През живота си не съм взимала гореща вана. Какво, по дяволите, очакваш от мен? Кама Сутра?

Той обгърна с длани гърдите ѝ, меки и свободни под еластичното поло.

— Не вярвам да си усвоила Кама Сутра от конните състезания.

— Та какво, значи, искаш? Да пропадна дотам да се държа мръснишки?

Той се разсмя.

— И как точно смяташ да го направиш?

Той галеше гърдите ѝ и тя се извиваше под нежните му ласки.

— Не знам — тихо отвърна. — Май нямам голям опит в това отношение. Можеш да ми покажеш как да се държа мръснишки.

Устните му, топли и кадифени, докоснаха лекичко нейните.

— Някак си ми харесваш такава, каквата си.

— Тогава от какво се оплакваш?

— Не съм се оплаквал. Само отбелязах, че се чукаш като малка богаташка.

— С което искаш да кажеш, че оставям теб да вършиш всичко?
— Тя рязко се изправи и се подпря на лакти, доближавайки лице до неговото. — Не зная по какъв друг начин да се държа. Плашиш ме до смърт. Не знаеш ли?

Той замълча. После подхвана долния край на полото ѝ. Тя вдигна ръце, за да издърпа дрехата през главата ѝ, после разтърси буйните си коси; на светлината от камината гърдите ѝ приличаха на два малки островърхи вулкана. Той нежно целуна всяко зърно.

— Обожавам аромата на кожата ти — измърмори си под нос. — Ухаеш на слънце. Като праскова.

Изпълни я желание.

— О, Филип, ужасно съжалявам, ако те разочаровам в леглото.

— Не ме разочароваш. Побъркваш ме.

Разкопча колана ѝ и отвори ципа на полата ѝ, а после я смъкна по извивките на хълбоците ѝ.

— Имаш формата на гръцка амфора. Извивката на талията ти е толкова изящна. Зряла, но нежна. Сякаш си изваяна от някой майстор-грънчар...

Изведнъж млъкна. Под полата си наместо обичайния чорапогащник, Ана бе с черни жартиери, които придържаха черните ѝ чорапи. Дантелените ѝ бикини бяха съвсем тесни и едва покриваха тъмния триъгълник, където бедрата ѝ се срещаха.

— Облякох се за теб — пошепна тя.

— За мен?

— Това е коледният ти подарък. — В тъмното не можеше да различи изражението му. Изведнъж я досрамя. — Не ти ли харесват? Всички мъже си падат по жартиери, нали?

— Ммм-хмм.

Той се приведе и целуна белега от гаечния ключ на бедрото. Още изглеждаше ужасно, но лекарите бяха казали, че с течение на времето ще се заличи. Както и споменът за ужасната нощ в Джипсъм.

— Поне доколкото съдя по собствения си опит, си падат по жартиери — продължи Ана и повдигна едното си коляно, а чорапите прошумоляха.

— О, така ли?

Зъбите му проблеснаха в тъмното. Той разкопча единия чорап.

— Колко любовници си имала?

— Много.

— Много?

— Да!

Той навиваше бавно чорапа надолу по бедрото ѝ и пръстите му галеха кожата ѝ.

— Колко много?

— Трима — предизвикателно отвърна тя.

— Разкажи ми за тях — заповяда той, прокарвайки чорапа между пръстите си.

— Какво искаш да знаеш?

— Разкажи ми за първия. Онзи, който ти отне девствеността.

— Това какво е, „Отговорете на въпросите“ ли?

— По-скоро нещо като Великата инквизиция.

Той надяна чорапа на китката ѝ и го стегна в примка. После се наведе и завърза другия му край за един от стълбовете, които подпираха балдахина.

— Какво правиш? — прошепна Ана.

— Обожавам легла с балдахин. А ти? Разкажи ми за него. Как се казваше?

— Дан. Даниел.

За Ана това бе странно усещане — да лежи така в тъмното, с вързана ръка. Той вече разкопчаваше втория чорап и върховете на пръстите му уж случайно галеха най-горната част на бедрата ѝ.

— Занимаваше се с кино в Белфаст. Режисьор. Женен, с две деца.

— Ти на колко години беше тогава?

— Бях прекалено малка.

— Кой кого прелъсти?

— О, той мен. Бях много невинна. Чак много по-късно ми каза, че е женен.

— И първият път как ти се стори?

— Доста добре — отвърна тя и се разкикоти нервно. — Това е налудничаво, Филип. Да ти правя признания в тъмното...

— Получи ли оргазъм?

— Не помня.

Ласката на ръцете му я подлудяваше. Гърлото и устата ѝ започваха да пресъхват.

— Не може да не помниш.

— Май не помня. Бях много нервна. И той беше много нервен. Пък и цялата тая история с вината...

— Вина? — Той впримчи и другата ѝ ръка. — Защо вина?

— Възпитавах ме в католически дух. А и това се случи в Ирландия. В известен смисъл така цялата работа беше още по-въълнуваща, но уби нещо в мен. Особено онзи първи път.

Той върза възела и изправи ръката ѝ, за да върже другия край на чорапа за леглото.

— Но после. После вече си стигала до оргазъм.

— Аз съм здрава жена. Знаеш това.

Само по бикини, сега Ана лежеше с разперени ръце, вързани за леглото.

— Филип, това е доста чудато.

— Разстройва ли те?

— Като че ли малко се паникьосвам.

— Не, не се паникьосваш — тихо отговори той. — Чувстваш се безумно секси. — Той докосна устните ѝ с пръсти. — Вързах те на панделка. Ако дръпнеш по-силничко, ще се освободиш.

— Ааа.

Тя раздвижи дясната си ръка, изследвайки копринените си окови.

— Но ти не искаш да се освободиш, нали?

Тя отново се засмя — гърлото ѝ беше прегракнало.

— Някак си ми се иска да видя какво следва.

Той се изправи и изхлузи пижамата си. Коприната прошумоля на пода. Знаеше, че е гол в тъмното, но не виждаше тялото му. Седна край нея.

— Разказваше ми колко виновна си се чувствала, че спиш с женен мъж.

— Наистина се чувствах виновна. Първо беше вълнуващо, но после той се влюби в мен. Искам да кажа, наистина се побърка по мен. Започна да говори как ще напуска жена си и децата си. Тогава ми просветна какво всъщност правя. Моето малко приключение щеше да разбие щастието на друга жена, щеше да разруши едно семейство. Много се стреснах.

— И избяга.

— Да.

Галеше копринените гънки на гърдите ѝ, проследяваше с пръст извивките на коремните ѝ мускули и целият ѝ корем подскачаше от нерви.

— Избягах. И оттогава се пазя от женени мъже.

— Разкажи ми за номер две.

— Уилям.

— Уилям. Той също ли беше по-възрастен от теб?

— Да. Беше се разделил с жена си. Нямахме деца. Той беше по-... опитен.

— Опитен.

Дланите на Филип се плъзнаха по тялото ѝ нежно, сякаш с възхищение, и обгърнаха гърдите ѝ.

— Това какво значи?

— Отнасяше се с мен като с жена. Дан се държеше като бавачка. Обичаше да ме нарича „малкото ми момиченце“.

Затвори очи, докато той галеше извивката на гърдите ѝ, която сега бе много по-плавна, защото ръцете ѝ бяха протегнати назад.

— Бил беше по-...

Тя изстена, усещайки как устните му — топли и властни, обхващат зърното ѝ.

— Продължавай — нареди той и топлият му дъх погали кожата ѝ.

— Не мога да мисля, като правиш така.

— Можеш, можеш. — Зъбите му се ключиха върху зърното ѝ, тя изохка и тялото ѝ се изви нагоре.

— Каж ми за Бил, който се отнасяше с теб като с жена. Той довеждаше ли те докрай?

— Да — пошепна тя.

— Винаги ли?

— Понякога. Не като теб. Това ли искаше да чуеш?

— Искам да чуя истината.

Тя плъзна крака си по голия му хълбок, след това по гърба му.

— Никой досега не е бил като теб. Онзи първи път, във Вейл... това беше нещо повече от всички други преди това, взети заедно. Предполагам това искаше да ти кажа.

— Не.

Той целуваше шията ѝ, трапчинката между гърдите ѝ и езикът му се плъзгаше по кожата ѝ.

— Няма нужда да ми го казваш. Това го знам.

Тя се усмихна.

— Арогантен нахалник такъв. Обичам те, Филип.

Беше си дала дума никога да не изрича тези думи, а днес ги повтаряше за втори път. Засрамена от слабостта си, тя се опита да дръпне ръцете си, но те бяха здраво вързани.

— Каза, че мога да се освободя, ако поискам.

— Ще трябва да дърпаш по-силно.

Приплъзна по-надолу, между бедрата ѝ, и целуна крайчеца на бикините.

— Разкажи за номер три. Как се казваше?

— Кърт. Работехме заедно във вестника в Маями. Всъщност той ми беше шеф.

Гласът ѝ бе станал мечтателен. Усещаше как езикът му проследява ръба на бикините, надолу под корема, между бедрата ѝ, още по-надолу — там, където под дантелата плътта ѝ бе гореща и хлъзгаво мокра.

— Колко време ходи с него?

— Само едно лято. Миналата година. Ходехме нощем на плажа. Той все носеше бутилка вино и се любехме под звездите. Понякога носеше джойнт. Научи ме да пуша трева.

— И хареса ли ти да пушиш трева?

— Понякога направо ми се повръщаше. Друг път беше много чувствено.

— Много помага на посредствени любовници.

— Развържи ме.

— Казах ти. Трябва сама да се освободиш.

Подпъхна палци под ластика на бикините и ги смъкна надолу. Тя се надигна, за да му е по-лесно, и безсилно промълви:

— Не мога да си издърпам ръцете. Искам да те докосвам...

Целуна разголениия венерин хълм, после езикът му потъна дълбоко в нея, точно както първия път — тази ласка стряскаше с интимността си и упойваше сетивата с нежността си. Задъхвайки се, Ана се бореше с оковите си. Езикът му се отдръпна, после пак се втурна в нея, плъзна се нагоре във влажния цвят на утробата ѝ, дивашки триейки островърхата кула на възбудата. Ана кръстоса глезени на гърба на Филип, извила тяло нагоре, за да бъде удоволствието ѝ по-дълго, по-силно, по-близо до него.

Копринените чорапи се впи ваха в китките ѝ почти болезнено. Отчаяна във възбудата си, тя рязко дръпна ръка, забравила за болката. Възелът най-последно се охлаби и дясната ѝ ръка беше свободна. Пресегна се да развърже и другата. После впи пръсти в косата му и го дръпна с все сила.

— Ела тук — простена тя с глас, който много-много не приличаше на нейния.

Той се смееше.

— Казах ти, че ако искаш, можеш да се освободиш.

Претърколи се към него и страстно го целуна.

— Не ме поучавай — викна му разпалено. — И да не си посмял повече да ме връзваш!

— Не ти ли беше хубаво?

— Ти си болен човек, Филип Уестуърд.

Той се обърна по гръб, а тя се метна отгоре му и на оранжевите отблясъци от камината се взря в лицето му. Сърцето ѝ биеше като парен чук. Чувстваше се като в горяща влада.

— Ама ти наистина обожаваш да ме целуваш там, нали?

Той се усмихна.

— Ммм.

— Защо?

— Първо, защото дяволски те възбужда. И второ, защото дяволски възбужда мен. Там си най-женствена.

— Винаги съм смятала, че оралният секс е налудничава работа. Това безнадеждно буржоазна ли ме прави?

— Прави те ирландска католичка. — Той прокара пръсти през косата ѝ и отметна тежките копчинени кичури от очите ѝ. — Толкова си красива, Ана. Ти си най-красивата жена, която някога съм виждал.

— О, хайде сега — отговори тя, но в гласа ѝ се криеше и нещо друго.

Той се изви под нея, обгърна кръста ѝ и я обърна с гръб към себе си. Знаеше какво иска и пошепна:

— О, боже!

Обърна се и се приведе към слабините му. Изведнъж коремът ѝ се сви. Преди да поеме настръхналия му penis в тръпнещата си уста, тя го обхвана с длани. В същия миг коремът и бедрата ѝ се отпуснаха и пламналата сърцевина на възбудата ѝ докосна устните му. Той сграбчи тънката ѝ талия, за да не му се изплъзне отново.

Дълбоко в нея всичко плуваше. Усещанията ѝ танцуваха между двете еротични точки — неговият език, който изследваше тайните на нейното тяло, и неговата мъжка гордост, която пулсираше в устата ѝ. Не чуваше нищо друго, освен шумоленето на пламъка в камината и тупкането на кръвта в ушите си. За миг сякаш се парализира. Не знаеше какво да прави. Устата му бе жадна, умела. В удоволствието, което се надигаше между бедрата ѝ, се криеше такова сексуално удовлетворение, каквото изобщо не бе предполагала, че съществува. Хълбоците ѝ неволно се раздвижиха и се залюляха в някакъв ритъм,

който я влечеше застрашително близо към края. После двете точки престанаха да съществуват поотделно и се сляха в една. Цялото ѝ тяло пламна от топлина и стана леко, сякаш безтегловно. В този миг изпитваше чувство за единение с Филип, което омаловажаваше всичко останало в живота ѝ. Вече нищо друго нямаше значение. Друг извън този свят не съществуваше. Нищо освен тях и този странен танц на любовта нямаше значение.

Когато в тялото ѝ се разля върховната наслада, продължаваше да го целува и не издаде нито звук. Езикът му не престана да се движи и заливаше душата ѝ с такова удовлетворение, че накрая не издържа и се изтръгна от ръцете му.

— Моля те — задъхваше се тя. — Ела.

Той бързо се обърна върху нея, смазвайки я без дъх под огромното си тяло. Вече не ѝ се присмиваше най-спокойно, а се задъхваше и бе станал властен — кожата му бе леко навлажнена, а мускулите тръпнеха от настойчивост.

Втурна се в нея с единствен безкраен тласък и тя изпита сливането, което винаги бе търсила, но никога не бе намирала, преди да срещне Филип. Удовлетворението беше толкова могъщо, че граничеше с болка и разкъсваше предубежденията ѝ така решително, сякаш за втори път ѝ отнемаше девствеността.

Бяха създадени един за друг — тялото ѝ се разтваряше пред него и той достигаше до най-съкровеното му кътче, сякаш огромен кораб хвърляше котва на своето място на кея. Струваше ѝ се, че докосва утробата ѝ, душата ѝ.

— Моля те, Филип, сега.

Този път знаеше, че е при нея. Не се криеше на самотното скрито местенце, а беше в прегръдките ѝ, вътре в тялото ѝ и споделяше чудния огън на единението им. Шепнеше задъхана името му, докато се поклащаха заедно, и в тялото ѝ се надигаше ритмична, сладостна тръпка, докато най-сетне той я изпълваше цялата, цялото ѝ тяло, цялата ѝ душа.

Тук нямаше изкуство, нямаше определен стил или техника. Това бе първично по своята простота единение, нещо чисто и сурово. Последните тласъци потъваха дълбоко, дълбоко навътре и бяха сякаш някакво преобразяване. Разливаше в нея огнена буря и най-сетне дойде и гръмотевицата. Тя отглъхна в тялото ѝ, което се извиваше като

скоклива пъстърва в планински поток. После спазмите утигнаха и тя се отпусна на леглото, обездвижена и изтощена.

Филип целуваше влажните ѝ клепащи и шептеше името ѝ:

— Скъпа моя Ана, скъпа моя...

Галеше мокрия му гръб и усещаше по устните си соления вкус на пот и сълзи. Той дишаше учестено. Усещаше го в себе си, силен и могъщ, притиснат в самата ѝ утроба.

— Този път беше при мен — прошепна тя, притиснала устни в гърлото му.

— Да. При теб бях.

— Отдаде се на мен. Не се скри.

— Не.

— Никога повече не се крий от мен, Филип. Няма да го понеса.

В отговор той я целуна, смазвайки вече насинените ѝ устни.

Сякаш кулминацията изобщо не бе утигнала, толкова прекрасно бе да усеща как той е вътре в нея, как обсебва душата ѝ и екстазът продължава. Тялото му отново започна да се движи на бавни, нежни тласъци.

— О, боже, не си ли доволен? — попита тя и се засмя на пресекулки.

— Не. Никога не мога да ти се наситя.

— Много бързаш — промърмори тя, сякаш пронизана от новото усещане, което бе прекалено силно, за да го понесе.

— Не, не бързам.

Тя безпомощно протегна ръце към него, изцяло подвластна на заповедите му.

Намерили са го. Намерили са Джоузеф Красновски.

Сънуваше, че тича в някакъв бял коридор, а сърцето ѝ пулсира в гърлото. Намира се в болница, която малко прилича на „Кар Мемориал“, но е по-голяма, по-светла, с хиляди врати. Той е тук, някъде наоколо, в една от тези стаи, зад една от тези врати.

Вълнението и ужасът сякаш я следват по петите като сенки. Тя завива зад ъглите, тича надолу по стълбите, крещи с все сила, но лицата на хората с бели престилки, които среща, са все каменни и

безизразни. Като чуят настойчивите ѝ въпроси, те просто свиват рамене с безразличие и отминават. Но той е тук. Тя знае, че е тук.

После вижда бяла врата, на която е написано името му: Джоузеф Красновски. Най-сетне го намери!

Блъсва вратата и се втурва вътре. Стаята е голяма, светла и проветрива. Прозорецът е отворен и перденцето леко се поклаща от ветреца. Изведнъж ѝ се свива сърцето. Знае какво означава отвореният прозорец.

Сякаш на забавен кадър се доближава до леглото. На него лежи тялото на възрастен мъж, чиито ръце са скръстени спокойно на гърдите.

— Джоузеф! — пищи тя. Но писъкът е мълчалив, отекал е само в мислите ѝ.

Край леглото са скупчени хора — медицински персонал в бели престилки. На лицата им е изписано любезно съболезнование. Те клатят леко глави.

— Не може! — пак пищи Ана. — Не може вече да е мъртъв!

Една от сестрите бавно се обръща и сочи монитор, поставен край леглото. Тъничка зелена линия през средата на черния екран показва, че сърцето е спряло да бие. Душата е отлетяла през замрежения прозорец към вечността.

— Не — отчаяно стене Ана. — Не! Филип!

Голям и силен, той бе до нея и ръцете му я обвиха във властната си прегръдка. Тя отвори очи и надникна през рамото му към дрезгавата синя светлина, не знаейки къде се намира. Премигна срещу цветните тапети, високият орнаментиран таван, извитата рамка на камината.

— Филип! — прошепна тя, припомняйки си всичко. — Сънувах кошмар...

Той я приласка успокоително за миг, а после промърмори:

— Време е за ставане. Вече е почти седем и половина.

— Кой се интересува от времето? Няма да ходиш никъде.

— Зная. Това е моята стая. Ти си тръгваш.

— Филип! — изуми се тя. — Нали няма да ме изриташ?

— Камериерките скоро ще донесат сутрешния чай. Не искаш да заварят младата господарка с госта на семейството в леглото, нали? — Той дръпна завивките от голото ѝ тяло. — Изчезвай.

— По дяволите!

През нощта огънят бе угаснал и леденият въздух сякаш пронизваше затоплената ѝ кожа. Тя бързо се изтърколи от леглото, намери на пода неговия халат и го намъкна.

— Ти си ужасно безсърдечен — треперейки, промърмори младата жена.

Затърси разхвърляните си дрехи, нави ги на кълбо и ги притисна до гърдите си.

— Бях забравила колко дяволски студено е тук!

Повдигнат на лакът, Филип я гледаше. На бледата утринна светлина бе толкова красив с тъмната си присмехулна усмивка и веселите си очи.

— Не си забравяй жартиерите. Не искам долу да стават скандали.

Когато си прибра всичко, тя коленичи край него и силно го целуна.

— Никога през живота си не съм изпитвала такова нещо, Филип — тихо, но напрегнато рече тя. — А ти?

Той кимна лекичко в отговор.

— И аз.

Тя се взря в очите му, а сърцето ѝ се късаше от болка.

— Боже, как искам да мога да ти повярвам.

— Можеш.

На вратата се обърна и му прати въздушна целувка. Той само се усмихна. Вдигна резето и излезе в студения коридор, където ставаше течение.

Заминаха от „Грейт Ло“ на втори януари. Раздялата с Ивлин бе за Ана по-болезнена от всякога. Не само защото знаеше, че може да не види повече баба си. А защото през последната седмица сякаш за първи път се бе докоснала до възрастната жена. Ана съумя да види в нейно лице тръпнеца, жива личност, а не просто далечна страховита фигура. И за първи път Ивлин се бе държала с нея като с възрастна, бе ѝ разкрила част от любовта, която таеше в себе си.

Ана се опитваше да преглъща сълзите си, но не се справяше много добре.

— Всяка седмица ще ти се обаждам, бабо — обеща тя. — Ще ти казвам какво става с мама. А в мига, в който тя закрепне достатъчно, за

да пътува, ще я доведе в Англия да те види.

— Да — съгласи се Ивлин. — Доведи я, преди да замина. — Говореше така все едно се кани да ходи до близкото село. — Довиждане, детето ми.

Ана бе прекалено разстроена, за да отговори. Тя прегърна крехкото тяло на баба си, усещайки как стройните ѝ ръце обгръщат раменете ѝ.

Ивлин се отдръпна — в прекрасните ѝ сиви очи блестяха скрити сълзи.

— Върви, Ана. Остави миналото зад себе си. Отиди някъде, където сенките му няма да могат да те достигнат.

— Няма място, до което да не достигат — задави се Ана.

— Има, има. Слънчевите планини. Слънчевите хълмове на бъдещето. Иди там. Вземи майка си и своя прекрасен мъж и идете там.

Качиха се в остаряващото бентли. Уолас седна отпред, нагласявайки шапката с козирка малко настрани върху посивялата си коса.

— Готова ли сте, госпожице Ана?

Тя кимна. Лимузината се плъзна по настланата с чакъл алея. Ана махаше на слабия силует на стълбите на къщата, докато се изгуби от поглед. После зарови лице на гърдите на Филип и го остави да я успокоява.

Дълго време не можа да се съвземе. Най-после се изправи, отвори чантата си и затърси огледало, за да заличи следите от плача.

— Боже, толкова ми е мъчно за нея. Тя е тъй смела. — Ана си сложи червило и почисти размазаната спирала. — Какво искаше да каже с това „слънчевите хълмове на бъдещето“?

— Струва ми се, че това е израз на Уинстън Чърчил — отвърна Филип. — Нали, Уолас?

Уолас леко се извърна назад.

— Да, сър, точно така. През войната, когато господин Чърчил се обръщаше към хората по радиото и се опитваше да ни вдъхне кураж, все говореше за слънчевите хълмове на бъдещето. Имаше предвид времената след войната, сър. Така и не научих точно къде се намират тези слънчеви хълмове. Но изразът беше хубав. Не плачете, госпожице Ана.

Младата жена уморено се усмихна.

— Дори не зная дали ще я видя пак, Уолас.

— Ще я видите, госпожице Ана. Нали сама казахте, че ще доведете майка си. И то скоро.

— Прав си — кимна тя.

— Всички толкова се радваме, че майка ви вече се възстановява. Много се разстроихме от новините за ужасната злополука. Ужасно.

— Благодаря ти.

— Карах госпожица Кейт на училище, когато беше малка, и то със същата тази кола — след кратко мълчание заяви Уолас. — Имаше силен дух. Все се бунтуваше. Толкова приличаше на баща си.

Ана погледна Филип многозначително.

— Ще ѝ кажа, че си питал за нея, Уолас. Тя ще се радва.

— И не се тревожете за госпожа Годболд, госпожице Ана. Ние ще се погрижим за нея. Може да е зле, но още не се е предала. Много време има дотогава.

След четиридесет минути пристигнаха на летището в Нюкасъл, купиха си билети и регистрираха багажа. Ана прегърна Уолас, от което страните на възрастния мъж за миг се покриха с руменина.

— Грижете се за майка си, госпожице — кратко рече той. — Довиждане, госпожице Ана. Довиждане, сър.

Проследиха го с поглед — гърбът му бе съвсем изправен в униформата; той се качи пак в бентлитото и бавно го подкара покрай терминала.

Летището беше натоварено, претъпкано с летовници, които бягаха от приближаващата зима към по-слънчеви места за първата за тази година доза ултравиолетови лъчи. Ана се мотаеше малко безцелно покрай Филип. Купиха си вестници и седнаха да пият кафе в бюфета.

Младата жена си повтаряше, че не вижда Ивлин за последен път. Ще се видят пак. Още много пъти. Когато ще са по-щастливи, когато тъмнината ще се е стопила.

Лека-полека тъгата започна да се разсейва и настроението ѝ се пооправи. Гледаше как Филип чете вестника си и така се е съсредоточил, че тъмните му вежди малко са се сключили. Беше толкова красив. Толкова властен, толкова сигурен. Ана знаеше, че всяка жена, която ги забележи, ще ѝ завиди. Ще ѝ завиди и ще се замисли за този невероятен мъж с тъмносини очи.

Като си спомни за миналата нощ, сякаш ток премина през мускулите ѝ. Съкровеният пулс вътре в нея ѝ нашепваше, че той иска да я притежава, че изгаря в жаждата си, която не може да утоли, независимо от това колко пъти ще влезе в тялото ѝ и ще тръпне в захлас.

Изведнъж ѝ се стори, че не ѝ достига въздух и трябваше да поеме дълбоко дъх, за да се отърси от тази унесеност. Искаше ѝ се отметне глава назад и да се разсмее ей така наред целия този цигарен дим, пищящи деца и разтревожени родители. Това бе някакво усещане, което изпълваше цялата ѝ душа, и което едва ли можеше да се опише с думи. Сякаш беше по-жива, по-красива и по-женствена от всякога. Сякаш цялата бе изпълнена със светлина, с топлина, със сила. Сякаш животът ѝ се бе променил завинаги и пред нея се чертаеха само розови пътеки. Беше влюбена жена.

Положи ръка върху неговата.

Той вдигна поглед.

— Какво има?

— Ти.

Филип я погледна в очите и се усмихна. Почувства как гърлото ѝ се стяга. Сърцето ѝ подскочи и като че пропусна един удар.

— И ти — тихо отвърна той.

Прехапа долната си устна и леко поклати глава.

— Благодаря ти.

— За какво?

— За всичко.

— Не бъди глупава. — Той погледна навън. — Надявам се, че полетът ни няма да се забави.

Ана проследи погледа му. Не бе забелязала, че времето се е развалило. Внезапен порив на дъжда бръснеше пътната настилка. В далечината небето се бе прихлупило, тъмно като нощта.

[1] Времето тече (лат.). — Б.пр. ↑

[2] Острови в Карибско море, близо до крайбрежието на Флорида. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

РИГА, ЛАТВИЯ

На тръгване от Рига влакът беше претъпкан — по коридорите стояха групи студенти и крещяха, за да надвикат трясъка на металните колела по металните релси. По-възрастните хора, набльскани по опърпаните седалки, изглеждаха по-замислени, гледаха напред с невиждащи очи или пък тъжно четяха вестници. Срещу Филип и Ана седяха двама руски войници в зле ушити униформи и кожени шапки. И двамата имаха младежки лица и поруменели от студа страни. Изглеждаха ужасно млади. Ана си помисли за Дейвид Годболд и Джоузеф Красновски.

Във вагона беше малко по-топло, отколкото на улицата. Отоплителната система — ако изобщо имаше такава — очевидно не работеше. Вътре беше задимено, стъклата бяха зацапани и замъглени и красивият град с фасади от миналия век и оголели дървета се размаваше в неясно петно зад стъклата.

Рига ѝ се видя неочаквано великолепен град — в центъра му почти нямаше високи здания, а къщите с фронтони и бароковите сгради малко напомняха на Стокхолм, който се намираще точно от другата страна на Балтийско море.

И въпреки старинното великолепие на града над много магазини имаше следи от надписи, които явно са били набързо свалени, и мазилката още не бе ремонтирана; сърпът и чукът, червената петолъчка, всички надписи на руски — в блажената оргия на бунта всичко бе свалено.

На някои площади празните пиедестали показваха къде са били бюстовете на Ленин и паметниците на Маркс. Филип ѝ показва сградата, в която доскоро се бе помещавало управлението на КГБ — сега на прозорците бяха заковани дъски и сградата беше запусната. Някой се бе пошегувал много фино, като бе нарисувал отпред на тротоара огромна стрелка, насочена на изток, над която с четливи

букви бе изписано *Кремъл, 800 километра*. Латвия се отърсваше от съветското робство.

Градът създаваше усещането за някаква нервна забързаност — улиците гъмжаха от коли и релси, по които се движеха жълти и червени трамваи. Сред величествените фасади бяха поникнали кълновете на западния свят — познатите неонове свещенописания — реклами на американски ресторанти, японска електроника, корейски коли.

Но Ана долавяше някаква безнадеждност, която се прокрадваше иззад цялата тази енергичност. Луксозният хотел предлагаше ужасно обслужване и оскъдно меню. Когато се опита да се свърже с компанията си в Ню Йорк, Филип се сблъска с безкрайни проблеми с телефоните. Келнерите разнасяха „Биг Мак“, но в месарниците нямаше месо. Човек можеше да си купи компютър IBM, но хлябът не достигаше. И макар улиците да бяха препълнени с хора, Ана бързо ги раздели на три категории: пълни жени, които изглеждаха отблъскващо дебели в огромните си кожуси, наредени на опашка за оскъдните стоки; тийнейджъри с евтини джинси и якета от изкуствена кожа, които се мотаеха безцелно; мъже с шуби и кожени шапки, които се събираха и пушеха мълчаливо, без да говорят.

Но усещаше и някакви тъмни подмолни течения. Страх. Подозрителност, издайничество, безнадеждност. Спомен за миналото.

И въпреки перестройката и независимостта, голяма част от населението все още се състоеше от етнически руси. Кремъл не бързаше да изтегли войските си. Двете млади войничета на отсрещната седалка всъщност бяха на служба в окупационната армия. На неколкостотин километра на изток имаше петдесет бойни танка, насочени насам. Балтийско море беше пълно с ядрени подводници, чиито заряди вече бяха изпитани в съюзните републики. Задаваше се бурно и смутно бъдеще. Ана се питаше колко ли време ще е необходимо на Рига да добие самодоволния блясък на всички останали европейски столици. Филип се бе оказал прав. Атмосферата на Източна Европа бързо се загнездваше в душата.

Влакът изтрополи по железния мост над река Даугава. През зацапаните прозорци реката приличаше на оловна сабя, която се извиваше между тъмните здания. Наоколо цареше усещането за дълга, страшна зима, която едва-що започва. Небето бе надвиснало ниско.

Откакто пристигнаха, валеше непрекъснато, а днес като че ли щеше да захрехвърча и сняг. Не беше подходящ ден човек да посещава нацистки лагер на смъртта. Ана се примъкна по-близо до Филип и мушна ръка под лакътя му.

— Студено ли ти е? — попита той.

— Замръзвам.

— Ела.

Придърпа я близо до себе си и тя благодарно се сгуши в топлината на силното му тяло. Двата войници ги зяпаха и нещо си шепнеха, без да отделят очи от нея. Дали са впечатлени от външността ѝ, или пък просто от това, че е чужденка, Ана не знаеше.

Вчера Филип я заведе в гетото в Рига. Докато се разхождаха наоколо ѝ разказа накратко историята на развилите се тук събития. Допреди войната еврейската общност била сравнително малка — четиридесет и пет хиляди души. Така ги намерили и нацистите през 1941-ва — удобно затворени зад стените на забранения си град, готови за косата на смъртта.

В края на войната в гетото останали не повече от сто и петдесет евреи. Четиридесет и пет хиляди били загинали.

По-голямата част от гетото беше разрушена. Бяха запазени само няколко улици с празни тротоари и старинни къщи с ронещи се стени и заковани врати. Неизличимият ужас се бе вгнездил дори в паважа. Срещаха само възрастни, безмълвно накуцващи стари хора с наведени глави, които никак не се интересуваха от чужденци. Сред порутените сгради властваха само вятърът и дъждът. На Ана ѝ се струваше, че във воя на вихрушката долавя детски плач.

Много се потисна. Като видя колко е разстроена, Филип я отведе и трябваше буквално да я влачи, защото тя не искаше да си тръгва.

— Сигурна ли си, че искаш да отидем утре във „Варга“? — бе я попитал той. — Може би там ще е още по-зле.

Тя бе кимнала.

— Да. Затова сме дошли в Латвия. Трябва да продължа това начинание.

Днес беше доволна от решението си, въпреки че от нерви стомахът ѝ се бе свил на топка.

Отпусна глава на рамото на Филип — тъмната ѝ коса, която се подаваше изпод вълненото таке, се разпиля по гърдите му — и

заразглежда вагона. След последната гара той малко се бе поопразнил. Студентите бяха слезли и сега не се чуваха много разговори. Двамата войници си бяха свили цигари, които миришеха като запален говежди тор. От другата страна на пътеката двама селяни — мъж и жена — с набръчкани лица и ръце държаха вестник и четяха, но очевидно и на двамата им беше трудно, защото бяха присвили очи, а пълните им устни безмълвно се движеха. Девойка с измъчено лице плетеше нещо синьо и с неприкрита завист гледаше американските велурени ръкавици и ботуши на Ана. Ана беше готова да ги размени срещу кожената шапка на момичето. До него седеше дебел мъж с вид на чиновник, който ядеше ядки от хартиено пликче, шумно мляскаше и се взираше с празен поглед през прозореца. Никой, заключи наум тя, не изглежда жизнерадостен или щастлив. В Рига се усмихваха само младите хора. Навсякъде ли е така?

Във влака бе оглушително шумно — истинска какофония от скърцане, трясъци и тропот на фона на монотонното чукане на колелата. С всяко отваряне на вътрешната врата шумът екваше двойно по-оглушително и течението извиваше в артистичен танц захвърлените фасове и хартии.

— Лесно мога да намразя тази страна — каза тя на Филип.

Той ѝ се усмихна.

Вече бяха излезли от града и пътуваха през еднообразен пейзаж от борове и ели. Ана се пресегна да избърше замъгления прозорец с кърпичката си, но той беше мръсен и отвън и през него се виждаха само размазани дървета и кал, а тук-там се простираха сиви води. Областта беше равна, покрита с гори. Покрай прозорците пробягваха парцаливи валма мъгла.

Филип беше облечен в закопчано догоре сиво пухено скиорско яке, избелели джинси и удобни туристически обувки. Тази сутрин не се бе бръснал и слабите му страни сега бяха потъмнели от наболата брада. Ана вече толкова бе свикнала да го вижда облечен като за бизнес среща, че небрежните му, почти груби дрехи ѝ се струваха прозрение в истинската му същност. Ако не друго, в това удобно облекло изглеждаше още по-привлекателен — гъвката сила на тялото му изпъкваше и опасното му излъчване беше по-дръзко.

Опита се да си го представи преди двадесет години, когато бръчките на опита са липсвали, а в очите му е греела невинност. На

осемнадесет години сигурно е имал неспокоен поглед. Непokoен и твърд. Готов да направи всичко, което страната му ще поиска от него.

— Армията сигурно много те е променила — каза тя.

— Предполагам — неопределено отговори той.

— Ще ми разкажеш ли? Някой ден?

— След толкова много години доста съм забравил — каза усмихнат той.

Но тя не му повярва.

След двадесет минути влакът спря на гара Варга. Те бяха единствените пътници, които слязоха. Перонът беше почти пуст — само дребна стара женица смяташе цигарените угарки с брезова метла. Мъглата се бе сгъстила.

От другата страна на линията като че ли имаше малко село. В мъглата зад гаровите постройки се виждаха дървета. Влакът потегли с трополене, сякаш нямаше търпение да се махне от това място. Макар че стъклото на влака бе зацапано, забеляза, че двамата съветски войници я зяпат. Дори се бяха изправили, за да я виждат по-добре, но скоро вагонът отнесе лицата им, които бяха все тъй безизразни. Влакът се изгуби в мъглата.

Ана се улови, че се взира във влажните стоманени релси, питайки се дали товарните вагони с обречените са пристигали по същата тази линия. Дали са слизали на същото това място, погребано под модерната бетонна настилка?

Беше лют студ и мъглата сякаш изпълваше дробовете им.

— А сега накъде? — треперейки, попита тя.

Филип се огледа наоколо.

— Няма табели.

Нямаше никакви означения, никакви указания как се стига до лагера на смъртта. Филип се доближи до възрастната жена и ѝ заговори на немски. Тя вдигна очи към него; под шала ореховото ѝ на цвят сбръчкано лице изразяваше пълно учудване. После, като разбра какво я питат, сви устни в някакво страховито изражение, може би на гняв или отвращение. Махна отсечено наляво, обърна гръб на Филип и яростно се захвана да мете. Като минаваха покрай нея, тя се изхрачи

точно пред краката на Ана — звукът беше толкова грозен, че вратът ѝ настръхнаха.

Трябваше да прескочи хрчката. После хвърли яден поглед към старата жена.

— Какво ѝ е на тази?

— Може би тук не обичат посетителите.

— Сто процента. Дори един знак не са сложили към лагера.

— Сигурно не се живее лесно, когато пред вратата ти има мемориален комплекс, свързан с унищожението на евреите — каза Филип и сви рамене. — Тези хора и без това не са били особено склонни да поемат вината, а като имаш предвид, че музеят им е натрапен от руснаците, сигурно не го обичат много-много.

— Майната им — отсече Ана. — Оказвали са подкрепа на нацистите, нали?

Още не бяха видели нито една табела към лагера. Може би някога ги е имало, но местните жители ги бяха махнали. Както и да е, сега Филип и Ана вървяха по циментирана пътека, която водеше в гората. Дърветата бяха невероятно високи. Огромните ели свеждаха мастилените си клони над главите им, а брезите се извисяваха нагоре с голите си клони и пъстрите си черно-бели стъбла. Мъглата бе надвиснала тежко над гората и наоколо цареше неестествена тишина. Увиснала на ръката на Филип, Ана вървеше в крак с него. Гората сякаш бе дошла направо от детските ѝ кошмари — страховита и пълна с призраци.

— Радвам се, че си тук — тихо рече тя.

Бе провесила фотоапарат през рамо, но се съмняваше, че днес ще прави снимки.

Пътеката завиваше и свършваше на настлана с камъни правоъгълна площадка. Видяха ниска сграда, която се мерзелееше в мъглата, и някакъв паметник, който се мъдреше наред лошо затревена полянка.

— Като че ли пристигнахме — каза Филип.

Нямаше знаци, нямаше табели. Наоколо витаеше само усещането за безкрайна самота.

— Чудя се колко ли хора идват тук на поклонение. Или поне да видят.

Тръгнаха през полянката към паметника. Представляваше бронзова групова фигура на сгърчени тела, поставена върху зеленясала бетонна колона.

— Виж — посочи тя. — Знак.

Стрелката сочеше по тревистата пътека към гората. Имаше надписи на руски и латвийски, които тя не можеше да разчете.

— Как искаш? — попита той. — Да вървим накъдето сочи стрелката или да влезем в сградата?

— Да вървим накъдето сочи стрелката.

Вече трепереше непрекъснато и в сърцето ѝ се възцаряваше някакво ледено, ужасно чувство.

Плътно се притискаше към Филип и двамата вървяха мълчаливо по пътеката. Короните на дърветата се извисяваха над тях и образуваха нещо като мрачен тунел. Някои дървета простираха клони към алеята, сякаш да им попречат да продължат напред.

След пет минути се спуснаха стръмно надолу към друго открито място, доста по-голямо от първото. То се простираше в неподвижната мъгла печално и голо. По земята — под тревата — имаше чудновати купчини и полето беше някак вълнисто, сякаш тук бяха работили древни строители. Отначало Ана не разбра какво е това. После видя лицето на Филип. То беше безжизнено и каменно, а челюстите му бяха здраво сключени.

— Общите гробове — каза той.

— Тук ли?

Ужасена, Ана се втренчи в безбройните гърбици по полето. Най-ненадейно сякаш всичко оживяваше пред очите ѝ. Тя стоеше на мястото, където десетки хиляди човешки живота са били унищожени.

— Току-що дойдохме по пътеката, по която са ги докарвали — тихо обясни Филип. — Разсъбличали ги в лагера, после ги подкарвали по пътеката, заградени с нацистки и латвийски войници. Тук ги чакали войниците с картечниците.

Сграбчи я неизразимо дълбока мъка. Пусна ръката му и закричи напред сама.

— Филип, виж.

В тревата бяха поставени малки, трагични паметници.

Надгробен камък, на който бе изписано фамилно име — *РОЗЕНБЕРГ*.

Малка емайлирана снимка на дете, а под нея една-единствена дума — *РАКЕЛ*.

Китка изкуствени цветя.

Още емайлирани снимки. Черно-белите лица на мъртвите. Възрастни, деца, старци.

Избеляла снимка на мъж с очила и брада, а под нея метална плочка с името му — *РАВИ АВРАМ ВИЛЕНСКИ*. По-нататък се виждаше снимка на красива млада жена, чиито очи вече гледаха в смъртта.

После друг надгробен камък, но очите ѝ бяха пълни със сълзи и вече не успяваше да разчете имената на тази малка шепа от шестте милиона жертви.

Непоносима тъга сви гърлото ѝ. Никакви красноречия, никакви статуи не можеха да трогнат по-дълбоко от тези малки паметници на изчезналите, поставени тук от онези, които бяха оцелели, които бяха изникнали от забвението, след като огнената вихрушка беше отминала — онези, които бяха оживели, но никога повече нямаше да живеят.

Ана си пое дъх на пресекулки и отри мокрите си страни с длани.

— Не зная какво да правя, Филип. Искам да се моля. А знам само християнски молитви. Дали това би било светотатство?

— Не мисля — нежно отвърна той. — Моли се, щом искаш.

На връщане Ана се чувстваше съвсем изцедена.

— Очаквах да видя ужаси — тихо продума тя. — Но не съм очаквала мъката, тъгата.

Той кимна и я притисна до себе си.

— Вътре в музея може да има грозни неща.

— Зная.

Музеят бе малка квадратна постройка, облицована в нещо като черен мрамор. Вратата беше отворена и лампите — запалени, но и следа нямаше от служител или портиер. На Ана тази запуснатост започваше да ѝ се струва зловеща.

— Сигурно някой идва от селото да го отваря и затваря — отбеляза Филип. — Очевидно не стоят тук.

Стъпките им отекваха в тъмните коридори. Гранитът се смени с груби циментови стени и плочки по пода. Самата експозиция бе

простичка и някак не впечатляваше, защото бе изцяло лишена от дълбокото чувство, което извикваха общите гробове. Уредникът на музея явно не бе имал много материал за работа. Имаше няколко големи картини, които описваха идването на евреите във „Варга“, събличането и сортирането на дрехите и походът към ямите.

Зад една витрина бяха подредени мътни снимки — очевидно правени от някой немски войник — на масовите убийства. На една снимка група затворници копаеха с кирки и лопати. Брадат затворник бе обърнал лице към обектива. На друга се виждаха гърбовете на униформени войници от SS, насочили пушки към плътната неразчленима маса от човешки тела. Трета показваше труповете, небрежно нахвърляни в гробовете — безжизнените им крайници се преплитаха като бледи корени.

Значи тук е бил изпратен Джоузеф Красновски, след като е бил заловен в Италия. Тук бе живял почти цяла година. Какво ли е правил? Копал е гробове? Върна се на снимката със затворниците. Може би някой от тях е Джоузеф Красновски. Дори този, брадатият, чиито тъмни, тревожни очи се взираха тъй мрачно в нея. Възможно ли е това да е Джоузеф? Бащата на майка й? Нейният собствен дядо, който и до ден-днешен живее в някое кътче на света?

Полазиха я тръпки и косата й настръхна. Пристъпи до витрината и се взря в лицето. Но отблизо образът изглеждаше твърде неясен. Превръщаше се в черно-бяло петно, подобно на късче букова кора. Ана отстъпи назад и призрачното лице отново изплува пред очите й. Тя вдигна фотоапарата и нагласи обектива. Направи няколко снимки, надявайки се светкавицата да не се отрази в стъклото.

Зад друга витрина беше изложен макет на лагера, на който бяха обозначени местата, където се извършвали масовите убийства — бяха разположени все около централната сграда. Бяха начертани и диаграми на железопътната линия от Рига.

Също в стъклен шкаф беше изложен и дебел регистър, в който бяха вписани имената на всички убити.

Ана се обърна и видя Филип, който стоеше неподвижно пред друга витрина. Тя отиде при него и стъпките й отекнаха в приличната на бункер стая.

Разглеждаше снимки, всичките на офицери от SS. Под всяко име имаше кратки бележки, написани на машина, и стрелкички, които

указваха заеманата длъжност.

— Администраторите на лагера — напрегнато обясни той.

Лицето му беше безмилостно, сякаш изсечено от гранит както преди малко при общите гробове. Той почука с пръст по стъклото.

— Йекелн. Началник на SS и полицията в северна Русия. Човекът, който отговарял за всичко.

Ана се взря в бруталното войнишко лице, без да коментира.

Пръстът на Филип се придвижи по-надолу.

— Неговият заместник в лагера, Клаус фон Йена.

Пръстът вече сочеше няколко лица още по-надолу.

— Тези са отговаряли за арестите, транспортирането и за конфискуването на еврейска собственост. Ето този тук отговарял за физическото унищожение на десетките хиляди цивилни. Тези са заместниците им. Началниците на войсковите подразделения.

Ръката му се отпусна надолу. Ана се взираше в лицата им. Повечето бяха снимани в черните си шапки с козирки на SS и дъбовите листенца на яката. На лицата им бе изписано задоволство, сякаш бяха очаквали един ден снимките им да бъдат наредени в този музей и искаха да покажат на света, че достойно са изпълнили дълга си. Ана ги разглеждаше един по един. Всичките имаха строги, дисциплинирани лица — стиснали устни, те гледаха втренчено. Нито едно лице не изглеждаше специално белязано със злото. Нито един не приличаше на чудовище. Да не бяха шапките и значките им с черепи, човек спокойно можеше да ги вземе за адвокати или банкери.

— Изглеждат толкова обикновени — най-сетне каза Ана. — Съвсем нормални.

Гласът му беше рязък:

— Да. Но не са били нормални.

Тя се премести към следващата витрина, която съдържаше десетина снимки от съдебен процес. Залата беше запълнена с военни в руски униформи, а мъжете на подсъдимата скамейка бяха с немски униформи. Ана разпозна някои от офицерите от предишната витрина — включително Йекелн — но сега те изглеждаха много по-съсипани и не толкова самодоволни. Имаше и снимки на съдиите — мъже със сериозни лица, които гледаха делото по неописуемия ужас на хилядагодишния Райх.

Червената армия не се бе бавила много с краткия процес срещу администрацията на лагера. А следващият ред снимки бяха от изпълнението на присъдата. Представяваха неясни снимки на немски офицери, натоварени в камиони на път към ешафодите, подпрени с колове. Групова снимка на изпълнението на присъдата — десетина фигури вече висят на бесилките, руските езекутори изглеждат заети. Отделни снимки на всеки офицер с примка на врата и ръце, заключени в белезници на гърба, а краката им във войнишки ботуши свободно се полюшват. Ана разглеждаше езекутираните и не изпитваше нищо — нито желание за възмездие, нито състрадание, а единствено хладното убеждение, че тези главорези са си получили заслуженото.

Обърна се, за да привлече вниманието на Филип към тази витрина. Но той продължаваше да стои пред снимките на офицерите от SS и да ги гледа като хипнотизиран.

Докосна ръката му и сухожилията му се напрегнаха. Челюстите му бяха толкова здраво склучени, че мускулите му изпъкнаха. Ана почувства, че е много развълнуван.

— Хайде да вървим, Филип. Мисля, че за днес ми стига.

Преди да се обърне към нея, той дълго гледа лицата на снимките. Тя почти се уплаши от погледа в очите му.

— Какво толкова те ядоса?

— Тези гадове — процеди той. — Дето са се маскирали като войници.

— Зная.

Прегърна ръката му. Сега той беше разстроен, а тя го успокояваше. Задушаваше се тук. Хвърли последен поглед към брадатия затворник на снимката. Погледът му сякаш проникваше чак в душата ѝ, обвинителен, умоляващ.

— Хайде — примоли се тя.

Упътени от една табела, тръгнаха към изхода и излязоха през двойната врата на селски път, който водеше обратно към гарата. Отстрани имаше табела, която оповестяваше, че това е мемориален паметник „Варга“. Бяха влезли през задния вход. Очевидно възрастната жена им беше посочила как да пресекат направо през гората, вместо да обикалят по дългия път.

С голяма изненада Ана установи, че цялата табела е надраскана, което в Латвия не се срещаше често. Обърна се и ахна от ужас.

Гранитната фасада на мемориала беше обезобразена с дивашки издраскани надписи, преплетени като кълбо бодлива тел. Имаше толкова много драсканици, че дори да знаеше латвийски, доста би се затруднила с четенето. Но свастиките човек нямаше как да обърка.

— Не мога да повярвам на очите си — избухна тя и се обърна към Филип.

Повдигнал вежди, той разглеждаше надписите със странно изражение, а на устните му трептеше нещо като иронична усмивка.

— Гледай, гледай — тихо промърмори той.

Очите му се плъзгаха по изпълнените с омраза думи, по ухилените черепи и пречупените кръстове. Няколко от гранитните плочи бяха изпотрошени, един прозорец беше разбит и защитното стъкло бе хлътнало навътре.

Тази гледка отврати Ана повече, отколкото всичко, което бе видяла вътре в сградата. То поне бе погребано в миналото. А това бе ужасяващото настояще.

— Кой би могъл да направи такова нещо?

— Някои по-обикновени, нормални хора.

— Искаш да кажеш, побеснели кучета.

На плаката със спрей бяха изрисувани още свастики и една фраза на немски: Juden Raus^[1]. Кожата на Ана настръхна.

— Филип, мислиш ли, че хората, които са надраскали тези неща, някога са стъпвали вътре?

— Със сигурност — тихо отвърна той. — Влизали са, за да се смеят.

— От това място тръпки ме полазват — каза тя и рязко се обърна.

Сграбчи предницата на скиорското му яке и го разтърси, стиснала зъби.

— Изведи ме оттук, Филип. Искам да си отида вкъщи.

Когато се върнаха в хотела, той я насили да обядва, макар тя да не искаше — някаква лютивва отвара с големи, полусурови тестени топчета. Тежката храна едва не я задави, но Филип не приемаше никакви протести. Освен това я принуди да изпие две чаши сладко грузинско вино. Беше потресена от видяното тази сутрин. Беше изпаднала едва ли не в шок. На следващия ден трябваше да отпътуват за Милано. Радваше се, че заминава.

Изяде колкото можа и Филип я заведе горе в стаята им, а после я накара да си легне. Зави я и се усмихна нежно в отговор на протестите ѝ. Тя дълго лежа така, с всичките си дрехи, и силно трепереше, а пред очите ѝ танцуваха образи.

Изгърбените безименни гробове.

Снимките на мъжете от SS, дъбовите листа и строгите лица.

Тъмните очи на един затворник с брада, който се взира в нея.

Надписите, издраскани по гранитната фасада. А над всичко останало се извисява безкрайният тропот на влака.

Сънят дойде толкова неочаквано, сякаш бе прекрачила ръба на пропаст — изведнъж се подхлъзна и потъна в тъмното.

Събуди се от шумовете на Рига — трамваи, които трополят по железните релси, нетърпеливи клаксони на коли, почукването на дъжда по перваза. Ужасът малко бе позаглъхнал, но дълго преди да се събуди напълно, Ана знаеше, че е много разстроена. В мислите ѝ се оформяха тъмни сенки, които я преследваха.

Навън беше тъмно — вече бе вечер. Потърси пипнешком нощната лампа и я светна. Беше сама в стаята. На нощната масичка Филип бе оставил бележка, написана с ясения му сбит почерк: „Отивам да се разходя. Ще се върна в седем“. Ана отправи мътен поглед към часовника. Беше седем без петнадесет. Тя стана и дръпна завесите. Валеше силен сняг, но още не беше почнало да натрупва. По мокрия паваж блестяха отражения. Долу по улицата мина зле осветен трамвай и разписка събралата се по релсите вода. Къде му хрумна да се разхожда в това скапано време?

Свали си дрехите и се пъхна под душа. Водата нямаше никакво налягане, но поне беше гореща и не даваше признаци, че се кани да спира, докато Ана си миеше косата под слабата струйка. След десет минути се измъкна изпод душа и затърси хавлиите; висяха на една топла тръба — това бе едно от малкото неща, които можеха да се нарекат луксозни в този хотел. В това време чу, че Филип влиза в стаята. Излезе от банята, за да го посрещне.

Той тъкмо събличаше дъждобрана, който не бе успял много да го предпази от снега — джинсите и обувките му бяха целите подгизнали, сякаш бе ходил с километри по улиците, а от тъмната му коса капеше

вода и челото му, обикновено скрито под перчем, сега бе открито. Изглеждаше уморен.

— Боже мили, къде си бил? — настойчиво попита Ана и се повдигна на пръсти, за да го целуне. Лицето му беше мокро и леденостудено, а наболата брада убоде устните ѝ.

— Разхождах се.

— В това време?

— Исках да ми се прочисти главата.

— Ти си луд. Ела — решително каза тя, разкопчавайки якето му. — Има колкото искаш топла вода. Заминавай под душа, преди да си умрял от студ.

Накара го да се разсъблече, притеснена колко е студено тялото му. Докато Филип се къпеше, тя се обади на румсървис и някак си успя да обясни, че иска горещо кафе и голямо бренди.

Кафето тъкмо бе пристигнало, когато излезе от банята — беше гол, от тялото му се вдигаше пара и той го триеше със суха кърпа. Ана гледеше как мократа мургава кожа, издута от мускули, изпъква на фона на пухкавите бели гънки на хавлията и си мислеше, че Филип без съмнение е най-красивият мъж, когото е срещала през живота си. Великолепен — това беше единствената дума, с която можеше да го опише. Напоследък никой от двамата не бе видял кой знае колко слънце и Ана разбра, че кожата му е естествено мургава — имаше цвета на току-що излят бронз; широките му гърди и стройният му гръден кош бяха покрити с къдрави черни косми, които продължаваха по гъвкавия корем и дългите стройни бедра. Горещият душ като че малко го бе поуспокоил, но в ситните бръчици край очите му още се криеше умора.

Той се уви в халата си, пое чашата, която Ана му подаде, и седна до нея на дивана. Тя се сгуши в него, мушна ръка в халата и опря длан на гърдите му.

— Сега поне се затопли. Ти май си луд — да се разхождаш из Рига в такава нощ.

Той уморено се усмихна.

— Звучиш като съпруга.

— Толкова ли е лошо? — Въпросът се изплъзна от устата ѝ, преди да успее да се спре.

Той не отговори на грубата ѝ забележка.

— Не мога да спра да мисля за „Варга“ — смени темата Ана. — Онези надписи ужасно ме разстроиха.

— След всичко, което са направили нацистите, няма малко спрей те ужасява?

— Въпросът не е в боята, Филип. А в злобата. Хората, които са издраскали тези лозунги, оскверняват еврейски гробища. Да не говорим за синагоги.

— В наши дни? — недоверчиво попита той.

Тя го погледна сухо.

— Знаеш ли какво става днес в Европа?

— Ако говориш за всичките онези тийнейджъри хулигани, естествено, че зная какво става днес в Европа.

— Не. Говоря за нещо много по-страшно от тийнейджърите хулигани, Филип. Говоря за най-големия възход на неофашизма от тридесетте години насам.

— Няколко хиляди скинхедове с нацистки емблеми?

— Милиони обикновени хора, който вече не смятат, че Адолф Хитлер е бил чак толкова лош човек. Сериозни политици, които получават екранно време по националната телевизия и депутатско място в парламента.

Филип бе зяпнал от учудване.

— Ти се шегуваш.

— Говоря ти напълно сериозно. Във всяка европейска държава има десни екстремистки партии. В Германия, във Франция, в Италия, в Холандия, в Испания, че дори и във Великобритания. И всички те са много уважавани. Благоразумни дори. И с всеки ден се множат. Имат все повече членове, повече публичност, повече власт.

— Но кое кара хората да се присъединяват към такива партии?

— Има вакуум. Една сутрин се събудихме и вече нямаше комунизъм, но след него остана огромен политически вакуум. Той засмуква какви ли не вихрушки от безкрая. Разпадането на Съветската империя е най-голямото политическо събитие от разпадането на Австро-Унгарската империя в началото на века, което пък породило две световни войни.

Той недоверчиво се намръщи.

— Нали Европейската общност има за цел да предотврати това?

— Докато просперират — да. Но напоследък страдаме от недостиг на просперитет. Преди известно време правих изследване на тази тема. Задава се много жестока рецесия. Валутите бързо се обезценяват. Жизненият стандарт пада почти със същата скорост, дори и в най-напредналите държави. Безработицата нараства, жилищата не достигат, от Изтока непрекъснато нахлуват какви ли не чужденци и емигранти, които не могат да бъдат спрени. Ако тези проблеми не се разрешат веднага — а е дяволски сигурно, че за тях няма бързо решение, тогава неонацисткото движение ще получи невероятна подкрепа. В разрушаващи се общества крайнодясната политика става все по-привлекателна и значима.

Той надигна чашата бренди, после я предложи на нея.

Тя я взе и продължи:

— И това се отнася за всички тези, които досега са били в Съветския съюз. Най-голямата съпротива срещу Борис Елцин идва не от комунистите, а от десните партии. Елцин от месеци предупреждава, че има заплаха от фашистка контрареволуция, но никой не му вярва. А всичко това е дяволски сериозно. Старата гвардия е решена да се върне на власт. Имат сили да го направят. Само че този път могат да развееят знаме със свастика, а не със сърп и чук.

— Фашистският тоталитаризъм не е толкова различен от марксистическия — кимна той.

— Същото зло е. Само реториката се променя. Преди беше забранено да принадлежиш на крайнодясното крило. Тези табута паднаха. В момента е на мода ксенофобията. Модерно е да си фашист.

Филип стана, отиде до прозореца и дръпна завесите. Танцуващите снежинки се блъскаха в стъклата и вече започваха да образуват бели хълмчета по трегерите.

— Откъде знаеш всичко това?

— Аз съм журналистка. А и история на Европа е първата ми любов. Неонацистите хвърлят запалителни бомби по бежанските лагери всяка нощ, а местната полиция изглежда е неспособна — или не желае — да ги спре. Говориш ми за скинхедове с нацистки емблеми. Но онези, които мятат молотовки, са си чиста проба местни момчета. А мамичките и татковците ги насърчават с подвиквания от балкона.

— Добре. Но тези неща се случват в Източна Германия, Ана. Тези хлапета са израснали по времето на комунизма. В най-добрия

случай имат ограничена представа за демокрацията в съвременния свят. Скоро ще им мине.

— Проблемът не опира само до Източна Германия. Обединението струва на страната извънредно много повече, отколкото обещаваеше Хелмут Кол. Данъците се увеличават. Работните разходи също. В източните части изобщо няма и помен от подобрене. Наскоро слушах някой си Михаел Свиержек. Той е един от лидерите на неофашистка организация, наречена *Nationale Offensive*^[2]. Приятен господин в костюм. Той каза следното: „Германците мразят хаоса и несигурността — на тях им трябва ред. А във време на криза винаги се обръщат надясно“. И този човек очаква подкрепата на хиляди избиратели. — Ана вече не я свърташе и се изправи до Филип на прозореца. Рига вече побеляваше. Улиците бяха почти пусти и снегът бавно се трупаше по покривите.

— Ти нали не вярваш наистина, че историята се повтаря? — попита той и улови ръката ѝ.

— Историята освен да се повтаря, друго не прави — отвърна тя.

— Да, но е трагична само първия път, а когато се повтори, се превръща във фарс. В наши дни германците са къде-къде поцивилизовани от всички останали. Бог знае колко са по-богати. Не се канят да загърбят последните петдесет години и да нахлуват в Полша.

— Разбира се, че не. Но я разгледай по-отблизо катастрофата в Югославия. През 1940 г. цяла Европа е изглеждала така. И пак ще изглежда, ако вихрушките не утихнат.

Той я привлече към себе си и тялото ѝ се огъна под напора на силата му.

— Много си умна ти, госпожице Кели.

— Не съм вчерашна, господин Уестуърд.

Тя докосна устните му и желанието да бъде с него помете цялата тъма от несигурност и страх.

— Ти наистина ли правиш анализи на инвестиции, Филип? С това ли се занимаваш по цял ден във Вашингтон? Гледаш монитора и събираш числа?

— И така се изкарват пари.

Тя прокара пръсти по железните мускули на ръцете му.

— Не би ме метнал, нали, Филип? Това би ми разбило сърцето.

Очите му бяха тъмни и се взираха в нейните. Той се притисна към нея и от допира с нагло щръкналия орган стомахът ѝ се сви от възбуда.

— Не бих те метнал — пошепна той и я заизбутва назад към леглото. — Искам те.

[1] Вън евреите (нем.). — Б.пр. ↑

[2] Национална офанзива (нем.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 3

ЕЗЕРОТО ГАРДА, ИТАЛИЯ

Кацнаха на летище „Линате“ край Милано с един час закъснение заради времето. Докато боингът кръжеше над летището, както му бяха наредили от контролната кула, пътниците седяха в салоните напрегнати и мълчаливи. Когато най-сетне кацнаха и слязоха от самолета, навън ги очакваше ледена мъгла; някакъв бял, недействителен свят, в който всичко твърдо се бе разтворило в мътна сива сянка. Гледката напомняше на Ана кошмара, който бе сънувала в Нортъмбърланд.

Беше адски студ. На „Линате“ наеха кола — огромна ланчия, която се струваше на Ана доста екстравагантна — и потеглиха по автострадата към езерата и швейцарската граница. Пътят далеч не беше красива гледка — от двете му страни се точеха фабрики и мръсни градове, които заплашително изникваха от мъглата.

Но когато стигнаха Сало, Ана си спомни колко красиво бе езерото Гарда. В долината беше по-топло, мъглата се бе раздигнала и пред очите им се простираха сребристосините му води, оградени отвсякъде с гористи планини — от гледката лъхаше величие и спокойствие.

Заспускаха се по острите завой към брега на Гарда. Голите клони на дърветата бяха едновременно красиви и тъжни. Отседнаха в хотел „Маджестик“ в полите на града. Той бе един от малкото хотели, в които Ана бе нощувала, които отговаряха на името си; представляваше великолепен палат в стил *fin de siècle*^[1], приличен на многоетажна сватбена торта — така се строяха хотелите по швейцарските и италианските езера. Влязоха през внушителна порта от ковано желязо. Землището се простираше чак до брега на езерото и представляваше разкошна ливада с екзотични дървета — най-вече палми — чиито високи стъбла бяха изключително подходящи за мекия, почти безветрен климат край езерото.

Далеч отвъд стъклените води, забулен във венци от мъгла, отсрещният бряг блещукаше като приказно кралство. Там се намираше „Ил Ноче“, но те бяха решили да останат в Сало и да проведат намислената експедиция, като вземат ферибота.

Ана погледна часовника си.

— В Колорадо сега е сутрин. Ще се обадя в болницата.

Вдигна телефона и избра номера. След малко телефонистката я свърза с Джей Рам Синг.

— Здравейте, доктор Рам Синг. Ана Кели се обажда. Как е майка ми?

— Състоянието ѝ продължава да се подобрява все така бързо — отвърна пеещият глас. — Тази седмица вече реагира флексорно.

— Какво означава това?

— Може да движи по-уверено ръцете и краката си. Вярваме, че в близко бъдеще ще започне да възстановява подвижността си.

— Но това е прекрасно! А съзнанието ѝ? Знае ли къде се намира? Знае ли какво ѝ се е случило?

— Още дълго време ще бъде объркана и не бива да очакваме прекалено много. Припомняме ѝ малко по малко.

— Разбира се.

Ана се въздържа да не му припомни как само преди няколко седмици той говореше за възможността да изключат животоподдържащата система.

— Но има обещаващи признаци, че майка ви няма да страда от никакви трайни смущения. Невропатологът, с когото се консултираме, я оприличи на пациент с удар. Може да възникнат проблеми, свързани с пренаучаването на някои двигателни функции, но съзнанието и личността ѝ, да се надяваме, ще останат незасегнати.

— Много съм ви признателна за всичко, което правите, доктор Рам Синг — топло благодари Ана. — Предайте ѝ, че много я обичам.

— Разбира се.

— Ще се върна във Вейл следващата седмица.

Тя затвори и се обърна към Филип с блеснали очи.

— Чу ли?

— Чух.

— Не е ли прекрасно?

Той се усмихна.

— Това е чудо.

После я целуна. Отначало целувката сякаш тлееше, а после изведнъж лумна като пожар. Филип притегли Ана към леглото и я положи на него. Плъзна се върху нея и покри устните ѝ с целувки. Желанието, сякаш разтапящо костите ѝ, пламна веднага; тя разтвори крака и прошепна:

— О, Филип...

И двамата бяха напълно облечени, но бяха прекалено нетърпеливи да се бавят и само разкопчаха дрехите си. Той се втурна и потъна дълбоко в нея. Цялото ѝ тяло откликна на мига, а жаждата ѝ вече ставаше непоносима.

Филип обгърна с длани хълбоците ѝ и я повдигна, за да нагласи тялото ѝ към любовните тласъци на своето тяло. Сякаш преобразена, Ана се бе притиснала към него с все сила. Преди никога не ѝ се бе случвало такова нещо. Никога не бе изпитвала възбуда, така многолика като тази, която приличаше на господарска къща с безброй стаи и безброй прозорци, през които се откриваха какви ли не гледки. Тя стенеше тихичко, движеше тялото си заедно с Филип, а вътре в нея се надигаше топлина, бяла топлина, която я обгръщаше цялата — утробата ѝ, сърцето ѝ, душата ѝ.

Ритъмът ставаше все по-напрегнат, почти непоносимо напрегнат.

— Сега! — без да мисли, изкомандва тя. — Моля те, Филип... сега!

Той шепнеше името ѝ и се хвърляше дълбоко, дълбоко в нея по вече така добре познатия ѝ начин. Ликуващото удовлетворение избухна между тях с цялата си сладост и сила.

Държа я в прегръдката си дълго, докато крайниците ѝ се отпуснаха в забравата на наситата. Както винаги, той остана дълбоко в нея, удължавайки удоволствието по фантастичен начин.

Тя замечтано се усмихна на мургавото лице над себе си и се раздвижи, галейки го със скритата част на тялото си.

— Много хитър трик, господин Уестуърд. Не зная как го постигаш.

— Чисто физиологична реакция на изключително силна възбуда, госпожице Кели. Колкото и пъти да правя любов с теб, никога не мога да ти се наситя.

— Сатир такъв — промърмори тя. — Красив сатир си ти. Точно за каквото винаги съм мечтала. — Тя намести възела на вратовръзката му. — Че и толкова добре облечен.

Той се засмя дрезгаво и Ана усети как набъбналият му член мърда в нея. Прилепи длани към стегнатите му хълбоци и го придърпа по-близо към себе си, по-дълбоко в себе си.

— Пак — тихо му нареди тя.

Ана и Филип се промушваха през горския гъсталак. Трънливите клони на мъртвите къпини се увиваха в храстите като примки, които болезнено ги удряха по краката. Напредваха трудно.

— Пази си лицето — предупреди я Филип.

Ана надникна в гъстия храсталак.

— Не може да е много далеч. Трябва да е тук някъде.

Един от зидарите, които ремонтираха старата селска къща за новия ѝ обитател, ги бе упътил да тръгнат нагоре от „Ил Ноче“. В имението почти нямаше какво да се види от онова, което е било преди.

Вътрешните стени на къщата бяха срутени. Изгнилите греди и черчевета бяха избити и всичко бе покрито с бетонна мазилка, която предстоеше да бъде измазана или настлана с плочки. Избата, където се бе крил Джоузеф бе затрупана с дървен материал. Не успяха да влязат в житницата — капакът отдавна бе закован.

Стаята на Кандида вече не съществуваше — през нея минаваше новопостроеното стълбище към долния етаж. Старата кухня беше модернизирана и огнището вече го нямаше. Дърводелците монтираха новите шкафове. Дори дворът, където бяха заклали прасето, бе изоран и майсторите наливаха основите на бъдещата оранжерия.

Плевникът, където бяха довели Джоузеф след атаката срещу камиона, и където Кандида се бе срещала с Дейвид, още съществуваше, но сега се използваше за склад на дървен материал, торби цимент и други строителни материали. Ако имаше призраци, Ана не усети присъствието им.

Самата къща като че ли вече нямаше никакво излъчване. В момента бе подложена на основен ремонт, който щеше да я направи подходяща за богатия бизнесмен от Милано, който щеше да почива тук със семейството си през уикенда. Старите стени не предизвикваха у

Ана никакъв трепет. Може би пластът нов цимент бе заключил старите трепети отдолу.

Нито един от по-младите зидари не беше чувал за „Кулата на ловеца“. Най-накрая попитаха най-стария и той кимна утвърдително.

— Още си стои — каза той и посочи с мистрията си към гората. — Нагоре по онази пътека, сред гората. Преди време покривът се виждаше над дърветата, но може би вече е пропаднал.

Изкачването се оказа доста стръмно. През последните двадесет минути заостреният наклонен покрив се виждаше от време на време над върховете на дърветата и ги примамваше. Очевидно през изминалите четиридесет години дърветата бяха пораснали по-високи, а на места пътеката беше почти заличена от храсталаците.

Ана чу далечен вик, сякаш някой пищеше от болка, и разтревожена спря.

— Какво е това?

— Най-обикновена птица — отвърна ѝ Филип.

Малко неохотно Ана последва широкия му гръб още по-навътре в гората. По време на дългата си разходка не бяха срещнали никой. Ана си припомни какво пишеше в дневника — „най-самотното място под слънцето“.

Филип възкликна някъде пред нея и тя се втурна през голите шубраци след него. Бяха излезли на просека. В средата се извисяваше каменна кула със заострен наклонен покрив.

— Сигурно е това — отбеляза Филип.

— Да — тихо се съгласи младата жена. — Това е. Още си стои. Изглежда точно както си го представях. Като картинка от приказка на братя Грим.

— „Чайлд Роланд в тъмната кула дойде“.^[2]

Квадратна и мрачна, кулата се извисяваше срещу небето като заканително насочен показалец. Ана улови Филип за ръка и мълчаливо втренчи поглед в постройката. Някога е била покрита с бръшлян, но кой знае защо, той бе изсъхнал — бяха останали единствено изсъхналите кафяви жили, които като призрачни ръце опасваха ронещите се стени и сякаш им пречеха да се срутят напълно. Празните прозорци зееха като празни очни дъна. Вратата също я нямаше — масивната дървена врата от разказа на Кандида отдавна бе изгнила или някой я бе отнесъл.

Прекошиха просеката. Кулата се извисяваше пред тях заплашителна и безмълвна. Когато доближиха празния вход, Ана първа пристъпи в мрачината.

В този миг нещо се блъсна в нея с дивашки писък. Отстъпвайки назад, тя вдигна ръце да скрие лицето си. За миг две огромни крила разцепиха въздуха. Пред очите ѝ се мярна бяла сянка, която се плъзна над просеката и потъна в гората.

Тя трепереше в прегръдката на Филип.

— Улулица — каза той и се усмихна.

— Боже, едва не умрях. — Със засрамена физиономия притисна ръка към лудо биещото си сърце. — Отсега нататък ти ще вървиш напред.

И тя го последва през входа на кулата.

Вътре беше съвсем голо, а на места дървените подове бяха изгнили. Имаше огромно огнище, почерняло от пепел и затрупано с боклуци, които ловците, спрели тук да се стоплят или да хапнат, бяха изоставили след себе си. Филип и Ана тръгнаха внимателно към втория етаж, който много-много не се различаваше от първия, а после се качиха на третия.

— Пфу! — отвратена възкликна Ана.

Улулицата очевидно бе превърнала тази стая в зала за банкети и вътре страхотно вонеше на леш. Подът бе плътно постлан с костите на безброй дребни животинки.

Ана притисна кърпичка към лицето си, за да не усеща сладникавата миризма, и се доближи до прозореца, а миниатюрните скелетчета хрущяха под обувките ѝ. От прозореца човек можеше да гледа над върховете на дърветата. Филип се бе доближил до камината и търкаше с пръст саждите по перваза.

— Ела да видиш — извика я той.

Тя се запрепва през животинските трупчета към него. Точно в средата на каменния трегер бяха издълбани буквите „Дж. К.“.

— Боже мой! — възкликна Ана.

Тя протегна ръка и проследи очертанятията на буквите с пръст. Цялото ѝ тяло бе настръхнало.

— Неговите инициали.

Филип кимна. Той се взираше в камъка със странно, тъжно изражение.

— Сигурно ги е издълбал, преди да дойдат нацистите.

— Искан ми се да можех да взема този камък със себе си.

Това бе вещественото доказателство, че Джоузеф е бил тук. Знак. Тя извади фотоапарата и снима инициалите два пъти.

— Хайде да се махаме оттук. Миризмата ще ме удуши.

Докато слизаха надолу, Ана се опита да изтрие почернелите си пръсти — от огнището се бе нацапала с черни сажди, които, както се оказа, не можеха да се изчистят толкова лесно.

Забавиха се в кулата още малко, търсейки други следи от пребиваването на Джоузеф. Но не откриха. За четиридесет години кулата бе подслонила още много посетители — включително улулицата, които бяха заличили старите следи и бяха оставили нови.

И все пак сградата имаше силно излъчване, присъствие, което в старата селска къща не се усещаше. Тя не се бе променила много от 44-та година и Ана реши, че може би на това се дължи магнетизмът ѝ. Тръпки полазваха гърба и ръцете ѝ и тя непрекъснато си припомняше пасажи от дневника.

— Усещам го във въздуха — каза тя на Филип, застанала на вратата.

— Кое?

— Трагедия. Бедствие.

— Но това е вечерята на улулицата, нищо повече — усмихна се той.

— Не. Усещам него. Джоузеф, искам да кажа. Тук усещам присъствието му така, както никога досега. На това място сме близо до него. Зная, че е така.

Бръкнал в джобовете на якето си, Филип се приближи към нея.

— И що за присъствие има той?

— Да ти кажа право, малко страховито — каза тя и притеснено се засмя. — Все се питам, що за човек би останал дълго на такова самотно място като това?

— Не е имал кой знае какъв избор — напомни ѝ Филип. — И какво друго ти нашепва вещерската ти интуиция за него?

— Не зная. — Тя неспокойно се извърна. — Нещо, което ми е трудно да определя.

Най-после намери подходящата дума.

— Сила. *Притежава* сила, Филип.

— Притежавал е сила — поправи я той.

— Не. Още е жив. Усещам. Разбрах го в мига, в който видяхме инициалите горе. Все още е жив някъде по света.

Известно време Филип мълчаливо я наблюдава с неразгадаеми тъмносини очи. Най-сетне рече:

— Ако предположенията ти са верни, Ана, то тогава Джоузеф Красновски е убиец. Убил е Дейвид Годболд най-хладнокръвно. Ако си представяш някакво трогателно семейно помирение в края на цялата тази история, може би ще бъдеш разочарована.

— Искаш да кажеш, че баба е права, и той не иска да бъде открит?

— Искам да кажа, че може да е опасен човек.

Отново я побиха тръпки.

— Да. Мислила съм за това. Но той вече е стар, Филип. На седемдесет и пет години. А и както Кандида го описва в дневника, бил е състрадателен и изпълнен с разбиране човек. Не може чак толкова да се е променил, независимо какво му се е случило по лагерите.

— Не може ли?

— Каквото и да се е случило между тях с Дейвид, аз продължавам да изпитвам към него най-вече състрадание. Много се мъчих да разбера. — Лицето ѝ бе напрегнато, намръщено. — Дейвид не просто го е предал. Дейвид е разрушил всичко, което Джоузеф е притежавал. Жената, която е обичал, живота му, дори детето му. Заради Дейвид са го пратили в нацистки лагер на смъртта, а после в ГУЛАГ. Прекарал е половината си живот по затвори заради това, че Дейвид го е предал. Можеш ли да си представиш колко е страдал през всичките тези години? Сигурно жив го е крепила една-единствена гореща амбиция — справедливост. Да си разчисти сметките с мъжа, който му е причинил всички тези злощастия. А ти сигурен ли си, Филип, че на негово място самият ти не би постъпил по същия начин? Ако ти се намираще в подобно положение, нямаше ли да искаш да убиеш Дейвид?

— Може би щях да намеря други начини за отмъщението си.

— Как? Като се опиташ да го разкриеш? След всички тези години, без никакви доказателства? Много съм мислила за него, Филип. За страданията, които е понесъл. Половината си живот е прекарал в истински ад. И мъките му не са свършили с убийството на

Дейвид. То просто е било началото на втори мъченически живот, защото никога повече не е можел да се върне при дъщеря си. Представяш ли си? Да знаеш, че имаш дете от жена, която си обичал, но че то винаги ще вижда в теб чудовище. Какъв ужас! Как ли се е чувствал!

— Нито едно от тези неща не отменя факта, че може би е убиец. Което неимоверно много усложнява откриването му, Ана. Може и да не му хареса, че се ровиш толкова в семейното минало. Може и да го приеме като нещо подобно на... обвинение.

— Не вярвам. Убедена съм, че ще е готов да се сдобрим.

— Приписваш му прекалено много чувства, които той може и да не изпитва.

— Приписвам му чувствата, които аз изпитвам — сопна се тя. — Аз съм негова внучка!

— Значи си му простила убийството на Дейвид?

— Не е толкова просто! — неспокойно отвърна тя. — Опитвам се да не го съдя, това е всичко. И не би трябвало и ти да го съдиш!

Той впери поглед в очите ѝ. Най-сетне отсече:

— Хайде. Доста имаме да вървим, а скоро ще започне да се стъмва.

Ана направи още няколко снимки на кулата, а после се отправиха обратно по пътеката, по която бяха дошли. Когато стигнаха до дърветата, Филип посочи едно дърво и каза:

— Ето го титулярят, който чака натрапниците да си идат.

Тя вдигна поглед — на един висок клон беше кацнала улулицата. Тя обърна към тях плоската си бяла глава и огромните ѝ очи сляпо се втренчиха в тях.

— Мама все казва, че бухалите носят лош късмет — промърмори Ана. После се обърна към „Кулата на ловеца“ за последен път.

Старинна и страшна, тя се извисяваше наред просеката. Създаваше усещане, което бе доловила и Кандида — сякаш е извадена от някоя приказка. Но и така да е, със сигурност бе извадена от приказка преди ерата на „Дисни“, когато в приказките все още се е разказвало за кръв и мрак.

Силната ръка на Филип я подбутна по гърба.

— Хайде — изръмжа той. — Да вървим.

Върнаха се в Сало чак по мръкнало. И двамата бяха замръзнали и гладни. Вървяха по блесналата улица покрай брега на езерото сред тълпите елегантни хора, които бяха излезли на вечерна разходка. По тъмната езерна повърхност нежно бръмчаха моторите на развлекателни лодки. Мразовитият вечерен въздух ухаеше на хубава храна, а от кафенетата се лееше музика. Сало напомняше на Ана на Вейл — същите бутици на големите дизайнерски къщи, магазините за кожени палта и общата атмосфера на място за развлечение за богаташи. Купиха си пица, която изядоха по пътя към „Маджестик“ — тя ухаеше на джоджен и нямаше нищо общо с американския си еквивалент. Както винаги, Ана хем се забавляваше, хем се възхищаваше на вниманието, което италианците отделяха на тоалета за вечерната разходка — косите на жените си съперничеха по блясък с кожените им палта; мъжете пък пушеха пури, наметнали развяващи се балтони на раменете си.

— Сигурно са най-елегантните хора в Европа — отбеляза Ана.

— Мислиш си така, само защото си четвърт италианка.

— Но съм и четвърт латвийка — напомни му тя и пред очите ѝ изникнаха къде-къде по-одрипаните и бедни хора в Рига.

— И половин ирландка — изръмжа той. — Брей, каква каша!

— Ирландски гювеч — доволно отбеляза тя и облиза соса от пръстите си. — Гордея се със себе си.

Когато влязоха във фойето на хотела, се държаха за ръце и се смееха.

Чиновникът се наведе през махагоновия плот на рецепцията.

— Синьор Уестуърд? Има факс за вас, сър.

Филип взе листа и го зачете, докато вървяха към асансьора. Ана заключи, че е нещо служебно и не прояви особен интерес.

После видя, че лицето му се е променило. В миг бе станало безизразно и бледо.

— Какво има? — разтревожено го попита тя. — Лоши новини ли?

— От адвокатите ми в Ню Йорк — отвърна той. — Смятат, че са открили следа, която води към Джоузеф Красновски.

[1] Края на века (фр.) — Става дума за края на деветнадесети век; фразата означава декадентски стил. — Б.пр. ↑

[2] Поема от Робърт Браунинг (1812–1889). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 4

НЮ ЙОРК

По улиците на Ню Йорк още грееше коледната украса, макар че асфалтът бе заринат с боклуци и магазините вече организираха коледни разпродажби. Беше студено и ветровито, температурите бяха около нулата, поривите на вятъра разнасяха боклуците насам-натам и повдигаха полите на жените.

Адвокатската кантора се намиреше на ъгъла на Лексингтън авеню и Петдесета улица, недалеч от апартамента на Филип, и те предпочетоха да вървят пеш. Ана беше мълчалива и напрегната и изобщо не чуваше рева на колите и писъка на клаксоните. Филип също изглеждаше погълнат от мислите си и по пътя не каза почти нищо.

Зданието, което се намиреше точно между Трето авеню и „Лексингтън“, беше в ремонт и цялата бе опасана със скелета и предпазни мрежи. Огромни червени надписи предупреждаваха пешеходците да бъдат внимателни и предварително обявяваха, че строителната компания не носи отговорност за евентуални злополуки. Качиха се с асансьора до тринадесетия етаж. Сподавен грохот на бормашини и режещ писък на машините изпълваше старинната адвокатска кантора.

Секретарката, която ги посрещна на рецепцията, се извини за състоянието, в което се намиреше сградата.

— Опитваме се да продължим работа, въпреки ремонта — каза тя. — Не е лесно. Моля да ни извините за целия този шум и хаос.

Тя ги покани в чакалнята. Ана седеше и държеше ръката на Филип, без изобщо да забелязва какво има наоколо. Почти никога не се бе чувствала толкова напрегната. Може би краят на издирването вече се виждаше; може би тук се криеше ключът към загадката.

След няколко минути секретарката влезе усмихната.

— Господин Левкович е готов да ви посрещне.

— Влизайте, влизайте — поздрави ги той на вратата на кабинета си.

Вече се бяха запознали набързо на предварителната среща, която се състоя в кантората на адвокатите на Филип. Той беше нисък, тантурест човек над петдесет години, облечен с тъмен костюм, а на огромното му шкембе висеше ланец. Имаше любезно изражение, щръкнали розови уши и интелигентни очи зад златната рамка на очилата. Излъчваше — и вероятно сам я изграждаше — аура на старомодна надеждност.

Сега тя изпъкваше на преден план заради обстановката в кабинета му, обзаведен в дикенсов стил. Мебелите бяха облечени в червена кожа, а стените бяха заети от пода до тавана с библиотеки с правна литература. Той проследи погледа на Ана, която разглеждаше внушителната колекция, и каза:

— Тези книги представляват седемдесетгодишна адвокатска практика, госпожице Кели. Дядо ми основал кантората през 1917 година. През следващата година моят син завършва право в Харвард. После ще се присъедини към нас.

Докато говореше, той изучаваше Ана с най-голямо внимание и прозорливите му очи подскачаха ту към лицето ѝ, ту към ръцете и тялото ѝ. Когато се срещнаха първия път, пак така я разглеждаше.

— Да ви предложи кафе? Не? Тогава да се захващаме за работа. Седнете, седнете. Разполагайте се удобно.

Те потънаха в червената кожа, която беше неприятно твърда и хлъзгава, а господин Левкович взе от бюрото си една папка. Седна срещу тях и разтвори папката на коленете си.

— Прочетох дневника. Забележителен е. Наистина забележителен. Това е уникален документ.

Ана кимна. При първата им среща му бяха дали превод на дневника на Кандида.

— Това е единствената препоръка, с която разполагаме, господин Левкович. Олеква ми на душата като знам, че сте възхитен от нея.

— О, мога да ви уверя, че съм крайно впечатлен. До известна степен дава отговор на загадката, която ме занимава от тридесет години насам. А за препоръките не се тревожете. Имах достатъчно време подробно да се поинтересувам относно вас двамата. Най-напред бързам да ви кажа, че не мога да наруша поверителността на

клиентите — предишни или настоящи. Сигурен съм, че ме разбирате, нали?

И двамата кимнаха.

— Така или иначе, за мен ще бъде удоволствие да ви окажа помощ в проучването, доколкото мога, разбира се. С което искам да кажа, че свободно ще разкрия информация, която е публично достояние, но вашите адвокати биха изгубили много време, докато се доберат до нея, а на вас това би ви излязло много скъпо. Такава информация мога да ви дам с удоволствие. Има няколко причини за това. Този дневник е една от тях. По-късно ще изясня и някои други. — Той се усмихна. — Запознат ли е някой от вас със закона за наследството в щата Ню Йорк? Не? Добре. Не се тревожете. Просто няма да ви затруднявам и да описвам техническите подробности около случилото се. Ще се придържам към голите факти.

— За нас това е напълно приемливо, господин Левкович — съгласи се Ана.

— Добре.

Очите му, блеснали като на лисица зад златната рамка на очилата, продължаваха обстойно да я изучават.

— Познавах семейство Красновски. По онова време бях още момче, но ги помня. О, да. Помня Джъстин и Александър добре. Бяха клиенти на баща ми. Посещаваха една и съща синагога. В интерес на истината и аз ходя в тази синагога — Храмът „Емануел-Ел“, намира се на Пето авеню. Той бил техен адвокат, откакто пристигнали в Америка заедно със сина си през 1917 година, когато е основана и тази фирма. Бяха доста богати хора. Успели да донесат със себе си част от парите си. Не всичките, но достатъчно, за да живеят прилично. Бяха дошли при баща ми по две причини. Първо, защото е евреин, и второ, защото говори руски. Никой от всичките тези богати латвийски и литовски евреи не говори идиш, разбирате ли. Все руски говорят. Или пък френски. Така и са се сдобили с такива имена — Джъстин и Александър. Френски и руски, както виждате. — Той се усмихна, а Ана кимна. — Те бяха наследници на Моше Красновски, известният равин от Рига, знаехте ли?

— Не — призна Ана.

— Трябва да проверите. Интересно е. Името му е включено в *Encyclopedia Judaica*^[1]. Велик учен талмудист. Най-общо казано

Красновски бяха много интересно семейство. Александър беше съдружник в банката на Красновски. Тя беше семеен бизнес — частна търговска банка, която имала широки делови контакти с империалистическа Германия преди Първата световна война. Александър емигрирал в Америка отчасти заради болшевишката революция, отчасти, за да избяга от гоненията на евреите. И това бил добър ход. Повечето от членовете на фамилията Красновски загинали в Холокоста. — Левкович вдигна ръка към устата си и сухо се покашля. — С баща ми проверявахме тези неща след войната. Когато пристигнал в Ню Йорк през 1917 година, Александър установил връзки с някои нийоркски банки, предимно частни еврейски предприятия. Както разбирате, съвсем пасивно. Като инвеститор. А Джоузеф пък — синът им — се родил, точно преди да напуснат Латвия. Бил още бебе, когато го довели в Америка. Знаете ли нещо за него, освен описаното в дневника?

— Знаем за кариерата му като журналист — отговори Ана. — Бил е кореспондент в „Ню Йорк Таймс“.

— Точно така. Беше социалист. — Той се усмихна на изненадата, която се изписа на лицето ѝ. — През четиридесетте беше на мода да си с леви убеждения. Джоузеф просто отиваше малко по-далеч от останалите младежи. Дотам, че замина да се бие като доброволец срещу Хитлер много преди Пърл Харбър. Виждам съм го само няколко пъти, но ми направи доста силно впечатление. Не беше човек, когото бих окачествил като красив според приетото. Беше с мургава кожа, много прям и с доста внушително държание. Разбира се, беше го наследил от майка си. — Той поспря, без да отделя поглед от Ана. — Никога ли не сте виждали снимки на семейство Красновски?

— Съвсем никога.

— Може би трябва да видите една. — Той зарови в папката. — Донесох ви тази. От фотоалбума на баща ми е.

На старата черно-бяла фотография се виждаха двадесетина човека на пикник сред дърветата. Носеха дрехи по модата от тридесетте години — жените бяха с дълги поли, а мъжете бяха с шапки и елечета. Левкович проследи лицата с пръст и обясни:

— Това са майка ми и баща ми. Момиченцето е по-голямата ми сестра. Тогава още не съм бил роден. Мъжът с брадата е Александър Красновски. Момчето до него е Джоузеф.

Ана напрегнато се наведе напред. Бащата беше огромен като мечка, а тъмната брада покриваше половината му лице. Момчето до него беше по-слабичко и изглеждаше на около шестнадесет години. То стоеше тромаво изправено до баща си, с изнесена на единия си крак тежест и бе извърнало лице от камерата — снимката откриваше ъгловатия му юношески профил. Ана жадно се взря в линията на скулите и челюстта.

— Но той не се вижда добре — оплака се тя.

Левкович кимна с разбиране.

— Това е единствената снимка със семейство Красновски, която успях да открия. Съжалявам.

Пръстът му продължи нататък.

— Това е Джъстин.

Жените бяха струпани на едно място — седяха на една пейка, кръстосали крака в стегнатите си чорапи. Жената, която Левкович посочи, единствена не беше с шапка — държеше я в скута си и се усмихваше широко пред обектива. Ана се вгледа в тъмните очи и черната коса и постепенно започна да проумява.

— Прилича на майка ми — колебливо заяви най-сетне тя.

— Изключително много прилича на теб — със странен глас се намеси Филип. — Може ли да видя?

Той взе снимката от адвоката и внимателно се взря в нея.

— Боже мили! — след миг възкликна той. — Това си самата ти!

Ана на свой ред разгледа жената и кожата ѝ настръхна. Тя беше с малко лице, но старата снимка беше съвсем ясна. А и Филип беше прав. Въпреки че по някои черти Джъстин много наподобяваше Кейт, лицето ѝ много повече приличаше на това на Ана. Тази жена, която се припичаше в горещината на отминало преди шестдесет години лято, спокойно можеше да е тя самата. Буйната коса, тъмните цигански очи, пълничките устни — снимката бе сякаш миниатюрно тъмно огледалце.

Ана вдигна глава към Филип и улови вторачения му поглед. На устните му играеше странна усмивка.

— Гледай, гледай — нежно каза той и я погледна право в очите. — Май в крайна сметка наистина си Красновски.

Левкович ги наблюдаваше с блеснали очи.

— Интересно е, нали? Порази ме в момента, в който видях госпожица Кели. Това е една от причините, поради които сега говоря с

вас. Когато се видяхме онзи ден, имах чувството, че пред мен стои призрак. Как да ви обясня, Джъстин Красновски беше великолепно жена. Наистина великолепно. Виждам съм я само като малък, но никога няма да забравя това лице. Дори гласът ви като че ли наподобява нейния. Не говореше много, но все се усмихваше.

Когато му връщаше снимката, Ана цялата бе настръхнала, а в гърлото ѝ бе заседнала бучка. Но той поклати глава.

— Занесете я на някой фотограф. Можете да я копирате и да я увеличите, а после да ми я върнете.

— Благодаря — дрезгаво отвърна Ана.

— Не мога да ви кажа кога е правена — извини се адвокатът. — Около тридесет и втора година, предполагам. Ако искате, мога да се опитам да издиря имената на някои от другите лица на снимката. Леля ми сигурно ще си ги спомня. Да продължавам ли нататък?

— Моля ви.

Той преплете пръсти на огромния си корем.

— По онова време Джоузеф беше на около петнадесет-шестнадесет години. Започваше вече да се отделя от семейното огнище. Александър държеше да го изпрати в колеж, за да му даде професия. Но Джоузеф искаше да стане писател. Искаше да променя света. Това не е рядко срещана амбиция у младите момчета, но в неговия случай човек почти бе склонен да вярва, че той ще успее. Имаше силен характер. Забележително момче. Наистина отиде в колеж, но стоя там само две-три години. Светът наоколо го вълнуваше прекалено много, за да се задоволи с университета. Не беше типично богаташче. — Левкович се усмихна. — Стана бохем, както ги наричаха тогава. Завърза връзки с писатели, артисти, революционери. С баща си далеч не беше в идеални отношения. Прекарваше повече време в издаването на университетския вестник, отколкото на лекции. Но и това не му беше достатъчно. Светът се канеше да избухне в пламъци и Джоузеф искаше да е на мястото на събитието с пишещата си машина. Успя да уговори международния редактор на „Ню Йорк Таймс“ да го назначи като чуждестранен кореспондент. После замина за Европа. Александър беше побеснял, Джъстин се поболя от тревога, но Джоузеф не беше момче, на което можеш да попречиш. — Той погледна към Ана, която го слушаше внимателно. — Интересувате ли се от литература, госпожице Кели?

— До известна степен.

— Като пътувал в Европа, Джоузеф изглежда се запознал с едни от най-известните писатели по онова време — с Джеймс Джойс в Швейцария, с Езра Паунд в Италия, с Ърнест Хемингуей в Испания и с Т. С. Елиът в Лондон. Познати ли са ви тези имена?

— Да, разбира се.

— По това време Джоузеф вече знаел какво готвят нацистите на евреите в Европа. Опитал се да убеди и други хора, но никой не му повярвал. Невероятно, нали? Едно е гонението — евреите са свикнали с него. А масовото унищожение е друго нещо. Статиите, които Джоузеф пишел, изглеждали пълни измислици — малко като комикси на ужасите. Уморява ли ви тази дълга история?

— Безкрайно ми е интересно — отговори Ана. — Това е изумително! Моля ви, не спирайте, господин Левкович.

— В интерес на истината, не остана много за разказване. Най-малкото не и от онзи период. Както знаете, Джоузеф заминал като доброволец в Европа да се бие на страната на Великобритания. Заловили го в Африка и го пратили в Италия. Там той избягал от военнопленническия лагер през 1943-та. А после изчезнал безследно от лицето на земята. — Той почука с пръст по превода, който му бяха дали. — Този дневник разкрива до известна степен какво се е случило с него по-нататък. Информацията, която майка ви е събрала в Русия, загатва за останалото. Много съм ви признателен, че ми донесохте документа. За мен тези неща означават много. — Той се покашля сухо. — Да се върнем пак на 1943-та. Когато Джоузеф изчезнал, Джъстин и Александър се поболяха от мъка. През остатъка от войната се опитваха да издирят някакви сведения за сина си. Така и не успяха да открият нещо. — Той погледна през прозореца към плющия брезент, който бе закачен на скелето отвън. — Александър и Джъстин загинаха при злополука в Ню Джърси малко преди Деня на победата. Колата им се блъснала в контейнер с химични вещества, който избухнал. И двамата изгорели при пожара. Погребани са в красиво гробище в Ню Джърси. От гроба им се вижда Статуята на свободата. — Погледът му пак се насочи към тях. — Това е между другото. От юридическа гледна точка по-важното е, че преди да загине, Александър разпределил имуществото си в няколко попечителски фонда на името на сина си. Очаквал, както виждате, завръщането му от Европа.

— Но той така и не се завърнал — тихо вметна Филип.

— О, върна се и още как — каза Левкович с особена усмивка. — Джоузеф се завърна у дома. След известно време. Но в крайна сметка все пак се върна.

Ана подскочи.

— Джоузеф се е върнал в Америка?

— Да.

Възрастният мъж не ги изпускаше от очи и очевидно изпитваше иронично задоволство от физиономиите на лицата им.

— През коя година? — настойчиво попита Ана.

— През 1960-та.

— Вие видяхте ли го? — остро попита Филип.

— Не. Тогава бях в колежа и учех за държавния си изпит по право. Джоузеф дошъл да се срещне с баща ми тук, в този кабинет. Баща ми бил главен управител на фондовете, които Александър създал през 1943-та и 44-та година.

— И Джоузеф се завърнал да търси наследството си? — попита Филип със същия рязък тон.

Левкович наклони глава.

— Да. Той беше единственият наследник.

— И значи цялото имущество е било прехвърлено на него?

— Съвсем правилно. А по онова време то вече възлизало на доста крупна сума. Достатъчна, за да превърне момчето в милионер.

— Момчето? — повтори Ана.

— Извинете. Винаги мисля за Джоузеф като за момче. Но вие сте права. В онези години той вече бил четиридесетгодишен мъж. А и много изстрадал. На лицето си имал жесток белег, макар че се бил подлагал на пластична хирургия, пък и вече не бил същият млад и пламенен бохем.

— Но е бил самият Джоузеф? — вметна Филип.

— Баща ми изобщо не се усъмнил. Джоузеф разполагал с някакви документи, които доказвали идентичността му, но баща ми го разпознал веднага, въпреки промените.

— Дали би било възможно да говорим с баща ви? — попита Филип.

Левкович поклати глава.

— За съжаление, той почина още същата година. Само няколко месеца след завръщането на Джоузеф. Получи удар.

Филип кимна, но не изпускате от очи лицето на адвокатата.

— А как обясни Джоузеф дългото си отсъствие, господин Левкович?

— Това не зная. Но от сведенията, които вие ми дадохте, става ясно. Както ви казах, тогава не съм бил в кантората и всичко, което зная за случилото се, освен това — той потупа папката, — е от няколкото разговора, които водих с баща ми преди смъртта му. Спомням си, че ми говореше за прехвърлянето на имуществото, проблемите, които възникнали с данъците и прочие. Завръщането на Джоузеф силно го бе развълнувало. Наистина много силно. Просто го бе съкрушило. В крайна сметка години преди това той бе приел Джоузеф за мъртъв. — Левкович се обърна към Ана. — Интересна история, нали?

— Господин Левкович — настойчиво каза Ана, — моля ви... Къде се намира Джоузеф сега?

Левкович поклати глава.

— Именно това имах предвид, като казах, че не мога да прекрача конфиденциалността, госпожице Кели.

— Но нали затова сме дошли при вас! — възкликна тя.

— Съжалявам — повтори той. — Не мога да ви разкажа повече от това. Историята свършва дотук.

— Кажете ни поне... жив ли е още? — настояваше тя.

— От 1960 година нашата фирма престана да представлява семейство Красновски. Не мога да ви дам повече информация от тази, която ви изложих досега.

Любезно, но упорито, той отказа всякакви по-нататъшни опити да бъде разпитан.

Мислите кръжаха като вихрушка в главата на Ана, нервите ѝ бяха опънати до крайност от безсилен гняв. Тя стана, като сграбчи старата снимка.

— Господин Левкович — каза тя с треперещ глас, — оставаме си там, откъдето започнахме!

— Не точно — отвърна той с тайнствена усмивка. — Човек може да се порови в архивите на фондовете „Красновски“. Това е следа, госпожице Кели. Вече имате следа.

Той подаде папката на Филип, мъжът я пое и признателно кимна. Ана го погледна. В сърцето ѝ започна да просветва някаква надежда.

— Искате да кажете... — започна тя, но адвокатът вече бе тръгнал към вратата.

Филип ѝ протегна ръка. Тя му се довери и я пое.

Кабинетът на Левкович имаше две врати, за да не се налага клиентите да се срещат в чакалните. Адвокатът ги придружи до страничния изход, който отвеждаше в малко антре. То също бе запълнено от пода до тавана с безчет книги. Левкович поспря за миг.

— Това е частната ми библиотека. Книги за Холокоста.

Ана обходи с поглед десетките хиляди корици.

— Провели сте забележително проучване по въпроса.

— Темата е уникална. Не само от гледна точка на хуманизма. Погледнато от юридическата му страна, това е едно от най-големите престъпления в историята на човечеството. Най-мощната, най-жестоката кражба, която някога е била извършена. Десет милиона души, методично ограбени и изклани от стотина хиляди убийци мародери, които заграбили необозрима по стойност плячка — трилиони долари, както бихме казали днес, в брой, в акции, предмети на изкуството, скъпоценни камъни и благородни метали. Да не говорим за огромния брой недвижимо имущество, фабрики, магазини и други предприятия, които са били конфискувани. — Той тъжно се усмихна. — Като евреин аз съм обременен от тези неща. Но като юрист съм и пряко ангажиран. Както знаете, нито цент от всичко онова, което е било ограбено, никога не е било върнато.

— Не е имало кой да претендира за него — каза Филип.

— Именно. Жертвите и семействата им, цели градове са били изстребвани в лагерите на смъртта — унищожавани с газ, отравяни, задушавани, разстрелвани, смазвани, замразявани, измъчвани, обесвани, умирали от глад и от непосилен труд. Една жалка част оцелели след войната, но когато предявили искове, се сблъскали с непреодолимото човешко безразличие и бюрокрацията. Огромната част от пляката останала в ръцете на престъпниците — в швейцарски банкови сметки, където никой не може да се добере до нея, дори и Американските щати с всемогъщата си сила.

— Това ли е обяснението за Холокоста? — попита Ана. — Убийство с цел печалба?

— Нищо не обяснява изцяло Холокоста — меко отвърна той. — Но печалба? Да. Много голяма при това. Само от лагерите в „Аушвиц“ и „Лубин“ приходите възлизат на около двеста и петдесет милиарда райхсмарки в брой, в скъпоценни камъни и благородни метали и то единствено от личните вещи на евреите, минали през тях по пътя към смъртта. Оставям на вас да пресметнете колко собственост е била конфискувана, преди да се стигне до самия лагер.

Той им отвори вратата — изискан дребен мъж с бляскащи очи и остър като бръснач ум. На прага се ръкува и с двамата.

— Наистина се надявам да го откриете — каза той. — В крайна сметка, нали разбирате, това е главозамайващо постижение.

— Кое постижение? — попита Ана.

— Завръщането на Джоузеф Красновски от онзи свят — отвърна той. — Главозамайващо.

— Сигурен ли си, че тези данни са достатъчни, за да се доберем до него? — неспокойно попита Ана. — В крайна сметка, това е било преди повече от тридесет години.

— Можем само да се надяваме — сви рамене Филип. — Адвокатите ми ще направят всичко възможно, за да разберат дали тази следа наистина води някъде, както каза Левкович. Дай малко мир на духа си.

— Чувствам се толкова близко до него. Толкова близко.

Ана бе застанала на прозореца и съзерцаваше чудната гледка, която се откриваше към небостъргача на ООН и Ийст Ривър.

Апартаментът на Филип беше строго елегантен — спретнат дом на спретнат ум. Беше обзаведен със старинни и модерни мебели. Картините по светлобежовите стени бяха все абстрактни, повечето издържани в строги сиви краски. Жилището беше красиво и цялото обляно в светлина от огромните прозорци, които разкриваха неповторима гледка към парка; но в цялостното излъчване имаше нещо сурово и дисциплинирано. То определено отразяваше характера на Филип — неговата изключителна мъжественост и непоколебимият отказ от компромис — но едностранчиво. Нищо тук не подсказваше

нежността и чувствеността, които бе открила у тъмния си любовник, мислеше си Ана.

После продължи:

— Тази снимка, която Левкович ми даде, не мога да ти опиша какво изпитвам, като я видя. Сякаш има цяла нова страна от личността ми, която тепърва трябва да бъде открита.

Тя изобщо не виждаше красивата гледка — погледът ѝ беше обърнат навътре, към семейството ѝ, което никога не бе познавала.

— Ана — тихо се обърна към нея Филип, — трябва да имаш пълен контрол над чувствата си. Почти достигнахме края. Нека не изпускате юздите в последния момент.

— А как да постигна този пълен контрол? — Тя се обърна колебливо към него. — Това нещо ме побърква. Никога не напуска мислите ми. Дори сънищата ми. — Тя протегна ръце към него. — Ти си единственото нещо, което ме дели от лудостта.

Той я прегърна и Ана сякаш се хвана за каменната му сила като за спасителна скала.

Толкова се нуждаеше от него. Толкова бе зависима от него. Откакто откриха дневника в сейфа на майка ѝ във Вейл, Филип ръководеше цялото издирване. Беше се наложил, а тя някак си зае второто място, прекалено погълната в собствените си чувства, за да се занимава с организация. Разкъсваше се между непрекъснати мисли за роднинската връзка с Джоузеф Красновски, които напоследък не я оставяха на мира, тревогите си за Ивлин и Кейт и всепоглъщащата си страст към Филип, и затова му беше благодарна, че урежда всичко — установяване на връзки, телефонни разговори, запитвания, срещи.

Тя, криминалният репортер, която някога владееше живота си така добре, сега бе доволна, че може да остави поводите в ръцете на любовника си.

Най-после той я освободи от прегръдката си и се усмихна.

— Време е за пийване. Искаш ли да излезем?

Тя поклати глава.

— Прекалено съм напрегната. Непрекъснато мисля за онова, което каза Левкович. Вярно ли е, че богатствата, заграбени от евреите, са изчезнали?

— Изглежда е вярно — кимна той.

— Но какво е станало с тях? Искам да кажа, нали всичките тия нацисти са били заловени и съдени? Нима никой не е успял да си върне загубеното?

— Не е било лесно. Не са захвърляли трофеите си по земята.

— А какво са направили с тях?

— Както каза Левкович, вложили са ги най-вече в швейцарски банки. Известна част е била унищожена по време на войната. Друга част — може би няколко камиона — вероятно е попадала в ръцете на Съюзническите войски, докато е била пренасяна, или пък скрита в мини, пещери или на дъното на някое езеро. — Той отиде до бара и забърка в малка каничка мартини. — Може би огромни суми са били пренесени в Латинска Америка в дипломатическите куфарчета и в подводниците на най-висшите служители на Райха, които успели да се измъкнат, и са послужили, за да осигурят живота им в изгнание. Трудно е да се защити обаче подобно твърдение.

— Но как е било възможно да разнасят наоколо такива огромни съкровища, без да им бъдат уловени следите? — настояваше Ана.

— Не забравяй — сви рамене Филип, — че Европа е била окупирана от нацистите в продължение на години. Огромната част от богатствата са били пренесени в Швейцария или в други неутрални държави много преди края на войната и са изпокрити в банковата система. — Той наля две мартинита и ѝ подаде едната чаша. — Специално швейцарските банки са били неприкосновени по онова време. Кордел Хул, Държавен секретар по онова време, направил невъзможното само и само да ги накара да отворят счетоводните си книги. Но така и не успял. Вътрешното министерство дори не успяло да изтегли петстотинте милиона долара, депозирани от евреи, които по-късно били унищожени в лагерите на смъртта. Швейцарците просто не ги давали.

— Искаш да кажеш, че всичко това все още е в Швейцария? — Ана не можеше да повярва.

Филип се усмихна сухо.

— Съмнявам се. Мисля, че хората, които са ги вложили там, няколко години след войната тихомълком са отишли да си ги приберат.

— Но това е отвратително!

— Да.

— Значи за това говореше Левкович?

— Очевидно.

Ана стискаше чашата в ръка, без изобщо да докосне коктейла. Бе вперила неотклонно поглед във Филип.

— Откъде знаеш всичко това, Филип?

— Интересувам се. Като Левкович.

— Но ти не си евреин.

— Не съм.

— Тогава защо толкова те занимават нацистите? Откъде изведнъж си толкова начетен за Холокоста?

Той не отговори, а тя вдигна мартинито срещу лампата, съсредоточена върху масления блясък на алкохола в конусовидната чаша.

— Филип, ти криеш нещо от мен — каза тя.

После остави чашата и се приближи до него с много сериозно изражение.

— Моля те, кажи ми истината.

— Казал съм ти истината — тихо отвърна той. Красивото му лице беше като издялано от гранит, а тъмносините му очи гледаха право в нейните, без да трепват.

— Не — отвърна тя. — Лъжеш ме. От самото начало.

— За какво съм излъгал?

— Не зная. — Беше като обтегната струна. — Но го усещам. Има нещо гнило. Твоите интереси не са като тези на майка ми и моите. Ние се интересуваме от изчезнали американци. Ти си обсебен от мисълта за нацистите. Търсиш нещо друго.

— Търся същото нещо, Ана.

— Не. Вървиш по свой собствен път. Защо не ми кажеш какъв е той?

Филип се обърна и се запъти към мраморната колона, на която бе поставена бронзова глава на жена със затворени очи, която сякаш бе заспала дълбоко. Или завинаги. Застанал с гръб към Ана, той погали с връхчетата на пръстите си бронзовата страна. Тя почти усещаше как в главата му се върти нещо, сякаш спори със себе си дали да й каже истината.

Или поредната лъжа.

Изчака — струваше й се, че вътре в нея има някаква натегната метална пружина.

Но когато се обърна към нея, лицето му беше съвършено безизразно.

— Прекалено много се задълбочаваш в тези неща, Ана. Нямах причини да ме подозираш.

Очите ѝ се напълниха със сълзи и тя понечи да излезе от стаята.

— Ана! — Той я настигна, сграбчи я за ръката и я обърна към себе си. — Защо не ми вярваш?

— Защото зная, че ме лъжеш — остро отвърна тя. — Вече сме заедно четири месеца, Филип. Познавам кога криеш нещо от мен.

Той се наведе да я целуне.

— Не! — извика тя.

Опита се да се изтръгне от ръцете му, но той беше прекалено силен. Устните му запушиха устата ѝ. После я вдигна на ръце и я занесе в спалнята.

Любиха се под разтворените завеси, зад които се виждаше бледото нийоркско небе. Никога преди Ана не бе изпитвала подобно нещо — то бе някакво отчаяно търсене на утеха и нямаше нищо общо с желанието или възбудата. Той усещаше точно от какво изпитва нужда и ѝ го даваше. След тръпнещата кулминация се разхлипа, отърсила се за един кратък миг от непоносимото напрежение.

— Извинявай — през сълзи прошепна тя. — Извини ме, че се усъмних в теб, Филип. Не зная какво става с мен.

На другия ден отлетя за Колорадо.

Вейл беше в разгара на сезона. Склоновете бяха потънали в пухкави бели снежни завивки; Вейл Маунтин се бе превърнала в гигантски снежен тигър, чиито хълбоци бяха набраздени с бели ивици, прокрадващи се сред дърветата. Ваканционното селище беше претъпкано до пръсване и цареше празнично настроение. Приказните светлинни още висяха по величествената коледна елха на върха на Бридж Стрийт и всички сгради бяха украсени с венци и гирлянди. В „Кар Мемориал Хоспитал“ също я посрещнаха елхи и коледна украса. Децата от училищата в долината бяха нарисували плакати за пациентите и на много врати висяха коледни венци.

Когато Ана влезе в стаята, майка ѝ седеше в леглото и слушаше музика. Сърцето ѝ се сви, като видя как лицето на Кейт грейна от

радост. Тя вдигна тежко ръце и Ана силно я прегърна с изпълнени със сълзи очи.

— Ана... — шептеше тя, — Ана...

— Липсвах ли ти? — прегракнало попита Ана.

— Да...

Най-сетне тя се отдръпна и избърса разплаканите си очи.

— Донесох ти различни неща — каза тя и затършува в чантата си. — Сребърна гривна, която купих в Милано, кашмирена жилетка от Лондон, цяла купчина книги и... о, какво ли не. — Тя се засмя неуверено. — Дори това. Бутилка пиренов мед от „Грейт Ло“.

Проследи с поглед как майка ѝ взема шишенцето с все още неумели движения. То се изплъзна, но тя пак го взе и го вдигна срещу светлината. По устните ѝ пробягна усмивка.

— Ивлин... — обърна се въпросително тя към Ана.

Ана преглътна болезнено.

— Не е много добре, мамо. Изглежда прекрасно и е страхотна като всякога. Но е болна. — Тя погали ръката на майка си. — Тя умира, мамо.

Очите на майка ѝ изведнъж се насълзиха.

— Трябва да ида... при нея — прошепна тя.

— Да, мамо. Веднага щом се изправиш на крака, двете с теб ще идем при нея.

— Нуждае се от мен.

— Да, нуждае се от теб...

— Болка...?

— Ивлин? Дават ѝ лекарства. През нощта я гледа сестра. Обещаха ми да не я оставят да страда.

— Толкова тъжно. Ивлин болна... Аз тук.

— Скоро ще можеш да пътуваш. Тогава ще отидем да я видим — обеща Ана.

Толкова бе прекрасно пак да вижда лицето на майка си живо, раздвижено от чувства и мисли, след като толкова дълго време бе застинала маска. Ана потръпна, като си спомни как майка ѝ беше овързана в онова метално легло, закачена за какви ли не машини, които изглеждаха така, сякаш изсмукват тялото ѝ, вместо да ѝ дават живот.

Остриганата ѝ тъмна коса, която сега бе поизраснала, придаваше на майка ѝ вид на момиченце, сякаш нападението някак си ѝ бе

върнало младостта. Още говореше неуверено и гласът ѝ рядко надвишаваше шепот, но Ана знаеше, че по някакъв чудодееен начин най-дълбоката същност на характера ѝ е оцеляла недокосната. А и благодарение на физиотерапията координацията ѝ се подобряваше неимоверно много. Ана проследи с поглед разсеяните ѝ движения — Кейт взе сребърната гривна от Милано и я намуши на китката си.

— Тревожа се за теб, Ана...

— Тревожиш се за мен? — Тя се усмихна. — Защо?

— Пази се.

— Не се тревожи за мен. Съсредоточи цялото си внимание върху себе си, мамо. Толкова бързо се поправяш. С всеки изминат ден си все по-добре.

Майка ѝ вдигна ръката, на която проблясваше сребърната гривна, и тъжно се усмихна на Ана.

— Прекрасна е. Благодаря.

Ана ѝ наля чаша портокалов сок от каната на шкафчето до леглото ѝ и ѝ я подаде.

— Мамо — сериозно започна тя, — може би вече сме съвсем близо до Джоузеф Красновски.

— Джоузеф...?

По лицето на майка ѝ премина странно изражение.

— Още ли не си спомняш? — настоя тя, взряна в очите ѝ.

— Не.

— Ти го търсеше дълго време. Не помниш ли как намери дневника? Или пътуването до Русия? И всички други пътувания, свързани с издирването?

Майка ѝ поклати глава и нещастно се усмихна.

— Нищо...

— Ще си припомниш. — Тя я погали утешително по ръката. — Не се тревожи за това.

— Джоузеф...

Тя се обърна към прозореца и големите ѝ тъмни очи се загледаха в снежните планински върхове. Повтори името още няколко пъти. Затаила дъх, Ана се молеше майка ѝ да си спомни. Рам Синг я предупреди, че в паметта ѝ може би ще има големи пропуски — той ги наричаше *lacunae* — и се бе оказал прав.

Слава богу, тя изобщо не помнеше самото нападение. Досега я бяха убеждавали, че е тук, защото е претърпяла катастрофа. Но тя май бе забравила и всичко, свързано с издирванията си за живота на Джоузеф. Рам Синг бе помолил Ана да не подлага майка си на напрежение, нито пък да прави на въпрос по какъвто и да било начин тези липси в паметта. Ана не ѝ бе показала нито снимката от Левкович, нито другата информация, която бяха получили от него. Когато Кейт отново се обърна към нея и поклати глава в пълна почуда, Ана окуражително се усмихна.

— Не се тревожи, мамо. Не е важно.

— Не помня нищо... Русия... Джоузеф.

— Ш-ш-т. Като му дойде времето, ще си спомниш.

— Аз съм била... Русия?

— Да, мамо.

— Сигурна си?

— Сигурна съм.

— Но *защо*?

Ана се разсмя.

— Хубав въпрос. Може би в някой от близките дни ти самата ще трябва да отговориш на него. Като се справиш, ще имаме достатъчно време да запълним всички празнини, обещавам ти. Искаш ли да премериш жилетката?

В Лондон беше дала триста британски лири за тази кашмирена жилетка, но тя стоеше на майка ѝ великолепно. Кейт се загърна с блажено изражение в нея и вдигна кръглата яка нагоре.

— Страхотно.

— Радвам се, че ти харесва.

— Ивлин... обожава кашмир.

— Зная. — Тя извади от чантата си пощенски плик. — Тя ми даде това писмо за теб. Искаш ли да ти го прочета?

Тя поклати глава.

— Не, благодаря. Мога да чета сама... бавно, но предпочитам. — Тя извади писмото. — Горката Ивлин. Толкова много обич. Няма как да я покаже.

Ана кимна.

— Струва ми се, че се сближихме много повече от преди. Винаги съм изпитвала благоговейно възхищение пред нея. А сега... Тя не се

държа толкова хладно.

На вратата се почука и влезе Констанс Граф.

— Прекъсвам ли ви?

— Не — усмихна се Ана. — Влез, Кони.

Кони седна от другата страна на Кейт и хвана ръката ѝ. Тя ѝ се усмихна топло.

— Оправяте ли се... без мен?

— Не — отвърна Кони. — Не се оправяме без теб.

— Връщам се... веднага щом мога.

— Знам, че ще се върнеш. Ти си детето чудо.

Трите жени поприказваха в огряната от слънцето стая още час, а после дойде физиотерапевтката, за да придружи Кейт на всекидневните процедури във физкултурния салон.

— Ние ще тръгваме — каза Ана и се изправи.

— Не — отвърна майка ѝ. — Чакай. Нещо да ти покажа.

Физиотерапевтката се усмихна и постави до леглото рамката за ходене, а после помогна на Кейт да седне на ръба на леглото и да се изправи. Сграбчила здраво ръкохватките, Кейт кимна. Лекарката отстъпи назад. На лицето на Кейт се изписа изражение на безкрайно съсредоточаване. Съвсем бавно, тя премести единия си крак напред, пренесе тежестта на него, след това премести и другия. После повдигна алуминиевата рамка и я бутна напред. Беше направила една крачка. Ана бе изумена.

— Вече можеш да вървиш.

— Не точно... вървя — тъжно отвърна Кейт. — Влача се.

— Но това е фантастично! — Ана се обърна към физиотерапевтката. — Цяло чудо, наистина!

— Госпожа Кели е много решителна личност — усмихна се младата жена. — Такива пациенти ги обичаме най-много. Тя сама създава тези чудеса.

Когато майка ѝ отиде на физиотерапия, Ана и Кони си тръгнаха заедно. По-възрастната жена изглеждаше невероятно елегантна в карирания си костюм, а перлите подчертаваха естествено бледия тен на кожата ѝ.

— Винаги е създавала чудеса сама — каза тя на Ана. — Майка ти е изключителна жена.

— Зная — усмихна се Ана.

— Камбъл Бринкман идва да я вижда, докато ти беше в Европа.

— Така ли? — Тя погледна въпросително Кони. — И мама как реагира?

— Зарадва се, че го вижда.

— И нищо повече?

— Имам усещането, че пропуските в паметта ѝ са засегнали и представата ѝ за отношенията ѝ с Камбъл.

— Искаш да кажеш, че го е забравила?

— Не точно забравила. По-скоро го помни като приятел, а не като любовник.

— Сигурно му е тежко да го понесе — замислено отбеляза Ана, припомняйки си колко нещастен изглеждаше Камбъл напоследък.

— Поетична справедливост — направо, както винаги, каза Кони. — Той изобщо не вярваше, че ще се оправи от комата. Обърна ѝ гръб. А сега тя му обръща гръб.

— Горкият Камбъл.

— Той е егоцентричен плейбой — безжалостно отсъди Кони. — Изобщо не беше за нея. От самото начало я подценяваше. Тя заслужава нещо много по-хубаво.

Ана потръпна от тази присъда. Но не отхвърляше истината, която се криеше в нея. Майка ѝ наистина заслужаваше нещо много по-хубаво от връзка с Камбъл.

— Горкият човек.

— А и аз не съм цвете за мирисане — тихо продължи Кони. — И аз я подценявах. Мислех я за луда. Не трябваше така.

— Наистина звучеше налудничаво — съгласи се Ана. — А и тя беше толкова потайна в това отношение. Не е искала да знаеш.

— Не трябваше така — повтори Кони. — Но повече няма да я разочаровам. Колко ви остава да откриете този човек?

— Може би вече сме съвсем близо.

Преди Коледа Ана бе дала на Кони превод на дневника. Сега ѝ разказа накратко как върви проучването, без да споменава по-личните подробности. Накрая заключи:

— Само се надявам Джоузеф Красновски да е още жив. Но оттогава е минало толкова време.

— Защо?

— Защо? — повтори тя. — Ами, да речем, защото се надявам, че ако го открием, с майка ми ще стане чудо. Това ще ѝ помогне да се възстанови напълно.

— Ами ако има обратния ефект?

— Но тя го е търсила толкова дълго, Кони. Такава силна мания не може просто да се изпари. Тя трябва да знае отговора на загадката.

— А ти? И ти ли трябва да го узнаеш?

— О, Кони...

Спряха се пред спортния магазин. Край тях преминаваха тълпи от скиори. Констанс сложи ръка на рамото на Ана и рече:

— Но това е само догадка — че този мъж ѝ е баща. Оплетената история, семейната прилика — всичко това би могло да бъде просто съвпадение.

— Единственият начин да разберем това е да го намерим — кисело се усмихна Ана. — Дори можем да го склоним на кръвна проба.

— Както кажеш — кимна Констанс, без да отделя студените си сиви очи от лицето на Ана. — Ако все още е жив. — После кимна към спортния магазин. — Трябва да си купя скиорски очила.

Дру Макензи ѝ се обади следобед, тъкмо когато препрочиташе пак дневника и неясните като сенки образи тревожеха съзнанието ѝ.

— Ана? Дру Макензи се обажда.

— О, здравейте, господин Макензи. Някакви новини?

— Повече, отколкото сме очаквали. Чу ли за Льовек?

— Не — какво е станало с него?

— Самоуби се преди три дни в затвора — тежко рече Макензи.

— О, не — потресена пошепна Ана.

— Да-а. Обесил се, когато никой не го наблюдавал. Пак се намести на първите страници.

Ана седна, потресена от новината. Призля ѝ.

— Боже, какъв ужас.

— Ти нямаш нищо общо — натърти Дру. — Чуваш ли ме? Изобщо нищо общо.

— Ако не бях взела онова интервю...

— Някой друг щеше да го вземе — рязко я прекъсна той. — Аз те пратих при него, нали помниш? Ако не бях изпратил теб, друг щеше да отиде. Тоя приятел вече е бил мъртъв отвсякъде — и нравствено, и духовно, и както искаш. Ти просто извади добрия или лошия късмет да си наоколо.

— Не е толкова просто, господин Макензи...

— Естествено, че е просто. А нищо подобно нямаше да се случи, ако не беше убивал пациентите си, Ана. Ако не беше чудовище.

Изведнъж тя си спомни думите, с които се бяха разделили: „Ще се срещнем в Чистилицето“.

Льовек бе зъл човек. Но освен това и велик хирург. Беше спасявал човешки животи. Според неговите схващания, дори бе постъпвал етично.

Какво право имаше тя да го съди? Той беше лечител, а не тя. Той държеше скалпела. Знаеше какво прави. Беше работил за благо на стотици, жертвайки живота на единици.

Жертвайки? Та той бе убивал деца, каза си тя. Той беше детеубиец. Тя му бе казала в лицето, че това е едно от най-отвратителните престъпления, които може да си представи.

Но етичните измерения на въпроса бяха като тъмна плетеница и колкото повече се задълбаваше в тези неща, толкова повече се оплиташе в тръни. А и никакви размисли по въпроса не можеха да променят простия факт, че неотдавна Андре Льовек бе все още жив. А сега бе вече мъртъв. И тя също бе замесена в смъртта му.

Мълчеше и ѝ се струваше, че на плещите ѝ се стоварва огромен черен товар.

— Още ли си там? — питаше я Макензи.

— Да.

— Повярвай ми — натърти той, — светът е по-добър без него.

— Наистина ли? А пациентите му? А клиниката му в Хаити?

— По света има и други лекари.

— Но не като Льовек.

— О, хайде сега — изръмжа Макензи.

— Той беше блестящ. А сега го няма и ние сме виновни за това.

— Божичко, я да сложиш малко ред в ценностите, моето момиче! Чувала ли си за Хипократова клетва? Човек или е лечител, или е убиец.

Не може да е и двете. Никой не може да се прави на Господ на златен трон и да разпорежда отгоре кой да живее и кой да мре!

— А не постъпихме ли ние точно така?

— Ние свършихме своята работа, която беше да разкрием истината. Никога не забравяй това, Ана — сурово натърти главният редактор. — Това е единствената ни задача в този живот. Не сме кръстоносци, не сме ангели отмъстители. Ние просто казваме истината. Не ние убихме Льовек. Уби го истината. Остави го на мира. Вече имам онези сведения, за които ме помоли.

— Да? — бездушно попита тя, зареяла поглед през прозореца.

— Проверихме градския архив на Каспър и на целия окръг Натрона. През последните петдесет години там не се е раждал човек на име Филип Уестуърд. Всъщност, името изобщо не присъства в регистрите. По ония места няма семейство Уестуърд.

— Сигурен ли сте? — хлъцна тя.

— Името Филип Уестуърд не се води и при Рейнджърите, нито пък в останалите армии. С „Филип Уестуърд Асошиътс“ всичко е наред. Дори много стабилно. Имат добра репутация, а самият Филип Уестуърд се слави като богат човек. Но преди основаването на фирмата през 1978 година като че ли изобщо не е съществувал. Когато пристигнал в Ню Йорк, вече имал всичко, но никой не знаел откъде е дошъл. Мога да помоля хората да се разтърсят още по-надълбоко, ако искаш, но ще трябва да ми кажеш за какво точно става дума.

— Не — бавно отвърна тя. — Всичко е наред. Благодаря ви, господин Макензи.

— А майка ти сега като е по-добре, кога да те очакваме в Маями? — не я оставяше на мира Дру.

Ана затвори очи и се остави да потъне в тирадата въпроси и настоявания.

Остана до телефона дълго след като Макензи затвори. Изобщо не усещаше нито тялото си, нито душата си, сякаш в сърцето ѝ един след друг се бяха забили два ножа.

Ужасен вик на болка се надигна в гърдите ѝ.

Филип.

Беше я излъгал къде се е родил. Това дойде като капак на всичките ѝ негласни подозрения от седмици насам и я разтърси до дъното на душата ѝ.

Имаше стотици обяснения. Може би е променил името си, защото майка му се е омъжила повторно. А може би тя никога не е била женена за баща му. Може да е станала компютърна грешка или някой небрежен чиновник да не си е свършил работата както трябва, или...

С хиляди „може би“ и какви ли не обяснения Ана се опитваше да си докаже, че всичко, което ѝ е наговорил Филип Уестуърд, не е гигантска лъжа.

На следващия ден, петък, Филип се обади от Ню Йорк и каза, че същата вечер ще отлети за Ийгъл. Обеща да ѝ донесе интересна информация.

Ана отиде да го посрещне. Докато го чакаше на летището, цялата трепереше, но не от студ.

Видя как ярките светлини на бийчкрафта се снижават над планините. Затаила дъх, тя следеше с поглед как белият самолет каца на осветената писта. Машината зави и се насочи към терминала. От нея слезе високата фигура на Филип и помахна на пилота, докато самолетът бавно се отдалечаваше — очевидно Пол си отиваше в Ню Йорк за уикенда.

Ана изчака Филип на вратата, помъкнал тежката си чанта. Като се наведе да я целуне, тя извърна лице настрани, така че устните му докоснаха хладната ѝ буза.

— Какво има? Нещо нередно?

— Нищо. — Тя се насили да се усмихне. — Просто ми е много студено.

— Хайде да се прибираме вкъщи тогава — загрижено отвърна той.

Шофираше мълчаливо, съсредоточила цялото си внимание в пътя. От стискане на волана кокалчетата ѝ бяха побелели. Усети, че Филип я гледа — знаеше, че хладното ѝ държане го озадачава.

— Как е майка ти?

— Поправя се.

— Това е прекрасно. Нямам търпение да я видя.

— Да-а.

— Какво има? — отново попита Филип с тих глас. — Какво се е случило? И само не ми казвай, че ти е студено. Стига толкова.

Тя се насили да заговори.

— Днес получих лоши новини.

— О? — Гласът му стана още по-тих. — Какви лоши новини?

— Андре Льовек. Хирургът, когото интервюирах в Хаити.

— Е?

— Мъртъв е. Извършил е самоубийство в затвора.

Филип не отговори.

— Много съжалявам. Себе си ли виниш? — най-сетне каза той.

— Да — лаконично отвърна тя.

За разлика от Макензи, Филип не се опита да определя нейното място в ненадейния край на Льовек. След тези думи почти не проговори повече.

Апартаментът в Пътейто Пач бе топъл и уютен — преди да тръгне, Ана бе оставила във фурната на бавен огън агнешка плешка и сега цялата къща ухаеше на истински дом.

— Съжалявам за Льовек — каза Филип.

Отново посегна към нея — искаше да я прегърне, но тя се извърна с каменна физиономия.

— Ще приготвя вечерята, докато си разопаковаш багажа.

После изчезна в кухнята, преди той да може да отговори. Чувстваше се облегната като метална пружина.

Захвана се да стяга вечерята. Устните ѝ се бяха опънали в строга линия. Възнамеряваше веднага щом приключат, да се изправи срещу него с чутото от Дру Макензи. Искеше обяснение. Искеше обяснение, но не само за това, а и за всичко останало. Обяснение кой е той. И какво иска от нея.

Какво наистина изпитва.

Нейната любов към него бе внимателно предвидена. Сега вече беше сигурна. Това се бе случило, защото Филип Уестуърд бе възнамерявал то да се случи. И всички тези романтични моменти. Той ѝ купува диаманти. Прави я своя любовница. Зад всичко това е имало цел. То е било част от хладнокръвно съставен план, а тя се бе държала прекалено глупаво и емоционално, за да забележи.

Беше се хванала в капана — точно както се хвана в капана на Карл Бек в Джипсъм. Уж си беше отваряла очите, но нищо не бе забелязала. Нищо не бе заподозряла.

Бе използвал секса, за да я заслепи. От това я болеше най-много. Гледайки назад, Ана си припомняше разни случаи, когато бе започвала да задава неудобни въпроси, а той бе използвал секса, за да ѝ отвлече вниманието; поваляше я в леглото и с фантастичното си тяло приспиваше всичките ѝ съмнения в пълно примирение.

Искаше обяснение за всички тези неща. Да го вземат дяволите, искаше веднъж завинаги да разбере истината. Никога никого не бе обичала така, както обичаше Филип, и ако той я предаде, никого в живота си не би мразила повече от него.

Ръцете ѝ трепереха, докато кълцаше месото на парцаливи късове, без въобще да забелязва, че напълно съсипва плешката, която бе приготвяла така грижливо. На всички страни хвърчаха капки мазнина и парченца месо.

— Имам нещо за теб.

Продължавайки да стиска ножа, тя се извърна към Филип. Бе застанал на вратата, облечен в джинси и риза в шотландско каре. Брадичката му бе по-тъмна от понаболата брада, а очите му гледаха сериозно. Беше толкова красив, че сърцето ѝ щеше да се пръсне. Държеше тънка книжка. Подаде ѝ я:

— Виж.

Ана избърса ръце и я пое. Изглеждаше скъпо издание. Младата жена втренчи неразбиращ поглед в заглавната корица, на която имаше снимка на красива червено-черно-бяла змия, навита на кълбо на пясъка, предупредително вдигнала роговите пръстени на опашката си. Заглавието гласеше „Гърмящите змии в Сонорската пустиня“ от Джеймс Каплан.

— Какво е това? — намръщена попита тя.

На устните му трептеше странна усмивка, а в очите му горяха тъмни пламъци.

— Джоузеф Красновски.

— Какво? — остро попита тя.

— Левкович беше прав. Имаше следа. Тя водеше право до него.

Ана отвори книгата с глупаво изражение и зараглежда красивите цветни снимки на гърмящи змии и сухия, изпъстрен с

латински фрази, научен текст.

— А това?

— Това е той. Джоузеф Красновски. Променил е името си на Джеймс Каплан през 1966 година.

Изведнъж отмаля, в ушите ѝ сякаш екнаха барабани, а стаята се залюля пред очите ѝ.

— Джоузеф?

— Да. Джоузеф.

— Къде е той?

Странната усмивка на Филип се разтегна още повече и той обяви:

— В Ню Мексико. Живял е там тридесет години. Майка ти е ходила да го търси чак в Москва, а той през цялото време е живял в съседния щат, на осемстотин километра оттук. — Филип се взря в безизразното ѝ лице. — Разбираш ли какво ти казвам? Той е жив, Ана. Намерихме го.

Четиридесет и осем часа по-късно, в неделя вечерта, Филип си тръгна за Ню Йорк. Тя го откара до Ийгъл, питайки се дали някога ще се освободи от усещането, че всичко е само сън. Някак си не можеше да разчупи усещането за нереалност. Уикендът премина като мъгла, почти без никакъв човешки контакт между нея и Филип. Едно-единствено нещо ѝ се струваше истинско — Джоузеф е открит.

Пристигнаха на Ийгъл по-рано и седнаха да пият кафе, докато чакаха бийчкрафта. Филип положи топлатата си ръка върху нейната.

— Надявам се скоро да изплуваш от това състояние — усмихна се той. — Започваш да ме тревожиш.

— Добре съм — с механична усмивка отвърна тя. — Не се тревожи за мен.

— Тревожа се. Никога преди не съм те виждал такава.

— Може би съм в шок.

— С положителност изглеждаш точно така.

През целия уикенд се бе държал с нея невероятно нежно — това бе един от много малкото периоди, които бяха прекарвали заедно, без да се любят. Дори не можа да се накара да спи в едно легло с него — извини се с безсъние и отиде да спи в леглото на майка си, а Филип

остави сам. Той прие ситуацията с достойнство, но може би е бил озадачен. Тя му бе благодарна. Нямаше да може да понесе и любовен скандал с Филип.

Така и не се изправи срещу него с лъжите, които ѝ бе наговорил. Изведнъж, откакто Джоузеф бе намерен, целият контекст се бе променил. За пръв път от самото начало тя знаеше какъв път ѝ предстои. За пръв път знаеше точно какво трябва да направи.

Филип бе разнищил Джоузеф Красновски до най-малката подробност. Цяла събота и неделя ѝ обяснява сложностите по издирването само чрез документи, сякаш това бе логическа задача, която бе решил вярно.

Тя слушаше само с част от съзнанието си. Вече изгаряше от желание да отиде в Ню Мексико. Четири месеца бе копняла за информацията относно Джоузеф Красновски. А сега извън факта, че е намерен, всичко останало ѝ се струваше безпредметно. Вече не я интересуваше какво е правил през изминалите дълги години. Не я интересуваше миналото; само настоящето имаше значение за нея — настоящето с пламтящата си настойчивост. Настоящото — както и най-после да види дядо си от плът и кръв.

Но се бе насилила да прояви интерес към целия този каталог от данни, който Филип ѝ поднасяше така гордо.

Левкович ги бе насочил по безпогрешен път. Без негова помощ, нито едно от тези неща не би било възможно. Адвокатите на Филип бяха използвали информацията за попечителските фондове, основани от Александър Красновски, за да проследят финансовите операции на Джоузеф Красновски през годините. Следата криволичеше, но никога не изчезваше, защото в архивите винаги имаше достатъчно информация, която поне да ги насочи къде другаде да търсят. Всички тези операции очертаваха нещо като скелет на живота на Джоузеф.

Бяха успели да проследят как се е преместил от Ню Йорк в Ню Мексико в средата на шейсетте. Оттам нататък всички негови по-сериозни ходове присъстваха в някакви официални документи и трябваше просто да получат достъп до необходимите банки с данни, да осигурят връзка с правилния компютър.

А от компютрите бяха извлекли изумително количество сведения — от платените данъци до закупените коли. Чрез други мрежи пък бяха изровили законната промяна на името му на „Джеймс Каплан“

през 1966-та; покупката през 68-ма на голямо ранчо, наречено „Сан Андре“, недалеч от Аламогордо; безбройни покупки на съседни парцели, които бе присъединявал към имението си през седемдесетте.

Оттогава насам живееше под новото си име, но не в пълно мълчание. През годините под същото това име бе издавал в разни научни списания много статии, свързани с пустинните влечуги. Дори „Сайънтифик Американ“ бяха публикували негова статия за противоотровите. Бе издал и две книги за змии през 1982-ра и 1987-ма и се смяташе за специалист по вида *Crotalus*, гърмяща змия.

Само че имаше други компютърни мрежи, от които бе извлечена информацията, че Джоузеф Красновски така и не се е свързал с военните, за да промени статуса си на „изчезнал по време на бойни действия“. Както и промяната на името, това бяха постъпки на човек, който търсеше усамотение. Но те щяха да го нарушат.

— Аз ще организирам всичко за Ню Мексико — каза Филип. — Пол може да ни закара с бийчкрафта до Ел Пасо, а там можем да вземем кола под наем. Зная един хубав хотел, където да се настаним. Става ли?

— Да — кимна тя.

— Съжалявам, че не мога да се приготвя по-бързо — извини се той. — Представям си как се чувстваш. Още приличаш на призрак. Но наистина съм убеден, че трябва да отидем там заедно. Ще се нуждаеш от някой до теб, Ана.

— Да — отново се съгласи тя.

После измъкна ръката си изпод неговата и допи кафето си — водниста и горчива отвара.

— Просто си отдъхни тази седмица. Опитай се да се отпуснеш. Освен това — нежно добави той, — не възлагай на този човек прекалено големи надежди. Може дори да не се съгласи да ни приеме.

— Зная.

— В крайна сметка е променил името си. Това е знак, че трябва да сме много внимателни. — Пресуши чашата си.

— Още ли си разстроена заради Льовек?

Тя сви рамене.

— Ужасно е да се случи подобно нещо.

— Слушай — внимателно заговори той, — не искам да те обиждам, убеждавайки те, че грешиш в чувствата си. Просто не

забравяй, че той беше лош човек. Може някога да е бил велик хирург, но след това се е корумпирал. Няма по-ужасен начин да се корумпираш от това да играеш на Господ. Ти не носиш вина за злото в душата му, дори и да си частично отговорна за изправянето му пред правосъдието. Разбираш ли?

Тя долови тревогата в гласа му и кимна.

— Освен това не забравяй, че може би си спасила живота на стотици деца, които щяха да станат негова жертва в бъдеще. А можеше да се замеси и в по-страшни престъпления. И да погуби още невинни хора.

— Да.

Ана гледаше през огромния прозорец камарите сняг, които бяха изринали от пистите. „Филип няма значение — казваше си тя. — Вече няма значение.“ Болката щеше да дойде по-късно, когато се освободи от това сънено усещане. А засега няма значение. Всички лъжи, които ѝ бе наговорил, нямаха никакво значение в сравнение с едничката истина, която ѝ бе донесъл този уикенд: че Джоузеф е жив — и това заедно с адреса му в Мексико.

Ана вече бе разбрала къде трябва да отиде. Почти. Пътуването ѝ бе към края си — пътуване, започнато от майка ѝ преди месеци, но предопределено от съдбата да бъде доведено до края си от Ана. С Филип ще се разправя после.

— Мисля, че това е Пол — чу го да казва.

Ярките светлини се приближаваха през мъглата, сякаш неземна райска каляска се спускаше от небесата. После, прозаичен и модерен, белият бийчкрафт изплува от облаците. Проследиха изкуското тристъпно кацане, забавено от повдигнатите задкрилки. Той зави и се насочи към летището, а светлините му ги заслепиха.

Изправиха се и тръгнаха към вратата. Тя отново трепереше, както когато го посрещаше в петък. Той я прегърна и я притисна до себе си толкова силно, че едва не я смаза. Тя зарови лице в рамото му, а иззад стиснатите ѝ клепачи се прокраднаха сълзи.

— Моля те, пази се — настойчиво ѝ шепнеше в ухото. — Не мисли за нищо, чуваш ли?

— Ще се оправя.

Той избърса сълзите от страните ѝ и силно целуна устните ѝ.

— Следващата събота и неделя ще сме вече в Ню Мексико. Бъди търпелива дотогава.

Тя кимна мълчаливо.

Пръстите му се впиха в раменете ѝ и той я погледна право в очите.

— Помни какво ти казах — не прави никакви опити да се свързваш с Джоузеф, докато не отидем заедно. Никакви телефонни разговори, никакви писма. Независимо колко много се изкушаваш.

— Няма.

— Добре.

Понесъл чантата си, той забърза към самолета. Корпусът на самолета бе влажен от кацането през облаците. Моторите продължаваха да работят. Пол спусна стълбичката и зачака Филип на люка, загърнат в дебело вълнено яке. Двамата мъже се ръкуваха. Филип се обърна към Ана и ѝ помахаша. Тя отвърна на поздрава с плувнали в сълзи очи.

Никога не си ми казвал, че ме обичаш — помисли си тя. — Това поне ми го спести.

Той се качи в самолета. Пилотът го последва. Застанал на прага на овалната врата, той ѝ махна на свой ред и прибра стълбата. Вратата се хлопна.

Застинала неподвижно пред огромния прозорец, Ана изчака машината да набере скорост надолу по пистата и да се издигне над планините.

Когато червените и зелените светлинки, премигващи сред ниските облаци, се изгубиха от поглед, се обърна и забърза към гишето на „Еър Америка“.

— Но... къде отиваш?

Ана пое ръката на майка си и я погали нежно.

— Трябва да свърша нещо, мамо.

— Какво?

— Да се видя с един човек. След като говоря с него, може би ще имам за теб добри новини.

Тъмните очи на майка ѝ се взираха въпросително в нея.

— Добри новини?

— Поне така се надявам. А освен това се надявам да не се бавя дълго. Не повече от няколко дни.

— Не можеш ли да ми кажеш?

Ана се усмихна.

— Още не, мамо.

— Нещо с... онзи човек... Джоузеф?

— Да, мамо.

Ана видя, че майка ѝ се разтревожи и с мъка намира думите, които иска да изрече.

— Ана... тревожа се за теб.

— Все това казваш. Няма за какво да се притесняваш.

Пръстите на майка ѝ се преплетоха още по-здраво в нейните.

— Пази се. Пази се.

— Ще се пазя, не се тревожи.

— Карай внимателно.

— Винаги карам внимателно.

— Колко далеч... отиваш?

— Не е далеч. До съседния щат. В Ню Мексико.

По лицето на Кейт пробягна усмивка.

— Поне ще ти е по-топло отгук.

Ана погледна часовника си, наведе се напред и прегърна майка си.

— Пази се — каза тя, като се опитваше да овладее чувствата си.
— Ще се върна скоро.

На вратата се обърна и погледна назад. Майка ѝ седеше на стола до прозореца, а на лицето ѝ бе изписано странно, напрегнато, питащо изражение. Дали знае? Дали споменът не се пази непокътнат, но все още недостъпен в някое кътче на паметта ѝ? Дали разбира по някакъв несъзнателен начин кого е открила Ана и с кого ще се среща?

Преглътна сълзите си и лъчезарно се усмихна на майка си, а след това побърза да излезе.

Колата беше паркирана пред главния вход на болницата. Тя се качи и погледна билетите за последен път. После тръгна към летище „Ийгъл“.

[1] Еврейската енциклопедия (лат.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 5

ЕЛ ПАСО, НЮ МЕКСИКО

Паркира наетия крайслер пред малката кръчма в кирпичената барачка с тенекиен покрив зад бензиностанцията и влезе.

Всичко бе прегоряло от суша — както подхождаше на една истинска пустиня. В самото заведение нямаше никакви мебели или каквито и да било други удобства, с изключение на наредените зад бара бутилки. Едната стена беше окичена с евтини каубойски украси — старинни седла, миньорски лампи, карабина „Уинчестър“. На отсрещната стена очевидно некадърни аматьори бяха накачили главите на различни видове антилопи.

На бара седяха няколко одрипани на вид мъже, всичките с изцапани от пот шапки и с каубойски ботуши. Ана се запита откъде ли са дошли — нейната кола беше единствената навън. Когато тя влезе, безцелният им разговор спря. Няколко глави се обърнаха. Някой свирна от възхищение и последва груб смях.

Барманката — мършава жена на средна възраст — неприветливо измери Ана от глава до пети.

— Какво да бъде?

— Една бира, ако обичате.

Жената отвори запотената бутилка с дълго гърло и я плъзна пред Ана.

— Заповядай.

— А може ли и чаша, ако обичате?

Кльощавата жена взе чаша от полицата, небрежно я забърса и я постави до бутилката. Ана си наля бира, усещайки как мъжете я следят с поглед. Вдигна чашата към тях и рече:

— Наздраве.

Всички кимнаха в отговор. Бяха посивели мъже, с кафеникава на цвят кожа; жилестите им ръце бяха подпрени на издраскания бар, а

възлестите им пръсти стискаха гърлата на бутилките. Наоколо не се виждаше нито една чаша.

Ана беше с джинси и размъкната фланелка и всички те се любуваха на гърба ѝ. Затворила очи, тя благодарно отпи от бирата. Жаждата започна да я мъчи веднага щом се отклони от гъсто населените брегове на Рио Гранде и пое през пустошта. По време на дългото праволинейно пътуване през Тулароса Вели тя току поглеждаше с тревога вградения термометър в наетата кола и броеше наум километрите един по един. Беше зима и температурата бе поносима, дори по върховете в далечината се виждаше сняг, но тя рядко бе попадала на такова усамотено място.

Като се изключи невероятната ирония, че Джоузеф Красновски и майка ѝ са живели толкова време в съседни щати, едва ли можеше да има по-голяма разлика между гористите долини на Вейл и тази палеца пустиня. В безкрайния океан от пясък, тръни и градински чай дори бетонните стълбове и телените мрежи бяха добре дошъл полъх от човешко присъствие. В продължение на километри единственият знак, че и други коли минават оттук, бяха мъртвите тук-там по пътя дивни свине и зайци, с които сега гаргите си устройваха пиршество — когато крайслерът ги приближеше, се разлитаха на всички страни, а когато колата отминеше, отново кацаха около труповете на умрелите животни.

Това място бе свързано със страшни исторически събития — в миналото тук се бяха водили битки, а сега се използваше за ядрени опити и беше пълно с военни бази. Най-близкият град беше Аламогордо, а отвъд планината се намираше Тринити, където преди почти петдесет години е била взривена първата атомна бомба, променяйки завинаги историята на човечеството.

От това място идеално е можело да се види как неземният пламък лизва небето, а оглушителният тътен да се чуе съвсем ясно.

Ана се питаше отново и отново какво би могло да доведе човек да живее сред тази зловеца и забравена от бога пустош, но все не намираше отговор.

Пресуши бирата, докато разглеждаше избелелите флагчета зад бара, които рекламираха бира и тортила чиле. Каубоите отново си говореха тихо, но един се наведе към нея.

— Видях, че гледаш дупките. — Той почука с дебелия си пръст по бара. — Едно време каубоите пускали сребърен долар в дупката. За да се вижда кой колко пие и колко плаща, нали разбираш? Като си изпие долара, барманът изважда монетата.

Ана огледа плота и забеляза, че целият е на дупки с големината на монета. В дървото бяха останало няколко потъмнели мексикански песо, но самите дупки бяха празни.

— Или пък хвърляли тюркоази — намеси се друг. После отправи замислен поглед към барманката. — Не пазиш ли някое и друго камъче от едно време, Алис?

Жената сви рамене с безразличие.

— Имах навремето. Ама ги продадох на един колекционер. Вече не даваме на кредит — допълни тя и изгледа Ана някак остро.

Младата жена хвърли поглед към тях.

— Търся ранчото на Каплан. Казаха ми, че входът излиза на това шосе, но не можах да го открия.

— Каплан?

— Джеймс Каплан. Има ранчо някъде тук. Мисля, че се казва „Сан Андре“.

Набръчканите лица се мръщеа.

— Аз доколкото знам, няма такова ранчо тука — отвърна един мъж с рунтави мустаци като на Бил Коди^[1]. — Пък и фермер на име Каплан също няма.

— Не съм чувал за стадото на Каплан — съгласи се друг. — Какъв добитък гледа? Лонгхорн? Херефорд?^[2]

— Не зная — безпомощно отвърна Ана. — Той е специалист по влечуги.

За миг ченетата на всички увиснаха. После един се засмя.

— Иска да каже оня приятел с гърмящите змии. Името му е Каплан, така ли?

И други се ухилиха.

— По дяволите, то не е ник'во ранчо — подхвърли друг. — Освен ако не го кръстите ваканционно ранчо. Повече прилича на градски парк.

— Той не гледа добитък — допълни Алис, барманката. — Само змии и такива подобни.

Ана кимна.

— Май за него става дума. Можете ли да ми кажете как да стигна дотам?

— А-ха. — Мустакатият стана и показа изпотрошените си зъби в широка усмивка. — Освен ако не те е страх от гърмящите змии. Те интересуват ли те?

— Аз съм журналистка. Дошла съм да взема интервю от господин Каплан.

— То 'начи ще е първото дяволско интервю, което ще даде от трийсет години насам — изръмжа някой. — Тоя е самотен стар перко.

— Не можеш да го намериш, 'щото не си на верния път — обясни мустакатият. — А дори и да уцелиш верния път, няма никакъв знак. Каплан като че ли не посреща гости с охота. Ела. Ще ти покажа.

Ана бръкна в джоба си.

— Колко ви дължа? — попита тя барманката.

Някой подхвърли на бара няколко монети.

— Аз черпя.

Тя благодари на мъжа за любезността. В отговор всички докоснаха шапки. Тя последва мустакатия навън, усещайки как сбръчканите от ветровете очи напрегнато я проследяват. Някой каза нещо с тих глас и точно когато тя излизаше, пак избухна смях. След мрачината в кафенето блясъкът на пустинното слънце ѝ се стори непоносим. Мъжът хвана нейната ръка със своята загрубяла ръка, за да ѝ покаже върховете в далечината.

— Трябва да хванеш оня път и по него да излезеш от града. Караш покрай бодливата тел около петнайсет километра. После ще видиш едни дървета. Там живее Каплан. Има бая голямо място, ама не отглежда нищо. Както каза Ферди, то прилича повече на парк. Входът е дупка в бодливата тел и няколко струпани камъка. Те бяха варосани едно време, ама ворта сигурно вече е паднала. Там завиваш. Къщата е на около шест километра навътре по пътеката.

— Толкова съм ви благодарна — усмихна се Ана.

— От кой вестник си?

Тя му каза.

— И имаш уговорка с Каплан? — удивен я попита той, докато Ана се качваше в колата.

— Нещо като уговорка — отвърна тя, без да затваря вратата.

— Верно? Казват, че бил начетен човек, ама със сигурност не му идват много гости. — Той потупа колата, все едно беше кон. — И умната сега. Да внимаваш с гърмящите змии.

С посипано с прахоляк огледало Ана тръгна по обратния път, следвайки безкрайната линия на бодливата тел. Пред очите ѝ като тъмна болезнена сянка се мерна образът на Филип. Тя отхвърляше всякакви опити да изясни чувствата си към него, докато не приключи с тази история. Ще имат време да си уредят сметките и да изяснят истината, но когато му дойде времето. Първо тази история.

А и тя искаше да се добере до Джоузеф преди него. Каквото и да искаше той от него, нейното издирване беше по-важно. Тя имаше предимство.

Беше изпаднала в състояние на доста изострена нервност — дишаше ускорено и съвсем леко. Почти не се бе замисляла до този миг. Действаше, без да разсъждава — всеки неин ход беше логическо продължение на предишния. Въодушевлението вече се смесваше с ужаса; бъркотията от страхове и надежди в душата ѝ не ѝ даваше мира. През последните няколко часа бе стискала зъби толкова силно, че цялото лице я болеше; трябваше да полага съзнателни усилия да се отпусне, за да не скърца със зъби и да не стиска юмруци през цялото време.

Вече се доближаваше към края на дългия си път.

Отмина табела с надпис: „Аламогордо 27 км“. В това име се криеше някакъв зловец отзвук. Защо от всички красиви места в Съединените щати бе избрал да дойде тъкмо тук? Може би се самонаказваше — като Каин, който бяга в пустинята, след като е убил брат си? Можеше само да предполага как убийството на Дейвид Годболд го е преследвало през десетилетията, отвеждайки го сред тази пустош под чуждо име.

Джоузеф. Колкото Аламогордо звучеше зловец, толкова това име беше красиво. Красива история. Като съименника си от Стария завет — Йосиф, този Джоузеф също бе предаден в младостта си и бе хвърлен в яма. Както и онзи Йосиф, той бе попаднал като пленник в чужда земя. И пак като него бе оцелял, за да възтържествува в ново въплъщение.

Понесен от топлите течения, в прахоляка на пътя пред нея сякаш танцуваше някакъв зъл дух. Тя намали скоростта, когато той достигна крайслера и го заблъска, а по предното стъкло затрополи ситен чакъл.

Когато облакът прах се раздигна, Ана видя, че се е изкачила по малко нанаягорнище. Отпред сред монотонния пейзаж се проточваше ивица дървета. Сърцето ѝ подскочи. Пред очите ѝ се простираше имението на Каплан.

Като наближи още повече, разбра, че ивицата дървета е всъщност огромна плантация — необичайна гледка сред цялата тази безводна пустош. Ана разпозна във високите бели стъбла с дълги миризливи листа, които не изгаряха и в най-жаркото лято, австралийски евкалипти. Бяха чужди на този пейзаж, но буйната им зеленина отморяваше очите.

Колко много години, колко пари и усилия бяха хвърлени, за да се посади тази гора тук? Крайслерът подскочаше по прашния неравен път и тя гледаше как правите редици дървета отлитат покрай нея като безкрайна армия на парад.

Мустакатият каубой бе казал, че мястото било доста голямо. По тези места, където се ширеха цели животновъдни империи, стотината акра, регистрирани на името на Джеймс Каплан не бяха нещо необикновено. На всяко друго място по света имението му би струвало колкото цяло царство. Ако гледаше добитък, тук спокойно можеха да се поберат многохилядни стада. Но той бе предпочел да превърне пустошта в райска градина. Необикновеният характер на този мъж, заради когото бе пропътувала толкова километри, вече започваше да си проличава.

Едва не отмина входа към имението; видя алеята сред каучуковите дървета чак след като я подмина. Върна се назад и забеляза купчината пясъчникови камъни, по чиято закръглена повърхност все още се държаха няколко люспи вар. Нямаше нито знак, нито табела, нито пък порта. Тя зави и тръгна по пътя.

Сред каучуковите дървета бе осезаемо по-хладно. Те хвърляха шарена сянка, която радваше уморените очи, а когато смъкна стъклото, усети във въздуха тежкия дъх на евкалипт. Този аромат бе натрапчив и доста екзотичен на фона на вечнозелените кактуси и чаените храсти в околността, но на Ана ѝ се струваше прекрасен.

След няколко километра започнаха да се появяват и други дървета — в евкалиптовата плантация се врязваха цели горички писташо^[3], смокини и някакви големи дървета с големи листа, които й приличаха на бобени шушулки. Вече се виждаха и дебелите поцинковани тръби на огромна напоителна система. Тук-там почвата бе влажна от скорошно поливане. Тук сигурно има вода — колкото си искаш вода. Ана се възхищаваше на изразходваните усилия и средства и на желязната воля, която бе постигнала всичко това с тежък труд, която бе накарала пустинята да разцъфти.

И този път приликата с библейски Йосиф я порази. Той също бе накарал пустинята да върже цвят — бе превърнал Египет в градина. Дали е нарочно? Дали Джоузеф, чувствайки значимостта на името си, е следвал в живота си библейската притча?

Изведнъж напърно на пътя се изпречи врата. Ана спря колата.

Беше страхотно съоръжение — на височина около три метра, обкована с ламарина и повдигната на масивни каменни колони. Нищо не се виждаше през нея. От двете страни на вратата започваше висока телена мрежа, която се простираше надалеч в евкалиптовите насаждения. На вратата имаше една-единствена табела с простичките думи: „ВНИМАНИЕ: ГЪРМЯЩИ ЗМИИ“. На една от колоните имаше домофон от неръждаема стомана и звънец. Нищо повече — нито име, нито някакви подкани.

Тя слезе от колата и продължително натиска бутончето, питайки се дали в другия край на жицата се чува звън. Зачака, вслушвайки се в глухите удари на собственото си сърце и припукването на изстиващите ламарини на крайслера. Вятърът в пустинята бе горещ и сух. Тук беше влажен, ароматен и освежаващ като глътка вода.

Тъкмо се канеше пак да натисне звънеца, когато домофонът щракна и изпраця женски глас.

— Да?

Ана се доближи до микрофона.

— Бих искала да говоря с господин Каплан, ако обичате.

— Коя сте вие?

Ана се поколеба.

— Името ми е Ана Кели.

Нищо друго не можа да измисли. Поне пред този бездушен домофон сред евкалиптовите дървета.

Зачака отговор и по-нататъшни въпроси, питайки се какво ще отговори. Не последваха такива, но след известно време — доста покъсно, вратата издрънча тежко и на едната каменна колона замига жълта светлина. Трополейки като гръмотевица, железарията се плъзна настрани по специални релси — отзад се простираше дълга алея с високи плетове от двете страни.

Озадачена, известно време Ана се визира в алеята. Не се виждаше никой. После се качи в колата и мина през портата. В огледалото видя как вратата отново се плъзва и се затваря. Имаше нещо злоещо в този механизирен вход.

Малко по-нататък плетът изведнъж свършваше. Ана се изуми — оказа се, че пред нея се простира езеро, което блести ослепително на следобедното слънце.

То, без съмнение, беше изкуствено и покрай красивите извивки на бреговете му се простираха пясъчни плажове. По гладката водна повърхност се плъзгаха лебеди и разни други водни обитатели. По брега пък бяха насадени стотици фурми, чиито перести листа се отразяваха във водата.

Пътят следваше естествените очертания на езерото и на няколко места се откриваха разкошни гледки. От другата страна на пътя в дълги прави редици бяха насадени овощни дървета; сред тях работеха неколцина тъмнокожи — първите човешки същества, които виждаше, откак влезе в имението: един караше трактор, а двама-трима копаеха. Вероятно бяха мексиканци и като чуха шума от колата, спряха работа и се втрениха в нея.

Това бе удивителен оазис сред пустинната равнина, заобиколен отвсякъде с маслинозелен пояс от евкалиптови дървета. Ана си припомни всички възможни ситуации, които си бе представяла — как намира Джоузеф в болница или в някой бедняшки приют за старци, или пък сред многолюдните улици на някой голям град. Никога, даже и в най-смелите си фантазии, не бе и помисляла за такова великолепие, не си бе представяла такава Едемска градина, сътворена от човека сред пустинята.

Ето какво бе накарало Джоузеф да дойде тук. Не да живее като отшелник бе искал той, а да си създаде красиво, но тайно убежище. Фермерът Ферди каза, че приличало на парк. Но това не беше парк. Това беше Египет на Йосиф, земя на мед и мляко.

Когато заобиколи езерото, пред очите ѝ се изпречи къщата. Очакваше да види каменна къща на два етажа, а тази тук беше ниска, дълга, западняшка фермерска къща с кирпичени стени, подпирани греди и керемиден покрив. От едната страна стряхата излизаше доста навън и образуваше сенчеста тераса. Като доближи, Ана разбра, че тази къща е величествена по начин, по който една каменна двуетажна постройка би била смешна тук — тази къща сякаш органично принадлежеше на плантацията и идеално се вписваше в пейзажа.

Беше построена на височинка и заобиколена с високи палми, които подсилваха впечатлението за внушителност. Пред входа бе построен красив алпинеум, в който растяха какви ли не кактуси; ниски и високи, с бодливи плоски листа и ярки цветове.

Няколко коли и пикапа бяха паркирани в долния край на каменните стълби, които се извиваха нагоре през алпинеума към къщата. Ана паркира до нов на вид кадилак и пое дълбоко дъх. Цялата трепереше, обливаше я пот. Беше пристигнала.

Край на пътуването.

Искаше ѝ се да разполага с двадесетина минути, за да си събере мислите и да се овладее, но вече беше прекалено късно. Отвори вратата и слезе от крайслера. В необятната тишина се дочуваха едва доловими шумове — далечно пърпорене на трактор, крясъкът на патиците в езерото. Заковала очи в кирпичените стени на къщата, Ана стисна чантата си, в която носеше дневника, и се запъти към стълбите.

— Веднага спрете на място, госпожице!

Тревогата в гласа я накара да замръзне на място. Към нея се бе упътил огромен тъмнокож мъж в гащеризон. Широките скули на лицето му подсказваха, че има индианска кръв; носеше в ръце сламена метла.

— Здравейте — поздрави младата жена. — Позвъних на портата...

— Не видяхте ли надписа? — скара ѝ се той.

Тя проследи сочещия му пръст. На първото стъпало имаше табела: „Не излизайте от колата си и чакайте придружител“.

— Съжалявам, не съм гледала...

— Не мърдайте.

Той продължи напред, замитайки пред краката си със сламената метла. Ана озадачено го наблюдаваше. И в този миг видя как точно

пред шумолящата метла късче скала се размотава и се плъзва напред. Дебелото шарено тяло на змията се полюшваше след извиващата се насам-натам заострена като стрела главичка.

Ана се смрази.

На ръба на стъпалото змията поспря. Мъжът с гащеризона подбутна метлата. Крайчецът на змийската опашка веднага се вирна във въздуха. Роговите пръстени сухо изтрещяха. Малките черни очички се вираха в метлата, а езикът ту се показваше, ту се прибираше в безустнестата уста. Мъжът престана да се движи. Ана забеляза, че е с гумени ботуши до коленете.

После змията пак се раздвижи и запълзя към алпинеума. Опашката ѝ, прилична на дебел житен клас, се изгуби между камъните.

— Проблемът е, че не нападат просто ей така — каза мъжът, обръщайки се към нея. — Проблемът е, че докато не стъпиш върху тях, ти изглеждат точно като прахоляк. През зимата винаги ти се махат от пътя. Понякога стават бели.

Ана обаче не гледаше към него. Застинала от изненада, тя разглеждаше алпинеума. Сред бодливите стъбла на кактусите се размотаваха други камъни и се движеха още петнисти сенки. Когато очите ѝ привикнаха, тя успя да различи змии навсякъде — те стояха навити на спретнати колела или бавно и предпазливо пълзяха сред камъните. Алпинеумът беше жив и бъкеше от влечуги.

— Госпожице?

Тя не можеше да се помести. Потта бе замръзнала по кожата ѝ. Никога преди не би казала за себе си, че се страхува от змии. Масово разпространените фобии ѝ бяха чужди. Но сега стоеше на няколко метра от стотици змии, от които не я делеше никаква преграда. Дълбоко в съзнанието ѝ един дъбен глас ѝ нашепваше, че ако се помести, ще я нападнат. Мускулите ѝ се бяха сковали сякаш в парализа, дори и гърлото ѝ се бе схванало и тя едва дишаше.

— Госпожице? — Той внимателно я подхвана за ръката. — Няма нужда да се страхувате. Хайде сега, бавно и спокойно.

Той я подбутна напред и ѝ се наложи да пристъпи, за да не се просне на земята. Ужасът я караше да си затвори очите и да чака змийските опашки да я заудрят. Но той не я остави да спре.

— Чуваш какви ли не глупости за гърмящите змии — каза той утешително. — Хората ти разправят, че можели да преследват кон по трийсет километра. Или че като убиеш едната, другарят ѝ идва да те убие. Пълни тъпотии.

Той я насочваше нагоре по стълбището, без да пуска лакътя ѝ. Веднъж я накара да спре и нежно подбутна една змия, която се беше изпречила пред краката им.

Ана изпитваше належаща необходимост да изпразни пикочния си мехур. Гърлото ѝ бе пресъхнало и се бе стегнало като кокал. Едва смееше да извърща глава към камъните от двете страни на стълбището, но и без друго ги виждаше — геометрични мозайки от лъскави люспи: на ромбове, на райета, на квадрати; черни очички и съскащи езици; трепереци рогови пръстени, вдигнати нагоре. Някои бяха огромни — дълги по два метра и дебели колкото човешки крак. Ако искаха да я нападнат, нищо на света не можеше да им попречи да се изправят и да забият зъбите си в тялото ѝ. От време на време издаваха сухо предупредително трещене, но нищо повече.

Ана си помисли, че вече разпознава миризмата — острият лъх на урина и гниещо месо от зоологическата градина. Чувстваше краката си омекнали и съвсем безсилни, но грамадният мъж я придържаше.

— Съвсем скоро научаваш какво красиво животно е — рече той. — Повечето хора ги убиват веднага щом ги видят. Но са красиво животно.

Най-сетне се изкачиха на входната площадка. Пред къщата имаше обширен вътрешен двор с голямо декоративно езеро, което стигаше от единия до другия му край. В спокойните води с цвят на тюркоаз сред лъскави тъмни листа плуваха снежнобели и кремави водни лилии. Езерото можеше да се прекоси по удобно наредените за тази цел камъни, които отвеждаха до входната врата на къщата.

Индианецът я пусна.

— Тук вече няма страшно, госпожице. Просто прекосете езерото по камъните. Змиите почти никога не влизат във водата. Държи ги навън от къщата.

Тя се разтрепери и като че ли поотпусна парализираното си тяло.

— Благодаря — промълви едва и най-последно пое дълбоко въздух. — Съжалявам.

— Няма за какво да съжалявате.

— В цялото имение ли ги има? — ужасена попита тя, обърнала невярващи очи назад.

— Бъкат навсякъде.

— Но онези хора, които работят в градините...

Той почука гумените ботуши с метлата.

— Всички тук носят такива. Пък и се научаваш как да се оправяш с тях.

Тя отново потръпна.

— Никога през живота си не съм се страхувала толкова.

— Това е първоначалната реакция. — Лицето му бе безизразно, не се и усмихваше. — Другият път като дойдете, няма да е толкова страшно. А на третия път ще можете и сама да минавате покрай тях.

— Божичко — каза Ана и отново потръпна.

— Само трябва да се научите да ги виждате. Да привикнете очите си, мисълта си.

Около присвитите му очи имаше хиляди бръчици и тя изведнъж осъзна, че въпреки огромното си тяло, той е по-възрастен, отколкото изглежда. Посочи ѝ вратата и рече:

— Чакат ви, госпожице.

Вратата на верандата се бе отворила и на прага стоеше възрастна жена. Обзета от усещането, че вътрешностите ѝ са премахнати и на тяхно място е натъпкан памук, Ана се овладя и закри по камъните към входа.

Белокосата жена, която се бе представила като икономка, я въведе в огромна дневна — сякаш двойна страница от „Архитекчъръл Дайджест“ — обзаведена красиво, но семпло с традиционни дървени мебели и китни мексикански килими по настлания с теракотни плочи под. Една от стените представляваше плъзгаща се стъклена врата, която водеше към малка веранда с панорамен изглед към имението и заснежените върхове в далечината.

— Имате ли визитна картичка? — рязко попита тя, неприветливо вторачена в Ана.

— Картичка? О, да, разбирам.

Тя несръчно заровичка из чантата си, откри една и я подаде на жената.

Икономката ѝ хвърли един поглед, после вдигна лице с още по-ледено изражение.

— Трябва да ви предупредя, че господин Каплан не разговаря с журналисти без предварителна уговорка, госпожице Кели. Изгубили сте си времето.

— О, не съм — не става дума за интервю. — Тя преглътна. — Идвам по личен въпрос.

Неприветливите очи я измериха подозрително от глава до пети.

— Разбирам. Почакайте тук.

Жената излезе от стаята. Сърцето на Ана биеше толкова силно, че ударите му сякаш отекваха в притихналата стая.

Намираше се в къщата на Джоузеф. Оглеждаше се неволно, жадно търсейки да разбере нещо за човека, когото бе издирвала толкова дълго. Къщата бе приятно мрачна и след жегата навън, вътре ѝ се струваше изключително приятно. На стените имаше няколко огромни платна. Над каменната камина висеше най-голямото от всичките, един триптих. Всяка от трите части, почти по два метра високи, изобразяваше гола жена.

Картината я привлече и Ана се доближи да я разгледа по-внимателно. В нейните очи това бе технически безупречна работа. Невероятните детайли на телата и фона бяха в стила на шестнадесети век и напомняха за Албрехт Дюрер; но картината със сигурност беше съвременна, а най-после Ана откри и подписа — Сеп Хилц, 1941. Лицата на жените излъчваха жестока красота, златните им коси бяха сплетени на плитки и откриваха мраморните им чела; реалистът бе изписал с любяща ръка дори най-малките подробности — зърната на гърдите им, ноктите на пръстите и чертите на лицата им.

Ана се обърна. Почти всички други картини в стаята бяха етюди с фигури, но други голи тела нямаше. На една се виждаше як селянин с ъгловато лице, който засяваше обляно в слънце поле. На другите бяха изобразени намръщени семейства, застинали в странно строги пози, както и възрастни хора със сурови, благородни лица, които четяха или седяха със скръстени ръце. Всички платна бяха в един и същи детайлно реалистичен стил. Свързваше ги нещо общо, което трудно можеше да се определи от пръв поглед. Може би някакво усещане за монолитност, най-после реши Ана. Вероятно защото всеки художник се бе старал да придаде на седящите фигури някак странно излъчване

на неестествена тежест. От картините се излъчваше натрапващо се лично присъствие, което вероятно бе причината, поради която Джоузеф ги бе избрал. Може би сред тях се чувстваше в компанията на живи хора. Ана се трогна от очевидното му желание да се разтуши от самотата си в човешко присъствие.

Имаше само един пейзаж, маслено платно с хълмист европейски изглед на пищна златна пшеница под прихлупено бурно небе. В него също се таеше усещането за нещо свръхестествено. До него в голяма рамка бяха окачени пет змийски кожи с красиви странни шарки в кафеникави цветове.

Краката вече не я държаха и Ана седна. Пред нея имаше дълга ниска маса, на която бяха наредени какви ли не глинени фигурки. Тя се пресегна и взе една скулпторка на човешка глава. Тя бе толкова стара, че бе олекнала като картон. Сплесканият нос и пълните устни не бяха в никакъв случай красиви, но фигурката бе великолепна в примитивността си. Богатият накит от преплетени змии подсказваше, че това е глава на жрец или бог. Тя изглеждаше много стара, както и всички останали фигурки, които може би са били намерени при разкопки на обект от предколумбово време и имаха изключителна стойност. Ана я постави внимателно на мястото ѝ.

— Госпожица Кели?

Не беше чула кога е влязъл. Подскочи стреснато и се обърна към него.

Възрастният мъж беше висок, опънат като струна. Наблюдаваше я, прилепил ръце до тялото си почти като офицер — военната осанка се подчертаваше и от изгладената риза и сиво-зелени войнишки панталони. На врата му бе вързано шалче в същия цвят. Буйната му коса беше съвсем бяла — сресана назад, тя откриваше високото му чело и стигаше почти до яката на ризата му; но веждите му бяха смущаващо тъмни, строго надвиснали над блестящите му черни очи. В брадата, подстригана така, че да разкрива само устните му, също имаше черни кичури.

Ана знаеше, че е поне на седемдесет години, но човек трудно можеше да повярва. Изглеждаше на шейсет. Кожата му бе доста почерняла от слънцето и макар да имаше резки черти, по лицето му нямаше ситни старчески бръчици, които да го състаряват.

Ана не намираще думи. Беше прекалено заета да изучава лицето му, да търси в него прилика с лицето на майка си и със своето собствено лице. Разпозна го веднага и с лекота. Познаваше тези черти и то от много, много отдавна. Отличителните му белези бяха нови за нея и все пак в тях тя откриваше нещо изконно познато, неизличимо отпечатано в съзнанието ѝ.

Да. Това беше той.

Но в излъчването му имаше нещо необикновено, което я притесняваше. Позна го наистина, но това като че не бе онова лице, което бе бленувала толкова дълго.

Очите ѝ инстинктивно затърсиха белега на челюстта. Там беше, под брадата; космите ѝ прикриваха сребристите следи, които се проточваха до розовата кожа на устните и ги опъваха в неизменна гримаса, подобна на подигравателна усмивка. Когато заговори отново, Ана видя как долната му устна тремаво се усуква.

— Госпожица Кели?

— Да — най-сетне се събуди гласът ѝ. — Аз съм Ана Кели.

Той се запъти напред и тя видя, че е със сандали и сиво-зелени чорапи на цвят. В едната си ръка държеше визитката ѝ.

— Вие сте журналистка, така ли? — попита той, а розовата устна продължаваше да се криви.

Гласът му беше дълбок, като че ли по-старчески в сравнение с останалата му външност. Освен малко съскащото „с“ поради белега, той говореше спокойно, с някак книжен акцент.

— Да. Но, надявам се, икономката ви е казала, че това е... ъ-ъ... ъ-ъ... лично посещение.

Черните очи срещнаха нейните и тя едва не подскочи от уплаха. Припомни си какво бе казала Ивлин. „Тъмни, вълчи очи.“ В дневника Кандида също говореше за вълчия му поглед. Той бе толкова пряк, че чак плашеше. Ето го лицето, което Кандида Киприани бе познавала и обичала. Ето откъде тръгва нейният произход. Тя се взираше със страхопочитание в него.

— Лично запитване?

Тя сграбчи чантата и ѝ се стори, че дневникът тежи в нея като буца олово. Бе измисляла цели речи за този миг, но сега всички те се бяха изпарили от главата ѝ. Беше неспособна да намери подходящите думи.

— Безкрайно много се извинявам, ако ви притеснявам — започна тя с пресъхнало гърло. — Можех предварително да се обадя. Може би така и трябваше да постъпя. Но толкова се страхувах, че ще откажете да ме видите...

— Какво лично запитване?

Поради шипящото „с“ въпросът прозвуча рязко, макар гласът му да си оставаше все така дълбок и спокоен.

Чувстваше се напълно безпомощна и се взираше в него, сякаш хипнотизирана от пронизващите черни очи.

— Н-не зная откъде да започна.

Той просто стоеше и я гледаше — възрастен човек с изправен гръб, сребриста коса и крива уста. Ивлин ѝ бе казала, че белегът го обезобразява. Сигурно през изминалите години се е подлагал на пластични операции; струваше ѝ се, че вижда къде челюстта е била наставяна и къде е присаждена нова кожа.

Изведнъж осъзна колко абсурдно се държи, как го е зяпнала като заек, заслепен от фаровете на кола.

— Извинявайте — каза тя, чувствайки как кожата ѝ първо пламва, а после изстива като лед. — Сигурно ме мислите за малоумна. Името ми не ви говори нищо, нали?

— Не.

— Подозирам... подозирам, че онова, което ще ви кажа, може би ще ви шокира.

Той не отвърна. Тя продължи, чувайки как нейният собствен глас трепери.

— Майка ми се казва Катрин Кели. Моминското ѝ име е Катрин Годболд. Родила се е с името Катарина Киприани. Майка ѝ... майка ѝ се наричала Кандида Киприани.

Не знаеше какво бе очаквала; това неумолимо лице пред нея като че ли не умееше да изразява изненада или учудване. Пък и излъчваше такова непоклатимо присъствие на духа, че надали бе лесно човек да го извади от равновесие. И все пак тя бе очаквала някаква реакция. Нямаше такава. Той просто си стоеше и я гледаше с неизменно изражение.

Чувствата ѝ бяха толкова изострени, че вече бе на ръба на сълзите. Единствено безразличието му не ѝ позволяваше да ги остави да рукнат.

— Господин Каплан — заекна тя, — поне някое от тези имена говори ли ви нещо?

Дълго време той не отговори. Втренченият му поглед бе някак страховит — студен и безчувствен като очите на змиите, които бе видяла навън.

— За какво сте дошли? — попита най-сетне той.

Тя потръпна, сякаш я удариха през лицето.

— Надявах се, че няма да има нужда от обяснения. Може би е станала някаква ужасна грешка. Но не смятам така. — Тя пое дълбоко дъх. — Истинското ви име не е Джеймс Каплан, нали? Родили сте се с името Джоузеф Красновски.

Тя затърси по лицето сянка на емоция. Нямаше. После продължи:

— Под името Джоузеф Красновски сте се срещнали с една жена, наречена Кандида Киприани в Италия, по времето на войната. Тя починала при раждане през 1945-та година. Детето — моята майка — оцеляло. Но оцеляло и нещо друго.

Тя бръкна в чантата си и извади дневника. После му го подаде.

— Заповядайте.

Очите му не се отделяха от нейните.

— А какво е това?

— Дневник. Дневникът на Кандида Киприани.

Най-после лицето на възрастния човек се раздвижи. Клепачите му бавно се спуснаха надолу. Изражението му бе странно; изведнъж ѝ хрумна, че може би най-сетне е разбрал отговора на нещо, и този отговор бе предизвикал у него досада, дори някакво презрение.

— Значи — тихо рече той, — Кандида е водила дневник.

Най-малкото това прозвуча като признание и то малко я покуражи, макар да се разочароваше все повече и повече от това ледено посрещане.

— Да. Водила е дневник. Той се загубил след смъртта ѝ. Излязъл на бял свят едва миналата година и го изпратили на майка ми. Тогава тя започна да ви търси.

Най-сетне той протегна ръка, но не за поздрав. Искаше дневника. Тя му го подаде. Той го разгърна и се вгледа в чисто изписаните избелели страници. Цялата ситуация ѝ се струваше някак недействителна. Бе очаквала, че след първия електрически миг на

разпознаване с този мъж, ще се развихрят бурни емоции. С нея се случи точно така и то с такава сила, че бе разтърсена до дъното на душата си. Но той очевидно изпитваше единствено сухо подозрение. Преднамерено не я допускаше до себе си.

А ти какво очакваше? — запита се тя. — Да те грабне в прегръдките си, макар никога да не те е виждал?

Тя го изучаваше с поглед, отчаяно питайки се как да пробие тази каменна стена. Този човек бе далеч по-впечатляващ, отколкото си бе представяла. Лицето му беше изключително. Имаше страховито излъчване, което донякъде ѝ напомняше за Констанс Граф — това бе гордият авторитет, зад който се крият минали страдания. Но у него липсваше мекостта на Кони. Изглеждаше непоклатим. Като че ли дори я плашеше в известен смисъл.

Като че ли беше по-висок, отколкото бе очаквала. Възрастта не го бе съсухрила. Беше обут със сандали, което ѝ се стори малко странно на място, където всички носят гумени ботуши, но инак стройната внушителна фигура вдъхваше респект — раменете му изпълваха сивата риза, а възлестите му ръце излъчваха сила. Без да вдига поглед от страниците, той попита:

— Как ме намерихте?

— Чрез Дейвид Левкович. Синът на Сол Левкович.

— А, да. Левкович. — И пак притвори клепачи със същото досадно презрение. — Той знаеше къде съм?

— Не точно. Той ни даде информация, която ни помогна да ви издирим.

Той я погледна, ако не и още по-студено от преди.

— Ние? — рязко изсъска той. — Кого имате предвид с това „ние“?

— Мен и майка ми. — Инстинктивно бе решила засега да не споменава Филип. — Точно сега майка ми е в болница във Вейл, щата Колорадо. Миналата година стана жертва на жестоко нападение и доскоро беше в кома. Затова сега аз съм тук на нейно място.

И отново тя очакваше някаква реакция, някаква проява на загриженост. Но не последва такава. Тя облиза изсъхналите си устни.

— Господин Каплан, дойдох тук, защото съм уверена, че съм ваша внучка.

Той бавно затвори дневника. Сега очите му станаха някак замислени и като че ли я преценяваха напрегнато.

— Това твърдение е някак необичайно — студено отбеляза той.

Ана усети как лицето ѝ пламва.

— Не мисля. Не и когато човек прочете дневника. А има и друго доказателство.

— Друго доказателство?

Тя зарови отново в чантата си и измъкна снимката.

— Дейвид Левкович ми я даде. Беше поразен от приликата. Разбирате ли ме сега? — тихо попита тя.

Той разгледа снимката мълчаливо. Дори и да го бе развълнувала, лицето му почти не го издаде. Вдигна поглед към Ана.

— Да. Има прилика.

Тя се опита да се усмихне, но устните ѝ трепереха.

— Не се радвате особено много, че ме виждате, нали?

Случващото не се доближаваше и на косъм до онова, което бе очаквала така трепетно. Струваше ѝ се, че целият разговор тръгна накриво от самото начало, че нещата са несвързани, че нито едно от тях не е напълно логично. Беше дошла тук, готова да отдаде сърцето си, а се оказа, че навлиза в чужда територия, където е нежелана. И щеше да навлезе в забранената зона още по-навътре с един последен опит да осъществи връзка с този човек. Тя събра кураж и каза:

— Има нещо, което искам веднага да елиминирам. Важно е, дори и да не ви се хареса особено.

— Да?

— Мисля, че разбирам доводите ви да промените името си и да дойдете да живеете тук.

По-скоро почувства, отколкото видя, как цялото му тяло настръхна в очакване. Изглеждаше напрегнато като навита пружина. Лицето му също се промени и на него се изписаха суровите бръчки на възрастта и неверието.

— Да? — още по-тихо рече той.

— Успяхме да проследим част от живота ви. Смятаме, че сте избягали от Съветския съюз горе-долу между 1959 и 1960 година. — Тя се запъна, притеснена от суровия му поглед. — Дейвид Годболд е бил убит през 1960 година. Майка ми е видяла мъжа, който го е убил.

Смятам... смятам, че ако се бяхте срещнали миналата година, тя щеше да ви разпознае.

— Миналата година — повтори той, без да изпуска нито за миг очите ѝ. — А сега?

— Сега не помни нищо. Нараняванията, които е получила, са блокирали най-скорошните ѝ спомени. Те може и никога да не се възстановят. Но се съмнявам, че дори и да се възвърнат някога, би ви обвинила за стореното. Аз със сигурност не ви виня. Не казвам, че оправдавам убийството на Дейвид Годболд. Просто го разбирам. Нито пък възнамерявам да ви причинявам неприятности заради онова, което сте извършили.

— Колко безкрайно мило — отвърна той.

Очите ѝ се насълзиха при тази неочаквана хаплива ирония.

— Божичко, справям се наистина ужасно зле.

Разтри с трепереци пръсти слепоочията си, които внезапно бяха започнали да пулсират; струваше ѝ се, че ще припадне от напрежение. Осъзнаваше, че е прекалено разстроена, за да продължава така още дълго.

— Просто не зная как по друг начин бих могла да подходя.

От насъбралото се напрежение и изтощение главата ѝ кънтеше. Трябваше днес да си почине в Санта Фе. Да се втурне веднага насам беше глупава грешка.

— Натрапих ви се. Съжалявам.

Той прелистваше дневника. Заразглежда една страница срещу светлината, сякаш искаше да се увери в автентичността му.

— Откъде точно се появи този документ? — поиска да знае той.

Тя пое неуверено дъх.

— Очевидно е бил скрит в стаята на Кандида. Под една разхлабена плоча. В момента къщата се модернизира — един работник го намерил. Изпратили го на майка ми.

— Приятно — тихо рече той.

— Извинете?

— Приятна история.

— Не ми ли вярвате? — изумена попита тя.

Той не ѝ обърна внимание. Поднесе дневника към носа си и подуши страниците.

Изведнъж ѝ прималя — осъзна, че той я подозира в опит за измама. Подозира я, че се преструва и че дневникът е някакъв коварен шантаж. Ето защо се отнася към нея толкова ледено. Не вярва и грам от чутото.

Наранена до дъното на душата си, тя отвори уста да каже нещо, но не намери думи. Единственото, което усещаше, беше отвратителното чувство на отчаяние, което я присвиваше под лъжичката. Очите ѝ се изпълниха с горчиви сълзи.

— Божичко — задави се тя. — Да не мислите, че ви лъжа? Била съм целия този път... Вие не разбирате... Вие не разбирате. Майка ми загуби месеци да ви търси. Дори ходи в Русия. Буквално се съсипа, за да ви открие... Сега и аз съм при вас... и... и...

Тя млъкна и не можа да продължи, защото в гърлото ѝ сякаш бе заседнала буца.

— Госпожа Берг!

— Да, господин Каплан?

Ана се обърна. Възрастната икономка бе застанала на вратата.

— Госпожица Кели се разстрои — каза Каплан, без да вдига поглед от дневника. — Има нужда да си възстанови присъствието на духа. Бихте ли я придружили до една от спалните? Погрижете се да получи всичко, от което се нуждае.

— Моля ви — каза Ана, опитвайки се да се усмихне през сълзи, — това не е необходимо. Просто ще се кача в колата и ще се върна в хотела си...

— Като се измиете и отпочинете, ще се почувствате по-добре. Може би се нуждаете от нещо освежително. После ще можем да разговаряме по-разумно. Съгласна ли сте?

— Да — тихо отвърна тя.

— Моля ви, госпожо Берг.

Икономката се доближи до Ана и я хвана над лакътя.

— Ако обичате, елате с мен, госпожице Кели — каза тя със заповедническият тон на гувернантка.

Доволна, че ще може малко да отдъхне, Ана я последва. На излизане от стаята мъжът със сребърната грива дори не я погледна. Беше погълнат от дневника.

Икономката крачеше пред младата жена. Отминаха някаква отворена врата, зад която се виждаше просторно перално помещение с

множество перални и сушилни машини. По-нататък имаше друго, още по-голямо помещение, цялото в рафтове, върху които бяха подредени цели редици стъклени буркани. Сякаш насън пред очите ѝ се мернаха консерви с плодове, сладка и кисели краставички — реколтата от безкрайните акри насаждения. В следващия миг осъзна, че икономката вече отваря някаква врата в дъното на коридора.

— Тук ще се чувствате удобно — безцеремонно обяви тя. — Ей там има баня с чисти кърпи и сапун. Можете да легнете на леглото, ако искате.

С несигурна крачка Ана влезе в стаята. Огледа леглото, приятните на вид кресла и вратата към банята и сковано благодари:

— Това е много мило.

Икономката продължаваше да стои на вратата.

— Господин Каплан ми нареди да ви донеса каквото поискате. Чай? Кафе?

— Може би чай би било чудесно — призна тя.

Възрастната жена наклони глава.

— Ще се погрижа да ви го донесат веднага.

Тя излезе от стаята и затвори вратата.

И Ана чу как ключът прещраква в ключалката.

Стоеше в тъмното, напрегната и унижена. Изминаха много часове, откакто икономката я заключи. Така и не се върна с обещания чай.

Ана отдавна се отказа да удря по здраво заключената врата. Прозорците, на които и без друго имаше решетки от вито желязо в испански стил, бяха запечатани. Гледаха към пуст двор, опасан с тухлена стена, и макар много пъти да я обхващаше паника, Ана устоя на изкушението да счупи стъклата и да се разкрещи. Беше заключена тук по заповед на господаря на дома. Никой нямаше да дойде да я освободи, освен ако той самият не издадеше такова нареждане.

Без да иска, ръката ѝ отново се насочи към ключа на лампата. Той щракна под пръста ѝ, но все още нямаше светлина. В стаята нямаше ток. Нямаше дори вода в банята. Гърлото ѝ гореше от жажда. Удобната наглед стая беше затвор.

Ана лежа на леглото и крачи из стаята с часове, гледайки как светлината отслабва с угасването на деня, а умореното ѝ съзнание се бореше с въпроси, които бяха като че ли прекалено тежки, за да го

раздвижат. Умственото и емоционалното напрежение се усилваха с всеки изминат час. Справи се много зле. Бе извършила някаква ужасна грешка. Знаеше само едно — че намери Джоузеф Красновски, а той не повярва на разказа ѝ.

Това беше горчивата ирония. И в най-налудничавите си мисли за тази среща не си бе представяла нещата така.

Той я прие като натрапница. Като някаква авантюристична златотърсачка, която е съчинила цяла история, надявайки се да измъкне нещо от него — пари, собственост, наследство. Дори може би да го изнудва; да говори за убийството на Дейвид Годболд бе глупаво и не на място.

И той я затвори тук, както лесничейт би затворил браконiera. Остави я да се пържи в собствения си срам и ужас.

Всичко ѝ се струваше неразбираемо, но се бе опитвала да види нещата през неговите очи. След толкова много страдание и изпитания сигурно е станал патологично недоверчив. След цял живот, прекаран сред сенките, може би вече действа безкрайно предпазливо.

Сигурно сега проверява истинността на разказа ѝ. Изследва дневника. Прави проучвания, сравнява дати и места. Питаше се колко ли време ще му отнеме да се увери, че тя е тази, за която се представя. Да дойде и да включи лампата в този тъмен затвор.

А после какво ли ще прави с нея?

Под унижението и яда долавяше някакво тъмно подмолно течение. Тя не знаеше за нрава на този човек нищо, освен написаното от Кандида в дневника преди повече от петдесет години; а дори и Кандида не го бе разбирала напълно. Това бе човек, който — поне доколкото ѝ бе известно — бе застрелял Дейвид Годболд като куче. И мисълта, че за да се защити е способен на още насилие, никак не надхвърляше границите на въображението...

Опитваше се да надделее страха и да разсъждава разумно. Тя му беше внучка, за бога. Беше уверена в това. Но дали и той е уверен?

Толкова неща я тревожеха. Това познато и все пак чуждо лице. Черните безчувствени очи, ухилената уста.

И тези странно грамадни картини. В тях също имаше нещо познато. Някаква смътна догадка. Напомняха ѝ нещо, но не можеше да се сети какво. Нещо злоещо, нещо друго, което беше едновременно

познато и неочаквано. Ана се опитваше да улови тези смътни мисли. Но оставаше в пълен мрак.

Вече трепереше почти непрекъснато. Когато слънцето залезе, в стаята първо стана хладно, а после студено. Парното не работеше, а топлината на пустинята сякаш се изпари с падането на нощта. Ана се сви от студ. Ако стане още по-студено, ще трябва да се увие в юргана.

Филип я бе предупредил да не постъпва така.

Филип е знаел, че Джоузеф Красновски няма да я посрещне с разтворени обятия. А тя не обърна внимание на думите му.

Но какво друго можеше да направи? Вече не му вярваше. Отчаяно искаше да се добере до Джоузеф преди него; нямаше никакво време за дипломатичност и кокетничене.

А сега изпитваше болезнена необходимост от него. Каквито и тайни да криеше от нея, никой друг мъж не бе обичала като него и сега се измъчваше, още повече че той не е с нея в тази бъркотия. Любовта към него сякаш се надигаше в душата ѝ и тя копнееше за силата му, за утехата, която би ѝ дал. Толкова се нуждаеше от него... Легна на леглото и се опита да си представи как ръцете му я обгръщат, а топлият му дъх гали косата ѝ.

Изведнъж светът избухна в кървави отблясъци. Ръцете ѝ се стрелнаха към очите ѝ, за да ги предпазят от болката. Включиха осветлението. Чу и шумоленето на водата, която потече в казанчето в банята.

Примижала, Ана стана от леглото.

Ключът щракна в ключалката и вратата се отвори. На светлината бялата коса на Джеймс Каплан бе като сребърен ореол. Още беше със сивата риза и сивите панталони, но сега бе облякъл леко кожено яке, за да го пази от нощния хлад. Мъжът, който го последва в стаята, беше огромен. Ана разпозна индианеца, който преди много часове я придружи нагоре по стълбите. Пак беше с гащеризон и гумени ботуши. Те затвориха вратата и я заключиха.

Замлъкнала неуверено, Ана се изправи пред тях и всичките ѝ гневни думи се изпариха. Очите на стареца бяха черни като нощта и в тях не се отразяваше светлина.

— Къде е Филип Уестуърд? — тихо попита той.

Тя се стресна.

— Откъде знаете за Филип? — попита тя.

Индианецът пристъпи напред с невъзмутимо изражение. Преди Ана да разбере какво се кани да прави, той вече бе забил нещо в корема ѝ.

Останала без дъх, се преви надве от конвулсивна болка. Строполи се тежко на пода, а главата ѝ се удари в плочите.

Чу над себе си дълбокия глас, който тихо съскаше.

— Къде е Филип Уестуърд?

Тя не можеше да проговори. Диафрагмата ѝ още не се бе отпуснала.

Този път болката сякаш избухна между плешките ѝ — мускулният спазъм опъна тялото ѝ назад като лък. В един безкраен миг болката бе ужасна. После бавно отмина и се превърна в пареща топлина; тялото ѝ се отпусна.

Чу тъничък плачевен стон и изведнъж осъзна, че го издава тя самата.

Грамадната ръка я сграбчи над лакътя и грубо я изправи. Краката ѝ се преплитаха. Индианецът я хвърли на леглото и, впил болезнено пръсти в ръката ѝ, я задържа изправена.

Вдигна замъглен поглед към двамата мъже, прекалено слисана, за да проумее какво става. Лицето на индианеца бе все така безчувствено, както и когато го видя за първи път, а монголоидните му очи бяха нащрек. Държеше нещо, от което стърчаха два дълги стоманени зъба. Очевидно някакъв електрически уред.

— Къде е Филип Уестуърд? — повтори старецът с все същия глас.

Ана видя приближаващите се електроди и панически запищя.

— Не зная! Оставих го в Ню Йорк!

Ужасните зъбци отново се забиха в стомаха ѝ. Младата жена се сгърчи в конвулсии. Приведе се и сгуши глава между коленете си.

За известно време я оставиха на мира, а после пак я дръпнаха да се изправи. Кожата ѝ пламтеше на мястото, където я бе допрял електродът. Цялото ѝ тяло трепереше и тя прошепна:

— Моля ви, моля ви, не ми причинявайте повече болка...

— Къде е Филип Уестуърд?

— Не зная! Казах ви, оставих го в Ню Йорк! Не му казах, че идвам.

Този път електродите отново се забиха в корема ѝ. Огромните зъбци сякаш потънаха в слабините ѝ. Когато болката се превърна в парене, Ана вече не можеше да диша. Изви назад глава, скована от страх, че ще умре от задушаване. Като през червена мъгла видя две безизразни лица, които внимателно я наблюдаваха.

После железните пръсти я сграбчиха за врата и забиха главата ѝ в коленете ѝ. Парализираната диафрагма се отпусна и дробовете ѝ изведнъж се изпълниха с въздух.

Каплан се приведе над нея, а обрасналото му в сребриста брада лице се доближи до нейното. Видя как розовата му долна устна се изкривява и дочу тихото съскане:

— Къде е Филип Уестуърд?

— Кълна се, че не зная. — Тялото ѝ се разтресе в ридания, все още заклещено в желязната хватка на индианеца, а подпухналите ѝ очи се взираха в пода. — Тръгнах, без да му кажа, че идвам тук! Той не знае къде съм.

— Защо не му казахте, че ще идвате?

— Исках да ви видя първа. — Започна да ѝ се повдига. — Станала е някаква ужасна грешка. Казвам ви самата истина. Аз съм ваша внучка...

Огромните нокти на уреда сякаш раздраха бъбреците ѝ. Тялото ѝ се отметна назад. Те наблюдаваха как припадъкът отминава. По тялото ѝ бавно се разля жарещца, почти облекчаваща топлина. Ана се примъкна в далечния край на леглото и вдигна ръце да се защити.

— Можем ли да говорим? — тихо попита Каплан.

Тя кимна и го погледна през обърканите коси, които падаха пред очите ѝ.

— Кой е той?

— Не зная — шепнешком отвърна тя.

Ужасените ѝ очи не се отделяха от двата зловещи електрода.

— Беше ми любовник. Но не зная кой е.

— Как е възможно?

— Той ме излъга. Помогна ми да ви открия. Не зная защо. Едва преди няколко дни открих, че ме е лъгал. Затова и дойдох сама.

Индианецът се раздвижи и тя се долепи до стената.

— Мислите, че ви лъжа? — избухна тя. — Не му позволявайте да ме докосне!

Каплан я преценяваше с поглед, замислено пощипвайки осакатената си долна устна. Мъртвите черни очи бяха сякаш очите на змия — безчувствени и будни.

— На кого казахте, че идвате тук?

— На никого!

Индианецът я сграбчи за глезена и я дръпна напред. Тя пищеше, когато електродите се забиваха в хълбока ѝ. В ужасяващата хватка на хиляди волтове напрежение гласът ѝ секна и тялото ѝ се сгърчи в агония.

Когато шокът най-сетне отмина, тя лежеше на пода като счупена кукла.

Примъкнаха я пак на леглото. Каплан се наведе над нея и се взря в очите ѝ. Когато тялото ѝ немощно помръдна, той тихо попита:

— Можем ли да говорим?

— Казвам... ви... истината.

Можеше само да оформя думите с устни. В дробовете ѝ нямаше въздух.

— Кой е той?

— Не... зная.

— Защо е замесен?

— Не... зная.

— Какво иска от мен?

— Баща... му...

Каплан присви очи.

— Баща му — какво?

— Като вас... баща му... изчезнал по време на бойни действия...

Цялото ѝ тяло пламтеше, струваше ѝ се, че всичките ѝ стави са измъкнати от ставните ябълки. Струваше ѝ се, че ако я ударят още веднъж, ще умре.

— Рамон. Вода.

Индианецът отиде в банята и се върна с чаша в ръка. Изправи грубо Ана и допря чашата до устните ѝ. Тя отпи, задавена от отчайваща жажда. Чашата беше малка и скоро се изпразни.

— Още — моля ви.

— След малко. — Каплан скръсти ръце. — Разкажи ми за бащата на Филип Уестуърд.

— Като вас — зашепна тя — бил войник... Изчезнал в края на войната... Филип мислеше, че е попаднал... руски затворнически лагер... като вас.

— Това ли ти каза?

Ана кимна.

— Каза ми... Търсил ви... цял живот. Искаше да ми помогне да ви намеря... Мислеше, че можете... да му помогнете.

— Да му помогна?

— Да му помогнете да открие дирите... на баща си.

— Какво общо има баща му с мен?

— Мислеше, че може да сте били... в едни и същи лагери... да знаете...

— И вие вярвате на тази история? — изсъска той.

— Не... зная — простена тя.

— Той не е такъв, за какъвто се представя. Нали?

— Не...

— Тогава какъв е?

— Не зная...

Изпищя при вида на индианеца, който отново насочи електродите към нея.

— Какъв е той?

— *Не зная!*

Сред цялата й болка някъде дълбоко в нея припламваше и ярост към Филип. Той е виновен. Сега я подлагат на тези мъчения заради него.

— Той ме използва! — Изпищя тя. — Не разбирате ли? *Използва ме!*

Пуснаха я и тя се търкулна настрани.

Каплан дълго и мълчаливо мислеше над последните й думи. От страх да не й причинят още болка цялото й тяло се тресеше с все сила, а зъбите й така чаткаха, че й се струваше, че звукът отеква в цялата й глава. Широко отворените й очи не можеха да се откъснат от уреда за мъчение в огромната мазолеста ръка на индианеца.

— Как мислиш, Рамон? — най-сетне попита Каплан.

— Дрехите й — отвърна грамадният мъж. — Прекалено добре изолират. Трябва да вкарам електродите право в мускула. Да се съблече.

Ана се отдръпна ужасена и изскимтя.

— Моля ви. Моля ви. Недейте.

Лека усмивка пробяга за миг по изкривената уста на Каплан.

— Мисля, че тя май казва истината, Рамон.

— Моля ви. Казвам истината.

— Не можете да сте сигурен, освен ако не се стигне докрай — отбеляза индианецът и погледна машинката. — Има още сума ти гориво.

Каплан се вгледа за миг в ужасеното лице на Ана със замислени черни очи. После съскацията змийски глас рече:

— Не искам да отиваме прекалено далеч с това. А може и да нямаме много време за тези твои играчки, приятелю.

Той седна на леглото край Ана. Тя уплашено се отдръпна, но той се пресегна и я сграбчи за китката. Пръстите му се впиха там, където пулсираше вената ѝ; известно време той гледа стоманения „Ролекс“ на другата си ръка, отмервайки забързания ѝ пулс. После дръпна фланелката ѝ и я измъкна от джинсите.

— Не! — пищеше тя и се извиваше в ръцете му.

Желязната хватка на индианеца закова ръцете ѝ отстрани към тялото и не ѝ позволи повече да се движи.

— Няма да ти причиня болка — търпеливо каза Каплан. Вдигна фланелката и разгледа кожата на корема. После я обърна и огледа гърба. — Има малко изгорено.

— По телата има к'ви ли не белези — невъзмутимо обяви Рамон. — К'ви ли не петна и неща. Може и от насекоми да е станало така.

— Може — съгласи се старият човек.

Пуснаха я и тя изпълзя, колкото се може по-далеч от тях; после прибра колене и се сви на кълбо и само огромните ѝ тъмни очи се виждаха през оплетената коса. Каплан взе уреда от индианеца и се запъти към нея. Тя неволно се сгърчи от страх и прилепи гръб о стената.

— Странно явление, нали? — тихо каза той. — Парен отдалече духа. Казваш ми истината, нали, моето дете?

— Да — пошепна тя. — Кълна се, че ви казвам истината.

— Виждаш ли, Рамон? Важно е да можеш да прецениш кога разпитваният казва истината. Ако преминеш тази точка, разпитваният навлиза във въображаем свят. Той възниква отчасти заради

инстинктивния стремеж на разпитвания да избяга от действителността, отчасти от желанието да каже на онзи, който го разпитва, каквото и да е, само и само да се прекрати мъчението. Поставени в такива условия, разпитваните си фантазират какво ли не. Тогава процесът става антипродуктивен.

Широкото лице на индианеца не се промени ни на йота.

— Да, господин Каплан.

Старецът се изправи.

— Мисля, че сега можем да оставим госпожица Кели малко да си почине. Може би по-късно ще се появят още няколко въпроса. Но съм сигурен, че няма да ни се наложи да прилагаме повече натиск. Нали, госпожице Кели?

Ана едва-едва поклати глава.

— Добре — сериозно заключи старецът. — Отключи вратата, ако обичаш.

Индианецът се подчини. Ана ги гледаше как се канят да излязат.

— Почакайте — чу тя собствения си дрезгав глас.

Каплан се обърна, изпълнен с безразличие.

— Да?

— Вие не сте Джоузеф Красновски, нали?

Той отново се усмихна, а долната му уста се разкриви.

— Сладкото невинно момиченце. Вярвам, че това откритие наистина ти идва като гръм от ясно небе.

— Не сте Джоузеф.

— *Не.*

Тя прегърна коленете си с усещането как целият свят е само една голяма черна болка.

— Кой сте тогава?

— Този, който съм.

— Какво се случи с Джоузеф Красновски?

— Красновски? — И пак разкривената усмивка. — Не е ли ясно?

По страните ѝ рукнаха сълзи, които я заслепиха и размазаха злото лице на човека на прага.

— Какво се... случи... с него?

— Върна се в прахта. Джоузеф Красновски е мъртъв точно от четиридесет и осем години.

Ана чу как вратата се затваря и ключът се превърта в ключалката.

Светлината угасна.

[1] Още Бъфало Бил (1846–1917) — американски скаут, който след 1883 г. обикалял Съединените щати и Европа със своето шоу, наречено „Уайлд Уест Шоу“. — Б.пр. ↑

[2] Породи добитък. — Б.пр. ↑

[3] Малко дърво от семейството на кашуто (исп.). — Б.пр. ↑

ГЛАВА 6

Мътно синкаво сияние възвести идването на зората.

Изад вратата долитаха шумове — тихият шепот на гласове, от време навреме някоя стъпка. Скоро щяха да дойдат да я отведат.

Часове наред Ана заспива и се събужда, увиснала сякаш в някакво безвремие. Жестоките мъчения бяха парализирали и тялото, и съзнанието ѝ. Прекалено изтормозена, за да може да заспи, и доста замаяна, за да стои будна, Ана сякаш се носеше в океан от болка. Чувстваше се като разглобена на части и мислите ѝ бяха накъсани като нервните окончания по цялото тяло, които все още потръпваха и я боляха. Сякаш бе потънала в дълбините на безкрайната пустота.

Всичко се бе оказало налудничаво. Напразно. Джоузеф Красновски беше измислица. Сякаш лъжлив фар, който бе подмамил майка ѝ да се разбие в скалите, а сега разбива и нея самата.

Вече бе прекалено изтерзана, за да се опитва да разгадае мистерията. Но беше сигурна, че човекът с белега ѝ бе казал истината. Той не беше Джоузеф. Джоузеф бе мъртъв. Джоузеф бе умрял двадесет години, преди тя да се роди. На негово място се бе появило някакво зло чудовище.

Първо майка ѝ, а сега и тя се докосваха до това зло. През цялото време, докато бяха търсили Джоузеф, неотклонно се бяха доближавали към него. То им нанесе предупредителен удар, но те не се бяха отдръпнали. Бяха продължили със сляпа упоритост да го преследват, докато най-сетне не се озоваха право в бърлогата му. Бяха се надявали да открият несъществуващ човек — бащата, дядото, който бе мъртъв от 1944 година.

Но не откриха Джоузеф. А само обвинката му. Черупката му.

Някакъв паразит го бе унищожил.

Нещо могъщо и злокобно го бе убило и бе откраднало всичко негово — името му, собствеността му, живота му. И оттогава насам този паразит го изсмукваше.

Като улулицата в „Кулата на ловеца“, превърнала стаята, обитавана някога от Джоузеф, в костница.

Като насекомото, което бе нападнало кошерите на Ивлин и пируваше с чуждия мед.

Връщайки се назад, Ана откриваше всякакви знаци и поличби, които я предупреждаваха за онова, което се случваше сега, сякаш ням дух се опитваше да ѝ разкрие истината. Бе останала сляпа за тях. Но се бяха появили, стига да бе имала очи да ги разчете.

Най-силното знамение беше Андре Льовек — сам по себе си зловещ като мъжа, който я бе измъчвал тази нощ. И той си бе играл с човешките животи сякаш е Господ, бе решавал кой да живее и кой да умре, отнемайки живот от едни, за да го продаде на други.

Тя не знаеше кой е този човек, който се е настанил в черупката на Джоузеф Красновски. Само знаеше, че такова преобразяване е било възможно само с помощта на безкрайна злина, а безкрайната злина означаваше безкрайна опасност.

И ужасът от това зло не ѝ даваше мира в тъмното. Не ѝ бяха останали сили. Движението ѝ причиняваше прекалено много болка и тя с часове бе останала в една и съща поза — свита на кълбо в ъгъла като зародиш в утробата, а в мислите ѝ витаеха само ужасяващи образи.

Сега само Филип можеше да я спаси.

Ако се досети какво е направила, ако някак чуе безмълвния ѝ вик, отправен към него, и я последва тук...

Филип! — отчаяно крещеше тя в мислите си. — *Ела да ме спасиш. Ела да ме спасиш колкото се може по-скоро.*

Към пет сутринта навън се разнесе първият колеблив крясък на птица — едно сънливо изчуруликване. Малко по-късно Ана чу ключа в ключалката. Инстинктивно се сгуши още повече в ъгъла. Изведнъж обгорените снощи места пламнаха. Ана можеше смело да посрещне смъртта. Но не и повече болка.

Внушителната фигура на Рамон изпълни касата на вратата. Беше с гащеризон и гумени ботуши, а ниско зад широкото му лице бе нахлупена вълнена шапка. В ръцете си държеше нещо като двойна кучешка каишка. Той пристъпи към нея, нахлузи примката на двете ѝ ръце и ги пристегна пред тялото ѝ.

— Тръгвай — грубо ѝ нареди.

Болезнено бавно се раздвижи и стана от леглото, сякаш беше старица. Стомахът я болеше. Трябваше да върви прегърбена.

Мъжагата я прихвана за ръката и я затика пред себе си. Движението сякаш разбъркваше утаилата се вече болка, която караше Ана да се задъхва. Когато стана, ѝ се зави свят, ушите ѝ забучаха и тя се препъна по коридора неведнъж, чувствайки как всеки миг ще припадне. Всеки път Рамон я дръпваше и я изправяше на крака.

От къщата минаха в тъмен като пещера гараж, изпълнен с дизелови изпарения. Каплан ги чакаше в очукан ланд ровър, чийто двигател работеше. Буйната бяла коса на стареца бе прибрана под вълнена шапка като на Рамон; той ѝ хвърли безразличен поглед. Отдръпвайки се от него, познатите черти на лицето му отново поразиха Ана, но тя не можеше много да улови приликата.

После Рамон я наблъска на задната седалка на ланд ровъра и седна до нея.

— Не прави глупости — нареди ѝ той.

Пръстите му се впиха в лакътя ѝ и тя изстена от болка.

— Без синини, Рамон — остро нареди Каплан, поглеждайки в огледалото.

— Да, господин Каплан — отвърна гигантът и пръстите му се поразхлабиха.

Каплан протегна кокалестата си ръка през прозореца и насочи към вратата на гаража дистанционно управление. Тя се вдигна с грохот и възрастният мъж подкара навън.

Небето бе още тъмно; синкавото сияние на изток започваше да се оцветява в розово. Като излязоха от гаража, през прозорците задуха остър студен вятър. Ана потръпна и се приведе, измъчвана от разбудената болка, която изгаряше тялото ѝ. Двамата мъже бяха добре облечени. Тя беше само по изцапаната фланелка и джинсите.

— На госпожица Кели ѝ е студено — подхвърли Каплан през рамо. — Затвори прозореца, Рамон.

Индианецът се подчини, Каплан заобиколи къщата, пресече двора и отмина конюшните и далечните постройките. Не светеше нито един прозорец. Като минаваха покрай предната част на къщата, Ана хвърли поглед към спрените до скалната градина коли. Крайслерът, с който бе дошла, не беше сред тях. През нощта го бяха преместили.

Каплан заобиколи езерото и с рев запраши по неравните следи в пясъка, които водеха към мътното сияние в пустинята. Ланд ровърът

беше непоклатим автомобил — твърдите ресори подмятаха пътниците насам-натам, докато накрая Ана едва не изрева от болка.

Каплан бе пообърнал глава назад, за да може да ѝ говори.

— Приятна собственост, нали? Много голяма „ширинка“, както казват по тези места. Отне ми повече от двадесет години, за да добие сегашния си вид.

Трябваше да извисява глас над рева на дизеловия мотор и „с“-то излизаше още по-съскаво. На устните му се събираше мъничко пяна, която цапаше и брадата му.

— А заради вас може би ще трябва да я напусна завинаги.

Затворила очи, Ана се прилепи до плътната седалка, опитвайки се да предпази пребитото си тяло от жестокото подскачане.

— Но несъмнено ще се изненадате, като чуете, че не храня лоши чувства към вас — каза след малко Каплан. — Просто станяхме жертви на лош късмет — вие, майка ви и аз. Иронията е еднакво красива и за двете страни. Във всеки случай, аз се приготвям за този ден от години. От много, много години.

Тя отвори с мъка очи.

— Вие бяхте, нали? — попита тихо тя. — Вие пратихте Карл Бек. За да ни попречи да се доберем до вас.

— Бек явно е бил непохватен урод. Помолих едни стари приятели да ми направят услуга. Искях чиста работа. И за да си спестят парите за професионалист, те изпратили всеизвестен престъпник психопат. Това ме вбеси.

— Бек едва не уби майка ми. За малко не уби и мен.

— През 1960-та в Англия пощадих живота на майка ви. Това беше грешка. Ако я бях убил тогава, тези неща нямаше да се случат. Моментна слабост.

— Ако не сте Джоузеф Красновски — тихо попита тя, — тогава защо убихте Дейвид Годболд?

— Това не беше кой знае колко важно. По-скоро генерална репетиция за Левкович.

— Какво искате да кажете?

— Трябваше да разбера мога ли да мина за Красновски. Годболд бе идеалното опитно свинче. Повярва ми. Начинът, по който реагира, ме увери, че ще мога да измамя и Левкович. — Той погледна към небето през предното стъкло. — Мислех, че съм привършил със

семейство Красновски и съм ги изкоренил до дъно. Не бях предвидил обаче извънбрачна дъщеря в Италия. И със сигурност не бях предвидил дневник. До вчера така и не можех да отгатна защо майка ви се впусна в тази одисея. Не успях да разбера. Оня глупак Бек не го намери. Още една скъпоплатена грешка.

Ана се почувства изпразнена до дъно.

— Ще ми кажете ли кой сте?

— Не — тихо отвърна той. — Аз съм, който съм. И толкоз.

Оранжевите ивици ставаха все по-ярки и изпълваха със светлина огромния черен купол на небето.

— Между другото — приятелски добави той, — как се случи така, че момчето загина толкова нещастно? Така като ви гледам, не ми изглеждате достатъчно находчива да се справите с психопат изнасилвач.

— Отдолу по хълма неочаквано се зададе камион — уморено отвърна тя. — Аз се дръпнах от пътя. Той се подхлъзна. Имаше много сняг. Не успя да се изправи. Камионът не можа да спре.

Каплан повдигна брадичка и се засмя искрено развеселен.

— Като миеща мечка на магистрала, да?

Тя си припомни тъмната размазана купчина в снега и замълча.

Вече бяха на около десетина километра от ранчото. Беше достатъчно светло и Ана видя, че пътуват към няколко ниски хълма, по които на фона на приближаващата зора се очертаваха стройните стъбла на няколко пало верде^[1].

— Къде ме водите? — попита тя и чу как собственият ѝ глас трепери.

— Да проведем един експеримент. Доста интересен експеримент.

— Ще ме убиеете.

— Не ставайте истерична.

Настъпи тишина. Ана гледаше с празен поглед просветляващото небе. Звездите започваха да избледняват и то опустяваше като земята.

Каплан се отклони от пътя и се насочи към малкото възвишение. Ана видя дълга ниска постройка, наполовина скрита от бобовите растения. Сияйното небе се отразяваше в покрития с роса ламаринен покрив.

Каплан спря наблизко и изключи двигателя. Настъпи абсолютна тишина, необятна и величествена. Ана се опита да се задържи за

седалката, опъвайки се като дете, но Рамон грабна кожения ремък, който свързваше ръцете ѝ, и я измъкна от ровъра с безцеремонна жестокост, при което тя се просна на земята. Той я дръпна, изправи я на крака, а после я блъсна към сградата.

Бараката беше от готови плоскости. В горния край на картонените стени бяха прорязани тесни прозорчета, които бяха покрити с телена мрежа. Тук-там от вълнистата ламарина стърчаха тръби. На пръв поглед сградата бе като обор, където държаха някакви животни, може би прасета.

Докато Каплан пъхаше ключа в катинара и го превърташе, Рамон не изпускаше Ана. Вратата се отвори. Лъхна ги слаба миризма на амоняк. В този миг тя разбра какви животни отглежда тук старецът.

Обхваната от сляп ужас, тя се опита да се освободи от грамадния индианец. Замята се като луда, пухтейки тежко. Само след миг Рамон я цапардоса с юмрук по главата — ударът беше толкова силен, че тя падна на колене, зави ѝ се свят и ѝ се струваше, че целият ѝ мозък пулсира. В другия край на лабораторията Каплан включваше малък генератор. Той замърка, неоновите лампи на тавана премигнаха и светнаха.

Настана слабо цвъртене и шумолене. Отсреща имаше няколко клетки с мишки, стотици мишки, чиито пухкави телца припкаха насамнатам по стърготините на дъното на клетките. Храната за животните, които гледаше в бараката.

— Не пипайте нищо — спокойно я посъветва Каплан. — Не издавайте глупави звуци. Елате да видите моите любимци.

Рамон блъсна Ана напред и тя се оказа оградена — Каплан отпред, индианецът отзад. На колана на стареца висеше тежък ловджийски нож.

Навътре в постройката въздухът беше топъл и влажен. Навлязоха в нисък, слабо осветен коридор. От двете му страни имаше клетки с дълбочина един метър, покрити с наклонени стъклени капаци. Ана знаеше какво ще види, но въпреки това не можеше да извърне очи.

Клетките бяха постлани с чакъл и пясък. В някои имаше само по една змия, неподвижно навита на кълбо или полузаровена в пясъка. В други имаше по две или три — някои лениво се размърдаха, разтревожени от стъпките на посетителите по дървения под.

Каплан въртеше глава ту насам, ту натам и надничаше във всяка клетка. На слабата светлина Ана различи усмивката на изкълчената му уста.

— Миличките ми — припяваше той. — Милички красиви мои.

От страх нещо като че ли бе станало с гръбначния ѝ стълб — той сякаш бе замръзнал — и тя вървеше вдървено като марионетка, здраво склучила челюсти, прилепила ръце плътно към тялото си, за да не докосне случайно някоя клетка.

Каплан спря и повдигна листа, защипан на една от клетките. Ана забеляза, че над всички клетки има листа за писане.

— Това е много добра моя приятелка — каза той, обръщайки се към нея. — *Crotalus tigris*. Тигрова гърмяща змия. Една от най-слабо изследваните гърмящи змии. Лаская се от мисълта, че съм допринесъл към естествената история на този вид много повече от всеки друг учен.

Той внимателно повдигна капака. Ана ужасено се отдръпна, като го видя да пъха вътре ръка и да подхваща змията. Тя беше на жълтеникави и сиви ивици и едрото ѝ тяло мързеливо се уви около ръката на Каплан. Той повдигна малката ѝ, добре оформена глава и погледна в черните ѝ очички. Влечугото изсъска и подаде език навън.

— Да — шепнеше Каплан с изражението на влюбен. — Моята близка приятелка. Прекрасната ми тя.

Змията повдигна крайчеца на опашката си и роговите пръстени изтрополиха леко.

Ана се сгуши в Рамон.

— Страх ли ви е? — попита я старецът. — Не е необходимо да се страхувате. Тя сега е сънena и доволна. Пък и не принадлежи към лесно раздразнимите видове. Докоснете я.

Той поднесе змията към лицето ѝ. Тя впи пръсти в дрехата на Рамон, сякаш можеше да потъне в него и да се скрие. От ужас стисна очи.

Кожата на змията бе хладна. Люспите ѝ бяха гладки, макар че краищата им бяха леко заострени и малко я поодраскаха, когато Каплан погали бузата ѝ с намотаната на ръката си серпантина. Младата жена замръзна на място — почувства как корените на косата ѝ настръхват и тръпки на панически страх разтърсват цялото ѝ тяло. Точно до ухото си чу бръмчащото потракване на змийската опашка и тихото шумолене на триещите се един о друг пръстени.

— Тя наистина е красиво създание — шепнеше той. — Като вас.

Ана очакваше двата закривени зъба да се забият в тялото ѝ и сърцето ѝ да се пръсне. Най-сетне той отдръпна ръка. Отвори очи навреме, за да го види как поставя змията и спуска капака. Продължиха напред. Краката ѝ вече се подгъваха от слабост и стомахът ѝ сякаш плуваше.

— Вижте.

Той повдигна друг капак и извади кръгло кълбо.

— *Crotalus ruber*, Диамантеночервена гърмяща змия. Не е ли красива?

Той я повдигна, за да може Ана да я разгледа. По керемиденочервеното ѝ тяло блещукаха бели петънца. Тя недоволно се извиваше в ръцете на Каплан и от време на време опашката ѝ остро изтракваше. Главата ѝ бързо се надигна и се залюля пред лицето на младата жена. Отзад старецът се усмихваше и розовата му долна устна се кривеше. Адреналинът отново я блъсна в ушите — сърцето ѝ затуптя още по-бързо и гърдите ѝ тежко се повдигаха от лудешкото пулсиране на кръвта във вените ѝ.

— Моля ви, махнете я.

Той цъкна с език.

— Ще я обидите, а тя ни е гостенка. Нейният вид не се среща в Ню Мексико. Тя обича прохладата на морския бряг. И затова трябва да я пазим на хладно и влажно.

Той прибра змията и тя се плъзна в ъгъла на клетката, където ядосано се сви на кълбо.

— Посветих им живота си — обясни Каплан, отвеждайки я още по-навътре в бараката. — Те ме чакаха тук. Първо, срам ме е да призная, ги убивах веднага щом ги видех. Бях техен враг. После, един ден, претърпях промяна.

Поспря, облегна се на една рамка и се загледа през стъклото. В клетката имаше три змии и всичките се движеха. Ана се втренчи като омагьосана в навиващите се и развиващите се спирали, полюшващите се глави и съскащите езици. Ясно очертаните им геометрични шарки контрастираха на плавните извивки, при което се получаваше почти хипнотичен ефект.

— Но подробностите покрай моята промяна сигурно няма да са ви интересни — продължи Каплан. — Достатъчно би било да кажем,

че от този ден нататък те се превърнаха за мен в предмет на изследване и в призвание. Дори — ако не беше самото понятие толкова мъгляво — в религия. — Той я погледна в лицето. — Имате ли някаква представа колко древни култове са приемали змията за свой идол? — Тихо се засмя. — Лицето ви изразява единствено отвращение и страх. Изпитвате само негативни чувства. Нищо не разбирате.

— Ужасявам се от змии — едва чуто отвърна Ана.

— Защото сте невежа. — В гласа му се таеше нескрито презрение. — Тази млада дама е бременна. Вижте.

Той отвори капака и измъкна голяма, раирана змия. Вдигна я над главата си и заразглежда подутия ѝ корем.

— Тя е живородарителка. Ще има поне десет деца. Погледнете. Можете да видите как се движат вътре. Невероятно, нали? Отровата ѝ е смъртоносна. Може да убие кон. — Той я прибра в клетката. — Но ето я онази, при която сме дошли. Кралицата на това царство.

Той вдигна капака и бръкна вътре. Змията, която извади, беше огромна — метър и половина дълга и дебела колкото ръката му. Имаше ефектна окраска — тъмни ромбове на бял фон, които се преплитаха в блестящи черни и бели райета, подчертаващи остроото тракане на опашката ѝ. Старецът я вдигна и тя започна неспокойно да се движи, увивайки дебелото си тяло около ръцете му, а сплесканата ѝ затъпена глава заподскача нагоре-надолу.

— Тежка е — усмихна се той и обгърна с ръце навитото на кълбо тяло. — Малко индивиди от нейното семейство достигат такива размери. Това е *Crotalus atrox*. Разбирате ли латински?

Ана поклати глава, хипнотизирана от мощта, която се излъчваше от плавните движения на огромното тяло.

— Разбира се, че не. Вие сте дете на модерния век, което не познава корените си. *Atrox* означава „ужасната“. Това е комплимент за силата на отровата ѝ.

Преди да я сграбчи здраво за врата, той погали нежно масивното ѝ тяло. Главата ѝ имаше формата на асо пика и бе по-голяма от юмрука му, а черният език съскаше в страшната уста без устни. Опашката ѝ затрака толкова силно, че обитателите на другите кафези също се раздвижиха, засъскаха с езици, затракаха и те с опашки и плавно заизвиваха телата си.

Каплан кимна с глава на Рамон.

— Тръгвай.

Грамадният мъж се извърна и задърпа Ана след себе си по обратния път. Възрастният мъж ги следваше, нежно понесъл на ръце гърмящата змия.

В лабораторията Рамон спря. Ана се задъхваше от страх. Той освободи едната ѝ китка и върза свободния край на каиша за стоманения пръстен, завинтен върху една от работните маси. После я блъсна на един стол.

Каплан го последва с шарената змия. Усмиваше се мечтателно.

— Готов ли си? — попита той Рамон.

Индианецът сграбчи свободната ръка на Ана и я изви назад. Тя едва дишаше от страх, чувайки как тракат роговите пръстени. Същевременно Рамон бързо дръпна стола назад. Той се плъзна на колелцата си, а после изведнъж спря — лявата ръка на Ана се стовари с все сила върху масата. Не можеше да се помръдне дори. Макар вече да знаеше какво ще прави Каплан с нея, не можеше да повярва. Опита се да изпищи, но гърлото ѝ беше прекалено пресъхнало.

Той протегна ръка и заби палец в гърлото ѝ, за да премери пулса ѝ.

— Около сто и шейсет — каза той с тих, змийски глас. — Идеално.

Вдигна главата на змията и я притисна лекичко с палец и показалец, докато устата ѝ се отвори. Плътното тяло се извиваше оскърбено, а тракането стана гневно. Но силните му ръце я удържаха.

От бледоморавата уста се подаваха два зъба, дълги по пет сантиметра. С безкрайно съсредоточено изражение Каплан доближи главата на змията до ръката на Ана малко под лакътя, всячески стараейки се да не изпусна останалата част от тялото ѝ изпод здраво заключените си ръце.

Ана също се бореше с все сили да спаси живота си, но не можеше и да помръдне горната част на тялото си. Рамон стискаше дясната ѝ ръка с такава колосална сила, че ѝ призляваше. Другата ѝ ръка беше простряна на масата и тя беше безпомощна. Отметна глава назад, опитвайки се да го блъсне в лицето, но срещна само махагоновата твърдост на гръдния му кош.

— Не! — изпищя тя. — Не!

— Този е може би най-отровният вид — обясни Каплан, погълнат от заниманието си. — Вече две години събирам отровата й. Използвам я в експериментите, които провеждам. Смятам, че редовното изпомпване на отровата не само увеличава количеството на отделяния секрет, но и повишава степента на токсичност. Вие ще имате възможността да потвърдите дали съм прав. Готово.

Той изравни остриите като бръснач зъби със синята вена, която се спускаше надолу под лакътя по лявата й ръка. На връхчето на всеки от тях имаше мъничка капчица. С рязко движение на китката той заби двата зъба в плътта й.

Писък на ужас и мъка раздра гърдите й.

Каплан внимателно въртеше главата на змията насам-натам и забиваше зъбите още по-навътре във вената. Цялата ръка на Ана пламна от болка, сякаш в тялото й бяха забити два нажежени до бяло гвоздеа. Когато зъбите проникнаха на дълбочина сантиметър и половина, той прихвана змията по друг начин. Притисна палец в задната част на приличната й на асо пика глава и присвил очи, започна да я натиска с ритмични движения. Ана осъзна, че изпомпва змийската отрова в тялото й. Паренето се усили — сега вече пламтеше цялата й ръка. Изведнъж започна да й се повдига. Отчаянието победи войнствеността. Ана отмаля, мускулите й се отпуснаха и главата й клюмна напред.

Всичко наоколо стана някак недействително. Сякаш на телевизионен екран тя видя Каплан да пъхва внимателно малкия си пръст в устата на гърмящата змия и да я опипва. После кимна със задоволство.

— Дала е, каквото е имала за даване. Каналите са празни.

След това предпазливо измъкна зъбите от ръката на Ана и внимателно разгледа устата на змията.

— Заболя ли те, сладката ми? — заговори й нежно, галейки огромните пръстени. — Извинявай. Справи се добре. Справи се чудесно, царице моя.

Продължавайки да я гали, той я понесе обратно към клетката й, без дори да хвърли поглед към Ана.

Тялото й бе отпуснато, устата й бе отворена, а страните — мокри от сълзите, които не знаеше, че е изплакала. Чувстваше се замаяна.

Там където зъбите бяха пробили кожата ѝ, се бяха събрали две капки тъмна кръв. Около тях вече започваше да се образува жълта подутина.

Най-сетне Рамон освободи и другата ѝ ръка, която безжизнено увисна настрани. Той отстъпи назад и сведе към нея безразличните си очи, в които сега като че ли се криеше слаб интерес.

А тя просто седеше, безразлична към всичко — вече бе прекалено късно да се бори, прекалено късно да направи каквото и да било, за да спаси живота си. Пламтящата топлина пълзеше нагоре по рамото ѝ и към сърцето ѝ.

Капкан се върна от бараката с празни ръце.

— Няма да умрете веднага — заяви той без капка чувство в черните си очи. — Съжалявам, но не мога да ви кажа нищо по-конкретно. Много е субективно. Пък и количеството на впръсканата отрова, мястото на нараняването, видът змия — всички тези факти оказват влияние. Ще бъде интересен научен експеримент да видим за колко време отравата ще подейства върху вас. — Той погледна часовника си. — В подходящия момент ще се справим и с Уестуърд. Но първо трябва да приключим с вас. Вие сте непосредственият враг. Убеден съм, че разбирате за какво говоря.

Той се наведе да разгледа дупчиците и притисна пръсти към ръката ѝ, разтривайки започващата да се образува подутина.

— Нали разбирате, постъпили сте много глупаво. Много глупаво, а и хич не ви е провървяло. Карали сте през нощта. Резервоарът ви се оказал празен наред забутан път. Решили сте да вървите до града пеша. Срецнали сте нашата ужасна приятелка и сте извадили лошия късмет тя да ви ухапе. В паниката сте сглупили и сте хукнали да бягате. Което само помогнало на отравата да се разнесе по-бързо в организма ви. Не след дълго сте се предали. Смъртните случаи вследствие ухапване от змия са толкова трагични. Само подклаждат озлоблението на невежите. — Той ѝ се усмихна. — Освен това гърмящите змии обикновено не споделят един и същи хабитат с човека, нали така? *Atrox* е пустинен обитател. Обича да се изтяга под столетниците, където хората често се престрашават да стъпят. Колата ви вече е удобно паркирана точно на такова място.

С помрачено от ужас съзнание Ана тихо плачеше. Беше объркана и от време на време загубваше представа къде се намира и какво ѝ се случва. Съскащият глас на Капкан ту потъваше, ту изплуваше в

съзнанието ѝ. Той развърза кожения каиш, с който бяха привързали ръката ѝ към масата, и каза:

— Хайде да идем да гледаме изгрева.

Изведоха я от лабораторията. Изтокът пламтеше в розово и оранжево. През пустинята се стрелкаха дълги, странни сенки. Зората разпръсна апатията ѝ и я накара да вдигне глава.

Каплан я пусна и каза:

— А сега, нека видим колко сте находчива.

Беше свободна. Направи няколко несигурни крачки, но краката ѝ бяха прекалено слаби, за да тича. Ухапаното място бе започнало силно да пулсира — сякаш върху костта на ръката ѝ се стоварваха удари с чук.

За миг мисълта ѝ се проясни — впи пръсти във фланелката и несръчно я съблече през глава. Двамата мъже я наблюдаваха мълчаливо. Останала само по джинси и сутиен, тя се свлече на колене и се опита да разкъса блузата. Но трикото само се разтегна, а наранената ѝ ръка вече започваше да изтръпва.

— Добре — одобрително кимна Каплан. — Много добре, госпожице Кели.

Тя задърпа дрехата със зъби, опитвайки се да пробие дупка в нея. Дъхът ѝ свиреше в гърдите. Най-после успя да разкъса плата. Разшири дупката с пръсти и с много мъка успя да отпори долния край, около подгъва. Изведнъж я заля вълна от слабост и силите ѝ секнаха. В паническо отчаяние тя се опитваше да се пребори с ужасната си отпадналост.

Нахлузи лентата плат над лакътя си. Мушна пръст в примката и започна да я стяга, докато не пристегна плътно вената, правейки по този начин груб турникет.

— Браво — похвали я пак Каплан. — Класическият подход.

Усмивайки се, той се наслаждаваше на представлението. Огромният индианец се бе подпрял на бараката и със скръстени на гърдите ръце наблюдаваше Ана, без да показва каквито и да било чувства. Тя с мъка се изправи на крака и затърси нещо, с което да закрепил турникета неподвижно. Най-сетне намери пръчка. Пъхна я в примката и стегна превръзката още по-силно.

Сега, когато кръвта не можеше да тече по вената, чукът като че ли заудря още по-силно, причинявайки ѝ ужасна болка. Тя вдигна ръка

към устата си и засмука ухапаното място колкото можеше по-силно.

— Отлично — промърмори старецът.

Устата ѝ се напълни с изненадващо много течност със солено-горчив вкус. Тя се задави и изплю червената каша, а после отново впи устни в ръката си, и пак, и пак. После течността спря. Беше пресушила раната и отвътре вече не излизаше нищо.

Каплан тихо се смееше.

— Мисля, че за известно време можем да оставим госпожица Кели насаме, Рамон. Нека да приготвим всичко.

— Да, господин Каплан.

Обърнаха ѝ гръб и Каплан влезе в лабораторията, а Рамон се запъти към ланд ровъра. Бръмченето на генератора замря. Светлините изгаснаха. Старецът излезе от бараката и сложи катинара. Индианецът се върна и донесе от колата ловджийска пушка и метлата си. Никой от тях не ѝ обръщаше внимание.

Когато поредната вълна сънливост отмина, Ана се обърна и се запъти към малките възвишения. Почти не съзнаваше какво върши — само знаеше, че трябва да се махне от двамата мъже. Но успя да измине едва няколко метра и изведнъж спря — ужасно ѝ се догади и тя се преви надве. В стомаха ѝ не бе останало нищо. И макар че спазмите бяха много силни, тя изплю само няколко слюнки. Не можа да продължи и остана на колене.

Оранжевият връх на слънчевия диск вече се подаваше над хоризонта.

Индианецът старателно замиташе стъпките в пясъка. Унищожаваше всички следи, че някога е била тук. Вървеше заднишком и метеше пред себе си, докато най-после достигна мястото, където бе коленичила. Вдигна към него притъпен поглед. Имаше нещо нередно в дишането ѝ. Тежеше ѝ на гърдите. Диафрагмата ѝ се напрягаше да поеме въздух.

— Елате — каза той.

Протегна ѝ ръка. С последни сили Ана се изплъзна и скочи на крака. Мърморейки нещо под нос, той я сграбчи за ръката и я дръпна до себе си. Започна да се задъхва, чукът вече удряше в гърдите ѝ. Индианецът замиташе внимателно следите им и я тикаше назад към ланд ровъра.

— Готово, господин Каплан.

— Почакай. — Каплан бе застинал.

Бе смъкнал вълнената шапка и бялата коса бе сплескана на една страна.

В същия миг индианецът спря и също се заслуша.

— Джип — тихо каза той.

Без да разбира значимостта на думите им, Ана се мъчеше да поеме дъх, провесила глава. Сякаш две груби ръце държаха дробовете ѝ и ги стискаха с все сила. Лявата ѝ ръка и лявото ѝ рамо бяха изтръпнали. Вече не можеше да ги движи.

— Донесе ли още една пушка? — попита Каплан.

— Не. Само една.

— Дай жената насам.

Рамон я блъсна към стареца. Той здраво стисна ръката ѝ. Пресегна се към калъфа на колана си и извади ловджийския нож, чието широко, остро като бръснач острие святкаше на хладната светлина.

Индианецът свали пушката и освободи предпазителя.

— Ето го — промърмори той.

Дочу се далечен рев. Ана бавно повдигна глава. Нещо се задаваше към тях по тъмните следи в пясъка. Изпод колелата му се вдигаше облак прах, който проблясваше като аметист сред тихия утринен въздух.

— Какво пък, по дяволите, е това? — тихо се запита Каплан.

Ана бе прекалено зашеметена, за да изпитва каквато и да било надежда, но с приближаването на джипа сърцето ѝ подскочи. Зад предното стъкло се очертаваше само един силует.

Колата рязко спря на двадесетина метра от тях. Вратата се отвори и една висока фигура слезе на пясъка. На Ана ѝ притъмня пред очите.

— Филип — извика тя.

Филип бавно се приближи.

Рамон стоеше с разкрани крака, опрял на рамото си пушката, чиято цев сочеше към гърдите му.

— Спрете веднага на място — тихо нареди Каплан.

Филип се подчини. Слънцето вече наполовина се бе издигнало над хоризонта и от кървавочервено полека-лека ставаше оранжево. Наоколо цареше безкрайна тишина, в която като немощен глас в пустиня отекваше само хлипането на Ана. Филип бе дошъл да я спаси. Бе чул безмълвните ѝ викове в нощта. Но изправен пред тази пушка, какво можеше да направи той.

— Защо дойде без мен? — нежно я попита той.

Тя поклати глава, вдигна ръка и му показа турникета. По вените се бяха проточили тъмни ивици и мястото бе силно оттекло. Ръката ѝ бе заприличала на напмпана гумена ръкавица и пръстите стърчаха неподвижно от подпухналата длан.

Лицето му се промени.

— Ухапа... ме... гърмяща... змия.

— Развържи турникета — спокойно каза той.

— Не! — Тя се задъхваше. — Отрова... кръв...

— Ще изгубиш ръката.

Гласът му бе още по-тих. Тъмносините очи срещнаха нейните и тревожно настояваха да го послуша.

— Развържи го.

Тя се подчини — изтръпналите ѝ пръсти се бореха с възлите и гърдите ѝ се повдигнаха тежко.

Каплан не се опита да я спре. Държеше ножа в свободната си ръка и обръщаше острието ту на едната, ту на другата страна.

— И тъй, най-последно се появи и господин Филип Уестуърд. Колко интересно.

— Можете да кажете на вашия човек да свали пушката, Каплан. Щатската полиция ще дойде всеки момент.

— Не вярвам. Не сте се свързали с полицията. Не бихте направили подобно нещо, господин Уестуърд. Който и да сте вие, полицията само ще ви пречи.

— Той... не е... Джоузеф... Красновски — изстена Ана.

— Не — потвърди Филип, обръщайки за миг очи към нея. Погледът му беше напрегнат. — Не е Джоузеф Красновски.

— Кой... е... той?

— Името му е Клаус Оскар фон Йена. — Той погледна отново към Каплан. — Син на птицегледач от Ваймар, но с блестяща военна кариера. Бил е начело на специална част в *SS Totenkopferbande* —

челните отряди на смъртта. Отговарял специално за издирването и изтребването на еврейските бежанци в Източната зона.

— А, нацист! — ахна Ана.

— Да. Нацистки офицер. През 1943 година станал един от най-младите оберщурмфюрери в SS. И макар че по онова време в SS не им достигали офицери, това било забележително постижение.

— Продължавайте, моля ви — каза Каплан.

Рамон продължаваше да държи пушката насочена към Филип, без да помръдва.

— Отговорен е лично за смъртта на десетки хиляди хора — обяви Филип с безпристрастния тон на съдия. — Особена отличителна черта на Фон Йена била невероятната жестокост, която обезпокоила дори SS. В началото на 1944 година срещу него било заведено разследване, чиито открития били представени пред военния съд на SS. Само че така и не са те съдили, нали Фон Йена?

— Така или иначе, загубих правото да бъда повишен в SS-оберфюрер — ухили се Каплан.

— Но те компенсирали загубата, Ана. Направили го комендант на концлагера във Варга. Ти видя снимката му там. Разбира се, бил е по-млад и не е имал белег.

Ана най-сетне извърна глава към мъжа, който я стискаше за ръката. Устата му се бе сгърчила във ведрата усмивка, а сребърната му грива грееше в светлината на утрото. Черните му очи бяха полупритворени. Но пръстите му не охлабваха желязната си хватка.

— Ако руснаците го бяха заловили — продължи Филип, без нито за миг да отклонява поглед от лицето на възрастния мъж, — щели са да го обесят заедно с останалите. Но той бил прекалено умен, за да им се остави. Като наближил края, заедно с няколко братя офицери сформирали организация за бягство. Нарекли я *Quecksilber*. Всеки трябвало да си намери по лагерите двойник от американски или английски произход. Щели да използват техните документи и да се представят за военнопленници, защото знаели, че в хаоса на онези дни ще успеят да се измъкнат, стига да избегнат най-щателните проверки. Фон Йена избрал Джоузеф Красновски.

— Физическата прилика беше доста голяма — просъска Каплан през обезобразените си устни. — Това беше необходимото условие.

Ана се взря в стария човек, изпитвайки нещо далеч по-силно от ужас. Бе доловила, че тук се крие някакво ужасно зло. Само че се бе оказала прекалено глупава и наивна, за да отгатне името му.

Изведнъж се сети за картините, които видя вчера. Сега разпозна стила — стерилният високопарен стил на Третия райх. Стилът, който бележеше всичко, извършено от този мъж.

Каплан подхвърляше в ръка масивния нож, сякаш мереше тежестта му.

— Много умно от ваша страна, господин Уестуърд. Макар че при по-нормални обстоятелства, никога не бих се осмелил да играя толкова цялостно ролята на Джоузеф Красновски. Целта беше да се представяме за двойниците си само докато прекосим руските фронтови линии и се доберем до Швейцария или Ватикана. Аз имах лош късмет.

— Руснаците не повярвали на историята ти. Подозирали, че не си Джоузеф Красновски. Вече били чули за *Quecksilber*.

— Изтезавах ме с месеци — тихо отвърна Каплан. — Но не можах да ме пречупят.

— И затова просто те задържали. А после те забравили.

Черните очи се присвиха.

— Руснаците ме забравиха, както казвате вие, за петнадесет години. Петнадесет години ад, господин Уестуърд. Не можете да си представите какво беше. Дори аз самият, в най-тъмните часове на нощта, не осъзнавам напълно какво съм преживял. Това е нещо извън границите на разума.

— Но си оцелял.

Рамон пристъпи от крак на крак, без да помръдва пушката.

— О, да. Оцелях. Роден съм да оцелявам. Но пристигнах в Швейцария с петнадесет години закъснение. Фондовете в Цюрих бяха изчерпани. Другите отдавна вече ме смятаха за умрял и бяха започнали нов живот в Южна Америка. Бяха взели всичко със себе си — златото, акциите, всичко. Бяха ми оставили пистолет и шепа диаманти. Нищо повече. Пред мен имаше само един път.

— Да отидеш в Америка и да предявиш иск към наследството на Джоузеф Красновски.

— Моето наследство — малко остро натърти той. — Вярвах, че съм го заслужил. — Докосна с ножа белега на челюстта. — Руснаците ми оставиха това, преди да избягам. Много ми помогна. Отвлечаше

очите, които иначе биха се взирали далеч по-внимателно. Всяко зло за добро. Животът ми бе изпълнен с такива злини, господин Уестуърд. Съдбата ме бе белязала. Баща ми — когото вие презрително наричате птицегледач — разбра това, още докато бях момче. Затова и бях отличен в SS. В онова подземие в Цюрих трябваше да реша съдбата си. Отне ми не повече от миг. Пътят ми към Америка беше вече добре постлан. Родителите на Красновски бяха елиминирани. Бях се погрижил за това много преди края на войната. Задачата бе изпълнена от професионалистите от Американската нацистка партия. Бяха добри другари. Без тях каналите на *Quecksilber* никога нямаше да бъдат толкова надеждни. Единственото сериозно препятствие бе да убедя настойниците на наследството.

— Сол Левкович.

— Именно. Старият еврейски адвокат.

— Главозамайващо постижение — тихо изрече Филип. — Така го нарече Дейвид Левкович.

Капкан наклони побелялата си глава в знак на благодарност за комплимента.

— Да блъфирам пред некадърната и хаотична бюрокрация беше едно. А да мамя хора, които наистина са познавали Джоузеф Красновски — нещо съвсем друго. Разбира се, най-напред експериментирах с дядото на госпожица Кели. Това бе жизненоважно. По време на разпита Красновски ми бе разказал за Дейвид Годболд. Както се досещате, беше важно да се измъкнат от човека всякакви възможни подробности за живота му. Естествено, по-голямата част бе неимоверно досадна. По онова време смятах, че Дейвид Годболд е просто поредният страничен детайл. Но си го отбелязах. И той се оказа един от онези изключителни подаръци на съдбата. Годболд бе идеалният човек, към когото да се обърна, преди да се изправа пред Левкович. Заминах за Англия, за да се срещна с него. Представих му се като Джоузеф Красновски. Реакцията му беше напълно удовлетворителна. Ни на йота не ме заподозря, че не съм Красновски. Избухна в сълзи на разкаяние и срам. Дори коленичи да ме моли за прошка. Коего много ме улесни да го застрелям. — Той погледна към Ана. — Между другото, застрелях Красновски по същия начин. Един изстрел в тила. Беше ми благодарен, че го избавих от мъките.

Ана се задави от хрочки. Гръдният ѝ кош се надигаше още по-тежко. Диафрагмата ѝ сякаш се беше сковала и Ана поемаше всеки следващ дъх все по-трудно. Змийската отрова парализираше дробовете ѝ.

— А Сол Левкович?

— О, и той се разплака. — Каплан се засмя тихичко. — Тогава вече бях насъбрал увереност. Знаех, че щом съм могъл да измамя бойния другар на Красновски, един дърт изкуфял евреин, който не го е виждал от двайсет години, изобщо няма да ми се опре. Добре си изиграх ролята. О, да, старият евреин се разплака. — Той впери поглед в празния хоризонт. — Вашите приятели от полицията малко се забавиха с пристигането си, господин Уестуърд. Не ги виждам да се задават.

— Убил си и Сол Левкович — каза Филип, — нали? След като си го убедил, че си Джоузеф Красновски и си прибрал парите, си го убил за всеки случай, за да не вземе да размисли.

— Слънцето се издига — каза Рамон и потри буза в приклада на пушката. — Трябва веднага да потегляме, господин Каплан.

— След малко, Рамон. Не бързае.

— Всеки момент ще намерят колата. Ще почнат и нея да търсят.

— Имаме достатъчно време да се справим с това. Ще трябва обаче да уредим нещо и за новия контингент. — Той се загледа замислено във Филип. — Много жалко, че вече не притежавам цианидния спрей, който използвах за Левкович. Но може би най-доброто нещо ще бъде просто да го застреляме и веднага да потегляме за Южна Америка. Вече се погрижих да прехвърля значителна сума там, за да се наредим в новото си убежище удобно, пък макар и не толкова великолепно... Но господин Уестуърд първо има да ни каже нещо. — Вече трябваше да крепи Ана на краката ѝ, защото тя изцяло се бе отпуснала на ръката му. — Защо това нещастно дете се е забъркало в историята е ясно. Замесила се е в неблагоприятното издирване на горкия покойник Красновски. Но вие? Каква е вашата мотивация, господин Уестуърд?

— Търся те цял живот — каза Филип със странен, сух глас.

— Нима? И кой ви изпраща? Мосад? Симон Визентал?

— Никой не ме е изпращал.

— Тогава може би принадлежите към някоя доброволна еврейска организация?

— Не. Аз съм твой син.

Настъпи пълна тишина. Железните пръсти се отпуснаха и Ана се свлече на колене. Задъхвайки се отчаяно за глътка въздух, тя втренчи невиждащ, неразбиращ поглед в изопнатото лице на Филип. Той гледаше стареца.

— Мой син?

Изведнъж Каплан се засмя и смехът му прозвуча като пронизителен кучешки лай.

— Вие сте малоумен. Вие сте мръсен евреин!

Филип поклати глава. Тъмносините му очи бяха съвсем спокойни.

— Не. Германец съм. Роден съм под името Филип Ман през 1945 година в Берлин. Майка ми се казваше Лорелай Ман.

Изведнъж Каплан се смали буквално физически.

— Лори — пошепна той.

— Да — отвърна Филип. — Лори. Помниш я, сигурен съм. Теб тя така и не те забрави никога. Разказваше ми за тебе, още когато бях малък. Безкрайни истории. За романтичната ви любов под сянката на войната. За последното лято преди края. За слънчевите лъчи в клоните на дърветата. За хладния източен вятър. Ти и тя на одеяло в тревата. За мъката й, когато си се върнал на фронта. Непрестанно ми разказваше за героизма ти. За това какъв смел и галантен германски войник си бил. — За първи път на лицето му се изписа дълбока горчивина. — Горката ми майка. Кан плачеше за тебе! Така и не разбра докрай какъв си бил всъщност. Беше прекалено невинна. Прекалено добра. Като толкова много други германци от своето поколение, тя просто не можеше да повярва, че офицер и благородник като теб е бил способен на онова, което ти си извършил. Не вярваше, че човек с авторитет би я излъгал. А ти си имал доста голям авторитет, нали — с черната униформа, медалите и ордените за храброст? Казал си й, че си герой, и тя вярва в думите ти до смъртта си. Разбира се, казваше ми, че са те убили през войната. По-късно, като станах по-голям, научих други неща за тебе. Изчетох всичко написано за военната ти кариера. Истинската ти военна кариера. Няма да се опитвам да описвам чувствата, които изпитвах, Клаус. Оставям на теб да си представяш.

Едно момче, което иска да разбере какво е правил баща му през войната, никога не страда от недостиг на информация. Присъстваш във всички книги за SS. Името ти се споменава и в по-голямата част от проучванията за изстреблението на евреите. Дори в енциклопедията на Холокоста има статия за теб. Знам я наизуст. Но най-важно от всичко — разбрах, че в крайна сметка не си мъртъв.

Лицето на Каплан бе увиснало и пребледняло, а черните му очи направо изпиваха Филип.

— Синът на Лори — с мъка издума той, а по устните му се насъбра слюнка.

— *Твоят* син.

— Лори? Жива ли е тя?

— Почина, когато бях на шестнадесет години.

Каплан издаде гърлен звук и лицето му се сгърчи.

— Погребах майка ми в нашето селце в Германия и дойдох в Америка. Исках да загърбя миналото. Да загърбя тебе. Да започна нов живот, над който не витаят сенки. Но ти не ме оставяше. Години наред ме навестяваше всяка нощ в кошмарни сънища. Независимо какво правех, независимо какви успехи постигах, твоят образ все ги тровеше, все ги удавяше в кръв.

На лицето му бе изписано онова леденостудено изражение, което Ана бе виждала веднъж — сякаш се взираше в черна космическа дупка.

— Сигурен съм, Клаус, че няма как да си мислил за жертвите си и наполовина толкова много, колкото аз. Понякога си мисля, че заради тебе съм изживял смъртта на всеки един от тях, предсмъртната агония на всяка твоя жертва. Казваш, че си прекарал петнадесет години в ада. А аз съм прекарал целия си живот в такъв ужасен ад, какъвто не можеш дори да си представиш. Споделяйки вината ти. Знаейки, че съм син на зъл човек като теб. Знаейки, че в моите вени тече твоята кръв. Питайки се дали злото не ме е заразило, дали и аз няма да стана като теб. А когато не можех повече да издържам, разбрах, че трябва да те намеря.

През тъмните облаци, които замъгляваха съзнанието ѝ, Ана най-последно проумя странната прилика на чертите на стареца с нечие друго лице, която не ѝ даваше мира. Но не с нейното лице. А с лицето на Филип. Високото чело на Филип. Неговата красива уста, само че

обезобразена до неузнаваемост от белега. Дори тялото — високо, с широки рамене и със същите стремителни движения.

Изпълни я силна мъка и ужас, когато разбра. Прозря сянката на злото, която бе преследвала Филип през целия му живот. Най-сетне проумя защо я е излъгал; най-сетне съзираше страхотната рана, която го бе принудила да издири този човек.

Тази вина не тежи на твоята съвест — искаше да изкрещи. — *Ти не си отговорен за това.* Но не можеше да говори.

Очите на Филип срещнаха нейните и той бавно кимна.

— Излъгах те, Ана. Извинявай. Не зная какво друго бих могъл да направя. Положението беше трагично. Майка ти търсеше Красновски, аз търсех Фон Йена. Знаех за *Quecksilber* и че е вероятно Фон Йена да е използвал този канал, за да се измъкне. Но не откривах и следа от него нито в Южна Америка, нито някъде другаде. Когато архивът на КГБ най-после бе отворен, започнах да се догаждам какво може да се е случило — че може би изобщо не е успял да се добере до Запада, че е възможно руснаците да са го задържали. — Той отново отместил поглед към стареца. — Но има още нещо, което не си пресметнал, нали? Мислел си, че руснаците ще изпаднат в благоговение пред американските ти документи и отлично заучената ти история. Отне ми няколко месеца да свържа Фон Йена с името Джоузеф Красновски. Миналата година в Москва най-сетне се срещнах с Алексей Фьодоров, който провеждал първоначалните разпити през 1945-та и 46-та година. Фьодоров винаги е бил убеден, че „Джоузеф Красновски“ е всъщност старши чин офицер от SS, макар че никога не успял да го докаже. Затова и руснаците не го пуснали. Каза ми, че няколко седмици преди мен майка ти също е говорила с него — обърна се към Ана той. — Той не споделил подозренията си с нея, но все пак ѝ намекнал. Дал ѝ името *Quecksilber*, надявайки се, че тя сама ще достигне до истината. Насочих се към майка ти колкото се може по-бързо. Трябваше да говоря с нея. Трябваше да знае каква ужасна възможност е надвиснала над нея. С цялата си глупост, дори и през ум не ми мина, че може да е в опасност. Както и се оказа. Но вече беше прекалено късно. — Той махна към стареца. — Паякът беше усетил, че някой му подръпва мрежата. А неонацистките организации много бързо разбират кога някой от култовите им герои е заплашен от разкриване. Предупредили го, а той на мига използвал връзките си с тези психопати, за да я

нападнат и да преровят книгата ѝ. Трябваше да продължа разследването заедно с теб. Знаех, че може би и теб те заплашва същата опасност и мой дълг беше да те защитя. Но не можех да ти разкрия ужасната истина, без да съм сигурен...

Каплан го прекъсна с треперещи устни:

— Ist das Gottes Wahrheit? Bist du Lori's Sohn?^[2]

— Ja. Ich bin dein Sohn.^[3]

Рамон бе свалил пушката от рамото си и зяпаше двамата мъже с увиснала уста. Дробовете на Ана пламтяха и тя вече почти не дишаше, а само се давеше мъчително. Едва успяваше да се държи изправена. Отвори уста да извика Филип, но дори не можа да изрече думите. Инстинктивно понечи да тръгне напред, но Каплан рязко я сряза.

— Не.

Рамон се размърда и с нежелание вдигна пушката.

Филип застина и заследи с напрегнат поглед агонията на Ана.

— Дихателно смущение — едва ли не разсеяно отбеляза Каплан.

— Характерен симптом за отровата на *crotalus*. На внучката на Красновски не ѝ остава да живее дълго.

— Не можеш да я оставиш да умре така — грубо кресна Филип.

Старецът го погледна с празни очи.

— И защо не?

— Не може да нямаш противоотрова — дрезгаво продължи той.

— Ти си специалист. Можеш да я спасиш!

— Тя е еврейка. Какво значение има?

— Аз я обичам. И съм твой син.

Двамата мъже дълго се взираха един в друг, без да отделят очи. Слънцето вече се бе издигнало над хоризонта като алена огнена топка. На тази червена светлина възрастният мъж, чието истинско име бе Клаус фон Йена изведнъж ѝ се стори съвсем стар. Ножът трепереше в ръцете му. Острият блясък на черните очи бе помътнял.

— Моят син — прошепна той. — През всичките тези години. А аз не знаех. И най-сетне идваш при мен, предрешен като обвинител. От устата ти се сипят еврейски мръсотии. Очите ти са слепи за истината.

— Истината?

— Истината за националсоциализма.

— В националсоциализма няма никаква истина — каза Филип, а очите му се местеха неспокойно ту към баща му, ту към Ана. — Зная

това. Изучавах го двадесет години, опитвайки се разгадая смисъла му. Накрая разбрах, че няма никакъв смисъл. А само злина.

Фон Йена бавно изправи рамене и вирна брадичка.

— Es machts nichts^[4] — с достойнство изрече той. Лицето му застина в неумолимо изражение.

— Няма значение. Какво си ти за мен?

— Нищо — почти уморено отвърна Филип. — Както и ти за мен. Точно това дойдох да разбера.

Без да бърза, Фон Йена просъска:

— Убий го, Рамон.

Филип внезапно посегна към гърба си и светкавично се наведе. Когато отново протегна ръце напред, те стискаха черен пистолет. Ана видя жълтия пламък и през грохота в ушите си дочу глухите изстрели.

Рамон седеше на земята със слисана физиономия, пушката се изплъзваше от пръстите му, а гащеризонът му бе изцапан с тъмни петна. Сведе за миг поглед към гърдите си. После по брадичката му рукна кръв, той се прекатури тежко настрани и повече не помръдна.

Фон Йена издаде хриплив писък като на орел. Сграбчи Ана за косата и дръпна главата ѝ назад. Допря острието на ловджийския нож до гърлото ѝ, вторачил пламналите си вълчи очи в сина си.

— Не — извика Филип и веднага отпусна пистолета. — Недей!

— За какво си дошъл?

В гласа на стареца се долавяше мъка. Острието на ножа трепереше на шията на Ана.

— За какво си дошъл, момче?

— Не я наранявай!

— Отговори ми! — изкрещя Фон Йена.

— Дойдох, защото трябваше да дойда!

— Но защо? За да ме убиеш?

— Свали ножа. — Филип трепереше; дулото на пистолета сочеше земята.

— Тя е моят живот. Не ѝ причинявай болка.

По лицето на Фон Йена премина сянка неверие.

— Отдаваш живота си на една еврейка?

— Тя е моят живот! — Гласът му трепереше. — Хвърли ножа.

С неочаквана сила Фон Йена помъкна Ана към трупа на Рамон, а ножът драскаше шията ѝ.

— Не трябваше... да идваш — задъхваше се той.

Сега Ана долавяше немските съгласни зад книжния му акцент.

— Допусна... голяма... грешка.

— Спри — заповяда Филип и пристъпи напред.

— Дошъл си... да ме убиеш... заради една еврейка. — Той пръхтеше от усилието, което се изискваше, за да влачи Ана. — Сега... ще си... платиш.

— Спри!

Фон Йена изведнъж пусна Ана и сграбчи пушката, която лежеше до Рамон.

— *Копеле!* — кресна му на немски той.

Вдигна пушката и стреля. Трясъкът бе оглушителен и от дулото изскочиха искри. Сякаш нокти раздраха ризата на Филип и той политна назад с разперени ръце. Падна на коляно, а главата му увисна напред. Гърдите му потъмняха от внезапно рукналата кръв.

Фон Йена продължаваше да държи оръжието насочено към него и пухтеше като вълк.

— Стани! — задъхваше се той. — *Стани!*

Филип бавно изправи глава. Очите му бяха помътнели, а лицето му бе оцапано от собствената му кръв. Той погледна Фон Йена. Вдигна револвера в мократа си червена ръка и дръпна спусъка.

Тялото на Фон Йена се сгърчи и падна. Пушката изтрополи на камъните. Втората гилза гръмна с оглушителен рев и сачмите се посипаха по чакъла. Ехото отекна между хълмовете като гръм и полека заглъхна в тишината.

Филип залитна напред и хвърли пистолета настрана. Приведе се над Ана и обхвана лицето ѝ с длани.

— Ана — отчаяно проплака той. — *Ана!*

Тя се опита да проговори, но успя да изрече само една дума:

— Филип...

Той изтича към Фон Йена, който се бе свил на една страна като вързоп парцали. Претърколи стареца по гръб. Черните очи бяха отворени и се взираха във Филип.

— Противоотровата — кресна му той. — Къде я държиш?

Гърдите на фон Йена се повдигаха тежко и той бе извил глава назад. Обърна се, за да погледне Ана. Очите им се срещнаха — и двамата знаеха, че умират.

— Къде? — изстена Филип, сграбчи Фон Йена за ризата и го изправи. — *Къде държиш противоотровата?*

Старецът вдигна очи към лицето му. Пресегна се, улови го за косата и го дръпна напред. Дълго време се вира в очите му, сякаш нещо търсеше, поглъщаше. Най-сетне пръстите му пуснаха косата на сина му и се свлякоха надолу по бузата му, оставяйки алени следи. Лицето му се изкриви, а обезобразената уста се отвори и изрече с гърлен глас:

— Ganz echt^[5]...

— Татко, моля те — пошепна Филип, — къде е?

— В... лабораторията — каза Фон Йена. — Жълта кутия.

Филип отново пусна главата му на пясъка, скочи и хукна към бараката. Краката на стареца потръпнаха сякаш в предсмъртен танц.

Ана извърна глава и застина, а гърдите ѝ вече не се повдигаха. Небето над тях бе ясно, прозрачно синьо. Цветът на чистотата. Младата жена усещаше допира на слънцето като топла ласка.

Дочу как Филип разбива вратата с ритник. Всичко свърши. Страшните пътеки на живота ги доведоха дотук. В крайна сметка обърканите нишки бяха изтъкали мрежа. Най-сетне истината беше разголена. Вече нямаше къде да отидат — пътищата бяха извървени; нямаше и сенки, от които да се крият.

В дробовете ѝ не бе останал въздух, а страните ѝ бяха мокри.

По тях безмълвно се стичаха бездънните сълзи на мъката; Ана скърбеше за майка си, за Ивлин и Дейвид Годболд; за себе си; за Филип Уестуърд; и за Джоузеф Красновски.

[1] Бобови растения с бодливи клони, зелена кора и яркожълти листа, срещани в югозападните части на САЩ и в Мексико. — Б.пр. ↑

[2] Това Божата истина ли е? Ти син на Лори ли си? (нем.). — Б.пр. ↑

[3] Да. Аз съм твой син (нем.). — Б.пр. ↑

[4] Не е вярно (нем.). — Б.пр. ↑

[5] Съвсем наистина (нем.). — Б.пр. ↑

ЕПИЛОГ

НЯКЪДЕ ДРУГАДЕ

1993

Нортъмбърланд

— Да — каза Кейт. — Добре е. Да, ще й кажа. Благодаря.

Тя затвори телефона и излезе на терасата, на която в люлеещия се стол седеше Ивлин и се наслаждаваше на следобедното слънце.

— Кой беше?

— Редакторът на Ана от Маями.

Ивлин се усмихна и погледна към Ана и Филип, които бяха седнали в края на цветната градина, уловени за ръце, сякаш потънали един в друг.

— Ако се надява някой ден да я върне във вестника си, готви му се голямо разочарование. Така като гледам, този млад човек изобщо не възнамерява да я пусне.

— Не, мисля, че Макензи вече не очаква нищо от нея. Искаше само да ѝ предам една новина за лекаря от Хаити.

— Льовек?

Кейт кимна.

— Очевидно е завещал богатството си за построяването на детска клиника в Петсионвил. Ще се нарича фондация „Андре Льовек“.

Ивлин държеше напъпилата роза, която Ана ѝ бе откъснала. Тя повдигна цветето към устните си и попита:

— Мислиш ли, че ще се зарадва?

— Той смята, че това ще ѝ помогне да си изясни нещата за себе си. Ти знаеш, че много се бе разстроила от самоубийството.

— Но напоследък я занимават по-важни неща. — Ивлин протегна ръка към Кейт. — С всички ни е така.

Двете жени се спогледаха усмихнати и преплетоха пръсти.

Колко близо е бил всеки един от нас до смъртта — мислеше си Кейт. — Колко ужасяващо близо.

Собственото ѝ тяло още не беше напълно излекувано, но вече бе позаякнало. Понякога, когато вървеше или когато повдигаше предмети, се случваше силите ѝ да изневерят; понякога безпомощно търсеше думи, за които би трябвало лесно да се досеща. Дребни неща. Съвсем дребни неща. Въпреки уверенията на Рам Синг, че ще се възстанови напълно, още нямаше преки спомени за нещата, които се бяха случили между пристигането на дневника на майка ѝ във Вейл и мига, в който дойде в съзнание в болницата; знаеше цялата история само защото те ѝ я бяха разказали. Може би това бе за добро. Не беше в състояние да даде показания по разследването и арестуването на жестоките старци, които бяха платили на Карл Бек, за да нападне нея и Ана.

Но важното бе, че оцеляха. Слава богу, всички те бяха надмогнали личните и общите изпитания.

Ивлин все още съумяваше да се пребори с болестта, която непрекъснато я мъчеше. Не се предаваше — със същата онази желязна сила на волята, която бележеше целия ѝ живот. Лятото вече беше в разгара си, а тя още бе с тях. До последния си миг, когато и да настъпеше той, щеше да си остане все същата — главата на семейството, техния водач.

Ана бе надживяла ужаса в пустинята. Филип Уестуърд бе пристигнал точно навреме, за да я спаси; няколко дни лежа в болница и беше на ръба, но след това прескочи трапа. Още не бяха разказали на Кейт всички подробности от случката в Ню Мексико. Може би никога нямаше да ѝ ги разкажат. А може би и това щеше да е за добро. Сега, като гледаше красотата на дъщеря си, грейнала под златното слънце на английското лято, като гледаше щастието и жизнеността, които се излъчваха от нея както никога досега, Кейт разбра, че Ана не просто бе оцеляла. Бе изплувала сред сенките с цялото величие на женствеността си, с цялата красота на бъдещето пред себе си.

И Филип оживя. Чернилката в неговата душа бе може би най-дълбока и най-тайнствена. Бе убил баща си — странна и ужасяваща съдба за един човек. Кейт знаеше, че му бяха необходими много месеци, за да примири съвестта си с този факт; знаеше също, че без Ана той може би изобщо нямаше да се справи. Нейната сила го крепеше, а неговата сила крепеше нея. Между тях съществуваше пълна симбиоза. Бяха родени един за друг.

Толкова много се обичаха. Видя, че Ана вдигна ръка да погали Филип, и далечна болка жегна сърцето на Кейт, че нито тя, нито Ивлин бяха познали такава любов през живота си. Не им бил такъв късметът.

Но можеха да я изживеят чрез децата. В това съдбата бе благосклонна към тях. Огнената топлина на любовта между Ана и Филип ще сгрыва живота им, а после, на свой ред, любовта на техните деца.

— Ще ида да ѝ кажа.

Понечи да стане, но Ивлин я спря, стисвайки лекичко ръката ѝ.

— Недей още — тихо рече тя. — Нека им се любуваме, без да ги притесняваме. Толкова са красиви.

Дали те с Дейвид бяха притежавали тази красота? Не си спомняше, макар че онзи ден през 1945-та, когато се разхождаха по същата тази тераса, се открояваше в паметта ѝ с кристална яснота. Толкова ослепителен, толкова романтичен ѝ се видя той тогава. Бе го погледнала в очите и бе разбрала, че е неговата спътничка в живота. Че съдбата е избрала нея за него и него за нея.

Още тогава знаеше всичките му недостатъци. Чак ѝ се набиваха в очите; винаги успяваше да надникне в душата му. Горкият Дейвид. Горкият красив и слаб Дейвид.

Могла ли е да постъпи по друг начин?

Не. Отговорът беше категоричен. Бе го обичала. Може би не както се обичаха тези двама щастливци — те бяха минали заедно през огъня и бяха излезли от него пречистени. А те с Дейвид не издържаха в огъня. Глината се пропука и съдът се разчупи.

Но тя го бе обичала по свой начин. И още го обичаше, въпреки всичките му слабости и всичките му грешки. Но сега те нямаха значение.

Скоро ще бъде при него. Отсрочката свърши. Сърцето ѝ подсказваше, че идва и нейният ред. Съвсем скоро, някъде другаде отново ще бъде с него, за да му даде утеха и прошка, и любовта, която никога не бе ценил в земния си живот.

Кейт не беше дъщеря на Дейвид. Подозираше го от толкова отдавна, а сега знаеше със сигурност. Но и това нямаше значение. Не съжаляваше за стореното.

Тъкмо напротив. Тъкмо напротив. Тя беше бездетна. Когато доведе Кейт в Англия, в живота ѝ стана чудо. Така сама си бе дала онова, което инак никога не би имала — семейство. Бъдеще. Поколение.

Оставяше „Грейт Ло“ на Ана. Филип имаше достатъчно пари и воля отново да направи тази къща величествена, ако с Ана поискат това. В противен случай могат да я продадат. Няма значение. Наследството е тяхно, каквито и да са кръвните връзки.

Бавно се обърна към Кейт, която нежно съзерцаваше Ана и Филип. *Отне ми толкова много време — помисли си тя — да кажа на дъщеря си, че я обичам. Но ѝ го казах. Сега тя го знае. Направих поне това преди смъртта си.*

Дълбочината на любовта му го плашеше.

Никога досега не бе обичал така силно. Не можеше. Почти през целия си живот бе заобиколен от сенки. Още не знаеше дали ги е отпъдил завинаги; едва дръзваше да вярва, че може би най-после се е отървал от тях.

Но едно му бе ясно: тази млада жена, която му се усмихва сега, ще го спаси. Тя и никоя друга.

Когато дойде в Америка, промени името си на Уестуърд^[1], защото това бе посоката, в която бе пътувал. Със слънцето. Следвайки светлите му топли лъчи. То го доведе при Ана. И при корените му.

Никога не си бе представял съвсем ясно какво ще прави, когато намери баща си. Въображението му не прекриваше тази граница. Бе търсил дълго, дори без да знае какво точно търси.

Напоследък бе започнал да вярва — макар да знаеше, че може и просто да си го е въобразил — че баща му нарочно го бе принудил да постъпи така. Че е искал всичко да свърши по този начин.

Изстрелът бе разкъсал рамото му и засегна мускулите — щеше да носи белега до края на живота си. Но старецът се бе целил встрани, бе пощадил сърцето и дробовете му. И не изстреля втората гилза, дори когато Филип вдигна своя пистолет...

С последните си думи спаси Ана.

Клаус фон Йена бе живял като лош човек. Бе живял всред зло, бе оцелял чрез зло и си отиде със зло. Филип не бе религиозен в

общоприетия смисъл на думата, но понякога си мислеше, че в последните си мигове баща му може би се бе докоснал до спасението. Може би искрици от него са полепнали по пръстите му и така е посрещнал безкрая — като малка светлинка в непрогледния мрак.

Може би не е имало друг изход. Като умираше, баща му го гледаше в очите и каза: „Echt... Ganz echt“. Думи на безмълвно одобрение. А може би и на благодарност.

Смъртта му бе чиста и бърза. Не като онази смърт, от която бе избягал през 45-та — да увисне на въжето с убийците. Загина като войник. Смъртта му бе щастлива. Нито капка от безкрайното унижение на един съдебен процес. През целия си живот Клаус фон Йена нито веднъж не се бе изправил пред проклятието на света, в който неговите собствени дела го бяха направили стократно по-ненавиждан от ярките смъртоносни влечуги, които бе избрал за свои приятели в пустошта.

През месеците, които изминаха от събитията в Ню Мексико, мъката на Филип утихна. Скриха се и сенките. В сънищата му вече не витаеха призраци. Не течаха кървави реки. Вече не.

Спаси го единствено любовта.

На четиридесет и седем години, животът му се промени. Сега притежаваше такова огромно съкровище, че чак потреперваше, когато го погледне; такова съкровище, пред което натрупаните досега богатства изглеждаха като пепел.

Единствено Ана имаше значение за него. Тя и никоя друга. Колкото по-навътре я допускаше в сърцето си, толкова повече светлина му носеше тя и го изцеляваше.

Веднага щом и двамата оздравяха, той се ожени за нея, ужасен да не би по някакъв начин отново да му се изплъзне. Загледан в тъмните ѝ грейнали очи, той си каза, че никога повече няма да се разделят.

— Обичам те — рече ѝ тихо. — Ти си моят живот, Ана.

— А ти си моят — отвърна тя.

Не знаеше по какъв начин бяха оцелели. Единственият отговор, който ѝ идваше наум, беше, че силата на любовта им ги бе спасила. Та какво друго има в живота? Единствено любов. Тя бе великата спасителка. Великата целителка. Единственият път към бъдещето.

В сърцето ѝ нямаше рани, както нямаше и по тялото си. Единствено любовта бе достатъчно силна, за да я спаси от всичките опасности, на които се бе изложила.

А в последното изпитание дълбоката връзка помежду им заякна така, както се калява стомана. Вече не можеше да се пропука, тя знаеше това. Ще ги крепи един за друг, докато остаряят и побелеят. Пред тази увереност брачните им клетви бяха просто формалност.

Усети помръдването под сърцето си — сякаш ново цветно листче се разпукваше в нея.

Толкова го обича! Така се е мъчил досега!

Но тя ще възмезди страданията му. Беше се заклела в това. И то съвсем скоро, като положи в ръцете му първото им дете и види изражението на лицето му.

Джоузеф бе мъртъв. Лежеше в Латвия на дъното на безименен, неизвестен дори гроб. Но не беше забравен. И не беше съвсем мъртъв. Живееше чрез нея и чрез живота, който тя носеше в утробата си. Живот, който водеше от страшното минало към светлото бъдеще.

— Обичам те — каза тя и му се усмихна с ослепителната топлина на жена, която е изстрадала изкуплението за себе си и за своя любим.

[1] На запад (англ.). — Б.пр. ↑

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

45 000 евреи от Рига и други 42 000 са загинали в концлагера в Саласпилс, на двадесет километра от Рига. Комендантът на лагера и други старши офицери били заловени от руснаците и съдени за престъпленията им. Осъдени за виновни, те били обесени. На мястото на лагера е построен музей.

Доколкото ми е известно, организация, подобна на онази, която съм нарекъл *Quecksilber*, не е съществувала, макар и да са документирани опити от страна на високопоставени служители на Райха да избягат с крадени документи за самоличност.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.